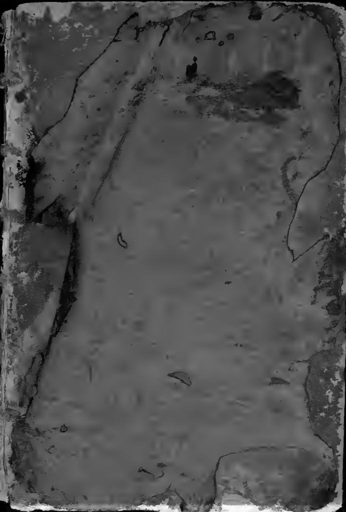

Capon 9a.

CAROLI A SANCTO PAULO

GEOGRAPHIA SACRA,

Cum Notis & Animadversionibus

LUCÆ HOLSTENII.

Joseph Gonzalez [illegible] año 1788

AMSTELÆDAMI
Excudit FRANCISCUS HALMA Bibliop. MDCCIV

GEOGRAPHIA
SACRA,
SIVE
NOTITIA ANTIQUA
DIOECESIUM OMNIUM
PATRIARCHALIUM, METROPOLITICARUM, ET EPISCOPALIUM
VETERIS ECCLESIÆ,
Ex SS. Conciliis, & Patribus, Historia Ecclesiastica & Geographis Antiquis collecta,

AUCTORE
REVERENDISS. CAROLO A S. PAULO ABBATE Primùm Fuliensi, & Congregationis Fuliensium Superiore Generali, deinde Episcopo Abrincensi.

ACCESSERUNT IN HAC EDITIONE
NOTÆ ET ANIMADVERSIONES
LUCÆ HOLSTENII,
ET PARERGON
NOTITIAS ALIQUOT ECCLESIASTICAS
Et Civiles, diversis temporibus editas, complectens
Ex MSS. Codicibus Græce & Latine,
CUM X. TABULIS GEOGRAPHICIS,
Accuratissimè æri incisis.

Dela libreria de ...
de la Merced de Sevi...
Joseph ...
libro

AMSTELAEDAMI.
EXCUDIT FRANCISCUS HALMA.
MDCCIIII

CONTENTA
HUJUS LIBRI.

I. Patriachatus Romanus. Lib. 1. pag. 13.
II. Italia. Lib. 2. pag. 29.
III. Illyricum Occidentale. Lib. 3. pag. 68.
IV. Africa. Lib. 4. pag. 77.
V. Gallia. Lib. 5. pag. 122.
VI. Magna Britannia. Lib. 6. pag. 157.
VII. Hiſpania. Lib 7. pag. 169.
VIII. Illyricum Orientale. Lib. 8. pag. 184.
IX. Patriarchatus Conſtantinopolitanus. Lib. 9. pag. 205.
X. Patriarchatus Alexandrinus. Lib. 10. pag. 254.
XI. Patriarchatus Antiochenus. Lib. 11. pag. 275.
XII. Patriarchatus Hieroſolymitanus. Lib. 12. pag. 298.
Index Provinciarum. Pag. 314.
Index Urbium Epiſcopalium. Pag. 316.
Index Rerum Inſigniorum. Pag. 326.

IN
PARERGO
SUNT.

Brevis Deſcriptio finium ſanctiſſ. Patriarcharum, & Apoſtolicar. Sedium enumeratio. Pag. 4.
Patriarchatus Conſtantinopolitanus. Pag. 6.
Notitia Altera Eccleſiaſtica. Pag. 32.
Notitia Quinque Patriarchatuum. Pag. 52.
Ultima Notitia ex Vet. M. S. Bibl. Thuan. Pag. 65.

D. O. M.

LUCÆ HOLSTENIO SAXONI HAMBURGENSI QUI CLARUS IN GALLIIS
ROMÆ CLARIOR GENTIUM OMNIUM ÆTATUMQ. HISTORIAS ET ECCLESIÆ RES
MENTE COMPLEXUS DIVERSIS REGIONIB. PERAGRATIS DIVERSOS EARUM FINES
ET NOMINA PROBE TENUIT VARIAS QUOQUE LINGUAS PRÆTER GRÆCAM LATINAMQ.
QUARUM SCRIPTORIB. PLURIMUM LUCIS ATTULIT ANTIQUAM PHILOSOPHIAM
CALLUIT AB URBANO VIII. CANONICATU BASILIC. VATIC. AB INNOCENTIO X.
PRÆFECTURA BIBLIOTHECÆ ORNATUS AB ALEXANDRO VII. SAPIENTER UNUS
ELECTUS UT OCCURRERET SUECORUM GOTHORUMQ. REGINÆ INCOMPARABILI
QUÆ MIRAM IN TANTO VIRO SUMMI INGENII SUMMÆQ. MODESTIÆ CONIUNC-
TIONEM SUSPEXIT ET PRÆDICAVIT VITÆ DENIQUE LAUDATISSIMÆ ET IL-
LUSTRIUM OPERUM CURSU INTERRUPTO EXIMIUS PATRIÆ GERMANIÆ AMA-
TOR PROPUGNATORQ. RELIGIONIS CATHOLICÆ OBIIT IV. NON. FEBR. AN. MDCLXI.
FRANC. BARBERINUS CARD. S.R.E. V.C. HERES EX ASSE AMICO OPTIMO P.

H. Eland delin. et fecit — *Romæ ad S. Mariæ de Anima*

Proce-

VIRO . ILLVSTRISSIMO
EZECHIELI SPANHEMIO LIB BARONI

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI REGIS BORVSS MINISTRO STATUS ET NUPER AD SERENISSIMUM
ET POTENTISSIMUM M BRITANNIAE REGEM GULIELMUM III NUNC AD SERENISSIMAM ET POTEN
TISSIMAM M BRIT REGINAM LEGATO EXTRAORDINARIO QUOD SPANHEMIANI NOMINIS
ECCLESIAM ET REMP LITT IUXTA ET IN PRIMIS ILLUSTRANTIS GLORIAM SPLENDIDISSIMIS TITU
LORUM AC DIGNITATIS NON MODO SED ET SUMMAE SAPIENTIAE ET INCOMPARABILIS VARIAE
QUE ERUDITIONIS ACCESSIONIBUS CUMULAVERIT QUUM PRAECOCIS INGENII DIVINITATEM SALMA-
SIIS HEINSIIS VIRIS IMMORTALIBUS NEC NON CETERIS AD UNUM OMNIBUS SAPIENTIAE MAGIS
TRIS EIUS AETATIS ETIAM PUER COMPROBARIT ET ADOLESCENS INGENTI LITTERARUM FLUMINE
INUNDATUS CASTISSIMAS MUSAS IN CONTUBERNIUM MAXIMORUM PRINCIPUM LAETO AUSPICIO PRO
DUXERIT QUOD QUUM IUSSU CAROLI LUDOVICI ELECT PALAT VERSARETUR IN ITALIA PER COM
PLURES ANNOS PERLUSTRATIS QUOQUE PER ID TEMPUS INSULIS SICILIAE ET MELITENSI TOTUM
LATIUM IN SUI ADMIRATIONEM CONVERTERIT ATQUE AETERNO INGENII SUI MONUMENTO URBEM AE-
TERNAM CONDECORAVERIT QUOD UBIQUE IN ILLUSTRI THEATRO ID EST IN SUMMA HOMINUM LUCE
VERSATUS REGUM PRINCIPUM VIRORUM ILLUSTRIUM OMNIS DENIQUE GENERIS AETATIS SEXUS AC CON-
DITIONIS HOMINUM STUDIA BENEVOLENTIAM AMOREM VENERATIONEM QUE PERPETUO SIBI ITA
CONCILIAVERIT UT AMOR ORBIS POLITIORIS DICI MERITO POSSET PUBLICO ETIAM MAXIMORUM
REGUM ELOGIO COHONESTATUS QUATER LEGATUS AD REGEM GALLIAE A DIVERSIS PRINCIPIBUS QUATER
ITEM AD DIVERSOS M BRITANNIAE REGES AC REGINAS MISSUS ET NOVISSIME NE QUID AD SUM
MAM GLORIAM DEESSET PRIMUS INTER MINISTROS REGIOS ORATORIS REGII APUD INCOMPARABILEM
M B REGINAM ANNAM SPLENDIDISSIMA PERSONA AUCTUS ET CONDECORATUS QUUM PRAETEREA AN-
NIS ABHINC TRIGINTA ET AMPLIUS OMNIBUS PENE DE PACE FACIENDA CONVENTIBUS PUBLICO NOMINE
INTERFUISSET ITA SE IN GRAVISSIMIS NEGOTIIS TRACTANDIS GESSERIT UT SUMMOS ILLOS IN HOC
GENERE HEROAS COMMENDONOS OSSATOS BENTIVOLIOS IANNINOS ET QUOSCUNQUE VEL
PRISCA AETAS VEL NOSTRA TULIT EXIMIOS ORATORES SI NON SUPERASSE SALTEM EXAEQUASSE
VIDERETUR QUOD QUUM IN MUSARUM CONTUBERNIO A QUO DIVELLI NE IN MEDIIS QUIDEM NE-
GOTIORUM FLUCTIBUS AUT IN LONGINQUARUM AC FERE CONTINUARUM LEGATIONUM IACTA
TIONE POTUIT SESE OBLECTARET SCALIGEROS SALMASIOS VOSSIOS BOCHARTOS REDIVIVA IISE
IMAGINE SUO EXEMPLO AC SCRIPTIS CEDRO DIGNIS EXPRESSERIT IN AULA ARISTIPPUM IN EC
CLESIA AUGUSTINUM AD AMUSSIM REFERENS IN OMNI DENIQUE VITAE RATIONE ET CURRICULO PHI
LOSOPHUM VERE CHRISTIANUM QUI CUM AULICAE PRUDENTIAE ET ELEGANTIAE POLITISSIMAE LAU
DIBUS IMMORTALEM VIRTUTIS FIDEI INTEGRITATIS MODESTIAE ET CANDORIS ANIMI GLORIAM RARA
MIXTURA COPULAVIT IAMQUE ADEO AETERNITATIS UMBRA VIVUS VIRIDI ITEM AC VEGETA SENE
CTUTE DIVINITUS FRUITUR ACCLAMANTE ET VOVENTE QUEM NOMINIS SUI FAMA
PRIDEM IMPLEVIT ORBE MELIORE UT TANTO VIRO ET CIVILIS ET
LITT RESPUBLICA BONO PUBLICO QUAM DIUTISSIME
FRUATUR HANC GEOGRAPHIAM SACRAM
TANQUAM
PIETATIS QUALECUNQUE MONUM
L M Q
D D D
F HALMA

VIRO ILLVSTRISSIMO

EZECHIELI SPANHEMIO LIB BARONI

EMINENTISSIMO
S. R. E. PRINCIPI CARDINALI
DUCI DE RICHELIEU
FRANCIÆ PARI.

T*IBI hæc antiqua Ecclesiæ Notitia jure debetur*, Cardinalis Eminentissime, *cui ut Musarum Apollini, summoque inter humanos genio, dignioris litteraturæ monumenta pro donariis appendi jubet ratio. Tibi, inquam, dicanda est, cui ut generoso non minus quam fideli prudentique Invictissimi Regis Ministro, pro Regni florenti administratione, pro Patria pristinæ gloriæ restituta, pro recuperatis Galliæ antiquis limitibus, & nuper expugnatis per consilia tua, non minùs quam per arma post Brisacum, Hedenam, innumerasque alias, Atrebatum Tauri-*

no-

Tuæ invictæ fortitudini, Tuo tandem ſuper admirationem genio, perſpice; obſequiumque meum gratum habens VIVE, VALE, VINCE.

EMINENTIÆ TUÆ

Addictiſſimus, & obſequentiſſimus
F. CAROLUS Epiſcopus Abrincenſis
deſignatus.

Approbatio Doctorum.

NOs ſubſignati Doctores in ſacra Facultate Theologiæ Pariſ. teſtamur hoc volumine in duodecim libros diviſo, quibus *Geographia Sacra*, ſeu *Notitia antiqua Epiſcopatuum Eccleſiæ univerſæ* deſcribitur, à nobis quoad fieri licuit, accuratè perlecto, nihil contineri, quod fidei Catholicæ, Apoſtolicæ & Romanæ repugnet, dignumque, quod in publicam utilitatem evulgetur. Datum Lutetiæ Pariſiorum in Regio Navarræ Collegio, Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo, die nona Novembris.

DAMONT. I. DELAUNOY.

MONI-

MONITUM
DE HAC
EDITIONE.

NEMO nescit duos esse antiquæ Historiæ, cùm Sacræ, tum Profanæ, oculos; Chronologiam, nimirum, & Geographiam; quas si sustuleris antiqua monumenta evolventi, perinde feceris ac si cæcum, iter per avia facturum, duce destitueris. Ut Chronologiam omittamus, quis sine Geographiâ in Historiâ Ecclesiasticâ subinde non cespitabit? Quis intelliget, cur hi aut illi Episcopi in certa Concilia convenirent, certis Primatibus ac Metropolitis, in Ecclesiastico ordine, subjecti essent, si nesciat quibus in Provinciis sedes eorum Episcopales sitæ fuerint? Quis adsequetur lites olim, de finibus Diœcesium, & Jurisdictione Ecclesiasticâ, frequenter inter Patriarchas & Præsules ortas? Destitutus hac Cynosurâ miscebit fines Provinciarum & Diœcesium, Episcoposque cognomines, qui in Historicis Veteris Ecclesiæ monumentis permulti occurrunt, passim confundet. Urbes, præsertim minùs celebres, quibusnam in locis sitæ fuerint cùm ignoret, non intelliget cur hic, aut ille Episcopus subscripserit nomen suum hujus aut illius Synodi Canonibus. Quod si fortè aggrediatur Episcoporum, quorum sedes in subscriptionibus omissæ sunt, indicare, innumeris erroribus se se implicabit; nisi Ariadneum Sacræ Geographiæ filum habeat, quo se se eo labyrintho explicet. Exemplum insigne & memoratu dignum ejus rei habemus, in R. P. JOANNE GARNERIO, Societatis Jesu Sacerdote, insigni eruditione Ecclesiasticâ celeberrimo, qui in Dissertationibus ad priorem partem *Marii Mercatoris*, aggressus est designare sedes Episcoporum, qui sederunt in Carthaginensi & Numidicâ Synodis, anno CCCCXVI. contra Pelagianos congregatis. Hominem enim permultis in sedibus Afrorum & Numidarum Præsulum adsignandis errasse, cognomines Episcopos, Urbesque non dissimilis appellationis confudisse, imò & emendare frustrà Ecclesiasticas tabulas, sanis in locis, conatum esse, quod in Ecclesiasticâ Africæ & Numidiæ Geographiâ minùs exercitatus esset, ostendit, in Epistolâ ad *Anton. Magliabechum*, eminentissimæ vir eruditionis & dignitatis HENRICUS Cardinalis NORISIUS. Idem etiam, nonnullis in rebus, à *Car. à S. Paulo* & *Lucâ Holstenio* dissentit; ejusque rationes legisse non pœnitebit. Eam viri doctissimi Epistolam, quæ cis montes rara erat, nuper in Augustinianâ Appendice recusam legere licebit.

eâ intelligent harum rerum studiosi, quanti sit facienda Geographia; cùm ne viri quidem doctissimi, qualis fuit, sine controversiâ, *Garnerius*, sine eâ, à gravibus lapsibus sibi possint cavere.

Igitur viri eruditi nihil utilius fieri posse censuerunt, quàm si iterum in lucem revocaretur, in gratiam Ecclesiasticæ Historiæ Studiosorum, *Geographia Sacra* à CAR. A S. PAULO Lutetiæ olim anno MDCXLI edita; quæ jam in paucorum manibus, extra Galliam, versabatur. In eâ vir doctissimus ac diligentissimus universam Geographiam Ecclesiasticam ita illustravit, pauca ut obscura reliquerit. Sed alius vir omni litterarum genere instructissimus, LUCAS HOLSTENIUS, quem pro meritis laudare non aggrediar, Doctissimis adnotationibus id opus illustraverat, castigaverat, atque auxerat; quæ adnotationes curâ & studio Eminentissimi Cardinalis *Francisci Barberini* Romæ anno MDCLXVI editæ sunt. At rariores ipsâ Geographiâ Sacrâ factæ fuerant, nec nisi apud paucissimas Bibliothecas inveniebantur. Itaque eas conquisitas addendas censuimus *Geographiæ Sacræ*, & quidem singulis paginis subjectas; ut levi inclinatione oculorum Lectores videre, sine molestiâ ac temporis dispendio, numquid ad *Car. à S. Paulo* adnotasset *Lucas Holstenius*, & virorum eruditissimorum diligentiâ percommodè frui possent. Quin & ea omnia decem tabulis Geographicis, æri eleganter incisis, ut oculis subjiceremus, quod mente illi conceperant, ornavimus.

Fruantur ergo hisce omnibus Lectores Antiquitatum Ecclesiasticarum studiosi, & per orbem Christianum, qualis in veteribus monumentis describitur, sine erroris metu, his ducibus, divagentur, prout libebit. Data est sanè opera, ut ducum horumce sacrarum viarum monita, eleganti chartâ, splendidis characteribus, emendatâque editione, legenda eis præberentur; ita ut nihil sit cur hac de re queri possint. Neque enim aut Parisiensis Geographiæ Sacræ, aut Romana Adnotationum Holstenianarum editio, ullâ in parte, est cum hac conferenda. Meritò Typographus illiberalem illam recudentium egregia opera parcimoniam, quâ ex bonis deteriora fiunt, aversatus est, & in meliorem ac elegantiorem multò formam omnia redegit. Pauci sunt etiam litterarum Sacrarum amantes, qui libentius multò nitentem ac splendidam editionem sibi non compararent, quàm corruptas illas fœditate characterum & vilitate chartæ meliorum editionum turpes imitationes. Igitur conatibus ejus faveant Lectores, & rem litterariam graviter juvanti meritas gratias habeant.

Amstelædami Calendis Januariis Anni à Christo Nato MDCCIII.

PRO-

PROOEMIUM

DE

VARIIS EPISCOPORUM ORDINIBUS,

Quorum sedes in hac Notitia recensentur; nec non de totius operis fine & methodo.

I.
DE ECCLESIA ROMANA ET SUMMO PONTIFICE

Ecclesia Romana, [a] cui Euangelium Petrus & Paulus sanguine suo signatum reliquerunt: [b] semper Primatum habuit: [c] Ecclesia principalis est, unde unitas sacerdotalis exorta: [d] eaque ad quam propter potentiorem principalitatem necesse est omnem Ecclesiam convenire. Hujus Episcopus Custos fidei dictus est in Concilio [e] Ephesino: Beatissimus atque Apostolicus vir Papa urbis Romæ, quæ est caput omnium Ecclesiarum, in [f] Chalcedonensi; Sanctissimus & beatissimus universalis Patriarcha magnæ Romæ, ab [g] Athanasio Presbytero; eique, ut [h] Valentiniani Imperatoris verbis utar, Principatum Sacerdotii super omnes antiquitas detulit.

Cur tantam à primis sæculis authoritatem obtinuerit, si quæras; respondebunt Optatus Milevitanus, & Petrus Chrysologus, hujus supremæ potestatis originem tribuentes Apostolo Petro: Optatus quidem Milevitanus, dum his verbis Donatistas ad obedientiam sanctæ Sedi Romanæ debitam reducere conatur [i] *Negare non potes scire te in urbe Roma Petro primò cathedram Episcopalem esse collatam, qua sederit omnium Apostolorum caput Petrus, unde & Cephas appellatus est.* Chrysologus autem his penè similibus ad Eutychem. [k] *In omnibus hortamur te, frater honorabilis, ut iis quæ à beatissimo Papa Romanæ civitatis præscripta sunt, obedienter attendas: quoniam beatus*

[a] Tertull. advers. Marc. l. 4. c. 5.
[b] Concil. Chalc. act. 16. ut infra.
[c] Cyprianus epist. 55.
[d] Irenæ. l. 3 contra Valent. c. 3.
[e] Concil. Ephes. part. 2. act. 2. Κελεστίνῳ τῷ φύλακι τῆς πίστεως, &c.
[f] Act. 1. Concil. Chalced. Τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ ἐπισκόπου τῆς Ῥωμαίων πόλεως κεφαλῆς ὑπάρχοντος πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.
[g] Athan. in libello ad Leon. Pap. Τῷ ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῆς μεγάλης Ῥώμης Λέοντι
[h] Ex Epist. Valent. Imper. inter epist. Præamb. Concil. Chalced.
[i] Optat. Milevit. l. 2. contra Donatist.
[k] Petrus Chrysol. epist. ad Eutychem.

beatus Petrus, qui in propria sede & vivit & præsidet, præstat quærentibus fidei veritatem.

a Conc. Chalced. can. 28. Καὶ γὰρ τῷ θρόνῳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης διὰ τὸ βασιλεύειν τὴν πόλιν ἐκείνην οἱ πατέρες εἰκότως ἀποδεδώκασι τὰ πρεσβεῖα.

b Novella Theodosii tit. 24. ad calcem Cod. Theod.

Addam tamen cum Patribus Concilii Chalcedonensis, [a] primos Ecclesiæ Patres præter hanc supremam potestatem, Romano Pontifici privilegia quædam ex hoc tribuisse, quòd urbs Roma imperaret. Unde Theodosius & Valentinianus Imperatores hæc ad Aetium scripserunt in Novellis: [b] *Cùm sedis Apostolicæ primatum sancti Petri meritum, qui princeps est Episcopalis coronæ, & Romanæ dignitas civitatis, sacræ etiam Synodi firmarit authoritas, ne quid præter authoritatem sedis istius inclitum præsumptio attentare nitatur. Tunc enim demum Ecclesiarum pax ubique servabitur, si rectorem suum agnoscat universitas.* Sed intellige de privilegiis supremæ & universali potestati Ecclesiasticæ superadditis. Etenim Ecclesia Romana semper, id est, ante omnes Patrum constitutiones, habuit primatum, ut dicitur actione 16. [c] Concilii Chalcedonensis: & [d] *Ab Apostolorum*, inquit Leo magnus, *Principibus factum est, ut Roma gens esset sancta, populus electus, Civitasque sacerdotalis & regia, per sacram beati Petri sedem Caput orbis effecta, latius præsideret religione divina, quam dominatione terrena.*

c Conc. Chalced. act. 16. Ἡ ἐκκλησία Ῥώμης πάντοτε ἔσχε τὰ πρωτεῖα.

d Leo Mag. ser. in natali Apost. Petri & Pauli.

II.
DE TRIBUS PATRIARCHIS.

Quamvis autem penes hunc unum Romanum Pontificem suprema lex esset, tres tamen ab initio Patriarchæ fuerunt, scilicet Romanus, Alexandrinus & Antiochenus, quorum sedes essent Romæ, Alexandriæ & Antiochiæ, Apostolis ac imprimis D. Petro conveniens existimantibus, ut in tribus dignioribus majoribusque civitatibus, tres Protothroni seu primariæ sedes Ecclesiæ instituerentur. Harum Episcopis Patriarchæ nomen ex hoc inditum est, quod singuli πατριῶν ἀρχοὶ, sive familiarum & Ecclesiarum Christianarum patres seu principes essent, sicut patres familiarum Israelitici populi Patriarchæ dicti sunt, vel quòd τῶν πατέρων ἀρχοὶ, id est, patrum, seu Episcoporum Principes & Superiores essent: quomodo Joannes Patriarcha Antiochenus princeps Orientis in actis Concilii Chalcedonensis vocatur.

e Concil. Nicæn. 1. Can. 6. Τὰ ἀρχαῖα ἔθη κρατείτω, τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Λιβύῃ, καὶ Πενταπόλει, ὥστε τὸν Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον πάντων τούτων ἔχειν τὴν ἐξουσίαν, ἐπειδὴ καὶ τῷ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπισκόπῳ τοῦτο σύνηθές ἐστιν, ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν.

Hi tres de omnibus majoris momenti negotiis intra Patriarchatus sui limites decernebant, ut patet in Canone magnæ Synodi Nicænæ, cujus verba sunt: [e] *Mos est in Ægypto, Libya & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quoniam & Episcopo Romano est consuetudo, similiter & apud Antiochiam.* Sed adverte quod licet hicce Canon non tam pro enumerandis Sedibus Patriarchalibus, quam pro servandis antiquis consuetudinibus editus fuerit, tres tamen in eo tantum designari Patriarchas: & ratio est quod revera plures Concilii Nicæni tempore Ecclesia non agnovit, iique soli hucusque instituti fuere.

III.
DE PATRIARCHA HIEROSOLYMITANO.

Nec tamen diffitebor quod cum Ecclesia Hierosolymitana pro Matre Ecclesiarum habita sit, ut apud Theodoretum legere est, hujus Anti-

Antistitem & nomine & honore Patriarchæ ab Ecclesiæ incunabulis insignitum fuisse. Si dubites, certum probabo ex Canone septimo Concilii Nicæni, [a] in quo hæc habentur. *Quia consuetudo obtinuit & antiqua traditio, ut Ælia Episcopus honoretur, habeat honoris consequentiam, salva Metropoli propria dignitate.* Sed jura privilegiaque Patriarchalia nonnisi in Concilio Chalcedonensi obtinuit, à quo tres Palæstinæ huic pro diœcesi assignatæ sunt.

IV. DE PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANO.

At postquam sedes Imperii, quæ ad Constantini magni tempora Romæ fuerat, translata est Byzantium, cui nomen Constantinopolis datum est in honorem istius Imperatoris, qui hanc iisdem privilegiis ac Romam donavit, novamque Romam appellari voluit, Constantinopolitanus Episcopus nomen & honorem Patriarchæ primum, ut probabiliter inferius conjicietur, obtinuit. Sed & ad modum Hierosolymitani authoritatem accepit, juraque nomini convenientia à Patribus Concilii Constantinopolitani primi generalis, qui hunc, ut ex eorum Canone patet, non Patriarcham fecerunt, sed ei jam hoc honore donato secundum locum, nec non, ut vult Socrates, [b] Thraciam pro diœcesi assignarunt. Id Theodosio magno Imperante statutum est, & postea sub Marciano à Concilio Chalcedonensi non tantum confirmatum, sed etiam maxime auctum, Patribus huic præter Thraciam, Asiam, Pontum, Barbarasque provincias subjicientibus hoc Canone, qui tot procellas posterioribus sæculis in Ecclesia excitavit. *Definitiones sanctorum Patrum sequentes ubique, & regulam quæ nunc relecta est centum quinquaginta Dei amantissimorum Episcoporum, qui congregati sunt sub piæ memoriæ Imperatore magno Theodosio in regia civitate Constantinopoli nova Roma, cognoscentes: & nos eadem definimus de privilegiis ejusdem sanctissimæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ novæ Romæ. Etenim sedi senioris Romæ propter imperium civitatis illius Patres consequenter privilegia reddiderunt. Et eadem intentione permoti centum quinquaginta Deo amantissimi, æqua sanctissimæ sedi novæ Romæ privilegia tribuerunt; rationabiliter judicantes imperio & senatu urbem ornatam, æquis senioris Romæ privilegiis frui, & in Ecclesiasticis, sicut illam, majestatem habere negotiis, & secundam post illam existere,* [c] *& his qui de Ponto sunt, & de Asia, & Thracia diœcesibus Metropolitanos solos, rursus autem & qui inter Barbaros sunt Episcopos præfatarum diœcesium ordinari à prædicta sanctissima Constantinopolitana sedis sanctissima Ecclesia.* Sicque ab hoc tempore quinque Patriarchæ in Ecclesia numerari & authoritatem habere cœperunt, scilicet, ut ait Justinianus, [d] *beatissimus Archiepiscopus & Patriarcha senioris Romæ, Constantinopolis, Alexandriæ, Antiochiæ & Hierosolymorum.*

V. DE JURIBUS ET AUTHORITATE PATRIARCHARUM.

Quod autem ad horum jura seu πρεσβεῖα spectat, ea sunt. Primum de negotiis magni momenti intra fines sui Patriarchatus occurrentibus decernere, ut dixi ex Concilio Nicæno. Præterea si, ut legitur

[a] Conc. Nicæn. Can 7. Ἐπειδὴ συνήθεια κεκράτηκε καὶ παράδοσις ἀρχαία, ὥστε τὸν ἐν Αἰλίᾳ ἐπίσκοπον τιμᾶσθαι, ἐχέτω τὴν ἀκολουθίαν τῆς τιμῆς, τῇ μητροπόλει σωζομένου τοῦ οἰκείου ἀξιώματος.

[b] Socrates lib. 5. cap. 3.

[c] Conc. Chalced. act. 16. Ὥστε τοὺς τῆς Ποντικῆς, καὶ τῆς Ἀσιανῆς, καὶ τῆς Θρᾳκικῆς διοικήσεως μητροπολίτας μόνους, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς ἐπισκόπους τῶν προειρημένων διοικήσεων χειροτονεῖσθαι ὑπὸ τοῦ προειρημένου ἁγιωτάτου θρόνου, τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἁγιωτάτης ἐκκλησίας.

[d] Justinianus Novella 123. Τοὺς μὲν μακαριωτάτους ἀρχιεπισκόπους καὶ πατριάρχας τουτέστι τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Θεουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων.

gitur in Concilio Chalcedonensi, [a] cum provinciæ Metropolitano Episcopus vel Clericus litem haberet, petebat aut Primatem, sive Exarchum diœceseos, aut Patriarcham, hujusque sententiæ omnino parendum erat, inquit [b] Justinianus, perinde ac si judex ab initio fuisset. *Nam contra horum Antistitum sententias, non esse locum appellationi, à majoribus nostris constitutum est.* Quod tamen Justiniani decretum de sententiis in causis minoribus intellige, cùm in majoribus, ut ait Valentinianus [c], *beatissimus Episcopus urbis Romæ, cui antiquitas Sacerdotium in omnes detulit, de Episcopis & de fide judicandi potestatem habuerit.* Unde hæc leguntur in Concilio Sardicensi: [d] *Si quis Episcopus fuerit depositus judicio Episcoporum qui sunt in vicinia, & dicat rursus sibi defensionis negotium competere; non prius in Cathedram alius constituatur; quam Romanus Episcopus causa cognita sententiam tulerit.*

Ad Patriarcham etiam spectabat Concilia Episcoporum ex diversis Patriarchatus sui provinciis convocare. Sic Julius Papa [e] cùm recens summi Pontificis munus accepisset, centum decem & sex Episcoporum Concilium ex suburbicariis Ecclesiis convocavit, ut Arianam hæresim sua etiam sententia condemnaret. Sic Alexander Alexandrinus, teste Socrate, [f] cùm accepisset Arii dogmata & conatus, resque ab eo gestas oculis cerneret, iracundia cœpit exardescere, ac Concilio multorum Episcoporum celebrato, Arium & ejus opinionis fautores Presbyterii gradu abdicavit.

Sic in Christianissima & Regia urbe Constantinopoli nova Roma congregata est magna Synodus septuaginta trium Episcoporum, præsidente religiosissimo & sanctissimo Episcopo Gennadio, & alia sub Menna adversus Acephalos, quæ tomo tertio & quarto Conciliorum leguntur.

Sic Joannes Antiochenus [g] omnes Episcopos Syriæ, quibus hucusque adversus Cyrillum atque Orthodoxos Ephesi congregatos comministris usus erat, ad Synodum venire jussit, ut Nestorium, ejusque hæresim condemnarent, & communionem cum Romano Pontifice, Cyrillo Alexandrino, omnique Catholica Ecclesia, à qua schismate rescisi fuerant, redintegrandam decernerent.

Sic denique Joannes Hierosolymorum Patriarcha Synodum trium Palæstinarum congregavit contra Severum, Petrum, ac Zoaram hæreticos, ut ex ejus epistola [h] Synodica constat.

Tandem jus his omnibus commune fuit, saltem à tempore quo ab Imperatoribus libertas Ecclesiæ data est, ordoque Hierarchicus per diœceses perfectè institutus, Patriarchatus sui viciniores Metropolitas & Episcopos ut plurimum ordinare, aut confirmare: licet

[a] Conc. Chalced. Can. 9. Εἰ δὲ πρὸς τὸν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας μητροπολίτην ἐπίσκοπος, ἢ κληρικὸς, ἀμφισβητοίη, καταλαμβανέτω ἢ τὸν ἔξαρχον τῆς διοικήσεως, ἢ τὸν τῆς βασιλευούσης Κωνσταντινουπόλεως θρόνον, καὶ ἐπ' αὐτῷ δικαζέσθω.

[b] Justinian. L. 29. Cod. de Episcopali audien.

[c] Ex epist. Valent. Imp. inter epist. præamb. Concil. Chalced. Ἵνα ὁ μακαριώτατος ἐπίσκοπος τῆς Ῥωμαίων πόλεως, ᾧ τὴν ἱερωσύνην κατὰ πάντων ἡ ἀρχαιότης περιῆψε, χώραν, καὶ ἱκανότητα ἔχοι περί τε πίστεως καὶ ἱερέων κρίνειν, δυνάμει ἁγιώτατε πάτερ, καὶ ...

[d] Can. 4. Concil. Sardic. Ὥστε, ἐάν τις ἐπίσκοπος καθαιρεθῇ τῇ κρίσει τῶν ἐπισκόπων τῶν ἐν γειτνίᾳ τυγχανόντων, καὶ φάσκοι πάλιν ἑαυτῷ τὸ τῆς ἀπολογίας πρᾶγμα ἐπιβάλλειν, μὴ πρότερον εἰς τὴν καθέδραν αὐτοῦ ἕτερον ὑποκατασταθῆναι, ἐὰν μὴ ὁ τῆς Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ἐπιγνοὺς περὶ τούτου, ὅρον ἐξενέγκῃ.

[e] Ex actis Synodi Rom. sub Julio P. an. 337.

[f] Socrat. hist. Eccl. lib. 1. c. 2. Ταῦτα ἀκούων καὶ ὁρῶν τε γινόμενα ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς ὀργὴν ἐξάπτεται καὶ συνέδριον πολλῶν ἐπισκόπων καθίσας τὸν μὲν Ἄρειον, καὶ τοὺς ἀποδεχομένους τὴν δόξαν αὐτοῦ καθαιρεῖ.

[g] Cyrillus epist. 38. ad Donatum.

[h] Ex Epist. Synodica hujus Concilii ad Joan. Constant. Μετὰ τὴν ὑπατείαν Φλαυΐου Βελισαρίου, τοῦ ἐνδοξοτάτου πρὸ δεκατριῶν καλανδῶν Σεπτεμβρίων χρόνων, παντευρώπης ἰνδικτιῶνος ἐν Κολωνίᾳ Αἰλίᾳ, μητροπόλει, τῇ καὶ Ἱεροσολύμοις προκαθημένου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου καὶ πατριάρχου Πέτρου, ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου ἐπισκοπείου, τῆς αὐτῶν μακαριότητος. συνεδρευόντων δὲ τῇ αὐτῶν ἀρχιερωσύνῃ, καὶ τῶν ὁσιωτάτων ἐπισκόπων τῆς κατὰ Παλαιστίνης τρεῖς ὑπὸ τῆς ἁγίας τελούσης τάξεως ἐγερσάσης συνόδου.

licet non omnes eodem modo hoc usi sint. *Etenim*, ut ait Justinianus, [a] *quidam in provinciis in quibus morabantur*, *Metropolitanorum officium gerebant*, *alii vero per totam diœcesim non tantum Metropolitanorum*, *sed etiam aliorum Episcoporum qui sub eis erant*, *ordinationes faciebant*. Constantinopolitanus, Metropolitas solos Ponti, Asiæ & Thraciæ, & Episcopos qui in Barbaricis erant, ut loquuntur Patres Concilii [b] Chalcedonensis, ordinabat. Antiochenus, [c] sicut Metropolitanos authoritate ordinabat singulari, sic & poterat impedire ne Episcopi sine permissu conscientiaque sua crearentur. Pro Romano, Siricii Epistolam [d] facile proferrem, nisi apud peritos incertæ esset fidei, qua statuitur ut extra conscientiam Apostolicæ sedis, hoc est Primatis, quippe qui hujus Vicarius erat, nullus auderet ordinare Episcopum. Sed qui tantisper Epistolas Gregorii magni legerit, haud ignorare potest hunc summum Pontificem non tantum ex propria provincia, sed etiam ex pluribus aliis innumeros Episcopos ordinasse & confirmasse. Audiamus quid ad Ioannem Subdiaconum de consecratione Constantii Mediolanensis Episcopi electi scribat: [e] *Et si nulla eos diversitas ab electionis unitate disterminat*, *si quidem in prædicto filio nostro Constantio omnium voluntates atque consensum perdurare cognoscis*, *tunc eum à propriis Episcopis*, *sicut antiquitatis mos exigit*, *cum nostra authoritatis assensu*, *solatiante & auxiliante Domino*, *facias consecrari*; *quatenus hujusmodi servata consuetudine*, *& Apostolica sedes proprium vigorem retineat*, *& à se concessa aliis jura non minuat*. [f] Eundem Gregorium non minorem authoritatem in Ravennensem Metropolitam exercuisse testatur Ioannis Ravennensis Episcopi epistola ad eum scripta, qua se à prædecessore ejus ordinatum & privilegia accepisse fatetur. Eadem ratione in Ægypti Patriarchatu, ita necessaria erat confirmatio Patriarchæ in electionibus Episcoporum, ut Synesius [g] ad Theophilum Alexandrinum scribens, hoc unum requiri dicat electis Episcopis Palebiscæ, Hydracis & Olbii. Et quod de Hierosolymitano idem sentiendum sit, haud dubium esse potest, cùm ex philosophorum placitis, qui habet esse, habeat etiam consequentia ad esse, hoc est entis sui generis proprietates. Unde, ut refert Euagrius, Theodosio facto Episcopo Hierosolymitano in locum Juvenalis, multi ex Palæstina ad eum veniebant, ut Episcopi consecrarentur.

VI. DE EXARCHIS SEU PRIMATIBUS, EORUMQUE JURIBUS.

Sub Patriarchis & supra Metropolitanos fuerunt Exarchi, seu Primates, qui, ut ait Balsamon, non unius tantum provinciæ Metropolitani erant, sed totius [h] diœcesis, quæ multas in se provincias continebat. Sic [i] Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Ponti Exarchus dicitur, & Ephesinus Exarchus Asiæ. Sic [k] apud sanctum Leonem Anastasius Episcopus Thessalonicensis Primas Illyrici Orientalis instituitur, ut partem curæ, quam summus ille Pontifex uni-

[a] Justinian. l. 29 Cod. de Episc. aud.
[b] Conc. Chalced. can 18 ut supra
[c] Innoc P 1. epist ad Alex. Antioch.
[d] Siricius epist. 4.
[e] Greg lib. 2. Indict. 11. epist 30
[f] Idem ep st. 55. lib 2 Indict 11.
[g] Synes epist 67 ad Theoph. Alex Ἐνῆν μὲν δεῖ, τῇ παραστάντι μέν τοι, τῆς ψήφου τῆς χειρο... οὔτε μὲν Ὀλβιάταις δεῖ, ἐμοὶ δὲ ... Ex epist. 76 ad eundem. Τοῦτον οὖν ἕνα καὶ μόνον ἀπολελεῖφθαι Παλαιβίσκης ἐπίσκοπον, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτον ἀδεσπότως, ἀδεσπότως μὲν οὖν, ἐπεί γε τῶν γενομένων ψηφισμάτων, εἰ μήτε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατέστη, μήτε παρὰ ... ἐνθάδε καὶ τὸ σύνθημα τῆς χειροτονίας ἀποδέδοτο.
[h] Balsam in can 9 Conc Chalced. Ὁ μὲν ἔξαρχος τῆς διοικήσεως ἐστιν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ... ὁ ἔξαρχος ... ἐπαρχίας μητροπολίτης, ἀλλ' ὁ τῆς ὅλης διοικήσεως μητροπολίτης.
[i] In subscr. ep. Synod 6 ad Agath Φιλοθέος ἐλέει θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Καισαρείας μητροπόλεως τῆς πρώτης τῶν Καππαδοκῶν ἐπαρχίας καὶ ἔξαρχος τῆς Ποντικῆς διοικήσεως ὁρίσας ὑπέγραψα. Θεόδωρος ἐλέει θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Ἐφεσίων μητροπόλεως, καὶ ἔξαρχος τῆς Ἀσιανῆς διοικήσεως ὁρίσας ὑπέγραψα. [k] Leo mag epist. 84. ad Anast. Thess.

universis hujusce tractus Ecclesiis potissimum ex divina institutione debebat, susciperet, & remotis ab Apostolica sede provinciis visitationem suam impenderet. Sic Cæsarius [a] Arelatensis Galliarum Primas à Symmacho factus, ab eo munus accepit, ut manentibus his quæ Patrum constituta singulis Ecclesiis concesserunt, circa hæc quæ in Galliæ provinciis de causa religionis emergerent, solertia sua invigilaret.

a Symmach. P. ep. ad Cæsar. Arelat.

Quod ad horum officium spectat, si cui Clerico, [b] ut dicitur in Concilio Chalcedonensi, lis erat cum Provinciæ Metropolitano, diœceseos Exarchum adibat: si, ut fusè declarat Leo magnus, [c] ex diversis provinciis cogenda erat Synodus, ad Exarchum sive Primatem spectabat. Ac si aliquid grave pro tota diœcesi decernendum erat, in solius Exarchi aut Patriarchæ stabat potestate. Unde cum diœcesis Pontica fines amplissimos haberet, Cappadociam scilicet, Pontum, Bithyniam, Galatiam, Paphlagoniam & Armeniam provincias complectens, nulla ex harum numero fuit, ut inferius dicetur, in qua Basilius Cæsariensis Episcopus, & totius diœcesis Exarchus aliquod sui juris potestatisque exemplum non ediderit. Idem de Arelatensi Primate facillimum est probare, quodque non solius provinciæ Arelatensis curam gereret, sed etiam ex Galliæ universæ provinciis Synodos convocaret, inter quoscumque Clericos lites componeret, & literas formatas peregrinis, qui in alias diœceses iter faciebant, tribueret: cum id disertis verbis exprimatur in Epistolis variis summorum Pontificum, quarum verba suo loco referentur. Nec est de aliis Primatibus aliter sentiendum.

b Conc. Chalc. can 9. Εἰ δὲ πρὸς τὸν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας μητροπολίτην ἐπίσκοπος, ἢ κληρικὸς, ἀμφισβητοίη, καταλαμβανέτω ἢ τὸν ἔξαρχον τῆς διοικήσεως.

c Leo epist. 84. ad Anast. Thess.

VII. DE METROPOLITANIS EORUMQUE JURIBUS.

Magna etiam dispositione provisum est, inquit Leo, [d] *ne omnes sibi omnia vendicarent, sed essent in singulis provinciis singuli Episcopi, quorum inter fratres haberetur prima sententia.* Hi, [e] ex Isidoro Hispalensi, Metropolitani, à mensura civitatum, sive Metropoleon quarum Episcopi erant, vocati fuerunt, singulis provinciis præeminebant, horum authoritati & doctrinæ cæteri Sacerdotes subjecti erant, sine his nihil magni momenti cæteris Episcopis agere licebat. Et sicut Præses provinciæ majus imperium in provincia sua habebat post Principem quantum ad civilia, ut in Digestis [f] legitur, sollicitudo etiam totius provinciæ quantum ad Ecclesiastica, Metropolitanis commissa erat. Clarissimè patet hoc in Canone trigesimo quinto Apostolorum, [g] qui sic habet. *Episcopos gentium singularum scire convenit quis inter eos primus habeatur, quem velut caput existiment, & nihil amplius præter ejus conscientiam gerant, quam illa sola singuli, quæ parochiæ propriæ & villis, quæ sub ea sunt, competunt. Sed nec ille præter omnium conscientiam faciat aliquid: sic enim unanimitas erit, & glorificabitur Deus per Christum in Spiritu Sancto.* Talis revera horum erat authoritas in statuendis quæ ad communem provinciæ utilitatem spectabant, ut ex Constitutione Nicæno-

d Leo mag. epist. 84. ut supra.

e Isid. Hispal. l. 7. orig. c. 12.

f L. 4. De offic. Præsid.

g Can. 3. Apostol. Τοὺς ἐπισκόπους ἑκάστου ἔθνους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν καὶ μηδέν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης. ἐκεῖνα δὲ μόνα πράττειν ἕκαστον, ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικίᾳ ἐπιβάλλει καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις. ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνος ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιείτω τι. οὕτως γὰρ ὁμόνοια ἔσται, καὶ δοξασθήσεται ὁ θεὸς διὰ κυρίου ἐν ἁγίῳ πνεύματι.

rum [a] Patrum, firmitas eorum quæ gerebantur per unamquamque provinciam his tributa fuerit; huncque Canonem [b] ediderit Antiochena Synodus sub Julio. *Episcopos qui sunt in unaquaque provincia scire oportet Episcopum, qui præest Metropoli, etiam curam suscipere totius provinciæ, eo quod in Metropolim undequaque concurrunt omnes qui habent negotia. Unde visum est eum quoque honore præcedere: reliquos autem Episcopos nihil magni momenti aggredi sine ipso, ut vult, qui ab initio obtinuit Patrum Canon: vel sola, quæ ad uniuscujusque parochiam conferunt, & regiones quæ ei subsunt.* Nulla [c] censebatur perfecta Synodus, nisi ea cui aderat Metropolitanus: & [d] siquis præter ejus sententiam factus fuerat Episcopus, hunc sacra Synodus Nicæna definivit Episcopum esse non oportere. Unde Innocentius [e] primus varia præscribens Victricio Rothomagensi Episcopo, quæ in ejus provincia observanda erant, ante omnia præcipit: Ut extra conscientiam Metropolitani Episcopi, nullus audeat ordinare Episcopum. *Integrum enim est*, inquit, *judicium quod plurimorum sententiis confirmatur.* Idem scribit Hilarus [f] Papa Ascanio Tarraconensi Metropolitano, his verbis: *Hoc autem primum juxta eorumdem Patrum regulas volumus custodiri, ut nullus præter notitiam atque consensum fratris Ascanii Metropolitani aliquatenus consecretur Antistes, quia hoc & vetus ordo tenuit, hoc trecentorum decem & octo sanctorum Patrum definivit authoritas.* Quamvis autem solum eorum suffragium in eligendis Episcopis non sufficeret, quippe qui communi Suffraganeorum provinciæ consensu crearentur, ut inferius dicetur: attamen, si in [g] aliam forte personam partium se vota diviserant, Metropolitani judicio is alteri præferatur, qui majoribus & studiis juvabatur & meritis. *Præterea*, inquit Innocentius [h] ad supradictum Victricium, *si quæ causæ vel contentiones inter Clericos tam superioris ordinis, quàm inferioris exortæ fuerant, secundum Nicænam Synodum congregatis ejusdem provinciæ Episcopis, à Metropolitano terminabantur.* Prohibet etiam Hilarus Papa in Epistolis, ne ulli Clerici præter Metropolitani consensum in aliam provinciam proficisci audeant. Præcipitque [i] Concilium Epaonense, ut in celebrandis divinis officiis ordinem quem Metropolitani tenent, comprovinciales observent. Addam denique hunc morem in Ecclesia invaluisse, ut summus Pontifex & Patriarchæ Metropolitanis scriberent, quæ in eorum provincia observanda judicabant, ut eadem ipsi suffraganeis Episcopis postea denunciarent. Unde hæc scribit Innocentius [k] primus ad Aurelium: *Frater carissime, hæc velim cuncta recitanda per omnes Africanas Ecclesias scripta dirigas.* Hæcque Leo magnus [l] ad Nicetam Metropolitanum Aquileiensem: *Hanc autem Epistolam nostram, quam ad consultationem tuæ fraternitatis emisimus, ad omnes fratres & comprovinciales tuos Episcopos facies pervenire, ut in omnium observantia data prosit authoritas.* Et quis ex

[a] Ex Can 4. Conc. I Nicæn. Τὸ δὲ κῦρος τῶν γινομένων δίδοσθαι καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τῷ μητροπολίτῃ.

[b] Conc. Ant. can 9. Τοὺς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν ἐπισκόπους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν τῇ μητροπόλει προεστῶτα ἐπίσκοπον, καὶ τὴν φροντίδα ἀναδέχεσθαι πάσης τῆς ἐπαρχίας, διὰ τὸ ἐν τῇ μητροπόλει πανταχόθεν συντρέχειν πάντας τοὺς τὰ πράγματα ἔχοντας. Ὅθεν ἔδοξε καὶ τῇ τιμῇ προηγεῖσθαι αὐτόν, μηδέν τε πράττειν περιττὸν τοὺς λοιποὺς ἐπισκόπους ἄνευ αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἀρχαῖον κρατήσαντα τῶν πατέρων ἡμῶν κανόνα· ἢ ταῦτα μόνα ὅσα τῇ ἑκάστου ἐπιβάλλει παροικίᾳ, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις.

[c] Can 16 ejusdem Conc. Τέλειον δὲ ἐκείνην εἶναι σύνοδον, ᾗ συμπάρεστι καὶ ὁ τῆς μητροπόλεως.

[d] Can 6 Nicæni Conc. Καθόλου δὲ πρόδηλον ἐκεῖνο, ὅτι εἴ τις χωρὶς γνώμης τοῦ μητροπολίτου γένοιτο ἐπίσκοπος, τὸν τοιοῦτον ἡ μεγάλη σύνοδος ὥρισε μὴ δεῖν εἶναι ἐπίσκοπον.

[e] Innoc P epist. 2 ad Victricium Rothom. episc c. 1.

[f] Hilarus P. epist. ad Ascan. Tarrac c. 2.

[g] Leo mag. epist 84 ad Anastas. Thessal c 5.

[h] Innoc. P 1. epist. ad Victric. Rotho. c 3.

[i] Hilarus P. epist. 4

[k] Conc Epaon. can. 27

[l] Innoc P 1 epist 12 ad Aurel. Carth.

[l] Leo mag. ep. 79. ad Nicetam Episc. Aquileiens.

Juris-

a In Epilogo Novellæ 6. Justin. Jurisconsultis nescit Justinianum [a] Imperatorem hæc in Novellis statuere ? *Sanctissimi Patriarchæ uniuscujusque diœcesis hac proponant in Ecclesiis sub se constitutis, & manifesta faciant Deo amabilibus Metropolitanis quæ à nobis constituta sunt: illi quoque rursus etiam ipsi proponant in Metropolitana sanctissima Ecclesia, & constitutis sub se Episcopis hac manifesta faciant. Illorum verò singuli in propria Ecclesia hac proponant.*

VIII De Episcopis, eorumque electione, examine, professione fidei, ordinatione et juribus. Restat Episcoporum ordo, quorum singuli singulis Ecclesiis præficiebantur, populos sibi commissos prædicationis verbo pascentes, Sacramenta per se vel per alios administrantes, pœnitentibus manus & pœnitentiam pro delictorum gravitate imponentes, Clericos ordinantes, ac, ut paucis dicam, omnia parochiæ suæ munia sub Metropolitanorum authoritate obeuntes. Horum electio, examen, Professio fidei, ordinatio, officium & authoritas sic

b Can 1. Conc. Carthag. paucis describuntur in Concilio [b] Carthaginensi quarto. *Qui Episcopus ordinandus est, antea examinetur, si natura sit prudens, si docilis, si moribus temperatus, si vita castus, si sobrius, si semper suis negociis cavens, si humilis, si affabilis, si misericors, si literatus, si in lege Domini instructus, si in scripturarum sensibus cautus, si in dogmatibus Ecclesiasticis exercitatus: & ante omnia, si fidei documenta verbis simplicibus asserat, id est, Patrem, & Filium & Spiritum Sanctum unum Deum esse confirmans, totamque Trinitatis Deitatem coessentialem & consubstantialem & coæternalem & coomnipotentem prædicans: si singularem quamque in Trinitate personam plenum Deum, & totas tres personas unum Deum: si incarnationem divinam non in Patre, neque in Spiritu Sancto factam, sed in Filio tantum credat: ut qui erat in divinitate Dei Patris Filius, ipse fieret in homine hominis matris filius, Deus verus ex patre, homo verus ex matre; carnem ex matris visceribus habens, & animam humanam rationalem: simul in eo amba natura, id est Deus & homo, una persona, unus Filius, unus Christus, unus Dominus creator omnium qua sunt, & author, & Dominus, & rector cum Patre & Spiritu Sancto, omnium creaturarum: qui passus sit vera carnis passione, mortuus vera corporis sui morte, resurrexit vera carnis sua resurrectione, & vera anima resumptione, in qua veniet judicare vivos & mortuos. Quarendum etiam ab eo, si novi & veteris Testamenti, id est legis & Prophetarum, & Apostolorum, unum eumdemque credat authorem & Deum: si Diabolus non per conditionem, sed per arbitrium factus sit malus. Quarendum etiam ab eo, si credat hujus, quam gestamus, & non alterius carnis resurrectionem: si credat judicium futurum, & recepturos singulos pro his qua in carne gesserunt, vel pœnas vel gloriam: si nuptias non improbet: si secunda matrimonia non damnet: si carnium perceptionem non culpet: si pœnitentibus reconciliatis communicet: si in baptismo omnia peccata, id est, tam illud originale contractum, quàm illa qua voluntariè admissa sunt, dimit-*

dimittantur: si extra Ecclesiam Catholicam nullus salvetur. Cùm in his omnibus examinatus inventus fuerit plenè instructus, tunc cum consensu Clericorum & laicorum, & conventu totius provinciæ Episcoporum, maximeque Metropolitani vel authoritate vel præsentia ordinetur Episcopus. Suscepto in nomine Christi Episcopatu, non suæ delectationi, nec suis motibus, sed his Patrum diffinitionibus acquiescat. In cujus ordinatione etiam ætas requiratur, quam sancti Patres in præeligendis Episcopis constituerunt.

Episcopus cùm ordinatur, duo Episcopi ponant & teneant Evangeliorum codicem super caput & cervicem ejus: & uno super eo fundente benedictionem, reliqui omnes Episcopi qui adsunt, manibus suis caput ejus tangant. Can. 2. ejusdem Conc.

Non longe ab Ecclesia Hospitiolum habeat. Can. 14. ejusdem Conc.

Vilem supellectilem & mensam ac victum pauperem habeat, & dignitatis suæ authoritatem fide & vita meritis quærat. Can. 15. ejusdem Conc.

Gentilium libros non legat, Hæreticorum autem pro necessitate & tempore. Can. 16. ejusdem Conc.

Gubernationem viduarum & pupillorum ac peregrinorum non per seipsum, sed per Archipresbyterum, aut per Archidiaconum agat. Can. 17. ejusdem Conc.

Tuitionem testamentorum non suscipiat. Can. 18. ejusdem Conc.

Pro rebus transitoriis non litiget provocatus. Can. 19. ejusdem Conc.

Nullam rei familiaris curam ad se revocet, sed lectioni & orationi & verbi Dei prædicationi tantummodo vacet. Can. 20. ejusdem Conc.

Ad Synodum ire non sine satis gravi necessitate inhibeatur: sic tamen, ut in sua persona legatum mittat, suscepturus salva fidei veritate, quicquid Synodus statuerit. Can. 21. ejusdem Conc.

Sine consilio Clericorum suorum, Clericos non ordinet, ita ut civium conniventiam & testimonium quærat. Can. 22. ejusdem Conc.

Nullius causam audiat absque præsentia Clericorum suorum: alioquin irrita erit sententia Episcopi, nisi Clericorum sententia confirmetur. Can. 23. ejusdem Conc.

De loco ignobili ad nobilem per ambitionem non transeat, nec quisquam inferioris ordinis Clericus. Sane si id utilitas Ecclesiæ fiendum poposcerit, decreto pro eo Clericorum & laicorum Episcopis porrecto, in præsentia Synodi transferatur, nihilominus alio in locum ejus Episcopo subrogato. Can. 27. ejusdem Conc.

Rebus Ecclesiæ tanquam commendatis, non tanquam propriis utatur. Can. 31. ejusdem Conc.

Denique in Ecclesia & in consessu presbyterorum sublimior sedeat. Intra domum verò collegam se presbyterorum esse cognoscat. Can. 35. ejusdem Conc.

Hæc ex Concilio Carthaginensi quarto, quæ, licet longiuscula, referre haud moratus sum ob singularem verborum & doctrinæ præstantiam, & quod in iis præcipua omnia quæ de antiqua Episcoporum politia dici possunt paucis reperiantur. Sed satis de

quinque Episcoporum generibus, deque eorum dignitate, authoritate & muniis, quæ ne de ignoto agere videremur, præmittenda duximus.

IX. De hujus operis fine et methodo. De his nobis sigillatim dicendum, & quæ in universa Ecclesia sedes Patriarchales, Exarchicæ, Metropolitanæ, & Episcopales fuerint, per ordinem cum Deo narrandum. Dicemus autem ex Epistolis summorum Pontificum, ex Conciliis, ex Patribus, ex historia Ecclesiastica & civili, & ex peritissimis primorum Ecclesiæ sæculorum Geographis, & per ipsamet eorum quantum in nobis erit verba, ut potiori ratione antiqua censeatur hæc Notitia. Sic veterem Ecclesiæ ordinem, hoc est Catalogum sedium Episcopalium Ecclesiæ, prout aliæ aliis subjiciebantur, illustrabimus; id autem usque ad finem sexti sæculi mortemque D. Gregorii magni, cum post hæc Ecclesia ab Imperatoribus, quantum ad diœceses maxime, immutata fuerit.

Cum autem omnis doctrina methodo clarior atque intellectu facilior fiat, eumdem ordinem sequemur quem Imperator Constantinus, & postea Theodosius, Arcadius & Honorius in magistratuum Imperii descriptione. Atque ad id potissimum adducti sumus, quod tunc Ecclesia, quasi commensurata fuerit Imperio, eaque paucis admodum in Provinciis extra Imperii fines radices fixerit. Romanus Patriarcha, solos Caledonios & Hybernos adjecit; Alexandrinus, Indos & Æthiopes; Antiochenus, Persas & Babylonios; Constantinopolitanus vero, reliquas ex barbaris Asiæ provinciis, scilicet Russiam, Scythiam & Sarmatiam Asiaticas. Adde quod sicut nullus ordo clarior, ita nec ullus convenientior, cùm magna ex parte antiqua diœceseωn Ecclesiasticarum divisio civili conformis fuerit. Ecclesia orbem suum distribuit in Patriarchatus, quibus Patriarchas præfecit; sicut Imperatores Imperium suum diviserant in Præfecturas, quæ à Præfectis Prætorio administrabantur. Ecclesia Patriarchatus in diœceses ex pluribus provinciis compositas Exarchis seu Primatibus suis divisit; sicut Imperatores Præfecturas item in diœceses subjectas Vicariis Præfectorum. Ecclesia Diœceseωn provincias singulis Metropolitanis distribuit; sicut Imperatores easdem singulis Præsidibus provinciarum commiserant. Denique Ecclesia unamquamque civitatem proprio Episcopo & Cleri sui consilio regendam dedit; sicut Imperatores has omnes Curialibus Magistratibus administrandis subjecerant. Cùm igitur eadem ratio in divisione utriusque Imperii Ecclesiastici & Civilis servata fuerit, penè eumdem ordinem in illustranda Ecclesiæ notitia servabimus, quem Imperatores in describendis Imperii sui Magistratibus. Si quidquam dissimile reperiatur, una causa erit diversus numerus Antistitum & Magistratuum. Non enim idem fuit, cùm quinque Patriarchas Ecclesia agno-

agnoverit, licet Imperium quatuor tantum Præfectos Prætorio, & illa multo plures Exarchos seu Primates, quam hoc Vicarios, nec semper iidem limites essent Metropolitanorum, & Præsidum provinciarum; imò sæpè factum sit in ordine Ecclesiastico, ut civitas unius provinciæ subjecta & suffraganea esset Metropolis civilis alterius provinciæ vicinæ. Quæ autem diœceses, provinciæ & civitates in unoquoque Patriarchatu fuerint, in singulorum descriptionibus & tabulis annotabimus.

Porrò si quæ fortè sedes Episcopales, præter eas, quas velut è tenebris innumeras eruimus, à nobis omittantur, & adhuc tenebris ipsis obvolutæ remaneant, ignoscet, ut spero, Lector. Siquidem in aurifodinis fossoribus etiam perspicacioris visus venia datur, si quædam auri semina inter arenas reliquerint: sicut & primis qui in regiones aliquas descendére, si earum loca quædam adhuc ignota in relationibus suis omittant. Si post aliquot annos iterum in orbem Ecclesiæ hunc lustraturus venero, nova forsitan dabo. Interim grato animo Lector accipiat, quæ lubenti & benevolo nunc largior.

PATRIARCHATUS ROMANUS.

AMSTELAEDAMI excudit FRANCISCUS HALMA Typograph. et Bibliopol. sub Signo Constantini magni cum Privilegio

OCCIDENTALIS OCEANUS Qui et ATLANTICUS.

GALLICUS OCEANUS.

Scandinauia quæ et SCANDIA.

CODANUS SINUS.

Cimbrica Chersonesus

SUEVICUM MARE, VENEDICUS SINUS.

HIBERNIA

BRITANNIA

CALEDONIA

VALENTIA

MAXIMA CÆSARIENSIS

FLAVIA CÆSARIENSIS

Londinum

Durovernum Cantuaria

BELGICA SECUNDA

GERMANICA SECUNDA

GERMANICA PRIMA

LUGDUNENSIS

LUGDUNENSIS SECUNDA

GALLIA

AQUITANIA

NARBONENSIS

VIENNENSIS

ALPES MARITIMÆ

GERMANIA

HERULI GOTHI

VENEDI.

PEUCINI. qui et BASTARNÆ.

Carpates Mons.

DACIA ANTIQUA.

RÆTIA PRIMA

RÆTIA SECUNDA

NORICUM RIP.

NORICUM MEDIT.

PANNONIA PRIMA

ILLIRICUM

MŒSIA PRIMA

DACIA RIP.

DACIA MEDITER.

MŒSIA SECUNDA

SCYTHIA

THRACIA

EUROPA

CONSTANTINOPOLIS

MACEDONIA

EPIRUS NOVA

EPIRUS VETUS

GRÆCIA

THESSALIA

ACHAIA

Athenæ

Corynthus

MARE ÆGÆUM

LEMNOS I.

RHODUS I.

CRETA INS. Gortyna

ITALIA

Ravenna

ÆMILIA

ROMA

MARE SUPERUM sive ADRIATICUM.

MARE INFERUM sive ETRUSCUM.

CORSICA

SARDINIA

SICILIA INS.

Syracusæ

MARE SICULUM.

HISPANIA

GALLÆCIA

LUSITANIA

Emerita Augusta

BÆTICA

Hispalis

CARTHAGINENSIS

Carthago

TARRACONENSIS

Taracco

Toletum

BALEARIDES INS.

MARE IBERICUM.

GALLICUM MARE.

MARE INTERNUM Quod et MEDITERRANEUM.

Fretum Gaditanum.

MAURITANIA Prima Sedes Cæsariensis

TINGITANA MAURITANIA

Atlas Minor Mons.

Atlas Maior Mons.

MAURITANIA CÆSARIENSIS.

MAURITANIA SITIFENSIS.

NUMIDIA.

BYZACENA

AFRICA.

TRIPOLITANA.

CYRENAICA PATRIARCHATUS ALEXANDRINI PARS.

PATRIARCHATUS ROMANUS.
OCEANUS OCCIDENTALIS
OCEANUS Qui et ATLANTICUS.
MARE INTERNUM
Quod et MEDITERRANEUM.
PATRIARCHATUS ALEXANDRINI PARS.

GEOGRAPHIA SACRA

SEU

NOTITIA ANTIQUA EPISCOPATUUM ECCLESIÆ UNIVERSÆ.

PATRIARCHATUS ROMANUS.

LIBER PRIMUS.

I
ROMANUS PATRIARCHA ALIIS SUPERIOR.

PATRIARCHATUM Romanum ante alios, ut digniorem aggredior: quippe cujus Patriarcha Pater patrum in Conciliis [a] Africanis, Episcopus Patriarcharum ab Athalarico rege apud [b] Cassiodorum; & is ad quem, secundum consuetudinem, Judicium de fide & de cæteris Pontificibus spectat, à Valentiniano [c] Imperatore, nuncupetur. Non enim cæteris similis existimandus est: sed adeo eminens, ut à primis Ecclesiæ seculis supremam dignitatem authoritatemque super alios habuerit. Ea semper fuit hujus conditio, ut licet omnes judicaret, ipsius tamen persona à nullo judicari potuerit. Unde tam illustris veritatis Ennodius testis fidelissimus [d] adversus injustam Symmachi accusationem sexto sæculo scribens, ait: *Aliorum forte hominum causas Deus voluit homines terminare sed sedis istius Præsulis, suo sine quæstione reservavit arbitrio. Voluit beati Petri Apostoli successores cœlo tantum debere innocentiam, & subtilissimi discussoris indagini inviolatam exhibere conscientiam.* Hæc ille. Imo ipse ex Synodi suæ consilio, decreta quæ in universum cæteris Patriarchis, juxta Apostolorum primorumque Patrum traditiones, observanda erant, tunc statuebat; reprobataque fuerunt, saltem in hac parte, & quando liberum Ecclesiæ fuit, Concilia quæ absque illius authoritate & consensu, quidpiam simile usurpare tentarunt. Id de Antiocheno clarè legitur apud Socratem, [e] cùm de Episcopis loquens, qui hoc sine consensu Julii Romani Pontificis celebraverant, scribit: *Itaque Julius literis contrariis ad ipsum missis, Episcopis qui Antiochiæ convenerant per literas respondet. Ac primum docet quantum molestiæ & acerbitatis eorum epistola ipsi attulisset deinde eos contra Ecclesiæ Canones egisse, quòd illum ad Concilium non vocassent quippe cùm Canon Ecclesiasticus vetet, ne decreta absque sententia Episcopi Romani Ecclesiis sanciantur.* At quis illustrior testis hujus supremæ jurisdictionis Imperatore Valentiniano, qui hæc in Novella, Leonis magni Papæ tempore, circa ejus authoritatem constituit: [f] *Ne levis*, inquit, *saltem inter Ecclesias turba nascatur, vel in aliquo minui religionis disciplina videatur, hoc perenni sanctio-*

[a] Ex Conc. Carth 6.

[b] Apud Cassiod. lib 9 epist 15.

[c] Valentinian. Imp. ad Theod. parte 1. Conc. Chalced. Ἵνα ὁ μακαριώτατος ἐπίσκοπος τῆς Ῥωμαίων πόλεως ᾧ τὴν ἱερωσύνην κατὰ πάντων ἡ ἀρχαιότης παρέσχε, χώραν καὶ δυνάμιν ἔχῃ περὶ τῆς πίστεως καὶ ἱερέων κρίνειν δοκιμάζει ἁγιώτατε πάτερ, καὶ ἀνδάνομεν ἐκκλησίᾳ.

[d] Ennodius ad calcem Synodi 4. Rom sub Symm.

[e] Socrat. Hist. Eccl lib 2 cap. 13 Πρῶτον μὲν οὖν τὸ ἀπεχθὲς τῆς ἑαυτῶν ἐπιστολῆς, ἔπειτα παρὰ κανόνας ποιοῦντες, διὰ τὸ εἰς τὴν σύνοδον αὐτὸν μὴ καλέσαι, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανόνος κελεύοντος, μὴ δεῖν παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου Ῥώμης, κανονίζειν τὰς ἐκκλησίας.

[f] Novella Valentiniani tit 24 ad calcem Cod Theod.

sanctione decernimus, ne quid tam Episcopis Gallicanis, quàm aliarum provinciarum contra consuetudinem veterem liceat, sine viri venerabilis Papæ urbis æternæ authoritate tentare: sed illis, omnibusque pro lege sit, quicquid sanxit, vel sanxerit Apostolicæ sedis authoritas. Ita ut si quisquis Episcoporum ad judicium Romani Antistitis evocatus venire neglexerit, per Moderatorem ejusdem provinciæ adesse cogatur, per omnia servatis, quæ Divi parentes nostri Romanæ Ecclesiæ detulerunt. Nec tamen aliud omittam argumentum, quod ejus est virtutis, ut adversus illud nihil nisi injustè possit objici; scilicet accusationes & appellationes aliorum Patriarcharum apud Romanum, Romanique sententias in causis eorum etiam cum Synodis latas.

II
CONSTANTINOPOLITANUS PATRIARCHA SUB ROMANO.

De Constantinopolitano Patriarcha in primis dicam. Flavianus hujus sedis Episcopus à Synodo depositus, statim Romanum Pontificem per libellos appellavit, ut Valentinianus [a] Imperator testatur ad Theodosium Orientis Imperatorem, verbis quæ hic referantur dignissimis. *Quam nos à nostris majoribus habemus traditam, debemus cum omni competenti devotione defendere, & dignitatem propriæ venerationis B. Apostolo Petro intemeratam & in nostris temporibus conservare: quatenus beatissimus Romanæ civitatis Episcopus, cui principatum sacerdotii super omnes antiquitas contulit, locum habeat, ac facultatem de fide & sacerdotibus judicare, Domine sanctissime Pater, & venerabilis Imperator. Hujus enim rei gratia, secundum solemnitatem Conciliorum, & Constantinopolitanus Episcopus eum per libellos appellavit, propter contentionem quæ orta est de fide.* Si quis etiam Acacium Constantinopolitanum Episcopum à Felice tertio condemnatum & depositum ignorat, ipsius Felicis non tantum Concilii nomine scribentis sed & propria authoritate fungentis, [b] epistolam ad eundem Acacium legat, ibi hujus depositionis sententiam reperiet. *Habe*, inquit, *cum his quos libenter amplecteris, portionem, ex sententia præsenti, quam per tuæ tibi direximus Ecclesiæ Defensorem: Sacerdotali honore, & communione Catholica, necnon etiam à fidelium numero segregatus, sublatum tibi nomen & munus ministerii sacerdotalis agnosce, Sancti Spiritus judicio, & Apostolica auctoritate damnatus.* Sed non minus authentica, quàm illustris est alia depositio Anthimi ejusdem Constantinopolitanæ Ecclesiæ Patriarchæ per Agapetum Romanum Pontificem, qui etiam hoc deposito, Mennam in ejus locum substituit, ut legitur actione prima Concilii [c] Constantinopolitani sub Agapeto & Menna, verbisque adeo expressis, ut nullus supersit dubitandi locus, quin supremam habuerit Romanus Pontifex in Constantinopolitanum authoritatem. Ea sunt: *Misit itaque Deus huic civitati Agapetum, qui verè* ἀγαπητὸς, id est, *dilectus à Deo & hominibus, Pontificem antiquæ Romæ, in depositione Anthimi, & prædictorum hæreticorum, tanquam olim Petrum magnum Apostolum Romanis, in depositione Simonis Cretiani. Iste ergo honorabilis vir, sciens per libellos plurimorum nostrorum ea, quæ iniquè contra Ecclesias præsumpta fuêre, ea ipso visu semel accipiendo, neque ad visum suscipere voluit Anthimum furentem adversus canones: sed nunc justè ejecit de sacerdotali sede civitatis suæ: & coopitulante, & coadunato Catholicæ fidei & divinis Canonibus vestro imperio, præfecit ipsi Ecclesiæ sanctissimum Mennam, rectæ fidei, & vitæ pudicæ, & honestæ conversationis, & infirmantium sibi in injungenda dispensatione approbatissimum.*

Hæcce aliaque hujusmodi à summis Pontificibus Synodicè, ut moris tunc erat in rebus magni momenti, hoc est ex Synodorum sive generalium, sive Occidentalium sententia, ut plurimum facta esse non ignoro: sed non obstat quo minus eos Constantinopolitani Patriarchæ superiores agnoscamus, cùm Synodis semper per legatos præfuerint, aut eas confirmarint, ipsæque generales nomine Romanorum Pontificum sæpius Decreta similia ediderint. Id de Ephesina certum est, cum ab ejus Patribus circa ejus celebrationem & Nestorii condemnationem scribatur, *Antequam sanctissima hæc Synodus* [d] *conveniret*, *Cœle-*

a Ex epist. Valentiniani ad Theodos. parte 1 Conc. Chalced. ut supra Τούτου γὰρ χάριν κατὰ τὸ ἔθος τῶν συνόδων καὶ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος αὐτὸν ἐπεκαλέσατο διὰ λιβέλλων ἕνεκα τῆς ἀναφυείσης φιλονεικίας περὶ τῆς πίστεως.

b Felix P. epist. 6. ad Acacium.

c Actio 1 Concil Constant sub. Agap. & Menna Οὕτως οὖν ὁ τίμιος ἀνὴρ, τὰ κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἀθέσμως τολμώμενα μαθὼν διά τε πλείστων, καὶ ἀξιολόγων ἡμετέρων καὶ ταύτῃ αὐτῇ ὄψει παραδεδωκὼς καὶ ἅπαξ οὐδὲ ὅλως ἰδεῖν τὸν κατὰ τῶν κανόνων μαινόμενον, Ἄνθιμον παρεδέξατο, ἀλλὰ τοῦτον δικαίως ἐξώθησε τοῦ τῆς αὐτῆς πόλεως ἱερατικοῦ θρόνου, συνεπαινούσης καὶ συνεπισχυούσης τῆς τε καθολικῆς πίστεως, καὶ τῶν θείων κανόνων, τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας, προεχειρίσατο, τῇ δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ, τὸν ἐπὶ ὀρθῇ πίστει, καὶ σώφρονι βίῳ, καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ, καὶ τῇ ἐγχειρισθείσῃ αὐτῷ τῶν ἀσθενούντων οἰκονομίᾳ, μαρτυρούμενον Μηνᾶν τὸν ἁγιώτατον.

d Conc. Ephes. de Sent. Nest. ad Imp. Κυρίλλῳ, τῷ τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως, καὶ τὸν αὐτοῦ ἐπέχειν τόπον, &c.

Cælestinus Sanctissimus magnæ Romæ Episcopus per litteras suas indicaverat, Cyrilloque Sanctissimo Deoque dilectissimo magnæ Civitatis Alexandrinæ Episcopo, ut suas vices subiret, commiserat. Et alibi, [a] *coacti per Sacros Canones & Epistolam Sanctissimi Patris nostri, & comministri Cælestini Romanæ Ecclesiæ Episcopi, lachrimis subinde perfusi ad lugubrem hanc contra eum sententiam necessario venimus* Idem Patres Chalcedonenses ad [b] Leonem fatentur his verbis. *Quibus quidem sicut membris caput præeras in his, qui tuum tenebant ordinem, benevolentiam præferens.* Quapropter nonnisi his verbis sententiam adversus Dioscorum protulerunt. *Unde Sanctissimus & Beatissimus Archiepiscopus magnæ & senioris urbis Romæ* [c] *Leo, per nos & per præsentem sanctam Synodum, unà cum ter Beatissimo & omni laude digno Beato Petro Apostolo qui est Petra & crepido Catholicæ Ecclesiæ, & rectæ fidei fundamentum nudavit eum tam Episcopali dignitate, quàm ab omni Sacerdotali Ministerio.*

De Patriarcha Alexandrinæ Ecclesiæ, quod Romano subjectus extiterit, indicare videtur, exemplum Dionysii hujus urbis Antistitis, apud Dionysium Romanorum Episcopum accusati, cum nonnisi ante superiorem accusationes institui soleant: maximeque favet quod ejus judicium subire non recusarit, imo libellos, & Apologiam miserit, ut se ab hæreticorum sententia alienam esse probaret. Eadem ratione ductus Joannes Talaia ejusdem sedis Patriarcha, inquit Liberatus, ejectus de sede Alexandrina propter Petrum Moggum, sumptis à Calendione Antiocheno Synodicis intercessionis litteris Romanum Pontificem Simplicium appellavit. Sed quis non legit apud historiæ scriptores Athanasium Alexandrinum ante hunc, Julii Romani sententia absolutum, suæque sedi redditum, sicut & Paulnm Constantinopolitanum, Asclepam Gazæ, Marcellum Ancyræ, & Lucium Adrianopoleos. Id narrat Socrates [d] his verbis: *Julius verò, quoniam Ecclesia Romana privilegium præter cæteras obtinebat, literis suis ad Episcopos Orientis liberiùs perscriptis, illorum partes tueri studet: in Orientem literas mittit, quo & suus cuique locus restitueretur, & eos qui illos temerè abdicaverant graviter reprehenderet.* Hunc Præsulem ex Synodi etiam Sardicensis ordinatione ad Alexandrinos remissum scio, sed ejus & Iulii decretum pro uno habendum esse tanto verisimilius duco, quod hujus Synodi Patres ad sedem Romanam judicium de Episcoporum depositionibus remiserint.

Antiochenum Patriarcham non minus Romano subditum fuisse satis clarè probabo, si Iuvenalis Hierosolymitani verba ad Patres Concilii [e] Ephesini, cui etiam aderat, retulero. *Oportebat*, inquit, *Joannem reverendissimum Antiochiæ Episcopum, hac sancta & magna & œcumenica Synodo considerata, confestim accurrere, ut de iis, quæ illi objiciuntur, se purgaret, & ad Apostolicam sedem magnæ Romæ nobiscum considentem · & obedientiam & honorem deferre Apostolico sanctæ Dei Ecclesiæ Romanorum*, (non enim legendum est *Hierosolymorum*, ut doctissimè multis rationibus probavit Cardinalis Perronius, interpretatusque est Peltanus) *apud quem maximè mos est, ex Apostolico ordine & traditione, ut ipsa sedes Antiochena dirigatur, & apud eum judicetur.* Hinc fit ut longe ante hanc Synodum Paulo Samosateno Antiochiæ Præsule deposito à Concilio ejusdem urbis, Domnoqne in ejus locum substituto, cum Paulus huic sententiæ obedire recusaret, Aurelianus Imperator Gentilis, inquit Eusebius [f], licet sedi Romanæ non parum offensus, convenienter ordinavit, ut huic sedes Antiochena tribueretur, cui Romanus Pontifex assidentibus Italiæ Episcopis æquum judicaret Sed & addam Maximum Antiochenæ Ecclesiæ Patriarcham a Concilio [g] Chalcedonensi ea potissimum ratione agnitum & acceptum fuisse, quòd eum legitimum hujus sedis Episcopum, & non Domnum, Leo Romanus judicaverat, ut disertè ait Anatolius Constantinopolitanus actione decima Concilii Chalcedonensis.

De

Margin notes:

[a] Concil Ephes. part 2. Act. 1 [illegible Greek]

[b] Relat. Synod. Chalced. ad Leonem [illegible Greek], &c.

[c] Concil Chalced. Act 3 [illegible Greek], &c.

III. ALEXANDRINUS PATRIARCHA SUB ROMANO

[d] Socrat. hist. Eccl l 2. cap. 11. [illegible Greek]

IV. ANTIOCHENUS PATRIARCHA SUB ROMANO.

[e] Act 4 Concil Ephes t 1. Con [illegible Greek]

[f] Euseb. l 7. c 14

[g] Act 10 Conc. Chalced. [illegible Greek] [illegible]

V.
HIEROSOLYMITANUS PATRIARCHA SUB ROMANO

De uno Patriarcha Hierosolymitano dicendum superest: sed quis hunc Romano subjectum fuisse ambiget, si alios, ut satis fusè probavimus, post eorum electionem Romanus confirmabat, lapsos in fide de throno dejiciebat abdicabatque, variaque in eos authoritatis jura exercebat? Ne tamen hujus à Romano dependentiam, licet certissimam, sine probatione relinquamus, Innocentium primum [a] ad Hieronymum scribentem testem proferam, qui judices huic promittit, si adversus Ioannem Hierosolymitanum accusationem ferat, asseritque se jam Ioanni scripsisse, eumque hortatum esse, ut circumspectiùs ageret. Quid plura? cum his testimoniis, quasi clarioribus solis radiis, suprema in alios Patriarchas Romani authoritas illustrata sit, nec jam dubitari possit, quin reveta Episcopus Patriarcharum, ut in ipso limine hujus libri ex Cassiodoro diximus, primis Ecclesiæ sæculis ab omnibus orthodoxis agnitus fuerit.

[a] Innocent I ep. 33. ad Hieronym.

VI
EPISCOPUS ROMANUS EST PATRIARCHA

Iam vero quod præter summum illum honoris titulum, etiam Patriarchæ nomine donaretur, nullus quod existimem dubitare potest. Siquidem in libello [b] magno Leoni & Concilio Chalcedonensi à Sophronio oblato, Archiepiscopus & Patriarcha magnæ Romæ dicitur: sicut Agapetus Archiepiscopus & Patriarcha [c] Romanorum, in epistola Episcoporum Orthodoxorum Orientis contra Anthimum. Unde nec dubitavit Iustinianus Imperator huic locum inter Patriarchas assignare Novella sua, cum ait: [d] *Iubemus ut beatissimi Archiepiscopi & Patriarchæ, hoc est, senioris Romæ, Constantinopolis, Alexandriæ, Antiochiæ & Hierosolymorum, in ordinatione sua ea solum præbeant, quæ præberi mos est.*

[b] Act 3. Concil. Chalced. Τῷ ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ μεγάλης Ῥώμης Λέοντι.
[c] Act 1 Conc Constantinopolitani Δεσπότῃ ἡμῶν, τῷ πάντα ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ, τῷ πατέρων ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Ῥωμαίων, καὶ πατριάρχῃ Ἀγαπητῷ.
[d] Iustinia. Novella 123 ut supra.

VII.
VARIÆ DIVISIONES IMPERII ROMANI

Sed quinam limites fuerint Romani Patriarchatus, quosque illi præscripserit nascens Ecclesia, non ita clarum est, ac eo difficiliùs perspici potest, quòd partitio diœceseon & provinciarum Ecclesiasticarum, ut plurimum conformis fuerit civili Principum dispositioni, quæ sæpiùs ad nutum eorum mutata est. Prima authorem habuit Augustum, qui deleta antiquæ administrationis forma, orbem Imperii modo novæ Monarchiæ accommodato divisit, ut accuratè docet Dio [e] Cassius. Secunda ab Adriano facta est, à prima non adeò discrepans. Tertia à Constantino in Præfectutas, Diœceses & Provincias: Et quarta à diversis Imperatoribus, quorum plures ex una provincia aut diœcesi duas fecerunt, maximè post Imperii divisionem inter Græcos & Latinos. Quamvis autem, ut ait [f] Innocentius primus, haud conveniens sit, ut ad mobilitatem mundanarum necessitatum Ecclesia commutetur, honoresque aut divisiones patiatur, quas pro suis causis faciendas esse duxerunt Imperatores, imò pristinus provinciarum mos sit conservandus: Attamen experientia docuit ad civilium dignitatum mutationes, Ecclesiasticas mutatas esse, Imperatoribus sic statuentibus. Nec Ecclesia, quæ Imperatorum patrocinio summè primis sæculis indigebat, id recusavit. Unde in Concilio [g] Chalcedonensi decretum est, ut civiles & publicas formas, Ecclesiasticarum parœciarum ordo consequeretur, adeo ut, inquiunt Patres, si qua civitas potestate Imperiali novata esset, aut in posterum innovaretur, civiles dispositiones & publicas, Ecclesiasticarum quoque parœciarum ordines subsequerentur.

[e] Dio Cass. lib 53
[f] Innoc P I. Ep 18 ad Alexandrum
[g] Conc. Chalced Can 17 Εἰ δέ τις ἐκ βασιλικῆς ἐξουσίας ἐκαινίσθη πόλις, ἢ αὖθις καινισθείη, τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν ἡ τάξις ἀκολουθείτω.

VIII.
OCCIDENS DIOECESIS EST PATRIARCHÆ ROMANI.

Fateor mihi certum videri Patriarchatum Romanum ex cunctis Occidentalibus Ecclesiis coaluisse. Idque imprimis probatur verbis prisci illius authoris, qui aliquot opera, his nomen Clementis apponens, promulgavit, & quem peritiores Critici circa annum ducentesimum scripsisse existimant. Is enim in priori parte Epistolæ Clementis ad Iacobum scribit, Petro Apostolo fuisse præceptum, ut obscuriorem mundi plagam Occidentis illuminaret. Istud præterea semper Græci, licet schismatici, confessi sunt, ac inter eos disertissimè Zonaras & Balsamon in expositione sexti Canonis Nicæni. [h] Zonaras quidem hæc habet: *Alexandrinum igitur Episcopum iis, qui in Ægypto sunt, Lybia & Pentapoli præsidere jubet Antiochenum subjectis sibi provinciis Syriæ*

[h] Zonaras in Can 6 Nicæn. Ὅτι ὥσπερ καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ῥώμης προέχει τῶν ἑσπερίων ἐπαρχιῶν.

riæ nimirum, Cælesyriæ, Ciliciæ, utrique Mesopotamiæ: aliosque Episcopos suis quemque regionibus præesse, quemadmodum & Ecclesiæ Romanæ Antistes, ut Occidentales provincias regat, mos obtinuit. [a] Balsamonis autem verba nullatenus discrepant: *Sextus*, inquit, *& septimus Canon statuunt quatuor Patriarchas, videlicet Romanum, Alexandrinum, Antiochenum & Hierosolymitanum (de Constantinopolitano enim in aliis Canonibus dicetur) ex antiquis moribus honorari & Alexandrinum quidem Episcopum præesse provinciis Libyæ, & Ægypti, & Pentapolis. Antiochenum similiter Syriæ, Cælesyriæ, Mesopotamiæ, & utrique Ciliciæ. Hierosolymitanum autem provinciis Palæstinæ, Arabiæ, & Phœnices. Quoniam*, inquit, *& Romanus Episcopus præest Occidentalibus provinciis.* At si schismaticorum testimonium cuiquam suspectum esset, licet fide tanto digniores sint, quanto veritas ab adversariis ipsis expressa atque extorta certior esse videatur, adhibebo testem [b] Divum Hieronymum, qui hæc ad Marcum scribens: *Hæreticum me cum Occidente, hæreticum me cum Ægypto, hoc est, cum Damaso Petroque condemnent*; Damaso, Episcopo Romano, Occidentem velut Patriarchalem diœcesim tribuit, æquè ac Ægyptum Petro Alexandrino Episcopo. Adhibebo [c] D. Augustinum Occidentis Ecclesias Romanæ tribuentem, etiam Africanas ut earum partes, cùm in libris contra Iulianum, prolatis adversus Pelagianos sententiis Irenæi Lugdunensis, Cypriani Carthaginensis, Rhetici Augustodunensis, Olympii Hispaniarum, Hilarii Pictaviensis, & Ambrosii Mediolanensis, addit: *An ideo contemnendos putas, quia Occidentalis Ecclesiæ sunt omnes, nec ullus in eis est commemoratus à nobis Orientis Episcopus? Quid ergo faciemus, cùm illi Græci sint, nos Latini? Puto tibi eam partem orbis sufficere debere, in qua primum Apostolorum suorum voluit Dominus gloriosissimo martyrio coronare. Cui Ecclesiæ* (scilicet Occidentali) *præsidentem beatum Innocentium si audire voluisses, jam tunc periculosam juventutem tuam Pelagianis laqueis exuisses.* Adhibebo [d] Gregorium Nazianzenum asserentem, carmine de vita sua, *antiquam Romam rectâ in fide ambulare, totumque Occidentem salutari verbo ligatum tenere, prout convenit civitatem illam, quæ mundo præest universo.* Plura his addere quis non superfluum existimabit? Prodeat adhuc tamen Agatho in Epistola Synodi [e] Occidentalis ad Orientalem, quæ actione quarta Synodi sextæ generalis legitur, cujus hæc est inscriptio: *Agatho Episcopus servus servorum Dei, cum universis Synodis subjacentibus Concilio Apostolicæ sedis*: cumque dicentem audiamus harum Synodorum Episcopos ad Oceani usque plagas suas diœceses habuisse, ad Occidentem Septentrionemque habitasse inter Longobardos & Sclavos, inter Francos, Gothos & Britannos versatos esse, hoc est, per Italiam & Illyricum, per Galliam, Hispaniam, Britanniam fusos ac sparsos fuisse; hæc habet: [f] *Sperabamus deinde de Britannia Theodorum consamulum atque Coëpiscopum nostrum magnæ insulæ Britanniæ Archiepiscopum & Philosophum, cum aliis, qui ibidem usque hactenus demorantur, exinde ad nostram humilitatem conjungere, atque diversos hujus Concilii Episcopos in diversis regionibus constitutos: ut à generalitate totius Concilii servilis nostra suggestio fieret, ne si tantum pars, quod agebatur, cognosceret, partem lateret. & maximè quia in medio gentium, tam Longobardorum, quámque Sclavorum, nec non Francorum, Gallorum & Gothorum, atque Britannorum, plurimi consamulorum nostrorum esse noscuntur, qui & de hoc curiosè satagere non desistunt, ut cognoscant quid in causa Apostolicæ fidei peragatur: qui quantum prodesse possunt, dum in consonantia fidei nobiscum tenentur, nobisque concorditer sentiunt tantum, quod absit, siquid scandali in fidei capitulo patiantur, inveniantur infesti atque contrarii. Nos autem licèt humillimi, summis viribus enitimur, ut Christiani vestri Imperii Respublica, in qua B. Petri Apostolorum principis sedes fundata est, cujus auctoritatem omnes Christianæ nobiscum nationes venerantur & colunt, per ipsius Beati Petri Apostoli reverentiam, omnium gentium sublimior esse monstretur. Personas autem de nostræ humilitatis ordine prævidimus dirigere, ad vestræ à Deo protegendæ fortitudinis vestigia, qua omnium nostrum, id est, universorum per*

[a] Balsa. in Can. 6 Nicæn. Τὸν Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον ἔχειν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Λιβύῃ, καὶ Πενταπόλει προέχειν, &c καθὼς καὶ τῷ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπισκόπῳ προέμουσι, τῶν ἑσπερίων ἄρχειν ἐπαρχιῶν.

[b] D. Hieronym. ep. ad Marcum.

[c] Aug. contra Julian. lib. 1. cap. 1.

[d] D. Greg. Nazian. Καὶ νῦν ἔτ' ἐστιν εὔδρομος τῆς Ἑσπέρας. Πᾶσαν δεσμοῦσα τῷ σωτηρίῳ λόγῳ. Καθὼς δίκαιον τὴν πρόεδρον τῶν ὅλων.

[e] Epist. Synodi Occident. sub Agath. act. 4. Conc. 6. generalis. Ἀγάθων ἐπίσκοπος δοῦλος τῶν δούλων τοῦ θεοῦ σὺν πάσαις ταῖς συνόδοις ταῖς ὑποκειμέναις τῇ συνόδῳ τῆς ἀποστολικοῦ θρόνου.

[f] Act. 4. Synod. Constant. ut sup. Καὶ μάλιστα ἐπειδὴ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τῶν τε Λογγοβάρδων, καὶ Σκλάβων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Φράγγων, Γότθων, καὶ Βρεττανῶν πλεῖστοι ἐκ τῶν συνδούλων ἡμῶν εἶναι γνωρίζονται. Οἵτινες καὶ περὶ τούτου περιεργάζεσθαι οὐ διαλιμπάνουσι, ἵνα γνώσωνται, τί εἰς τὸ πρᾶγμα τῆς ἀποστολικῆς πίστεως πράττεται.

Septen-

Septentrionales vel Occiduas regiones Episcoporum suggestionem, in qua & Apostolicæ nostræ fidei confessionem prælibavimus, offerre debeant.

Quod si ad hos tanti nominis testes ratio quæpiam addenda est, unam, sed clarissimam afferam. Quinque sunt tantum Patriarchatus, ut ex testimoniis in Proemio adductis certum est: at ex communi omnium consensu quatuor fuerunt in Oriente, scilicet Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolymitanus, nec ullus eorum quidquam jurisdictionis habuit in Occidente: unde sequitur Romanum pro diœcesi Occidentem universum obtinuisse. Ratio non minus evidens, quam certa est.

IX.
QUID NOMINE ORIENTIS ET OCCIDENTIS INTELLIGENDUM.

Sed quæ diœceses & provinciæ in Occidente Romano Patriarchæ subdito continerentur, nunc videamus, ac primum, quid nomine Orientis, & quid nomine Occidentis apud historiæ civilis scriptores intelligatur. Jam Taciti [a] tempore orbis in Orientem & Occidentem dividebatur, imo & ante eum sub [b] Machabæis. Sed ab hinc, uterque tribus potissimum modis sumptus est, variosque terminos pro varietate temporum habuit. Primo sumitur Occidens pro tota Europa, quæ ab Oceano Atlantico ad mare Ægeum, Pontum Euxinum, Meotim paludem & fluvium Tanaim extenditur, solis additis Romanis septem Africæ provinciis: Eoque, Antoninus & Geta Severi Imperatoris filii Imperii divisionem proposuerunt in Orientale & Occidentale, teste [c] Herodiano, adeo tamen ut Asia & Ægyptus ad Orientale spectassent, cæteræ verò diœceses ad Occidentale. Secundò minus late, pro majori quidem parte Europæ, quæ ab Atlantico Oceano ad mare Ægeum extenditur, sed ad Tisucim montem (quem Succum nominat Marcellinus, quique Thraciam à Dacia dividit) à Septentrione terminatur. *Ecclesia*, inquit [d] Socrates de schismate inter Occidentales & Orientales Episcopos scribens, *versus Occidentem ab Ecclesia quæ erat in Oriente, dissensione distracta fuit. Terminus autem, quo illorum distincta erat communio, mons inter Illyricum & Thraciam interjectus, qui Tisucis dicitur, constitutus est: ad quem quidem usque, omnes inter ipsos licet fide dissentientes, discrimine penitus remoto communicarunt, ulterius verò nulla inter eos fuit communio.* Hoc autem modo divisum est Imperium in Orientale & Occidentale inter Constantium, Constantem & Constantinum filios Constantini, vel ab ipso Constantino, ut quidam scribunt, vel eo defuncto ex ipsorum consensu. Hanc divisionem describens [e] Zonaras ait: Constanti tributam esse Italiam, Romamque ipsam, Africam, Siciliam, cum reliquis Insulis, atque etiam Illyricum, Macedoniam, & cum Achaia Peloponnesum: Constantino Alpes Cottias cum Galliis, & Tractum Pyrenæi usque ad Mauritaniam Oceani angusto freto diremptam ab Hispaniis: Constantio verò ea obvenisse, quæ in Orientali parte Romanæ ditionis erant, & Thraciam cum urbe paterna. Tandem Græci Imperatores, postquam diœceses Macedonicam & Dacicam sortiti sunt, totum Illyricum, quod antea Occidentale erat, Orientale censeri voluerunt: ideoque Occidens ab Oriente, Ionio mari ab hoc tempore cœpit dividi: estque tertia strictior Occidentis acceptio. Sed his positis variis terminis Orientis & Occidentis, quos apud veteres historiæ scriptores circa propositum nostrum observare est, ad rem veniamus.

Planè fatendum est Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, Insulasque interjacentes intra fines Patriarchatus Occidentalis seu Romani fuisse. Cuinam id dubium esse poterit, si Innocentium primum ad Decentium Eugubinum scribentem audiat, nullum instituisse Ecclesias in iis regionibus, nisi eos quos princeps Apostolorum Petrus aut ejus successores constituerunt Sacerdotes. Hujus verba [f] sunt. *Quis enim nesciat, aut non advertat id quod à Principe Apostolorum Petro Romanæ Ecclesiæ traditum est, ac nunc usque custoditur, ab omnibus debere servari, nec superinduci aut introduci aliquid, quod authoritatem non habeat, aut accipere aliunde videatur exemplum: præsertim cum sit manifestum in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam atque Siciliam Insulasque interjacentes nullum insti-*

[a] Tacit. lib. 2 annal

[b] Lib. 1. Mach. cap 5.

[c] Herodianus lib. 4.

[d] Socrates hist. Eccl lib. 2. cap 18 Καὶ ἕως ὅρου τῆς κοινωνίας αὐτοῖς, τὸ ὄρος τὸ λεγόμενον Τισοῦκις, ὅπερ ἐστὶ Ἰλλυριῶν καὶ Θρᾳκῶν, καὶ ἕως μὲν τούτου, ἀδιάφορος ἦν ἡ κοινωνία τυγχανούσης τῆς πίστεως, περαιτέρω δὲ ἀλλήλοις οὐκ ἐκοινώνουν.

[e] Annal. lib. 3.

[f] Innoc. P. I epist 1 ad Decent. Eugub.

institusse Ecclesias, nisi eos quos Venerabilis Apostolus Petrus, aut ejus successores constituerunt Sacerdotes? Aut legant, si in iis provinciis alius Apostolorum invenitur aut legitur docuisse. Quod si non legunt, quia nusquam inveniunt, oportet eos hoc sequi, quod Ecclesia Romana custodit, à qua eos principium accepisse non dubium est: ne dum peregrinis assertionibus student, caput institutionum videantur omittere. Quid clarius? At cum ad hos Ecclesiæ jure pertinere censerentur à quibus primò institutæ fuerant: ideoque Cyprii ab authoritate Patriarchæ Antiocheni se immunes esse probare volentes, hac ratione usi sint, quod à sancto Barnaba Apostolo, non autem à Divo Petro, aut ejus successore Patriarcha Antiocheno, fidem accepissent: haud dubius infero hasce diœceses ad Patriarchatum Romanum jure spectasse. Subjungam ex [a] Sulpitii Severi historia Ecclesiastica, ubi de Concilio Ariminensi scribit, Occidentales Episcopos Illyricum, Italiam, Africam, Hispaniam & Gallias obtinuisse: *Ita missus*, inquit, *per Illyricum, Italiam, Africam, Hispanias, Galliasque Magistris Officialibus, acciti ac coacti quadringenti & aliquanto amplius Occidentales Episcopi Ariminum convenere.* Nec non repetam ex D. Augustino libro contra Iulianum nunc citato earumdem diœceseon Episcopos Occidentalibus annumerari.

[a] Sulp. Sever. lib. 2. hist. Eccl.

X. ITALIA EX ROMANO PATRIARCHATU.

Ac licet vix ullum reperiri posse mihi persuadeam, qui talis anthoritatis testibus auditis, de hac veritate licet certissima dubitare audeat, eam tamen innumeris actibus Romanorum Pontificum, quasi tot demonstrativis jurisdictionis Patriarchalis, quam in singulis hisce diœcesibus exercuerunt, argumentis, facillime probabo per inductionem. Etenim ad quid Liberius dicitur Episcopus Italiæ [b] apud Socratem, nisi quia penes Romanum Pontificem erat rerum Ecclesiasticarum, quibus aliquid inerat momenti, per illam administratio? Et quis apud summorum Pontificum Epistolas non observavit, nullam hos majorem solicitudinem habuisse, quam Ecclesiarum ac Episcoporum Italiæ? Unde nec in hac veritate probanda immorabimur. Sed ut de aliis regionibus dicamus, ac primum de Gallia, clarè patet apud [c] Zosimum in epistolis, hunc sibi istius diœcesis majora negotia reservasse, dum ait: *Ad Arelatensis Antistitis notitiam, si quod illic negotium emerserit, referri censuimus, nisi magnitudo causa etiam nostrum requirat examen.* Sed quibus ignotum est hujus sedis Episcopos Vicarios fuisse Romanorum Pontificum per Gallias à tempore Zosimi Papæ ad Gregorium magnum usque? Hinc est, quod Pelagius primus hæc [d] ad Sapaudum Arelatensem scribebat: *Majorum nostrorum, operante Dei misericordia, cupientes inhærere vestigiis, & eorum actus divino examine in omnibus imitari Charitati tuæ per universam Galliam sanctæ sedis Apostolicæ, cui divina gratia præsidemus, vices injungimus.*

[b] Liberius apud Socr. lib. 4. c. 11. Ἐπίσκοπος Ἰταλίας.

[c] Zosim. epist. 5.

[d] Pelag. 1. ep. ad Sap. Arel.

XI. HISPANIA EX ROMANO PATRIARCHATU.

Idem de Hispania non minus facile probabitur, cum & in ea Romani Pontifices Vicarios habuerint, ut ex eorum patet Epistolis. Simplicius hæc ad Zenonem Hispalensem Episcopum [e] scribebat: *Talibus idcirco gloriantes indiciis, congruum duximus Vicaria sedis nostræ te authoritate fulciri: cujus vigore munitus, Apostolicæ institutionis decreta, vel sanctorum terminos Patrum nullatenus transcendi permittas.* Pene similia scribit Hormisda Pontifex ad Ioannem Tarraconensem his [f] verbis: *Et quia per insinuationem dilectionis tuæ, hujus est nobis viæ patefacta providentia, remuneramus solicitudinem tuam, & servatis privilegiis Metropolitanorum, vices vobis Apostolicæ sedis eatenus delegamus, ut inspectis istis, sive ea quæ ad Canones pertinent, sive ea quæ à nobis sunt nuper mandata, serventur.*

[e] Simp. ep. ad Zen. Hisp.

[f] Hormisda ep. 24. ad Io. Tarrac.

XII. MAGNA BRITANNIA EX ROMANO PATRIARCHATU.

De magna Britannia haud ulla dubitatio esse potest, cum ex venerabili Beda, [g] Palladius ad Scotos in Christum credentes, à Pontifice Romanæ Ecclesiæ Cælestino, primus missus sit Episcopus. Et ex eodem, [h] *Gregorius vir*, ut ipse inquit, *doctrina & actione præcipuus, pontificatum Romanæ & Apostolicæ sedis sortitus, divinoque admonitus instinctu, adventus verò Anglorum in Britanniam anno circiter centesimo quinquagesimo, miserit servum Dei Augustinum, & alios plu-*

[g] Beda lib. 1. cap. 13. hist. Anglic.

[h] Idem eod. l. c. 23.

plures cum eo Monachos timentes Dominum, prædicare verbum Dei genti Anglorum.

XIII. AFRICA EX ROMANO PATRIARCHATU

Quantum ad Africam spectat, quis parem Romanæ sedis authoritatem in illius Episcopos non agnoscet, si Divum Augustinum in Epistolis scribentem audierit, apud Africanos consuetudinem invaluisse, ut singularum provinciarum, etiam proconsularis, Synodi in causis alicujus momenti ad Romanam sedem scriberent, ab ea, vel ordinem quem sequi deberent, vel decretorum quæ fecerant confirmationem, petentes? Hujus verba sunt: [a] *Hæc ad sanctitatem tuam de Concilio Numidiæ scripta direximus, imitantes Carthaginensis provinciæ Coepiscopos nostros, quos ad sedem Apostolicam, quam beatus illustras, hac causa scripsisse comperimus.* Nec mirum sane, cum disertissimis verbis apud Romanam Ecclesiam semper viguisse principatum asserat toto orbe illustris fide & doctrina magnus iste Doctor scribens contra Donatistarum pertinaciam. [b] *Erat*, inquit, *Carthago transmarinis vicina regionibus, & fama celeberrima nobilis: unde non mediocris utique authoritatis habebat Episcopum, qui posset non curare conspirantem multitudinem inimicorum, cùm se videret & Romanæ Ecclesiæ, in qua semper Apostolicæ Cathedræ viguit principatus, & cæteris terris, unde Evangelium ad ipsam Africam venit, per communicatorias literas esse conjunctum.*

[a] Auguft. epist. 92. ad Innoc.

[b] Auguft. epist. 163 contra Donatistarum pertinaciam.

XIV. ILLYRICUM EX ROMANO PATRIARCHATU

† De Illyrico solo non diximus: sed quis apud illud similem potestatem Romanum pontificem habuisse non credet, si hæc narrantem [c] Socratem audierit? *Perigenes Ecclesiæ Patrensis designatus fuit Episcopus, quem, ubi populus illius urbis eum repudiaverat, Episcopus Romanus mandavit, ut Episcopo Corinthi Metropolis jam mortuo, in sede Episcopali illius urbis collocaretur: cui Ecclesiæ reliquo vitæ spatio præfuit.* Is autem Perigenes adfuit subscripsitque Concilio Ephesino. Nec de hac diœcesi major est difficultas circa quintum & sextum sæculum quàm circa superiora: cum in epistola Episcoporum veteris Epiri ad Hormisdam, de electo Joanne Metropolitano Nicopolis, [d] hæc ad eum scripta legantur. *Rogamus, ut juxta antiquam consuetudinem, hunc quoque complectamini paternis visceribus vestris, nobisque atque ipsi Dei gratia efficiamini arma inexpugnabilia commonitionibus vestris, atque doctrinis. Et precantibus nobis, inclinetis aurem, & pietatem concordiæ reperiatis justam inspiratam vobis divinitus Apostolicam providentiam.* Non enim hæc nisi ad proprium Patriarcham, cujus erat electiones confirmare, scribere poterant. Unde his respondens Hormisda, Ioannis electionem confirmatione sua sancivit. Sic alio Ioanne electo Primate Iustinianæ primæ, Gregorius magnus hujus electionem etiam confirmavit, eique vices suas committens per Illyricum, palliumque mittens hæc scripsit: [e] *Quia igitur suscepta fratrum & Coepiscoporum nostrorum relatio, ad locum vos Sacerdotii, totius Concilii unito consensu, & serenissimi Principis voluntate declarat accersiri: gratias omnipotenti Deo creatori nostro magna cum exultatione retulimus: qui vitam actusque vestros ita de præteritis fecit esse probabiles, ut omnium vos, quod est valde laudabile, faceret placere judicio. Quibus nos quoque in persona fraternitatis tuæ per omnia consentimus, atque omnipotentem Dominum deprecamur, ut charitatem vestram sicut sua gratia elegit, ita in omnibus sua protectione custodiat. Pallium verò ex more transmisimus, & vices vos Apostolicæ sedis agere iterata innovatione decernimus.* Sic idem [f] Gregorius, cum pallium Corinthiorum Archiepiscopo mitteret, Episcopis Helladis præcipit ut ipsi obediant. *Pallium Joanni fratri nostro Corinthiorum Episcopo nos transmisisse cognoscite: cui vos magnopere convenit obedire, præsertim dum hoc sibi & antiquæ consuetudinis ordo defendat, & bona ejus, quibus ipsi testimonium perhibetis, invitent.* Sic tandem multa id genus argumenta, nisi longum esset, in hujus veritatis confirmationem afferri possent.

[c] Socr hist. Eccles l 7 c 35. Περιγένης ἐν Πάτραις ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος· καὶ ἐπειδὴ οἱ τῆς προειρημένης πόλεως αὐτὸν οὐκ ἐδέχοντο, ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐνθρονισθῆναι ἐν Κορίνθῳ τῇ μητροπόλει, τοῦ ἐκεῖ ἐπισκόπου τελευτήσαντος, καὶ τῇ ἐκεῖ ἐκκλησίᾳ διὰ βίου προέστη.

[d] Epist. Synod. episc. vet Epiri ad Hormisd. tom 2 Conc.

[e] Greg m. lib. 4. indict 13. epist. 8.

[f] Greg. m lib. 4 epist 55

XV. THRACIA EX ROMANO PATRIARCHATU.

* Sed difficultas major est circa diœceses Thraciæ, Scythiæ, Daciæ, Macedo-

NOTÆ.

† *De Illyrico.*] Patriarchæ Romani jurisdictio absoluta in universum Illyricum multis Epistolarum documentis probatur in Concilio Romano Bonifacii Papæ II. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Sed difficultas.*] Thraciæ diœcesis semper ad Heracleensem Primatem pertinuit. LUCAS HOLSTENIUS.

cedoniæ, Thessaliæ & Achaiæ, quæ ut solvi possit, tempora necessario distinguenda sunt, cùm pro illorum varietate nunc ad Orientem, nunc ad Occidentem spectarint. Quòd Thracia ante Constantinum Romano Patriarchæ subdita fuerit, probat æternæ memoriæ Cardinalis Baronius [a] ex origine Byzantinæ Ecclesiæ, quam tribuit Apostolorum principi: recteque sane, cum huic omnes subjectæ manerent Ecclesiæ, à quo institutæ fuerant. *Petrus*, inquit, *Romam proficiscens hanc in Thracia, sicut Nicænam in Bithynia erexit, ac in iis Episcopos consecravit.* Idque colligit ex epistola Agapeti Papæ de Menna à se ordinato Episcopo Constantinopolitano, in quinta Synodo recitata, cujus verba sunt: [b] *Et hoc dignitati suæ addere credimus, quod à temporibus Petri Apostoli, nullum alium unquam Orientalis Ecclesia suscepit Episcopum manibus nostræ sedis ordinatum. Et forsitan ad demonstrationem laudis ipsius, vel ad destructionem inimicorum, instans res tanta provenit, ut illis ipse similis esse videatur, quos in his quandoque partibus Apostolorum primi electio ordinavit.* At mihi tantò probabilior videtur hujus sententia, quòd ad Constantinum usque, Thracia, quæ Europæ provincia est, Occidentalis semper existimata sit; saltem quantum ad ordinem Ecclesiasticum. Imperium à Diocletiano Imperatore in Orientale & Occidentale priùs divisum fuisse, Orientalique, quod sibi & Maximino reservavit, Thraciam tributam non ignoro. At quid ad Ecclesiam hæc mutatio civilis ab ethnico Imperatore facta & quæ ad paucos annos viguit: maximè cum Thracia adhuc tempore Concilii Nicæni Romano Patriarchæ subjiceretur, ut mox dicemus ex Gelasio Cyziceno? Sed aliis rationibus tam de Thracia, quam de cæteris Illyrici Orientalis diœcesibus probabo. Orbem universum in Europam, Asiam & Africam distinxit antiquitas: singulisque illius partibus singulos Patriarchas Petrus cum Ecclesia præficiens, Europam Romano, Asiam Antiocheno, & Africam, quantum ad Ægyptum, Alexandrino subjecit. Cum autem Thracia, Illyricique Orientalis diœceses inter Europæ regiones recenserentur, quis eas intra Romani Patriarchatus limites primis sæculis constituere dubitet? Ad id satis invitant verba, quæ Gelasius Cyzicenus scribit in actis Synodi primæ Nicænæ [c] de Alexandro Thessalonicensium Episcopo, ipsiusque nomine: *Alexander Thessalonicæ per eos qui sub ipsius potestate sunt, Ecclesiis Macedoniæ primæ & secundæ cum omni Græcia, totius etiam Europæ, utriusque Scythiæ, omnibusque Illyrici, Thessaliæ, & Achaiæ Ecclesiis.* Quis enim non agnoscit hisce in verbis Thessalonicensium Episcopum tempore Concilii Nicæni, utriusque Macedoniæ, Thessaliæ, Achaiæ, Scythiæ etiam utriusque, totius Illyrici, necnon & Europæ, hoc est Thraciæ, Metropolitanam obtinuisse dignitatem: ac proinde, cum provinciæ ipsi subjectæ, omnes ab uno eodemque Patriarcha penderent, nec unus idemque Metropolita provinciis diversorum Patriarchatuum præficeretur, easdem provincias, etiam Thraciam, intra Patriarchatus Romani limites fuisse? Argumentum illud sic clarius expono. Si Thracia, totiusque Illyrici diœceses usque ad Constantinum Thessalonicensi Episcopo ut Metropolitano subjiciebantur, etiam ad Romanum Patriarcham spectabant, cum diversorum Patriarchatuum Episcopi, eidem Metropolitæ non parerent: At Thracia (quam per Europam significari etiam scioli non ignorant) totiusque Illyrici provinciæ Thessalonicensi Episcopo tanquam Metropolitæ subjectæ fuerunt usque ad Constantinum, imò etiam tempore Concilii Nicæni, ut patet ex prædictis verbis Gelasii Cyziceni. Unde necessariò dicendum est Thraciam, Illyricique provincias, usque ad Constantinum Conciliumque Nicænum, Patriarchæ Romano fuisse subjectas.

XVI. DACIA ET MACEDONIA EX ROMANO PATRIARCHATU.

De Dacia tamen, Macedonia, Achaia, cæterisque Illyrici provinciis longè minor est dubitatio, quàm de Thracia, cum adhuc sub Constantini magni liberis Occidentales æstimatæ sint. *Græci*, inquit [d] Sozomenus, *Macedones*

[a] Baron. ad ann. 44. num. 12.

[b] In act. 1. quintæ Synodi Generalis. Καὶ τοῦτο δὲ προσεῖναι τῇ αὐτοῦ ἀξίᾳ πιστεύομεν, ὅτι περ ἐκ τῶν χρόνων τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, οὐδένα ἄλλον ἐπίσκοπον ἡ ἀνατολικὴ ἐδέξατο ἐκκλησία ταῖς χερσὶ τῆς ἡμετέρας καθέδρας χειροτονηθέντα.

[c] Gelas. Cyzicenus lib. 2. cap. 27. act. Concil. Nicæ. Ἀλέξανδρος Θεσσαλονίκης διὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν τελούντων τοὺς κατὰ Μακεδονίαν πρώτην καὶ δευτέραν, σὺν τῇ Ἑλλάδι, τήν τε Εὐρώπης πᾶσαν Σκυθίαν ἑκατέραν, καὶ ταῖς κατὰ τὸ Ἰλλυρικὸν ἐκκλησίαις Θεσσαλίαν τε καὶ Ἀχαΐαν.

[d] Sozom. hist. Eccl. lib. 1. cap. 2. Οἱ δὲ, ἀπὸ τῆς δύσεως Ἕλληνές τε, καὶ Μακεδόνες, καὶ Ἰλλυριοὶ ἀδεῶς ἐθρήσκευον διὰ Κωνσταντῖνον, ὃς ἡγεῖτο τῶν τῇδε Ῥωμαίων.

dones & Illyrici, qui versus Occidentem suarum rerum domicilia habebant, Constantini opera, qui illi Imperii Romani parti præfuit, liberè & animo securo Deum coluerunt. Id certo certius ex hoc confirmatur, quod Occidentalis Ecclesia, ut jam dixi ex Socrate, ab Ecclesia quæ erat in Oriente, divisa fuerit, monte inter Illyricum & Thraciam interjecto, qui Tisucis dicebatur. Hincque factum est, ut Sozomenus [a] Protogenem tunc Sardicæ Episcopum inter Episcopos Occidentales enumeret, [b] Theodorum verò Heracleæ in Thracia eodem tempore Episcopum inter Orientales. Eademque ratio fuit, propter quam legitimum Concilium Sardicense, quod Sardicæ in Dacia celebratum est, Occidentale semper habitum sit, & aliud eodem tempore apud Philopopolim in Thracia ab Arrianis congregatum, Orientale. Quòd item sub Patriarcha Romano diu & sequentibus sæculis permanserint, certissimè probatur ex ejus Vicariis Thessalonicensibus, qui totius Illyrici Ecclesias sub ejus authoritate direxerunt. Unus ex his fuit Anastasius Thessalonicensis, ad quem hæc scribit Leo [c] magnus: *Sicut præcessores mei præcessoribus tuis, ita etiam ego dilectioni tuæ priorum sequutus exemplum, vices mei moderaminis delegavi: ut curam, quam universis Ecclesiis principaliter ex divina institutione debemus, imitator nostræ mansuetudinis effectus, adjuvares: & longinquis ab Apostolica sede provinciis præsentiam quodammodo nostræ visitationis impenderes.* Unde Nicolaus [d] primus rogans Michaelem Imperatorem, ut has provincias Romano Pontifici ab Iconomachis ademptas restitui curaret, hæc scribebat: *Oportet vestrum Imperiale decus (quod in omnibus Ecclesiasticis utilitatibus vigere audivimus) ut antiquum morem, quem nostra Ecclesia habuit, vestris temporibus restaurare digiemini: quatenus vicem, quam nostra sedes per Episcopos vestris in partibus constitutos habuit, videlicet Thessalonicensem, qui Romanæ sedis vicem per Epirum veterem Epirumque novam atque Illyricum, Macedoniam, Thessaliam, Achaiam, Daciam Ripensem Daciamque Mediterraneam, Mysiam, Dardaniam & Prævalim, Beato Petro Apostolorum principi contradicere nullus præsumat.* Sed has nonne declarat à Romana diœcesi avulsas Diatyposis [e] Patriarchatus Constantinopolitani, vulgò Leoni Imperatori tributa, cujus verba sunt: *Avulsi à diœcesi Romana, jamque throno Constantinopolitano subjecti Metropolitani Thessalonicensis, Corinthius, Nicopolitanus, Athemensis, Patrensis.* At ne hanc avulsionem ante Justiniani tempora factam esse quis existimet, audiamus eum in Novellis [f] privilegia Archiepiscopalia Episcopo Achridæ sive Justinianæ primæ à Vigilio data confirmantem. *Primæ Justinianæ*, inquit, *patriæ nostræ, pro tempore sacrosanctus Antistes, non solum Metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat: & certa provinciæ sub ejus sint authoritate, id est, tam ipsa Mediterranea Dacia, quam Dacia Ripensis, necnon Mysia secunda, Dardania & Prævalitana provincia, & secunda Macedonia, & pars secundæ etiam Pannoniæ, quæ in Bacensi est civitate.* Ut autem se talem illi dignitatem obtinuisse à Romano Patriarcha, cujus Vicarius erat, non autem à Constantinopolitano, indicaret, hæc [g] subdit in alia Novella: *Ipsum verò Archiepiscopum* (scilicet *Justinianæ primæ*) *à proprio ordinari Concilio, & in subjectis sibi provinciis locum obtinere sedis Apostolicæ Romæ, secundum ea quæ definita sunt à sancto Vigilio.* Verba ita clara sunt, ut plura his addere superfluum sit, planeque fatendum videatur has omnes Illyrici provincias, cum aliis Occidentalibus, ad Romanum Patriarcham spectasse usque ad Imperatorem Justinianum, imò usque ad Iconomachorum tempora, qui eas Constantinopolitano subjecerant. Sed ut harum notitia uno intuitu perspici queat, accipe & illas, & singulas illarum sedes Exarchicas, seu Primatiales, & Metropolitanas.

[a] Idem lib. 3. c. 10. Ἐπὶ τούτοις καθεῖλον καὶ Πρωτογένην τὸν Σαρδικῆς ἐπίσκοπον καὶ Γαυδέντιον, μετὰ εἰς Μαρκέλλου ὑπεραχθὲν, ὅτι πρότερον αὐτοῦ κατεψηφισμένου

[b] Idem eodem lib. cap. 9. Καὶ ἀφικόντες ἐπὶ τοῦτο τρίτοι, Νάρκισσος ὁ Εἰρηνουπόλεως τῆς Κιλικίας ἐπίσκοπος, καὶ Θεόδωρος ὁ Ἡρακλείας, τῆς Θρᾴκης, καὶ Μάρκος ὁ Ἀρεθούσης, τῆς Συρίας

[c] Leo Mag. ep. 84.

[d] Nicol. 1 epist. 2 ad Michaelem Imp.

[e] Diatypos. Constant. Patr apud Leunclavi. lib 2

[f] Novella 11. Just

[g] Novella 131 c. 3

IN ITALIA.

ROMA, ſedes Patriarchæ Occidentis, & Primatis Italiæ, & Metropolitani Latii utriusque novi & veteris, Campaniæ, Tuſciæ, Umbriæ, Valeriæ, utriusque Piceni Annonarii & Suburbicarii, Samnii, Apuliæ, Calabriæ, Lucaniæ, Brutiorum & Corſicæ.

MEDIOLANUM, Metropolis Liguriæ, Alpium Cottiarum & Rhætiæ utriusque.

RAVENNA, Metropolis Flaminiæ & Aemiliæ.

AQUILEIA, Metropolis Venetiæ & Iſtriæ.

SYRACUSÆ, Metropolis Siciliæ.

CALARIS, Metropolis Sardiniæ & inſularum Balearidum.

IN ILLYRICO OCCIDENTALI.

SYRMIUM, ſedes Primatis Pannoniarum, & Norici utriusque.

LAUREACUM, Syrmio diruto Metropolis Pannoniarum & Norici.

SALONA, Metropolis Dalmatiæ.

IN GALLIA.

ARELATUM, ſedes Primatis Galliarum, & Metropolis ſecundæ Viennenſis.

VIENNA, Metropolis Viennenſis primæ, & Alpium Graiarum, ſeu Penninarum.

NARBO, Metropolis Narbonenſis primæ.

AQUÆ SEXTIÆ, Metropolis Narbonenſis ſecundæ, dubia.

EBRODUNUM, Metropolis Alpium Maritimarum.

TREVERIS, Metropolis Belgicæ primæ & duarum Germanicarum.

RHEMI, Metropolis ſecundæ Belgicæ.

LUGDUNUM, Metropolis primæ Lugdunenſis.

ROTHOMAGUS, Metropolis ſecundæ Lugdunenſis.

TURONUM, Metropolis tertiæ Lugdunenſis.

CIVITAS SENONUM, Metropolis quartæ Lugdunenſis.

VESUNTIO, Metropolis Maximæ Sequanorum, dubia.

BITURICÆ, Metropolis Aquitaniæ primæ, ſedesque antiqui Primatis Aquitaniæ.

BURDIGALA, Metropolis Aquitaniæ ſecundæ.

ELUSA, Metropolis Novempopulaniæ.

IN HISPANIA.

HISPALIS, ſedes Primatis Hiſpaniæ per aliquod tempus, & Metropolis Bæticæ.

CARTHAGO, primis ſæculis Metropolis provinciæ Carthaginenſis.

TOLETUM, Metropolis primùm provinciæ Carpetanæ, & poſtea Carthaginenſis, denique ſedes Primatis Hiſpaniæ.

TARRACO, Metropolis provinciæ Tarraconenſis.

EMERITA AUGUSTA, Metropolis Luſitaniæ.

BRACHARA AUGUSTA, prima Metropolis Gallæciæ.

LUCUS AUGUSTA, altera Metropolis Gallæciæ.

IN

IN ILLYRICO ORIENTALI.

THESSALONICA, ſedes Primatis Illyrici Orientalis per multa ſæcula, & Metropolitani Macedoniæ.
CORINTHUS, ſedes Primatis Achaiæ, & una ex Metropolibus ejusdem diœceſis.
ATHENÆ, Metropolis Helladis, ſaltem quantum ad honorem.
PATRÆ, Metropolis altera Achaiæ, ſaltem quantum ad honorem.
NICOPOLIS, Metropolis Epiri veteris.
DYRRACHIUM, Metropolis Epiri novæ.
LARISSA, Metropolis Theſſaliæ.
SCUPI, Metropolis Dardaniæ.
ACHRIDA, ſedes Primatis partis Illyrici & ſecundæ Pannoniæ.
SARDICA, Metropolis utriusque Daciæ & Mœſiæ ſuperioris.

IN DACIA ANTIQUA.

Mœſia ſecunda, & Scythia.

MARCIANOPOLIS, Metropolis Mœſiæ inferioris.
TOMI, Metropolis Scythiæ.
ZARMIZEGETUSA, Gothorum Metropolis in Dacia antiqua.

IN AFRICA.

CARTHAGO, ſedes Primatis Africæ, & Metropolitani provinciæ Proconſularis.
PRIMA ſedes Numidiæ, in qua ſenior Epiſcopus ſedebat.
PRIMA ſedes Mauritaniæ Cæſarienſis & Tingitanæ, in qua ſenior Epiſcopus ſedebat.
PRIMA ſedes Mauritaniæ Sitifenſis, in qua ſenior Epiſcopus ſedebat.
PRIMA ſedes Bizacenæ provinciæ, in qua ſenior Epiſcopus ſedebat.
PRIMA ſedes Tripolitanæ provinciæ, in qua ſenior Epiſcopus ſedebat.

IN MAGNA BRITANNIA.

LONDINUM, Metropolis antiqua Britanniæ.
DOROVERNUM, alias CANTUARIA, poſtea Metropolis Cantii & Britanniæ Meridionalis.
CARLEONA, Metropolis Britanniæ ſecundæ, ſeu Occidentalis, dubia.
EBORACUM, Metropolis Scotiæ & partis Septentrionalis Britanniæ.
Hæc eſt antiqua Notitia provinciarum & Metropoleωn Eccleſiaſticarum Romani Patriarchatus, cui unicum addendum ſupereſt, ſcilicet Patriarcharum, qui huic præfuerunt, ſeries. Eam autem ex authoribus antiquis hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, Marcellino Comite & Anaſtaſio Bibliothecario, per ipſamet eorum verba ſic proferam.

PON-

PONTIFICES ROMANI, QUI SEDEM *Apostolicam per ea tempora tenuerunt, circa quæ hæc Notitia versatur.*

Sub Claudii Imperio, benigna & propitia Dei, totius hujus universitatis Eus Hist.
Rectoris, erga humanum genus providentia, fortem ac præpotentem, & Eccl. l 2.
reliquorum omnium Apostolorum propter virtutis amplitudinem facilè prin- cap 13.
1 cipem PETRUM, Romam versus, ad ejusmodi pestiferam vitæ humanæ
corruptelam delendam, quasi manu duxit. Qui quidem, utpote generosus &
strenuus Dei dux, divinis armis obtectus, munitusque, eximiam & pretiosam tanquam mercaturam veri luminis, mente sola comprehensi, ab Oriente ad Occasum usque deportavit: ipsamque regni cælorum prædicationem, cælestem scilicet lucem, & salutarem animorum doctrinam, palam divulgavit.

Post Pauli & Petri martyrium, primus Romanæ Ecclesiæ Episcopatum Idem Hist.
2 LINUS sortitò capit. Hujus meminit Paulus, è Roma ad Timotheum scri- Eccles l. 3.
bens, in ea salutatione, quam ad extremam Epistolæ partem adnectit: Salu- cap. 2.
tant te, *inquit*, Eubulus, Prudens, Linus & Claudia.

Linus Episcopus, cum duodecim annis Ecclesiæ Romanæ ministerium Idem Hist.
3 obiisset, ANACLETO eam tradidit. Eccl l 3. cap. 12.

Quidam Cletum addunt sed nulla ejus mentio est apud authores antiquos Historiæ Ecclesiasticæ, ut nec apud Optatum Milevit Epiphanius autem Cleti meminit, & non Anacleti.

Cum Anacletus Romanam Ecclesiam annos duodecim Episcopus admini- Idem Hist.
4 strasset, cum sequutus est CLEMENS. Apostolus, in Epistola scripta ad Phi- Eccles l 3.
lippenses, cooperarium suum fuisse docet. Cum Clemente, *inquit*, & reli- cap. 12.
quis meis cooperariis, quorum nomina sunt in libro vitæ.

Clemens apud Optatum l 2. immediatè post Linum; ante Anacletum ponitur.

Clemens unus ex Episcoporum Romanorum numero, cùm novem annis Idem Hist.
docendo verbo Dei diligentem curam adhibuisset: ministerio suo & officio Eccles l 5.
5 EUARESTO concredito, tertio anno *Trajani* diem suum obiit. cap 28.

Ubi octo annos Euarestus in Romanæ Ecclesiæ procuratione obeunda com- Idem Hist.
6 plevisset, ALEXANDER quintus, successione à Petro & Paulo ducta, Pon- Eccl. l 4.
tificatum obtinet. cap. 1.

Tertio anno Adriani imperii, Alexander Pontifex Romanus, cum decem Idem Hist.
7 annos in eo munere fungendo complevisset, decedit è vita, cujus XISTUS Eccl. l. 4.
successor fuit. cap. 1.

Ubi Xistus decem annorum spatium in Romani Pontificatus administra- Idem Hist.
8 tione confecerat, septimus ab Apostolis successit TELESPHORUS. Eccl. l. 4. cap 5

Telesphoro verò primo *Antonini Pii* imperii anno, undecimo autem sui mi- Idem Hist.
9 nisterii completo, ex hac luce migrante, HYGINO Pontificatus Ecclesiæ Eccl l. 4.
Romanæ sorte obvenit. cap 10.

10 Hygino post quartum Pontificatus sui annum decedente è vita, PIUS Ro- Idem Hist.
manæ Ecclesiæ procurationem obtinet. Eccles. l 4. cap. 10

Pio ad decimum quintum Pontificatus sui annum mortem oppetente, Idem Hist.
11 ANICETUS illius Ecclesiæ ministerio præficitur. Eccles. l. 4. cap 10.

Idem Hist. Eccl. l. 4. c. 18.

Cum Anicetus Ecclesiæ Romanæ Pontificatu undecim annis continuis per-
12 functus fuisset, SOTER in ejus locum succedit.

Idem Hist. Eccl. l. 5. c. 21.

13 Sotere morte extincto, ELEUTHERUS munus Episcopale capessit.

Idem Hist. Eccl. l. 5. c. 21.

Decimo anno Commodi imperii, postquam Eleutherus decem & tribus an-
14 nis Pontificatum administraverat, successit VICTOR.

Idem Hist. Eccles. l. 5. c. 27.

Qui cum decem annis Ecclesiæ ministerio præfuisset, in ejus locum circi-
15 ter annum nonum imperii Severi, ZEPHYRINUS successit.

Idem Hist. Eccles. l. 6. c. 15.

Primo anno regni *Antonini, qui Macrino successit*, Zephyrinus Pontifex Ro-
mæ, ubi decem & octo annos continuos Ecclesiæ ministerium procurarat,
16 vitam cum morte commutat. Huic in Pontificatu successit CALIXTUS.

Idem Hist. Eccles. l. 6. c. 15.

17 Qui vitam ad quinque annos traducens, URBANO Ecclesiam gubernan-
dam reliquit.

Idem Hist. Eccles. l. 6. c. 17.

Dum ista hoc modo geruntur, Urbano, qui Romanæ Ecclesiæ Pontifica-
18 tum gesserat, successit PONTIANUS.

Idem Hist. Eccl. l. 6. c. 22.

Simul atque Gordianus post Maximinum Romanorum Imperium obtinue-
rat, & Pontianus Ecclesiæ Romanæ Pontificatum per sex annos gesserat, in
19 ejus locum ANTERUS surrogatus est.

Idem Hist. Eccles. l. 6. c. 22.

20 In cujus ministerium, cum ad mensem eo perfunctus esset, FABIANUM
delectum ferunt.

Idem Hist. Eccles. l. 6. c. 32.

21 Fabiano Romæ martyrium subeunte, CORNELIUS Pontificatum ca-
pessit.

Idem Hist. Eccles. l. 7. c. 2.

22 Cornelio Romanæ civitatis Episcopatu circiter triennium perfuncto, LU-
CIUS succedit.

Idem Hist. Eccles. l. 7. c. 2.

Iste vix octo continuis mensibus illud ministerium obiens, morte extinctus
23 STEPHANO Cleri tradit rectionem.

Idem Hist. Eccl. l. 7. c. 4

24 Stephanus cum biennii spatio Episcopatus ministerium obiisset, XYSTUS
capessit locum.

Idem Hist. Eccles. l. 7 c. 21.

25 Cum Xystus Romanam Ecclesiam undecim annis rexisset, DIONYSIUS
gentilis illius, qui fuit Episcopus Alexandriæ, Episcopatum Romanum obtinuit.

Ubi Dionysius Romæ Ecclesiæ ministerium procuraverat, Episcopatu po-
26 titur FELIX.

Idem Hist. Eccles. l. 7. c. 24

27 Cum Felix quinquennio Romanam rexisset Ecclesiam, EUTYCHIANUS
ejus capessit locum.

Idem Hist. Eccles. l. 7. c. 26.

28 Iste non decem mensibus ad exitum plenè perductis, GAIO, qui nostra
viguit memoria, Cleri ministerium reliquit.

Idem Hist. Eccles. l. 7 c. 26

29 Cui, cum quindecim annos illud munus administrasset, à MARCELLINO
successum est. Cujus temporibus, persecutio supra demonstrata (in qua ipse
martyrio occubuit) exorta est.

Nulla fit mentio in Hist. Eccles. Marcelli, nec Eusebii, de quibus apud Optatum l. 2.

Theodor. Hist. Eccl. l. 1 c. 3.

30 31. Eodem tempore SYLVESTER Romanæ Ecclesiæ gubernaculum tenuit:
successorque fuit MILTIADIS illius, qui post Marcellinum, virum perse-
cutionis temporibus magna gloria planè nobilitatum, ad ejusdem Ecclesiæ
Episcopatum gerendum delectus fuit.

Per

32 Per id tempus, cum MARCUS post Sylvestrum ad exiguum tempus Epi-
33 scopatum Romanum gessisset, JULIUS in illam sedem successit. Sozom. Hist Eccl. lib 2. c. 19.

34 LIBERIUS, Julio Sylvestri successore mortuo, Romanam gubernavit Ecclesiam. Theodor Hist Eccl. l 2. cap 15.

Liberius Episcopus Romanus, simul ac se Arianorum fidei assentire dene- Socrat. Hist Eccl l. 2 cap 29.
35 gaverat, ab Ursacio in exilium ejectus est: & FELIX Ecclesiæ Romanæ Diaconus, Arianæque sectæ addictus, per vim & violentiam ab eodem Ursacio ad eum dignitatis gradum delectus. Proinde omnes partes versus Occidentem, propter novas res quæ ibi gerebantur, permagna perturbatione redundarunt, dum alii vi exturbati sunt, missique in exilium: alii in eorum loca surrogati Atque ista quidem edictorum Imperatoris vi, quæ in partes Occidentis miserat, confecta sunt.

Imperator dat Liberio potestatem Romam revertendi. Atque Episcopi Sirmii congregati, scribunt literas Felici tum Romanæ Ecclesiæ Antistiti, & Clero ejusdem Ecclesiæ, uti Liberium recipiant: & ambo pariter sedem Apostolicam administrent, communique consensu & concordia Sacerdotio illo fungerentur, atque tum casum acerbum, qui in electione Felicis obtigisset, tum exilium Liberii oblivione deleant. Nam populus Romanus Liberium, tum quod in aliis rebus vir excellens & spectatus erat, tum quod imperatori animo adeo excelso & constanti in fide defendenda contradixerat, tam eximiè charum habuit, ut seditionem planè maximam ejus exilii causa conflaret, resque ad cædem prorumperet. Haud ita diu pòst moritur Felix, solusque deinceps Liberius Ecclesiæ illi præest: quod quidem non sine divina providentia factum est, ne sedes Petri à duobus Præsulibus gubernata (quæ est plane nota dissidii, & à sacrosanctis Ecclesiæ legibus aliena) ulla infamiæ macula aspergeretur. Sozom. Hist Eccl. lib 4 c. 14.

36 DAMASUS, in Ecclesiæ Romanæ primatu successor Liberii, vir plurimis virtutis insignibus eximiè ornatus Theodor. Hist. Eccl. lib 2. c. 22.

Romanæ Ecclesiæ Episcopatum, ubi Damasus decem & octo annos procu- Socrat. Hist Eccl. lib. 7. cap 9.
37 rasset, SIRICIUS in ejus locum suffectus est.

De numero Episcoporum Romanorum non conveniunt authores antiqui Historiæ Ecclesiasticæ & Marcellinus Comes: cum illi Siricium trigesimo septimo loco constituant, hic trigesimo sexto. omisso, ut conjicio, Felici.

Romanæ Ecclesiæ Siricius 36. Antistes factus, vixit annos 15. Marcellinus Comes in Chronic.

38 Romanæ Ecclesiæ ANASTASIUS Episcopus 37. ordinatus, vixit annos quatuor. Idem ibid.

39 Romanæ Ecclesiæ INNOCENTIUS creatus Antistes 38. vixit annos 15. Idem ibid.

40 Romanæ Ecclesiæ ZOSIMUS 39. Episcopus ordinatus, vixit annos 3. Idem ibid.

41 Romanæ Ecclesiæ BONIFACIUS 40. Episcopus ordinatus, vixit annos 3. Idem ibid.

42 CÆLESTINUS Romanæ Ecclesiæ 41. Antistes creatus est, vixit annos 9. Idem ibid.

43 Romanæ Ecclesiæ XISTUS 42. Episcopus ordinatus, vixit annos 8. Idem ibid.

44 Romanæ Ecclesiæ LEO 43. Papa creatus, vixit annos 21. Idem ibid.

45 Romanæ Ecclesiæ HILARUS 44. Pontifex factus, vixit annos 6. Idem ibid.

Idem ibid. 46 Romanæ Ecclesiæ SIMPLICIUS 45. Pontifex creatus, vixit annos 15.

Idem ibid. 47 Romanæ Ecclesiæ FELIX 46. Episcopus ordinatus, vixit annos 12.

Idem ibid. 48 Romanæ Ecclesiæ GELASIUS 47. Episcopus ordinatus, vixit annos 4.

Idem ibid. 49 Romanæ Ecclesiæ 48. ANASTASIUS Pontifex ordinatus est, vixit annos 2.

Idem ibid. 50 Romanæ Ecclesiæ 49. SYMMACHUS Episcopus factus est, vixit annos 15.

Idem ibid. 51 Romanæ Ecclesiæ 50. HORMISDA Episcopus ordinatus, vixit annos 9.

Idem ibid. 52 JOANNES Romanæ Ecclesiæ Papa 51.

Anastas. Bibl. de vit. Pont. Rom. 53 FELIX 4. natione Samnius, ex patre Castorio, sedit annos 4. mens. 2. dies 14. cui successit Bonifacius secundus.

Idem ibid. 54 JOANNES 2. qui & Mercurius, natione Romanus, ex patre Projecto, de Cœlio monte, sedit annos 2. mens. 4. dies 6.

Idem ibid. 55 AGAPITUS natione Romanus, ex patre Gordiano presbytero, Clericus ad sanctos Joannem & Paulum, sedit menses undecim, dies octodecim.

Idem ibid. 56 SILVERIUS natione Campanus, ex patre Hormisda, Episcopus Romanus, sedit annum unum, menses quinque, dies undecim.

Euagrius Hist. Eccl. lib. 4. cap. 18. Scribit Procopius, quod, Gothis iterum Romam obsidentibus, Belisarius, quoniam Silverium Pontificem suspectum habebat de proditione, eum in
57 Græciam relegavit: VIGILIUMque constituit Pontificem.

Anast. Bibliothec. de vit. Pont. Rom. 58 PELAGIUS, post Vigilium, natione Romanus, ex patre Joanne Vicariano, sedit annos quatuor, menses decem, dies octodecim.

Idem ibid. 59 JOANNES tertius, natione Romanus, ex patre Anastasio, illustris vir, sedit annos duodecim, menses undecim, dies viginti sex.

Euagr. Hist. Eccl. l. 5. c. 16. Cum Joannes, qui alio nomine Catelinus dicebatur, è vita migrasset,
60 BONOSUS (qui BENEDICTUS Anastasio dicitur) Episcopatus Romani
61 suscipit gubernacula: cui successit JOANNES alter *: hunc rursus sequutus
62 est PELAGIUS.

* De hoc Ioanne 4 nulla mentio apud Anastasium.

Euag. hist. Eccl. l. 6. c. ultimo. 63 GREGORIUS, qui successerat Pelagio, Episcopatum antiquæ Romæ gessit.

VINDELICIA seu RHÆTIA SECUNDA

RIPENSE NORICUM

NORICUM MEDITERANEUM

PANNONIA SUPERIOR

PANNONIA INFERIOR

SAVIA

METANASTÆ

RACATÆ

RHETIA PRIMA

LIGURIA

ALPES COTTIÆ

ÆMILIA

VENETIA

FLAMINIA

PICENUM ANNONARIUM

TUSCIA

VALERIA

CAMPANIA

SAMNIUM

APULIA

CALABRIA

LUCANIA

BRUTTII

ILLYRICUM OCCIDENTALE

ISTRIA

DALMATIA

PRÆVALIS

SINUS ADRIATICUS

MARE ADRIATICUM

MARE IONIUM

SINUS TARENTINUS

MARE GALLICUM

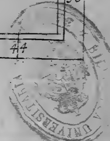
MARE TUSCUM quod et HETRUSCUM et TYRRHENUM et INFERUM

SICILIA INS.

CORSICA INS.

SARDINIA INS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SEVILLA

Antiquorum Italiae & Illyrici Occidentalis Episcopatuum Geographica Descriptio
Mare Adriaticum
Sinus Maris Adriatici
Mare Ionium
Mare Tuscum quod et Hetruscum et Tyrrhenum et Inferum
Sinus Tarentinus
Mare Gallicum
Noricum Ripense
Vindelicia seu Rhetia II
Rhetia Prima
Pannonia Superior
Pannonia Inferior
Savia
Praevalis
Corsica Insula
Sardinia Insula
Sicilia Insula

I T A L I A.

L I B E R S E C U N D U S.

TALIA regionum omnium, inquit [a] Plinius, I
pulcherrima, ac in eas meritò principatum à na- DESCRIPTIO ITALIÆ.
tura obtinens: rectrix parensque mundi altera: [a] Plin. in fine
artium præstantia & ingeniorum claritate nobi- Hist. Natur.
lis. [b] Numine Deûm electa, quæ cælum ipsum [b] Idem lib. 3.
clarius faceret, sparsa congregaret imperia, ritus- c. 5.
que molliret, & tot populorum discordes feras-
que linguas, sermonis commercio contraheret ad
colloquia, humanitatem homini daret: tandem-
que una cunctarum gentium in toto orbe patria
fieret. Sibi ipsi [c] maximè sufficit, advectitiis bonis [c] Dionys. Halic.
plerumque quam minimum indiget: omnigeram- Rom. Antiq. lib. 1
que fertilitatem, si cui aliæ terræ, Italiæ concessam credo. Insulis [d] undequa- [d] Strabo lib. 6.
que quasi tuto præsidio cingitur; exceptis paucis quibusdam partibus, quæ
& ipsæ inviis montibus muniuntur. Unde [e] tot elogiis ab omnibus celebrata [e] Solinus cap. 8.
est, ut jam inveniri non possit, quod non veterum authorum præsumpserit
diligentia. Hujus termini sunt Pachinum promontorium in Sicilia ad Orien-
tem: mare Adriaticum ad Septentrionem, saltem ex majori parte: mare
Thyrrenum ad Austrum: sed ad Occidentem non semper iidem fuere.
Primis temporibus Rubiconem pro limite habuit, ut legere est apud Cice-
ronem, [f] hoc flumen Galliæ finem vocantem, quippè quod Italiam à Gallia [f] Cicero Philippica 6
Cisalpina tunc dirimeret. Post Augustum, qui Cisalpinam Galliam Italiæ
adjecit, ab Alpibus terminata fuit, teste Strabone [g], qui vocat radices Alpium [g] Strabo lib. 5.
initium Italiæ. Tandem ad Danubium usque fines suos extendit, cum Rhe-
tiæ duæ inter ejus provincias numerari cœperunt.

Tunc autem in sexdecim, & paulò pòst in septemdecim provincias divisa est, ut legitur in Notitia Imperii, quæ hæc habet.

Provinciæ Italiæ decem & septem.

Tuscia cum Umbria, in qua Roma.
Campania, in qua est Capua.
Flaminia, in qua est Ravenna.
Aemilia.
Picenum Annonarium & Suburbicarium.
Valeria, *quæ sexdecim provinciis addita est.*
Liguria, in qua est Mediolanum.

Vene-

Venetia cum Istria, in qua est Aquileia.
Alpes Cottiæ.
Samnium.
Apulia cum Calabria, in qua est Tarentum.
Brutia cum Lucania.
Rhætia prima.
Rhætia secunda.
Sicilia.
Sardinia.
Corsica.

II. DESCRIPTIO PROVINCIARUM ITALIÆ EX PAULO DIACONO.

[a] Paul. Diac. lib 2 de gestis Longob. cap. 14.

Sic autem omnes à Paulo Diacono in historia [a] de gestis Longobardorum describuntur: *Venetia non solùm in paucis Insulis, quas nunc Venetias dicimus, constat, sed ejus terminus à Pannoniæ finibus usque Adduam fluvium protelatur. Probatur hoc annalibus libris, in quibus Bergamus civitas esse legitur Venetiarum. Nam & de lacu Benaco in historiis ita legimus: Benacus lacus Venetiarum, de quo Mintius fluvius egreditur. Eneti enim, licet apud Latinos una litera addatur, Græcè laudabiles dicuntur. Venetiæ etiam Histria connectitur, & utraque pro una provincia habentur. Histria autem ab Histro flumine cognominatur, quæ secundum Romanam historiam amplior, quam nunc est, fuisse perhibetur. Hujus Venetiæ Aquileia civitas extitit caput, pro qua nunc Forum Julii, ita dictum, quòd Julius Cæsar negotiationis forum ibi statuerat, habetur.*

[b] Idem cap. 15.

[b] *Liguria, à legendis, id est, colligendis leguminibus, quorum satis ferax est, nominatur, in qua Mediolanum est, & Ticinus, quæ alio nomine Papia appellatur. Hæc usque ad Gallorum fines extenditur.*

Inter hanc & Suaviam, hoc est, Alemannorum patriam, quæ versus Septentrionem est posita, duæ provinciæ, id est, Rhætia prima & Rhætia secunda, inter Alpes consistunt, in quibus propriè Rhæti habitare noscuntur. Est autem Rhætia prima inter lacum Brigantinum, Rhenum, Danubium & Lycum sita: ut discere est ex Tacito, [c] qui ait, Germaniam omnem à Gallis Rhætiisque & Pannoniis, Rheno & Danubiò separari. Secunda autem, quæ olim Vindelicia dicta est, inter Lycum, Danubium, & Aenum, juxta [d] Ptolemæum, qui ait Lyciam flumen, quod in Danubium evolvitur, Rhætiam à Vindelicia discerminare.

[c] Tacit. lib. de Germania.

[d] Ptol. Ὁ Λυκίας ποταμὸς, ὁ εἰς τὸν Δανούβιον ἐμβάλλων διορίζει τὴν Ῥαιτίαν ἀπὸ τῆς Οὐινδελικίας.

[e] Paul Diac. lib 2. cap. 16.

[e] *Alpes Cottiæ dicuntur, quæ sic à Cottio rege, qui Neronis tempore fuit, appellatæ sunt. Provincia hæc à Liguria in Eurum versus usque ad mare Tyrrenum extenditur, ab occiduo verò Gallorum finibus copulatur. In hac Aquis, ubi aquæ calidæ sunt, Dertona & Monasterium Bobium, Genua quoque & Saona civitates habentur:* quæ tamen secundum alios ad Liguriam spectarunt, ut legere est in Notitia antiqua vetusti Codicis Thuani, quo hæc habentur: In provincia Liguriensi civitates viginti. Civitas Mediolanum, Metropolis. Civitas Vigintimiliensium. Civitas Albingensium. Civitas Vuadis. Civitas Genua. Civitas Tartona. Civitas Eboreia. Civitas Taurinis. Civitas Alba. Civitas Astensis. Civitas Aquis. Civitas Vercellis. Civitas Noveria. Civitas Cremona. Civitas Bergamo. Civitas Lauda. Civitas Regio. Civitas Parma. Civitas Brixia. Civitas Curia.

Ibidem.

Thuscia à Thure, quod populus illius superstitiosè in sacrificiis Deorum suorum incendere solebat, sic appellata est. Hæc habet intra se Circium versus, Aureliam, ab Oriente verò parte Umbriam. In hac provincia Roma, quæ olim totius mundi caput extitit, est constituta. In Umbria verò, quæ istius in parte ponitur, Perusium & Lacus Clitorius, Spoletumque consistunt. Umbria autem dicta est, quod imbribus superfuerit, quum aquosa clades olim populos devastaret.

Idem cap. 17.

Campania ab urbe Roma usque ad Siler Lucaniæ fluvium perducitur, in qua opulentissimæ urbes, Capua, Neapolis, & Salernus constitutæ sunt. Quæ ideò Campania appellata est propter uberrimam Capuæ planiciem.

Cæterùm ex maxima parte montuosa est. Porrò octava Lucania, quæ nomen à quodam luco accepit, à Silere fluvio inchoat cum Brutia, quæ ita à Reginæ quondam suæ nomine appellata est, usque ad fretum Siculum, per ora maris Thyrreni, sicut & duæ superiores, dextrum Italiæ cornu tenens, peitingit, in qua Pæstus & Lanius, Cassianum & Consentia, Rhegiumque sunt positæ civitates.

Idem cap. 18.

Æmilia à Liguria incipiens inter Apenninas Alpes & Padi fluenta versus Ravennam pergit. Hæc locupletibus urbibus decoratur, Placentia scilicet, Parmaque, Regio, & Bononia, Corneliique foro, cujus castrum Imolas appellatur. Extiterunt quoque qui Æmiliam & Valeriam, Nursiamque unam provinciam dicerent: sed horum sententia stare non potest, quia inter Æmiliam & Valeriam, Nursiamque, Thuscia & Umbria sunt constitutæ.

Idem cap. 19.

Flaminia inter Apenninas Alpes & mare est Adriaticum posita, in qua nobilissima urbium Ravenna, & quinque aliæ civitates consistunt Græco vocabulo Pentapolis dictæ. Constat autem Aureliam, Æmiliamque, & Flaminiam, a constratis viis, quæ ab urbe Roma veniunt, & ab eorum vocabulis à quibus sunt constratæ, talibus nominibus appellari.

Post Flaminiam Picenus occurrit, habens ab Austro Apenninos montes, ex altera verò parte Adriaticum mare. Hæc usque ad fluvium Piscarium pertendit, in qua sunt civitates, Firmus, Asculus, & Pinnis, & vetustate consumpta Adria, quæ Adriatico pelago nomen dedit. Hujus habitatores cum à Sabinis illuc properarent, in eorum vexillo picus consedit, atque hac de causa Picenus nomen accepit.

Idem cap. 20.

Valeria, cui est Nursia annexa, inter Umbriam & Campaniam Picenumque consistit, quæ ab Oriente Samnitum regionem attingit. Hujus pars occidua, quæ ab urbe Roma initium capit, olim ab Etruscorum populo Etruria dicta est. Hæc habet urbes Tyburim, Carsilis, Reate, Furconam, & Amiternum, regionemque Marsorum, & eorum lacum, qui Fucinus appellatur. Marsorum quoque regionem ideò intra Valeriam provinciam æstimo computari, quia in Catalogo provinciarum Italiæ minimè ab antiquis descripta est.

Idem ibidem.

Samnium inter Campaniam & mare Adriaticum, Apuliamque à Piscaria incipiens habetur. In hac sunt urbes; Theate, Aufidena, Hisernia, & antiquitate consumpta Samnium, à qua tota provincia nominatur, & ipsa harum provinciarum caput ditissima Beneventus. Porrò Samnites nomen accepère olim ab hastis, quas ferre solebant, quasque Græci Samia appellant.

Idem cap. 21.

Apulia, cum sociata sibi Calabria, *eidem Rectori subjecta*, ab Occidente vel Africo habet Samnium & Lucaniam, à Solis verò ortu Adriatico Pelago finitur. Habent urbes satis opulentas Luceriam, Sepontum, Canusium, Agerentiam, Brundisium, & Tarentum, & in sinistro Italiæ cornu, quod quinquaginta millibus extenditur, aptam mercimoniis Hydruntum. Apulia autem à perditione nominatur, citius enim Solis fervoribus terræ virentia perduntur.

Sicilia insula Thyrreno mari seu Ionio alluitur, de Siculi Ducis proprio nomine nuncupata. Sequitur Corsica insula, & non longè ab illa distans Sardinia, quæ utræque Thyrrenis fluctibus ambiuntur. Porrò Corsica à Duce suo Corso. Sardinia à Sarde Herculis filio nominatur.

Idem cap. 22.

Certum est tamen Liguriam & partem Venetiæ, Æmiliam quoque Flaminiamque, veteres Historiographos Galliam Cisalpinam appellasse. Inde est, quod Donatus Grammaticus in expositione Virgilii Mantuam in Gallia esse dixit. Indeque est quod in Romana Historia legitur, Ariminum in Gallia constitutum. Siquidem antiquissimo tempore, Brennus rex Gallorum, qui apud Senonas urbem regnabat, cum trecentis millibus Gallorum Senonum ad Italiam venit, eamque usque ad Senogalliam, quæ à Gallis Senonibus vocitata est, occupavit.

Hacte-

III.
DE MAGISTRATIBUS IMPERII PER ITALIAM.

Hactenus Paulus Diaconus: nunc de harum Provinciarum Magistratibus ex Notitia paucis dicendum. Omnes a Præfecto Prætorio Italiæ regebantur, & à duobus hujus Vicariis, scilicet Vicario urbis & Vicario Italiæ. Septem Vicario Italiæ, cujus sedes erat Mediolani, parebant: scilicet Venetia cum Istria, Rhætiæ duæ, Alpes Cottiæ, Æmilia, Flaminia cum Piceno Annonario, & Liguria. Decem aliæ Vicario urbis Romæ: suntque Tuscia cum Umbria, Campania, Picenum Suburbicarium, Sicilia, Apulia cum Calabria, Brutia cum Lucania, Samnium, Sardinia, Corsica, & Valeria. Singularum Magistratus sic in Notitia numerantur: Quatuor sub Vicario Romæ Consulares, scilicet Consularis Campaniæ, Consularis Tusciæ & Umbriæ, Consularis Piceni Suburbicarii, & Consularis Siciliæ. Correctores duo, nempe Corrector Apuliæ & Calabriæ, & Corrector Brutiæ & Lucaniæ. Denique Præsides quatuor, hoc est, Samnii, Sardiniæ, Corsicæ, & Valeriæ. Sub Vicario autem Italiæ quatuor fuere Consulares; nimirum Consularis Venetiæ & Istriæ, Consularis Æmiliæ, Consularis Liguriæ, Consularis Flaminiæ, Picenique Annonarii. Tres etiam Præsides; primus Alpium Cottiarum, alter Rhætiæ primæ, & tertius Rhætiæ secundæ. Sed hæc satis de Notitia Civili Italiæ, cum instituti nostri non sit hocce in opere, nodos illius omnes solvere.

IV.
QUOT FUERINT PROVINCIÆ ECCLESIASTICÆ PER ITALIAM SEX PRIMIS SÆCULIS.

Nunc mihi de Ecclesiastica dicturo ante omnia in mentem venit observare, quòd licet juxta divisionem civilem septemdecim numerentur Provinciæ Italiæ, & septemdecim Magistratus, qui eas sub Præfecto Prætorio & duobus Vicariis regerent: attamen Ecclesiam nonnisi duas Provincias ab initio, Romanam quippe & Mediolanensem, postea verò sex usque ad finem sexti sæculi apud eam constituisse, Romanam, Mediolanensem, Ravennensem, Aquileiensem, Syracusanam & Calaritanam. Harum Metropoles fuerunt Roma, Mediolanum, Ravenna, Aquileia, Syracusæ & Calaris: singulæque (si tamen Syracusanam excipias) plures Provincias civiles complectebantur. Neque enim repugnat, ut plures civiles in unam Ecclesiasticam coalescant, aut contrà, ut intra civilem unicam Ecclesiasticæ plures contineantur. Quæ autem in unaquaque civiles fuerint, de singulis dicendo exponam.

V.
ROMANUS PONTIFEX PRIMÆ ITALIÆ PRIMIS SÆCULIS FUIT
a Socr. Hist. Eccl. l. 4. c. 11. Λιβέριος ἐπίσκοπος Ἰταλίας.

Sed prius observandum est, Romanum Pontificem Exarchum seu Primatem fuisse primis sæculis totius Italiæ, eoque nomine hujus septemdecim Provincias rexisse. Probabo ex Socrate, apud quem in Epistola a Episcoporum Occidentalium ad Orientales, Liberius Papa dicitur Episcopus Italiæ. Quo enim alio, quam Exarchi jure, hujusce regionis dici potuit Episcopus: cum universum Occidentem pro diœcesi habuerit, quatenus Patriarcha, & solam Provinciam Ecclesiasticam Romanam (quæ longè minus quàm Italia terminos habebat) in quantum Metropolitanus erat? Revera sicut Gallicanas Synodos cogebant regebantque Primates Galliæ; & sicut Asianicis, Ponticis & Thracicis præerant, Asiæ, Ponti & Thraciæ Exarchi; sic Primatis Italiæ officio fungens Romanus Pontifex Concilius ex ea coactis præsuit, singularemque in Italia, quam extra hujus limites non habebat, Primatis nomine jurisdictionem exercuit. Ægyptus prima Alexandrini Patriarchæ propria erat diœcesis, Oriens propriè dictus Antiocheni, & Romani procul dubio Italia: ac quemadmodum illi in Ægypto & Oriente Synodos cogebant, totamque diœcesim non Patriarchica tantum, sed etiam Exarchica auctoritate regebant, sic Romanus Synodos ex universa Italia congregabat, illiusque septemdecim Provinciis simili auctoritate præerat. Quod si hæc ab eo, in quantum Summus Pontifex, aut Patriarcha erat, facta esse contendere quis velit, unum dicam, scilicet haud conveniens esse supremæ Romani Pontificis, aut Patriarchicæ auctoritati tribuere quod ei per universam Italiam, absque suprema & Patriarchica auctoritate, solo Primatis jure licuisset. Etenim hæc diœcesis suo Primate non caruit, sicut nec Gallia, nec Hispania, nec Britannia,

nec

nec Africa, nec Illyricus, quæ omnes Primates habuere. Quis autem præter Romanum Episcopum hac dignitate in Italia functus est? Non est sane quod eam Mediolanensi aut cuipiam alteri Italiæ Metropolitano tribuas, cum singuli uni tantum provinciæ Ecclesiasticæ præfuerint: Exarchus autem seu Primas superior esse debear non unius tantum provinciæ Ecclesiasticæ, sed alicujus diœcesis ex pluribus Ecclesiasticis provinciis constitutæ, ut jam ex Balsamone diximus. Planè fatendum est, quod sicut solus Romanus Pontifex plures sub se provincias Ecclesiasticas & Metropolitanos habuit in Italia, solus etiam in ea vere Primas per sex prima sæcula fuit.

VI. VARIA EPISCOPI ROMANI NOMINA

Si quis autem, cur is tot honoris titulis, scilicer Pontificis Summi totius Ecclesiæ, Patriarchæ & Primatis, à nobis insignitus sit, miretur, desinat: cum ex communi Philosophorum sententia, Entia superiora omnes inferiorum perfectiones in se unitas contineant, vivens perfectiones entis simplicis, animal perfectiones viventis & entis simplicis, & rationale perfectiones animalis viventis & entis simplicis. Unde cum Episcopus Ecclesiæ Romanæ, Antistitum omnium caput & Pontifex fuerit & sit, mirum esse non debet, si horum omnium nomina, sicut authoritatem, possideat. Nec hoc magis repugnare videtur supremæ illius authoritati, quam quod Galliarum Rex, plurimarum regionum, in quas regiam & supremam potestatem exercet, Dux præterea, Marchio, Comes & Baro dicatur. Imo par est omnino ratio, & sicut Rex Christianissimus ultra regiam potestatem, quamdam propriam habet, quatenus Dux est Aquitaniæ, & Comes Campaniæ, in Aquitania & Campania; sic Romanus Pontifex præter supremam & universalem potestatem, qua caput Ecclesiæ constituitur, propriam habet Patriarchalem in Occidente, & propriam Exarchicam in Italia. Addam mox & Metropolitanam in provincia Romana, & Episcopalem in sua parœcia. Tantò verò probabilior est sententia illa, quod dignitatum Ecclesiasticarum jura & privilegia distincta sint, ut in proemio annotavimus, & alibi fusius probabitur: adeo ut plane alia munia sint Summi Pontificis, alia Patriarchæ, alia Primatis, alia Metropolitani, alia tandem Episcopi.

VII. DE PROVINCIA ROMANA.

Jam ad singularum provinciarum Ecclesiasticarum illustrationem veniamus. Inter eas Romana prima est & amplitudine & dignitate. Provinciam autem Romanam appello, quam Romanus Pontifex, non supremo, Patriarchico, aut Exarchico jure administrabat, sed Metropolitico. In qua nempe solus poterat Episcopos ordinare, Ecclesias instituere, lites inter Episcopos & Clericos dirimere, Concilia provincialia celebrare, aliaque ejusmodi Metropolitanorum munia obire. Hujus Metropolis Roma, quæ etiam caput mundi, mater urbium, orbis Romani gloria, sedes fortunæ & Imperii, theatrum dignitatis, thronus Sacerdotii, religionis norma, sedesque Romani Pontificis, qui hujus proprius Episcopus semper fuit, in ea solus ordinans Clericos, solus sacramenta per se vel per alios ministrans, fidelesque Episcopali authoritate solus gubernans; adeo ut nullus præter ejus consensum ne quidem Missas celebrare posset in Ecclesia Romana, ut dicitur in fine Synodi tertiæ Romani sub Symmacho [a] his verbis: *Quisquis verò Clericorum post hanc formam à nobis prolatam, quocumque sacrato Deo loco, in Ecclesia Romana Missas celebrare præsumpserit, præter conscientiam Papæ Symmachi, dum vivit, statutis canonicis velut schismaticus percellatur.*

[a] Synod Rom. 3. sub Sym.

Si antiquum petas Codicem, apud quem de hac provincia sermo fit, Vaticanum pervetustum proferam, apud quem sextus Canon Nicænus sic legitur. [b] *De Primatu Ecclesiæ Romanæ, & aliarum Civitatum Episcopis. Antiqui moris est, ut Episcopus urbis Romæ habeat principatum, ut suburbicaria loca, & omnem provinciam suam solicitudine gubernet.* O verba singulari observatione digna! Certum est ex communi Historiæ Ecclesiasticæ peritorum consensu, hoc Canone Patriarchis Metropolitisque jus Patriarchale habentibus

[b] Canon 6. Nicæn.

præcipi, ut antiquas in sua Diœcesi servent consuetudines: sed præter hoc, unum maxime notandum adverte, quod in eo duæ diœceses assignentur Romano, scilicet ejus provincia, quæ est Metropolitana, & Suburbicaria loca, quæ sunt Patriarchica. Per hæc intellige universum Occidentem, qui ex hoc ritè Suburbicarius dici potest, ratione Patriarchæ Romani, licet apud Jurisconsultos in alio sensu usurpetur, quod sub urbe, in qua thronus illius est, sit, eique subjectus. Etenim Suburbicarii notio, ut rectè observavit doctissimus Sirmundus, pro rerum ad quas refertur varietate angustior laxiorque sine dubio esse potest. Et sicut Ecclesiæ subjectæ Patriarchæ Constantinopolis Constantinopolitanæ dicebantur, sic Suburbicariæ, quæ ab Episcopo Urbis regebantur. Per provinciam verò, de qua nunc agimus, intelligendus est tantum is Italiæ tractus, cujus Ecclesiæ sive Episcopales, sive alterius generis, Romano Episcopo ut Metropolitano parebant; quarum Prælati urbis Romanorum Episcopi vocantur apud [a] Eusebium; & apud [b] Theodoretum, Episcopi Romæ. Ea autem quàm longè diffusa fuerit usque ad tempora Gregorii Papæ jam probandum est, quòdque sex primis sæculis complexa sit Tusciam cum Umbria, Campaniam, Picenum Annonarium & Suburbicarium, Valeriam, Samnium, Apuliam cum Calabria, Brutiam cum Lucania, & Corsicam. Hæc mea sententia est, quam haud communem esse non diffiteor, veram tamen multis rationibus adductus conjicio, & sic omnium oculis subjicio.

[a] Euseb lib 7 c. 24. Οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐπίσκοποι.
[b] Theod lib 2. c. 8 Ἡ ἁγία σύνοδος συναχθεῖσα ἀπό τε Ῥώμης καὶ Σπανίας.

Primùm desumam argumentum è Notitia Ecclesiæ Romanæ, quam ex antiquo Vaticano codice dedit nunquam satis laudatus Cardinalis Baronius ad annum 1057, & cui penè similem reperi in Bibliotheca Thuana, cum ex ea certum sit Episcopos utriusque Latii, Tusciæ, utriusque Piceni, Umbriæ, Valeriæ & Samnii inter ejus limites adhuc fuisse tempore illo quo facta est. In hac patet inter Romanos suffraganeos, Florentiæ & Fani fortunæ Antistites numerari, quorum ille est Tusciæ Annonariæ, hic Piceni Annonarii: item Episcopos Lunensem & Ariminensem, quorum uterque ducentis ferè millibus Roma distat: nec non & alios in Campania Latina, alios in Marsis & in Umbria, alios in Tuscia & Piceno Id autem cum sola lectione dignoscatur, eam hic referre conveniens est.

VIII. NOTITIA ANTIQUA PROVINCIÆ ROMANÆ.

Sunt in Ecclesia Romana quinque Ecclesiæ Patriarchales. Prima est Ecclesia Lateranensis, quæ & Constantiniana, & Basilica Salvatoris diverso nomine nuncupatur. Hæc habet septem Cardinales Episcopos, hosque dictos Episcopos collaterales, itemque & Hebdomadarios, eo quod singulis hebdomadibus per vices explicant munus Pontificis. Episcopi Cardinales erant hi: Episcopus Ostiensis, Episcopus Portuensis, Episcopus sanctæ Rufinæ sive Silvæ Candidæ, Episcopus Albanensis, Episcopus Sabinensis, Episcopus Tusculanus, Episcopus Prænestinus.

Alia Patriarchalis est sancta Maria, major dicta, quæ habet septem Cardinales Presbyteros, scilicet Cardinalem SS. Apostolorum Philippi & Jacobi, S. Cyriaci in thermis, S. Eusebii, S. Pudentianæ, S. Vitalis, SS. Petri & Marcellini, & S. Clementis.

† *Alia Patriarchalis Ecclesia S. Petri, in qua item septem sunt Presbyteri Cardinales, scilicet sanctæ Mariæ trans Tyberim, sancti Chrysogoni, sanctæ Cæciliæ, sanctæ Anastasiæ, sancti Laurentii in Damaso, sancti Marci, sanctorum Martini & Silvestri.*

Alia Ecclesia Patriarchalis est Basilica sancti Pauli, in qua sunt Cardinales Sanctæ Sabinæ, sanctæ Priscæ, sanctæ Balbinæ, sanctorum Nerei & Achillei, sancti Sixti, sancti Marcelli, sanctæ Susannæ

Quinta Patriarchalis erat sanctus Laurentius extra muros, in qua sunt hi Cardinales, sanctæ Praxedis, sancti Petri ad Vincula, sancti Laurentii in Lucina, sanctorum Joan-

NOTÆ.

† *Alia Patriarchalis Ecclesia S. Petri &c*] Hosce Cardinales à Stephano IV institutos fuisse docet nos Auctor incertus de Vitis Pontificum, qui male Luitprandus vocatur, circa ann. Christi 770. LUCAS HOLSTENIUS.

Joannis & Pauli, sanctorum quatuor Coronatorum, sancti Stephani in monte Cœlio, sancti Quiriaci.

His autem Patriarchalibus Ecclesiis præfecti erant hi Lateranensi, primus Episcopus collateralis sanctæ Mariæ majori, Archipresbyter Cardinalis S. Petro, Archipresbyter Cardinalis Ecclesiæ sancti Pauli, Abbas Cardinalis Ecclesiæ sancti Laurentii, Abbas Cardinalis.

Sunt præter Titulos, Diaconiæ, iisque Præfecti Diaconi Cardinales dicti Regionarii, iidemque numero duodecim Diaconiis Regionariis præfecti item Diaconi Palatini sex. Hi præsunt Diaconiis, quæ sunt sancta Maria in Dominica, cui præest Archidiaconus, sancta Lucia ad septem solia, sancta Maria nova, sancti Cosma & Damianus, sanctus Hadrianus, sancti Sergius & Bacchus, sanctus Theodorus, sanctus Georgius, sancta Maria in schola Græca, sancta Maria in Porticu, sanctus Nicolaus in Carcere, sanctus Angelus in Foro piscario, sanctus Eustachius, sancta Maria in Aquiro, sancta Maria in via lata, sancta Agatha in equo marmoreo, sancta Luciæ in capite Suburræ, sanctus Vitus in Macello. Est munus Diaconorum Regionariorum cantare Euangelium in Stationibus. Palatini cantant Euangelium in Ecclesia Lateranensi.

Subdiaconi sunt omnes numero viginti & unus. Septem Regionarii, qui Epistolas & Lectiones cantant in Stationibus. Septem Palatini, qui idem munus præstant in Ecclesia Lateranensi. Septem alii qui dicuntur Schola Cantorum, qui cantant tantummodo, quando Summus Pontifex celebrare consuevit.

Sunt in urbe Abbatiæ viginti duæ, videlicet sancti Cæsarii in Palatio, sancti Gregorii in Clivo Scauri, sanctæ Mariæ in Aventino, sancti Sabini Episcopi, sanctorum Alexii & Bonifacii, sanctorum Priscæ & Aquilæ, S. Sabbæ, sancti Tiburtii, sanctorum Cosmæ & Damiani in vico aureo, S. Silvestri inter duos hortos, sanctæ Mariæ in Capitolio, S. Basilii juxta Palatium, sanctæ Agathæ, S. Laurentii in Paneperna, S. Thomæ juxta forum Claudii, sancti Blasii inter Tyberim & Portam sancti Petri, S. Trinitatis Scotorum, S. Valentini juxta Pontem, sanctæ Mariæ in capite aureo, sanctæ Mariæ in Pallaria, sanctæ Mariæ juxta sanctum Petrum ad Vincula.

Insuper præter septem Collaterales Episcopos, erant alii Episcopi, qui dicuntur Suffraganei Romani Pontificis, nulli alii Primati vel Archiepiscopo subjecti, qui frequenter ad Synodos vocarentur. In Campania Tiburtinus, Anagninus, Signinus, Ferentinus, Alatrinus, Verulanus, Soranus, Fundanus, Cajetanus, Tarracinus. In Marsis sunt hi Furconensis, Marsicanus, Valuensis, Theatinus, Pennensis, Aprutinus. In Thuscia sunt hi Nepesinus, Sutrinus, Civitensis, Hortanus, Balneoregiensis, Urbevetanus, Viterbiensis, Castrensis, Suanensis, Clusinus, Perusinus, Castellanus, Aricinus, Grostetanus, Volaterranus, Senensis, Lucanus, Pistoriensis, Florentinus, Fesulanus, Lunensis. In Umbria & Marchia Spoletanus, Assisinus, Fulginus, Nucerinus, Eugubinus, Reatinus, Tudertinus, Amerinus, Narniensis, Interamnensis, Esculanus, Firmanus, Camerinensis, Auximanus, Numanus, Anconitanus, Esinus, Senogalliensis, Fanensis, Pisauriensis, Forosemproniensis, Calliensis, Urbinas, Ariminensis, Ferentanus.

Hæc ex Notitia antiqua provinciæ Romanæ. At cui, hac attentè considerata, statim in mentem non veniet Romanum Episcopum, ut jam diximus, per Tusciam & Umbriam, Picenum Annonarium & Suburbicarium, Valeriam, Samnium & utrumque Latium, eo tempore quo facta est, authoritatem Metropolitæ habuisse: cum sedes Episcopales in ea recensitæ omnes apud illas provincias sitæ sint. Res adeo clara est, ut ne minimum quidem hæreat animus. † In hoc Notitia illa deficit, quod adeo antiqua non sit, ut ex ea status Romanæ provinciæ per sex prima sæcula dignoscatur. Hanc ante quingentos annos factam esse arbitror, & ante Urbanum secun- IX. ANTIQUI LIMITES PROVINCIÆ ROMANÆ.

NOTÆ

† *In hoc Notitia illa deficit &c. Hanc ante 500. annos factam esse arbitror.*] Hoc verissimum est: tum Notitia hæc annum MCC. antiquitate non excedit; quod facilè ostendi potest ex Episcopatibus tum recens suppressis, vel unitis, vel recens institutis. LUCAS HOLSTENIUS.

secundum, qui ejus amplitudinem jam multum imminutam, arctioribus limitibus contraxit, nova provincia intra hujus fines constituta. Unde, ut observatum est à peritissimo rerum Ecclesiasticarum scriptore, Innocentius tertius post eum de officio Vicarii agens, specialem provinciam Romani Pontificis inter Capuanam & Pisanam ponit. Urbani exemplum sequuti successores, plures adhuc Metropoles & provincias in ea crexere: Martinus quintus Florentinam, Pius secundus Senensem, Paulus tertius Urbinatem, Sixtus quintus Firmanam, & alii alias. Quòd si ad prima Ecclesiæ sæcula redeamus, ejusque terminos per illa tempora, hoc est, ad finem usque sexti, mortemque Gregorii primi disquiramus, hanc procul dubio longius fusam reperiemus. Tunc enim alias omnes provincias usque ad fretum Siculum complexa est; Idque his paucis, sed valde probabilibus argumentis conjicio.

Nemo negabit Romanum Episcopum tunc harum omnium fuisse Metropolitam, si nullus erat apud eas proprius, cùm his vicinior fuerit cæteris Italiæ Metropolitis, quibus nec eas subditas fuisse certissimum est. At hac ætate nec in Campania, nec in Lucania, nec in Apulia, nec in Calabria, nec in Brutia ullus Metropolita proprius fuit: unde & has omnes Romano Pontifici paruisse tanquam Metropolitæ asserere prorsus necesse est. Si in iis quidam Metropolitæ proprii authoritatem habuissent sex primis sæculis, certè legerentur horum nomina in subscriptionibus antiquorum Conciliorum Italiæ: & sicut Episcopi Metropoleon Mediolani, Aquileiæ, Ravennæ, Syracusarum & Calaris, semper ante alios subscripti reperiuntur, vel saltem ante Episcopos suæ cujusque provinciæ; ita harum provinciarum Metropolitæ primi subscripsissent inter eos, vel saltem inter Episcopos Campaniæ, Lucaniæ, Brutiæ, &c. fuissentque vel Capuanus Episcopus, vel Rhegiensis, vel Consentinus, vel Tarentinus, vel Neapolitanus, vel Beneventanus, qui in primariis urbibus sedebant: sed nec inter Metropolitanos Mediolani, Ravennæ, Aquileiæ, Syracusarum & Calaris, nec proximè post eos, nec primi suæ cujusque provinciæ in Conciliis Italiæ ulli ordinariè subscripserunt Episcopi, ne quidem Capuanus, Tarentinus, Rhegiensis, Consentinus, Neapolitanus & Beneventanus; proindeque nec eos per illa tempora Metropolitas fuisse asseverandum est. Veritas hæc clara est in Conciliis Italiæ sub Symmacho, quibus Episcopi Mediolani, Ravennæ & Syracusarum semper primi, & ante alios, subscripserunt, nullique alii, quos Metropolitas fuisse quam minimum conjicere sit. Hanc tamen confirmabo ex subscriptionibus Epistolæ Synodicæ Concilii Occidentalis sub Agathone octoginta circiter annis post Gregorium Magnum celebrati: cùm in ea Agnellus Neapolis, Barbatus Beneventi, & Decorosus Capuæ ultimi subscribant inter Episcopos Campaniæ. Fateor Julianum Consantiæ, quæ nunc est Metropolis, primum ex provincia Brutiorum huic subscripsisse: sed nihil inde, cùm esset adhuc Consantia Suffraganea Rhegii sub Iconomachis, quando Rhegium à Patriarchatu Romano avulsum est, ut in Notitia Constantinopolitana Leoni tributa legitur.

Sed huic valde probabili rationi alio firmissimo argumento lucem addamus. Cum ex communi placito Philosophorum causæ per effectus investigandæ sint, nulla procul dubio certior via est inquirendarum Metropoleon Campaniæ, Apuliæ, Calabriæ, Lucaniæ & Brutiæ, quam per effectus, hoc est, per res gestas, & ea munia, quæ Metropolitæ ex officio exercere solent & tenentur: adeo ut hi soli pro Metropolitis habendi sint, qui ea obierunt, & nusquam alii, in quorum actibus similis authoritatis ne minimum quidem vestigium apparet. At solus Romanus Pontifex per illas provincias dictis temporibus veri Metropolitani muneribus functus est, & nullus Episcopus quidquam simile exercuit: unde certum esse videtur, hunc solum

solum tunc & neminem alium verè apud illas fuisse Metropolitanum. Quod autem nullus præter Romanum Pontificem per ea tempora Metropolitæ munus obierit, sic conjicere est. Metropolitanorum officium erat, ut in proœmio diximus, Episcoporum electionibus præsidere, electosque consecrare per se vel per alios; eosdem Episcopos delinquentes deponere vel aliis pœnis Canonicis subjicere; † Concilia ex provincia convocare iisque præesse; Patriarchæ mandata recipere, ac de iis posteà Suffraganeos certiores facere. Ea sunt vera, certaque Metropolitarum munia, ut apud omnes certum est. At quis per sex prima sæcula dictasque provincias, Campaniæ, Lucaniæ, Brutiæ, Calabriæ, Apuliæ & Corsicæ talia obiit præter Romanum Pontificem per se vel per Vicarios? Ita esse, ut inductione probetur, longum esset sex illa sæcula percurrere: nec sane videtur necessarium. satis erit si de tempore beati Gregorii Magni probemus, cum certum sit Metropoles, quæ ante illum erant, ab eo sublatas, suoque honore spoliatas non fuisse. Quis unquam Epistolas hujus Magni Pontificis legit, nec observavit hunc præcipere [a] Anthemio Subdiacono, ut Amalfitanum Episcopum in Campania, quem in Ecclesia sua non residere didicerat, si ita esse reperiret, in Monasterio recluderet: & ut [b] Amandum electum Episcopum Surrentinæ Ecclesiæ in eadem provincia, Romam mitteret: Felici Episcopo [c] Acropolitano in Lucania, ut Buxentinam & Blandanam Ecclesias Episcopales ejusdem provinciæ visitaret: Ioanni Episcopo [d] Scyllatiensi, ut Crotonensi, Taurianensi & Thuriensi Ecclesiis in Brutia idem visitationis officium impenderet, ac in eis Episcopos eligi curaret: Ioanni [e] Callipolitano, ut Andream Episcopum Tarentinum deponeret, si hunc concubinam habuisse dignosceret: Et Petro [f] Episcopo Hydruntino in Calabria, ut per Brundusinam & Callipolitanam Ecclesias in eadem provincia visitationis munus obiret, eisque Episcopos faceret eligere: Felici [g] Sipontino in Apulia, ut Canusinam Ecclesiam in eadem provincia visitaret, eique duos parochiales Presbyteros præficeret: Denique Bonifacio [h] Defensori Corsicæ, ut quam primum Aleriæ & Adiacio ejusdem Insulæ urbibus Episcopos curaret eligendos, electosque Romam ordinandos mitteret? At quis nescit hæc omnia vera ordinariaque Metropolitanorum munia fuisse, eosque a quibus gesta vel mandata sunt semper pro Metropolitis habitos; ac proinde non videt hinc quasi certò inferendum esse unum Episcopum Romanum per id temporis Metropolitanum fuisse harum omnium provinciarum, nullumque earum Episcopum per hæc tempora Archiepiscopali authoritate donatum? Id sane tantò verisimilius est, quòd semper pro Ecclesiarum privilegiis Gregorius Magnus acriter pugnarit, diligenterque caverit, ne jura Metropolitanorum læderentur, ut ipsemet testatur in Epistolis, ac primùm Virgilio [i] Arelatensi hunc Vicarium Apostolicæ sedis instituens, his verbis: *Itaque fraternitati vestræ vices nostras in Ecclesiis, quæ sub regno sunt præcellentissimi filii nostri Childeberti, juxta antiquum morem Deo authore committimus. singulis siquidem Metropolitanis, secundum priscam consuetudinem, proprio honore servato.* Item: [k] *Absit à me, ut statuta majorum consacerdotibus meis, in qualibet Ecclesia infringam, quia mihi injuriam facio, si fratrum meorum jura perturbo.* Ac iterum: [l] *Si ea destruerem, quæ antecessores nostri statuerunt, non constructor, sed eversor esse justè probarer, testante veritatis voce, quæ ait: Omne regnum in seipso divisum non stabit.*

Fateor Rhegium Brutiorum Metropolim factum fuisse ante Iconomachorum tempora, cum id à Patriarchatu Romano avulserint, Metropolisque nomine subjecerint Constantinopolitano, ut videre est in Notitia Græca manuscripta Regiæ Bibliothecæ, Leonis Iconomachi tempore facta. Sed cum nulla

[a] Greg. Mag. lib. 5 Indict. 14. Epist. 23.
[b] Idem lib. 8. Indict. 3 Ep. 18.
[c] Lib. 2 Indict. 10. Ep. 29
[d] Lib. 2 Indict. 10 Ep. 27
[e] Lib. 2. Indict. 11 Ep. 45.
[f] Lib. 5. Indict. 14 Ep. 21.
[g] Lib. 1 Epist. 51. Indict. 9
[h] Lib. 9. Indict. 4 Epist. 74.
[i] Epist. 3 ad Virg. Arelat. t. 1. Conc. Gall.
[k] Idem lib. 2. Ind. 10 Ep. 37.
[l] Idem lib. 10. Ep. 31.

N O T Æ.

† *Concilia ex Provincia convocare*] Hinc Capuano jus metropoliticum adstruendum esset: nam Liberius Papa in Epistola quadam apud Hilarium de Synodis ad Vincentium scribit. *Dignaberis convenire Episcopos cunctos Campaniæ, & hæc illis insinuare. Ex ipsorum numero una cum Epistola vestra* &c. LUCAS HOLSTENIUS.

præter eam ibi designetur Metropolis hisce in provinciis, inter avulsas à Romano Patriarchatu, nullam etiam apud eas tunc fuisse pro certo habendum videtur. Aliæ si fuissent, has item procul dubio sedi Constantinopolitanæ subjecissent Græci Imperatores, sicut subjecerunt Hydruntum, & sanctam Severinam, postquam ad honorem Metropoleωn evectæ fuerunt ab hujus urbis Patriarcha, cum parem in eas haberent authoritatem, ac in Rhegium, hisque provinciis omnibus imperarent. Nec est tamen quod censeas istas, hoc est, S. Severinam & Hydruntum, quæ in Diatyposi Constantinopolitana apud Leunclavium leguntur, ante Iconomachos Metropoles fuisse, cum inter avulsas à Romano Patriarchatu haud recenseantur. Ideo enim illas, sicut & plures alias quæ in eadem Notitia vulgò Leoni Philosopho tributa reperiuntur, honore isto posterioribus tantùm sæculis insignitas fuisse à Græcis Imperatoribus, existimandum est. Dixi vulgò Leoni tributa, quia revera per Leonem eo modo edita non est, quo apud Leunclavium legitur: idque satis ex hoc patet, quod plures civitates nonnisi post illum Imperatorem Metropoles factæ fuerint, ut sola lectione dignoscitur, quæ tamen apud eam antiquis annumerantur, licet nullatenus hoc cum nomine legantur in alia manuscripta Bibliothecæ Regiæ longè antiquiori, & quam, ut verisimilius sub Leone factam, ad calcem hujus operis dabimus.

De Capua forsitan dubitatio erit, cum æmula quondam fuerit Romæ, teste [a] Cicerone, Metropolisque dicatur totius Campaniæ ab [b] Athanasio. At licet non repugnem, quin inter celebriores Italiæ Metropoles Civiles recenseatur; (idque tantùm voluit Athanasius, qui etiam Coloniam Agrippinam Metropolim superioris Galliæ vocat, licet Archiepiscopalis non fuerit, nisi sub Bonifacio Germaniæ Apostolo) tamen quod hujusce Notitiæ temporibus, hoc est, ante finem sexti sæculi, Metropolis Ecclesiastica non fuerit, clarè videtur apud Leonem [c] Ostiensem, qui eam honore isto à Joanne decimotertio donatam fuisse scribit circa annum nongentesimum septuagesimum primum, dum ait: *Hujus Abbatis nono decimo anno, Joannes Papa de Roma exiliatus, venit Capuam, & rogatus à præfato Principe Pandulfo, tunc primum in eadem civitate Archiepiscopatum constituit consecrato ibi Joanne fratre ejusdem Principis Archiepiscopo. Post quem Donnus Leo hujus cœnobii Monachus in eadem civitate, quatuor annis & dimidio Archiepiscopatu functus.* Subdit illustrissimæ memoriæ Cardinalis Baronius civitatem illam ante omnes alias regni Neapolitani Metropolim factam fuisse, idque se in monumentis Ecclesiarum hujusce regionis observasse asserit. Hanc autem conjecturam adeo probabilem confirmabo ex perantiqua Notitia Metropoleωn Italiæ in vetusto Codice Thuano, quo hæ quinque Metropoles tantum recensentur.

[a] Cic Orat 1 contra Rullum.
[b] Athan Epist. ad Solitar. Βιντέντιον μὲν τὸν ἀπὸ Καπύης, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις τῆς Καμπανίας, Εὐφράτην δὲ τὸν ἀπ' Ἀγριππίνης, ἥτις ἐστὶ καὶ αὐτὴ μητρόπολις τῆς ἄνω Γαλλίας.
[c] Leo Ostien. l. 2. c. 9.

In provincia Etruria, sive Tyrrea, numerantur civitates
Civitas Romensium Metropolis.
In provincia Capuensi
Civitas Capuensis Metropolis invenitur.
In provincia Flaminensi, civitates numerantur
Civitas Ravennensium Metropolis.
In provincia Venetiensi & Histriensi numerantur
Civitas Aquileiensium, ipsa est Forum Julii.
In provincia ...... seu Liguriensi, civitates numerantur viginti.
Civitas Mediolanensium Metropolis.

Hæc habet Notitia antiqua, ex quibus patet evidenter, Capuam primam Metropolim in continenti Italiæ factam fuisse post Romam, Mediolanum, Ravennam & Aquileiam. Obstare tamen videtur Notitia alia antiqua Bibliothecæ Regiæ temporibus Photii Patriarchæ Constantinopolitani facta, dum ait Rhegitanam Metropolim jam tunc avulsam fuisse à Patriarchatu Romano. Is enim vixit seditque Constantinopoli, dum in ea celebrata est Synodus

octava

octava generalis, anno octingentesimo sexagesimo nono: Capua verò non-nisi anno nongentesimo septuagesimo primo Metropolis facta est: unde nihil circa hoc certi videtur esse, quod asseveremus. Sed satis de provincia Romana, nunc de aliis dicendum.

X MEDIOLANUM METROPOLIS.

Provincia Mediolanensis secunda post Romanam in Italia, sic dicta à Mediolano, quod hujus Metropolis fuit. *Mediolanum autem*, [a] inquit Procopius, *urbs à Liguribus habitata, medio ferè inter Ravennam & Alpes, quæ in Galliarum confiniis sunt, sita est itinere. Princeps inter Occidentis urbes post Romam, tam magnitudine quam incolarum frequentia, & cæteris fortunæ bonis.* De hujus origine tradit ista Livius. [b] *Sigovesus Bituriges, Arvernos, Heduos, Ambarros, Carnutes, Aulercos excivit. Ipsi per Taurinos saltumque invia Alpis transcenderunt in Italiam, fusisque acie Tuscis, haud procul Ticino flumine in agro Insubrum urbem condidere, quam Mediolanum appellarunt.* Sed quid ad hanc Metropolim paucis describendam convenientius isto Epigrammate Ausonii Poetæ?

[a] Procop. rerum Gothic. lib. 2.

[b] Livius lib. 5.

Et Mediolani mira omnia, copia rerum,
Innumeræ cultæque domus, facunda virorum
Ingenia, antiqui mores: tum duplice muro
Amplificata loci species, populique voluptas
Circus, & inclusi moles cuneata theatri,
Templa, Palatinæque arces, opulensque moneta,
Et regio Herculei celebris sub honore lavacri,
Cunctaque marmoreis ornata peristyla signis,
Mœniaque in valli formam circumdata limbo.
Omnia quæ magnis operum velut æmula formis
Excellunt, nec juncta premit vicinia Romæ.

Quæ autem Gallorum tempore Metropolis Insubrum erat, eadem, his post Alpes rejectis, Italiæ Metropolis dicta est, ut legitur apud [c] Athanasium Epist. ad Solitarios, qua nominato Dionysio Mediolanensium Episcopo, hæc addit: *Est autem Mediolanum Metropolis Italiæ.* Rectè sanè Italiæ, cùm provincia, quam Mediolanensem vocamus, Italia propriè post Constantini divisionem nominata sit. Ab hoc Imperatore, vel saltem Theodosio, in septemdecim provincias Italiam divisam esse supra diximus, harumque decem urbis Vicario paruisse, & septem alias, scilicet Venetiam cum Istria, Æmiliam, Liguriam, Flaminiam cum Piceno Annonario, Alpes Cottias, Rhætiam primam & Rhætiam secundam Vicario alteri, cujus sedes erat Mediolani. Addam nunc has septem provincias Italiæ nomine speciatim donatas fuisse: & licet id satis probavero, si hunc Vicarium, Italiæ Vicarium dictum fuisse ex Notitia Imperii proferam, cum nulla alia ratio istius denominationis afferri possit, quam quod hujus diœcesis Italia erat; tamen pluribus testimoniis hanc veritatem certiorem faciam. Testem vocabo D. Athanasium, quem distinguentem Episcopos Italiæ ab Episcopis Romæ, Campaniæ, Calabriæ, Apuliæ & Brutiæ, legere est in [d] Epistola jam laudata. Hincque factum, ut Episcopi provinciæ Mediolanensis, qui subscripserunt Conciliis Arelatensi & Sardicensi, dicantur ex provincia Italiæ. Sic in subscriptionibus Sardicensibus habetur: *Protheßius ab Italia de Mediolano, Ursatius ab Italia de Brixia, Fortunatianus ab Italia de Aquileia, Lucillus ab Italia de Verona.* Ac ne putes hos ab Italia dictos, quatenus Italia sumitur pro toto illo tractu, qui ab Alpibus ad fretum Siculum extenditur, sic ibidem subscripserunt Episcopi aliarum decem provinciarum. *Vincentius à Campania de Capua, Januarius à Campania de Benevento, Calepodius à Campania de Neapoli, & Stercorius ab Apulia de Canusio.* † Hac provinciarum suarum denominatione satis testantes,

[c] Athan. Epist. ad Solit. Διονύσιος ἀπὸ Μεδιολάνων, ἔςι καὶ αὐτὴ μητρόπολις τῆς Ἰταλίας.

[d] Athan. Epist. ad Solit. Ἀπό τε τῆς μεγάλης Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας πάσης, Καλαβρίας τε καὶ Ἀπουλίας, καὶ Καμπανίας, Βρεττίας τε καὶ Σικελίας.

N O T Æ.

† *Hac Provinciarum suarum denominatione satis &c.*] Sed Aquileia etiam Italiæ isthic attribuitur & Verona. LUCAS HOLSTENIUS.

tes, solos provinciæ Mediolanensis Episcopos ex Italia propriè dicta tunc censeri. At quis nescit idem prius observatum esse in subscriptionibus Concilii Arelatensis primi, in quibus hæc leguntur: *Ex provincia Italiæ civitate Mediolanensi Merocles Episcopus Ex provincia Campaniæ de civitate Capuensi Proterius Episcopus. Ex provincia Apuliæ de civitate Arpiensium Pardus Episcopus.* Unde nec dubitari potest, quin provincia Mediolanensis primis sæculis dicta sit provincia Italiæ, sicut & Mediolanum ejusdem Italiæ Metropolis. Albam urbem, cujus Dionysius erat Episcopus, Italiæ Metropolim dictam esse apud [a] Socratem, non ignoro, sed Mediolanum per Albam intelligendum esse satis explicat D. Athanasius, dum loco [b] jam citato eumdem Dionysium Mediolanensem primariæ urbis Italiæ Episcopum vocat.

[a] Socrat lib. 2. c. 29 Διονύσιος τε καὶ Εὐσέβιος, ὧν ὁ μὲν Κλέας τῆς Ἰταλῶν μητροπόλεως ἐπίσκοπος ἦν

[b] Athan. Epist. ad Solit. ut sup.

Quinam autem hujus provinciæ limites fuerint si quæras; non eosdem dicam qui nunc sunt, sed multò ampliores, maximè ante institutionem Metropoleon Ravennensis & Aquileiensis. Siquidem Epistolæ Synodicæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Magnum Romanum Pontificem, inter ejus Suffraganeos, non Liguriæ solum Episcopi, Ticinensis, Landensis, Comensis & reliqui, sed etiam alii vicinarum provinciarum præsules cum his subscripserunt, nimirum Regiensis, Placentinus & Brixillensis ab Æmilia, Curiensis & Augustanus è Rhætia: denique Taurinas & Dertonensis ex Alpibus Cottiis. Divus Ambrosius Constantio Episcopo Ecclesiam Forocorneliensem quasi solicitudini suæ creditam commendat in [c] Epistolis, his verbis: *Commendo tibi, fili, Ecclesiam quæ est ad Forumcornelii, quo eam de proximo intervisas frequentius, donec ei ordinetur Episcopus. Occupatus diebus ingruentibus Quadragesimæ, tam longè non possum excurrere.* Hæc autem scribens satis indicat Ecclesiam illam, quæ secundum quosdam in Flaminia erat, vel, si Paulo Diacono credimus, in extremis finibus Æmiliæ, etiam tunc ad provinciam suam spectasse, quæ postea sub Gregorio Magno suffraganea fuit Ravennensis Metropolitæ, qui hujus Episcopum ordinavit: ut legere est in Epistolis [d] ejusdem Gregorii. Bononiam quoque in ea fuisse docet idem Ambrosius Epistola [e] ad Episcopos Italiæ, de sanctis Vitale & Agricola, cum passos esse ait in civitate Bononia provinciæ Italiæ. Nec dubitandum credo quin etiam Aquileia Mediolanensi Episcopo subjecta esse temporibus Concilii Sardicensis, cum in ejus subscriptionibus Fortunarianus hujus Episcopus ex provincia Italiæ dicatur. An autem adhuc ita fuerit sub Ambrosio Mediolanensi, non adeo probabile existimo, (licet Concilio Aquileiensi præsuisse videatur) cùm in actis ejusdem Concilii, Valerianus Aquileiensis Episcopus ante illum nominetur. Nec inde potest inferri civitates, quibus Concilia celebrata sunt, Metropolitanis subjectas fuisse, qui ipsis præfuerunt: cùm Cyprianus Burdegalensis Metropolitanus Concilio primo Aurelianensi, & Lupus Lugdunensis tertio etiam Aurelianensi præfuerint, nec tamen Aurelia Burdegalæ vel Lugduno fuerit subjecta.

[c] Ambr. Epist. 19.

[d] Greg. lib. 6. Ep. 39 Indict. 15.

[e] Ambr Ep. ad Episcopos Italiæ de sanctis Vitale & Agricola.

Quamvis autem primi hi fuerint limites Mediolanensis provinciæ, adeo ut nulla alia Romam inter & Mediolanum Metropolis in tota Italia intercederet; attamen imperante, ut ferunt, Valentiniano tertio, huic Flaminia, necnon Æmilia saltem majori ex parte, ademptæ sunt, quando Ravennensis Metropolis instituta est, sicut Venetia & Istria in erectione Metropolis Aquileiensis. Posterioribus sæculis Innocentius secundus Genuensem, Eugenius quartus Venetam, Sixtus quartus & Leo decimus Taurinatem, Gregorius decimus tertius Bononiensem, & alii alias civitates Metropoles fecere. Sed jam de Ravenna dicamus.

XL
RAVENNA METROPOLIS.

Urbium, inquit [f] Strabo, *in paludibus sitarum maxima est Ravenna, tota ligneis constans ædificiis, aquis perflua, quare pontibus & lembis viæ expediuntur non exiguam maris portionem affluxu æstus recipit, à quo & à fluminibus cœnosa omnia cum elevantur, aëris vitio fit medicina. Itaque locus adeo salubris est, ut ibi gladiatores*

[f] Strabo lib. 5.

tores alt atque exerceri jusserint Principes Romani. Mirabile hoc locus iste habet, quod in palude aer est innoxius, sicut & Alexandriæ, quæ ad Ægyptum est, æstaте lacus vitium tollitur ob ascensum fluvii, quo paludes abolentur. Sed & mira est Ravennæ vitis natura, quæ à palude celeriter producitur, ita ut multum fructus ferat, sed intra quadriennium, aut ad summum intra quinquennium perit. Talis sanè ab initio Ravenna fuit, sed posterioribus sæculis paludibus exsiccatis, huic circumquaque campi maxime fructiferi, hortisque culti adjacentes videntur. Hanc Augustus amplissimo portu altissimaque pharo nobilitavit, ut [a] Suetonius testatur. Muris postea novis circumdedit Claudius Imperator, ut videre est in hoc titulo portæ marmoreæ, quam auream vel speciosam, ob Architecturæ & ornamentorum pulchritudinem vulgus appellat.

[a] Sueton. in Augusto.

TI. CLAVDIVS DRVSI. F. CÆSAR AVG. GERMANICVS PONT. MAX. TR. POT. COS. II. DES. III. P. P DEDIT.

Ravennam tandem restaurarunt ampliaruntque Placidia Galla Arcadii & Honorii Imperatorum soror, ejusque filius Valentinianus tertius, ut Blondus asserit.

Quæ autem Flaminiæ primaria urbs erat, Metropolis Ecclesiastica facta est, ut apud [b] Zosimum legitur his verbis: *Ravenna Metropolis, Flaminiæ urbs primaria.* Unde fit ut Ravennensis Episcopus semper secundus aut tertius reperiatur, in subscriptionibus 4. 5. & 6. Synodi Romanæ sub Symmacho. Sed quo tempore honore illo insignita fuerit, etiam apud peritiores incertum est. Hunc à Valentiniano tertio accepisse, Hieronymus [c] Rubeus, propensiore eo in patriam studio, quo vel æquissimi interdum feruntur, contendit, vultque Imperatorem illum, Joannem hujus urbis Episcopum ad honorem Archiepiscopalem evexisse, subjectis ipsius Ecclesiæ sedibus Episcopalibus Æmiliæ & Flaminiæ, eique dato privilegio pallium gerendi Archiepiscopale. Privilegium quo vult ei gratiam illam concessam esse, ex vetustis membranis, aliquot locis corruptum sic refert: *In nomine Domini Dei Salvatoris nostri Jesu Christi, Fl. Valentinianus fidelis Jesu Christi major Imp. Aug. Joanni viro sanctissimo, Archiepiscopo Raven. civitatis. Si Redemptoris nostri plena pietate dignos suæ Majestatis honorificat Sacerdotes, & chrismatum dona clarificat, quanto magis nos, qui ab ejus pietate regalia supra gubernanda suscepimus, cultum religionis & reverentiæ honorificentius debemus impendere, eis maxime quos virtutum experimento Deo cognoscimus propinquantes: ut inde illis etiam præstet augmentum, unde eos probabiliter Dei clementia .... salute impetrare confidimus ac proinde Imperiali authoritate sancimus, sanctitatem tuam & sanctam tuam Ravennatem Ecclesiam, atque universos postea Deo .... præsules, Archieratica dignitate erectam Metropolitæ decore sublimandam, seu Archiepiscopali fastigio .... præponendam. Constituimus sub sacrosanctæ ejus Ecclesiæ ditione ordinationem totius Æmiliæ nostræ provinciæ, civitatum omnium Deo amabilium Episcoporum creationes, id est, Sarsenæ, Cæsenæ, Forumpopuli, Forumlivii, Faventiæ, Forumcornelii, Bononiæ, Mutinæ, Regii, Parmæ, Placentiæ, Brixilli, Vicohabentiæ, Hadriæ, omniumque Monasteriorum, sub ejus dispositione rejacentium; & in eis servientium Monachorum. Conferentes eis ob decorem Apostolicæ dignitatis honorem pallii, & omnem Pontificalis decoris usum, sicut cæteri sub nostra Christianissima potestate sæpe degentes, fruuntur Metropolitæ. Condecet enim nos ad honorem Sacerdotis efficaciter propter .... & maxime ubi Serenitatis nostræ præfulget præsentia quatenus securitate suffulta sanctitas tua, sanctaque tua in perpetuum Ecclesia, cum meritis virtutum, honoris etiam nostræ Serenitatis dono, & in posterum fulgeat. Dat. VI. Id. Jan. Raven.*

[b] Zosimus lib. 5. Ῥάβεννα μητρόπολις Φλαμινίας τε, ὡς ἀρχαία.

[c] Hieron. Rubeus lib. 2. Hist. Ravenn.

At licet maximo in honore jam primis sæculis Ecclesiam Ravennensem habitam esse non ignorem, tamen pace Rubei dixerim, mihi hoc privilegium

cum

cum doctissimo Cardinale Baronio fictitium videri, atque ad id non paucis rationibus ducor. Imprimis enim, Gelasius [a] Papa verbis expressis asserit, Ravennam nihil ex Imperatoris præsentia antiquæ dignitati suæ quippiam addidisse. *Risimus*, inquit, *quod prærogativam volunt Acacio comparari, quia Episcopus fuit regiæ civitatis. Nunquid apud Ravennam, apud Mediolanum, Sirmium, apud Treviros, multis temporibus non constitit Imperator? Nunquidnam harum urbium Sacerdotes ultra mensuram sibimet antiquitus deputatam, quippiam suis dignitatibus usurparunt?* Deinde plures ex Ecclesiis suffraganeis, quas Ravennensi Archiepiscopo subditas fert privilegium, ac inter alias Regiensem, Placentinam & Brixillensem adhuc sub Leone ex provincia Mediolanensi fuisse patet ex Epistola Eusebii Mediolanensis ad illum Pontificem scripta, cui hatum Episcopi subscripserunt. Unde saltem Æmiliam nondum Ravennæ subjectam fuisse certum est. Adde quod tunc ad Imperatores non spectabat sedes Episcopales in Metropoles Ecclesiasticas erigere. Statutum quidem dicitur à Concilio [b] Chalcedonensi: *Ut quæcumque civitates per litteras Imperiales Metropolis nomine honoratæ essent, solo honore fruerentur, & qui ejus Ecclesiam administrabat Episcopus, servato veræ Metropoli suo jure.* Sed hoc Decretum in Italia nunquam usu receptum est; & Suffraganeas sedes à vera Metropoli avellere, novæque subjicere, nondum illis concessum erat ab Ecclesia, sicut postea fuit ex ignavia & adulatione Episcoporum si Balsamoni [c] credimus, qui hæc ad Canonem 38. Synodi 6. ait: *Decretum fuit Imperiale in præsentia Synodi, quæ tunc erat, consentientis undique decernentis: licere Imperatoribus Pontificalem thronum Ecclesiis largiri, & Episcopatus vel Archiepiscopatus in Metropoles erigere: eaque, quæ ad electionem pertinent, & reliquam dispositionem prout ipse voluerit, describere. nec à Canone impediri, qui statuit Metropoli jura servari, quæ illi adfuerunt ab initio in honorato Episcopatu.*

Probabile quidem est Ravennensem Ecclesiam jam tempore Leonis Magni à Mediolanensis jurisdictione abstractam Metropolimque fuisse, cùm nec Ravennensis Episcopus, ut nec plures è Flaminia Episcopi Epistolæ Synodicæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Magnum, qui Valentiniani coetaneus erat, subscripti reperiantur. Sed quidquid sit, hanc istud honoris ab Ecclesia Romana obtinuisse credendum est, licet forte sacræ aliquæ Imperatorum litteræ in ejus favorem datæ fuerint, quibus aut in Metropolim civilem erigeretur, aut privilegia à sede Apostolica concessa firmarentur. Id verbis expressis testatur Petrus Chrysologus Ravennensis Archiepiscopus scribens de Marcellino Episcopo Vicohabentino à se ordinato post Decretum à Romana sede obtentum adversus Mediolanensem Ecclesiam antiqua jura sua tuentem. Hujus [d] verba sunt: *Omnium quidem rerum primordia sunt dura, sed duriora sunt omnibus primordia generantis. Sancta Ecclesia Ravennas ut primum pareret viam fecit, angores pertulit, sensit dolores*, (& infra,) *Edicto Cæsaris & Pagani Dominus obtemperaturus occurrit, & Decreto beati Petri, Decreto Principis Christiani, servus adhuc aliquis irreverenter obsistit.* Vides quomodo & Petro & Imperatori honorem acceptum Metropolitani referat: non tamen eodem modo intellige, sed Imperatori, quia, ut dixi, aut Ravennam Metropolim civilem fecerat, aut quia Petri, id est, Romanæ sedis Decretum suo edicto confirmarat. Unde fit, ut sæpius in Registro Gregorii Magni, Ravennates Episcopi ab Apostolica sede, tum pallium, tum alia privilegia se accepisse profiteantur, ac inter eos Joannes, cujus verba [e] sunt: *Quia ergo universa privilegia, quæ sanctæ Ravennati Ecclesiæ à prædecessoribus vestris indulta sunt, pro majori satisfactione subjeci ea in scriniis venerabilibus, secundum consecrationis decessorum meorum tempora, fidem nihilominus reperientes, nunc verò in Dei & in vestra est potestate, quicquid veritate cognita fieri jusseritis.*

[a] Gelas. P. Epist. ad Episc. Dardaniæ.

[b] Can. 12. Concil. Chalced. Ὅσαι δὲ ἤδη πόλεις διὰ γραμμάτων βασιλικῶν τῷ τῆς μητροπόλεως ἐτιμήθησαν ὀνόματι, μόνης ἀπολαυέτωσαν τῆς τιμῆς, καὶ ὁ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς διοικῶν ἐπίσκοπος, δηλονότι σωζομένων τῇ κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλει τῶν οἰκείων δικαίων.

[c] Balsam. ad Can. 38. in Trullo. Ἐφειμένον εἶναι τῷ βασιλεῖ προεδρίας θρόνον ταῖς ἐκκλησίαις χαρίζεσθαι, καὶ τὰς ἐπισκοπὰς, καὶ τὰς ἀρχιεπισκοπὰς εἰς μητροπόλεις ἀνάγειν.

[d] Petr. Chrysol. Serm. 175.

[e] Greg. lib. 2. Indict. 11. Epist. 55.

Aqui-

XII Aquileia Metropolis.

Aquileia civitas Venetiæ caput extitit, inquit Paulus [a] Diaconus. Illam tamen Strabo [b] describens extra Venetiæ fines ponit. *Hæc*, inquit, *maximè finus Adriatici intimo in continentem recessui appropinquans, à Romanis condita est munitionis loco, contra habitantes suprà barbaros. Extra fines Venetorum sita est pro limite est fluvius ab Alpibus delapsus, qui adversus navigari potest, &* GIOCC *stadiis ad Noreiam urbem, apud quam Cneus Carbo inani conatu cum Cimbris conflixit.* Æquiparatur Mediolano, in Notitia [c] Græca, quam vult sub Constantio factam doctissimus Gotofredus, & quæ sic habet: *Italiæ porrò civitates & aliæ claræ sunt, puta Aquileia & Mediolanum.* Ac Vopiscus [d] ejusdem temporis Scriptor Aquileienses & Mediolanenses tanquam præcipuos Italiæ populos jungit, plurasque Metropoles designans, ac de Epistolis à Romano Senatu scriptis post Taciti Imperatoris electionem loquens, Aquileiam inter urbes ad quas scripsit Senatus recenset. *Senatus*, inquit, *amplissimus curiæ Carthaginensi, &c. Senatus amplissimus Curiæ Trevirorum. Eodem modo scriptum est Antiochensibus, Aquileiensibus, Mediolanensibus, Alexandrinis, Thessalonicensibus, Corinthiis & Athenensibus.* Sed quid [e] Ausonium commemorem? qui claris urbibus locum assignans septimum Mediolano & nonum dat Aquileiæ his versibus:

> *Non erat iste locus, merito tamen aucta recenti,*
> *Nona inter claras Aquileia cieberis urbes.*

Jam verò si in ordine civili celebris ad hoc usque tempus fuit, quo primùm à Gothis, & deindè à Longobardis Justiniano imperante magna ex parte diruta est, non minoris nominis in Ecclesiastico fuit, cum Metropolis extiterit Venetiæ & Istriæ. Unde mirum esse non debet, si ante D. Ambrosium Valerianus hujus Episcopus in Concilio Aquileiensi nominetur. Hanc saltem Metropolim fuisse tempore Leonis Papæ ex hoc conjici potest, quod Aquileiensis Episcopus, pluresque ex Venetia & Istria inter eos non repe-riantur, qui Epistolæ Synodicæ Eusebii Mediolanensis ad hunc Magnum Papam subscripserunt. Nec futilis sanè est conjectura, cum idem ex ipsiusmet Leonis Epistola ad Nicetam Aquileiensem dignoscatur; in qua, postquam varia de fœminis quæ captis viris nuhebant, & de baptismo hæreticorum edocuit, huic præcipit, ut comprovinciales suos Episcopos hujus doctrinæ participes faciat, quod quidem Metropolitani munus esse, in Proœmio diximus. Ejus verba sunt [f]: *Hanc autem Epistolam nostram, quam ad consultationem tuæ fraternitatis emisimus, ad omnes fratres & comprovinciales tuos Episcopos facies pervenire, ut in omnium observantia, data prosit authoritas.* Porrò Aquileienses Episcopi non solum Metropolitani, sed & Patriarchæ dicti sunt, ut legitur apud Paulum [g] Diaconum hæc narrantem: *His diebus quibus Longobardi Italiam invaserunt, Aquileiensis civitatis, ejusque populis B. Paulus Patriarcha præerat: qui Longobardorum barbariem metuens, ex Aquileia ad Gradum insulam confugit, secumque omnem suæ thesaurum Ecclesiæ deportavit.* Et libro sequenti: [h] *Defuncto Elia Aquileiensi Patriarcha, postquam quindecim annos Sacerdotium gesserat, Severus huic succedens regendam suscepit Ecclesiam.* At Patriarchæ nomen non strictè & propriè sumit, ut quinque magnis Patriarchis competit, sed latè & quomodò ut plurimum Metropolitanis concessum fuit apud antiquos, ac inter eos Nicetio Lugdunensi apud Gregorium [i] Turonensem, & apud [k] Socratem Amphilochio Iconii, & Optimo Antiochiæ Pisidiæ. Addam etiam, non ex ratione adeò laudabili nomen istud his datum fuisse, cùm id primùm in schismate, quo propter tria Capitula Concilii Chalcedonensis se ab Ecclesiæ Summo Capite subduxerunt & αὐτοκέφαλοι sibi ipsi facti sunt, temerè usurparint; & post hæc, à Pontificibus & Synodis, cum in sedis Apostolicæ gratiam redivissent, nonnisi studio pacis concessum relictumque sit. Idem & Gradensibus Episcopis qui ab illis prodierant, datum est, de quibus hæc ait Paulus [l] Diaconus: *Defuncto Severo Patriarcha,*

[a] Paulus Diac. con. l. 2. c. 24.
[b] Strabo lib. 5.
[c] Not. Græcæ c. 45.
[d] Vopisc. in vita Floriani.
[e] Auson. in Claris Urbib.
[f] Leo Magnus Ep. 79 ad Nicetam Aquil.
[g] Paulus Diacon. lib. 2. cap. 10.
[h] Idem lib 3. c. 27.
[i] Greg. Turon. lib 5 c. 20.
[k] Socrat. l. 5. cap 8.
[l] Paulus Diac. l. 4. c. 34.

cha, ordinatur Joannes Abbas Patriarcha in Aquileia vetere, cum consensu Regis & Gisulphi Ducis. In Grados quoque ordinatus est Romanis Candidianus Antistes. Candidiano quoque defuncto apud Grados, ordinatur Patriarcha Epiphanius, qui fuerat primicerius notariorum ab Episcopis qui erant sub Romanis. Sic ab hoc tempore duo cœperunt esse Patriarchæ, alter in Venetia, & alter in Histria; Candidianus scilicet, ut rite observat immortalis memoriæ Cardinalis Baronius, à Catholicis electus, favente Italiæ Exarcho, qui etiam Histriæ provinciæ Episcopos huic subjectos esse cogebat, ut contra Joannem Aquileiensem schismaticum & à schismaticis electum authoritate Agilulphi Longobardorum regis, pro partibus Romanæ Ecclesiæ staret. Sed hæc, cum extra tempora sint hujusce Notitiæ, nihil ad nos, nec duas Metropoles ex Aquileia & Grado constituemus, cùm una eademque sedes legitima fuerit, & earum altera nonnisi à schismaticis constituta. De aliis igitur duabus Metropolibus Siciliæ & Sardiniæ dicamus.

XIII. SYRACUSÆ METROPOLIS SICILIÆ. *Sicilia, ut legitur in Notitia Græca, beatissima & maxima insula quæ continentem dividit. Multa sanè bona producit, & ubique emittit merces utiles magna copia. Habet autem & viros divites, & doctos omni eruditione, tum Græca, tum Latina; Civitates etiam claras Syracusam & Catanam. Et apud eam videtur * mons qui vocatur Ætna, in quo, si qua fides, divinitas est, quandoquidem die noctuque in vertice montis ignis est, unde fumus ascendit.* Cur autem continentem dividere dicatur intellige ex Eustathio qui hæc ait: *Sicilia olim peninsula erat, Italiæ per Isthmum cohærens, ingenti autem terræ motu facto, Isthmoque discisso, irrupisse æquor ajunt, quod Isthmum alluebat, cinctuque suo insulam effecisse Siciliam, haud longè à continenti disjunctam. Unde fabula fertur, Neptunum, qui motibus terræ præest, abscidisse Isthmum Aonio multas cuspides habente ferro, & induxisse mare, quod Isthmum utrimque cingebat: atque ita ex peninsula fecisse insulam, gratificantem Jocasto Æoli filio, quo is securè ac tutò inhabitare eam posset.*

a Solinus c. 11. b Cic. in Verrem. lib. 4.

Principem urbium Syracusas habet, inquit [a] Solinus, quam sic describit Cicero [b] in Verrem. *Urbem Syracusas maximam esse Græcarum urbium pulcherrimamque omnium sæpè audistis. Est, judices, ita ut dicitur. Nam & situ est cùm munito, tùm ex omni aditu, terra vel mari, præclaro ad adspectum, & portus habet propè in ædificatione adspectuque urbis inclusos: qui cùm diversos inter se aditus habeant, in exitu conjunguntur & confluunt. Eorum conjunctione pars oppidi, quæ adpellatur insula, mari disjuncta angusto, ponte rursum adjungitur & continetur.*

c Euseb. Hist. Eccl. l. 10. c. 5. Καὶ δύο γέ τινας τῶν ἐκ τοῦ δευτέρου θρόνου, οὓς ἂν αὐτὸς ἐπιλέξασθαι κρίνῃς.

Quod autem in ea fuerit sedes Metropolitana, hisce rationibus conjicio. Primùm ex Tractoria [c] Constantini ad Chrestum Syracusanum Episcopum, qua hunc ad Synodum Arelatensem invitat: *Quoniam*, inquit, *plurimos ex diversis locis Episcopos in Arelatensium oppido ad Kalendas Augusti convenire præcipimus, tibi etiam per literas significandum duximus, ut accepto à Clarissimo viro Latroniano Correctore Siciliæ, publico vehiculo, cum duobus aliis secundæ sedis, quos ipse deligendos judicaveris, tribusque unà famulis, qui vobis in via ministrent, adscitis, designatum in locum ad diem prædictam te conferas.* Quis enim non videt duo ex his verbis colligi? Primum in Sicilia quosdam Episcopos secundæ sedis fuisse, & alios vel saltem alium primæ. Id clare verba sonant: undè & perspicuum est in ea Metropolitam fuisse, cum à primæ sedis Episcopo non differat. Secundum autem, quod Chrestus Syracusanus ipse primæ sedis Episcopus fuerit, cum ad eum directa sit Tractoria, ejusque arbitrio commissum, ut quos secum adducendos judicaret, ipse eligeret: id enim nonnisi Metropolitæ convenit. Quosdam huic Metropolitani titulum dignitatemque ex hoc concedere scio, quod eum primum inter Episcopos Concilii Arelatensis subscriptum animadvertant. Non enim,

NOTÆ.

* *Mons, qui vocatur Ætna, in quo, si qua fides, divinitas est.*] θεῖον Sulphur. LUCAS HOLSTENIUS.

enim, ajunt, probabile est, ut sola insignitus Episcopali dignitate ante plures Metropolitanos subscriberet: sed levi admodum hæc sententia nititur fundamento, cùm primorum Conciliorum subscriptiones plane inversæ sint, ac in iis plerumque alio ordine reperiantur nominati Episcopi, quam quo subscripserunt. Id clarè videre est in Concilio Sardicensi, cui Vincentius de Capua & Calepodius Neapolitanus 2. & 3. subscripti leguntur, licet Metropolitani haud fuerint istis temporibus. Certius eruetur argumentum ex subscriptionibus Conciliorum Italiæ, quippe quæ penè integræ, & quasi sine mendis ad nos venerunt. Quis non advertit Eulalium hujus sedis Episcopum, quartæ & quintæ Synodo Romanæ sub Symmacho (quibus solis ex Conciliis Italiæ reperitur Pontifex Syracusanus) subscriptum proximè post Ravennensem Metropolitanum, & ante omnes alios Italiæ Episcopos. Unde & tunc Metropolitanum fuisse non est quod dubitemus. Nec omittam quod Maximianus Syracusanus Episcopus, Vicarius sedis Apostolicæ à Gregorio Magno per Siciliam institutus fuerit, Epistola [a] qua hæc leguntur: *Olim quidem fraternitati tuæ nostra fuerat authoritate commissum, ut si quæ in Sicilia exciderent Ecclesiæ cæterisque venerabilibus locis, vel incongruè gererentur, nostra vice corrigeres: sed quia de quibusdam neglectis hactenus capitulis ad nos querela pervenit, rursus ad eorum correptionem fraternitatem tuam specialiter prævidimus excitandam.* † Sed & dicam id muneris eumdem Gregorium Ioanni Syracusano dedisse, eique in variis Epistolis præcipere, ut [b] perquireret an Catanensis Ecclesiæ Diaconi campagis calceati publicè incederent: ut [c] Lucillum Melitensem Episcopum deponeret, ob commissa scelera, quæ ipse Ioannes Gregorio indicaverat: & ut [d] cum Romano Siciliæ Defensore inquireret, quænam ex Ecclesia sua bona Lucillus asportarat. Quæ singula, Metropolitanorum munia fuisse in proœmio diximus. Adde quod is mos primis sæculis invaluerit, ut nonnisi Metropolitanis hæc dignitas Vicarii ordinarii daretur, ut per alios singularum Diœceseon vicariatus perquirenti satis ex se patebit: cùm in Gallia Arelatensis, in Hispania Hispalensis, in Anglia Dorovernensis seu Cantuariensis, & in Illyrico Thessalonicensis soli Vicarii ordinarii sanctæ sedis fuerint. Quibusdam tamen aliis per Siciliam sive Episcopis, sive etiam inferioribus Clericis vices suas Divum Gregorium commisisse non diffiteor, cùm has etiam Petrus Subdiaconus habuerit, sed id per aliquod solummodò tempus, aut pro certis tantum negotiis factum esse ex hoc maximè opinor, quod D. Gregorius acerrimus jurium Metropolitanorum defensor fuerit, ut superius ostendimus.

[a] Epist. 12. lib. 3 Indict. 12.
[b] Gregor. Epist. 28 Indict. 1 lib. 7
[c] Idem Epist. 73. Indict. 2. l. 7
[d] Idem Epist. 1. Indict. 3 l. 8.

XIV. CALARIS METROPOLIS.

De Calari Sardiniæ Metropoli dicendum restat. Est autem Sardinia Mediterranei maris Insula ditissima frugum & jumentorum, & valdè splendida, ut legitur in Notitia antiqua sub Constantio facta. De hujus priori nomine hæc scribit Pausanias: [e] *Nomen Sardiniæ priscis temporibus quodnam fuerit apud incolas, compertum non habeo: qui illuc è Græcis commercii causa adnavigarunt, Ichnusam, quod formam habeat insula humani vestigii, appellarunt.* Unde Silius [f] Italicus de illa loquens hæc habet:

Insula fluctisono circumvallata profundo
Castigatur aquis, compressaque gurgite, terras
Enormeis cohibet nudæ sub imagine plantæ.
Inde Ichnusa priùs Graiis memorata colonis.

Posteà tamen Sardinia dicta est à Sarde, seu Sardo, qui, ut refert [g] Isidorus, *Hercule procreatus, cum magna multitudine à Libya profectus Sardiniam occupavit: & ex suo vocabulo insulæ nomen dedit.* Urbes habet plures, ut legitur apud [h] Strabonem, quarum præcipuæ sunt Caralis & Sulchi.

[e] Pausan. in Phocicis.
[f] Silius Italicus l. 12.
[g] Isid. Orig. lib. 14. cap. 6.
[h] Strabo lib. 5.

F 3 Cara-

N O T Æ.

† *Sed & dicam, id muneris eumdem Gregorium Ioanni Syracusano dedisse.*] Ioannem Syracusanum Siciliæ Primatem vocat expressè S. Gregorius lib. 7 Indict. 2. Epist. 61. ubi dolet aliquos Episcopos Siciliæ sine Primatis sui Epistolis ad Comitatum profectos fuisse, quem & Vicarium suum fuisse ostendit. LUCAS HOLSTENIUS.

Caralis autem, quæ Melæ [a] Calaris dicitur, non tantum Metropolis civilis ejus fuit, sed etiam Ecclesiastica. Unde & illam primariam urbem Sardiniæ vocat [b] Theodoretus in Historia Ecclesiastica, qua loquens de Lucifero hujus sedis Metropolitano, hunc in exilium actum esse dicit cum Paulino Treverensi & Eusebio Vercellensi, temporibus Constantii Imperatoris, quod hæresi Arianæ favere nollent. Unde & Januarius ejusdem sedis Archiepiscopus dicitur à Divo [c] Gregorio, qui ad eum multas scripsit Epistolas, eique præcepit, ut bis in anno Concilia provinciæ suæ de more celebraret, quod proprium fuisse Metropolitanorum nemo nescit. Hujus verba [d] sunt: *Episcoporum etiam Concilia, sicut tam tuæ mos dicitur fuisse provinciæ, quam quod sanctorum Canonum authoritate præcipitur, bis in anno celebrare volumus: ut etsi quis inter eos à sui forma propositi, actionis atque morum qualitate discordat, socialis possit fratrum increpatione redargui. & pro securitate commissi gregis animorumque statu, paterna valeat circumspectione tractari.* * Sed & Calaritanum Episcopum Balearium Insularum Metropolitam fuisse, patet ex Notitia Sardiniensium Episcoporum, qui jussu Hunnerici regis Carthaginem pro reddenda ratione fidei venerunt, quam ad calcem Africanæ dedit doctissimus Sirmundus. Ibi enim inter eos leguntur Helias de Majorica, & Macarius de Minorica. Nec mirum, cùm etiam Syracusano Metropolitæ subessent Episcopi Melitæ & Liparæ, sicut Rhodiensi Præsules Cycladum Insularum. Scio quidem Baleares in Notitia civili Romani Imperii Hispaniarum provinciis annumerari, sed harum Episcopos Hispaniarum Metropolitis nunquam subditos fuisse ex hoc censeo, quod nusquam Hispanis Conciliis subscripti reperiantur. Adde, quod non diu, Romanis imperantibus, inter Hispaniæ provincias Baleares recensitæ sunt, cùm ejus Vicario, Arcadio imperante, ademptæ sint, postquam à Wandalis ex Hispania in Africam transeuntibus † occupatæ fuerunt.

[a] Mela lib 2. cap 7.
[b] Theod Hist. Eccl. l 2 c 15 Λουκίφερος τῆς μητροπόλεως τῆς κατὰ Σαρδινίαν νήσου.
[c] Greg. Mag lib 1 Indict 9. Ep 60
[d] Idem lib 3 Ep 9 Ind. 12.

Hactenus de Provinciis & Metropolibus Ecclesiasticis Italiæ: jam quæ sub singulis sedes essent Episcopales, disces ex Notitia sequenti. Unum aut alterum antea monebo, nimirum eas omnes à primo Ecclesiæ sæculo haud institutas fuisse, simulque semper extitisse: etenim plures successu temporis post alias institutæ, plures translatæ, plures extinctæ, plures etiam unitæ leguntur, tàm apud authores Historiæ Ecclesiasticæ, quàm in monumentis antiquis Ecclesiarum. Harum non paucas univit sanctus Gregorius Magnus: ac ¶ inter eas Lysitanam [e] Squillatiensi, Tres Tabernas [f] Velitræ, Anthimiensem Sabinorum [g] Nomentanæ, Carinensem [h] Rhegiensi, & Fundanam [i] Terracinensi. Sed cùm mei sit instituti eas omnes enumerare, quas sex primis sæculis reperi, aut fuisse probabili ratione censui, de his sigillatim aliquid dicendum. Porro singulis civitatibus singulos Episcopos apposui, ut has Episcopales certius probatem. Quod si in his quosdam, qui Conciliis post Gregorium Magnum celebratis septimo sæculo subscripserint, adverteris: ratio est, quod alii prioribus in Conciliis non reperiantur, licet civitates, quibus tribuuntur, prius Episcopales fuisse conjicere sit.

[e] Greg. Epist. 25 l 2. Ind 10.
[f] Idem Ep 35. ejusdem lib & Ind.
[g] Idem lib. eod. Ep 20 Ind. 11
[h] Idem l 5. Ep 9 Indict. 14
[i] Idem l 2. Ep. 13 Indict. 10.

N O-

NOTÆ.

* *Sed & Calaritanum*] Calaritano autem Metropolitæ Sardiniæ sex Episcopos subjectos fuisse apparet ex S Gregorio M. lib 7 Indict. 2. Epist 8 puto in ipsa illa Insula. Nam Baleares ad Hispaniæ, vel potius Africæ regimen Ecclesiasticum tempore Gregorii pertinuisse apparet ex Epist 54 lib 11 ubi de Capricanæ Insulæ Monachis, non ad Vitalem Defensorem Calaritanum, sed ad Joannem Defensorem in Hispaniam missum scribit. Confer Epist 52 53 54. & 55 Cæterùm jura Metropolitica Calaritani Primatis egregie describit & confirmat S Gregorius supradicta Epistola 8 l. 7. Indict. 2 ut Suffraganei diem Paschæ ab eo requirant, & ne sine ejus licentia, & formata trans mare proficiscantur, eamque antiquam istarum Ecclesiarum consuetudinem vocat, & indictam Episcopis suffraganeis regulam. Lucas Holstenius.

† *Occupatæ fuerunt*] Tempore S. Gregorii M. Sardinia adhuc sub Præfecto Africæ per Africanos Judices administrabatur, ut ostendit Epist 1. lib. 9 & Ep 38 lib 8. Ideoque de oppressionibus Ecclesiæ Turritanæ scribit ad Patricium & Exarchum Africæ lib 1 Epist 59 Lucas Holstenius.

¶ *Inter eas Lysitanam*] Lysitana, vel potius Lissitana Ecclesia non fuit Italiæ, sed opposita oræ Prævalitanæ in Illyrico, olim Lissus, nunc *Alessio*, de quo notavi infra ad lib 8 ad Prov Prævalit Neque verum est, quod ait S. Gregorium Lissitanam Ecclesiam univisse Scyllacensi Quomodo enim uniri poterant Ecclesiæ interfuso Adriatico mari separatæ? Sed Joannem Lissitanæ Ecclesiæ desolatæ Episcopum ad Scyllatinam transtulit. Episcopos autem transferre ab una Ecclesia ad aliam, non est unire Ecclesias. Lucas Holstenius.

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM ITALIÆ.
PROVINCIA ROMANA.
T U S C I A.

ROMA caput mundi, totiusque Romani Imperii moderatrix Eusebio de vita Constant. lib. 1. cap. 20. Apostolorum schola, & pietatis Metropolis Sozomeno Hist. Eccles. l. 3. c. 7. vulgò etiam *Roma*. Hujus Episcopos, Occidentis Patriarchas, universique orbis Ecclesiastici Summos Pontifices, à Petro Apostolorum Principe ad Gregorium Magnum supra retulimus.

PORTUS AUGUSTI Dioni lib. 40. vulgò *Porto*. Ex ejus Episcopis *Gregorius* subscripsit Concilio Arelatensi primo, *Petrus* Concilio Romano sub Hilaro, *Herennius* Concilio Romano sub Felice, & * *Costus* ejusdem urbis Concilio 6. sub Symmacho. D. Gregorius Magnus Epistolam scripsit *Felici* Portuensi Episcopo, quæ est 44. l. 4. Indict. 13.

SYLVA CANDIDA Marcellino Comiti, vulgò *sancta Rufina*. Ex ejus Episcopis † *Adeodatus* subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho: & *Tiberius* privilegio quod Gregorium Magnum sancto Medardo Suessionensi concessisse ajunt.

NEPE Procop. l. 3. rerum Gothic. vulgò *Nepi*. Ex ejus Episcopis *Projectitius* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Felix* ejusdem urbis Concilio tertio sub Symmacho, & *Gratiosus* Lateranensi sub Martino.

¶ AQUA VIVA, urbs Episcopalis, quam Cluverius ex monumentis antiquis apud Etruriam fuisse asserit in descriptione Italiæ antiquæ, præter aliam ejusdem nominis quæ adhuc extat in Campania, & nomen vulgò retinet, estque ad Vulturnum fluvium, inter Venafrum & cœnobium sancti Vincentii in Aprutii confinibus. Ex Aquæ Vivæ Episcopis § *Paulinus* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Benignus* primo Romano sub Symmacho.

‡ PHALARIS, aliàs Falarina, & Falerium Ptol. lib. 3. c. 1. hodie *Phalaro*, sed Vicus tantum aliquot ædibus constans, licet olim Civitas Episcopalis & adeo ampla fuerit in Faliscorum finibus. *Joannes* Episcopus Falarinæ subscripsit Concilio Romano sub Gregorio Magno.

✠ FERENTIUM seu Ptol. l. 3. c. 1. Ferentia, aliis Ferentinum, vulgò *Ferento*. *Maximinus* hujus Episc. subscripsit Concil. Romano sub Felice. Huic sedi Vi-

N O T Æ.

* *Costus*] Castus rectè vocatur in subscriptione Synodi Palmaris In Ms Vat. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Adeodatus &c subsc. Conc. &c sub Symmacho*] Valentinus adfuit Vigilio Papæ Theodorum Cæsariensem excommunicanti Constantinopoli anno DLI. ejusque Vigilius in constituto illo meminit &c LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Aqua Viva*] fuit in via Flaminia veteri sub monte Soracte inter Arimianum, & Civitatem Castellanam paulò ultra diversorium Stabiæ, ubi nunc Ecclesia extat S. Mariæ de Aqua Viva. Prope est fons uberrimus, qui nomen loco dedit. Hic fuit Carpenatum Episcopatus. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Paulinus subscripsit &c & Benignus*] leg. Bonifacius &c LUCAS HOLSTENIUS.

‡ *Phalaris Phalere Phaleri*] Episcopatus hic translatus ad veterem Faliscorum Civitatem, quæ vulgò Civitas Castellana dicitur &c. Carolus Falaritanus Romano sub Martino I Papa LUCAS HOLSTENIUS.

✠ *Ferentium &c*] Ferentum Adrianus Ferentinatis Ecclesiæ Episcopus interfuit Concilio Leonis IV Bassus Ferenti Episcopus fuit, Maximinus Ferentini Basso successit Innocentius, qui subscripsit Synodo Romanæ tertiæ sub Symmacho De S Bonifacio Ferenti Episcopo agit Gregor M. Dialog lib 1. cap. 9. Servus Dei Ferentensis Synodo Palmari sub Symmacho, in Ms. Vatic. LUCAS HOLSTENIUS.

di Viterbiensis successit, teste Ferrario, anno 1074. cùm ob hæresim eversa est.

POLYMARTIUM, urbs Episcopalis Tom. 2. Concilior vulgò *Bomarzo*. Hanc sedem unitam fuisse Ferentinati conjicere est ex Concilio Lateranensi sub Martino, cui * *Bonitus* Ferentispolimartianus subscripsit.

† HORTANUM Anastasio in vita Leonis quarti, unde Hortenses populi Plinio lib. 3. cap 5. vulgò nunc dicitur *Horti*, & ad ejus Episcopum *Blandum* scribit D. Greg. lib. 1. Indict. 9 Epist. 32.

¶ BLERA Ptol. lib. 3. c. 1. hodie *Beda*. Ex ejus Episcopis *Maximus* subscripsit Concilio Romano sub Felice, & primo sub Symmacho.

✠ SUTRIUM Ptol. ibid. hodie *Sutri*. Inter hujus Episcopos, *Eusebius* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Constantinus* Romano sub Felice, & *Mercurius* Romano primo sub Symmacho.

ǂ TARQUINII Stephano, alias Tarquinia, vulgò *Tarquene*. Inter ejus Episcopos *Apuleius* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Projectitius* Romano sub Felice, & *Lucianus* Romano primo sub Symmacho.

TUSCANIA, à qua Tuscanienses populi, quorum meminit Plinius lib. 3. c. 5. hodie *Toscanello*. *Maurus* Tuscaniæ Episcopus interfuit Concilio Lateranensi sub Martino.

‡ SALPIS à qua Salpinates populi Livio lib. 5. cujus § *Palladius* Episcopus Concilio Romano sub Hilaro subscripsit.

♀ BALNEUM Regis Paulo Diacono, hodie *Bagnarea*. D. Gregorius Magnus scripsit ad *Joannem* Balnei Regis Epist. 34. lib. 8.

URBS VETUS Procop. rerum Gothic. l. 2. hodie *Orvieto*. ** D. Gregorius scripsit Epistolam 27. l. 5. ad *Candidum* Episcopum de Urbe Veteri.

¢ CLUSIUM Ptolem. l. 3. c. 1. vulgò *Chiusi*, cujus Episcopus *Laurentius* interfuit Concilio Aquileiensi sub Damaso.

PERUSIA Ptol. l. 3. c. 1. hodie *Perugia*. *Maximianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho; & *Venantii* meminit D. Gregorius l 10. Epist 52 Indict 5.

§§ CORTONA Ptol. ibid hodie nomen retinet. *Theodosius* Episcopus Cortonæ subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

ARETIUM Straboni l. 5. nunc *Arezzo*, cujus Episcopus *Gaudentius* passus est 14. Junii sub Diocletiano, ex Martyrologio.

○ VOLSINIUM Straboni l. 5. hodie *Bolsena*. *Gaudentius* hujus Episcopus subscripsit Synodo primæ Romanæ sub Symmacho.

⁜ CENTUM-CELLÆ Procop. rerum Gothic. l. 2. vulgò *Civita Vecchia* Kol-

NOTÆ.

* *Bonitus &c subscripsit Concilio Lateranensi.*] In editione Binii Ferentinas legitur, & mox repetitur idem Ferentis Polimartanus, ut pro duabus Ecclesiis distinctis subscripserit & sic sæpius Majorinus Polimartii Episcopus in Concilio Rom. I. Gregorii II Agathus Polimartiensis Episcopus interfuit Concilio Romano Eugenii II anno Christi 826. Et post eum Georgius subscripsit Concilio Romano Leonis IV anno Christi 853 & ante hos Joannes Concilio Romano sub Zacharia Papa anno Christi 742. LUCAS HOLSTENIUS

† *Hortanum* &c.] Julianus Hortanus Episcopus in Concilio Romano sub Martino Primo, ubi malè Hostanus legitur LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Blera* &c] Firminus Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS

✠ *Sutrium* &c] Barbatus Romano sub Martino I Papa. LUCAS HOLSTENIUS.

ǂ *Tarquinii* &c. *vulgo Tarquena.*] *Tarquinia* &c. Episcopatus hic Corneium translatus, ut & Graviscanus. LUCAS HOLSTENIUS

‡ *Salpis*] delendum Viso creatus Episcopatus, ideoque expungendus. LUCAS HOLSTENIUS

§ *Palladius* &c.] Fuit hic Sæpinas Episcopus in Sammo, de quo infra ad Samnium. LUCAS HOLSTENIUS.

♀ *Balneum* &c] Alifredus interfuit Concilio Romano Eugenii II LUCAS HOLSTENIUS.

** *D Gregor scripsit*] Ep 12 lib 1. Joanni Episcopo de Urbe Veteri & lib 2. Epist. 5. ut & Epist 27. &c LUCAS HOLSTENIUS

¢ *Clusium* &c *vulgo Clusi* &c.] *Chiusi* &c. Ecclesius apud Gregorium M lib 8. Ep. 46 & lib. 10. Ep 53 LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Cortona Ptol. ibid, hodie nomen retinet*] Jordanes ejus Episcopus legitur in sententia Vigilii Papæ contra Theodorum Cæsariensem lata, Baron ad ann. 551. Joannem vocat errore potiùs quàm meliorum Codicum auctoritate LUCAS HOLSTENIUS.

○ *Volsinium* &c] Agnellus Synodo Romanæ sub Agathone LUCAS HOLSTENIUS

⁜ *Centumcellæ* &c *& Cincellæ*] Hoc falsum Nam Cincellæ vocatur nova illa civitas a Leone IV ædificata, qua paulò post deserta incolæ ad veterem Centumcellarum civitatem redierunt, cui comparatione novi illius Leoniani oppidi Civitatis veteris appellatio hæsit LUCAS HOLSTENIUS.

Kollenutio, & *Cincella* Ferrario. Ex ejus Episcopis plures Conciliis subscripserunt: *Epictetus* primo Arelatensi, *Paschasius* Romano sub Felice, & *Molensius* Romano primo sub Symmacho.

† GRAVISCA Antonino in Itinerario, vulgò *Mont' alto*. *Adonius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sexto sub Symmacho.

Volscæ, sive Vulci Ptolomæo aliisque, Tusciæ civitas, unde Bulcentina Ecclesia S Gregorio M lib 3. Dialog c 17 in partibus Aureliæ ubi malè editi Codices, Buxentinæ legunt, fuit ad dextrum latus Floræ amnis, ubi nunc *Il piano de Volci* aquæ ductus ejus pars vulgo, *Il ponte della Badia*. S. Gregorius dicto loco Quadragesimum Bulcentinæ Ecclesiæ Subdiaconum commemorat, unde Episcopalem fuisse colligo. Buxentina autem Ecclesia infra in Lucaniæ provincia recensetur Lucas Holstenius.

SUANA Ptol l. 3. c. 1 hodie *Soana*, Urbs Episcopalis, sed an sex primis sæculis, dubium est. *Mauritius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Concilii Romani sub Agathone.

MANTURANUM, aliis Manturianum, locus Thusciæ, cujus mentio est in literis Ludovici primi Imperatoris: ut testatur Antoninus Massa lib. de Faliscis. *Reparatus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

RUSELLA Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Rossella*. *Vitalianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho: & *Balbini* Episcopi Rusellani mentio est apud D. Gregorium lib. 1. Epist. 15. Indict. 9.

POPULONIA Melæ lib. 2. c. 4. vulgò *Porto Baratto*. *Asellus* hujus Episcopus subscripsit Synodo tertiæ Romanæ sub Symmacho.

VOLATERRÆ Ptol. lib. 3. cap. 1. hodie *Volaterra*. *Elpidius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

PISÆ Straboni lib. 5. vulgò *Pisa*. *Gaudentius* hujus Episcopus legitur apud Optatum lib. 1.

†† LUCA Ptol. lib. 3. c. 1. hodie nomen retinet. *Felix* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro & ante eum, *Maximus* Sardicensi.

* FORUM-CLAUDII Ptolem. ibid. vulgò *Tofa nova*. Inter ejus Episcopos *Gaudentius* subscripsit Concilio Romano sub Felice, *Colonus*, aliis §§ *Colonicus* Romanis primo & secundo sub Symmacho, & *Donatiani* mentio fit apud Optatum lib 1.

** LUNA Ptol. ibid. vulgò *Luni*, Ferrario. *Victor* Episcopus Lunæ adfuit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

¶ FÆSULÆ Ptolem. ibid. hodie *Fiezole*, cujus primus Episcopus *Romulus* Discipulus sancti Petri dicitur in monumentis Ecclesiæ Fæsulanæ.

FLORENTIA Ptol. ibid. hodie *Fiorenza*. Hujus Episcopi *Felicis* mentio fit apud Optatum lib. 1.

SENA Ptol ibid. hodie *Siena*. *Eusebius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro.

§ CORNETUM, aliis Cornuetum, Urbs Episcopalis in Notitiis Ecclesiasticis Italiæ & Provinciali Romano, vulgò *Corneto*. Quibusdam Castrum Novum, de quo Ptolem. lib. 3. c 1. *Neoptolemus* Cornensis Episcopus subscripsit Concilio Romano quinto sub Symmacho, & *Boethius* Lateranensi sub Martino. ✠ Hanc sedem Ferrarius ait unitam fuisse Graviscæ.

G UM-

NOTÆ.

† *Gravisca &c*] Graviscæ vestigia paulò infra Cornetum ad mare apparent *Mont alto* autem Forum Aurelii fuisse certissimum est. Lucas Holstenius

†† *Luca Ptol. lib. 3. c. 1. hodie nomen retinet*] Maximus a Tuscia de Luca subscripsit Synodo Sardicensi. Lucas Holstenius.

* *Forum Claudii &c. vulgo Tofa, Tolfa*] Falsum. *Oriolo* nunc in ejus vestigiis conspicitur. Lucas Holstenius.

§§. *Colonus*] Colonicus in MS. optimo. Lucas Holstenius

** *Luna &c*] Verecundus adfuit Constantinopoli Vigilio Papæ, ut apparet in sententia ejus contra Theodorum Cæsariensem. Lucas Holstenius

¶ *Fæsula hodie Fiezole*] *Fiesole*. Lucas Holstenius

§ *Cornetum &c*] Hæc civitas conflata est ex Tarquiniis & Gravisca.] Lucas Holstenius.

✠ *Hanc sedem &c. Gravisca*] e contra. Lucas Holstenius.

UMBRIA.

OCRICULUM Ptol. l. 3. c. 1. alıis Utriculum, & Otriculum, vulgò *Otricoli*. Ex hujus Episcopis *Herculius* subscripsit Concilio Romano sub Felice, & *Constantius* primo sub Symmacho.

NARNIA Ptol. *ibid vulgò *Narni*. *Vitalinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho: & Gregorius Magnus scripsit Epist. 88 lib. 4. Indict. 13. *Constantio* Episcopo Narniæ.

INTERAMNA Plin. l. 18. c. 28. vulgò *Terni* cujus Episcopus *Felix* subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

AMERIA Ptolem. ibid. vulgò *Amelia*. *Hilarus* Amerinus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Lampadius* Romano primo sub Symmacho, necnon *Martianus* alteri Romano sub Felice.

TUDER Straboni lib. 5. vulgò *Todi*. Ex ejus Episcopis *Crescentius* subscripsit Concilio Romano sub Felice, & primo Romano sub Symmacho.

† VETTONIUM, Urbs Episcopalis in lib. Conciliorum à qua Vettonienses populi Plinio lib. 3. c. 14 vulgò *Bettona*. *Gaudentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro.

†† MEVANIA Ptol. l. 3 c. 1. vulgò *Bevagna*. *Innocentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice, & primo sub Symmacho.

* TIFERNUM TIBERINUM Ptolem. ibid. vulgò *Cita de Castello*. *Eunimosus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

** TREBIA, Treba Ptol. lib 3. cap. 1. vulgò *Trevi*. *Propinquus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quarto sub Symmacho, & ante eum *Constantinus* Romano sub Felice.

SPOLETUM Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Spoleto*. § *Epiphanius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice & *Ioannes* primo Romano sub Symmacho.

FULGINUM, à quo Fulginates populi Italiæ Ciceroni in Oratione pro Cornelio Balbo, hodie *Fuligno*. *Urbanus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice, & *Fortunatus* primo sub Symmacho.

✠ FORUM NOVUM Æthico in Cosmographia, inter Forum Flaminii & Spoletum. *Projectitius* Foronovanus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho, & ante eum *Asterius* Concilio Romano sub Felice.

o FORUM FLAMINII Ptol. l. 3. c. 1. vulgò *For-flammo*. *Bonifacius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quarto sub Symmacho.

CAMERINUM Ptol. ibid. vulgò *Camerino*. *Probus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho, & quarto, quo legendum est Cameranensis pro §§ Carmeianensis.

♀ HISPELLUM, Ispelum Ptolem. lib. 3. c. 1. hodie *Spello*; Civitas olim Epi-

NOTÆ.

† *Vettonium vulgo Bettona*] *Bettona*. LUCAS HOLSTENIUS

†† *Mevania*] Vivaniensis Ecclesia apud S. Gregorium Magnum scribitur lib. 1. ep 78. & lib 7. ep 75. ubi ejus Visitationem Spoletino Episcopo injungit. LUCAS HOLSTENIUS

* *Tifernum Tiberinum* &c] Marius Tifernınus Concilio Rom. sub Symmacho, & in alio sub eodem Symmacho. Innocentius Tifernatium Tiberinorum. Unde crediderim potius Tiferni Metaurensis Episcopum [illegible] Marium, vel etiam Triferni in Sannio [illegible] in Conciliorum Tomis scribitur Trifernas LUCAS HOLSTENIUS

** *Trebia* &c.] [illegible] Laurentius sub Symmacho LUCAS HOLSTENIUS

§ *Epiphanius*] Hunc Epiphanium antiquissimi [illegible] Ispellaten. Episcopum vocant &c. Cæcilianus sub Liberio in fragment. S Hilarii. Chrysanthus apud S. Gregorium M. lib. 11. ep 43 LUCAS HOLSTENIUS

✠ *Forum novum* &c. *inter Forum Flaminii & Spoletum*] Hoc falsissimum est nam sita est in Sabinis eodem loco, ubi nunc oppido deleto Ecclesia Episcopalis superest vulgo *Vescovio* dicta. LUCAS HOLSTENIUS

O *Forum Flaminii* &c] Decentius Concilio Romano sub Agathone Papa. LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Carmeianensis*] MS Vatic. optimus legit Camerianus LUCAS HOLSTENIUS

♀ *Hispellum* &c.] Venerius Spellensis subscripsit Synodo Palmari sub Symmacho in MS Vatic Epiphanium ejus Episcopum fuisse testantur membranæ veteres, quem Spoletanum Episcopum faciunt Codices editi Conciliorum. LUCAS HOLSTENIUS.

Episcopalis, cujus tamen Episcopum non legi nisi in Concilio Sinuessano parum certæ fidei.

TADINUM Laurentius Tadinatis Ecclesiæ Episcopus subscripsit Synodo Romanæ Symmachi Papæ, & apud Gregorium M lib 7. Indict. 2. Ep 89 & 90. Tadinatis Ecclesiæ vacantis visitatio committitur Episcopo Eugubino. Ejus vestigia visuntur in via Flaminia prope Gualdum ultra Nuceriam in summo Apennino. Hoc tempore Nucerinæ conjuncta est LUCAS HOLSTENIUS

ASSISIUM Plinio lib. 3. c. 14. Æsisium Ptol. l. 3. c. 1. vulgò *Assisi*, cujus Episcopus *Aquilinus* adfuit Concilio Lateranensi sub Martino.

NUCERIA Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Nocera*. *Laurentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Symmacho, & D. Gregorius scripsit Epistolam 47. lib. 7. Indict. 2. *Primerio* Nucerinæ Episcopo.

EUGUBIUM Civitas Episcopalis libro Conciliorum, vulgò *Gubbio*. Gregorius Magnus Epistolam 89. lib. 7. Indict. 2. ad hujus Episcopum *Gaudiosum* direxit, sed longe ante illum Innocentius I. ad *Decentium* scripsit.

CAMPANIA, IN QUA LATIUM.

OSTIA Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò etiam *Ostia*, ex ejus Episcopis *Bonus* subscripsit Concilio Romano sub Felice, *Bellator* primæ Synodo Romanæ sub Symmacho, & *Aristus* vel *Ariston* tertiæ & quartæ sub eodem.

VELITRÆ Livio lib. 6. vulgò *Veletri*. Ex ejus Episcopis *Adeodatus* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Bonifacius* Romano sub Felice, & *Sylvinus* quarto ejusdem urbis sub Symmacho.

† TRES TABERNÆ Zosimo lib. 2. vulgò *Cisterna*. *Lucifer* hujus Civitatis Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Decius* item Romano sub Felice, & primo sub Symmacho.

ANTIUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Anzo*. *Gaudentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Felix* item Romano sub Felice, & *Vindemius* primo sub Symmacho.

†† TARRACINA Ptol. ibid. vulgò etiam *Tarracina* dicitur. *Savini* Episcopi à Tarracina meminit Optatus lib. 1. Item *Martyrius* subscripsit primæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

FERENTINUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Fiorentino*. * *Bassus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice, & primo sub Symmacho, necnon *Innocentius* tertio sub eodem Symmacho.

ALETRIUM Straboni & aliis, vulgo *Alatri*. Paschasii Aletrini Episcopi meminit Vigilius Papa in excommunicatione Theodori Cæsariensis, quæ Epistolæ 6. subjungitur. Saturninus adfuit Concilio Romano sub Agathone Papa. Vitalis Concilio Romano sub Gregorio II subscripsit. LUCAS HOLSTENIUS.

VERULÆ Frontino & aliis. vulgo *Veroli*. LUCAS HOLSTENIUS.

LAVICI LUCAS HOLSTENIUS.

ANAGNIA Straboni lib. 5. vulgò *Anagni*. Ex ejus Episcopis *Felix* subscripsit Concilio Romano sub Felice, & *Fortunatus* item Romano primo sub Symmacho.

** GABII Straboni ibidem, hodie *Gallicano*, inquit Blondus. Inter ejus Episcopos *Asterius* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Andreas* item Romano sub Felice, & *Mercurius* primo sub Symmacho.

SIGNIA Straboni libro quinto, vulgò *Segna* vel *Segni*. *Sanctulus* hujus Epi-

NOTÆ.

† *Tres Tabernæ &c vulgo Cisterna*] Hoc falsum: Nam trium Tabernarum vestigia haud procul inde in ipsa via Appia conspiciuntur &c S Gregorius Magnus hanc Ecclesiam desolatam Velitrensi conjunxit. LUCAS HOLSTENIUS

†† *Tarracina. vulgo Tarracina*] *Terracina*. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Bassus*] Bassus hic Ferenti in Tuscia Episcopus fuit, sive Ferentinas. Maximinus autem Ferentinensis: sed in MS. antiquiss. scribitur Bassus Ferentini novi, Maximinus autem Ferentiensis. LUCAS HOLSTENIUS

** *Gabii &c hodie Gallicano*] Falsum &c. Martinus subscripsit constituto S. Gregorii Magni. LUCAS HOLSTENIUS.

Episcopus subscripsit Concilio primo Romano sub Symmacho, necnon * *Justus* tertio & quarto sub eodem.

ALBANUM Procopio lib. 2. rerum Gothicarum, vulgò *Albano*. Civitas Episcopalis Latii, & non Alba longa ab Ascanio condita, cùm illius Episcopi dicantur in Conciliis Albanenses, non Albenses. Inter eos *Romanus* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Athanasius* item Romano sub Felice, *Chrysogonus* tertio sub Symmacho, & *Andreas* Albanensis Episcopus legitur apud D. Gregorium Magnum, Epistolarum lib. 2. Indict. 11. in privilegio S. Medardi.

TUSCULUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Frescati*. Hujus Episcopum à Totila occisum anno 545. narrat Baronius, & *Vitalianus* subscripsit Epistolæ Synodicæ Concilii Romani sub Agathone.

† SUBAUGUSTA, Urbs Episcopalis circa Romam, quæ & Augusta Helena dicebatur. Ex ejus Episcopis *Crispianus* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Petrus* item Romano sub Felice, & *Maximianus* primo sub Symmacho.

¶ FUNDI Sueton. in Tiberio cap. 5. hodie *Fondi*. *Vitalis* bujus Episcopns subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

FORMIÆ Diodoro lib. 4. nunc *Mola*. Ex ejus Episcopis *Martinianus* subscripsit Concilio Romano sub Felice, & §§ *Adeodatus* primæ Synodo Romanæ sub Symmacbo.

SALERNUM Straboni lib. 5. vnlgò *Salerno*. *Gaudentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio primo Romano sub Symmacho, nec non †† *Asterius* Concilio generali quinto.

AMALPHIA, vulgò *Amalfi*. Divus Gregorius scripsit Epistolam 23. lib. 5. Ind. 14 ad Anthemium, de *Pimento* Episc. Amalphitano.

° SURRENTUM Melæ lib. 2. c. 4. nunc *Sorrento*, seu *Sorriento*. *Rosarius* Episcopus Surrentinus subscripsit Synodo primæ Romanæ sub Symmacbo.

§ STABIÆ Ovidio l. 15. Metamorphos. vulgò *Castel amar di Stabia*. *Ursus* ejus Episcopus subscripsit eidem Concilio.

♀ NEAPOLIS Ptolem. lib. 3. c. 1. vulgò *Napoli*. Ex ejns Episcopis *Soter* snbscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Stephanus* primo sub Symmacbo.

* PUTEOLI, quæ & Dicearchia Plin. l. 3. c. 5. nunc *Puzzolo*. Ex ejus Episcopis *Claudius* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Aucupius* Romano primo sub Symmacho.

** MISENUM Virgilio 1. Æneid. vulgò *Miseno*. *Concordius* hujus Episcopus subscripsit tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho. Hormisda Papa scripsit Epistolam 9. ad *Peregrinum* Episcopum Miseni.

†† CU-

NOTÆ.

* *Justus 3. & 4. sub eodem*] Julianus fuit Constantinopoli, cum Vigilius Papa sententiam excommunicationis ferret in Theodorum Cæsariensem, ubi nomen ejus legitur. Gaudiosus Synodo Romanæ sub Agathone. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Subaugusta &c. Augusta Helena dicebatur*] Vestigia extant ad Turrim Pignataram vulgo dictam, ubi Ecclesia fuit sanctorum Petri & Marcellini. Ibidemque condita fuit Helena Augusta mater Constantini Magni LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Fundi &c.*] Agnello scribit Gregorius Magnus. LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Adeodatus &c*] Et alius hoc nomine sub Agathone Papa in sexta Synodo Constantinopolitana Act. 4. Alvinus apud S. Gregor M lib.7 Ind. 2. Epist 11. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Asterius &c*] Ad eundem Asterium extat Rescriptum Pelagii Papæ I in Collect. Can. Cardin Deus dedit lib. 3. c. 108. LUCAS HOLSTENIUS.

° *Surrentum &c*] Amandus apud S. Gregorium M Joann. Diac. lib. 3. cap. 12 LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Stabiæ &c.*] Jubentinus Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

♀ *Neapolis &c*] Fortunatus Neapolis Campaniæ; ad quem scripsere Episcopi hæretici conciliabuli Sardicensis in fragm S. Hilarii. Calepodius Episcopus Neapolitanus Legatus S. R. E subscripsit Concilio Sardicensi. Vivenitus Episcopus Neapolitanus in Rescripto Pelagii I in Collect. Can Card Deus dedit lib. 3. cap. 113. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Puteoli &c.*] Geminus Puteolanus in Rescripto Pelagii Papæ I Florentius in Rescripto Gratiani apud Baronium anno 381 n. 2. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Misenum &c.*] Constantius Misenus in Rescripto Pelagii I. LUCAS HOLSTENIUS.

†† CUMÆ Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Cuma*. Ex cujus Episcopis *Adeodatus* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Misenus* Romano primo sub Symmacho.

ATELLA Ptol. ibidem, vulgò *S. Arpino*. Ex ejus Episcopis *Primus* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, † *Felix* tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho, & *Importunus* legitur apud D. Gregorium Magnum Epistola 53. lib. 7. Indict. 2.

LITERNUM. Aprilis Laternensis Episcopus adfuit Synodo Palmari sub Symmacho. LUCAS HOLSTENIUS.

‡ VULTURNUM Livio lib. 25. vulgò *Castel di Botorno*. *Paschasius* hujus Episcopus subscripsit primæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

* SORA Ptol. lib. 3. c. 1. etiam hodie *Sora* dicitur. *Sebastianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

° AQUINUM Plin. l. 3. c. 5. vulgò *Aquino*. *Constantinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice, & *Asterius* ejusdem urbis Episcopus quintæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

** CASSINUM M. Varroni l. 6. de lingua Latina, *Cassino* dicitur vulgò. Ex ejus Episcopis *Caprarius* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Severus* Romano sub Felice.

MINTURNÆ Strab. l. 5. vulgò *la scaffa del Garigliano*, teste Sanfelicio. *Rusticus* Minturnensis Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

SVESSA Ptol. l. 3. c. 1. vulgò *Sessa*. *Fortunatus* Svessanus Episcopus subscripsit eidem Concilio.

TEANUM Ptol. ibid. vulgò *Tiano*. § *Quintus* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio.

§§ CALENUM Strab. l. 5. vulgò *Carinola*. *Valerius* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio.

CALATIA Livio l. 8. vulgò *Cajazzo*. Antiquum Breviarium Capuæ meminit *Stephani* Calatiæ Episcopi; sed an sex primis sæculis, mihi non constat.

CAPUA Melæ lib. 2. cap. 4. hodie *Capoa*. Ex ejus Episcopis *Vincentius* subscripsit Concilio Sardicensi, *Tiburtius* Romano sub Hilaro, *Constantinus* Romano sub Felice, & primo sub Symmacho; necnon *Proterii* Episcopi à Capua meminit Optatus libro primo.

ACERRA Plin. l. 3. c. 5. vulgò *l'Acerra*. *Concordii* hujus Episcopi mentio est in Concilio Romano primo sub Symmacho.

¶ NOLA Ptol. l. 3. c. 1. nunc quoque *Nola* dicitur. *Serenus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho, & D. Gregorius Magnus scripsit Epist. 13. 14. & 26. lib. 4. Indict. 13. ad *Gaudentium* Nolanum Episcopum.

ABELLINUM Ptol. ibid. vulgò *Avellino*. *Timotheus* hujus Episcopus subscripsit Synodo Romanæ primæ sub Symmacho.

G 3 VE-

N O T Æ.

†† *Cumæ &c.*] Barbatus Lateranensi sub Martino S. Gregor. M. Cumanam Ecclesiam univit cum Misenate, ut docet ejus Epistola. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Felix sub Symmacho &c.*] Eusebius Lateranensi sub Martino &c. LUCAS HOLSTENIUS.

‡ *Vulturnum &c.*] Vulternæ Ecclesiæ Episcopo destitutæ meminit sanctus Gregorius lib. 7 Indict. 2. Ep. 30. & 31. & ante eum Pelagius Papa I. in Rescripto ad aliquot Campaniæ Episcopos ejusdem Vulturninæ Ecclesiæ meminit, quæ & Vici-feniculensis dicebatur. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Sora &c.*] Latii. Joannes in Rescripto Gelasii Papæ in Collect. Can. LUCAS HOLSTENIUS.

° *Aquinum &c.*] Latii. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Casinum &c.*] pertinebat ad Latium. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Quintus &c.*] Hunc infra sui oblitus, ut Teatinum Episcopum reponit in voc. *Theatea.* LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Calenum &c. vulgo Carinola.*] Potius Cales, quæ nunc *Calvi*. Vincanus Calenensis Episcopus subscripsit Synodo Palmari sub Symmacho. LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Nola &c. nunc quoque Nola dicitur*] Paulinus celebris ejus Episcopus. LUCAS HOLSTENIUS.

VENAFRUM Strab. lib. 5. vulgò *Venafri*. *Constantinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

† ATINA Virgilio lib. 7. Æneid. vulgò *Atino*. Plures hujus Episcopi numerantur in Martyrologio Romano, ac inter eos *Marcus* à sancto Petro ordinatus, & *Fulgentius* successor Marci, Martyrque sub Domitiano.

PICENUM ANNONARIUM.

ÆSIS Ptolem. l. 3. c. 1 hodie *Iesi*. *Martianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

SENOGALLIA Melæ l. 2. c. 4. vulgò *Senegalia*. *Venantius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quarto sub Symmacho.

FANUM FORTUNÆ Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Fano*. *Eusebius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quarto sub Symmacho, scripsitque Gregorius Magnus Epistolam 177. lib. 6. Indict. 15. ad *Fortunatum* Episcopum Fani-fortunæ.

PISAURUM Melæ lib. 2. cap. 4. hodie *Pesaro*. *Germanus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

†† ARIMINUM, Plinio Ariminum lib. 3. c. 15. vulgò *Rimini*. *Stemnius* hujus Episcopus legitur apud Optatum lib. 1. & *Joannes* ejusdem civitatis Episcopus adfuit Concilio Romano primo sub Symmacho.

URBINUM Procopio lib 2 rerum Gothic. hodie *Urbino*. Gregorius Magnus Epistolam 24. lib. 2. Indict. 11. ad *Leontium* Episcopum Urbinatis scripsit.

* TIFERNUM METAURENSE Plin. libro tertio capite quinto. Civitas Episcopalis antiqua creditur: attamen nullum legi ante *Exhilaratum* Concilio Romano sub Agathone subscriptum, quem hujus Episcopum fuisse conjicere fit

§ FORUM SEMPRONII Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Fossumbrono*. *Felicissimus* Episcopus Forosemproniensis subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho, & *Innocentius* secundo.

‡ CALLIUM, Antonino in Itinerario Calle vicus, vulgò *Cagli*. *Vitucanus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

PICENUM SUBURBICARIUM.

PINNA Ptol. lib. 3. c. 1. hodie *Penna*. *Romanus* hujus Episcopus adfuit Concilio Romano primo sub Symmacho.

§ INTERAMNIA Ptol. lib. 3. c. 1. aliis Interamnium, vulgò *Teramo*; hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Hilaro.

TRUENTUM, sive Truentina civitas, Mela, Plinius, & alii Vitalis ejus Episcopus missus a Felice III. Papa ad Acacium Constantinopolitanum Patriarcham. LUCAS HOLSTENIUS.

AUFINA, sive AUFINIA Plinio, Vestinorum civitas, vulgo *Ofena* Gaudentium Aufiniensis Ecclesiæ Episcopum commemorat Simplicius PP. Epist. 2 LUCAS HOLSTENIUS.

URBS-SALVIA Picenicivitas, vulgo *Urbisaglia* Lampadius Episcopus Urbis Salviensis subscripsit Concilio Romano I. sub Symmacho LUCAS HOLSTENIUS.

PAUSOLA. Claudius Episcopus Pausolanus subscripsit Concilio Romano sub Hilario Papa. LUCAS HOLSTENIUS

FALERONIA Plinio & Hygino, nunc *Falerone*. Episcopi Falerionensis Urbis Ecclesiæ suæ bona dissipantis sine nomine meminit Rescriptum Gelasii Papæ in Collect Canon. Card Deus dedit lib 3. cap 96. de quo conquestus fuerat Joannes ejusdem Ecclesiæ Archidiaconus. Meminit etiam decessoris Episcopi ejus itidem sine nomine, qui prædium paternum in alimoniam Clericorum reliquerat. LUCAS HOLSTENIUS.

ASCU-

NOTÆ.

† *Atina*] pertinet ad Latium LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Ariminum &c.*] Stephanus legitur in Vigilii Papæ sententia contra Theodorum Cæsariensem. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Tifernum*] Vide quæ supra pag. 50 notavi ad Tifernum Tiberinum. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Forum Sempronii &c vulgo Fossumbrone*] Paulinum pseudo-Episcopum Forosemproniatem ad se perduci postulat Gelasius Papa à Joanne Magistro militum apud Anselmum lib 6 cap. 195. LUCAS HOLSTENIUS.

‡ *Callium &c. Cagli.*] Concilio Ariminensi adfuit Grecianus Episcopus a Calle in Fragm sancti Hilarii in fine LUCAS HOLSTENIUS

§ *Interamnia*] Aprutium jam olim dicta, cui Opportunum Episcopum constituendum scribit Gregorius M lib. 10 Epist 13 in veteri MS. Arnobii apud Cardinalem Barberinum Abruptiensis Ecclesia vocatur, sed nomen illud a Prætutiis detortum existimo. LUCAS HOLSTENIUS.

ASCULUM Ptol. ibid. hodie *Ascoli.* *Lucentius* hujus Episcopus interfuit Concilio Chalcedonensi

† FIRMUM Ptol. ibid. vulgò *Fermo.* *Justus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quinto sub Symmacho.

* TOLENTINUM, à quo Tolentinates populi Plin l. 3. c. 16. vulgò *Tolentino.* *Basilius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho, & ante eum *Basilicus* Romano sub Felice

SEPTEMPEDA Straboni lib. 5. hodie *S. Severino*, cujus Episcopus *Severinus* legitur in monumentis Ecclesiæ Septempedanæ, tempore Justiniani Imperatoris.

§ MATELICA Piceni Urbs, à qua Matilicates populi Plin l. 3. c. 14. vulgò *Matelica.* *Equitius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice.

CINGULUM, Picenorum oppidum Cæsari, & Ciceroni ad Atticum, vulgò *Cingulo.* †† *Julianus* Episcopus Cinguli interfuit Concilio quinto generali Constantinopolitano.

AUXIMUM Procop. lib. 2. vulgò *Osimo* & *Osmo.* *Fortunatus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

** POTENTIA Straboni lib. 5. vulgò *Porto di S. Lepidio*, aliis *Potenza.* ♀ *Faustinus* hujus Episcopus adfuit Concilio Carthaginensi septimo, ad quod Legatus missus fuerat à sede Apostolica.

§ NUMANA Melæ lib. 2. cap. 4. vulgò *Humana.* *Philippus* hujus Episcopus subscripsit Conciliis Romanis sub Hilaro & Felice.

ANCONA Ptol. lib. 3. c. 1. hodie nomen retinet. Gregorius Magnus Epistolam 91. lib. 7. Indict. 2. scripsit *Severo* Episcopo Anconitano.

HADRIA Straboni lib. 5. vulgò *Adri*, cujus Episcopus interfuit Concilio Lateranensi sub Martino. Differt autem ab ea, quæ est in Flaminia.

ATERNUM Straboni lib. 5. vulgò *Pescara.* *Peregrini* Episcopi Aterni mentio fit apud D. Gregorium in Dialogis.

V A L E R I A.

§§ FIDENE Virgilio lib. 6. Æneid. vulgò *Castel Jubileo.* *Gerontius* Episcopus Fidenes subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

¶¶ NOMENTUM Ptolem. lib. 3. c. 1. vulgò *Lamentana.* Ex ejus Episcopis *Servus-dei* subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, *Cyprianus* Romano sub Felice, & *Romanus* Romano tertio sub Symmacho.

‡ TIBUR Suetonio in Augusto cap. 72. hodie *Tivoli.* *Candidus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Felice, & primo Romano sub Symmacho.

✠ NURSIA Ptol. lib. 3. cap. 1. nunc *Norza.* *Stephanus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

MAR-

N O T Æ.

† *Firmum* &c.] Passivus apud S. Gregorium Magnum lib. 10. epist. 13. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Tolentinum*] Tollentinum. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Matelica* &c.] Florentius fuit Constantinopoli cum Vigilio Papa, ut testatur ejus sententia in Theodorum Cæsariensem. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Julianus* &c.] Ad eundem extat Rescriptum Pelagii Papæ I. in Collect. Can. Deus dedit lib. 3. cap. 109. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Potentia* &c. *vulgo porto di S. Elpidio*] falsum. Vestigia ejus vidi haud procul à Portu Ricanatico.] LUCAS HOLSTENIUS.

♀ *Faustinus* &c. *Concilio Carthaginensi*] xvii. &c. Amantius Potentinus adfuit Synodo Palmari sub Symmacho. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Numana* &c.] Romulus Numanatensis Episcopus commemoratur in sententia Vigilii Papæ contra Theodorum Cæsariensem. Baron. ad annum 551. malè Numentanensem scribit. Germanus Numanensis adfuit Concilio Romano Martini Papæ I. LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Fidene*] Fidenæ. LUCAS HOLSTENIUS.

¶¶ *Nomentum* &c. *ex ejus Episcopis*] Ursus Episcopus commemoratur in epistola 7. S. Innocentii I. ubi Nomentana sive Feliciensis parochia appellatur. LUCAS HOLSTENIUS.

‡ *Tibur* &c.] Florentius Episcopus in ep. 7. Innocentii Papæ I. LUCAS HOLSTENIUS.

✠ *Nursia nunc Norza*] *Norsia.* LUCAS HOLSTENIUS.

* MARSI Ptolem. ibid. vulgò *Marci*. *Luminosus* Episcopus Marsensis subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

† PRÆNESTE Ptolem. ibid. vulgò *Palestrina*. *Januarius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & *Romulus* item Romano sub Felice, & quartæ Synodo sub Symmacho.

FURCONIUM Paulo Diacono hist. Longobard. lib. 2. cap. 20. hodie *Forcono*. In ea Civitate sedem Episcopalem à primis sæculis fuisse ferunt, sed ejus Episcopum non legi ante *Florum*, qui subscripsit Concilio Romano sub Agathone.

¶ AMITERNUM Plinio lib. 3. cap. 12. vulgò *S. Vittorino*. *Valentinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

REATE Straboni lib. 5. vulgò *Rieti*. *Ursus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

§ LISTA Dionysio Urbs Sabinorum non longè distans à Reate. *Joannem* ejus Episcopum fuisse conjicere est, qui à Divo Gregorio Presbyter Cardinalis constitutus est in Ecclesia Scyllatina, Epist. 25. lib. 2. Indict. 10.

PITINUM Plinio & Antonino, cujus verus situs adhuc ignoratur, non longè fuit ab Amiterno. Romanus Episcopus Ecclesiæ Pitinatium adfuit Concilio Romano I. sub Symmacho, cui ejus nomine subscripsit Valentinus Episcopus Amiterninus. Nomen & vestigia supersunt duobus paulo plus passuum millibus à civitate Aquila in loco, qui vulgo dicitur *Torre di Pitino*. LUCAS HOLSTENIUS

** CURES, Curis Straboni lib. 5. vulgò *Curese*. *Tiberius* Episcopus Curicum Sabinorum subscripsit Concilio Romano sub Hilaro. Hancque sedem probabile est eandem fuisse cum ea, quæ dicitur sancti Anthimii, cujus meminit Divus Gregorius Epist. 2. libro 2. Indict. 11. & quam unit Nomentanæ.

SAMNIUM.

†† BENEVENTUM Ptolem. lib. 3. c. 1. hodie *Benevento*. *Epiphanius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho: & *Theophili* ejusdem Civitatis Episcopi meminit Optatus lib. 1.

§§ SÆPINUM Ptolem. lib. 3. cap. 1. vulgò *Sepino*. *Proculianus* Sepinatis Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

SULMO Ptol. ibid. nunc *Sermona* dicitur. *Palladius* Sulmontinus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

BOVIANUM, Bojanum Ptol. ibid. vulgò *Bojano*. *Laurentius* Episcopus Bojanensis subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

ALIPHA, vel Allifa Ptol. ibid. *Clarus* Episcopus Aliphanus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho.

THEA-

NOTÆ

* *Marsi &c. vulgo Marsi*] Joannes Marsicanus Episcopus legitur in sententia Vigilii Papæ contra Theodorum Cæsariensem. Sedes fuit Marruvii, quæ & civitas Valeriæ. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Præneste &c*] pertinet ad Latium. LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Amiternum &c*] Castorius Amiterninæ civitatis Episcopus apud D. Gregorium M. Dialog lib. 1. cap. 1 sed locus malè corruptus ex Græca versione restituendus. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Lista*] Lista etiam nunc nomen retinet *Monte di Lista* 3 M p Reate distans. Certissimum vero est eum locum nunquam habuisse Episcopum, cujus nulla, nisi apud unum Dionysium mentio extat, qui inter vetustissima Aboriginum oppida commemorat. Ea autem Dionysii tempore ferè omnia interierant. Lissitana autem Ecclesia, cui Joannes præfuerat, in Lisso, in ora maris Adriatici oppido fuit vide Notas infra ad Dalmat. hodie *Alessio* dicitur. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Cures &c. probabile est eandem cum ea fuisse, quæ dicitur S. Anthimii*] Imo verissimum. Vide Joannem Diaconum de vita S. Gregorii lib 3. cap. 15 Dulcitius Episcopus S. Anthimi subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho. Idem in Concilio I. sub eodem Symmacho vocatur absolutè Episcopus Sabinensis in subscriptionibus. Vulgo *S. Anthimo* dicitur, nobilis olim Abbatia, nunc diruta, reditus tamen amplos etiam nunc habet, distat ab Urbe M. p. 22. ut habet Bedæ Martyrologium. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Beneventum &c. hodie Benevento*] Januarius subscripsit Synodo Sardicensi. LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Sepinum &c.*] Palladium quoque Sæpinatem Episcopum fuisse existimo, qui malè Salpinas vocatur in Concilio Romano Hilarii Papæ: neque enim Salpini in Tuscia Suburbicaria hoc tempore nomen aut vestigia supererant: neque ad Salpas Apuliæ pertinet, de quibus notavi pag. sequenti. Inde enim Salpinus Episcopus dicitur. LUCAS HOLSTENIUS.

* THEATEA Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Civita di Chieti.* ‡ *Quintus* Theatinus Episcopus subscripsit Concilio primo Romano sub Symmacho.

ÆCLANUM Samnii, vel potiùs Campaniæ civitas, cujus vestigia extant prope Mirabellam xv. millib. pass. a Benevento, unde postea Decimum Quintum appellata fuit, ut in monumentis Beneventanæ Ecclesiæ legi, cui postea suffraganea fuit. Cluverius male cum Fricento confundit. Ptolem. Æculanum vocat. Hujus loci Episcopus fuit Julianus celebris ille Pelagianorum Antesignanus, contra quem scripsit D. Augustinus, qui eum Campanum Episcopum vocat. LUCAS HOLSTENIUS.

† ORTONA Straboni libro 5. hodie nomen retinet. *Maximianus* Episcopus Ortonensis subscripsit Concilio Romano quarto sub Symmacho.

FREQUENTUM, vulgò *Fricenti*, urbs Episcopalis, cujus Episcopus *Marcianus* à sancto Leone Papa ordinatus est, ex monumentis Ecclesiæ Beneventanæ.

SAMNIUM Paulo Diacono lib. 2. cap. 20. *Marcus* Samninus Episcopus subscripsit Synodo quartæ Romanæ sub Symmacho.

§ VALVA, oppidum Sulmoni proximum, apud quod fuit olim sedes Episcopalis unita Sulmoni. *Fortunatus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quinto sub Symmacho, & *Pamphili* Valvensis Episcopi memoria fit in Martyrologio Romano die 28. Aprilis.

ISTONIUM. Istoniensis Ecclesiæ vacantis mentio est in Rescripto Pelagii Papæ dist. xxiv. cap. 3. ubi nomen illud corruptum, quod ex Anselmo corrigendum. LUCAS HOLSTENIUS.

A P U L I A.

EGNATIA Ptolem. lib. 3. cap. 1. Ignatia Straboni, ** vulgò *Gnazzo. Rufentius* Episcopus Ignatinus subscripsit Concilio Romano sub Symmacho.

BIVINUM, sive VIBINUM, unde Plinio Vibinates. *Bovino* nunc vulgo dicitur; Polybius Ἰβῶνα vocat: Casaubonus male Hipponem vertit. Antiqua Episcopalis civitas in Samnii & Apuliæ confinio. LUCAS HOLSTENIUS.

BARIUM Ptol ibid. hodie *Barri. Concordius* Episcopus Barinus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro.

§§ TRANUM, vulgò *Trani. Eutychius* Tranensis Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

CUPERSANUM, vulgò *Conversano. Hilarius* Cupersanensis Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

†† CANUSIUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Canosa. Rufinus* Canusinus Episcopus subscripsit Concilio Romano primo sub Symmacho, & *Memor* ejusdem Civitatis Episcopus tertio sub eodem.

ÆCAE, sive ÆCANA civitas Plinio lib. 3. cap. 11. inter Samnium & Apuliam in ipso Apennino, quæ postea Troja dicta fuit. Cluverius falso putat nunc Accadiam vocari. Hinc Marcianus Æcanensis Episcopus in Concilio Romano sub Symmacho commemoratur Polybio, ubi Αἴγας pro Αἴκας editur. LUCAS HOLSTENIUS.

HERDONIA Straboni & aliis, nunc vulgo *Ardona* inter Cerbarum & Carapellam fluvios. Cluverius male Cedognam existimat. Saturninus Herdonitanus Episcopus subscripsit Concilio Symmachi. LUCAS HOLSTENIUS.

RUBI Horatio & Antonino, nunc *Ruvo*, unde Plinio, & Frontino Rubustini. Joannes Rubustinæ Ecclesiæ Episcopus tempore Gelasii Papæ legitur in vita sancti Sabini Canusini Episcopi apud Bollandum 9. Febr. LUCAS HOLSTENIUS.

N O T Æ.

* *Theatea*] Teate sine aspiratione. LUCAS HOLSTENIUS.

‡ *Quintus*] Theanensis in libris excusis & MSS. & sic supra pag. 53. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Ortona &c.*] Vitor Concil. Lateranensi sub Martino I. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Valva*] quæ olim Corfinium nobilissima civitas. Carentius sub Agathone Papa legitur in Synodo sexta Constantinopolitana Act. 4. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Vulgo Gnazzo*] *Ignazzi.* LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Tranum &c. Eutychius &c. sub Symmacho*] & in vita sancti Sabini. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Canusium &c. vulgo Canosa*] Stercorius ab Apulia de Canosio subscripsit Concilio Sardicensi &c. Sabinus subscripsit Concilio Bonifatii II. LUCAS HOLSTENIUS.

SALAPIAE. Ptol. lib. 3. cap 1 Salapia Plinio & aliis, vulgo adhuc *Salpe* Proficuus Salpinæ Ecclesiæ Episcopus legitur in Decreto Gelasii Papæ apud Card. Deusdedit in Collect Canon lib 3 cap 93 & Palladius Salpitanæ Ecclesiæ Episcopus tempore Gelasii legitur in vita S. Sabini Episcopi Canusini 9 Febr. apud Bollandum &c Laurentius tempore Gelasii Papæ in vita S. Sabini. LUCAS HOLSTENIUS

SIPONTUM Plinio lib. 3. cap. 11. adhuc *Siponto* dicitur. *Felix* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro, & ad alium *Felicem* Sipontinum D. Gregorius Magnus plures Epistolas misit, ut videre est in ipsius operibus.

ARPI Ptol. lib. 3. cap. 1. nunc *Sarpi* dicitur. *Pardus* Episcopus Arpi subscripsit Concilio Arelatensi primo.

MELFIA, sive Melphia, vulgò *Melfi*, Civitas Episcopalis sub Concil. *Leucadius* Melphitensis Episcopus subscripsit Synodo sextæ Romanæ sub Symmacho.

* VENUSIA Ptol lib. 3. c. 1. hodie *Venosa*. *Stephanus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

ACHERONTIA, Acherontius Liv. lib. 8. vulgò *Acerenza*. *Justus* Acherontinus Episcopus subscripsit primæ Synodo Romanæ sub Symmacho

VIGILIÆ, urbs Episcopalis vulgò *Bisegli* dicta; legitur in Martyrologio Romano, ubi *Maurus* Episcopus martyrium subiisse sub Trajano dicitur.

† CANNÆ Livio decad. 3. l. 2. urbs clade Romanorum celebris, nunc diruta: cujus Episcopus *Antipater* subscripsit Concilio Romano quinto sub Symmacho.

C A L A B R I A.

BRUNDUSIUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Brindisi*. *Leontius* Episcopi Brundusini meminit D. Gregorius Magnus lib. 9. Indict. 4. Epist. 73.

ALETIUM Ptolem. ibid. vulgò *Lecci*. *Justus* & *Orontius* primi hujus Episcopi, & sancti Pauli Apostoli Discipuli leguntur, ut ferunt, in monumentis Ecclesiæ Aletinæ.

HYDRUNTUM, Hydrus Straboni lib. 6. vulgò *Otranto*. *Andreas* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino: scripsitque Gregorius Magnus Epistolam 21. lib. 5. Indict. 14. ad *Petrum* Episcopum Hydruntinum.

§ CALLIPOLIS Melæ lib. 2. cap. 4. nunc *Gallipoli*. D. Gregorius Magnus scripsit Epistolam 84. lib 2. Indict. 11. ad *Joannem* Episcopum Callipolitanum.

NERITUM. LUCAS HOLSTENIUS.
UXENTUM. LUCAS HOLSTENIUS.

TARENTUM Ptol. lib 3. cap 1. hodie *Taranto*. *Joannes* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino: scripsitque D. Gregorius Magnus Epist. 44. l. 2. Indict. 11. ad *Andream* Episcopum Tarentinum.

URIA Straboni lib. 6. vulgò *Oira*. *Barsanus* hujus primus Episcopus legitur in monumentis hujus urbis, fuitque Sancti Cataldi Synchronus.

§§ LYPIA, Lupia Melæ lib. 2. cap. 4. Hanc autem Episcopalem fuisse legitur apud Gregorium Magnum Epistola 21. lib. 5. Indict. 14. cujus pontifice destitutæ visitationis munus injungit Brundusino & Callipolitano Episcopis.

ALEXANUM & LEUCE. LUCAS HOLSTENIUS.

BRU-

NOTÆ.

* *Venusia &c*] Asterius sub Gelasio Papa in vita S. Sabini LUCAS HOLSTENIUS

† *Cannæ &c Urbs &c nunc diruta*] Sed Ecclesia superest in ruinis paulo infra Canusium ad Aufidum amnem. LUCAS HOLSTENIUS

§ *Callipolis &c nunc Callipoli*] Dominicus ejus Episcopus legitur in Vigilii Papæ sententia contra Theodorum Cæsariensem Sabinum Episcopum Callipolis ordinavit S. Gregorius ex S. R. E Subdiacono. Vide Joannem Diaconum lib 3. cap 7 LUCAS HOLSTENIUS

§§ *Lypia &c cujus &c visitationis munus injungit*] Petro Hydruntino Episcopo. LUCAS HOLSTENIUS.

B R U T I A.

* RHEGIUM Ptolem. lib. 3. cap. 1. hodie *Rezo.* *Stephanus* primus hujus Epiſcopus ordinatus dicitur à ſancto Paulo Apoſtolo in Martyrologio Romano: ſcripſitque Divus Gregorius Magnus Epiſtolas 4. & 43. l. 2. Indict. 11. pluresque alias ad *Bonifacium* Epiſcopum Rhegienſem.

TAURIANUM Melæ lib. 2. c. 4. hodie *Seminara.* † D. Gregorius Magnus Epiſtolam 39 lib. 1 Indict. 9. ſcripſit ad *Paulinum* Epiſcopum Taurianenſem: ſubſcripſitque *Laurentius* Taurianenſis Epiſcopus Concilio Lateranenſi ſub Martino.

TROPIA, Tropea Stephano, vulgò etiam *Tropia*, cujus Epiſcopus *Joannes* ſubſcripſit Concilio Lateranenſi ſub Martino.

** VIBO, quæ & Vibo-Valentia Plin. lib. 3. c. 5. hodie *Bivona*, teſte Barrio. *Joannes* Vibonenſis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Romano primo ſub Symmacho, itemque *Papinus* Lateranenſi ſub Martino.

†† NICOTERA Antonino in Itinerario, nunc *Nicodro.* D. Gregorius Magnus ſcripſit Epiſtolam 47. lib. 7. Indict. 2. ad *Proculum* Epiſcopum Nicoteræ.

TEMPSA Straboni lib 5. nunc *S. Marco.* *Hilarius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit tertiæ Synodo Romanæ ſub Symmacho, & *Sergius* Lateranenſi ſub Martino

§ THURIUM Ptol lib. 3. cap 1. nunc *Terra nova* Barrio, alius *Buffalora.* *Joannes* Thuritanus Epiſcopus ſubſcripſit tertiæ Synodo Romanæ ſub Symmacho.

CERILLUS Straboni lib. 6. aliis Cerellus, vulgò *Cerilla* Barrio. *Romanus* Epiſcopus Cerellitanus ſubſcripſit Concilio Lateranenſi ſub Martino.

CONSENTIA, vel Coſentia, Livio lib 8. hodie *Coſenza.* D. Gregorius Magnus ſcripſit Epiſtolam 47. lib. 7. Indict. 2. ad *Palumbum* Epiſcopum Conſentiæ.

§§ CROTONA Ptolem. lib. 3. c. 1. adhuc *Crotone.* *Theodoſius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Lateranenſi ſub Martino.

¶ SCYLLATIUM Ptol lib. 3. cap. 1. vulgò *Squillaci.* *Gaudentius* Scyllatenus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Romano ſub Hilaro: ſcripſitque D. Gregorius Magnus Epiſtolas 38. lib. 2. Indict. 10. & 37. lib. 7. Indict. 1. ad *Joannem* Epiſcopum Scyllatinum.

¶¶ LOCRI Ptol. ibid. vulgò *Geraci.* D Gregorius Magnus dirigit Epiſtolam 47. lib. 7. Indict. 2 ad *Marcianum* Locrenſium Epiſcopum.

✠ MURANUM, vel Submuranum Antonino in Itinerario, vulgò *Morano.* *Lucianus* Epiſcopus Murani ſubſcripſit Concilio Romano ſub Julio.

ORESTIS, vel Oreſtis-portus Plin. lib. 3. cap. 5. hodie *Porto Ravaglioſo.* *Longinus* Oreſtenſis Epiſcopus ſubſcripſit Synodo ſextæ Romanæ ſub Symmacho.

NOTÆ.

* *Rhegium &c. Martyrol. Rom*] Joannes Rhegitanus adfuit Concilio Lateranenſi ſub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

† *D Greg ad Paulinum Epiſc Taurian*] lib 11 Epiſt. 18. Eccleſiam ejus obitu vacantem Venerio Vibonenſi commendat. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Vibo &c*] Rufinus apud S Gregorium Magnum lib. 5 Epiſt 40 Venerius apud eundem lib 7 Indict. 2. Epiſt 47. & lib 11. Epiſt 18 LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Nicotera &c nunc Nicotera. D. Gregor. M. ſcripſit Epiſt &c ad Proculum &c.*] & lib 5. Indict. 14. Epiſt. 40 curam ejus & viſitationem committit Epiſcopo Vibonenſi LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Thurium &c*] De Thuritanæ Eccleſiæ Epiſcopo defuncto D. Gregor. lib. 2 Epiſt. 38 LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Crotona*] Croton. LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Scyllatium &c. Gaudentius &c ſub Hilaro*] Auguſtinus Squillacinus adfuit Concilio Lateran. ſub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

¶¶ *Locri &c.*] Vide etiam lib. 6. Epiſt. 38. Creſcens Locrenſis ſubſcripſit Lateranenſi Martini Papæ. LUCAS HOLSTENIUS

✠ *Muranum*] dele [*vel Submuranum.*] LUCAS HOLSTENIUS.

* CARINA, urbs Episcopalis in Brutiis D. Gregorio Magno Epist. 9. lib. 5. Indict. 14. qui, hujus defuncto Antistite, cum alium ordinare non fineret deserti loci habitatio, ut ait, sedem univit Rhegiensi.

BOVA, vulgò etiam *Bova* dicta, Civitas Brutiorum in libro Conciliorum legitur: multis antiqua sedes Episcopalis creditur, sed ejus Episcopum non reperi ante *Luminosum* Bovensem, qui subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino, non enim legendum est Bonensis, cum nullibi Bona legatur in Italia.

L U C A N I A.

VELIA Plinio, aliisque, nunc *Castel'a Mare della Bruca*, à S. Gregorio velut civitas Episcopo destituta Acropolitano Episcopo commendatur. LUCAS HOLSTENIUS.

** POTENTIA Antonino in Itinerario, vulgò *Potenza*. *Amantius* vel *Amandus* subscripsit Synodis tertiæ & quartæ Romanis sub Symmacho.

§ BUXENTUM Melæ lib. 2. c. 4. vulgò *Pisciota*. *Rusticus* Episcopus Buxentinus subscripsit tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

GRUMENTUM Livio, Plinio, & Itinerariis, vulgo nunc *Agrimonte* ad Acirin fluvium, paulo supra *Tursi* oppidum Juliano Episcopo Grumentino rescripsit Pelagius apud Ivonem in Decret. p 6 c. 112. & apud Gratianum dist 76 c 12 Et Grumentinæ parochiæ meminit S. Gregor. Regest. lib. 10 Epistol. 47. coaluit deinde cum Marsicensi Ecclesia LUCAS HOLSTENIUS.

PÆSTUM Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Pesto*. *Florentinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio primo Romano sub Symmacho, & *Joannes* Lateranensi sub Martino.

§§ ACROPOLIS, urbs Episcopalis D. Gregorio Epist. 29. lib 2. Indict. 10. qua hujus Episcopo *Felici* curam visitandarum Velinæ, Buxentinæ, & Blandanæ Ecclesiarum injungit.

† BLANDA Melæ lib. 2. c. 4. hodie *Belvedere*, teste Barrio. *Paschalis* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

COSILIANUM antiquissima Lucaniæ civitas Cassiod var lib 8 Epistol. 33 Suburbium habuit MARCILIANUM, sive MARCELLIANUM, unde Marcellianensis Episcopus & Cosilinus promiscuè dicebatur Latinum ejus Episcopum electum fuisse docet Rescriptum Pelagii Papæ apud Ivonem Decret p. 6. c. 112. & Gratian dist. 76 cap 12. & apud Anselm. lib 6 cap. 57. LUCAS HOLSTENIUS.

PROVINCIA MEDIOLANENSIS.

L I G U R I A.

MEDIOLANUM Ptolemæo lib. 3. cap. 1. vulgò *Milano*. Primaria urbs Italiæ Theodoreto lib. 2. c. 15. Hist. Eccles. qui *Dionysium* hujus Episcopum nominat. Præter eum †† alii variis Conciliis subscripserunt, *Ambrosius* Concilio Aquileiensi sub Damaso, & *Laurentius* Concilio Romano tertio sub Symmacho.

¶ EPOREDIA Ptol. ibid. vulgò *Ivrea* seu *Hivrea*. *Eulogius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Eusebii Episcopi Mediolanensis ad Leonem Papam, quæ extat inter Epistolas Leonis Magni.

VER-

N O T Æ.

* *Carina &c*] Joannis Episcopi ejus defuncti meminisse videtur S. Greg Ep. 30 lib 12 ubi Lainensis editur pro Carinensis: nam Larini in Frentanis Episcopum alibi non legi Sed emendatio, sive conjectura mea certissima est: nam Joannes ille Carinensis adfuit Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Potentia &c*] Ad Petrum Potentinum Episcopum scribit Pelagius Papa de electione Latini Cosilianensis apud Anselmum lib. 6. cap. 56. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Buxentum &c. vulgo*] *Policastro* LUCAS HOLSTENIUS

§§ *Acropolis*] vulgo *Agropoli* LUCAS HOLSTENIUS.

† *Blanda &c. hodie*] *Porto de Sapri* LUCAS HOLSTENIUS

†† *Alii variis Conciliis subscripserunt*] Partasius ab Italia de Mediolano subscripsit Synodo Sardicensi apud Sanctum Hilarium in fragm Merocles Arelatensi I LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Eporedia &c*] Desiderius adfuit Concilio Romano sub Agathone Papa. LUCAS HOLSTENIUS.

VERCELLÆ Ptol. ibid., vulgò etiam *Vercelli*. * Ex ejus Episcopis *Limenius* subscripsit Concilio Aquilejensi sub Damaso, *Justianus* Epistolæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Papam, & *Æmilianus* tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

NOVARIA Plin. lib. 3. c. 17. vulgò *Novara*. *Simplicius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Papam.

TICINUM Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò *Pavia*. *Crispinus* hujus Episcopus subscripsit eidem Epistolæ, necnon *Maximus* tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

LAUS POMPEIA Plin. lib. 3. c. 17. vulgò *Lodi*. *Basilianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aquilejensi sub Damaso, & *Cyriacus* supradictæ Epistolæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Papam.

CREMONA Æthico in Cosmographia, nomen retinet. *Joannes* hujus Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Eusebii, & *Eustathius* Synodis tertiæ & sextæ Romanis sub Symmacho.

BRIXIA Straboni lib. 5. vulgò *Brescia*. Ex ejus Episcopis *Ursacius* subscripsit Concilio Sardicensi, *Philaster* Concilio Aquilejensi sub Damaso, & *Octavianus* supradictæ Eusebii Epistolæ.

BERGOMUM Ptolem. lib. 3. c. 1. vulgò *Bergamo*. *Præstantius* hujus civitatis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ, necnon *Laurentius* tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

** COMUM Straboni lib. 5. vulgò *Como*. *Abundantius* hujus Episcopus subscripsit supradictæ Epistolæ Eusebii.

ALPES COTTIÆ.

AUGUSTA TAURINORUM Ptolem. lib. 3. cap. 1. vulgò *Turino*. Ex ejus Episcopis † *Maximus* subscripsit Concilio Aquilejensi sub Damaso, & *Tigridius* Synodis tertiæ & sextæ Romanis sub Symmacho.

ASTA Ptol. ibid. vulgò *Asti*. *Pastor* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Eusebii, & *Majorianus* Concilio Romano sub Hilaro.

DERTONA Antonino in Itinerario, vulgò *Tortona*. Ex ejus Episcopis *Exuperantius* subscripsit Concilio Aquilejensi sub Damaso, *Quintus* Epistolæ supradictæ Eusebii, & *Saturninus* primæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

†† ALBA POMPEIA Plin. lib. 3. c. 5. hodie etiam *Alba* dicitur. *Lampadius* hujus Episcopus subscripsit primæ Synodo Romanæ sub Symmacho.

AQUÆ STATIELLÆ, Straboni lib. 5. vulgò *Acqui*. Hujus civitatis Episcopus *Valentinus* subscripsit Epistolæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Papam.

ALBINGAUNUM Melæ lib. 2. c. 4. vulgò *Albenga*. Ex ejus Episcopis *Quintius* subscripsit eidem Epistolæ Eusebii, & *Gaudentius* Concilio Romano sub Hilaro.

VIGINTIMILIUM Antonino in Itinerario, vulgò *Vintimiglia*. Civitas Episcopalis antiqua quibusdam creditur, sed ejus Episcopum non reperi ante *Joannem*, qui legitur in Epistola Concilii Romani sub Agathone.

BOBIUM Paulo Diaco. lib. 4. cap. 43. hodie *Bobi* & *Bobio*. *Laurentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano quinto sub Symmacho.

GENUA Antonino in Itinerario, vulgò *Genova*. *Diogenes* hujus Episcopus sub-

NOTÆ.

* *Ex ejus Episcopis*] Eusebius celeberrimus est &c. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Comum*] pertinet ad Aquilejensem Metropolim. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Maximus &c. sub Damaso*] Et alius Maximus Epistolæ Eusebii Mediolan. ad Leonem. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Alba Pompeia &c.*] Benedictus Synodo Romanæ sub Agathone Papa, sed in edit. græco-latina Conciliorum in Synodo VI. Constantinopolitana Act. 4. malè editur Valvensis. LUCAS HOLSTENIUS.

ſubſcripſit Concilio Aquileienſi ſub Damaſo, & *Paſchaſius* ſupradictæ Epiſtolæ Euſebii.

† SAVONA, Sabata Ptol. lib. 3. cap. 1. etiam vulgò *Savona*. *Montani* Savonæ Epiſcopi meminit Gregorius Magnus Epiſt. 22. lib. 9. Indict. 4.

RHÆTIA PRIMA.

CURIA Antonino in Itinerario, vulgò *Chur*, & Italis *Corra*. *Aſimo* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Epiſtolæ Euſebii Mediolanenſis ad Leonem Papam.

§ RHÆTIA SECUNDA.

†† AUGUSTA VINDELICORUM Ptolem. lib. 3. cap. 1. vulgò *Augſpurg*. Hujus Epiſcopus *Euthaſius* ſubſcripſit Epiſtolæ Euſebii Mediolanenſis ad Leonem Papam, & *Jocundus* Synodo Romanæ tertiæ ſub Symmacho.

RATISPONA, *Regium* Antonino, & libro Notitiarum *Caſtra-regina*, vulgò *Regenſpurg*. *Paulinus* hujus Epiſcopus legitur temporibus Zenonis Imperatoris & Clodovei Regis Francorum apud rerum Germanicarum Scriptores.

* QUINTANÆ Antonino in Itinerario, Quintanum Optato lib. 1. qui ibidem meminit *Zotici* Epiſcopi à Quintano.

BRIXINO Ad Rhætiam Secundam pertinebat etiam Brixino civitas Epiſcopalis, cujus Epiſcopus Albinus in Martyrolog. Romano cum Ingenuino Sabionenſi conjungitur Non. Februarii. LUCAS HOLSTENIUS.

PROVINCIA RAVENNENSIS. FLAMINIA.

** RAVENNA, inquit Zoſimus lib. 5. Metropolis eſt Flaminiæ, urbs ſanè antiqua, Theſſalorum colonia, Rene dicta, quod eam aquæ ab omni parte circumfluant: non verò inde, ut Olympiodorus Thebanus ait, quod Remus Romuli frater, hujus urbis conditor fuerit, vulgò etiam *Ravenna* dicitur. *Petrus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Romano ſub Symmacho: Divusque Gregorius ſcripſit Epiſtolam 37. lib. 3. Indict. 12. ad *Joannem* Epiſcopum Ravennenſem, & Epiſt. 50. lib. 7. Indict. 2. ad *Marinianum* ejuſdem civitatis Epiſcopum.

SARSINA Straboni lib. 5. vulgò etiam *Sarſina*. *Donatus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Lateranenſi ſub Martino.

§ CÆSENA Ptol. lib. 3. c. 1. vulgò etiam *Ceſena*. *Florianus* hujus Epiſcopus legitur apud Optatum lib. 1.

FORUM POPULI, ſeu Forum Popilii Plin. lib. 3. cap. 15. *Stephanus* hujus Epiſcopus adfuit & ſubſcripſit Concilio Lateranenſi ſub Martino.

FICOCLÆ Anaſtaſio in vita Theodori, vulgò *Cervia*. *Bonus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Lateranenſi ſub Martino.

§§ FO-

NOTÆ.

† *Savona &c.*] Apud S. Gregorium M. lib. 1. Ep. 76. & 77. & 79. pro Aleriensi Eccleſia MSS Codd. Saonenſem legunt. LUCAS HOLSTENIUS.

§ Ad Provinciam Rhætiæ Secundæ pertinebat Sabiona, quæ infra pag. 64. in Venetis recenſetur. Nam Ingenuinus ejus Epiſcopus in ſubſcriptione libelli ad Mauritium Imperatorem apud Baronium ann. Chriſti 590. n. 28. vocat ſe Epiſcopum Secundæ Rhætiæ. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Auguſta Vindelicorum &c.*] Puto hos Epiſcopos fuiſſe Auguſtæ Prætoriæ, & ſic cenſet V. Ill. M. Velſerus Rerum Auguſt. lib. 8. pag. 168. LUCAS HOLSTENIUS.

* *Quintana &c.*] In veteri Inſcriptione, teſte Onophrio Panvinio vocatur COLONIA AUGUSTA QUINCTANORUM. & ſic in nummo Nervæ. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Ravenna &c. Vulgò Ravenna*] Severus ſubſcripſit Concilio Sardicenſi. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Ceſena &c. Florianus hujus Epiſcopus*] Sed MS Codex, non de Cæſena, ſed de Sinna ſcribit, quod Balduinus pro libitu mutavit, itaque hic Senenſis potius Epiſcopus fuit. Natalis & Concordius apud S. Gregorium lib. 12. Epiſt. 1. Mauros in Concilio Lateranenſi S. Martini Papæ. LUCAS HOLSTENIUS.

* FORUM LIVII Plinio lib. 3. cap. 15. vulgò *Forli*. Quibusdam urbs antiqua Episcopalis, tamen hujus Episcopum non legi ante *Vincentium*, qui Epistolæ Concilii Romani sub Agathone subscripsit.

FAVENTIA Ptol. lib. 3. cap. 1. hodie *Faenza*. *Constantius* hujus Episcopi meminit Optatus lib. 1. & *Justus* Faventinus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro.

† FORUM CORNELII Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Imola*. *Constantius* hujus Episcopus legitur apud D. Ambrosium Epist. 44. Paulo Diacono est in Æmilia.

§ VICOHABENTIA, vulgò *Vicovenza* apud Petrum Chrysologum legitur sermone 175. quo etiam meminit *Marcellini* ejus Episcopi. Ex hac autem urbe *Deusdedit* Episcopus sedem Episcopalem transtulit Ferrariam authoritate Vitaliani Papæ.

HADRIA, vel Adria, Melæ lib. 2. cap. 4. hodie *Adri*. Quibusdam civitas Episcopalis antiqua, sed hujus Episcopum non legi ante Concilium Lateranense sub Martino, cui adfuit.

COMACULA, aliis Comaclum, vulgò *Comacchio*, urbs Episcopalis ad ostium Padi, legitur in libris Conciliorum: subscripsit autem *Pacatianus* ejus Episcopus Concilio Romano quarto sub Symmacho.

Æ M I L I A.

BONONIA Melæ lib. 2. cap. 4. vulgò *Bologna*. *Eusebius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aquileiensi sub Damaso.

BRIXELLUM Ptol. lib. 3. cap. 1 vulgò *Bressello*. *Cyprianus* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Papam.

MUTINA Ptol. ibid. vulgò *Modena*. Ex ejus Episcopis *Cassianus* subscripsit Synodo Romanæ tertiæ sub Symmacho, & *Bassus* quartæ sub eodem.

REGIUM LEPIDI Straboni lib. 5. vulgò *Reggio*. *Faventius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Eusebii & Synodi Mediolanensis ad Leonem Papam.

PARMA Ptol. ubi supra, vulgò etiam *Parma* dicitur. Episcopi Parmæ meminit Baronius à primis sæculis, sed in Conciliis non legi ante *Gratiosum*, qui subscripsit Epistolæ Concilii Romani sub Agathone.

PLACENTIA Tacito Hist. lib 11. vulgo *Piacenza*. *Sabinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aquileiensi sub Damaso.

PROVINCIA AQUILEIENSIS.

V E N E T I A.

AQUILEIA, ut legitur apud Eustathium in scholiis ad Dionysium, urbs est maxima, quæ & Aquilia vocatur, ab volucre, quam Itali Aquilam appellant, quæ, teste Juliano Imperatore, urbi, cum conderetur, dextra ex parte cælitus advolans, de suo nomine vocabulum imposuit. †† *Fortunatianus* ejus Episcopus sub Constantio apud D. Hieronym. lib. de Script. Eccles. legitur. ** Leo Magnus Epistolam scripsit ad *Nicetam* & ad *Julianum* Aquileienses Episcopos.

PATAVIUM Antonino in Itinerario, vulgò *Padoua*. *Prosdocimus* primus hujus

N O T Æ.

* *Forum Livii &c.*] Crescentius Liviensis adfuit Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Forum Cornelii &c.*] De Corneliensi Episcopo ordinando scribit S. Gregorius M. Mariniano Episcopo Ravennæ lib. 6. Ep. 29. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Vicohabentia &c. vulgo &c. Vegenza*] Justinus Episcopus Sanctæ Ecclesiæ *Bonaliertine* subscripsit Concilio Romano sub Agathone. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Fortunatianus &c. apud D. Hieron. de Script. Eccles. legitur*] Idemque adfuit & subscripsit Concilio Sardicensi. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Leo M. Epist. scripsit*] 86. &c. LUCAS HOLSTENIUS.

hujus Episcopus à sancto Petro Apostolo ordinatus legitur apud Mombritium tomo 2. & *Maximus* Prosdocimi successor apud eumdem.

TORCELLUM, urbs Episcopalis in libro Conciliorum, cujus Episcopus *Agnellus* subscripsit Concilio Romano sub Felice.

ALTINUM Melæ lib. 2. c. 4. vulgò *Altino*. *Heliodorus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aquileiensi sub Damaso, & *D. Ambrosius Epistolam 85 scripsit ad *Septimum* Episcopum Altini.

ACELUM Plinio lib. 3. cap. 19. vulgò *Asolo*. *Agnelli* hujus Episcopi meminit Paulus Diaconus lib. 3 cap. 27.

TARVISIUM, Venetiæ urbs, vulgò *Treviso*, legitur apud Paulum Diaconum lib. 3. cap. 27. ubi etiam meminit *Rustici* Episcopi de Tarvisio.

MARIANUM, oppidum in Insula, quæ est ad sinistram Zelinæ amnis, Paulo Diacono lib. 3. cap. 27. *Donatus* Episcopus Marianensis subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

§ VERONA Ptolem. lib. 3. cap. 1. hodie nomen retinet. Ex ejus Episcopis *Lucius* subscripsit Concilio Sardicensi, & *Servus-dei* Concilio Romano tertio sub Symmacho.

GRADUS vulgò *Grado*, Paulo Diacono lib. 2. cap. 10. ubi *Paulus* hujus Patriarcha dicitur, sed & Divus Gregorius Epist. 38. lib. 11. Indict. 6. meminit *Severi* Episcopi Gradiensis.

† NOVA, urbs olim Venetorum in ora Marchiæ Tarvisinæ, nunc eversa, D. Gregorio Epist. 10. lib. 7 Indict. 2. ubi meminit *Joannis* Episcopi Novæ.

** CAPRULA, Insula proxima Venetiis, vulgò *Caborla*, Episcopalis dicitur apud D. Gregorium Epist. prox. citata.

CENETA vulgò *Ceneda*, Venantio Fortunato, qui de illa scribens, hæc ait: *Per Cenetam gradiens & amicos Duplavenenses*. Quibusdam creditur civitas Episcopalis antiqua, sed ejus Episcopum non legi ante *Ursinum*, qui subscripsit Epist. Synod. Concilii Occidentalis sub Agathone. Veruntamen ratio dubitandi est, num *Euentius*, qui dicitur Episcopus Citiniensis in Concilio Aquileiensi sub Damaso, potius Cenetensis sit.

¶ TRIDENTUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Trento*. *Abundantius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aquileiensi sub Damaso.

FELTRIA, vulgò *Feltri*, Paulo Diacono lib. 3. cap. 27. ubi legitur §§ *Fronteius* Episcopus Feltriæ.

BELLUNUM, Belunum Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Belluno*. Paulus Diaconus ubi supra, meminit †† *Laurentii* Bellunensis Episcopi.

SABIONA, vulgò *Siben*, Paulo Diacono ubi supra, meminitque ibidem ¶¶ *Ingenuini* Episcopi de Sabiona.

JULIUM CARNICUM, vulgo *Zuglio*. Maxentius Juliensis Episcopus subscripsit relationi Episcoporum ad Mauritium Imperatorem apud Baronium anno 590. LUCAS HOLSTENIUS

CONCORDIA, vulgo in ruinis nomen retinet. Paulus Episcopus subscripsit relationi ad Mauritium Imperatorem, ubi sup. LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ.

* *D. Ambrosius &c. Septimum &c.*] S. Leo M. Epist 85 scripsit. Petrus de Altino apud Paulum Diaconum lib 3. cap. 27. Et in Actis Synod. Rom. sub Symmacho. Hic Septimus à Photio Biblioth. c. 54 Septimus vocatur, cujus narratio ex Leonis illa Epist. lucem accipit. LUCAS HOLSTENIUS

§ *Verona &c.*] Junior subscripsit relationi ad Mauritium Imperatorem apud Baron. anno 590. n. 28. LUCAS HOLSTENIUS.

† *Nova &c. in ora Marchiæ Tarvisinæ*] Cujus meminit Constantinus Porphyrogen. Inter oppida, ex quorum ruinis orta est Venetia LUCAS HOLSTENIUS.

** *Caprula &c Episc. dicitur apud D. Gregor. Epist. proxime citata*] & præcedenti 9 & pertinebat ad Provinciam Histriæ & Primatem Aquileiensem, de cujus jurisdictione eam ad tempus eximit S. Gregorius, & Ravennati Episcopo ordinandam committit. Erat autem hæc insula superiori Castello Novas per Dioecesim conjuncta, ut testatur ibidem Gregorius M. LUCAS HOLSTENIUS.

¶ *Tridentum &c.*] Agnellus subscripsit relationi ad Mauritium Imperatorem ubi Trajentinæ malè legitur; & Baronius pejus Parentinæ substituere conatur. Nam Paulus Diaconus lib 3 cap. 27. Tridentinum Episcopum fuisse diserte testatur. LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Fronteius Episc. Feltriæ*] in subscriptione libelli apud Baronium ad annum 590. Fonteius dicitur. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Laurentio Bellun. Episc.*] qui subscripsit libello Episcoporum Venetiarum ad Mauritium Imperatorem apud Baronium anno 590. n. 28. LUCAS HOLSTENIUS

¶¶ *Ingenuini Episc. de Sabiona*] Idem primo loco subscripsit relationi supradictæ, & Rhætiæ Secundæ Episcopum se vocat. LUCAS HOLSTENIUS.

OPI-

OPITERGIUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Oderzo*. Quibusdam creditur antiqua sedes Episcopalis, sed ejus Episcopum non reperi ante *Benenatum*, qui subscripsit Epistolæ Synodicæ sub Agathone.

* CELINA Plin. lib. 3. cap. 19. vulgò *Celine*. *Viticanus* Episcopus Celinensis subscripsit Synodo sextæ Romanæ sub Symmacho.

VICENTIA, vulgo *Vicenza*. Horontius ejus Episcopus subscripsit relationi ad Mauritium, apud Paulum Diaconum lib 3 c 27. Horuntinus scribitur. Sed apud Baronium anno 590. n. 28. male Venetinæ pro Vicentinæ excusum legitur. LUCAS HOLSTENIUS.

† H I S T R I A.

FORUM JULII Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Friuli*. *Asterius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano sub Hilaro.

** TERGESTUM Ptol. lib. 3. cap. 1. vulgò *Triesto*. D. Gregorius meminit *Firmini* Episcopi Tergestini Epist. 40. lib. 11. Indict. 6.

PARENTIUM Ptol. ibid. hodie *Parenzo*. *Severus* hujus Episcopus legitur apud Paulum Diaconum lib. 3. cap. 27.

POLA Ptol. ibid. hodie etiam *Pola*. *Venerus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho.

†† EMONA, aliis Æmonia, legitur in lib. Concil. vulgò *Citta nova*. *Maximus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aquileiensi sub Damaso.

PROVINCIA SICILIÆ, IN QUA MELITA ET LIPARA.

SYRACUSÆ Plinio lib. 3. cap. 8. vulgò *Syragusa*. Princeps Siciliæ urbium dicitur apud Solinum cap. 11. Ex ejus Episcopis *Chrestus* subscripsit Concilio Arelatensi primo, *Eulalius* Concilio Romano quarto sub Symmacho, & D. Gregorius Magnus meminit *Maximiani* ejus Episcopi lib. 2. Indict. 10. Epist 4. nec non *Joannis* lib. 5. Epist. 118. Indict. 14.

TINDARIUM Ptol. lib. 3. cap 4. vulgò *Tyndaro*. Ex ejus Episcopis *Gaudentius* subscripsit Synodo primæ Romanæ sub Symmacho, § *Severus* tertiæ Romanæ sub eodem. ‡ D. Gregorius Magnus meminit etiam *Eutycii* Tyndaritani Episcopi lib. 2. Indict. 11. Epist. 60.

§§ LEONTINI, Leontium Ptol. ibid. vulgò *Lentini*. D. Gregorius Magnus scripsit Epist. 53. lib. 10. Indict. 5. ad *Lucidum* Leontinum Episcopum.

LYLIBÆUM Melæ lib. 2. cap. 7. vulgò *Marsala*. *Paschasius* hujus Episcopus interfuit Concilio Chalcedonensi, scripsitque Epistolam ad Leonem Magnum, quæ extat inter hujus Epistolas Decretales.

TAUROMENIUM Ptol. ibid. vulgò *Taormina*. ¶ *Rogatus* hujus Episcopus subscripsit tertiæ Synodo Romanæ sub Symmacho. *Victorinus* & *Se-*

I cun-

N O T Æ.

* *Celina &c.*] Forte etiam Andreas sub Agathone nam pro eo quod in latino est Veientanæ, in græco est Κιλαιανης, sed omnino ibi legendum Veglentanæ, & in græco Βεγλεάνης, ut ad sequentem provinciam Histriæ pertineat. LUCAS HOLSTENIUS

† HISTRIA.] Erat conjuncta cum provincia Venetiarum, & suberat Aquileiensi Primati LUCAS HOLSTENIUS.

** *Tergestum Tergeste, vulgo Triesto*] Trieste. LUCAS HOLSTENIUS

†† *Emona &c vulgò Cittanova*] Hoc falsum: nam ex Itinerariis antiquis certè constat Æmonam nunc esse Lubianam ad Savum fluv. vulg *Labach* LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Severus tertiæ Romanæ (subsc)*] Theodorus adfuit Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS

‡ *D Gregor M mem. etiam Eutycii &c*] & Benenati lib 7 Indict 2 Epist. 88 LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Leontini &c. vulgo Lentini &c.*] Lucianus Leontinensis adfuit Synodo Lateran. Martini Papæ &c. LUCAS HOLSTENIUS

¶ *Rogatus &c. sub Symmacho*] Justus Tauromenitanus Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

cundinus ejusdem civitatis Episcopi leguntur apud D. Gregorium Magnum Epist. 71. lib. 1. Indict. 9.

MESSANA Plin. lib. 4. cap. 8. hodie *Messina*. Ex ejus Episcopis *Eucarpus* subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho, & D. Gregorius Magnus scripsit Epist. 38. lib. 1. Indict. 9. ad *Felicem* Episcopum Messanensem, nec non ad *Dominum* ejusdem civitatis Episcopum Epist. 35. lib. 6. Indict. 15.

AGRIGENTUM Stephano, sive Agragantinum Emporium Ptolemæo ubi supra, vulgo *Grigenti*. D. Gregorius Magnus meminit *Gregorii* Agrigentini Epist. 70. lib. 1. Indict. 9. & *Eusanii* ejusdem civitatis Episcopi Epist. 36. lib. 4. Indict. 11.

PANORMUS Melæ lib. 2. cap. 7. hodie *Palermo*. Urbs Siciliæ Episcopalis, ut legitur apud Leonem Magnum in Epistola ad universos Siciliæ Episcopos. Divusque Gregorius Magnus meminit *Victoris* Panormitani Episcopi Epist. 70. lib. 1. Indict. 9. nec non *Joannis* Epist. 44. lib 11. Indict. 6.

* THERMÆ Ptol. lib. 3. cap. 4. vulgo *Thermine*. *Elpidius* Thermensis Monasterii Episcopus subscripsit Synodo Romanæ tertiæ sub Symmacho.

† CATANA Straboni lib. 6. hodie *Catania*. *Berillus* primus hujus Episcopus dicitur à sancto Petro ordinatus, in Martyrologio Romano 21. Martii. Meminitque *Leonis* Catanensis Episcopi Divus Gregorius Epist. 70. lib. 1. Indict. 9.

§ TRIOCALA, Stephano Tricala, vulgo *S. Giorgio di Triocala*. *Petrus* hujus Episcopus dicitur apud D. Gregorium Magnum Epist. 43. l. 9. Indict. 4.

ALÆSA Ptol. lib. 3. cap. 4. vulgo *Caronia*. *Calumniosus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino.

CAMARINA Ptol. ibid. nunc *Camarana*, teste Fazel. *Probus* hujus Episcopus subscripsit Synodo tertiæ Romanæ sub Symmacho.

MELITA Insula Plin. lib. 4. c. 8. hodie *Malta*. ** *Lucillus* hujus Episcopus dicitur apud D. Gregorium Epist. 1. lib. 8. Indict. 3.

LIPARA Insula & Civitas Ptol. lib. 3. c. 4. vulgo *Lipari* †† *Augustus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Romano tertio sub Symmacho: meminitque Gregorius Magnus Ecclesiæ Liparitanæ, cujus curam commisit *Paulino*, Epist. 13. lib. 2. Indict. 10.

SARDINIA CUM INSULIS BALEARIBUS.

CARALLIS Ptol. l. 3. c. 3. urbs primaria Sardiniæ Straboni lib. 5. & antiquissima Melæ, cui *Calaris* nominatur, lib. 2. cap. 7. vulgo *Cagliari*. §§ *Lucifer* hujus Episcopus legitur apud Theodoretum Hist. Eccles. lib. 2. c. 15. nec non apud Socratem lib. 3. cap. 4. & *Januarius* dicitur Episcopus Metropoleos Calaris apud D. Greg. Epist. 47. lib. 1. Indict. 9.

SULCHI Melæ ibid. nunc *Solo*, teste Pincto. *Antiochus* hujus Episcopus passus est sub Adriano Imperatore, ut scribit Fara de rebus Sardiniæ. & *Vitalis* Sulcitanus legitur in Notitia Episcoporum, qui Carthaginem jussu Hunnerici Regis venerunt pro reddenda ratione fidei.

TEGU-

NOTÆ.

* *Thermæ &c.*] Paschalis adfuit Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS

† *Catana &c.*] Ad Elpidium Episcopum Catanensem Rescript. Pelagii Papæ habetur in Collect. Can Card. Deusdedit lib 3 cap. 116. LUCAS HOLSTENIUS.

§ *Triocala &c. Vulgo S. Giorgio di Triocala*] Maximus Trocalitanus adfuit Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS

** *Lucillus &c. apud Gregor. &c.*] & lib 2. Epist. 30. in ejus depositi locum electus Trajanus ex Syracusani Monasterii Abbate, ut liquet ex Epist 1 lib 8. Epistol Gregorii M. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Augustus &c. sub Symmacho*] Peregrinus Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

§§ *Lucifer &c. cap. 4.*] Lucifer alius habetur in Notitia Africana inter Episcopos exulantes sub Hunnerico Vandalo &c Deusdedit adfuit Concilio Romano sub Martino I. ubi absolutè Episcopus Sardiniæ Insulæ vocatur. LUCAS HOLSTENIUS.

TEGULA Antonino in Itinerario, urbs Sardiniæ inter Sulchi & Nuram. * *Donatum* hujus Episcopum fuisse dicunt, qui legitur in Collatione Carthaginensi.

TURRIS Libissonis, Plin lib. 4. cap. 7. vulgò *Porto di torre*. *Felix* de Turribus legitur in Notitia Episcoporum, qui Carthaginem venerunt, ut suprà: & † *Marianus* apud D. Gregorium Epist. 59. lib. 1. Indict. 9.

FORUM Trajani, Antonino inter Tibulas & Caralim. *Martinianus* hujus Episcopi mentio fit in supra citata Notitia.

PHAUSANIA, alias Fausiana, vulgò *Terra nova*, urbs Sardiniæ Episcopalis in ora ad Ortum. § *Victor* hujus Episcopus dicitur apud D. Gregorium Epist. 1. lib 9. Indict 4. & *Simplex* passus est sub Diocletiano, ut legitur in Martyrologio die 15. Martii. Sed hæc sedes jam unita est Emporiensi.

** EVUSUM modo dictæ Notitiæ, à Ptolemæo lib. 2. cap 6. Ebyssus nominatur, estque Insula & Urbs, in mari Balearico, cujus Episcopus *Opilio* dicitur in eadem Notitia.

SANAFER, urbs Episcopalis sub Calari, an in Sardinia non ita certum. Hujus Episcopus *Martinianus* recensetur in eadem Notitia.

PALMA, primaria urbs Majoricæ Insulæ Balearis Ptolemæo lib. 2. cap. 6. vulgò *Mallorca*. *Helias* hujus Episcopus in eadem Notitia reperitur.

†† MINORICA, altera ex Balearibus Insulis, cujus primaria urbs Iamna Ptol. ibid. vulgò *Citadella*. *Macarius* hujus Episcopus dicitur in eadem Notitia.

CORSICA INSULA.

ALERIA Ptol. lib. 3. c 2. vulgò etiam *Aleria* dicitur incolis. *Bonosus*, hujus Episcopus subscripsit Concilio Lateranensi sub Martino, §§ Divusque Gregorius Magnus scripsit Epist. 22. lib. 2. Indict. 14. ad *Petrum* Episcopum Aleriensem de Corsica.

URCINIUM Ptolem. lib. 3. cap. 2. ‡ Adjacium postea dictum volunt, vulgò *Adiazzo*. *Euandri* Episcopi ab Ursino meminit Optatus lib. 1. & Divus Gregorius Magnus Episcopi Adjacii Epist. 74. lib. 9. Indictione 4.

MARIANA Ptol ibid Urbs Episcopalis, quæ nunc etiam in ruinis nomen retinet. Donatus Marianensis Episcopus adfuit Concilio Lateranensi sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS

NEBIUM, vulgò *Nebio*, urbs Corsicæ insulæ Episcopalis, cujus Episcopus *Martianus* subscripsit Concilio Lateranensi sub Marti o.

TAMITA, urbs Corsicæ Episcopalis, teste Gregorio Magno, qui scripsit Epistolam 77 lib. 1. Ind. 9. ad *Martinum* Ecclesiæ Tamitanæ Episcopum.

NOTÆ.

* *Donatum hujus Episc fuisse dicunt*] Fuit sine dubio Episcopus Teglensis in Numidia, de qua infra in Tegla Provin. Numidiæ. LUCAS HOLSTENIUS

† *Marianus*] Marinianus [*apud D Gregor &c.*] & Epist 8. lib 7. Indict. 2 ubi secundo loco inter Suffraganeos Calaritanæ Metropolis ponitur. Valentinus Turritanus adfuit Synodo Lateranensi sub Martino Papa LUCAS HOLSTENIUS

§ *Victor &c apud D Gregor Epistol 1 lib 9. Indict 4.*] Idem ille est, qui lib 7 Indict. 2. Epist. 8. inter sex Episcopos Sardiniæ legitur [*Simplex*] Simplicius. LUCAS HOLSTENIUS.

** *Evusum &c*] Est Ebusus Balearium Insularum minima, vulgo nunc *Toiza*, quæ cum cæteris tunc ad Africam pertinebat. LUCAS HOLSTENIUS.

†† *Minorica &c.*] Severus Minoricensis Insulæ Episcopus legitur apud Euodium lib. 1 cap 2. de Inventione reliquiarum S. Stephani. tom. 10. S. Augustini LUCAS HOLSTENIUS

§§ *D Gregor. M. scripsit Epist. 22.*] lib. 5. [*ad Petrum &c*] LUCAS HOLSTENIUS

‡ *Adjacium postea dictum &c*] Benedictus Ajacenus adfuit Concil. Later. sub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

ILLYRICUM OCCIDENTALE.

LIBER TERTIUS.

I. ILLYRICI NOMEN, SITUS ET INCOLÆ.

ILLYRICUM, inquit [a] Appianus, *ferunt ab Illyrio Polyphemi filio nomen accepisse; & Polyphemi Cyclopis ex Galatea filios, Celtam, Illyrium, & Galam profectos è Sicilia, gentibus imperitasse, quæ ab iis vocatæ Celtæ, Illyrii, & Galli.* Quod ad ejus situm terminosque spectat, fic varie à variis describuntur: *Illyrica dicuntur*, teste [b] Strabone, *quæ & Istrum & Alpes attingunt, sita inter Italiam & Germaniam, initium ducentia à lacu, qui est apud Vindelicos, Rhætos, atque Helvetios. Gentes autem illa incolentes*, ut legitur apud [c] Herodianum, *terrarum situ angustæ, neque multum agri Romanis subjecti possidentes, hoc ipso conterminos ferme vicinosque faciunt Germanis Italos.* Sed longè arctioribus adhuc limitibus Illyricum circumscribit Plinius, [d] dum ait: *Arsiæ gens Liburnorum jungitur, usque ad flumen Titium. Pars ejus fuere Mentores, Hymani, Encheleæ, Dudini, ad quos Callimachus Peucetias appellat: nunc toto nomine Illyricum vocatur generatim.* 1 Postea tamen ampliores obtinuit: unde fit, ut septemdecim ejus provinciæ numerentur apud Sextum [e] Rufum, cujus verba sunt: *Provincias habet Illyricus septem & decem: Noricorum duas, Pannoniarum duas, Valeriam, Saviam, Dalmatiam, Mœsiam, Daciarum duas. Et in diœcesi Macedoniæ sunt septem: Macedonia, Thessalia, Achaja, Epiri duæ, Prævalis & Creta.* Non tamen semper eumdem numerum provinciarum habuit, sed nunc plures, nunc pauciores, prout Imperatoribus placitum est.

Porro de Gallorum in Illyricum transmigratione hæc tradit [f] Justinus. *Galli*, inquit, *abundanti multitudine, cum eos non caperent terræ, quæ genuerant, trecenta millia hominum ad sedes novas quærendas, velut ver sacrum miserunt. Ex his portio in Italia consedit, quæ urbem Romam captam incendit: & portio Illyricos sinus per strages Barbarorum penetravit, & in Pannonia consedit. Gens aspera, audax, bellicosa: quæ prima post Herculem Alpium invicta juga, & frigore intractabilia loca transcendit. Ibi domitis Pannoniis, per multos annos cum finitimis varia bella gesserunt.*

*II. ILLYRICUM DIU INDIVISUM FUIT.

* Sed his positis, olim Illyricum indivisum, & ab eodem Duce vel Præfecto administratum fuisse imprimis ex Trebellio observandum, dum per illud universum Claudium Ducem fuisse docet [g], his verbis: *Dux factus est*, inquit, *& Dux totius Illyrici, habet in potestatem Thracias, Mœsias, Dalmatas, Pannonias, Dacos exercitus.* Id sub Constantino in divisione magistratuum Imperii per Præfecturas, mutatum fuisse videtur apud Zosimum [h], cum de Præfecto Prætorio Illyrici à Constantino instituto loquens, hæc ait: *Alteri Constantinus Ma-*

[a] Appian. lib. de rebus Illyric. Φασὶ δὲ τὴν μὲν χώραν ἐπώνυμον Ἰλλυριοῦ, τοῦ Πολυφήμου γενέσθαι. Πολυφήμῳ γὰρ τῷ Κύκλωπι, καὶ Γαλατείᾳ Κελτὸν καὶ Ἰλλυριὸν, καὶ Γάλαν παῖδας ὄντας, ἐξορμῆσαι Σικελίας, καὶ ἄρξαι τῶν δι' αὐτοὺς Κελτῶν, Ἰλλυριῶν καὶ Γαλατῶν λεγομένων.

[b] Strabo lib. 7. Λέγεται δὲ τὰ πρὸς ἕω μὲν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου, μέχρι τοῦ Τανάιδος, καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, καὶ ὅσα μεταξὺ τοῦ Ἀδρία καὶ τῶν ἀριστερῶν τῆς Ποντικῆς θαλάττης μερῶν ἀπολαμβάνει πρὸς νότον, μέχρι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Προποντίδος ὁ Ἴστρος.

[c] Herodian. l. 6. Τὰ Ἰλλυρικὰ δὲ ἔθνη, ... ὑπὸ Ῥωμαίοις γῆν, παρὰ τοσοῦτον ... καὶ γείτονας ποιεῖ Γερμανοῖς Ἰταλιώτας.

[d] Plin. l. 3. c. 21.

[e] Sextus Rufus in Breviario.

[f] Justin. lib. 24.

[g] Trebell. Poll. in Claudio.

[h] Zosimus lib. 2.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Postea tamen ampliores obtinuit &c.*] Hic Illyridem provinciam peculiarem cum integra Diœcesi, quæ Præfecto Prætorio Illyrici postea parebat, confundit.

Macedones attribuit, & Thessalos, & Cretenses, & Graciam, & circumjacentes Insulas, & Epyrum utramque, & Illyrios, & Dacos, & Triballos, & Pannonios ad Valeriam usque & Mysiam superiorem. Quis enim hisce in verbis non observat, Valeriam, à qua incipit Illyricum Occidentale, Orientalis terminum fuisse, proindeque Occidentale alteri Præfecto scilicet Italiæ paruisse. At quamvis ex diversis Præfecturis essent Illyrici duo, attamen uni Præfecto duas illas Præfecturas multoties commissas fuisse non pauca testantur antiquitatis monumenta Imprimis hunc ordinem sub Valente & Valentiniano servatum fuisse, ex hoc conjicimus, quod his imperantibus tres tantùm recenseantur Præfecti Prætorio; unus Italiæ, Illyrici totius, & Africæ; alter Galliarum; & tertius Orientis. Id clarè discere est ex Marcellino[a], dum ait: *Valentinianus Mediolanum, Constantinopolim Valens discessit. Et Orientem quidem regebat potestate Præfecti Sallustius, Italiam verò cum Africa & Illyrico Mamertinus, & Gallias provincias Germanianus.* Sed & confirmatur ex Codice Theodosiano, in quo sub Valente, Valentiniano & Gratiano, Macedoniæ & Illyrici, Italiæ & Africæ cura uni tribuitur Præfecto Prætorio Probo. Ad eum dirigitur lex, Quemadmodum [b] septima, de Metallis & Metallariis, in qua hæc ei, ut Præfecto per Illyricum & Macedoniam, scribunt Imperatores: *Ita Synceritas tua universos per Illyricum & diœcesim Macedonicam provinciales edicto conveniat, ut nemo quemquam Thracem ultra in possessione propria putet esse celandum.* Unde Ammianus Marcellinus [c] narrans quomodo Valentinianus, acceptis à Probo Præfecto de Illyrici clade literis, in Illyricum venerit, hæc ait: *Ad provincialium residuorum exemplum, etiam Epirotæ acturos sibi gratias à Præfecto mittere compulsi Legatos.* Eumdem autem Probum Præfectum Prætorio Italiæ sub iisdem Imperatoribus fuisse ex alia lege, [d] qua hæc leguntur, advertere est: *Igitur Synceritas tua idipsum per omnem Italiam, tum etiam per urbicarias Africanasque regiones, ac per omne Illyricum prælata, oraculi hujus authoritate firmabit.* Sicque Illyricum integrum per hæc tempora sub uno Præfecto fuisse nemo nisi perperam negare potest.

[a] Amm. Marcellin. lib. 26.

[b] Cod Theod. de Metal. & Metallar.

[c] Ammian. Marc. lib 30.

[d] Cod Theod. L Unica Si per obrep. fuer. impetr.

III. ILLYRICI DIVISIO, ET PROVINCIÆ OCCIDENTALES.

Attamen quod ut plurimum per duos Magistratus maximeque administratum fuerit, imperantibus Arcadio & Honorio, constat ex Notitia Imperii Romani, in qua Orientale subjicitur Præfecto Prætorio Illyrici, & Occidentale Præfecto Prætorio Italiæ. Hæc enim habet: *Sub dispositione viri illustris Præfecti Prætorio Italiæ diœceses infrascriptæ, Italia, Illyricum, Africa.* Unde etiam cum præfecturarum ordinem sequi nobis in animo sit, explicata antiquæ Italiæ Notitia, ut de Illyrico Occidentali in superiori parte tabulæ Geographicæ Italiæ descripto dicamus, ratio postulat. Hujus provincias sex fuisse videre est in Notitia Imperii Romani, apud quam hæc leguntur: *Illyrici provinciæ sex, Pannonia secunda, Savia, Dalmatia, Pannonia prima, Noricum Mediterraneum, & Noricum Ripense.* Eæque omnes à Vicario Præfecti Prætorio Italiæ per Illyricum, regebantur: cæteris, de quibus aliàs, Præfecto Prætorio Illyrici Orientalis subjectis.

Singularum termini sic describuntur apud Geographos. Noricum clauditur ab Occasu Aeno fluvio: à Septentrione Danubii parte, quæ est ab Aeno ad Cetium montem: ab Ortu Solis, ipso monte Cetio: à Meridie, Istriæ montibus. Divisum est autem in Ripense & Mediterraneum. Norici Ripensis situs juxta Danubium est, quem habet à Septentrione, sicut ab Occasu Aenum fluvium, à Meridie vero Noricum Mediterraneum, quod usque ad montes Istriæ extenditur.

Pannonia superior, quæ & prima dicitur, habet ab Occasu montem Cetium, à Meridie Dravum fluvium, ab Ortu Narabonem, per quem dividitur ab inferiori, & à Septentrione Danubium.

Pannonia inferior terminatur ab Occasu Narabone fluvio, à Meridie Dravo, à Septentrionibus autem & ab Oriente Danubio.

Savia verò à Pannoniis avulsa, & specialis provincia constituta, Dravo, & montibus Dalmatiæ clausa est.

Dalmatiæ denique fines sunt, à Septentrionali plaga montes ejusdem cum ea nominis & Savia, ab Occasu Istria & Arsia fluvius, ab Ortu Prævalis, & à Meridie Drilo fluvius, mareque Adriaticum. Hæque sunt Illyrici Occidentalis provinciæ sex, quæ nunc nomen mutarunt; dicunturque Bavaria, Austria, Hungaria, Styria, Bossina, Carinthia, Albania, & Sclavonia.

X. MAGISTRATUS ILLYRICI OCCIDENTALIS.

X. Quod ad Magistratus earum spectat, sola Pannonia secunda Consularem habuit. Unde cum Elpidius Pannoniæ Consularis dicitur à Constantino [a] in Codice Theodosiano, de secunda intelligendum est. Savia Correctori paruit, cæteræ Præsidibus: omnes autem subjiciebantur Vicario Præfecti Prætorio Italiæ per Illyricum, cujus sedes erat Sirmii, in regio palatio, quod parti sunt Valentinianus & Valens, & de quo plerisque in locis Ammianus [b]. Fuit autem Sirmium inter civitates istius regionis omnium primaria, inquit Herodianus [c]. Hanc, teste Zosimo [d], ex utraque parte flumen alluit, in Istrum semet exonerans: ejusque nominis fuit, ut ab ea, Pannonia inferior Sirmiensis dicta sit apud Cassiodorum [e]. Ideo de hac loquens Ammianus [f], postquam Iuliano data est, scribit; quod ad exemplar urbium matris & populosæ & celebris, per alias quoque civitates ut sydus salutare susciperetur. Apud eam, inquam, sedes erat Vicarii Illyrici Occidentalis, nec est quod alii Vicarium illum haud fuisse apud Illyricum ex hoc contendant, quod nec ejus nomen, nec officium repetiantur in Notitia Imperii Romani, cum nec apud eamdem legatur Vicarius Italiæ per septem provincias, quem tamen extitisse nemo dubitat. Rationem illius omissionis si quæras, hæc esse potest, quod Illyricum, tempore quo Notitia facta est, ab Hunnis occuparetur: ideoque illuc Vicarii mitti desiere. Quod autem ab Hunnis occuparetur, videre est apud Paulum Diaconum [g], qui hæc habet: *Per hæc tempora* (scilicet Theodosii junioris) *Attila Rex Hunnorum Thracias & Illyricum sæva depopulatione vastabat, omnia castella & civitates in servitutem redigens, præter Adrianopolim & Heracliam, quæ quondam Perinthus vocabatur*. Sed & Divus Ambrosius [h] de hac Illyrici depopulatione loquens, eam Illyrici vastitatem vocat. Sanè cum unaquæque diœcesis proprium Vicarium haberet, à quo regebatur, ut de Gallia, Hispania, Britannia, Africa, cæterisque ad Romanum Imperium spectantibus dicemus, quin pariter idem censendum sit de Illyrico mihi in mentem venire non potest, ut nec doctissimo Pancirolio supradictam Notitiam explicanti. Sed hæc satis de hujus Civili administratione.

[a] l. 6. Cod Theod. de Veteranis
[b] Ammian. lib 26.
[c] Herodian in Maximino.
[d] Zosim. lib 2.
[e] Cassiod lib. 3
[f] Ammian. lib. 21.
[g] Paulus Diac l. 14. Hist.
[h] Ambr. lib. 2. de officiis.

V. ILLYRICUM AB INITIO NON PARUIT MEDIOLANENSI ARCHI-EPISCOPO, SED PROPRIUM HABUIT SIRMIENSEM.

V. Quod ad Ecclesiasticam spectat: quamvis sex provinciæ civiles apud illud numerarentur, ut dictum est, nullam tamen ab initio Ecclesiasticam in eo fuisse quidam existimarunt, omne Illyricum Mediolanensi Archi-Episcopo subjicientes. Probare nituntur ex Paulino in vita Sancti Ambrosii, quem ait Concilio Sirmiensi præfuisse, quo Anemius Episcopus Sirmiensis factus est. Hujus [i] verba sunt: *Cùm Ambrosius Sirmium ad creandum Episcopum Anemium perrexisset, ibique Justinæ tunc temporis reginæ potentia, & multitudine coadunata, de Ecclesia pelleretur, ut non ab ipso, sed ab hæreticis Arianis Episcopus ordinaretur, essetque constitutus in tribunali, nihil curans eorum quæ à muliere excitabantur, &c.* Quo enim, inquiunt, alio nomine huic præesse potuisset, quam Metropolitæ? nec sanè aliter Justina huic pertinaciter infensa, hunc electioni præesse tulisset. Sed pace eorum dixerim, mihi rationem istam levem nimis videri, ut hac ad denegandum Illyrico proprium Metropolitam, illudque Mediolanensi Episcopo subjiciendum movear: maximè cum inter Episcopos, qui subscripserunt Epistolæ Synodicæ Eusebii Mediolanensis ad Leonem Magnum Pontificem, nullus ex Illyrico sit. Quî enim fieri potuisset, si Metropoli Mediolanensi suberant, ut nemo horum ad Concilium vocaretur, quo de re magni momenti agendum erat? Adfuit electioni Anemii Sanctus

[i] Paulinus in vita S. Ambrosii.

ctus Ambrosius, non ex officio, sed ex charitate, cui leges Ecclesiæ cedunt, ait Divus Hieronymus[a] hæc scribens: *Etsi*, inquit, *singuli Ecclesiarum Episcopi habent sub se Ecclesias, quibus curam videntur impendere, & nemo super alienam mensuram extenditur tamen præponitur omnibus charitas Christi, in qua nulla simulatio est: nec considerandum quid factum sit, sed quo tempore, & quomodo, & in quibus, & quale factum sit.* Hujus ergo divinæ virtutis flammis succensus dux militiæ Christi Ambrosius, Sirmium se contulit, ut Justinæ Imperatricis conatibus, quæ Arianum quemdam hujus sedis Episcopum ordinari moliebatur, obsisteret.

Nec desunt exempla, quibus id moris in Ecclesia fuisse probetur, cùm hoc animo ductus eximius fidei defensor Cyprianus[b] verba ista ad Stephanum Papam scripserit, quasi partem cum illo habens solicitudinis Ecclesiarum: *Cui rei nostrum est consulere, & subvenire, frater charissime, qui divinam clementiam cogitantes, & gubernandæ Ecclesiæ libram tenentes, sic censuram vigoris peccatoribus exhibemus, ut tamen lapsis erigendis, & curandis vulneratis, bonitatis & misericordiæ divinæ medicinam non denegemus. Quapropter facere te oportet plenissimas literas ad Coepiscopos nostros in Galliis constitutos, &c.* Sed & aliud præclarum legitur apud Sidonium Apollinarem[c], qui Agrœcium Senonensem Metropolitanum rogans, ut adesset Synodo Bituricensi, qua Bituricarum Archiepiscopus eligendus erat, hujus electionem Agrœcii censuræ servatam esse ait, eumque, si venerit, ostensurum esse, quòd si termini ejus regioni, hoc est provinciæ, poni potuerant, non tamen charitati. Addam istud non tam in sancto Ambrosio quam aliis mirum videri debere, cui sanctitas eximia doctrinaque singularis tantam famam authoritatemque in Ecclesia obtinuerant, ut ejus Epistolæ vix minus delatum sit à Patribus Concilii[d] Taurinensis, quam alteri à Romano Pontifice scriptæ. Concilii verba sunt: *Illud præterea decrevit sancta Synodus, ut quoniam Legatos Episcopi Galliarum, qui Felici communicant, destinarunt, si qui ab ejus communione se voluerint sequestrare, in nostræ pacis consortium suscipiantur, juxta literas venerabilis memoriæ Ambrosii Episcopi, vel Romanæ Ecclesiæ Sacerdotis dudum latas, quæ in Concilio Legatis præsentibus recitatæ sunt.* Et quis non legit apud Severum[e] Sulpitium Damasi Romani Pontificis ætate Ambrosio Mediolanensi maximam in ordinandis rebus Ecclesiasticis authoritatem fuisse? Nec mirum esse debet, quod Justina eum jura Ecclesiæ sustinentem tulerit, cum ipsimet Theodosio in similibus obstiterit, nec Imperator quidquam adversus eum moliri propterea ausus sit. Sed rejecta eorum sententia, nunc Sirmium Illyrici Metropolim Ecclesiasticam fuisse probemus.

Quid clarius verbis ejusdem Anemii Sirmiensis quasi singulari & præcipua quadam authoritate fungentis, quæ leguntur in Actis[f] Concilii Aquileiensis pro condemnatione Palladii & Secundiani congregati, sub Damaso? *Caput*, inquit, *Illyrici nonnisi civitas Sirmiensis, ego igitur illius civitatis Episcopus sum. Eum, qui non confitetur Filium Dei æternum, & coæternum Patri, qui est sempiternus, anathema dico.* Anemium enim, decretum istud anathematis, ut authoritatem Metropolitæ habentem ratione civitatis suæ pronunciare, planè fatendum est, aut eum præter rationem loquutum. Sed non minus evidenter id testatur Justinianus[g], dum hæc ait in Novellis: *Cum in antiquis temporibus Firmii* (hoc est Sirmii, cum etiam hoc nomine donetur apud Jornandem) *præfectura fuerit constituta, ibique omne fuerit Illyrici fastigium, tam in Civilibus, quam in Episcopalibus causis.* Ubi enim fastigium est in Episcopalibus causis, ibi etiam Metropolim esse quis audeat negare, cum idem omnino sit? Nec revera usquam legi Episcopum, cujus civitas fuerit primaria, caputque plurium provinciarum civilium, & sedes Vicarii Præfecti Prætorio, qui ipse non esset Metropolita. At forsan observas Justinianum Sirmio non tantum sedem Vicarii, sed Præfecti Illyrici thronum tribuere ante Attilæ tempora, ejusque verba ita perspicua esse fateor, ut bis nulla alia tribui possit significatio. Sed quomodo istud stare possit cum veritate historiæ, quæ passim

[a] D Hieronymus Epiphanii nomine Epist 60.

[b] Cyprian Epist. 67 ad Steph P.

[c] Sidon. Apollin lib. 1 Epist. 5.

[d] Concil Taurin. can. 6.

[e] Sever Sulpi. lib 2

[f] Act Concil. Aquil.

[g] Justinianus Novella 11.

passim docet Thessalonicam ante Attilanam depopulationem primariam fuisse Illyrici, sedemque Præfecti, ut suo loco dicemus, equidem non video: unde nec in hoc audiendum esse Justinianum arbitror.

Fatebor tamen Sirmio Attilæ temporibus deleto, authoritatem Metropolitanam aliò translatam fuisse: partimque Laureaco, partim Achridæ, & partim Salonæ datam mihi videri. Etenim Achrida, ut ab illa tanquam digniori incipiamus, facta Archiepiscopali per Justinianum, consentiente Vigilio Pontifice, pars secundæ Pannoniæ, quæ antea Sirmiensi Episcopo integra parebat, huic subjecta est, ut legitur in ejus rescripto [a] Imperiali, cujus verba sunt: *Primæ Justinianæ patriæ nostræ, pro tempore sacrosanctus Antistes non solum Metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat & certæ provinciæ sub ejus sint authoritate, id est, tam ipsa Mediterranea Dacia, quam Daciæ Ripensis, nec non Mysia secunda, Dardania, & Prævalitana provincia, & secunda Macedonia, & pars secundæ etiam Pannoniæ, quæ in Bacensi est civitate.* Dices forsan Illyricum, lege Vatinia, Galliæ Cisalpinæ unitum fuisse in gratiam Cæsaris, ut scribit [b] Suetonius: ac ideo utrique unicum præfuisse Metropolitanum Mediolanensem, sicut unus præerat magistratus civilis. Sed respondebo ordinem civilem in gratiam Cæsaris statutum jam mutatum fuisse Ambrosii temporibus, imò & sub Constantino Imperatore, qui Romanum Imperium Præfectis & Vicariis regendum tradens, Vicarium unum Galliæ Cisalpinæ, quæ pars Italiæ erat, & alterum Illyrico præfecerat, ut supra diximus, ideoque argumentum retorqueri posse, & dici, quod sicut à duobus magistratibus civilibus hæ diœceses regebantur in civilibus, ita etiam à duobus Metropolitanis in Ecclesiasticis, Mediolanensi nimirum & Sirmiensi.

[a] Novell. Just. 11.

[b] Sueton. in Cajo Julio Cæsare.

VI. LAUREACUM METROPOLIS ALTERA ILLYRICI OCCIDENTALIS.

Sed & Laureacensis Episcopus, authoritate Sirmiensis extincta, Metropolitanus factus est, Laureacumque Metropolis Pannoniarum. Fuit hæc urbs inter alias Norici & totius hujusce regionis admodum insignis, ad Danubii & Anasi confluentem sita, in ampla camporum planicie, ubi nunc Anasianum oppidum, vulgò dictum Ens. Hoc à Laureatis literis, quæ Imperatoribus ibi olim cum exercitu constitutis victoriæ cujusdam nunciæ fortassis advenerunt, quidam dictum volunt, sed merum somnium videtur. Illic ferunt Beatum Laurentium virum literis & pietate insignem primum Apostolum venisse, ejusque nomini revera prima Ecclesia parochialis oppidi Anasiani dicata est. Addunt Eutherium hujus Episcopum interfuisse Sardicensi Concilio, circa annum trecentesimum quadragesimum septimum celebrato, sed parum certò, cum illius subscriptio sic tantum legatur: *Eutherius à Pannoniis*; at is nondum Metropolita erat, cùm adhuc staret Sirmium. Theodorus saltem Arianæ sectæ strenuus oppugnator, temporibus Theodorici Regis Gothorum, ex hujusce sedis Episcopis, legitur à Symmacho Pontifice Romano Archiepiscopale Pallium authoritatemque Metropoliticam in Pannonias accepisse. Extat in Metropoli Salisburgensi Epistola ab illo summo Pontifice ad eumdem Theodorum, cum Pallium misit, scripta, & digna quæ hic recenseatur. *Symmachus sanctæ Apostolicæ sedis gratia Episcopus, Reverendissimo & Sanctissimo fratri Theodoro, sanctæ Laureacensis Ecclesiæ Archiepiscopo, diebus vitæ suæ Pallii usum, quem ad Sacerdotalis officii decorem, & ad ostendendam unanimitatem, quam cum Beato Petro Apostolo universus grex dominicarum ovium, quæ ei commissæ sunt, habere non dubium est, ab Apostolica sede sicut decuit poposcisti: quod, ut potè ab eisdem Apostolis fundatæ Ecclesiæ, majorum more, libenter indulsimus, ad ostendendum te Magistrum & Archiepiscopum, tuamque sanctam Laureacensem Ecclesiam Pannoniarum provinciæ sedem fore Metropolitanam. Idcirco Pallium, quod ex Apostolica authoritate tibi destinavimus, quo uti debeas secundum morem Ecclesiæ tuæ, solerter admonemus, pariterque volumus ut intelligas, quia ipse vestitus (quo ad Missarum solemnia ornaris) signum prætendit crucis: per quod scito te & fratribus debere compati, ac mundialibus illecebris in affectum crucifigi. Unde rogo, ut cum desoris hujusmo-*

jusmodi insignus indueris, intus in animo considera, quod hoc sit magis oneris quam honoris atque cor tuum, Deo regente, ab appetitu istius sæculi sic tempera, ut & commissam exequi gubernationem sic studeas, ut adepta dignitate (cujus sublimaris officio) & probitate morum, & vivacitate solicitudinis, ac custodia integerrimæ fidei congruas: quatenus tu ipse à remuneratore omnium bonorum Deo, & benedictionis gratiam vitamque æternam consequi merearis. Habet hæc Epistola Symmachi Papæ. Porrò Theodorus ille obiit anno Christi quingentesimo vigesimo quarto, ut asserit ex libro Annalium Petoviensium Metropolis Salisburgensis, sentiuntque aliqui paucis post ejus mortem annis expugnato Laureaco à Theodone Duce Bavaiorum, hinc translatam fuisse Petovium sedem Archiepiscopalem. Ejus conjecturæ rationem afferunt, quod ab hoc tempore primò fiat mentio Episcoporum Petoviensium. Sed ex eorum partibus haud stare possum, cùm Vivilo, aliàs Unilo dictus, Romæ adhuc in Archiepiscopum Laureacensem à Gregorio secundo Pontifice maximo, anno Christi septingentesimo trigesimo consecratus legatur, Palliumque Laureacensibus Archiepiscopis revera tantum ablatum fuerit à Zacharia Pontifice, quòd *honorantias*, ut illic dicitur, pro Pallio Romam mittere nollent. Sedit Vivilo primum Laureaci, sed cum anno septingentesimo trigesimo quinto, mortuo Hugoberto Bojorum Duce, Hunni & Avares regionem omnem supra & infra Anasum flumen sitam ferro & igne depopularent, & Laureacum etiam funditus excidissent, jussus est ab Urilone Hugoberti filio, cum suis Symmistis, Sacerdotibus videlicet, & Monachis, sanctisque Virginibus Petovium, ut locum tutiorem & egregiè jam tum florentem commigrare. Sic Petovium urbs sedes Laureacensium Archiepiscoporum fuit: unde & ipsi aliquot annis appellati sunt Pontifices Petovienses, & Archimystæ Laureacenses, ut legitur apud Bruschium.

VII. SALONA METROPOLIS TERTIA ILLYRICI OCCIDENTALIS.

De Salona dicendum superest, quam Metropolim Ecclesiasticam fuisse docere videtur Zosimus Pontifex Epistola Canonica, quam ad Hesychium Salonitanum Episcopum scribit, huic præcipiens, ut Apostolica decreta cæteris Episcopis tam propriæ provinciæ, quam vicinarum denunciet. Id enim Metropolitani signum esse jam diximus. Clarius tamen id testatur Gregorius Magnus [a], dum ad Episcopos per Illyricum scribens ait, se ad Joannem hujus Episcopum Pallium dirigere, eique vices suas committere. Hujus verba sunt: *Ratamque nos ejus consecrationem habere, dirigentes Pallium indicamus, cui quoniam juxta morem nostras vices commisimus peragendas, ideo fraternitatem vestram necessario prævidimus adhortandam, quatenus ei, in his, quæ ad ordinem Ecclesiasticum rectitudinemque pertinent disciplinæ, sive in aliis, quibus Canonum decreta non obstant, parere nullomodo differatis ut charitatem vestram syncero cum judicio elegisse, exhibita valeat obedientia declarare.* Quis enim Joannem illum Metropolitanum fuisse hisce in verbis non agnoscit, cùm solis Metropolitanis obedire mos esset Episcopis, in his quæ ad observationem Canonum ordinemque Ecclesiasticum spectabant? Sed quod ante eum, jam Natalis ejusdem civitatis Episcopus etiam Metropolitani anthoritate frueretur, patet ex alia Epistola ejusdem [b] Gregorii ad Antoninum Subdiaconum, qua scribit Florentinum Epitauritanæ civitatis Episcopum ab hoc Natali depositum fuisse. Nusquam enim nisi à Metropolitano Episcopi antiquitùs depositi leguntur Fateor Gregorium de Natali conqueri, quod Florentinum deposuerit extra Concilium Episcoporum provinciæ. At ex hoc Natalem Metropolitanum non fuisse Salonæ inferri nullatenus potest, sed tantum, absque comprovincialium Episcoporum, hoc est, Synodi provincialis sententia haud licuisse Metropolitanis suffraganeos Episcopos deponere, quod verissimum est. Sed his positis, ad Notitiam Episcopatuum, qui his Metropolibus subjiciebantur, veniamus: quos si paucos numero, & quidem per provincias tantùm civiles distinctos, recenseamus, ne mireris, cum in Illyrico, ut ait Livius [c], solitudines de industria populando Macedones fecissent, ne transitus faciles Dardanis in Illyricum

[a] Greg. Mag. lib. 4. Indict. 13 Ep 53 ad Episcopos per Illyric.

[b] Gregor. Magn. Ep. 8. lib 2 Ind. 11.

[c] Liv. Decad. 5. l. 3.

K

cum aut Macedoniam essent: vixque libertatem Ecclesia sub Constantino adepta sit, quod statim hæc regio ab Attila penitus devastata fuerit, qui vicos passim & oppida igne consumeris, omnes cædens, sacra & prophana æque diruens, nec ætati nec sexui usquam parcens, omnem regionem sanguine tinxit, ululatibusque complevit: tandem Ecclesias & altaria evertit, sedesque Episcopales penè omnes abolevit. Hac ex ratione vix quidquam certi de provinciarum Ecclesiasticarum distinctione perspici potest, vixque ullorum Episcoporum Pannoniæ mentio fit, ab eo usque ad tempora Stephani Hungariæ Regis, qui Astrici & discipulorum ejus opera, Hungaros ad Christum convertit: multosque Episcopatus fundavit, ac inter eos Strigoniam Metropolitæ sedem esse à summo Pontifice obtinuit.

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM ILLYRICI
OCCIDENTALIS.

PANNONIA INFERIOR SEU SECUNDA, ET SAVIA.

SIRMIUM Ammiano lib. 15. hodie *Sirmeh*, totius Illyrici Metropolis. *Photinus* ibi Ecclesiis præfuit, ut loquitur Socrates lib. 2. c. 14. & 24. Illiusque Ecclesiæ Antistes dogma, quod separatim excogitaverat, palam divulgare conatus est: unde cum tumultus ex hoc oriretur, Imperator Concilium Episcoporum Sirmii convocari jussit, quo hunc Episcopatu abdicarunt. Sed & *Germanum* Sirmii Episcopum nominat Sozomenus lib. 4. cap. 14.

MURSA Æthico in Cosmographia, vulgò *Essek*. *Valens* Mursorum Episcopus dicitur apud Socratem lib. 1. cap. 20. ifque annumeratur, qui, ut ait, contra Athanasium quasi aciem instruxerunt: quique, Theodoreto teste lib. 2. cap. 8. in Concilio Sardicensi de Episcopatus gradu dimotus est.

CURTA Antonino in Itinerario, vulgò *Curta* adhuc, pagus Hungariæ circa Danubium. *Crescens* hujus Episcopus primis sæculis legitur apud Lazium lib. 2. de Repub. Romana, de cujus authoritate Lectori judicium sit.

NOVIODUNUM Antonino in Itinerario, civitas Saviæ, apud quam sedem fuisse Episcopalem sub Arcadio & Honorio testatur Lazius ibid. sed nullum hujus Episcopum nominat.

CARPIS Ptol. lib. 3. cap. 16. vulgò *Carpen*. *Secundum* hujus Episcopum fuisse sub Decio tradit Lazius ibidem.

CIBALIS Zosimo lib. 2. hodie *Palma*. *Eusebius* hujus Episcopus passus est sub Diocletiano Imperatore, ex gestis sancti Pallionis Martyris, & *Donatus* sub Decio fuit, teste Lazio.

STRIDON D. Hieronymo, cujus patria fuit, vulgò *Sdrigna*. *Domnus* Stridonensis Episcopus subscripsit Concilio Nicæno primo.

SISCIA Æthico in Cosmographia, vulgò *Sisseck*. *Constantius* Episcopus Siscianensis legitur in Concilio Aquileiensi sub Damaso.

SINGIDONUM urbs Pannoniæ inferioris Aurelio Victori in Historia Imp. vulgò *Sigetmez* Lazio. *Ursacius* hujus Episcopus dicitur apud Socratem lib. 1. cap. 20. qui civitatem illam constituit in Pannonia superiori, sed mendosè. An autem differat à Singiduno, cujus situs est in confinibus Mœsiæ superioris, & Pannoniæ inferioris, alii aliter sentiunt. Ego eamdem civitatem fuisse ex hoc conjicio, quod idem *Ursacius* etiam dicatur Episcopus Singidonis

nis Mœsiæ apud Theodoretum lib. 2. cap 8. Revera apud Ptolemæum reperitur tantùm Singidunum in Mœsia: sed forte tributum Pannoniæ à Socrate, quod esset sub Pannoniarum Metropolitano Sirmiensi, & in utriusque confinibus.

PANNONIA SUPERIOR.

SABARIA Antonino, Germanis vulgò *Szombatel*, patria sancti Martini, Episcopalis sub Arcadio & Honorio, ut dicitur à Wolfango Lazio lib. 2. de Repub. Romana, sed nullum hujus Episcopum nominat, nec ullum apud veteres legi.

SCARABANTIA, aliis Sacarbantia, Ptol. lib. 3. cap. 15. vulgò *Scapring*. *Quirinum* hujus Episcopum fuisse sub Philippo scribit Lazius ibid.

VINDOBONA Antonino in Itinerario, vulgò *Wien*. Apud eam, sedem Episcopalem fuisse Arcadii & Honorii temporibus, scribit Lazius in Catalogo Episcopatuum Illyrici, qui hac ætate fuerunt, nec non & alii Germanicarum rerum scriptores, qui sanctum Severinum Pannoniarum Apostolum circa annum Christi 464. hujus primum Episcopum nominant. Sed quidquid sit, diu sine Episcopo fuit, & usque ad tempora Friderici 3. Imperatoris, qui, Cathedrali Basilica restaurata, huic Leonem Episcopum ordinari curavit, teste Vuiguleo Hund in Metropoli Salisburgensi.

CELIA, aliis Celeia, legitur apud Antoninum ibid. vulgò *Cylli*. Inter Episcopales sedes sub Arcadio & Honorio numeratur à Lazio, sed hujus Episcopum *Tenacem* ex Concilio Aquileiensi nominat, qui tamen in ejus actis non legitur.

NORICUM.

LAUREACUM Antonino in Itinerario, vulgò *Lork*. Metropolis olim, ubi nunc Anazianum oppidum sita. *Theodoro* hujus Episcopo Symmachus Pontifex Romanus Pallium concessit, ut superius dictum est ex Epistola Symmachi, quæ tamen mihi dubia esset, nisi apud melioris notæ scriptores rerum Germanicarum haberetur. Præter hunc Theodorum, *Maximilianus* ejusdem sedis Episcopus sub Diocletiano legitur, sicut & *Constantinus* sub Justiniano, apud Lazium ubi suprà.

[1] PETOVIUM Ptol. lib. 2. cap. 15, vulgò *Petaw*, Gallis *Passaw*. *Erchenfridus* hujus primus Episcopus constitutus dicitur in Metropoli Salisburgensi, circa annum 598. sub Theodone tertio Duce Bavariæ.

JUVAVIA, Jovavi Antonino in Itinerario, aliis Salisburgum, vulgò *Salspurg*. *D. Rudpertus* hujus primus Episcopus dicitur in historiis Metropolis Salisburgensis, & apud eam, sedem Episcopalem instituisse, circa finem sexti sæculi, Theodonis Ducis ætate.

OVILABIS Antonino in Itinerario, vulgò *Lambach*, teste Lazio lib. 2. de Repub. Romana, qui etiam asserit *Moderatum* hujus Episcopum fuisse sub Justiniano.

SOLVA libro Notitiarum, vulgò *Solwerde*. Inter Episcopales civitates sub Arcadio & Honorio recensetur à Lazio ibid. qui tamen hujus Episcopum non nominat, nisi *Modestum* sub Pipino Rege Francorum.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

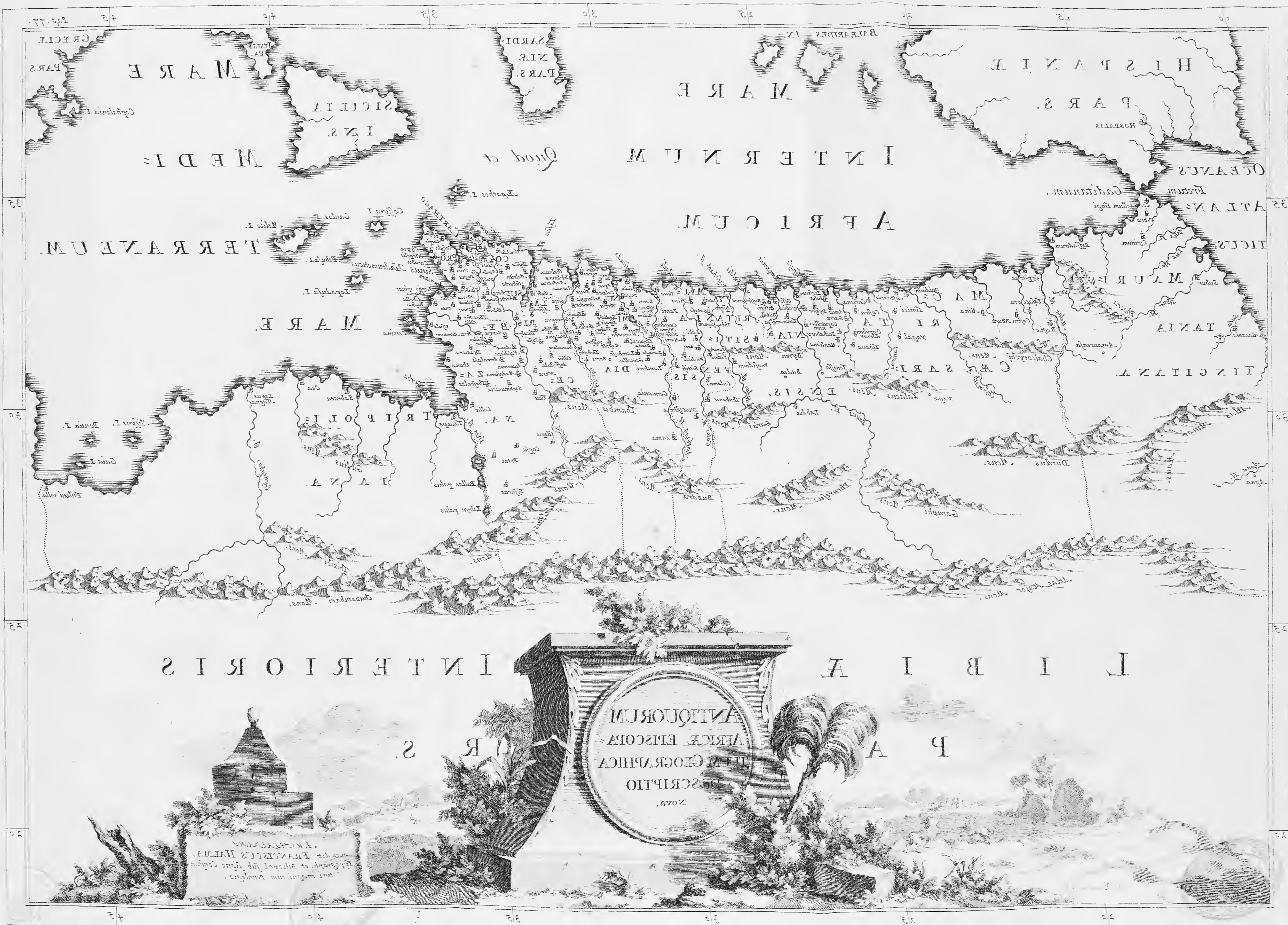
1 *Petovium &c. vulgo Petaw, Gallis Passaw*] Hic duos confundit Episcopatus Patavium, scilicet ad Oeni & Danubii confluentes, olim Batava castra, nunc *Passaw*, & Petavionem in Carnis ad Dravum fl. vulgo nunc *Petow*. Illa Norici civitas fuit, hæc Pannoniæ; illius Episcopus fuit Erchenfridus.

ANTIQUORUM AFRICÆ EPISCOPATUM GEOGRAPHICA DESCRIPTIO Nova.

HISPANIÆ PARS.
HOSPALIS
BALEARIDES IN.
SARDINIÆ PARS.
ITALIÆ PA.
GRÆCIÆ PARS
Cephalenia I.
SICILIA INS.
MARE INTERNUM Quod et MARE MEDITERRANEUM.
MARE AFRICUM.
OCEANUS ATLANTICUS.
Fretum Gaditanum.
Castellum Tingi
Nova
Oppinum
Rusadirum
Ægathes I.
CARTHAGO
Cossyra I.
Gaulos I.
Melite I.
Æthusa I.
Lopadusa I.
Sinus Hadrumeticus
Cercina
MAURITANIA TINGITANA.
Subur
Sala
Macania
Phocra
Amaurensa
Chalcorychy Mons.
MAURITANIA CÆSARIENSIS.
Zalacus Mons.
MAURITANIA SITIFENSIS.
NUMIDIA
PROCONSULARIS
BYZACENA.
TRIPOLITANA.
Germania
Thambes Mons.
Zama
Pallas palus
Libya palus
Capsa
Tacape
Sabrata
Oea
Leptis Magna
Cinyphus fl.
Gerba
Mesyus I.
Pontia I.
Gaia I.
Phileni villa
Atlas Minor Mons.
Durdus Mons.
Garaphi Mons.
Phrurestis Mons.
Buzara Mons.
Thizibi Mons.
Chuzambari Mons.
Atlas Major Mons.
Agna
LIBIÆ INTERIORIS PARS.

AMSTELAEDAMI excudit FRANCISCUS HALMA, Typograph. et Bibliopol. sub signo Constantini magni cum Privilegio.

H. Eland del. et fec.

ANTIQUORUM AFRICÆ EPISCOPATUUM GEOGRAPHICA DESCRIPTIO Nova.
MARE INTERNUM AFRICUM
MARE MEDITERRANEUM
SICILIA INS.
SARDINIÆ PARS
BALEARIDES INS.
GRÆCIÆ PARS
HISPANIÆ PARS.
OCEANUS ATLANTICUS
MAURITANIA TINGITANA
MAURITANIA CÆSARIENSIS
SITIFENSIS
NUMIDIA
BYZACENA
TRIPOLITANA
LIBIÆ INTERIORIS PARS.
FRANCISCUS HALMA

AFRICA.

LIBER QUARTUS.

IAm de Africa dicendum, quæ ex tribus diœcesibus Præfecto Prætorio Italiæ subjectis ultima nobis est illustranda. Hanc non latè describam, ut tertia mundi pars est, quæ undique fere ad modum peninsulæ Oceano, Mari Mediterraneo & Rubro alluitur, brevi tantum isthmo Asiæ juncta, & angusto freto ab Europa distincta. Nec etiam de illa strictiori significatione accepta dicam, prout Africæ provincia specialis, & prima e Romanis habetur, cujus Metropolis erat Carthago: sed ea qua primùm divisa legitur à Ptolemæo in Africam, Mauritaniam Tingitanam, & Mauritaniam Cæsariensem, & postea sub Constantio, in Mauritaniam, Numidiam, & Africam. Sic eo modo sumpta describitur in perantiqua Notitia Græca [a], ejus Imperatoris, ut ferunt, temporibus facta: *Vergentem ad Austri terram invenies terram Mauritaniam, cujus homines barbari quantum ad vitam & mores, Romanis tamen subditi. Hæc provincia vestium & mancipiorum mercaturam exercet, frumentoque abundat, & civitatem habet Cæsaream. Exinde post Mauritaniam, Numidia provincia est, frugibus abundans, sibique sufficiens, quæque vestium variarum, & optimorum animalium, seu equorum mercaturam exercet. Proxima huic provinciæ, Africæ regio in omnibus dives occurrit quæ omnis generis bonis ornata est, frugibus etiam & jumentis & ipsa fermè omnibus gentibus usum olei præstat.* — I Africæ descriptio et divisio civilis. — [a] Ex Notitia Græca tempore Constantii Imp. facta.

1 Tandem in septem Provincias distributa est, Proconsularem, Numidiam, Byzacenam, Mauritaniam Cæsariensem, Sitifensem, Tingitanam, & Tripolim. Hæc docet Notitia civilis Imperii, nec non Proconsularem ab uno Proconsule à Vicarii authoritate exempto fuisse administratam, quippe qui soli Præfecto Prætorio Italiæ pareret, sicut Proconsules Asiæ & Achaiæ solis Orientis & Illyrici Præfectis subjecti erant. Bizacium autem, Numidiam, Mauritaniam Sitifensem, Mauritaniam Cæsariensem, & Tripolim à quinque Rectoribus tunc gubernari, apud eam quoque legere est, quorum duo Consulares Numidiæ & Bizacio præerant; & tres Præsides Tripolitanam, Mauritaniam Sitifensem, & Mauritaniam Cæsariensem regebant. Nulla fit apud eam Tingitanæ mentio, & ratio est, quod tunc Vicario Hispaniæ subjecta esset, & sub eo à peculiari Præside administrata, idque ad hæc usque tempora, quibus Africam Vandali usurparunt. Eadem quoque recensetur divisio Africæ in Breviario rerum gestarum populi Romani ad Valentinianum Imperatorem per Sextum Rufum [b], quo post descriptionem subactarum Romano Imperio Mauritaniarum, omissa etiam Tingitana hæc ait: *Ita Mauritaniæ nostræ esse cœperunt, ac per omnem Africam sex provinciæ factæ sunt, ipsa ubi Carthago est Procon-* — [b] Sextus Rufus in Breviario.

K 3 sula-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Tandem in septem provincias &c.*] Procopius lib. 2. Vandal. Mauritaniam in duas partes sive provincias dividit, quarum illam Primam vocat, & Sitiphim Metropolim habere ait. Alteram Secundam appellat, cujus Metropolis Cæsarea. Priorem illam Zabenquoque dictam scribit. Proconsularis Numidiæ legitur in Cod. Theodos. l. 39 lib. 11. De annona & tributis, ubi legendum distinctis vocibus: *Proconsularis & Numidia*, res ipsa postulat.

fularis, Numidia Consularis, Bizacium Consularis, Tripolis & Mauritaniæ duæ, hoc est, Sitifensis & Cæsariensis sunt Præsidiales.

II CARTHAGO METROPOLIS AFRICÆ

a Ex Notit. Græca, quæ supra

b Virgilius Æneid. 1.

Porro Africæ cum multæ & variæ civitates sint, unam tamen habet præcipuam & admiratione dignam (ut legitur in supra laudata Notitia [a] Græca) *quæ dicitur Carthago, quam Tyria mulier condidit nomine Dido: quæ cum in Libyam venisset, locum emit, ut ait* [b] *Virgilius*

Facti de nomine Byrsam,
Taurino quantum possent circumdare tergo.

[1] *Hæc structuræ elegantia gloriosissima constat formosissimum verò locum instar luci habet, olivum ubi arbores ordine consitæ sunt. In vicos æqualis est. Et cum portum habeat in primis visu admirandum, mare citra ullum navium metum, serenum præstare videtur, adeo is tutus est. Eximium item opus publicum in ea invenies, vicum argentariorum. Inter voluptatum autem genera unicum spectaculum Munerum* Gladiatoriorum *contentiosissime habitantes spectant. Ipsa verò Africæ regio est longe maxima, & beata, & dives. Homines verò habens patria indignos regio quippe ipsa optima, homines verò non æque fraudulenti quippe ferme omnes esse dicuntur, qui aliud quidem dicant, aliud verò faciant. Quare haud facile bonus quis inter eos reperitur quamquam & inter multos pauci boni esse possunt. Diu Romæ æmula, tandem à Scipione minore capta est, & penè diruta. Quanta autem urbs deleta sit*, inquit Florus [c], *ignium mora probari potest: quippe per continuos decem & septem dies vix potuit incendium extingui, quod domibus ac templis suis sponte hostes immiserant, ut quatenus urbs eripi Romanis non poterat triumphis, arderet. Postea tamen*, inquit Eutropius [d], *Lucio Cæcilio Metello, & Titio Quintio Flaminio Consulibus Carthago in Africa jussu Senatus reparata est, quæ nunc manet, annis duobus & viginti postquam à Scipione fuerat eversa. Deducti eò sunt cives Romani.* Sed hæc satis circa Notitiam Civilem.

c Florus de gestis Rom. lib. 2. c. 15.

d Europ. Histor. Rom. l. 4.

III AFRICANI EPISCOPI ROMANO PATRIARCHÆ SUBJECTI.

e Innoc. P. 1. Epist. ad Decent. Eugub.

2 Quantum ad Ecclesiasticam, mirum non esse quod hæ provinciæ Romano Patriarchæ subditæ fuerint, & non Alexandrino, jam libro de Patriarchatu Romano diximus; rationemque dedimus ex Innocentio primo [e], quod nullus in Africa Ecclesias instituerit præter eos, quos venerabilis Apostolus Petrus, aut ejus successores, constituerunt Sacerdotes. Mos enim invaluit ab Ecclesiæ incunabulis, ut ei regioni, quam quisque Patriarcharum Christianam fecerat, imperaret. Cur autem in Africam Romani Pontifices potius quam Alexandrini viros Apostolicos, qui Euangelium prædicarent, miserint, hinc factum est, quod longe vicinior sit Romæ, a qua brevissimo maris tractu distat, quam Alexandriæ. Adde quod lingua Latina quæ Italorum germana; Africanis communis & usitata esset, non autem Ægyptiis, qui Græca uterentur. Sed & subjungi potest, quod Africa inter diœceses Occidentales semper habita sit. Cùm enim Episcopus Romanus totius Occidentis esset Patriarcha, nemini alienum ab eo videbitur, si in eam operarios virosque Apostolicos miserit, sæpiusque postea Patriarchalem authoritatem exercuerit, & ab Africanis Episcopis in omnibus pro Patriarcha honoratus sit.

f Cyprianus Epist. 45. & 55.

g Optat. Mil. lib. 2.

Revera magno cum honore magnaque cum obedientia sedem Romanam ejusque decreta venerati sunt Africani. Hanc Ecclesiæ Catholicæ Radicem & Matricem vocat [f] Cyprianus, nec non Petri Cathedram, atque Ecclesiam principalem, licet judicium de rebus fidei majorisque momenti ad generalem totius Ecclesiæ Synodum spectare forsan crediderit. Nec minoris fidei verba sunt Optati Milevitani [g], qui multoties Romanam sedem Petri Cathedram ipsumque Petrum Principem nostrum vocat, quique his verbis Donatistas ab eâ Schismate divisos alloquitur: *Videndum est, qui & ubi prior Cathedræ sederit: si ignoras, disce: si nosti, erubesce. Ignorantia tibi adscribi non potest. Restat ergo ut noveris.* Scien-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Hæc structuræ elegantia*] Egregium locum in laudem Carthaginis, & de Episcopi illius primaria auctoritate habes apud Augustinum Epist. 162 contra Donatistarum pertinaciam.

2 *Quantum ad Ecclesiasticam &c.*] Præcipuum hanc in rem testimonium Tertulliani lib. Præscrip,

Scientem errare peccatum est. Nam ignorantibus nonnunquam solet ignosci. Igitur negare non potes, scire te in urbe Roma Petro primo Cathedram Episcopalem esse collatam: in qua sederit omnium Apostolorum caput Petrus. Sed audiamus Innocentium primum [a] de consuetudine scribentem, qua ducti Præsules Africani Romanam sedem de rebus omnibus alicujus momenti consulerent, ab eaque responsa expectarent. *Neque enim*, inquit scribens ad Patres Concilii Milevitani, *hoc vestram credo latere prudentiam, qui id etiam actione firmastis, scientes, quod per omnes provincias de Apostolico fonte petentibus responsa semper emanent. Præsertim quoties fidei ratio ventilatur, arbitror omnes fratres & Coepiscopos nostros, non nisi ad Petrum, id est, sui nominis & honoris authorem, referre debere, velut nunc retulit vestra dilectio, quod per totum mundum possit Ecclesiis omnibus in commune prodesse.* Audiamus & Patres Concilii Milevitani [b], id honoris subjectionisque Innocentio deferentes, cum post condemnationem Pelagii in Oriente, de excommunicatione Cælestii ejus discipuli actum est in Africa. *Hæc insinuantes Apostolico pectori tuo, non opus habemus multa dicere, & tantam impietatem verbis exaggerare, cum proculdubio te ita permoveant, ut ab eis corrigendis, ne latius serpant, multosque contaminent, vel potius interimant, dum sub nomine Christi à gratia Christi penitus alienant, omnino dissimulare non possis.* Et infra. *Sed arbitramur, adjuvante misericordia Domini Dei nostri Jesu Christi, qui te & regere consulentem, & orantem exaudire dignatur, authoritati Sanctitatis tuæ de Sanctarum Scripturarum authoritate depromptæ, facilius eos, qui tam perversa & perniciosa sentiunt esse cessuros. ut de correctione potius eorum congratulemur, quam contristemur interitu.*

[a] Ex Rescripto Innoc. P. ad Concil. Milevit.

[b] Ex Rescripto Concil. Milevit. ad Innoc.

Pontificem Romanum ut cæterorum Antistitum Principem colebat suspiciebatque Divus Augustinus [c], cum de Cæciliano Carthaginensi injuste deposito, hæc ait: *Erat etiam Carthago transmarinis vicina regionibus, & fama celeberrima nobilis: unde non mediocris utique authoritatis habebat Episcopum, qui posset non curare conspirantem multitudinem inimicorum, cùm se videret & Romanæ Ecclesiæ, in qua semper Apostolicæ Cathedræ viguit principatus, & cæteris terris, unde Evangelium ad ipsum Africam venit, per communicatorias literas esse conjunctum, ubi paratus esset causam suam dicere.* Nec minus notatu dignum est, quod addit alia Epistola [d] ad Cælestinum, de Antonio Fussalensi, circa sententias à Romana sede in appellationibus Africanis datas. *Existat exemplo, ipsa sede Apostolica judicante, vel aliorum judicata firmante, quosdam pro culpis quibusdam, nec Episcopali spoliatos honore, nec relictos omnimodis impunitos, &c.* Sed nec quidquam decernere voluerunt, inconsulto Siricio Papa, & Simpliciano Mediolanensi tanquam ipsi proximè in Conciliis assidenti, Episcopi Concilii tertii Carthaginensis [e], de parvulis qui apud Donatistas baptizati, postea salubri proposito ad Ecclesiam Dei convertebantur, num parentum error illos deberet impedire, quo minus promoverentur sacri altaris ministri. Unde nulli dubium esse potest, quin priscis sæculis Africa subjecta fuerit Romanæ sedi, & ex Patriarchatu Occidentis.

[c] Aug. Ep. 162.

[d] Aug. Ep. 261.

[e] Conc. Carthag. 3. Can. 48.

Scio equidem prohibitum esse à Patribus [1] Concilii Milevitani II. ne Clerici inferiores ad Romanam sedem appellarent, hocce Decreto [f]: *Item placuit, ut Presbyteri, Diaconi, vel cæteri inferiores Clerici, in causis quas habuerint, si de judiciis Episcoporum suorum questi fuerint, vicini Episcopi eos audiant & inter eos quicquid est finiant adhibiti ab eis ex consensu Episcoporum suorum. Quod si & ab eis provocandum putaverint, non provocent nisi ad Africana Concilia, vel ad Primates provinciarum suarum. Ad transmarina autem, qui putaverit appellandum, à nullo intra Africam ad communionem suscipiatur.* Scio & eamdem mentem fuisse Patrum [2] Concilii Carthaginensis sexti celebrati tempore Zosimi, Bonifacii, & Cælestini

[f] Concil. Milevit. Can. 22.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Concilii Milevit. &c.*] Est Concilii Carthaginensis sub Aurelio Episcopo anno 418. habiti, canone 28.

2 *Concil. Carth. VI. celebrati tempore Zosimi, Bonifacii, & Cælestini*] sunt diversa Concilia.

lestini circa appellationem Appiarii Siccensis Presbyteri, qui ob gravissima crimina ab Episcopo Siccensi damnatus, ut pœnas effugeret, causam suam à Romana sede instabat examinari. Sed cum causæ istæ, de quibus agebatur, minores essent, hinc nihil inferri potest, nisi in hujus generis actionibus Romanam sedem tunc ab Africanis appellari non consuevisse. Nec aliter de his sentiendum esse, quasi appellationes in universum, & in causis majoribus de Fide, Episcopis, & Sacramentis reprobarint, satis prædicta docent: cum Cælestii condemnationem ab ipsa expetierint, eam semper super negotiis alicujus momenti consuluerint, ad ipsam multa Conciliorum Africanorum decreta confirmanda miserint, & ipsa pleriasque sententias, ex [a] Augustino, super appellationibus tulerit. Si tamen adhuc esset quisquam ambigendi locus, Divum iterum [b] Augustinum proferam, qui huic Concilio Carthaginensi sexto adfuit, Conciliique mentem non ignoravit. Hic de condemnatione Pelagii & Cælestii loquens, eam ab Innocentio & Zosimo ad instantiam Conciliorum provincialium factam scribit his verbis: *Cujus* (scilicet disputationis adversus gratiam) *vel auctores, vel certe acerrimi notissimique suasores cum Pelagius & Cælestius extitissent, Conciliorum Episcopalium vigilantia in adjutorio Salvatoris, qui suam tuetur Ecclesiam, etiam à duobus venerabilibus Antistitibus Apostolicæ sedis Papa Innocentio & Papa Zosimo, nisi correcti etiam egerint pœnitentiam, toto Christiano orbe damnati sint.* Id confirmat Prosper Aquitanicus [c] in Chronico, cùm ait: quod *Concilio apud Carthaginem habito ducentorum & septemdecim Episcoporum, ad Pontificem Zosimum Synodalia decreta perlata fuere, quibus probatis, per totum mundum hæresis Pelagiana damnata est.*

[a] August. Epist. 261.
[b] August. Epist. 157.
[c] Prosper in Chronico.

Sed quid testibus opus est, ut de Patrum Africanorum intentione & obedientia certi simus, cum ipsi, in eodem Concilio [d], se decreta incerti Concilii pro Nicænis missa à Bonifacio, observaturos profiteantur, quoadusque authenticos Nicænæ Synodi Canones à Constantinopolitana sede accepissent? *Ista nos*, inquiunt, *tantisper servaturos, donec integra exemplaria veniant, profitemur. Petendus est autem literis nostris & venerabilis Ecclesiæ Romanæ Episcopus Bonifacius, ut ipse quoque dignetur ad memoratas Ecclesias aliquos mittere, qui eadem exemplaria prædicti Nicæni Concilii, secundum ejus possint scripta proferre. Nunc autem memorati Concilii Nicæni qualia exemplaria habeamus, his gestis sociemus.* Nec sanè penes arbitrium eorum erat, appellationum usum ad Romanam sedem receptum probatumque abolere, etiamsi voluissent; sed nec id tentarunt, ut ex dictis patet, nec usum illum tantisper mutarunt, cum Theodosius & Valentinianus paulo post Novella [e] statuerint: *Ut quisquis Episcoporum ad judicium Romani Antistitis evocatus venire neglexerit, per moderatorem ejusdem provinciæ adesse cogatur.*

[d] Conc. Carthag. 6 can. 8.
[e] Novella Valent. & Theodos. Tit. 14. ad calcem Cod. Theod.

IV. UNICA FUIT AB INITIO PROVINCIA ECCLESIASTICA IN AFRICA.

Sed ad Notitiam provinciarum Ecclesiasticarum hujusce regionis veniamus. Quamvis septem civiles legantur in Notitia Imperii, tamen nondum tot novit [1] ætate Divi Cypriani Ecclesia. Tunc unica tantum erat, ut ipse testatur hæc scribens in Epistolis [f]: *Latius fusa est nostra provincia: habet etiam Numidiam & Mauritanias duas sibi cohærentes.* Unde patet tres provincias Civiles, in quas eo tempore dividebatur, unicam constituisse Ecclesiasticam, cujus Episcopus Carthaginensis solus Metropolita erat. Eoque sensu intelligendus est idem Cyprianus [g], dum vocat provinciæ suæ omnes Episcopos cis mare positos. Sed & unam adhuc fuisse tempore Concilii primi Carthaginensis sub Julio ex ipsius actis videtur colligi, licet pro certo affirmare non ausim. Ejus in proemio Gratus Episcopus Carthaginensis asserit plurimos Episcopos è diversis pro-

[f] Cypr. Epist. 45.
[g] Idem Epist. 40.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Ætate D. Cypr. &c. unica tantùm erat &c.*] Africam propriè dictam intelligit, quæ & Proconsularis dicta. Huic alias duas adjungit, vel potiùs tres: Numidiam & duas Mauritanias. Erunt ergo, ni fallor, tres vel quatuor provinciæ. Sic quoque Epistola ad Jubajanum tres hasce provincias manifestè distinguit, Africam, Numidiam, & Mauritaniam. Cæterùm August. quoque non uno loco Africam Proconsularem simplici & mero Provinciæ nomine appellat. Nunquid fortè quod sola hæc pars, capta Carthagine, in provinciæ formam à Romanis redacta fuerit?

provinciis Africanis ad Carthaginem conveniſſe; idque revera ex eorum nominibus patet: & poſtea ſubjungit eos omnes ex univerſa provincia Africæ veniſſe. Quomodo enim hæc duo ſimul ſtare poſſint non facilè intelligitur, niſi dicas Gratum primò de provinciis civilibus, quæ plures erant numero, loquutum eſſe, & poſtea de Eccleſiaſtica, quæ adhuc unica, ſicut temporibus Divi Cypriani, ex pluribus civilibus coaleſcebat. Verba Grati [a] haud ingrata fore curioſo Lectori exiſtimo; ſi referantur. Ea ſunt: *Cùm Gratus Epiſcopus Carthaginenſis in Concilio, unà cum Collegis ſuis, conſediſſet, & qui ex diverſis provinciis Africanis ad Carthaginem convenerunt, Felice Bajanenſi, Fortunatiano Raptano, Creſcente Vagenſi, Vindiciano Lacobricenſi, Abundantiano Adrumetino, Privato Vegeſilitano, Gaudentio Tuſdritano, Patricio Sincenſi, Quieto Uticenſi, Rùmulo Thebeſtenſi, quorum manus continentur, idem Gratus Epiſcopus dixit: Gratias Deo omnipotenti & Chriſto Jeſu, qui dedit malis ſchiſmatibus finem, & reſpexit Eccleſiam ſuam, ut in ejus gremium erigeret univerſa membra diſperſa, qui imperavit religioſiſſimo Conſtantino Imperatori, ut votum gereret unitatis, & mitteret miniſtros ſancti operis famulos Dei Paulum & Macarium. Dei ergo nutu congregati ad unitatem, ut per diverſas provincias Concilia celebremus, & univerſæ provinciæ Africæ Concilium gratia Dei Carthaginem veniret, unde conſiderantibus vobis cum mea mediocritate tractentur tituli neceſſarii.* Vides quomodo & una & plures provinciæ in Africa fuiſſe dicantur. Hæc autem ut vera ſint, ſecundum diverſos ordines intelligenda eſſe, ut puto non renues, unamque ſcilicet tantum fuiſſe Eccleſiaſticam facile mecum exiſtimabis.

[a] Concil. Carthag. 1 in Proœmio.

V.
AUTHORITAS EPISCOPI CARTHAGINENSIS.

Poſtea tamen in plures etiam Eccleſiaſticas diviſa eſt, aucto numero ſedium Epiſcopalium, adeo ut omnibus invigilare haud facile eſſet Carthaginenſi Epiſcopo. Id tamen ea lege factum eſt, ut in ſingulis provinciis ſinguli tantum ſeniores Epiſcopi aliis præeſſent, quaſi Vicarii Carthaginenſis Epiſcopi, nullis aliis Metropolitanis inſtitutis. Non enim aucto numero provinciarum, auctus eſt numerus Metropoleon Eccleſiaſticarum & Metropolitanorum, ut de aliis regionibus legitur: ſed ea manſit authoritas Epiſcopi Carthaginenſis, ut cunctarum Eccleſiarum ſolicitudinem ſuſtineret, ut Clericos ex una in aliam Eccleſiam transferret, Præpoſitos plebibus vel Eccleſiis conſtitueret, qui poſtulati erant, & unde vellet: ſicut de ſeipſo loquens teſtatur [b] Aurelius. Si quas literas ſcribere Conciliis viſum fuerat, eas omnium nomine dictabat, ipſiſque ſubſcribebat [c]. Ipſe jus habuit viſitandarum uniuſcujuſque provinciæ Eccleſiarum. Et tu ſi de tam extraordinaria authoritate dubites, audi Canonis verba [d]: *Honoratus & Urbanus Epiſcopi dixerunt: & illud nobis verbo mandatum eſt, ut quia conſtitutum eſt in Concilio Hipponenſi, ſingulas provincias tempore Concilii viſitandas eſſe, digneminî etiam (quod hoc anno ſecundum ordinem diſtuliſtis) vel alio anno Mauritaniam provinciam viſitare. Aurelius Epiſcopus dixit: Nunc de provincia Mauritania (propterea quod in finibus Africæ poſita ſit) nihil ſtatuimus: ſiquidem vicinæ ſunt Barbarico. Sed præſtet Deus, ut ex abundanti non pollicentes, venire poſſimus ad veſtram provinciam. Cogitare enim debetis, fratres, quia hoc ſibi & Tripolitani & Arzugitani fratres potuerunt exigere, ſi ratio pateretur.*

[b] Concil. 3. Carth. Can. 45.
[c] Conc. Afric. ſub Cæleſtino & Bonifacio Can. 52.
[d] Ibid. Can. 19.

Nec omittam quod ipſemet Aurelius aſſerit alio in Canone [e], ſe in Eccleſia Carthaginenſi crebrò, ac pene per unamquamque diem Dominicam, ordinandos habere Epiſcopos. Et quod non tantùm ad conſecrationem Epiſcoporum propriæ, hoc eſt, Proconſularis provinciæ, conſenſus ejus requireretur, ſed & aliorum quorumcumque Africæ, ſatis patet ex ordinatione Divi Auguſtini in Hipponenſem Epiſcopum apud Numidas, quam ex ejus licentia & authoritate factam narrat Poſſidius [f] his verbis: *Egit ſecretis literis apud Primatem Epiſcopum ſedis Carthaginenſis, allegans imbecillitatem corporis ſui ætatiſque gravitatem, & obſecrans, ut Hipponenſi Eccleſiæ ordinaretur Epiſcopus, qui ſuæ Cathedræ non jam ſuccederet, ſed conſacerdos accede-*

[e] Conc. Carth. 3. Can. 39.
[f] Poſſidius in vita S. Aug.

ret Augustinus. Quæ igitur beatus Valerius optavit & rogavit, satagens rescripto impetravit.

VI. DIVISIO PROVINCIARUM ECCLESIASTICARUM AFRICÆ, POSTERIORIBUS SÆCULIS.

Hæc de juribus & privilegiis Primatis Carthaginensis: nunc de provinciarum Ecclesiasticarum numero, earumque Primatibus. Unicam fuisse ab initio ostendimus, sed quot postea fuerint duobus modis colligitur: primò ex Primatibus provinciarum, cùm tot procul dubio sint constituendæ, quot reperiuntur Primates: secundò ex Legatis, qui ad Concilium Carthaginense singulis annis mittebantur. Decretum enim fuerat à Concilio tertio Carthaginensi [a]: *Ut propter causas Ecclesiasticas, quæ ad perniciem plebium sæpe veterascunt, singulis quibusque annis Concilium convocaretur. ad quod omnes provinciæ, quæ primas sedes habebant, de Conciliis suis ternos Legatos mitterent, ut & minus invidiosi, minusque hospitibus sumptuosi conventus plena posset esse authoritas. De Tripoli autem propter inopiam Episcoporum; unum Episcopum sufficere.*

a Conc Carthag 3 Can. 2.

Canon hic insinuat saltem aliquam tunc temporis fuisse provinciam, quæ non haberet Primatem: intellige autem de Mauritaniis Sitifensi & Tingitana, quarum Episcopi à Primatibus Numidiæ & Mauritaniæ Cæsariensis regebantur. [1] Patetque de Sitifensi ex Codice Græco Canonum [b] Africæ, in quo hic reperitur, qui à nonnullis sed parum certò Concilio tertio Carthaginensi tribuitur, ut inferius observabo. *Placuit ut Mauritania Sitifensis*, ut postulavit Primatem provinciæ Numidiæ, ex cujus cœtu separatur, *suum habeat Primatem quem, consentientibus omnibus Primatibus provinciarum Africanarum, vel omnibus Episcopis, propter longinquitatem habere permissa est.*

b Can. 17. Cod. Afr.

Idemque dicendum de Episcopis Tingitanæ provinciæ, quos Metropolitano Mauritaniæ Cæsariensis subjectos fuisse facile ex hoc conjicere est, quod in Notitia Africæ à doctissimo Sirmundo edita hæ duæ Mauritaniæ unam provinciam Ecclesiasticam constituant, & nusquam legatur peculiaris Primas Tingitanæ.

Quot autem Primates in universa Africa fuerint, facile perspicitur ex subscriptionibus & Canonibus Conciliorum hujusce diœcesis. Aurelius Carthaginensis Episcopus sæpius Primas Proconsularis provinciæ dicitur in Conciliis Africanis. Sed cùm se cunctarum Ecclesiarum solicitudinem sustinere dicat, non tantum Proconsularis, sed etiam totius Africæ Primatum Primas, ut diximus, agnoscendus est. Xantippus præterea Tagosensis [c] Primas Numidiæ appellatur; Donatianus Primas [d] provinciæ Byzacenæ; Nicetius [e] Primas Mauritaniæ Sitifensis; & Innocentius [f] Primas Mauritaniæ Cæsariensis: Tripolitani verò Primatis satis clara mentio fit [g] Concilio tertio Carthaginensi, quo præcipitur, ut ex provinciis, quæ primas sedes habent, tres Legati mittantur, excepta Tripolitana, pro qua unus (ex quinque Episcopis quibus solis constabat) satis erat. Hi sunt Primates, qui leguntur in Conciliis Africanis: qui cùm sex numero sint, hinc etiam sequitur, sex in Africa provincias Ecclesiasticas fuisse; Proconsularem seu Carthaginensem, Numidiam, Bizacenam, Tripolitanam, Mauritaniam Cæsariensem, cui annexa erat Tingitana, & Mauritaniam Sitifensem. Numidiam in duas fuisse divisam non ignoro, Numidiarumque fieri mentionem in [h] Concilio Carthaginensi Cæsario & Attico Consulibus, sed utriusque eumdem fuisse Primatem facile conjicio ex eodem Concilio, cum in eo Crescentianus dicatur Episcopus primæ sedis Numidiarum: huncque locum vertat Græcus Interpres τῶν δύο Νυμιδιῶν.

c Conc. Carthag 3 Can 45.
d Concil. Afric Can 52
e Ibid Can 94.
f In actis Concil Milevit Arcad & Honorio Coss.
g Collat Carthag. cap 121.
h Conc Carthag 3. Can. 2.

Idem quoque ex Provinciarum Legatis sola lectione dignoscitur in fine septimi Carthaginensis, quo hæc leguntur:

Aure-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Patetque de Sitifensi ex Cod Græco Can. Afr. &c. qui a nonn. sed parum certo Conc.* III *Carth. tribuitur*] Fuit decretum Concilii Hipponensis, cujus Breviarium deinde Tertio Carthaginensi promulgatum fuit.

Aurelius Episcopus Ecclesiæ Carthaginensis.
Faustinus Ecclesiæ Potentinæ provinciæ Piceni.
Alypius Tagastensis Legatus provinciæ Numidiæ.
Augustinus Hypponæ-Regiensis Legatus provinciæ Numidiæ.
Possidius Calamensis Legatus provinciæ Numidiæ.

Novatus Sitifensis Legatus provinciæ Sitifensis · addit exemplar corruptum, vel Mauritaniæ Tingitanæ, *sed mendosè.*

Leo Ospinensis Legatus provinciæ Sitifensis.
Leo alius Legatus provinciæ Sitifensis.
Jocundus Sufetulensis Legatus provinciæ Bizacenæ.
Maximianus Aquæ-Regiensis Legatus provinciæ Bizacenæ.
Hilarinus Orreocelensis Legatus provinciæ Bizacenæ.
Nivellus Ruscuriensis Legatus provinciæ Mauritaniæ Cæsariensis.
Laurentius Icositanus Legatus provinciæ Mauritaniæ Cæsariensis.
Numerianus Rusgoniensis Legatus provinciæ Mauritaniæ Cæsariensis.

In his adverte sex Provinciarum Legatos, proindeque sex tantùm provincias Ecclesiasticas fuisse fatere, cum ex unaquaque provincia Legati mitterentur.

VII
IN QUIBUS CONVENIEBANT AFRICÆ PRIMATES CUM CÆTERIS.

1 Nunc de qualitate Metropolitanorum superest dicendum. Cum cæteris aliarum provinciarum procul dubio in multis conveniebant: siquidem de his dicitur in Concilio Carthaginensi quarto [a] sub Anastasio: Ut electus Episcopus cum consensu Clericorum & Laicorum, & conventu totius provinciæ Episcoporum, maximèque Metropolitani, vel authoritate vel præsentia ordinetur. Item Carthaginensi tertio [b]: Ut quisquis Episcoporum accusatur, ad Primatem provinciæ ipsius causam deferat accusator. [c] Ut primæ sedis Episcopus non appelletur princeps Sacerdotum, aut summus Sacerdos, aut aliquid hujusmodi, sed tantum primæ sedis Episcopus. [d] Ut ipsis inconsultis & sine horum formata, Episcopi trans mare non proficiscantur, & ab iis dirigantur literæ Concilii ad transmarinos Episcopos. Item Carthaginensi quinto [e]: Ut si quis rem Ecclesiæ coactus nimia necessitate vendere intendat, hoc priùs insinuet Primati provinciæ, ut cum statuto numero Episcoporum, utrum faciendum sit arbitretur. Denique in Concilio tertio [f] Carthaginensi: Ut singulis annis primæ sedis Episcopi singulos Episcopos suæ provinciæ convocent.

[a] Conc. Carthag. 4. Can 1.
[b] Conc. Carthag. 3 Can 7.
[c] Ibid Can 16.
[d] Ibid. Can 28.
[e] Conc. Carthag. 5. Can 4.
[f] Conc. Carthag 3. Can. 2.

VIII
IN QUO PRIMATES AFRICÆ A CÆTERIS DISCREPABANT.

At licet his in omnibus cum aliis Metropolitanis convenirent, tamen inter eos hæc fuit differentia, quod solus Metropolita Carthaginensis electione fieret, cæteri verò ordinationis antiquitate; adeo ut ille primæ sedis Episcopus diceretur, non qui in Metropoli civili seu certa civitate sedem haberet, sed qui ante cæteros Episcopos provinciæ primus ordinationem Episcopalem recepisset. Aliarum regionum Metropolitani ordinabantur, sed in Africa tunc Episcopi Primates esse censebantur, & illorum sedes primæ dictæ fuerunt, cùm promotionis ætate cœperant esse antiquissimi. Hoc de literis meritissimus Sirmundus primus observavit, clarissimèque ex hoc probatur, quod multis urbibus ut Talabricæ vel potius Tabracæ Concilio quarto Carthaginensi, Tagosæ in Synodo Africana, Casis nigris in Collatione Carthaginensi, Calamæ apud Possidium in vita sancti Augustini, & aliis nomen primæ sedis detur, quæ tamen nunquam pro Metropolibus habitæ sunt, cum ex communi Geographorum consensu hæ solæ in Africa stabiles Metropoles fuerint, Carthago Africæ proconsularis, Cittha, aliàs Constantina Numidiæ, Cæsarea Mauritaniæ Cæsariensis, Sitifi Mauritaniæ Sitisensis, Tingi Mauritaniæ Tingitanæ, Telepte Bizacii & Tripolis,

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Nunc de qualitate Metropolitanorum &c.*] De auctoritate horum Primatum in suæ cujusque provinciæ Conciliis egregius est locus & in primis notandus apud Augustinum Epist. 162. contra Donatistarum pervicaciam. Nemo enim Acta Conciliorum in potestate sua habere poterat contradicente Primate.

polis, seu Leptis major Tripolitanæ. Deinde si in Africa Primates ratione sedis authoritatem habuissent, semper ejusdem civitatis Episcopi Primates dicerentur. At nunc unius, nunc alterius sedis Episcopi Primates cujuscumque Provinciæ in Conciliis dicuntur. De Numidia probabo, atque ex consequenti de aliis, cùm omnium eadem sit ratio. Secundus Tigisitanus in Numidia Cirtensi Concilio adversus Cæcilianum hoc nomine præsedit, teste Augustino [a]; Megalius Calamensis, ex [b] Possidio, Primas Numidiæ tum erat, cùm à Valerio cooptatus est Augustinus. Denique Xantippi Tagosensis Episcopi, & primæ sedis Numidiæ crebra est in synodis [c] Africanis mentio, necnon apud eumdem [d] Augustinum. At fuerunt, ut ex Ptolemæi antiquis Tabulis patet, Tigisis, Calama & Tagesi urbes inter se & à Cirta Metropoli civili diversæ. Unde rectè concluditur haud stabiles in Numidia Metropoles Ecclesiasticas fuisse, sed nunc has, nunc illas, quibus scilicet Episcopi sedebant promotione inter Collegas antiquissimi, qui proinde primæ sedis Episcopi dicebantur.

[a] Aug. lib. 5. contra Cresconium cap. 27
[b] Possid. in vita S. August.
[c] Cod. Afric. can. 85. 86.
[d] Aug. Epist. 217. & 236

Clarius idem probatur ex Epistola D. Augustini [e] ad Victorinum, in qua, cùm inter ipsum Victorinum & Xantippum orta esset de Primatu contentio, utroque se primatem asserente, cæterosque provinciæ Episcopos per Tractorias ad Concilium evocante, Victorino scribit consulitque, ut tam ipse quam Xantippus convocent Collegas seniores, qui inter ipsos quis verè senior sit dijudicent. Epistolæ verba sunt: *Domino beatissimo & venerabili Patri & consacerdoti Victorino Augustinus, in Domino salutem. Tractoria ad me quinto Idus Novembris venit jam finito die, & me valde indispositum invenit, ut occurrere omnino non possem.* Et post alia: *Præterea venerabilis frater & Collega noster Xantippus dicit, quod eum Primatem esse contingat, & erga plurimos sic habetur, & tales mittit Epistolas.* Item post alia. *Unde peto beatitudinem tuam, ut mihi ignoscas, & primò instare digneris, ut inter tuam sanctimoniam & senem Xantippum concorditer constet, quis vestrum debeat convocare Concilium: aut certè, quod salubrius esse arbitror, sine cujusquam præjudicio, ambo convocate Collegas nostros, eos maxime qui vobis Episcopatus ætate vicini sunt, qui facilè, quis vestrum verum dicat, agnoscant: ut inter vos paucos eadem præ cæteris quæstio dirimatur, & errore sublato, minores à cæteris convocentur, qui nec possunt nec debent nisi vobis in hac re tamquam prioribus credere, & nunc ignorant cui vestrum potissimum credant.* Verba ita clara sunt, ut de veritate, quam intendimus, nulla dubitatio esse possit. Etenim, si prima sedes Numidiæ semper eadem & stabilis fuisset, quid opus erat Episcopos congregare, ut inquireretur cui horum competeret Primatus? Et ad quid vocare Episcopos, qui Xantippo & Victorino Episcopatus ætate viciniores erant, nisi quia certius testari poterant, quo tempore horum uterque ordinatus fuerat Episcopus? At nec solum inter Xantippum & Victorinum super hac re contentio habita est, sed & plures similes accidêre, quibus ut occurrerent Patres Africani statuerunt, ut quicunque ordinarentur Episcopi per provincias, literas acciperent ab Ordinatoribus suis manu eorum conscriptas, continentes Consulem & diem, ut nulla altercatio circa χειροτονίας antiquitatem oriretur: sicut videre est apud Synodum [f] Africanam.

[e] Aug. Epist. 217. ad Victorinum
[f] Conc. Afric. can. 56.

Quid plura? Non tamen omittendum videtur aliud argumentum, ex censura, qua privabantur Donatistæ jure adipiscendi antiquitatis ordine Primatum suæ cujusque provinciæ, & qua Priscum notatum refert S. Augustinus in Epistolis [g], cum ait: *Clamet Priscus provinciæ Cæsariensis Episcopus: aut ad Primatum locus, sicut cæteris, mihi patere debuit, aut Episcopatus mihi remanere non debuit.* Eumdem usum adhuc suis temporibus inviolatum permanere decernit Divus Gregorius Magnus [h] hæc scribens ad Episcopos Numidiæ: *In Primatibus constituendis consuetudinem immotam permanere concedimus: exceptis his, qui ex Donatistis ad Episcopatum pervenerunt, quos provehi ad Primatus dignitatem, etiam cum ordo Clericorum ad locum eumdem deferat, modis omnibus prohibemus. Sufficiat autem illis commissæ sibi plebis*

[g] Aug. Epist. 261.
[h] Greg. Mag. lib. 1. Epist. 75.

tan-

tantummodo curam gerere. 1 Fateor duo genera eorum qui ad Primatum evehi poterant hic à D. Gregorio designari, unum eorum qui electione, & alterum eorum qui Episcopatus antiquitate, honore illo donabantur. Sed hinc inferri posse negamus, quod in singulis provinciis primæ sedes stabiles fuerint, quarum Episcopi Metropolitani essent. Sensus Divi Gregorii est, Donatistas nec ad Primatum Carthaginensem, ad quem sorte & electione provehebantur Episcopi, nec ad Primatum aliarum provinciarum, qui antiquitati Episcopatus debebatur, promovendos esse. Sic verba illa, *quos provehi ad Primatus dignitatem, etiam cum ordo Clericorum ad locum eumdem deferat*, intelligenda esse, censemus; huicque distinctioni firmum satis fundamentum præbet diversa conditio Primatis Carthaginensis, & aliarum provinciarum, cum ille, ut certæ sedi affixus erat, ita electione acquireretur; hic verò Episcopatus antiquitate & non electione senioribus Prælatis daretur. Hinc fit ut passim in Conciliis Africanis Primates senes dicantur, quippe qui honorem Primatus non alia ratione quam consecrationis prioritate obtinentes, primum locum nonnisi exacta ætate & admodum senes, propter magnum Episcoporum cujusque provinciæ numerum consequi non poterant

Sed ad quid tot argumentationes? cùm in Synodo Africana [a] disertissimis verbis Metropolim à prima sede distinctam esse doceatur, Canonis verba sunt: *Placuit omnibus Episcopis, qui in hoc Concilio subscripserunt, ut matricula & archivus Numidiæ, & apud primam sedem sit, & in Metropoli, id est, Constantinæ.* Hujus condendi ratio fuit, quod cùm prima sedes nunc apud hanc, nunc apud illam civitatem esset, archivus provinciæ vix conservari poterat: ut autem huic communi damno providerent occurrerentque Episcopi, statuerunt ut non tantum in prima sede, sed & in Metropoli servaretur: clarissime hoc decreto docentes, primam sedem prorsus aliam esse à Metropoli, & Primatem, seu primæ sedis Episcopum ab Episcopo Metropolis differre.

[a] Concil. Afric. Canone 53.

IX. OBJECTIONES PRO STABILITATE PRIMATUM AFRICÆ, EARUMQUE SOLUTIONES.

Quamvis autem hæc omnia luce meridiana clariora sint, non desunt tamen, qui aliis rationibus ducti, contrarium sentiant. Hi cum negare non possint Primates in Provinciis Africæ, Consulari excepta, ex antiquitate ordinationis Episcopalis fieri: alios præterea ordinariæ conditionis in iisdem statuunt, qui ratione Metropolis civitatis, quarum erant Episcopi, verè Metropolitani essent. Istud primum conantur probare ex Canone [b] octogesimo sexto Ecclesiæ Africanæ, qui decimus tertius est Concilii Milevitani secundi, quo, cùm propositum esset ab Aurelio Carthaginensi, ut juniores senioribus loco cederent, eisque inconsultis nihil agere præsumerent, universi Episcopi dixerunt: *Hic ordo & à Patribus & à Majoribus servatus est, & à nobis Deo propitio servabitur, salvo etiam jure Primatus Numidiæ & Mauritaniæ.* Hinc enim inferunt certos, seu certæ sedis fuisse Primates in Mauritania & Numidia, præter eos qui primæ sedis erant Episcopi, scilicet Episcopos Cirtæ seu Constantinæ in Numidia, & Cæsareæ in Mauritania. Sed hic nodus satis solvetur, si negemus ullam hoc Canone fieri mentionem Episcoporum Constantinæ & Cæsareæ, quos Primates certos fuisse autumant. Sola lectione patet ibi de primæ sedis Episcopis tantum agi, quibus ut omnes harum provinciarum Episcopi cederent, multumque in peragendis negotiis deferrent, statutum est.

[b] Cod. Afric. Can 86.

Instant Donatianum Episcopum Teleptes provinciæ Bizacenæ dici primæ sedis Episcopum, in Concilio [c] Milevitano secundo: Teleptem autem Metropolim stabilem fuisse Bizacenæ. Sed parvi momenti instantia hæc est, cùm Donatianus ille, non ratione sedis, sed ordinationis antiquitate, Primas dictus sit: sicut & senex Musonius ejusdem provinciæ Primas, tempore Concilii Carthaginensis tertii Cæsario & Attico Consulibus, ut patet ex Epistola

[c] Concil. Milevit. 2. can. 27.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Fateor duo genera eorum qui ad Primatum evehi &c.*] Mens sancti Gregorii multo clarius elucet ex antecedente Epistol. 72. ad Gennadium Exarchum Africæ, cujus locum hic apponi operæ pretium fuisset, ille enim nulla interpretatione, aut divinatione indiget.

[a] Epist. Aurelii & Musonii ad calcem Conc. 3 Carthag.

stola [a] ab Aurelio & ipsomet Musonio subscripta. Sed hunc Musonium Teleptensem Episcopum fuisse proximè ante Donatianum, ut volunt, nusquam reperi: & quamvis Donatianum nullo intermedio præcessisset, nihil tamen contra sententiam nostram sequeretur: cùm eorum alter ex alia sede, in qua primùm ordinatus fuerat, Teleptem transferri potuerit, & postea ratione primæ suæ ordinationis primæ sedis Episcopus, seu Primas Bizacenæ fieri.

[b] Conc. Carthag. 3. Can. 17. in Græco exemplari.
[c] Concil. Milevit. Arcadio & Honorio Coss. in Cod. Afric.

Urgent Mauritaniæ Sitifensi Primatem proprium tributum fuisse à Concilio tertio [b] Carthaginensi anno quadringentesimo decimo nono celebrato, quemadmodum & aliis provinciis; quamvis in [1] Concilio [c] Milevitano anno quadringentesimo secundo celebrato, jam legatur Nicetius Episcopus primæ sedis Mauritaniæ Sitifensis: indeque inferunt duo genera Primatum in hac provincia fuisse; de quibus nil aliud excogitari potest, nisi quod unus senior ordinatione erat, & alter Episcopus Metropolis certæ & stabilis. Sed quamvis Canones isti in græca Collectione Decretorum Ecclesiæ Africanæ, tribuantur Milevitano sub Arcadio & Honorio, & Carthaginensi tertio Concilio; tamen parum fide digna est, cùm in Codice latino, cui longè plus deferendum, nulla sint acta Concilii Milevitani primi sub dictis Imperatoribus, nec legatur Canon de institutione Primatis Sitifensis inter cæteros Concilii tertii Carthaginensis. [2] Hos ab antiquis Conciliis Africanis conditos fuisse facilè crediderim: sed cùm ignoretur à quibus, nulla potest certa inferri consequentia in favorem Episcoporum Sitifi Metropolis hujusce provinciæ.

Majorem autem fidem adhibendam esse latino Codici quam græco, ex hoc clarè probatur, quod Africana Concilia latinè non græce facta sint: & quòd latinus Codex in his, quibus differt à græco, conformis sit exemplaribus authenticis Conciliorum Africanorum, sicut & usibus antiquis Ecclesiæ Africanæ, à Divo Augustino, Fulgentio, Ferrando aliisque hujusce regionis celeberrimis Scriptoribus, quibus tamen repugnat græca collectio, ut fusè probavit Eminentissimus Cardinalis Perronius.

[d] August. Epist. 217.

Objiciunt etiam ex Augustino [d] Victorinum, qui se Primatem Numidiæ quasi seniorem dicebat, ideo non potuisse Episcopos ad Concilium vocare, quod Episcopum Constantinæ Metropolis verum Primatem haberent, ad quem id muneris spectabat: huncque volunt sensum genuinum esse verborum Divi Augustini, ex quo proinde inferunt duo genera Primatum fuisse in Numidia universaque Africa, scilicet Episcopum Metropolis, & antiquiorem. Sed frustra conantur hunc eximium Doctorem ad suas partes evocare, cùm jam ratio allata sit hujus Epistolæ scribendæ, dictumque hac una ratione missam ab eo fuisse, quod contentio exorta esset inter Xantippum & Victorinum, quis horum antiquior ordinatione, & cui proinde competeret Primatus. Imo hanc in eos retorqueri posse quasi acutissimum telum contendo, cùm utrique consulat Augustinus convocare Collegas, qui ipsis Episcopatus ætate vicini erant, quique facilè, quis eorum verum diceret & antiquior esset, dijudicarent.

Alia quædam addunt, sed minoris momenti, & quæ, ut mihi videtur, nulla responsione indigent. Idcirco quæ in unaquaque provincia sedes essent Episcopales dicendum: si tamen prius singularum limites, quos Ecclesia instituit, & qui ab aliis per Geographos designatis aliquatenus differunt, assignaverimus.

PRO-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Concil. Milev. anno 502 celebrato*] In Concilio Carthaginensi anni præcedentis 401 leguntur Honoratus & Urbanus Legati provinciæ Mauritaniæ Sitifensis in Cod. Can. pag. 205. Sed iidem Legati leguntur in Concilio Carthaginensi anni 397 unde jam tunc separatam provinciam fuisse constat in eodem Cod. Can. pag. 208.

2 *Hos ab antiquis Conciliis Africanis conditos fuisse crediderim.*] In Concilio Hipponensi anni 393 hoc petitum concessumque fuisse, ut Sitifensis provincia primæ Sedis Episcopum haberet, ex Canone ejusdem Concilii dicimus, qui in Concilio Carthaginensi anni 525 sub Bonifacio Episcopo legitur.

PROCONSULARIS clauditur ab Ortu & Septentrione pelago Africo: ab Occidente Tusca fluvio, & linea ducta à Tusca è regione Musti civitatis, secando Rubricatum fluvium ad Bullam regiam, indeque ad Ammederam: à Meridie dividitur à Bizacena per lineam ductam ab urbibus Ammedera & Vazuâ usque ad flexum Bragadæ fluvii: indeque per Abderam & Ulizibirram civitates ad sinum Adrumetinum versus Ortum, non longè ab Adrumeto. X. Limites singularum Provinciarum Africæ.

[1] NUMIDIA habet pro terminis ab Ortu Tuscam fluvium, & lineam ductam ab ejus fontibus per Rubricatum fluvium, quem secat è regione Bullæ regiæ, indeque juxta eundem Rubricatum ad Libycas usque gentes protensam: & ab Occidente Ampsagam: à Septentrione Mare Africum: & à Meridie partem Libyæ interioris.

BIZACENA Provincia ab Ortu habet mare Africanum & Tritonem fluvium: ab Occasu Rubricatum fluvium & Proconsularem, à qua per lineam jam dictam separatur: à Septentrione habet eamdem provinciam Proconsularem: & ab Austro Libyam interiorem.

SITIFENSIS Mauritania habet ab Ortu Ampsagam fluvium: ab Occasu Nasabath: à Meridie partim Libycas gentes, partim lineam infra descriptam, qua dividitur à Mauritania Cæsariensi: & à Septentrione mare Africum.

MAURITANIA CÆSARIENSIS habet ab Ortu provinciam Sitifensem, à qua separatur per fluvium Nasabath, & lineam ductam à fontibus dicti fluvii ad Audum quem secat: indeque inter Cidamum & Tubunam urbes, ad Gulum fluvium non longe à Germania urbe usque ad gentes Libycas: ab Occasu terminatur Malva fluvio: à Septentrione habet mare Africum: & ab Australi plaga clauditur gentibus Libycis.

MAURITANIA TINGITANA ab Ortu terminatur Malva fluvio, & linea ducta à fontibus Malvæ usque ad majorem Atlantem: ab Occasu mari externo, quod & Oceanus occiduus dicitur: à Septentrione habet fretum Herculeum: & à Meridie majorem Atlantem, quo à Libya interiori separatur.

TRIPOLITANA provincia ab Ortu habet Aram Philenotum, & lineam ab ea ductam ad Libycas gentes: ab Occasu Tritonem fluvium, quo dividitur à Bizacena: à Septentrione terminatur mari Africo, & à Meridie desertis Libycis.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Numidia habet pro terminis &c.*] Numidia consularis appellatur in Coll. Carth. 1. § 18. & apud S. Augustinum Epistol. 134. Numidiarum duarum mentio fit

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM AFRICÆ,
AC PRIMO,
[1] PROVINCIÆ PROCONSULARIS.

[2] CARTHAGO Ptol. lib. 4. c. 3. Ab incolis hodie *Almenara*. S. Cyprianus Episcopus Carthaginensis toto orbe celeberrimus est.

[1] SICI-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1. Victor Vitensis lib 1. affirmat hanc provinciam habuisse CLXIV Episcopos lib 1 p 6 b.

2 *Carthago*] De Carthaginensium Episcoporum successione Baron. ad Martyrol. 26 Octobris. Restitutus Martyrol. 9 Decembris. Possidius in Indiculo. Cyprian. Epist. 55. Ante Cyprianum fuit Agrippinus, Donatus, Fabianus, post, Mensurius, Cæcilianus, Lucianus, Rufus, Gratus, Genethlius, Aurelius, Capreolus, Quodvultdeus, Deogratias, Eugenius, Bonifatius, Reparatus, Primasius, sive Primosus, Victor, Publianus, Fortunatus, omnes ibidem celeberrimi.

[1] SICILIBRA Antonino in Zeugitana, Siciliba D. August. l. 7. c. 3. contra Donatistas, in quo *Satius* Episcopus à Siciliba legitur.

[2] MAXULA[3] Antonino in Zeugitana. *Numidius* Episcopus Maxulitanus est [4] in Collatione Carthaginensi.

VALLIS Antonino in Zeugitana. *Quodvultdei* Episcopi [5] Vallitensis memoria est in eadem Collatione Carthaginensi.

[6] UTHINA Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Felicem* Episcopum ab Uthina habet D. August. lib. 6. contra Donatistas cap. 33.

[7] TUBURBO Ptolem. ibidem. [8] *Sedatus* Episcopus à Tuburba subscripsit Concilio tertio Carthaginensi.

[9] ABDERA Ptol. ibidem. *Felix* Episcopus [10] Abdiritanus legitur apud Victorem Uticensem lib. 2.

[11] ASSURUS, vel Assuris Æthico in Cosmographia. [12] *Victor* Episcopus ab Assuris subscripsit Concilio tertio Carthaginensi.

TUCABOR, alias Tucca Terebentina Anton. in Zeugitana. [13] *Fortunatus* à Tucabori legitur apud D. August. lib. 6. contra Donatist. cap 24.

ALTIBURA, Altaburis Notitiæ Africæ, Altinros Antonino. [14] *Basilius* Episcopus Altiburensis est in Collat. Carthag.

[15] VAZUA, in confinibus Numidiæ & Proconsularis Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Victor* Vazensis legitur in Collatione Carthaginensi.

[16] AMMEDERA, Antonino in Numidia. [17] *Eugenium* Episcopum ab Ammedera habet D. August lib. 6. contra Donatistas cap. 39.

[18] SICCA [19] Ptol. lib. 4. cap 3. *Candidus* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodicæ provinciæ Proconsularis, in Concilio Lateranensi sub Martino.

FURNI Unde Geminius à Furnis apud S. Augustinum infra in Notit Sed Episc incert per Afric Et Simeon Episcopus plebis Furnitanæ ex Provincia Proconsulari in Concilio Bonifatii. Eodemque pertinet Florentinus Furnitensis Coll Carth sic enim pro Furvitensis legendum existimo LUCAS HOLSTENIUS.

SIMINGITA Unde Cresconius Simingitanus in Conc Bonifatii, & Restitutus Simingitensis Coll. Carth. infra in Notit. Sed Episc. incert. per Afric. & Deuterius Simminensis ex Notitia Africæ huc quoque pertinet. LUCAS HOLSTENIUS

APTUNGA, vel AUTUNGA, Ex hoc loco Felix Aptungitanus, Aptugnitanus, Coll. Carthag. I §. 18.

Abbi

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sicilibra*] Sicilibba Tab Peuting. Siciliba in Concil S Cypriani & D. August lib 7. &c Cilibensis Tertullus Collat Carthag. huc referendus infra e Notit Sed Episc Incert Prætextatus Siciliensis Concil. Carthaginen anno 419 in Cod. Can corrupte legitur, sed MS Vatican Sicilibensis Et sic Dionys. Exigui Collectio Canonum. Alius MS. vetus Sicilibbensis.

2 *Maxula*] Colonia.

3 *Anton. in Zeugitana*] Maxulla Plinio.

4 *In Coll. Carth*] Et in Concilio sub Genethlio Caecadius in Notitia Victoris. & alius Numidius in Concilio Bonifatii Hinc Martyres Maxulitani Martyrolog 9. Aprilis, de quibus videndus S August. sermo.

5 *Vallitensis*] Volitensis legitur in Collat Carth. infra p. 92 Restitutus Vallitanus Concil Bonifat Bonifatius Ballitanus Donatista apud Optatum lib 2.

6 *Uthina*] Utina sine aspiratione. Lampadius de Utina adfuit Concilio Arelatensi I. in Collat. Carth. Isaac Utinensis & Felicianus Donatista, ex Concil. Carth. S. Cypriani. Gallonianus Utinensis Concil. Carth anno 419. Cod Can. Timianus Utinensis. Col. Carth Felicissimus Episcopus plebis Sedelensis, qui & Utinensis in Concil. Carthag. Bonifatii.

7 *Tuburbo*] Tuburbum majus, Tuburbitana civitas major Victori Vitensi Plinio Tuburbis.

8 *Sedatus* &c.] Benenatus Tuburbitensis in Notitia Africæ apud S Cyprianum p 401. Optatus habetur in actis SS. Perpetuæ & Felicitatis, quæ inde Martyres Tuburbitanæ S Augustino Cyprianus Episcopus Tuburbitanorum majorum Coll. Carth. Faustus in Concilio Arelatensi I.

9 *Abdera*] Eadem cum Abbir sive Abbirita infra p. 89. & 91.

10 *Abdiritanus legitur &c*] scribendum Abbiritanus &c Idem Abaritanus in Notitia Africæ

11 *Assuris &c Æthico in Cosmographia*] Assuritana civitas August lib 1 contra lit. Petilian. cap. 15. Plinio Assuritanum oppidum A Hirtio Ascurum oppidum maritimum Mauritaniæ, sed hoc non potest esse idem

12 *Victor &c*] Fortunatianus & postea Epictetus Episcopi Assuritani apud Cyprianum Epistola 64. Euangelus in Collat Carthag Episcopus Catholicus Idem Euangelus Assuritanus adfuit tertio Concilio Carthag anni 397. Collect. African § 33. Prætextatus Assuritanus Donatista apud S. Augustinum lib 1. contra Parmen. lib. de unitate Ecclesiæ cap 18. & Epist. 255.

13 *Fortunatus &c. Apud D August. lib 6 contra Don cap 24.*] Ex Conc. S Cypriani Megasius Tucaborensis Donatista in coll. Carthag.

14 *Basilius Episc Altiburensis*] Altiburitensis &c Idem infra in Prov Numid. male Altabensis, Altaburos Tabul. Peuting

15 *Vazua*] Victor Vuazensis.

16 *Ammedera, Anton Numid.*] & Tab. Augustana Procop 4. ædific. Ἀμμέτερα, qui in Byzacio ponere videtur.

17 *Eugenium Episc.*] fuit in Concilio S Cypriani Speratum Ammadorensem Coll. Carth.

18 *Sicca*] Sicca-Veneria.

19 *Ptol lib 4. cap 3.*] Procop. 2 Vandalic. de ejus situ Fortunatianus Siccensis in Coll. Carthag fuit unus ex septem deputatis Catholicis. Huc etiam referendus Vincentius Ziggensis in Notit Africæ. Urbanus Siccensis commemoratur in Epistola Concilii Carthag. XVIII. ad Bonifatium Papam in Cod. Canonum.

Alibi Aptugnensis Cæciliani ordinator apud Optatum lib. 1 in fine ejusdem libri Autungitanus scribitur. Sic & Saturus Aptugnensis in Concilio Bonifatii. Et Januarius Aprucensis in Coll. Carthag. Magnus Aptungensis Concilio sub Grato. Plinio Abutucense oppidum. Hinc & Paulus Abtucensis Episcopus infra pag. 93. ubi male Tabucensis, apud Ptolemæum ἄουαα male legitur pro ἀπτιαα, vel ἀκτιύγια. Alius Felix Aptugnitensis in Coll. Carth. LUCAS HOLSTENIUS.

ABBIR majus, cujus Episcopus Felix in Coll. Carthag. vide pag. 91. ad Abbirita, & in Incert. Provin. & alius Felix Abbiritanus in Histor. Persec. Vandal. LUCAS HOLSTENIUS.

1 THINNISSA Ptol. ibidem. *Dalmatius* Episcopus Tinnisensis est in Africæ Notitia.

2 TUBURBO minus Antonino in Zeugitana. *Ruffinus* ejus Episcopus adfuit Collationi Carthaginensi.

3 MEMBRESA Antonino in Zeugitana. *Gemadius* Episcopus Membresitensis est in eadem Collatione Carthag.

4 MELZITA Plinio l. 5. c. 4. cujus Episcopus *Tatus* est in eadem Collatione Carthaginensi.

5 UTICA, Ptol. lib. 4. cap. 3. nunc *Biserta*. *Aurelius* Episcopus Uticensis subscripsit Concilio Carthag. III.

6 THEUDALIS Plin. l. 5. cap. 4. *Habetdeum* Episcopum Thudalensem nominat Victor Uticensis lib. 1.

7 HIPPO-ZARITO Antonino in Zeugitana. *Petrus* hujus Episcopus subscripsit Concil. 3. Carthag.

8 MEMBRO Antonino in Zeugitana. *Bonifacius* Episcopus Membrositanus est in Notitia Africæ.

9 LAPDA, cujus Episcopus *Jona* legitur in eadem Notitia Africæ.

10 BULLA-REGIA Notitiæ Africæ. *Dominicus* Episcopus Bullensis Regiorum est in Collat. Carthag.

11 TENNONA, cujus Episcopi *Crescens* meminit Notitia Africæ.

12 BENEVENTUM Notitiæ Africæ, in qua ejus Episcopus *Gulosus* dicitur.

13 SIMITHU Antonino, cujus Episcopus *Benenatus* subscripsit Epistolæ synodicæ Proconsularis sub Martino.

14 THELE Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Bonifacius* dicitur ibid.

GUNELA eidem Notitiæ, in qua legitur *Paschasius* Episcopus Gunelensis.

M CAR-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Thinnissa*] Hujus fit mentio in Martyrolog. Rom. ubi Felix Martyr, cujus meminit S. Augustinus in Psal. 127.

2 *Tuburbo minus Ant. in Zeugitana*] Victor Episcopus Tuburbitanorum minorum in Coll. Carthag. & Maximinus ejus adversarius Donatista.

3 *Membresa Ant. in Zeug.*] & Procopio 2. Vandal. [*Gemadius*] Gennadius [*Ep. Memb. est in eadem Coll. Carth.*] Salutius Membresitanus August. lib. 3. contra Parmenian. in fine. Paschasius Membresitanus Concilio Bonifatii. Vide omnino Procopium 2. Vandal. p. 145. qui μεμβρησαν vocat. Grotius male Membristam.

4 *Melzita Plin. lib. 5. cap. 4.*] Ptol. Μιλζιτα. Valerius Melzitanus Maximianista damnatus a Donatistis in Concilio Bagajensi apud S. August. lib. 3. contra Crescon. Grammat. cap. 19. & 53. fuit unus ex XII. Ordinatoribus Maximiani Cabarsussi.

5 *Utica* &c.] Victor Uticensis adfuit Coll. Carth. Flavianus subscripsit Epistolæ Synodali. Et alius Victor subscripsit Concilio Arelatensi I.

6 *Theudalis*] Equitius ejus Episcopus Cod. Canon. Can. 78. & 93. ob scelera condemnatus a Concil. Carthag. quinto, & postea ejectus lege Honorii, rogatu Concilii Carthag. decimi. Urbanus Theodalensis in Coll. Carthag.

7 *Hippo-zaritos*] Hippo zaritus Plinio aliisque. Vide Chifflet. ad Ferrand. pag. 285. [*Petrus hujus Episcopus subscr. Concilio sub Cypriano.*] Donatus Hipponizaritensis. Marianus in Notit. Africæ. Hippodiaritos vero nomine. Inde Florentius Hipponensium Diarritorum Episcopus subscripsit libello Leporii. Item Hippensis Zaritonensis vocatur in Coll. Carth.

8 *Membro*] Forte eadem cum Membresa, sed omnino scribendum Memblosita. Unde Theasius Memblositensis in Coll. Carth. & [*Bonifac. Ep. Memb. est in Not. Afric.*] in Proconsulari.

9 *Lapda*] eadem infra in Mauric. Cæsar. Labdia. [*cujus Episc. Jona legitur &c.*] Victor in Conc. Bonifatii.

10 *Bulla-regia Not. Afr.*] Epigonius in Canon. Concil. Afric. Joannes Bullensium regiorum in Not. Africæ.

11 *Tennona* &c.] Optatus Tononensis adfuit Concilio Carthag. sub Bonifatio. Et Victoris Tunnonensis Episcopi notissimum extat Chronicon.

12 *Beneventum* &c.] Anastasius Beneventinus Concil. Arelat. I.

13 *Simithu*] Σίμιθα Ptolem. Simittuense oppidum Plinio, [*Cujus Episcop. Benenatus*] Simittensis in Coll. Carthag. [*Subscripsit Epist. Syn.*]

14 *Thele*] Alia fuit in Byzacena (de qua infra) Tiella & Zella & Tzella. Unde Donatianus Zelensis Coll. Carthag. adfuit. Hinc etiam Thilense, Tiellense, & Zellense Concilium, & Narcicus Donatista Tzellensis infra in Incert. Prov. [*Cujus Episcopus Bonifatius*] Deumhabet [*Dicitur ibid.*]

1 CARPIS Ptol. lib. 4. cap. 3 *Bassus* Episcopus Carpitanus subscripsit eidem Epistolæ Synodicæ, quæ supra.

2 UTIMMIRA Notitiæ Africæ, quæ habet *Reparatum* Episcopum Utimmirensem.

3 MISUA Plin. l. 5. c. 4. *Hirundinus* ejus Episcopus dicitur in eadem Notitia.

4 DUASSEDEMSAI Notitiæ Africæ, ubi *Mannucius* ejus Episcopus dicitur.

5 MIGIRPA D. Augustino lib. 6. contra Donatistas cap. 9. in quo *Felix* Episcopus a Migirpa legitur, & *Paschasius* in Notitia Africæ

6 PAPIA, Pupia Notitiæ Africæ. Ejus Episcopus *Bonifacius* subscripsit Epistolæ Synodali Proconsularis sub Martino.

PUPPUT Antonino in Zeugitana. 7 *Panonius* Episcopus Pupputtensis est in Collat. Carthagin.

8 URCITA Notitiæ Africæ, quæ ejus Episcopi *Quintiani* meminit.

9 GISIPA eidem Notitiæ. *Mellosus* ejus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodali Provinciæ Proconf.

10 UZITA Ptol lib 4 cap. 3. *Gajus* Episcopus Uzitensis est in Notitia Africæ.

11 BONUSTA Notitiæ Africæ. *Rufinian* Episcopi Bonustensis memoria est in Collat. Carthag.

12 CICSITA eidem Notitiæ, cujus Episcopus *Flavosus* nuncupatur in eadem Collat. Carthag.

13 NEAPOLIS Æthico in Cosmographia. D. August. lib. 7. contra Donatist. habet *Junium* Episcopum à Neapoli, & Notitia Africæ *Clementinum*.

SIMIDICA Adeodatus Simidicensis in Coll. Carth Idem adfuit Concilio Carthag. anno 419 ubi Simidicus legitur in Codice Canonum, Interpreti Græco συμιδικηνῆς: LUCAS HOLSTENIUS.

UCI MAJUS. Plinius lib. 5 cap 4. commemorat Ucitana oppida duo, Majus & Minus Collat. Carth. adfuit Octavianus Uci majus Tripolius Ucitanæ Ecclesiæ Episcopus. Epistol. Synod Proconf & fortè Ucimmensis Octavius in Coll Carth ad alterum pertinet, ut notavi infra in Notit. Sed Episc Incert. Huc etiam referendus Quintianus Urcitanus ex Notitia Africæ, ubi Ucitanus legendum. Tripolius Ucitanus in Epist Synod. Proconf LUCAS HOLSTENIUS.

14 CULSITA Notitiæ Africæ. *Petrus* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodicæ provinciæ Proconsulatis.

15 CURBI, Curubi Anton. in Zeugitana. Unde *Benenatus* Episcopus Curbitanus habetur in eadem Epist. Synodali.

16 CÆFALA, cujus Episcopus *Crescis* legitur in eadem Epistola Synodali.

BUL-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Carpis*] Carpi Plinio [*Ptol. lib 4. cap 3*] Pentadius Carpitanus Concil. Carthagin. anni 419 in Cod. Canon. Antonius Carpitensis Coll. Carthag Secundinus à Carpis Concil S. Cypriani Venerius Carpitanus Concil Carthag Bonifatii

2 *Utimmira &c.*] Severus Episcopus plebis Utimari in Coll. Carthag.

3 *Misua &c.*] Sevus Dei Missuen. Conc Bonif

4 *Duassedemsai*] Eadem infra pag. 93 reponitur. Ex Collatione autem apparet verum nomen fuisse Duassenemsal Itaque Episcopi isthic notati huc referendi. Puto duo fuisse loca, quibus idem nomen Selemsal. [*Ubi Mannucius ejus Episcopus dicitur*] Epistol Synod.

5 *Migirpa*] Victor Migirpensis in Coll. Carthag [*D. August lib 6 contra Donat cap 9.*] ex Concilio S. Cypriani, in quo Felix &c. Turius Migirpensis Conc Carthag anno 397 in Cod Can.

6 PAPIA] PUPIA, PUPIANA [*Notit Afric.*] in qua recensetur Reparatus Puppianensis Victor Senex Puppianensis Conc. Carthag ann 397. in Cod Canon. Gaudiosus Puppianensis adfuit Conc. Carthag. Bonifatii.

7 *Panonius Episcopus*] Puppitensis. Gulosus Puppitanus Epistol Synodal Proconf. Fortunatus Puppitanus, Concilio Carthag Bonifatii

8 *Urcita*] Uci. An Ufceta hæc A Hirtio? [*Quintiani meminit*] Est Ucitanus, ut hac pag

9 *Gisipa eid. Notit.*] Ubi Castissimus Gisipensis legitur, & Januarianus Gisipensis majus in Coll Carth. unde apparet duplex hoc nomine oppidum fuisse majus & minus, & Gisipe aut Gisipi dictum. Considerandum an sit Γίσιπα Ptolem. Redemptus Gizipensis Concilio Bonifatii

10 *Uzita*] infra Uci. A Hirtio, & situs ex Hirtio cognoscitur [*Gajus Episcopus Uzitensis*] Ucitanus &c. An hinc Felix Visiten. in Collat. Carthag

11 *Bonusta &c. Ruf. Episcop Bonust. mem. est in Coll. Carthag.*] & Cypriani in eadem Notitia.

12 *Cicsita &c.*] & Crescens in dicta Notitia.

13 *Neapolis*] Colonia Ptolemæo Fortunatianus adfuit Concilio Carthag anno 419 in Cod Canon. & jam antea Coll Carthag Ubi Neapolitensis vocatur Joannes in Concilio Carthag Bonifatii.

14 *Culsita*] Culusita, Culusitana civitas Victori lib 3 [*Notitiæ Africa*] ubi Æmilianus Culusitanus. Nicasius Culusitanus Conc. sub Grato cap. 6 Vincentius Culusitensis adfuit Collat. Carthaginensi unus ex septem Collatoribus. & Conc. Carthagin. anno 419 in Cod. Canon. Adelphius Culusitanus Concil. Arelaten. I. Martianus Culusitanus Conc Carthag. Bonifatii.

15 *Curbi*] rectiùs [*Curubi Anton in Zeugitana*] Locus exilio S Cypriani nobilitatus, in cujus Actis civitas Curubitana vocatur, quæ Pontio Diacono Curubi. Peregrinus Curubitanus in Concil. Carth. Bonifatii

16 *Cafala cujus Episc. Crescis*] Crescens &c. Fidentius Cefalensis Collat. Carthag.

BULLA Notitiæ Africæ. [1] *Terapius* à Bulla adfuit Concilio Carthag. III.

CLYPEA Ptol. ubi supra, hodie *Zafaran*. [2] *Stephanus* Clypiensis est in eadem Epistola Synodali.

3 MEGLAPOLIS Notitiæ Africæ. *Reparatum* Episcopum Meglapolitanum habet eadem Epistola Synodalis.

4 TIMIDA Epistolæ Synodicæ, apud D. Augustin. lib. 7. contra Donatistas cap. 22. est *Faustus* Episcopus à Timida Regia.

5 ZIGGA. *Vincentium* Episcopum Ziggensem habet Notitia Africæ.

6 SEMINA, cujus Episcopi *Florentii* meminit eadem Notitia.

7 PARISIUM. *Felix* Episcopus Parisiensis subscripsit Epistolæ Synodali Provinciæ Proconsularis.

RUCUMA eidem Epistolæ Synodicæ. [8] *Luciani* Episcopi à Rucuma meminit D. Augustinus lib. 7. contra Donatistas cap. 7.

TALBORA. *Constantinum* Episcopum Talborensem habet eadem Epistola Synodalis.

9 TAGARA, cujus Episcopi *Honorati* memoria est in Notitia Africæ.

10 CELLÆ Notitiæ Africæ, quæ *Cyprianum* Episcopum Cellensem habet.

11 UZIPPARITA, cujus Episcopus *Augentius* nuncupatur in eadem Notitia.

12 ABBIRITA Epistolæ Synodali jam dictæ. *Candidianus* Episcopus Abbiritanus adfuit Concil. Carthag. 7.

13 AUSANA Victori Uticensi MS. cujus Episcopi *Cassosi* mentio est in Notitia Africæ.

14 TABUCA Epistolæ Synodali provinciæ Procons. in qua *Pauli* Episcopi Tabucensis mentio est.

15 MARAGGARITA. *Maximus* ejus Episcopus est in Notitia Africæ.

16 MUZUA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Rufinianus* subscripsit Concilio septimo Carthag.

ABITINA Epistolæ Synodali, & [17] D. Augustino lib. 7. contra Donatistas cap. 28. [18] *Maximus* Episcopus Abitinensis est in Collatione Carthaginensi.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Therapius à Bulla adfuit Concil. Carthag.*] sub S. Cypriano. Porphyrius Bullensis Concil. Bonifat.

2 *Stephanus Clypiensis &c.*] Crescens Concil. Bonifatii. Laodicius in Collat. Carthag.

3 *Meglapolis Notit. Africæ*] Ubi Coronius ejus Episcopus legitur. Reparatus Meglapolitanus Coll. Carth. adfuit.

4 *Timida*] Regia eadem reperitur infra in Mauritania Cæsar. [*Epistola Synodicæ*] ex Conc. sancti Cypriani apud D. August. &c. in Coll. Carthag. Tumida scribitur, ubi Januarius ejus Episcopus Catholicus & Victorianus Donatista. In Parisiensi editione Tumidensis legitur. Restitutus Timedensium regiorum in Concilio Bonifatii.

5 *Zigga*] SICCAM esse non dubito. ita Ziccenses in Collat. pag. 146.

6 *Semina &c.*] Junianus Siminensis in Conc. Carth. Bonifatii.

7 *Parisium*] An Pertusa hæc Antonini prope Carthaginem, unde Martialis Pertusensis Maximianista apud August. lib. 3. contra Crescon. cap. 19. & 53.

8 *Luc. Episc. à Ruc. meminit D. August. lib. 7. contra Donat. cap. 7.*] ex Concilio S. Cypriani.

9 *Tagara*] TAGARATA, inde Honorati Episcopi Tagaratensis memoria est in Notit. Africæ, & Lucius Tagaratensis in Collat. Carthag.

10 *Cellæ &c.*] Honorius Cellensis in Collat. Carthag.

11 *Uzipparita*] UZIPPARA &c. Huc pertinet Paulus Uzittarensis in Coll. Carthag. scribendumque Uzipparensis, sed nil mutandum: nam ibi Mariani Uzippantani mentio. Marianus Uzipparensis adfuit Concilio Carthag. anno 419. Cod. Can. Sementius Concilio Bonifatii.

12 *Abbirita*] Adeodatus Epist. Synod. [*Candidianus*] Candidus [*Episc. &c. adfuit Concil. Carthag. 7.*] anni 419. in Cod. Canon. Hæc quoque Abbir Germanicia S. August. infra in Notit. Sed Episc. Incert. cujus Episcopus Successus. Sic Candidus, qui in ipso Concilio Abbiritanus in subscriptionibus Germaniæ vocatur. Et in MS. Vaticano Abbiritensis Germanicianorum. Ante hunc Victor Abziritanus adfuit Concilio sub Genethlio. Fructuosus Abzyritensis Collat. Carthag. Victor Amburensis, fortè Abbirensis.

13 *Ausana*] Ausapha. S. Augustinus lib. 3. contra Crescon. cap. 19. & 53. Salvius Ausaphensis unus ex 12. Ordinatoribus Maximiani, & ideo damnatus in Concilio Bagajensi.

14 *Tabuca*] est Abtuca pag. 89. A. Hirtius Buccam oppidum Uzitæ confine refert.

15 *Maraggarita*] Naraggarita Ortelius ex Victore Uticensi MAGGARITA refert &c. Faustinus Naraggaritensis Donatista Coll. Carth. Benenatus Naraggaritanus in Epist. Synodica Procons. Victorinus Nagargaritanus in Concilio Bonifatii.

16 *Muzua &c. cujus Episcopus*] ibidem Felix Muzuensis & [*Rufinianus subsc. Concil. Carthag. 7.*] anni 419. ubi Muzucensis legitur in Cod. Canon. Rom. Muzubensis Codex Justelli, sed MS. Vatic. antiquissimus Muzensis legit. sed in Collat. Carth. scribitur Muzuensis.

17 *D. August. lib. 7. contra Donat. cap. 28.*] ex Concilio S. Cypriani, cui adfuit Saturninus ab Avitinis Augustalis, Epist. Synod. Procons.

18 *Maximus &c.*] Abitinensium contumeliis in Salvium Membresitanum Episcopum commemorat Augustinus lib. 3. contra Parmenian. sub finem.

TITULI, cujus Episcopus *Cresconius* legitur in eadem Collat. Carthag. & *Crescituri* Episcopi Titulitani meminit Notitia Africæ.

EUDALA Victori Uticensi MS. *Victorem* Episcopum Eudalensem habet eadem Notitia Africæ.

CASULA Antonino in Zeugitana. [1] Casulas Carianenses sedem Episcopalem habet Victor Uticensis MS. Est autem *Silvanus* Carianensis Episcopus in Collat. Carthag.

TULANA, cujus *Paschasius* Episcopus dicitur in Notitia Africæ.

[2] VIVA Antonino in Zeugitana. *Victor* Vivensis est in Collat. Carthag.

VOL, Ptol. lib. 4. cap. 3. [3] *Crispuli* Episcopi Volitensis mentio est in Coll. Carthag.

TUNES Polybio l. 14. hodie *Tunis* dicitur. *Lucianus* Episcopus [4] Tuniensis est in eadem Collatione Carthaginensi.

MATTIANA, cujus Episcopus *Marcellus* dicitur in Epistola Synodali provinciæ Proconsul.

[5] HILTA. *Pariator* Episcopus Hiltensis legitur in eadem Epistola.

ZARNA. *Vitalis* Episcopi Zarnensis meminit eadem Synod. Epistola.

[6] CUBDIS, cujus Episcopus *Gentilis* est in eadem Epistola Synodali.

MUNICIPITOGIA. Hujus Episcopi *Victoris* mentio est in eadem Epistola Synodali.

ELIBIA. *Joannem* Episcopum Elibiensem habet eadem Epistola.

PIA. *Felix* Piensis Episcopus legitur in Notitia Africæ.

TADUA. *Cyprianum* ejus Episcopum habet Epist. Synod. provin. Proc.

[7] UZALA. Ejus Episcopi *Sacconis* mentio fit in Notitia Africæ.

TIZZICA, cujus Episcopi *Vitalis* mentio est in Epist. Synod. prov. Proc.

[8] ABORA eidem Epistolæ Synodali. *Trifolium* Episcopum Aborensem habet Collatio Carthaginensis.

[9] LIBERTINA, cujus Episcopi *Januarii* meminit eadem Epistola.

[10] SCILITA Epistolæ Synod. Proconf. quæ ejus Episcopi *Pariatoris* meminit.

ABSASALLA. *Dominicum* ejus Episcopum habet Epist. Synodica.

[11] ARADITA. *Fortunatianum* ejus Episcopum habet Africæ Notitia.

[12] VERI. *Extiosi* Verensis Episcopi eadem Notitia meminit.

[13] CIUMTUTURBO, cujus Episcopus *Germanus* legitur in eadem Epistola Synodali.

OFITA. *Fortunii* Ofitanæ Ecclesiæ Episcopi meminit eadem Epist. Synod.

MUNICIPIUM CANAPIUM. Hujus Episcopus *Redemptus* vocatur in eadem Epistola Synodali.

NUM-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Casulas Carianenses sedem Episc.*] sed in Byzacena. [*habet Victor Utic.*] vide infra in Prov. Byzacena.

2 *Viva*] Vina [*Victor Vivensis*] Victor Vinensis. Vina Vicus Tab. Peuting. & Vina absolute Antonino. Inde Victor Vinensis, ut in Coll. Carthag. editur.

3 *Crispuli Episcop. Volit. est in Collat. Carthag.*] ubi ejus adversarius Quodvultdeus Donatista, qui supra pag. 88. male Valliensis à Valle. Et Bonifatius Bolitensis in Notit. Africæ: nam BOLITA pag. seq. idem locus est.

4 *Tuniensis*] Tunegensis legitur in utraque editione; unde rectiùs legeretur Tunetensis.

5 *Hilta.*] Hilarianus ejus Episcopus in Coll. Carth. Cæcilius ab Hilta in Concilio Carthag. S. Cypriani, unde nobis hactenus Bilta inaudita alis civitas conficta fuit, quæ ponitur infra in Mauritan. Cæsar. sed expungenda. Idem nomen corruptum apud S. Augustinum Epist. 272. Ubi Hilarense oppidum pro Hiltense malè editur.

6 *Cubdis cujus Episc. &c.*] & Thomas Cubdensis in Coll. Carthag.

7 *Uzala*] USALA Ptolem. & Vetus lapis USALLA. Inde Mustulus Uzalensis in Concilio Carthagin. Martyrol. Rom. 16. Maji *Bonifatii Episcopi.* Victorianus Uzalensis adfuit Concilio Lateranensi sub Martino Papa. Euodius Uzalensis apud S. August. Epistol. 147. & tomo 10. operum ejus extat Euodii liber de inventione reliquiarum S. Stephani.

8 *Abora eidem Epist. Synod.*] subscripsit Felix [*Trifolium*] &c.

9 *Libertina*] Victor Libertinensis Catholicus & Januarius Donatista in Collat. Carthaginen.

10 *Scilita*] Squillacius Scillitensis in Collat. Carth. Hinc Martyres Scillitani.

11 *Aradita &c.*] Æmilianum Concil. Bonifatii.

12 *Veri*] Quodvultdeus Verensis Concilio Carthag. anni 419. Cod. Canon. Et fortè Maximinus Everensis Coll. Carth. Vitalis Episcopus civitatis Verensium subscripsit Concilio Arelatensi I.

13 *Ciumtuturbo*] corruptissimum. Puto distinguendum, CIV. M. TUBURBO.

NUMMULA. 1 *Donatianum* ejus Episcopum habet eadem Epist. Synod.
TAURACINA. *Clarissimus* ejus Episcopus est in Epistola Synodali.

2 UCULA Epistolæ eidem Synodicæ. Ejus Episcopi *Procerii* mentio fit in Collat. Carthag.

3 SINUARA. *Paulus* Episcopus Sinuarensis legitur in Notitia Africæ.

4 SUCCUBA. *Lucianus* ejus Episcopus nuncupatur in Epistola Synodali.

5 HORTA. *Donati* Episcopi Hortensis meminit eadem Epistola.

6 TRISIPELLIS, cujus Episcopi *Felicis* memoria est in Epistola Synodali provinciæ Proconsularis.

7 GIUTRAMBACARIA, cujus Episcopus *Benenatus* subscripsit eidem Epistolæ.

VILLAMAGNA. 8 cujus Episcopus *Augendus* legitur in Collat. Carthaginensi, necnon Epistolæ Synodali provinciæ Proconsularis subscripsit *Cyprianus* Episcopus Villæmagnensis. Aliam ejusdem nominis habet Antoninus in Tripolitana provincia.

9 TIGIMMA. *Nabigius* Episcopus Tigimmensis est in Epistola Synodali provinciæ Proconsularis.

10 BOLITA, cujus Episcopus *Bonifacius* legitur in antiqua Notitia Africæ.

11 AGA. *Fortis* Episcopus Agensis est in Epist Synodali provinciæ Proconsul.

CÆCIRITA. 12 *Quodbulum* Episcopum Cæciritanum habet eadem Epistola Synodalis.

13 TATIA MONTANENSIS, cujus Episcopi *Probi* meminit eadem Epist.
MULLITA Notitiæ Africæ, 14 cujus Episcopus *Marcellinus* 15 interfuit Collationi Carthaginensi.

16 DUÆ SENEPSALITINÆ, cujus civitatis Episcopus *Julianus* dicitur in Epistola Synod. provinciæ Proconsularis.

17 EGUGE Epistolæ Synodali, apud quam legitur *Florentius* ejus Episcopus.

N U M I D I A.

18 CIRTA Pomponio lib. 1. cap. 6. dicitur Constantina, & Metropolis civilis Numidiæ can. 86. Codicis Africani, hodie *Constantina* etiam nuncupatur, ejusque Episcopus *Victor* legitur in Notitia Africæ.

 CUL-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Donat. Episcopum Nummulitanum habet eadem Epist. Synod.*] & Aurelius Nammulitanus in Coll Carth

2 *Ucula Epist eid. Synod.*] Ubi legitur Crisconius Uculensis Ejus Episcopus Procerius habetur in Collat. Carth.

3 *Sinuara* &c] Stephanus Sinuaritensis in Coll Carth Est enim idem locus. & sic paulò post. Qui illic intendit ad Sinuar

4 *Succuba.*] corrupt forte Sicilibba aut Tucabor.

5 *Horta* &c] Horreensis Episcopus Avus in Concilio Bonifatii

6 *Trisipellis*] Huc pertinet Victor Trisipensis in Coll Carth.

7 *Giutrambacaria*] nomen corruptissimum.

8 *Cujus Episcopus Augendus leg. in Coll. Cart.*] & Rogatianus Villamagnensis Donatista.

9 *Tigimma* &c.] Rogatianus in Coll. Carthagin. cum Victoriano Donatista adversario.

10 *Bolita*] Vol & Volita pag. 92.

11 *Aga*] Agar A. Hirtio sed vide infra in Prov. Byzacen

12 *Quodbulum*] Episcopi nomen sine dubio fuit Quodvultdeus.

13 *Tatia Montanensis*] Ruffinus Tatiemontanus Concil Bonifatii

14 *Cujus Episcopus Marcellinus*] lege Liberatus Mullitanus

15 *Interfuit Coll Carth.*] Segetius Concil. Carthag. Bonifatii. Januarius Epistolæ Synodicæ. Candorius Mullitensis in Collat. Carthag. & Marcellinus ejus adversarius Donatista.

16 *Duæ Senepsalitinæ*] eadem supra pag. 90 Pattonianus Senemsalensis in Coll. Carthag Ibidem Cresconius Selemsilensis Felix Selemselitanus Concil Carthag sub Genethlio, ubi MS. Collect. Cresconius Selemsalitanus rectiùs legit Male autem Chiffletius in sua editione Sesemlitanus edidit

17 *Eguge* &c.] Forte hinc Ubticosus Eguilitensis in Collat. Carthagin nisi potius sit Igilgitensis, ut & Ottelius infra ad Igilgili in Prov. Maurit. Sitifens. Eguiguilitensis Pith.

18 *Cirta*] dicitur Constantina, oppidum opulentissimum. A. Hirtio Colonia Romana. Honoratus Constantinæ Africæ Episcopus commemoratur à Gennadio inter illustres Ecclesiæ Scriptores cap 95. Epistola illa edita habetur nomine Antonini Constantinensis Episcopi in Bibliotheca SS Patrum Et lib. 1 contra libr Petiliani cap. 21 Silvanum Cirtensem traditorem commemorat S Augustinus lib. contra Fulgentium cap 12. Crescens à Cirta. Fortunatus apud S Augustinum lib. 1 contra lib. Petiliani statim in principio, & lib 2. contra Petil. cap 51 cujus decessor Profuturus legitur apud eumdem lib. de unico bapt cap 6. Petilianus autem Donatista Cirtæ sive Constantinæ Episcopus fuit, ut apparet ex Coll Carth ubi Fortunatum suum in eadem Sede adversarium nominat, fuit autem uterque unus ex septem partis suæ deputatis.

1 CULLU Antonino in Numidia. *Victoris* Episcopi Cullensis meminit Collatio Carthaginensis

2 RUSICADE Antonino in Numidia, vulgò *Astora*. *Verulus* Episcopus à Rusicade adfuit Concilio Carthaginensi tertio.

3 VAGA Ptolem lib. 4. c. 3. *Libosus* Episcopus Vagensis est apud D. August. lib. 3. contra Donatistas cap. 6.

VICUS NIGRAS in territorio Vagensi, Asclepius Vici Nigratis Episcopus Gennadio de Illustrib Scriptor. cap 73 Sic enim optimi Codices MSS isthic legunt; & Nigrensium Majorum Episcopus Donatista. Lucius in Coll. Carthag. Maximianus Bagajensis ex Donatista Catholicus Episcop S August Epist 238. LUCAS HOLSTENIUS.

4 LARES Ptolem. ibid. cujus civitatis Episcopus *Hortensius* est apud D. Cyprianum in Concilio Carthaginensi.

DRUSILLIANA Tab Peuting. XII m. p a Laribus Hinc Rufinus Drusilianensis in Coll. Carthag. LUCAS HOLSTENIUS.

5 MILEUM Æthico in Cosmographia. *Restitutus* Episcopus Milei habetur in Concilio Constantinopolitano quinto.

6 IDICRA Antonino. *Marcianus* ejus Episcopus adfuit Collat Carthag.

7 CUICULUM eidem Antonino, cujus Episcopi *Pudentiani* meminit D Augustinus lib. 7. contra Donatistas cap. 35.

NOBAS-PARSA eadem Antonino. *Felix* hujus civitatis Episcopus recensetur in Notitia Africæ

DIANA Antonino in Numidia, cujus Episcopi *Fidentii* memoria est in Collatione Carthaginensi.

8 GEMELLÆ Antonino in Numidia. 9 *Litteus* Episcopus à Gemellis subscripsit Concilio Carthaginensi tertio.

10 CULLICITANIS Antonino in Numidia. *Vincentius* Culusitensis Episcopus adfuit Collationi Carthaginensi.

LAMBIRI eidem Anton. cujus Episcopi *Benenati* mentio est in Not. Afr.

11 ZAMA Straboni lib. 17. Azama Ptol. lib. 3. cap. 3. hodie *Zamora* dicitur. *Marcellum* Episcopum à Zama habet Divus Augustinus lib. 7. contra Donatistas cap. 17.

12 SINITU, Simitu ut putant Antonini in Numidia. *Stephanus* Simitensis Episcopus est in Notitia Africæ, & in Collatione Carthaginensi 13 *Cresconius*, quæ etiam habet *Benenatum* Simittensem. unde dubium est an eadem sit cum Simittu.

AQUÆ

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cullu*] Plinio [*in Numidia Victoris Episc. Cullensis*] Cullitensis sive Cullitani [*mem Coll Carth.*]

2 *Rusicade*] Plinio [*in Numidia &c.*] Victor Rusiccadiensis apud Optatum Milev. lib. 1 & S Augustinum lib contra Fulgentium cap 12. unus Traditorum fuit & condemnator Cæciliani

3 *Vaga*] Maximianus Bagaiensis Episcopus, de quo Rivius in vita Augustini p. 312. Hic celebratum fuit Concilium Vagajense Donatistarum cccx Episcoporum, ut apparet ex S Augustino lib de unitate Ecclesiæ cap. 18. ubi & Vagaitanum vocatur.

4 *Lares*] Meminit hujus loci Procopius 2 Vandalic. pag 154 Sed quia obliquo casu Laribus vulgò appellabatur, Procopius rectum casum inde format, Λάριβος δια ἐν πόλει Λαρίβῳ, & ἐς Λάριβον, & sic Antoninus Suritæ L rbum. Victorius Larensis in Coll Carth [*Episcopus Hortensius*] Hortensianus [*est apud D Cyprian. in Conc-Carthag*] Hinc Vitulus Larensis Concil. Bonifatii, sed in Proconsulari Et Restitutus Larensis in Collat Carth.

5 *Mileum*] est sine dubio Milevum, de quo infra in hac eadem Provincia.

6 *Idicra &c*] & Felix Idicrensis Donatista apud Optatum Milevitanum lib 2.

7 *Cuiculum &c*] Cresconius Cuiculitensis Coll Carthag. Elpidophorus Cuiculitanus in Concilio Grati, Victor Cuiculitanus in Notitia Africæ

8 *Gemellæ*] fuit Colonia Romana sub Hadriano Imperatore, ut Lagorius ex ejus nummo docet ÆLIA HADRIANA GEMELLINA. Ortelius Africæ propriæ tribuit.

9 *Litteus*] Litteus [*Episcop à Gemel. subscr Conc. Carth.*] sub S Cypriano & Epist. Cypriani 77

10 *Cullicitanis*] eadem cum Culsita sive Colusita supra pag 90

11 *Zama*] Regia. COLONIA ÆLIA HADRIANA AUGUSTA ZAMA REGIA in veteri inscriptione. Fuit enim Jubæ Regia, teste A Hirtio & Vitruvio lib 8. cap. 4. quem vide. [*Marcellum Episc à Zama habet*] Concil S Cypriani & [*D August. &c*] Dialogus Zamensis Collat Carthag & Montanus Donatista unus ex septem Collatoribus Huc quoque referendum puto Cresconium Zabensem inter Episcopos Numidiæ Notit Africæ, ubi Zamensem legendum existimo. Nam Zabi Mauritaniæ habetur infra in Mauritania Sitifensi, cujus Episcopus Possessor in eadem Notitia legitur. Quis vero credat Zamam Numidiæ Coloniam insignem, aut tum interiisse, aut Episcopum non habuisse, aut ab auctore Notitiæ omissam fuisse?

12 *Sinitu*] Siniti.

13 *Cresconius*] Siguitensis [*quæ etiam habet Benenatum Simitten.*] supra pag 89 [*Unde dubium est an eadem sit cum Simittu*] est omnino diversa. Lucullus Episcopus Castelli-Sinitensis, quod Hipponensi Coloniæ vicinum est apud S. Augustinum lib 22 de Civit. Dei cap 8 Idem confirmat Epist 127 Maximinus Sinitensis ex Donatista Catholicus apud S. Augustinum Epist. 166. & 203 ubi Critic. August Vide.

AQUÆ TIBILITANÆ Antonino. [1] *Marinus* Episcopus ab Aquis Tibilitanis legitur apud Optat lib. 1.

[2] HIPPO-REGIUS Anton. in Numidia, hodie *Bona*, cujus Episcopus fuit D. Augustinus inter Ecclesiæ Doctores facilè primus.

[3] TUBURSICA Ptol. lib. 4. cap. 3. *Servus-dei* Episcopus Tubursicensis legitur in Collat. Carthag.

[4] CALAMA Notitiæ Africæ, & Concilio Carthaginensi sub Honorio & Theodosio. *Donatus* ejus Episcopus habetur apud Optatum lib. 1.

[5] GASAUPHALA D. Augustino lib. 7. contra Donatistas. *Salvianum* Episcopum à Gasauphala habet D. Cyprian. in Concilio Carthag.

Zuma, Summa, unde Silvanus Summensis Episcopus senex provinciæ Numidiæ in Coll. Carth. sed paulò post, Felix Zumensis Silvani adversarius vocatur itaque Zuma legendum Lucas Holstenius.

Constantia, sive Constantiensis civitas in Coll Carth cujus Episcopus Petilianus Donatista. Ibidem adversarium suum nominat Catholicum Episcopum Fortunatum. sed hæc eadem cum Cirta Lucas Holstenius.

Limata, unde Purpurius Limatensis in Concilio Cirtensi apud Optatum Milevitanum lib. 1 & apud S Augustinum lib 3 contra Crescon. Grammat. cap 28. & Epist 162 ubi male Limacensis editur. Lucas Holstenius

Mutugenna, S. Augustinus Ep. 203. ad Maximinum Episcopum Donatistam, qui Mutugennensem Diaconum Catholicum rebaptizaverat. In Coll Carth Antonius Mutugenensis legitur, & Splendonius Donatista Mutigennensis ejus adversarius, quem Maximini successorem credo, quod S. Augustinus eam Epistolam adhuc Presbyter scripserit Sed Epist 204 iterum meminit ejusdem loci quem villam fuisse apparet, & Mutegenna scribitur, Presbyter tamen ejus Donatus Mutugennensis, ut Epist præcedenti. Lucas Holstenius.

[6] TIGILLABA Collat. Carth ejus Episcopi *Junioris* meminit Notitia Africæ.

ROTARIA, fortè Rota Antonini in Numidia. [7] *Felix* Episcopus à Rotario legitur apud Optat. lib. 1.

[8] TIPASA Æthico in Cosmographia. *Rusticus* Episcopus Tipasensis habetur in Notitia Africæ.

[9] TAGASTE Antonino, patria est D. August. ut testatur Possidius in ejus vita. *Alypius* ejus Episcopus subscripsit Conc. Carth. tempore Zosimi Papæ.

[10] THIGURA vel THAGURA Antonino in Numidia. *Posthumianus* Episcopus Thagurensis habetur in Collat. Carthag.

ALTABA Antonino in Numidia, cujus Episcopus [11] *Basilius* legitur in eadem Collatione.

x VE.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Marinus Episc ab Aq. Tibil. legitur apud Optat lib.* 1.] & apud S. Augustinum lib. contra Fulgentium cap. 12. & Epist. 165. Ubi eum inter Traditores commemorat, & Cæciliani Carthaginensis condemnatores. Simplicius Tibilitanus habetur in Notitia Africæ Projectum Episcopum commemorat S. August. lib 22. de Civit. Dei cap 8

2 *Hipporegius* &c] Augustini præcessor Valerius fuit, successor Eradius S. Theogenes Martyrol 26. Januarii. Tres ibi fuere Donatistæ, Faustinus, Proculeianus & Macrobius.

3 *Tubursica* &c] Vide Rivium p. 312. de crudelitate Donatistarum in Servum Dei. Januarius de Tubursicu Numidiarum Collat Carthag. Episcopus Donatista. Maurentius Tubursicensis in Concil Carthag can. 67 nisi potius Novæ Germaniæ fuerit. cui ad causam dicendam Tubursicensis civitas assignatur Sed est Tubursicensis in Collat Carthag. Fortunius Tubursicensis Donatista S. August. Epist. 163 Crescens Aquitaniæ civitatis Metropolitanus, hoc est, Primas, apud Vict. lib 1

4 *Calama* &c.] Possidius celebris Scriptor vitæ S. Augustini ejusdem Episcopus adfuit Concilio Carthag. ann. 419 & in Collatione unus fuit ex septem deputatis Crispinus Donatista ejus Adversarius Megarius Calamensis S. Augustini ordinator Primas Numidiæ

5 *Gasauphala*] Γαζόφυλα apud Procopium 2. Vandal. quem vide de ejus situ. Ptolem. Gausaphna. Marcus Presbyter Casphalianensis ex Donatista Catholicus apud S Augustinum Epist. 166 Saturninus Gasabianensis in Coll Carthag

6 *Tigillaba*] Reginus Tigillavensis habetur in Coll. Carth.

7 *Felix Episc. a Rotaria legitur apud Optatum lib.* 1.] Sed ille Rotarium Centurionis cognominat. Felix Donatista Rotariensis in Coll. Carthag.

8 *Tipasa*] Tabula Peuting Firmus Tipassensis in Concilio Carthagin Bonifatii Episcopi.

9 *Tagaste Ant.*] Tagastis in Coll. Carthag. pag. 141 Firmus ejus Episcopus in Martyrolog Romano 31. Julii, ubi Baronius ex S. Augustino [*Alypius ejus Episcopus*] notus contubernio S. Augustini, fuit unus ex septem Collatoribus in Concilio Carth

10 *Thigura*, *vel Thagura*] Martyrol. Rom 5. Decembris Thagura Tabul. Peutinger Tagora. Posthumianus Episcopus Tagorensis habetur in Coll. Carth. & Restitutus Tagorensis in eadem Collat. Timotheus Tagorensis in Notit. Afric. Tagora S. Augustino Epist 217 ejusque Episcopus Xantippus Primas tunc Numidiæ, cujus etiam meminit Concilium Africanum cap 52. & 53 in lib Canon S August. MS. Tagesensis scribit, ut fortè fuerit Episcopus Tigisensis

11 *Basil. leg. in eadem Coll*] & in Concilio Carthaginensi III. sed hic fuit Altiburensis in Proconsu. supra pag. 88,

[1] VEGESELA eidem Antonino in Numidia, cujus Episcopus [2] *Reginus* adfuit Collat. Carthag.

[3] MASCULA eidem Antonino in Numidia. Hujus civitatis Episcopi *Donati* meminit Optatus l. 1. Eadem forte cum Marcula, cujus *Januarianus* dicitur Episcopus in Notitia Africæ.

[4] MACOMADES eidem Antonino. *Aurelius* Episcopus Macomadensis est in Collat. Carthag.

[5] TAMUGADA, Antonino in Numidia Tamugadi, cujus Episcopus *Novatus* subscripsit Concilio Carthag. III.

LAMBÆSA Antonino ibid. *Januarius* à Lambæse subscripsit Concilio Carthag. [6] sub Cypriano.

TABUDA Victori Uticensi [7] MS apud Ortel. & Notitiæ Africæ. *Victorianus* Episcopus Tabudensis est in eadem Collat. Carthag.

BERCERA Notitiæ Africæ, in qua *Felix* Episcop. Berceritanus recensetur.

[8] MUNICIPIUM Victori Uticensi MS apud Ortel. *Leo* Episcopus Municipiensis legitur in Collatione Carthaginensi.

BURCA Notitiæ Africæ, in qua Episcop. Burcensis *Leontius* nuncupatur.

[9] VADA Victori Uticensi MS. apud Ortel. *Rufianum* Episcopum Vadensem habet eadem Notitia Africæ.

[10] CENTENARIA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Florentius* dicitur.

NIBA Victori Uticensi MS. *Paulus* Episcopus Nibensis legitur in eadem Notitia Africæ.

[11] AMPHORA Collat. Carthag. Ampora Victori Uticen. MS. apud Ortel. *Servatus* Episcopus Amphorensis memoratur in Collat. Carthag.

[12] BUCONIA Collat. Carthag. Bocconia Notitiæ Africæ, in qua *Vitalium* Episcopi Bocconiensis mentio est.

[13] SUGITA Victori Uticen. MS. apud Ortel. *Victor* Episcopus Sugitanus legitur in Notitia Africæ.

PU-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Vegesela*] fuit vicina Cilliæ [*cujus Episc.*] Privatus interfuit Concilio Carthaginensi sub Grato. Privatianus, idem puto, adfuit Collat. Carthag. Vegeselitensis, imò potius Vigelitensis, & est omnino diversus à Reginо Vegeselitensi, qui Gavinium adversarium Donatistam in Collat. Carth. habuit.

2 *Reginus adfuit Collat. Carthag.*] & in Concilio Carthag. anno 397 Cod. Canon. Januarius in Concilio Bonifatii. Donatianus Veseli in Not. Afr. nam Veseli infra in hac eadem Prov. idem locus est, sed corruptus. Hujus Ecclesiæ nomen corruptum est apud S. August. Ep. 235 ubi Badeselitana malè legitur pro Vegeselitana: & ita rectiùs sub finem Epistolæ Vegeselitana scribitur. Ex Epistola illa apparet Reginum Episcopum à plenario Concilio fuisse depositum, quod ad Concilium anni 399. referendum videtur: nam restitutum posteà cognoscimus ex Concil. Carthaginensi VI. habito anno 401. can. 78.

3 *Mascula eid. Anton. in Numid.*] Clarus à Mascula in Concilio S. Cypriani. Malchus Masculitensis in Collat. Carth. Januarius in Concil. Carthaginensi Bonifatii.

4 *Macomades*] Donatus Macomadiensis ex Donatista Catholicus apud S. Augustinum lib. 2. contra Crescon. Cathol. [*Aurelius*] Magomaziensis alibi legitur & Macomaziensis ejusque adversarius Salustius Donatista.

5 *Tamugada &c.*] Lupianus, non Lupicinus, Tamagudensis apud Binium tom. 1. pag. 583. Faustinus Tamogadensis in Collat. Carth. qui Gaudentium unum ex septem Donatistis Collatoribus adversarium habet. Tamugadis Procop. lib. 2. Vandal. Ταμουγάδην vocat pag. 152. qui ejus situm describit. Et S. August. Epist. 61. Secundus Tamugazensis in Notit. Africæ. Est enim idem locus infra pag. 100. Novatus à Tamugade in Concilio S. Cypriani. S. August. duos libros scripsit contra Gaudentium Tamugadensem Episcopum Donatistam, qui unus fuit ex septem deputatis in Collat. Carthag. & hujus decessor Optatus Gildonianus, de quo S. Augustinus Epist. 164. Ubi eum famosissimum & malè diffamatum Episcopum Tamugadensem vocat.

6 *Sub Cypr.*] qui & Labesitani Concilii meminit Epist. 55. ubi Labesitanam Coloniam vocat.

7 *MS. apud Ortel. & Notit. Afric.*] Ubi Flaminius ejus Episcopus habetur. [*Victorianus*] Victorinus [*Episc. Thabud.*] est pag. 131. [*in eadem Coll. Carth.*] Alibi Tabudesenensis, edit. Pithei Paris. Tabudesensis.

8 *Municipium*] Fortè hoc Municipium Tubense, sive Tulliense in Numidia, cujus Episcopus Marianus in Concilio Carthagin. Bonifatii. Ejusdem Municipii Tulliensis meminit S. August. lib. de cura pro mortuis cap. 12. ubi illud Hipponi proximum esse scribit.

9 *Vada &c.*] Huc refero Dativum à Badis in Conc. Carth. S. Cypriani.

10 *Centenaria Notit. Afr.*] Cresconius Centenariensis in Coll. Carth.

11 *Amphora Collat. Carthag. Ampora Vict. Utic. MS. apud Ortel.*] Donatus Catholicus & [*Servatus Episcopus*] Donatista [*Ampho. mem. in Coll. Carth.*] & Cresconius Amporensis in Notitia.

12 *Buconia*] Bucconia [*Collat. Carthag.*] Ubi Donatus ejus Episcopus Donatista legitur.

13 *Sugita*] Puto hanc Siguitam esse, unde Cresconius Donatista Siguitensis & Siguitanus in Coll. Carthag. legitur. Et hic fortè Siguense metallum apud Cyprianum Epist. 80. Episcopi enim eo relegati omnes sunt Numidæ.

PUTEA eidem Notitiæ Africæ, qua ejus Epiſcopus *Gaudentius* legitur.

AUSUCURRO Victori Uticen. MS. apud Ortel. *Donati* Epiſcopi Auſucurrenſis meminit eadem Notitia.

[1] FUSSALA D. Auguſt. l. 22. De Civitate Dei cap. 8. *Antonii* Epiſcopi Fuſſalæ meminit idem D. Auguſt. Epiſt. 261.

NOBA-BARBARA Notitiæ Africæ, in qua *Adeodatus* hujus civitatis Epiſcopus recenſetur.

[2] IDASSA Collat. Carthag. Idaca Victori Uticen. MS. *Rogatianum* Epiſcopum Idaſſenſem habet Collatio Carthaginenſis.

[3] MONTE Peutingero. *Donatiani* Epiſcopi Monteni meminit Collatio Carthag. & Notitia Africæ *Valentiani* Montenſis.

LAMSORTE Collationi Carthaginenſi, cui [4] *Antonianus* Epiſcopus Lamſortenſis adfuit.

TIDIDITA Notitiæ Africæ, Tidita Victori Uticen. MS. apud Ortelium. *Aburdius* Epiſcopus Tididitanus legitur in eadem Notitia Africæ.

[5] CASÆ-MADIANÆ, cujus civitatis Epiſcopus *Villicus* dicitur apud Victorem Uticenſem MS.

[6] CETHAQUENSUSCA Notitiæ Africæ, quæ *Paſcentium* ejus Epiſcopum habet, fortè Cathaquenſa D. Auguſtino, qui Epiſt. 129. ad Olimpum meminit *Bonifacii* Epiſcopi Cathaquenſis.

[7] CENTUZIA Notitiæ Africæ, cujus Epiſcopus *Januarius* nuncupatur.

[8] NOBA-GERMANIA Notitiæ Africæ, in qua hujus civitatis Epiſcopus *Florentius* appellatur.

[9] SUSICASIA Victori Uticenſi MS. apud Ortel. cujus Epiſcopus *Euſebius* legitur in Notitia Africæ.

NOBA-CÆSARIS eidem Notitiæ Africæ, in qua *Victorini* hujus civitatis Epiſcopi mentio eſt.

[10] VAZARITA Notitiæ Afr. *Calipodius* ejus Epiſcopus eſt in Collat. Carth.

[11] RESSANA Victori Uticenſi MS. apud Ortelium. *Octavianus* Epiſcopus Reſſanenſis adfuit Collationi Carthaginenſi.

[12] AUGURIUM eidem Victori, ut eſt author Ortel. *Leporii* hujus civitatis Epiſcopi memoria eſt in Notitia Africæ.

[13] OCTABUM Notitiæ Africæ, fortè Octavum D. Auguſt. lib. 7. contra Donatiſtas cap. 42. *Victorem* Epiſcopum ab Octavo habet D. Cypr. in Conc. Carthag. & Notitia *Paſcentium* Octabenſem in Numidia.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Fuſſala*] Nunquid hæc Fiſſana Collat. Carthag. Unde Curraſius Donatiſta? Non puto: nam ante Antonium illum locus hic Epiſcopum non habuit. [*Antonii Epiſc. Fuſſalæ*] melior Fuſſalenſis Notit. Africæ.

2 *Idaſſa*] Vicina Macomadibus. [*Rogatianum*] Donatiſtam [*Epiſc. Idaſ. habet Coll. Carthag.*] Adeodatum Idaſſenſem Notit. Africæ.

3 *Monte Peutingero*] Tabulæ Peutingerianæ.

4 *Anton. Epiſcop.*] Donatiſta [*Lamſorten. adfuit.*] Florentius Lamſortenſis in Conc. Carth. Bonifatii Epiſcopi inter Epiſcopos Proconſulares ſubſcripſit.

5 *Caſæ madianæ cujus Civ. Epiſc. Villicus*] Villaticus Ortel. & ſic in ratione fidei B. Eugenii à Caſis medianis. Et Notit. Africæ de Caſismedianenſis. Januarius Caſaſmedianenſis Collat. Carthag. cum Æmiliano Donatiſta.

6 *Cethaquenſuſca*] Cathaquenſa [*D. Auguſtino, qui Epiſt. 129. ad Olimpum mem. Bonifatii Epiſc. Cathaq.*] qui etiam adfuit Coll. Carthag. Paulus Cathaquenſis apud S. Auguſtinum Epiſt. 126. & Epiſt. 124. cujus vitam & mores acriter reprehendit Epiſt. 216. ejuſdem ſucceſſor Bonifatius apud eumdem Auguſtinum Epiſt. 124. & Epiſt. 128. Vide Notas Critic. Auguſt. ad Epiſt. 124.

7 *Centuzia*] Centuria, ut pag. 99.

8 *Nobagermania &c.*] Maurus Epiſcopus in Cod. Afric. Concil. XI. Idem locus infra pag. 100. abſolutè Germania vocatur, & ejus Epiſcopus Innocentius ex Collat. Carthag. Maurentius fuit Tuburbicenſis in eadem Collat. Germanicianenſes alii erant in parochia Hipponenſi, ut patet ex S. Auguſtino Epiſt. 212.

9 *Suſicaſia*] Suſicazia [*Euſebius in Not. Afr.*] Suſicazienſis utrobique.

10 *Vazarita Notit. Afr.*] Vitalianus Vazaritanus, & Adeodatus Bazaritanæ plebis Epiſcopus in Collat. Carth. ubi & Calipotii adverſarii ſui Donatiſtæ meminit. Juliani Vazaritani mentio habetur in tertio Concilio Carthagin. in Cod. Canon. African. can. 54.

11. *Reſſana &c.*] Vigilius Reſſanenſis Not. Afr. [*Reſſanenſis*] Reſſianenſis.

12 *Augurium*] Augurum [*Leporii hujus Civitatis*] Leporii Augurenſis. Nunquid hoc forte Aſcurum Numidiæ A. Hirtii?

13 *Octabum*] Octavenſem locum vocat Optatus Milevitanus lib. 3.

GILBA Notitiæ Africæ, in qua habetur *Felix* Episcopus Gilbensis.

MATHARA Victori Uticensi MS. apud Ortel. *Felicis* Episcopi Matharensis meminit Notitia Africæ.

1 MIDILA D. Cypriano in Concilio Carthaginensi. *Jader* Episcopus à Midila legitur apud D. August. l. 7. contra Donatistas cap. 9.

2 PUNENTIANA Victori Uticensi MS. apud Ortel. cujus Episcopus *Peregrinus* dicitur in Notitia Africæ.

METÆ eidem Victori. Metenæ Collationi Carthaginensi, in qua 3 ejus Episcopus *Donatianus* nuncupatur.

CÆSAREA Notitiæ Africæ, in qua *Dominici* ejus Episcopi memoria est.

4 NOBASINA Notitiæ Africæ, & Collationi Carthaginensi, in qua hujus civitatis Episcopus *Felix* dicitur.

CÆLIA Notitiæ Africæ, in qua habetur *Quotvultdeus* ejus Episcopus.

5 ZATTARA Collationi Carthaginensi, cujus Episcopus *Crescontius* subscripsit Concilio Constantinopolitano quinto.

6 TARASSA D. August. lib 3. contra Donatistas cap. 20. *Zosimus* Episcopus à Tarassa est apud D. Cyprian. in Concilio Carthaginensi.

7 CASTELLUM Titulianum Notitiæ Africæ, in qua hujus civitatis Episcopus *Victorinus* nuncupatur.

ZERTA Numidiæ civitas apud S. Augustinum. LUCAS HOLSTENIUS.

GIRUS MARCELLI, cujus Episcopus *Fructuosus* dicitur in Notitia Afr.

8 SILLILITA Collationi Carthag. Sillita ut puto Notitiæ, cujus Episcopus *Hilarius* appellatur in eadem Collat.

SULULITTA in eadem Coll Carthag diversa est à superiori Sillita, ubi Restitutianus Sululitensis Episcopus habetur sine adversario, quod ego ad Syllectum, sive Sublecte in Bizacena refero infra pag. 109. ut & Hilarum Donatistam Suiltensem in eadem Collat. LUCAS HOLSTENIUS.

HIZIRZADA Victori Uticensi MS. apud Ortel. cujus Episcopi *Vigilii* mentio est in Notitia Africæ.

RUSTICIANA 9 Collat. Carthag. fortè Rustici Peutinger. *Donatum* Episcopum Rusticianensem habet Notitia Africæ.

MADAURUS Æthico in Cosmographia. 10 *Placentius* Episcopus Madaurensis interfuit Collat. Carthaginensi.

11 BUFFADA Victori Uticensi MS. apud Ortel. *Crescentem* Episcopum Buffadensem habet Notitia Africæ.

SISTRONIANA Notitiæ Africæ, in qua *Adeodati* hujus civitatis Episcopi memoria est.

REGIUM Notitiæ Africæ. *Victoris* Episcopi Regii meminit D. Greg. Epist. 31. & 32. lib. 10. Indict. 5.

12 TEGLA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Donatianus* nominatur.

1 CASÆ

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Midila &c.*] Florentius Midilensis Notit. Africæ.

2 *Punentiana*] Pudentiana. De Maximiano Pudentianæ Ecclesiæ Episcopo Gregor. M. lib. 2. Epist. 33. Cresconius Pudentianensis Donatista in Collat. Carth. ubi & Memmianus Catholicus commemoratur.

3 *Ejus Episcop. Donatianus nuncup.*] Gratianus nuncupatur, & Fortunatianus ejus adversarius Donatista, qui alio loco rectè Metensis vocatur. Felicianus Metensis Notit. Africæ.

4 *Nobasina Notit. Afr.*] Candidus Nobasinensis, [*& Coll. Carth. in qua hujus Civ. Episc.*] Restitutus ejusque adversarius Donatista Felix, qui malè Novasummensis alibi scribitur.

5 *Zattara Coll. Carthag.*] adfuit Licentius Zattarensis. [*Episcop. Crescon. subsc. Concil. Constantinop. V.*] In Concilio Bonifatii, Zactarensis, cujus Episcopus Felix, qui decennio post Concilio Carth. sub Reparato adfuit Januarius in Notit. Africæ, & in ratione fidei Eugenii.

6 *Tarassa &c.*] Tharasi Notit. Africæ, ubi Cresconius Tharasensis.

7 *Castellum Titulianum &c.*] Hinc puto Severus Castellanus Donatista in Collat. Carthag.

8 *Sillilita*] Sillita [*Coll. Carthag.*] cui adfuit Faustinus Sillitensis, & Possidonius ejus adversarius Donatista: & Maximus Sillitanus habetur in Notit. Africæ.

9 *Coll. Carth.*] cui adfuit Leontius Episcopus Donatista.

10 *Placentius*] Placentinus [*Ep. Mad. interfuit Coll. Carthag.*] Antigonus in Concilio Carthag. sub Grato.

11 *Buffada &c.*] Hilarus Bosetensis ex Donatista Catholicus Coll. Carth.

12 *Tegla Not. Afr.*] Pertinet huc Donatus ille Tegulensis ex Coll. Carth. quem frustra in Sardiniam transferunt supra pag. 67.

1 CASÆ NIGRÆ D. Auguft. in Breviculo Collationis. *Januarius* Epifcopus à Cafis nigris eft in Collat Carthag.

2 TUBUNIA Notitiæ Africæ, qua *Reparatus* hujus Epifcopus dicitur, & *Crefconius* Tubumenfis adfuit Collationi Carthag.

3 TIGISI Notitiæ Africæ. Optat. lib. 1. meminit *Secundi* ejus Epifcopi.

4 ZABI Notitiæ Africæ, quæ habet *Crefconium* Epifcopum Zabenfem.

5 NARANGARA Antonino in Numidia. Ejus Epifcopus *Fauftinus* interfuit Collationi Carthaginenfi.

6 MUSTI Antonino in Itinerario. *Feliciani* Epifcopi Muftitani meminit D. Auguftinus lib. 1. contra Crefconium.

CENTURIO Optato Milevit. l. 1. qui *Naboram* ejus Epifcop. nominat, & 7 *Januarius* Centurionenfis adfuit Collationi Carthag.

CENTURIA diverfa à Centurione Notit. Afr ubi Januarius Centurienfis legitur. Pag 97 malè vocatur CENTUZIA, Procop lib. 2. Vandalic. plur num. Centurias vocat Inde Quodvultdeus Catholicus Epifc & Crefconius Donatifta plebis Centurienfis leguntur in Collat. Carth. De eodem Quodvultdeo Centurienfe Epifcopo agitur in Concilio Milevitano I. anno Chrifti 402. Canon. Coll Afr. 87. LUCAS HOLSTENIUS.

AQUÆ NOVÆ Not. Afr. apud quam ejus Epifc. *Anaftafius* nuncupatur.

8 TEBESTE Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Lucius* Epifcopus à Tebefte eft apud D. Auguft. lib. 6. contra Donatiftas cap. 38.

BABRA Victori Uticenfi MS. apud Ortelium. *Victorinus* Epifcopus Babrenfis eft in Notitia Africæ.

MOXORITA Notitiæ Africæ, in qua *Dominus* Epifcopus Moxoritanus memoratur.

9 TAMOGAZIA eidem Notitiæ, in qua *Secundus* hujus civitatis Epifcopus legitur.

RESPECTA Victori Uticenfi MS. apud Ortel. Hujus Epifcopi *Quodvultdei* meminit eadem Notitia.

LEGÆ alias Legiæ. Collatio Carthag. 10 *Daboni* Epifcopi Legenfis mentionem facit, & Notitia Africæ *Victorici* Legienfis.

MAZACA Victori Uticenfi MS. *Neftorius* Epifcopus Mazacenfis adfuit Collationi Carthag. & *Benenati* meminit Notitia Africæ.

LUGURA Notitiæ Africæ, in qua recenfetur *Donatus* ejus Epifcopus.

11 TURRES CONCORDIÆ, cujus civitatis Epifcopus *Quodvultdeus* appellatur in eadem Notitia.

N 2 BELE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cafæ Nigræ*] Hinc Donatus Cafenfis, qui & de Cafis nigris apud Optatum Milevit. Donatiftarum Signifer. [*Januarius*] Cafenfis nigrenfis Donatifta.

2 *Tubunia Not. Afr.*] Nemefianus a Tubunis in Conc. S Cypriani [*Crefconius Tubunenfis adfuit Coll Carth*] & ejus caufa agitata fuit in Hipponenfi & in Carthagin 3 ejus adverfarius in eadem Collat fuit Protafius unus ex feptem electis Collatoribus Donatiftarum. S. Auguft. Epift. 70 Tubunas plur. fermin vocat.

3 *Tigifi*] De Tigifi, ejufque origine, fitu, & fontibus prope Aurafium montem videndus Procopius lib 2. Vandalic. Grotius malè Tingin vertit pag. 88. & pag. 96 [*Optat. lib. 1 mem. Secundi ejus Epifc*] & Auguft lib contra Crefconium cap. 26. fuit fenior & præfuit Concil. Carthag. ann. Chrifti 303 unde abfolutè Primas Tigifitanus Ep 162. Xantippus quoque Tigifenfis apud Auguft. Epiftol. 21. ex MSS Solemnius Tigitenfis & Pafchafius Donatifta ejus adverfarius in Coll. Carth Dominofus Tigifitanus in Not Afr Secundini Tigifitani quoque meminit S. Auguft. in geftis cum Donatiftis in breviculo Collationis diei 3 cap 13 ubi ejus fcripta ad Menfurium commemorat citatus a Baronio ad Martyrol. 11. Febr & lib. 1. contra Parmenianum cap 3.

4 *Zabi*] vide fupra pag 94. Zama.

5 *Narangara*] Naraggara [*Anton. in Numid.*] Tabula Peuting. Naraggara.

6 *Mufti*] Ptolem. [*Feliciani Epifcop. Muftani mem. D. Auguft lib 1. contra Crefconium*] & Ep. 255 & lib 1 contra Parmenianum, & lib 1. contra librum Petiliani cap 10. & Epift 207 fuit Donatifta five potius Maximianifta, ut apparet ex Coll Carthag ubi Victorianus Muftitenfis contra eum recenfetur & ex ipfo S. Auguftino lib de unitate Ecclef cap 18 & ex Ep 207 Fuit & alius Epifcopus Donatifta Turenfis in Muftitenfi Diœcefi Coll. Carth. Ibidem Antonianus Muftitanus Notit. Afr Muftitana civitas Auguft. lib. 1. contra lib. Petiliani cap 15.

7 *Jan. Centur. adfuit Coll. Carth*] & Firmianus Centurionenfis Not Afr

8 *Tebefte Ptolem. lib 4.*] Procop. 2. Vandal Baronius ad Martyrolog 5. Decembr. &c. Urbicus Epifcopus Catholicus Ecclefiæ Tebeftinæ Coll. Carth. & Perfeverantius Donatifta Teveftenfis

9 *Tamogazia*] eadem cum Tamugada pag. 96

10 *Dabonis Epifc*] Datiani Epifc. confer cum alia pag. 101.

11 *Turres concordiæ &c.*] Turrenfis Epifcopus Samfucius apud S. Auguft. Epift. 168 huc fortè pertinet. Nam Turrenfis Donatifta in Muftitana diœcefi nullum contra fe Catholicum habuit in Coll. Carth.

BELESASE. *Servum* Episcopum Belesasensem habet eadem Notitia Afr.

GAUDIAPE Vict. Uticensi MS. apud Ortel. Gaudiabensis Episcopus nomine *Victor* est in Notitia Africæ.

GARBIS eidem Notitiæ, in qua legitur *Felix* Garbensis Episcopus, & [1] *Victor* in Concilio Cirtensi.

MARCULITA Victori Uticensi MS. cujus Episcopus nomine *Januarius* memoratur in Notitia Africæ.

2 SUABA Notitiæ Africæ, in qua *Felicis* ejus Episcopi memoria est.

3 GERMANIA Collat. Carth. in qua habetur *Innocentius* ejus Episcopus.

VADESITA Victori Uticensi MS. apud Ortel. Hujus civitatis Episcopi *Annibonis* meminit Notitia Africæ.

NARATCATA Notitiæ Afr. cujus Episcopus *Fortunatianus* in ea dicitur.

LAMIGGIZA Notitiæ Africæ, apud quam *Maximus* hujus Episcopus nominatur.

4 LAMIGGIGA eidem Notitiæ, quæ *Cardelum* ejus civitatis Episcopum habet, & Collatio Carthaginensis *Julianum*

5 VAGARMELITA Victori Uticensi MS. cujus Episcopus *Julius* nuncupatur in Notitia Africæ.

TURRES AMMENIARUM, alias Armeniarum, Notitiæ Africæ, qua mentio fit *Victoris* ejus civitatis Episcopi.

MULIA Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *Peregrinum* Episcopum Muliensem habet Notitia Africæ.

6 OSPITUM Victori Uticensi MS. fortè Ospinum Concilii Carthag. 7. cui *Leo* Episcopus Ospinensis interfuit. *Gedalius* autem Episcopus Ospitensis dicitur in Notitia Africæ.

7 VAGADA Notitiæ Africæ, in qua *Fulgentius* ejus Episcopus legitur.

LAMASUA [8] Collationi Carthaginensi. *Secundini* Episcopi Lamasuensis meminit Notitia Africæ.

9 TACARATA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus nomine *Verissimus* in ea recensetur.

10 ULLITA Notitiæ Africæ, in qua *Quodvultdeus* ejus Episcopus habetur.

11 SELEUCIA Notitiæ Africæ. Seleuciana Victori Uticensi MS *Terentius* Episcopus Seleucianensis adfuit Collat. Carthag.

VADA Victori Uticensi MS. apud Ortel. *Profectum* Episcopum Vadensem habet Notitia Africæ.

MAXIMIANA eidem Notitiæ Africæ, quæ *Donatum* ejus Episcopum recenset.

ZA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Victor in Conc. Cirt.*] apud Optatum lib. 1. ubi Garbiensis vocatur Apud S. Augustinum lib. 3 contra Cresconium Victor a Garbe. Marcianus ejus Episcopus Cathol in Coll. Carth & Felix Donatista.

2 *Suaba*] sive Suava. Lattorius Suavensis adfuit Collat. Carth.

3 *Germania Coll Carth in qua habetur Innoc ejus Episc.*] Et Seniorum Novæ Germaniæ meminit Concil. Carthag in Cod. Canon can 67 qui accusationem instituerant contra Maurentium Thuburficensem Vide supra pag 97 est enim idem locus.

4 *Lamiggiga eid Not.*] quæ Innocentium Lamiggigensem ejusque adversarium Junianum Donatistam habet. Argentium Lamigensem Episcop in Africa habemus apud S. Gregorium Magnum lib 1. Epistolar ultima.

5 *Vagarmelita &c*] Magarmelita &c. Secundus Margarmelitensis adfuit Coll. Carthag. Est enim haud dubie idem locus· & hoc confirmat ejusdem Secundi subscriptio subjuncta Libello Leporii; ubi vocatur Episcopus Ecclesiæ Aquensis sive Megarmitanæ Saltem hoc liquet, rectiùs Magarmelita scribi per M. quàm Vagarmelita.

6 *Ospitum &c*] Benenatus Hospitensis in Coll. Carthag Lucullus Episcopus Donatista ab Hospitis ejusdem loci fuit Collat. Carthag. & Benenati adversarius

7 *Vagada &c.*] Fortassis eadem cum Vaga superius commemorata pag. 94. Et hinc Concilium Bagajense Donatistarum Coll. Carth & nescio annon hinc Valentius Episcopus Vajanensis in eadem Collat qui alibi in eadem Collat. pag. 135. Valentinianus Vajensis appellatur Et Felix Bajanensis in concilio Grati, qui infra in Prov. Tripolit à S. Augustino Felix à Baga vocatur.

8 *Coll. Carth.*] adfuit Avitus Episcopus.

9 *Tacarata*] Nunquid hæc Tagatua Plinii & Ptolem? cujus Episcopus nomine Crescentius (non Verissimus) in ea recensetur. Aspidius Tacaratensis Coll. Carth. cui oppositus legitur Verissimus Donatista.

10 *Ullita.*] eadem in Coll. Carthag. Vallita unde Bonifatius Valitensis

11 *Seleucia &c.*] In Editione Parisiensi Solentiana legitur. Ortel. in suo Victore legit Seleuciana.

ZARADTA Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *Tresconius* Episcopus Zaradtensis adfuit Collationi Carthag. & Notitia Africæ meminit *Adeodati* Zaradtensis Episcopi.

GIRUS TARASI, cujus Episcopus *Felicianus* legitur in Notitia Africæ.

1 VICUS PACIS Victori Uticensi MS. apud Ortel. *Flavianum* Episcopum Vico-pacensem habet eadem Notitia.

2 THABRACA Antonino in Numidia, vulgò *Bugia*. *Victoricus* Episcopus à Thabraca est apud D. August. lib. 6. contra Donatistas cap. 32. subscripsitque Concilio Carthaginensi tertio.

3 TUCCA Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Saturninum* Episcopum à Tucca habet D. Cyprianus in Concilio Carthag.

4 QUIDIA Victori Uticensi MS. in Numidia apud Ortel. *Priscus* Episcopus Quidiensis interfuit Collationi Carthaginensi.

CASTELLUM Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Honoratus* dicitur in eadem Notitia.

5 MILEVI Notitiæ, civitas multis Conciliis in ea celebratis illustris. *Benenatus* hujus Episcopus dicitur in Notitia Africæ.

6 GIRA, fortè Gurra Peutingeri. Notitia Africæ habet *Martialem* Girensem Episcopum.

FESSEITA Notitiæ Africæ, quæ *Adeodatum* ejus Episcopum nominat.

DAMATCORE eidem Notitiæ, quæ *Dumvirialem* ejus Episc. recenset.

MADA eidem Notitiæ, apud quam *Petrus* Madensis Episcopus dicitur.

7 CASÆ CALANEÆ eidem Notitiæ, quæ *Optantius* ejus Episc. legitur.

ARSICARITA eidem Notitiæ, qua *Servi* ejus Episcopi mentio fit.

8 VESELI Notitiæ Africæ, in qua *Donatianus* ejus Episcopus nominatur.

9 VILLA-DEGENSIS eidem Notitiæ, quæ *Donatum* Villadegensem habet.

10 LEGÆ eidem Notitiæ, apud quam *Januarius* ejus Episcopus recensetur.

11 LAMFUA eidem Notitiæ, qua *Maximus* ejus Episcopus dicitur.

VAGRAVA eidem Notitiæ, quæ Vagravensem *Marcellinum* Episcopum habet.

GILBA alia à superiori. Hujus Episcopus *Donatus* dicitur in eadem Notitia Africæ.

SILE. *Donatus* Silensis legitur in Notitia Africæ.

GAURIANA eidem Notitiæ, cujus Episcopus *Januarius* dicitur.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Vicus pacis*] Vicopacensis & Vicopacatensis in Concil. Carth. Bonifatii ubi Florentianus ejus Episcopus.

2 *Thabraca*] Tabraca [*Ant. in Numid. vulgo*] Tabarca &c. Rusticianus Tabracensis Cathol. & Clarentius Donatista Coll. Carthag. Donatianus Talabricensis primæ Sedis Episcopus subscripsit Conc. Carthag. anni Christi 398 ubi Tabracensis scribendum puto.

3 *Tucca Ptolem. lib. 4.*] Procop. 4. ædific. Castellum vocat &c. Metius Tuccanensis in Concilio Grati. Sabinus Tuccensis in Coll. Carthag. Huc quoque pertinet Paulinus Tuggensis Episcopus apud S. Gregorium M. lib. 10 Epist. 3 ad Columbum Episcopum Numidiæ.

4 *Quidia*] rectiùs infra in Maurit. Cæsar. [*Victori Utic. MS. in Numidia*] Sed Notitia in Mauritania agnoscit.

5 *Milevis*] Mileves. Severus apud Augustinum serm. 2. de vita & moribus Clericor. & Epist. 129 [*Civitas multis Conc. in ea celeb. illustr.*] Optatus Milevitanus celeberrimus Scriptor ejus Episcopus fuit. In Milevitana diœcesi duos alios institutos fuisse Episcopatus à Catholicis conqueruntur Petiliaenus in Collat. Carthag. alterum in civitate Tunicensi, alterum in loco Ceramussa. Severus Milevitanæ Antistes Ecclesiæ Optati successor laudatus à S. Augustino Epist. 34. & 135. & 242. cujus Epistola ad eumdem Augustinum extat inter Augustinianas n. 37. Adeodatus Donatista unus ex septem deputatis suæ factionis fuit in Coll. Carth.

6 *Gira &c.*] Huc pertinet Lucianus Gurensis in Coll. Carth. & fortè rectiùs Gura.

7 *Casæ Calaneæ &c.*] Fortunatus Episcopus loci Casensis Calanensis in Coll. Carth.

8 *Veseli*] est Vegesela sup. pag. 96.

9 *Villadegensis*] Villa regia vel regensis. Unde Felix Villæ regensis in Coll. Carth. & Cresconius Villa regensis in Concilio African. Can. 15. Cod. Canon. & est sine dubio idem locus, & sic in Notit. Africæ legendum. Candidus Villa regiensis ex Donatista Catholicus. August. lib. 2. contra Cresc. cap. 10.

10 *Lega*] pag. 99. &c. Datianus Legensis in Coll. Carth.

11 *Lamfua &c.*] Safargius Lamputensis in Coll. Carth. Pontius Lamfuensis inter Proconsulares subscripsit Concilio Bonifatii Episcopi.

1 FORME eidem Notitiæ, qua *Ponticanus* Formensis Episcopus legitur.

FORME alia à mox dicta in eadem Notitia legitur, quæ 2 *Mensorem* Episcopum habuit.

FATUM eidem Notitiæ, qua *Honoratus* Fatensis Episcopus legitur.

BIZACENA.

3 ADRUMETUM Plin. lib. 5. cap. 4. vulgò *Sussa nigra*. *Felicis* Episcopi Adrumeti meminit Victor Uticensis lib. 1.

4 HORREA COELIA Antonino. *Tenax* Episcopus ab Horreis Cœliæ subscripsit Concilio Carthaginensi tertio.

5 TAGASA, cujus Episcopus *Secundus* legitur in Epistola Synodali provinciæ Bizacenæ ad Constantinum Imperatorem.

6 TURRE-BLANDIS Notitiæ Africæ, cujus civitatis Episcopi *Datiani* mentio est in eadem Epistola Synodali.

7 MEDIANUM Ortelio in Tabula Africæ propriæ. *Januarius* Episcopus Medianensis est in Collatione Carthaginensi.

8 SUFES Antonino in Bizacena. Vict. Utic. l. 1. meminit *Eustatii* ejus Episcopi.

AFUFENIA in fragmento Victoris Uticensis apud Ortelium, cujus Episcopus *Mansuetus* dicitur in antiqua Notitia Africæ.

9 CILLITA Notitiæ antiquæ Africæ. Ejus Episcopus *Donatus* interfuit Collationi Carthaginensi.

10 VICUS-ATERIÆ Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ, cujus Episcopus *Pacatus* in antiqua Notitia Africæ nominatur.

TAPHRURA Ptolem. prope Cercinam Insulam. Inde Laminianus Taprurensis in Collat. Carthag. Male enim isthic Taprurensis editur. LUCAS HOLSTENIUS.

TIELLA sive Zella Straboni, locus celebris Concilio Zellensi sub Donatiano Primate isthic habito. Hinc Donatianus Zellensis in Collat. Carthag. eidemque oppositus Natalicus Donatista. Non est eadem cum Usula vel Usilla, ut vult Chifflet. ad Ferrandum pag. 279. LUCAS HOLSTENIUS.

CEBARSUSIS vel Cabarsussis, civitas Byzacii S. Augustino lib. 4. contra Cresconium cap. 6. & in Psalm. 36. ubi Concilium Cabarsussitanum Donatistæ celebrarunt, quamvis Cavernam Susis malè illic edatur. Mustulus Cabarsussensis subscripsit Epistol. Synodali Concilii Byzaceni. Theodorus Cebarsusitanæ Ecclesiæ Episcopus exilio damnatus propter trium Capitulorum defensionem legitur apud Victorem Thununensem in Chronico. LUCAS HOLSTENIUS.

11 MIBIARCESIS eidem Epistolæ, cujus Episcopus *Joannes* dicitur.

12 SEGERMIS D. August. lib. 6. cap. 16. *Nicomedem* Episcopum à Segermis habet Divus Cyprianus in Synodo Carthaginensi.

1 MI-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Forme &c.*] Urbanus Formensis Donatista apud Optatum Milevitanum lib. 2.

2 *Mensorem Episcopum habuit*] Hic postea anno 525. in Concil. Carth. S. Bonifatii senior Episcopus seu Primas Numidiæ fuit. Sæpius autem Messor in Actis Concilii vocatur.

3 ADRUMETUM] COLONIA CONCORDIA ULPIA TRAJANA AUGUSTA FRUGIFERA ADRUMETINA in veteri inscriptione. Proc. ædific. lib 6. ea Metropolis nomen dignitatem sortitam fuisse testatur. Hinc Ἀδρυμητὸς vocatur sæpius lib. 2. Vandalic. Adrumetina Colonia Cyprian. Epistol. 45. Abundantius Concil. Carthag. sub Grato. Philologius Adrumetinus Collat. Carthag. Polycarpus Episcopus Hadrumetinus S. Cyprian. Epist. 45. qui & Concil. Carthag. sub eodem Cypriano adfuit. Florentius ab Adrumeto Donatista in Concil. Carthag. Donatistarum apud S. Augustinum in Psalm. 36.

4 *Horrea Cœlia Ant.*] & Notit. Africæ &c. Hilarinus Horreocellorum Conc. Carthag. ann. 419. Cod. Can. fortè rectiùs legeretur Horreocelorum.

5 *Tagasa*] Puto eandem esse cum Tarasa sive Taraza Notitiæ pag. 104. sed in eadem Epistola Stephanus Taracensis.

6 *Turreblandis &c.*] Pauli Turreblandini ipsa Notitia. Maximinus Donatista Turreblandensis in Coll. Carthag.

7 *Medianum &c.*] Autacius in Notitia Africæ.

8 *Sufes*] Privatus a Sufibus adfuit Concilio Carthag. sub S. Cypriano. [*Victor Utic. lib. 1. meminit Eustatii*] Hic Eustratius Sufetanus Notit. Afr. Sufetani Concilii mentio extat in vita S. Fulgentii cap. 29. & Maximianus Sufetanus in Concilio Carthagin. XVII. ex MS. Vatic. Nam in Codicibus editis omissus est. Peregrinus Sufetensis Donatista, puto, habetur in Coll. Carth.

9 *Cillita &c. ejus Episcopus*] Tertiolus cum adversario suo Donato Cillitensi vicino Episcopo interfuit Coll. Carth. Fortunatianus Cilitanus in eadem Notit. Africæ.

10 *Vicus-ateriæ*] Ebasius Vico-ateriensis subscripsit [*epist. Synod.*] Vico ateriensis Ecclesiæ Episcopi mentio extat in Concilio Carthag. Bonifatii.

11 *Mibiarcesis*] corrupt. forte Medianensis.

12 *Segermis &c.*] Restitutus Segermitanus Not. Afr. Felix Segermitensis Coll. Carth. Huc pertinet Felix Municipii Segermitensis in Epist. Synod. Conc. Rom.

[1] MIRICIANA vel Miritana civitas Victori Uticensi lib. 3. cujus Episcopi *Saturnini* memoria est in Epistola Synodali prov. Bizacenæ.

[2] GATIANA eidem Epistolæ, Gratiana Collat. Carthaginensi, qua hujus Episcopus *Victor* appellatur.

SUFFETULA Victori Uticensi lib. 2. [3] *Privatianum* Episcopum à Suffetula habet D. Augustinus lib. 6. cap 26. contra Donatistas.

DICEA. *Candidi* ejus Episcopi meminit Epistola Synod. prov. Bizacenæ.

[4] TICES antiquæ Notitiæ Africæ. *Romulum* Episcopum à Ticibus habet eadem Epistola Synodalis.

[5] ANCUA Victori Uticensi apud Ortel. Ancusa Notitiæ Africæ. *Victorinum* Ancusensem Episcopum habet eadem Notitia Africæ.

[6] MASCLIANA Antonino in Bizacena *Bonifacii* Episcopi Mascliamensis meminit eadem Notitia Africæ.

[7] VADENTINIANA Notitiæ Africæ, Valentiniana Epistolæ Synodali prov. Bizacenæ, in qua *Rodibaldus* ejus Episcopus legitur.

NARA Antonino in Itinerario. *Januarii* Episcopi Narensis mentio est in Collatione Carthaginensi.

SEBERIANA Victori Uticensi apud Ortel. *Victorinus* Episcopus Seberianensis est in Notitia Africæ.

TUBULBACA Notitiæ Africæ. [8] *Januarium* Episcopum Tuhulbacensem habet Collatio Carthaginensis.

[9] MIDITA Collationi Carthaginensi, Mididita Notitiæ Africæ, qua hujus Episcopus *Eubodius* legitur.

[10] TAMBAJA Victori Uticensi l. 3. *Secundiani* Episcopi à Tambeis memoria est apud D. August. l. 7. contra Donatistas cap. 44.

[11] JUBECLIDIA Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ, cui *Restitutus* Episcopus subscripsit.

NEPTITA Notitiæ antiquæ Africæ, in qua [12] *Lætus* Episcopus Neptitanus legitur.

BUBELIA Victori Uticensi apud Ortel. *Flavianus* Episcopus Bubelianensis est in antiqua Notitia Africæ.

[13] CELLÆ Antonino in Bizacena *Fortunius* Episcopus Cellensis subscripsit Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ ad Constant. Imperat.

DE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Miritiana*] est Maracia pag. 105.

2 *Gatiana*] Gratiana [*Hujus Episc. Victor appellatur*] & Bonifatius Gratianensis in Concil. Carthag. S. Bonifatii. Hic apud Victorem in fine lib. 2. Gatianensis vocatur, & in ratione fidei S. Eugenii. Huc pertinet Secundinus Garrianensis in Notit. Africæ, ubi Gratianensis scribendum puto. Januarius Gratianensis subscripsit Epistolæ Synodali Provinciæ Byzacenæ, ubi male Gattianensis editur.

3 *Privatian. Episc. a Suffetula habet*] Concil. S. Cypriani. & ex eo [*D. August. lib. 6. cap. 26. contra Donatistas*] Præsidium Suffetulensem Notit. Afric. Jucundus Suffetulensis adfuit Concilio Carthag. ann. 419. Cod. Canon. & antea Coll. Carth. Coloniæ Suffetulana Martyrolog. Rom. 30. Augusti. Concilium Suffetulense hoc loco celebratum aliquoties citatur a Ferrando Diacono in Breviario Canon.

4 *Tices antiquæ Not. Afr.*] Ticibus &c. Gallus Ticensis Coll. Carth.

5 *Ancua &c.*] Paschasius Anguiensium Episcopus Collat. Carth.

6 *Mascliana &c.*] Victorianus Mascliamensis Concil. Carth. III.

7 *Vadentiniana &c.*] Valentiniana Rogatianus in Notitia Africæ.

8 *Januarium*] Januarianum [*Episc. Tubulb. habet Coll. Carthag.*] & Terentianum dicta Notitia. Huc quoque referendus Eburius Tuburnicensis, qui adfuit Concilio I. Arelatensi, nisi potius sit Tuburbiensis, sed hic Tuburbitanus potius.

9 *Midita Coll. Carthag.*] adfuit Serenianus Miditensis.

10 *Tambaja &c.*] Collat. Carthag. adfuit Sopater Tambajensis, ubi malè Tambalensis editur. Servusdei Tambeitanus in Notit. Afr. Tambajensis civitas Victori Utic. lib. 3. ubi duorum fratrum Aquisregiensium martyrium commemorat, de quibus Martyrol. Romanum 24. Martii.

11 *Jubeclidia*] corrupt. fortè eadem cum Jubaltiana infra pag. 108.

12 *Lætus Episc. Nept. legitur*] Hic Martyr commemoratur in Martyrologio Romano 6. Septembris ex Isidori Historia Vandalorum, ubi male Leptensis vel Leptinensis vocatur. Nam in eadem Notitia eodem tempore Fortunatianus Leptimmensis recensetur.

13 *Cellæ*] Huc transferenda, quæ notavi supra ad pag. 89. de Tiella. Pertinet enim ad Byzacenam non ad Proconsularem provinciam, ut ex Actis Zellensis Concilii videre est. Alia autem planè est Thele in Proconsulari supra pag. 89. nec confundenda Zellæ rectiùs, & Thellæ unde Zellense sive Zelitanum Concilium. Straboni Zella. Chiffletius eandem Usallam & Usellam, Usillam & Usulam existimat ad Ferrandum pag. 279.

1 DECORIANA Victori Uticensi apud Ortelium. *Leontius* Episcopus Decorianensis habetur in antiqua Notitia Africæ.

2 PUTEA Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Felicis* Episcopi Putiensis meminit Collatio Carthaginensis.

THEUZITA Notitiæ Africæ, in qua *Decimus* Episc. Theuzitanus legitur.

MACTARIS D. Augustino lib. 7. contra Donatistas cap. 2. 3 *Marcum* Episcopum à Mactari habet D. Cyprianus in Concilio Carthaginensi.

4 THAGAMUTA Victori Uticensi apud Ortelium. *Restitutus* Episcopus Thagamutensis est in Notitia Africæ.

5 AUTENTUM Antonino in Bizacena. *Optatum* Episcopum Autentensem habet Epistola Synodalis provinciæ Bizacenæ.

6 ABARADIRA Victori Uticensi apud Ortelium. *Præfectiani* Episcopi Abaraditani meminit Notitia Episcoporum Africæ.

7 BANA Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ, Bahana fortè Collat. Carthag. qua *Victor* Episcopus Bahanensis habetur.

OCTABIUM Notitiæ Africæ, in qua *Sabinianus* ejus Episcopi mentio est.

OCTABUM Victori Uticensi apud Ortelium. *Albini* Episcopi Octabensis meminit eadem Notitia Africæ.

AQUIABA Notitiæ Africæ, in qua *Restitutus* ejus Episcopus habetur.

8 HERMIANA Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ. *Maximiani* Episcopi Ermianensis memoria est in Collat. Carthag.

9 PERADAMIUM Notitiæ Afr. in qua est *Germanus* Episc. Peradamiensis.

10 TURRIS Collationi Carthag. *Mensium* Episcopum Turrensem habet Notitia Africæ.

11 TARAZA, Concilio III. Carthag. Tharassa. *Dominus* Episcopus Tarazensis legitur in Notitia Africæ.

12 CREPEDULA Notitiæ Africæ, Secrepedula Epistolæ Synod. provinc. Bizacenæ, Creperula Collationi Carthaginensi, in qua *Barbarianus* Episcopus Creperulensis legitur.

13 TROFINIANA Victori Uticensi in Ortel. *Hilarinum* Episcopum Trofinianensem habet Notitia Africæ.

14 LEPTIS MINOR, vel Leptis parva Ptol. lib. 4. c. 3. *Romam* Leptiminensis memoria est in Collat. Carthag.

15 FERADIMAJA Victori Utican. apud Ortel. *Aurelius* Episcopus Feradimajensis est in Notitia Africæ.

FERADI minus in Bizacena, LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Decoriana &c.*] Paschasius subscripsit Epistol Synod Provinciæ Byzacenæ.

2 *Putea &c*] Servandus in Notit Afr

3 *Marc. Episcop. a Mact. habet D. Cypr in Conc Carth*] & forte Antigonus in Concil. Grati, qui in MS. Matirensis, Magarensis, Madurensis. Adelphius Mactaritanus in Notit. Afr & Honoratus Mactaren in Coll. Carth

4 *Tagamuta &c*] Milichius Tagamutensis in Coll Carth & in Conc. Thelensi.

5 *Autentum &c.*] Hortensius Autentensis in Not. Africæ.

6 *Abaradira &c. Præfectiani Episc*] Abadirensis [*meminit Not. Ep Afr*]

7 *Bana*] eadem pag. 106 Boana. Hinc Beatus Bajanensis Maximianista damnatus in Concilio Bagyensi Donatistarum apud S. Augustinum lib 3. contra Cresconium grammatic cap. 19

8 *Hermiana*] Ἑρμιάνη Procop. 1 Vandal qui situm indicat. [*Epist Synod. provinc. Byzac*] subscripsit Benadus. Secundiani [*Episcopi Hermian. mem est in Collat Carthag*] & Maximiani Donatistæ Donatus in Notit. Afr Facundus Hermianensis Opere contra trium Capitulorum damnationem scripto celebris.

9 *Peradamium*] Paradam oppidum vocat A Hirtius, forte hoc Peradi sive Feradi minus, ut sit Feradiminensis, ut mox hac pag Feradi majus: & hoc verum esse docet Coll Carthag ubi Felicianus Feraditensis minoris legitur.

10 *Turris Coll. Carth*] Maximinus Turensis vel potius Turrensis, Coll. Carth.

11 *Taraza &c.*] & Stephanus Taracensis subscripsit Epist Synod

12 *Crepedula Not Afr Secrepedula*] Spes de Crepedula [*Epist. Synod. prov Byzac &c*] Felix Crepedulensis Not. Afr.

13 *Trofiniana*] Trofimiana, unde Probantius Trofimianensis in Collat Carthag. & hæc scriptura haud dubiè rectior, quam Trofiniana.

14 *Leptis minor vel Leptis parva Ptol. l 4 c 3*] Libera civitas & immunis A. Hirtio Crescentinus Episcopus Lepus subscripsit Epistol Synod. prov. Byzacenæ. Hinc Leptitani in veteri Tabula apud Gruterum p DXII Demetrius Leptiminus in Conc. S. Cypriani [*Rom Lept mem est in Coll. Carth*] Fortunatiani in Notit Africæ

15 *Feradimaja*] Feradi majus. Unde Vincentianus Episcopus Feraditensis majoris in Collat Carthag.

1 TEMUNIANA Epiſtolæ Synodali prov. Bizacenæ. *Creſconii* Epiſcopi Temonianenſis meminit Collat. Carthag.

UNIZIBIRA Notitiæ Africæ, Ulizibira Ptolem. lib. 4. cap. 3. 2 *Cyprianus* Epiſcopus Unizibirenſis eſt apud Victorem Uticen. lib. 2.

3 TAMALLUMA Victori Uticenſi l. 3. *Habet-deum* Epiſcopum Tamalumenſem nominat Notitia Africæ, & Collat. Carthag. *Sabratium* Turrentamalumenſem.

4 MUZUCA Collationi Carthaginenſi. *Innocentius* Epiſcopus Muzucenſis legitur in Notitia Africæ.

5 MASSIMANA Victori Uticenſi apud Ortelium, cujus Epiſcopi *Poſſidii* meminit eadem Notitia Africæ.

SERBATIANA, cujus Epiſcopi *Victorini* mentio eſt in eadem Notitia.

6 MARAZANA D. Auguſtino lib. 7. contra Donatiſtas cap. 10. *Eunomius* Epiſcopus Marazanenſis adfuit Collat. Carthag.

PEDERODIANA Victori Uticenſi apud Ortel. *Adeodatus* Epiſcopus Pederodianenſis habetur in Notitia Africæ.

7 TUZIRITA Notitiæ Africæ. *Aptus* ejus Epiſcopus eſt in Collat. Carthag.

8 MATARITA Collationi Carthaginenſi. *Adelphius* Epiſcopus Mataritanus legitur in Notitia Africæ.

9 USULA Antonino in Bizacena. *Ireneum* Epiſcopum ab Uſulis habet D. Auguſtinus lib 7. contra Donatiſtas cap. 18.

10 IRPINIANA Victori Uticenſi apud Ortelium, cujus Epiſcopus *Felix* nuncupatur in Notitia Africæ.

AQUÆ ALBENSES Notitiæ Africæ, quæ habet *Reſtitutum* Epiſcopum de Aquis Albenſium.

11 MENEPHESSA Procopio lib. 2. de bello Wandalico. *Menſurius* Epiſcopus Meneſeſſitanus eſt in Collatione Carthaginenſi.

12 CAPSE Æthico in Coſmographia. *Donatus* Epiſcopus à Capſe legitur apud D. Cyprianum in Synodo Carthaginenſi.

O 1 ACO-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Temuniana*] vel Temoniara, ut habet Notit Afr. Victorinus Temunianenſis ſubſcripſit &c. Alius Creſconius Temoniarenſis in Notit. Africæ.

2 *Cypr. Epiſc. Unizibir. eſt apud Vict. Utic lib 2.*] In dicta Notitia Donatus Uniziverenſis in Epiſtol Synod. prov. Byzacenæ.

3 *Tamalluma*] Antonius Tamallumenſis Arianus Epiſcopus inſignis Catholicorum perſecutor apud Victorem Uticenſem lib 3. [*Habet-deum &c*] Gaudentius Turretamallumenſis adfuit Concilio ſub Grato, ut habetur in Codd. MSS. nam in editis Tuſitanus & Turritanus ſcribitur. Et Benadus ſive Benenatus Turrium Tamullumenſium in Epiſt Synod. prov Byzacenæ.

4 *Muzuca*] Januarius à Muzuca legitur in Concil. Carthag. S Cypriani in vetuſtiſſimo MS Caſ. in edit. Muzulenſis [*Collat. Carthag*] Reſtitutus Muzucenſis & Idaxius Donatiſta.

5 *Maſſimana*] Maximiana. Bonifatius Maximienſis in Epiſt Synod. Epiſcoporum Byzacen. in Concil. Martini 1. ubi Juſtini ac Maximienſis legitur. Neſcio utrum fortè Juſtinianæ nomen quoque habuerit a reſtitutore Antonino in Itinerario, unde legitur. [*Poſſidii mem. Notit. Afr*] Maximianenſis plebis & Epiſcopi meminit vita S Fulgentii cap. 29.

6 *Marazana*] Felix a Marrazana in Concil Carthag. S Cypriani & inde Marazanenſe Concilium in Breviario Ferrandi, ſive ut alii Codices legunt, Maradianenſe. Saturninus Maracianenſis in Epiſt. Synod. ubi malè Miricianenſis editur. Vindicianus Marazanenſis Not Afr.

7 *Tuzirita*] Oppidum hoc Ptol. Tiſurus, ſed rectiùs Tuſurus vel Tuzurus, ut ex Latinis apparet. Hinc enim Tuſuritenſis & Tuzuritenſis in Coll. Carth. Aſellicus ejus Epiſcopus; ubi Tuſuritenſe municipium vocatur ipſum oppidum. [*Not. Afr*] ubi Florentius ejus Epiſc. legitur. Aſellicus Epiſc. Cathol & Aptus Donatiſta [*Aptus ejus Ep.*] Secotinus Tuzuritenſis eſt in Coll. Carth.

8 *Matarita Coll. Carthag*] adfuit Cultaſius Mataritanenſis. Victorem quoque Mattarnanum Epiſcopum fuiſſe exiſtimo, quem Caſſiani dicta repurgaſſe ſcribit Caſſiodorus Inſt. Div. cap. 29. ubi Martyritanus malè editur.

9 *Uſula Ant. in Byz.*] Caſſianus Uſulenſis adfuit Concilio Grati Privatus Uſilenſis Coll. Carthag. Uſalitani hinc vocantur in veteri Inſcriptione Gruteri pag. DXX. Uſelitanum oppidum Latinum Plinio. Uſilla municipium Tab. Peuting. Theodorus Uſilenſis Maximianiſta damnatus a Donatiſtis in Concilio Bagajenſi apud S. Auguſtinum lib 3 contra Creſconium Grammaticum cap. 19 quia idem unus fuerat ex XII Maximiani Ordinatoribus in Concilio Cabarſuſſenſi ibid. cap. 53 Victorinus Uſulenſis in Notit. Afr.

10 *Irpiniana*] Hirpiniana &c Barbatus Hierpinianenſis in Coll. Carth. qui expungendus infra pag. 116.

11 *Menephesſa*] Meneſeſa Procop. lib 2 de bello Wand. Μενεφεσσ [*Menſurius Epiſc*] Meneſeſſitenſis [*eſt in Coll. Carthag*] Servus in Notit. Africæ.

12 *Capſe*] Fortunatus Capſeus Coll. Carth. Fortunatatus Capſitanus adfuit Concilio ſub Grato, ut MSS. Nam in Tomis Conciliorum Raptanus male legitur. Vindemialis Capſenſis Notit. Afric & Martyrolog. Rom. & Baronio ad annum Chriſti 484. num. 102.

1 ACOLITA, vel Achola Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Restitutus* Acolitanus Episcopus habetur in Notitia Africæ.

2 TASBALTE D. August. lib. 6. contra Donatistas c. 42. *Adelphus* Episcopi à Thasbalte meminit D. Cyprianus in Concilio Carthaginensi.

3 MUNICIPIA & GERNISIÆ, Epistolæ Synodicæ provinciæ Bizacenæ, qua *Felix* Episcopus de Municipiis & Gernisiis legitur.

TIZIA Vict. Utic. apud Ortel. *Honoratum* Episc. Tiziensem habet Not. Africæ.

4 RUSPE Ptolem. lib. 4. cap. 3. vulgò *Alfaques*, cujus Episcopi *Juliani* meminit Epistola Synodalis provinciæ Bizacenæ.

VARARITA Victori Uticensi apud Ortelium. *Julianum* Episcopum Vararitanum habet Notitia Africæ.

5 FEBIANUM eidem Victori, cujus Episcopi *Successiani* memoria est in Notitia Africæ.

6 CEBARADEFA, cujus Episcopus *Mustulus* subscripsit Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ.

FORATIANA Victori Uticensi MS. & Notitiæ Africæ, qua 7 *Bonifacius* ejus Episcopus dicitur.

8 BOANA in fragmento Victoris Uticensis apud Ortel. *Donatus* Episcopus Boanensis recensetur in eadem Notitia Africæ.

MIMIANA eidem Victori apud Ortelium, cujus Episcopus *Secundianus* dicitur in eadem Notitia.

9 TELEPTE Ptolem. lib. 4 cap. 3. *Bellicius* Episcopus Teleptensis recensetur in Collatione Carthaginensi.

10 PRÆSIDIUM Collationi Carthaginensi. *Fausti* Episcopi Præsidiensis memoria est in Notitia Africæ.

NATIO Notitiæ Africæ *Faustinum* Episcopum Nationensem habet Collatio Carthaginensis.

MARAGUIA Vict. Utic. MS. cujus Episc. *Bonifacius* est in Not. Africæ.

TETCITANA, cujus Episcopus *Rusticus* legitur in Not. Africæ.

11 MACRIANA eidem Notitiæ. *Felix* Episcopus Macrianensis recensetur in Collatione Carthaginensi.

12 GURGAITA in fragmento Victoris Uticensis apud Ortelium. *Primanum* Episcopum Gurgaitensem habet Notitia Africæ.

ARSU-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Acolita*] Acola. Quintus Acolitanus in Epist. Synod. Concilii Lateran. I. Acilla A Hirtio; & inde Acillani. In veteri autem Lapide apud Gruter. pag. DXII. Aquillitani, ubi cum Leptitanis & Usallitanis junguntur.

2 *Tasbalte*] Marcellinus Tasbaltensis in Notit. Afr. Nanius Tasbanaltensis Hippoponensi puto apud Binium tom. 1. pag 583. Julianus Tasfaltensis Coll. Carth.

3 *Municipia & Gernisia*] pag. 103. Segermis [*Felix Episc.*] Segermensis legitur.

4 *Ruspe &c.*] Fulgentius ejus Episcopus celeberrimus, & ante eum Stephanus in Not. Africæ. Secundus Ruspitensis in Coll. Carthaginensi potius Ruspinensis a Ruspina. S. Fulgentii successor Felicianus, ad quem Ferrandus scripsit vitam S. Fulgentii, qui adfuit Concilio Carthaginensi sub Reparato.

5 *Febianum &c.*] & Salustius Febianensis in Epistol. Synod. Byzacena, ubi Rebianensis malè editur.

6 *Cebaradefa*] nomen est corruptissimum.

7 *Bonifacius ejus Episc. dic.*] qui etiam in ratione fidei S. Eugenii legitur.

8 *Boana*] eadem cum Bana pag. 104.

9 *Telepte Ptol. lib. 4. c. 3.*] Proc. lib. 4. ædif. Justiniani. Julianus à Telepte subscripsit Concilio Carthag. sub S. Cypriano. Donatianus Episcopus Catholicus. Idem postea senex seu primæ Sedis Episcopus fuit in Concilio Zellensi seu Telensi anno Christi 418. ubi alii potiùs Teleptense legendum putant. Fuit autem omnino diversus hic Donatianus a Tabraceusi sive Tabracensi Episcopo Numidiæ, qui primæ Sedis Episcopus subscripsit Conc. Carth. IV. apud Surium tom. 1. Concil. pag. 591. anno Christi 398. & [*Bellicius Episc.*] Donatista. [*Telep. recensetur in Coll. Carth.*] Frumentius in Notit. Africæ.

10 *Præsidium*] Tab. August. inter Macomadas & Tacapen. [*Fausti Episc. Præsid. mem. est in Not. Afr.*] fuit magister S. Fulgentii, in ejus vita.

11 *Macriana eid. Not.*] Hinc Concilium Macrianense in Breviario Ferrandi &c. Ferox Macrianensis majus in eadem Coll. Carth. fuit ergo Macrianum majus & minus, illius Episcopus Ferox, hujus Felix fuit. Honoratus eidem Notitiæ. Deuterium Episcopum Macrianensem Donatistam commemorat S. August. Epist. 48. Nam sic quatuor MSS. legunt.

12 *Gurgaita &c.*] Huc referendus Felix à Gurgitibus ex Concil. Carthag. S. Cypriani ex pag. 112. infra.

ARSURITA Vict. Uticen. MS. & Notitiæ Africæ, Safurita vero Epistolæ Synodali prov. Bizacenæ. *Servus* Episcopus Arsuritanus est in eadem Notitia, & *Bonifacius* in dicta Epistola Synodali.

[1] CULULI Notitiæ Africæ, qua *Concordius* ejus Episcopus dicitur.

TAGARBALA vel Tagarbola Victori Uticensi apud Ortelium. *Fortunatianus* Episcopus Tagarbalensis memoratur in Notitia Africæ.

[2] AQUÆ REGIÆ Antonino in Bizacena. *Maximianus* Episcopus Aquæregiensis subscripsit Concilio septimo Carthaginensi.

[3] QUÆSTORIANA Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ. *Victoriani* Episcopi Quæstorianensis meminit Notitia Africæ.

[4] CARCABIA Notitiæ Africæ. *Donatianus* Episcopus Carcabianensis legitur in Collatione Carthaginensi.

[5] VICTORIANA eidem Notitiæ. *Saturninus* Episcopus Victorianensis adfuit Concilio tertio Carthaginensi, necnon Collationi.

MATERIANA Victori Uticensi apud Ortelium. *Peregrini* Episcopi Materianensis memoria est in Notitia Africæ.

[6] HIRINA Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ. *Tertullianus* Episcopus Hirenensis adfuit Collat. Carthag. *Saturus* Irensis dicitur in Notitia Africæ, forte pro Hirinensis.

[7] GUMMITA Collationi Carthag. Gummasa Epistolæ Synodali, in qua legitur *Stephanus* Episcopus civitatis Gummasis.

MOROTEORITA Notitiæ Africæ, in qua *Fortunati* Episcopi Moroteoritani memoria est.

[8] TICUALTA Victori Uticensi MS. apud Ortelium, cujus Episcopus *Maugentius* recensetur in Notitia Africæ.

[9] AUZEGERA Notitiæ Africæ. *Donatus* Episcopus Auzegerensis interfuit Collationi Carthaginensi.

[10] GAUVARITA, cujus Episcopus *Victor* nuncupatur in Notitia Africæ.

[11] HELIA Epistolæ Synodali provinciæ Bizacenæ. *Donatiani* Episcopi Eliensis meminit Notitia Africæ.

[12] TALAPTA eidem Epistolæ Synodali. Talaptula Notitiæ Africæ, quæ habet *Vinturem* Episcopum Talaptulensem.

LIMMICA. *Donatus* Limmicensis Episcopus legitur in eadem Epistola.

[13] JUNCA Notitiæ Africæ, qua *Tertullus* ejus Episcopus dicitur.

O 2 [1] THE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cululi*] Κουλουλις Procop. 4 ædific. Puto esse Civili, sive municipium Civilitanum in Byzacena provincia, cujus meminit vetus inscriptio.

2 *Aquæ regiæ &c. Maximian. Epist.*] Aquiregensis legit MS. Vatic. Aquensium regiorum legitur in Coll. Carth. cui adfuit Liberatus in Notit. Afr. Aquæregiensium Martyrum memoria est in Martyrol. Rom. 24. Martii sub Wandalis ex Victore Vit. lib. 3.

3 *Quæstoriana Ep. Syn. prov. Bizac.*] Speundeo Episcopus subscripsit.

4 *Carcabia Not. Afr.*] Ubi habetur Simplicius ejus Episcopus Victorianus Carcabianensis Maximianista damnatus in Concilio Bagajano Donatistarum, apud S. August. lib. 3. contra Crescon. Grammat. cap. 19. & Epist. 255. Idem unus ex XII. Maximiani Ordinatoribus in Concilio Cabarsussensi August. contra Crescon. lib. 3. c. 53. Idem subscripserat Concilio Carthag. Donatistarum apud S. August. in Psalm. 36. ubi male Carbianensis editur. [*Donatianus Ep.*] Donatista.

5 *Victoriana eid. Not.*] Restitutus Victorianensis ex Donatista Catholicus apud S. August. Epist. 166. &c. Rufinianus in Not. Afr. & vita S. Fulgentii.

6 *Hirina*] Irina [*Ep. Syn. prov. Bizac.*] subscripsit Theodorus.

7 *Gummita*] Gummi [*Civ. Gummasis*] Gummensis. Gummitanæ Ecclesiæ, ejusque Episcopi meminit S. Leo IX. Epist. 3. & 4. Maximus Gummitanus Not. Afr.

8 *Ticualta &c.*] Sumnius Tigualensis Coll. Carthag.

9 *Auzegera &c.*] Villaticus in Not. Afr.

10 *Gauvarita*] Hinc Rogatus Gagvaritensis in Coll. Carth. &c.

11 *Helia*] Ælia Tab. Peuting. [*Ep. Syn. prov. Bizac.*] subscripsit Constantinus Heliensis. Fuscinulus Eliensis adfuit Coll. Carth.

12 *Talapta*] Inde Stephanus Talaptensis subscripsit eid. Ep. Syn.

13 *Junca*] Epistolæ Synodicæ subscripsit Numidius Episcopus Sanctæ Ecclesiæ Sofianæ Juncis: Nunquid forte in Græco fuit Σοφιανῆς Ἰουγκης? ut Ecclesiæ Sophiæ sive Sapientiæ Divinæ dedicata fuerit? &c. Hinc Concilium Juncense sub Liberato Episcopo, cujus meminit Concilium Carthag. Bonifatii Episcopi, & vita S. Fulgentii, ubi male Vincense editum legitur. MS. Reg. Juncense legit.

1 THENÆ Antonino in Bizacena. *Eucratus* Episcopus à Thenis subscripsit Concilio Carthaginensi tertio.

JUBALTIANA Notitiæ Africæ. 2 *Setan* Episcopum Jubaltianensem habet Collatio Carthaginensis.

3 TAMAZA Victori Uticensi apud Ortelium. *Theodorus* Episcopus Tamasenus est in Epistola Synodali provinciæ Bizacenæ.

UNURICOPOLIS eidem Victori MS. cujus Episcopus *Servilius* appellatur in Notitia Africæ.

4 AGGARITA Notitiæ Africæ, qua *Filtiosus* ejus Episcopus legitur.

BIZACIUM vel Bizacena Ptolem. lib. 4. c. 3. *Saturi* Episcopi Bizaciensis meminit eadem Collatio Carthag.

5 TAPSUS Ortelio in Tabula Africæ. *Vigilius* Episcopus Tapsitanus est in Notitia Africæ.

6 MADASSUMMA Antonino in Bizacena, cujus Episcopi *Primuliani* meminit Collatio Carthaginensis.

TYSURUS Ptolem. lib. 4. cap. 3. 7 *Asellicus* Episcopus Tusuritensis legitur in Collatione Carthaginensi.

TYSURUS Ptolem. lib 4. c. 3 eadem cum Tuzanta infra in Incert. Prov. Chiffl. ad Ferrand p 290. LUCAS HOLSTENIUS.

TYSDROS Ptolem vel TISDRUS A Hirtio. Hinc Concilium Tusdritanum Celebris civitas Byzacenæ confinis Adrumeto, ut apparet ex Ageno Urbico de controversiis agrorum pag 154 qui Tisdritanos vocat. Honoratus Tusdritensis in Coll. Carth. Gaudentius Concil. Carthag I. LUCAS HOLSTENIUS.

8 SEPTIMINICIA Antonino in Bizacena, ejus Episcopus *Paschasius* dicitur in Notitia Africæ.

9 AMURDASA Ptolem. lib. 4. cap. 3. *Majus* Episcopus Amurdasensis adfuit Collationi Carthaginensi.

CASULÆ CARIANÆ Not. Africæ, ubi Quintianus Casulis Carianensis legitur LUCAS HOLSTENIUS.

DIONYSIANA Notit Africæ inter Cathedras, quæ Episcopis tunc carebant. Hinc Fortunatus Dionysianensis in Concil Carthag. Donatistarum apud S. Augustin. in Psalm. 36. LUCAS HOLSTENIUS.

10 ABIDUS Ortelio in Tabula Africæ propriæ. *Honorati* Episcopi Abidensis meminit Collatio Carthaginensis.

11 BENEFENSIS Notitiæ Africæ. *Æmilianus* Episcopus Benefensis adfuit Collationi Carthaginensi.

DURA Victori Uticensi in fragmento. *Quodvultdeus* Episcopus Durensis memoratur in Notitia Africæ.

12 RUFINIANA in fragmento Victoris Uticensis apud Ortelium. *Donati* Episcopi Rufinianensis meminit Notitia Africæ.

FORONTONIANA Notitiæ Africæ, quæ *Felicem* Episcopum babet.

EGNATIA eidem Notitiæ, quæ *Fastidiosum* ejus Episcopum nominat.

FRONTONIANA eidem Notitiæ, qua *Bonifacius* hujus Episcopus legitur.

TEGA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Thenæ*] THENÆ ut in veteri inscript. Hinc Concil. Thenitanum apud Ferrandum Diac. [*Eucratus Ep. à Thenis subsc. Conc. Carth.*] sub Cypriano. Latonius Tenitanus Coll. Carth. Ejusdem memoria est in Concilio Thelensi. Paschasius Tenitanus in Notit. Afric. Successoris ejus Beati Pontiani Episcopi Thenitani meminit Ferrandus Diaconus in vita S. Fulgentii sub finem, qui Felicianum Fulgentii successorem ordinavit.

2 *Setan*] leg. Getam. Eusebius Jubaltianensis in Notit. Afr.

3 *Tamaza*] Hinc credo Datianus Tamicensis Donatista in Coll. Carth.

4 *Aggarita*] Aggar Tab Peuting. &c. Æmilianus Aggeritanus Coll. Carthag. Ibidem Laudorius Aggeritensis Donatista, qui alibi rectiùs Caudorius & Candorius vocatur.

5 *Tapsus*] Thapsus oppidum maritimum A Hirtio & Ptolem.

6 *Madassumma*] Madassuma Notit. Afric vocat.

7 *Asellicus Ep. Tusdritensis leg. in Coll. Carth.*] eique oppositus Aptus Donatista, qui sup. pag. 105. Tuzritanus

8 *Septiminicia*] Septimunicia. Hinc Concilium Septimuniciense, cujus aliquot decreta nobis conservavit Ferrandus Diaconus &c. [*Paschas. dic. in Not. Afr.*] Septimunicensis. Meminit quoque Episcopi Septimenensis Conc. Carth. S. Bonifatii.

9 *Amurdasa*] Amudarsa &c. Liberatus Amudarsensis Notit. Afr.

10 *Abidus*] Aviduvicus Tab. Itin. [*Honorati Ep.*] Abiddensis [*mem. Coll. Carth.*]

11 *Benefensis &c.*] In ipsa Notitia Hortulanus. Fortè huc pertinet Mustulus Cebaradefensis in Epist. Synod. ad Concil Martini Papæ.

12 *Rufiniana &c.*] In Coll. Carth. Marinianus Episcop. à Rufinianis. Sic enim ibi legendum.

TEGARIATA eidem Notitiæ, cujus Episcopus [1] *Honoratus* dicitur.
AGGARITA Notitiæ Africæ, in qua *Donati* ejus Episcopi memoria est.
[2] GARRIANA eidem Notitiæ, qua *Secundinus* ejus Episcopus recensetur.
CASTRUM eidem Notitiæ, quæ *Felicem* ejus Episcopum nominat.
VITE eidem Notitiæ, qua [3] *Victor* Vitensis Episcopus appellatur.
[4] CIRCINITA eidem Notitiæ, quæ *Athenium* ejus Episcopum vocat.
[5] PRÆCAUSA eidem Notitiæ, quæ *Adeodatum* hujus Episcopum habet.
[6] CUFRUTA eidem Notitiæ, quæ *Hehodorum* ejus Episcopum appellat.
FILACE eidem Notitiæ, qua *Bonifacius* ejus Episcopus nominatur.
OPPENUA eidem Notitiæ, quæ *Honorium* ejus Episcopum vocat.
[7] SUBLECTE eidem Notitiæ, quæ *Profectum* ejus Episcopum nominat.
[8] CENCULIANA eidem Notitiæ. *Januarius* hujus Episcopus adfuit Collationi Carthaginensi.

[9] Addit Notitia antiqua Africæ tres alias sedes Episcopales; Sulianam, Vassinassensem & Aquensem in Bizacena, quarum Episcopos non reperi. Nisi dicamus *Fortunatianum* Vensanensem, qui adfuit Collationi Carthaginensi, secundæ harum fuisse Episcopum.

AQUÆ, Notit. Afric. Elpidius Aquensis in Coll. Carthag. cum Reparato Donatista. LUCAS HOLSTENIUS.

MAURITANIA SITIFENSIS.

[10] SITIFI Æthico in Cosmographia, cujus Episcopus *Novatus* subscripsit Concilio Carthaginensi septimo.

[11] TAMALLUMA Notitiæ Afr. quæ *Rufinum* ejus Episcopum nominat.
ACUFIDA Victori Uticensi apud Ortelium. *Justi* Episcopi Acufidensis meminit Notitia Africæ.

FICUS Antonino in Mauritania. *Felix* Episcopus Ficensis adfuit Collationi Carthaginensi.

LEMFOCTA Ammian. lib. 29. cujus Episcopus *Vindemius* dicitur in Notitia Africæ.

PERDICES Antonino. [12] *Silvanus* Episcopus Perdicensis habetur in eadem Collatione.

[13] TUBUSUPTUS Ptolem. lib. 4. cap. 2. *Florentii* Episcopi à Tubusuptu meminit eadem Collatio Carthaginensis.

TUCCA Plin. lib. 5. cap. 2. *Uzulum* Episcopum Tuccensem habet Notitia Africæ.

MEDIANÆ Zabuniorum vicinæ Sitifi in Coll. Carth. Donatus à Medianis Zabuniorum Donatista recensetur. LUCAS HOLSTENIUS

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Honoratus dicitur*] Tegariatenus.
2 *Garriana*] Eandem puto cum Gatiana vel Gratiana supra pag 103
3 *Vict. Vit Ep. appell*] Est auctor historiæ Vandalicæ persecutionis, qui vulgò malè Uticensis vocatur. Papinianum suum antecessorem vocat lib. 1.
4 *Circinita*] Circina [*eidem Notit. quæ Athenium*] Circinitanum [*Ep vocat.*] Est Cercinæ Insula sive Circina, ut scribitur in vita S. Fulgentii cap 30. De ejus fertilitate, cui Cercinates incolæ, A Hirtius.
5 *Præcausa &c*] An hic Monasterium de Præcisu in Concilio Bonifatii?
6 *Cufruta &c.*] Et Felicianus Cufrutensis in Coll Carth
7 *Sublecte*] sive Sullecte &c. Martinianum Sullectinum Maximianistam damnavit Concilium Bagajense Donatistarum S August. lib. 3. contra Crescomum. Fuit unus ex duodecim Maximiani Ordinatoribus Cabarsussi. Ibid. cap. 53. Συλλεκτον Procopio dicitur Vandal 1. ubi etiam Episcopi meminit. Puto Restitutianum Sululitensem in Coll. Carth & Hilarum Donatistam Sullitensem huc pertinere, ut notavi supra pag. 98.
8 *Cenculiana*] vel Conculiana.
9 *Addit Not. ant Afr tres alias Sedes Episc. Sulianam*] Sulianis Puto locum in Tabul. August vocari Silvani prope Præsidium Tertiam ad Aquas eidem Tabulæ, & A Hirtio ad Aquam 4 m-pass. à Tisdro. Sed hoc proprium nomen loci non videtur Aquæ autem illæ Augustanæ sunt Antonino Aquæ Tacapitanæ.
10 *Sitifi*] Procop. lib. 2 Vandal, Novatus fuit in Collat Carth & subscripsit Conc Carth. VII. Optatus in Concilio Carthaginensi Bonifatii In Collat Carth. legitur Felix Sitifensis. Severi Episcopi Sitifensis meminit S. Aug Epist 122.
11 *Tamalluma &c*] Hæc Tamamalla Collat. Carthag ubi habetur Gregorius Tamamallensis, & Lucius Donatista ejus adversarius.
12 *Silvanus Ep. Perd. habetur in ead. Coll.*] fuit Legatus suæ provinciæ ad Concil. Carth. 8. anno Christi 403. & Victorinus in Notit Africæ
13 *Tubusuptus &c*] Maximus Tugusubditanus Notit. Afr. & Tubusubditanus limes Notit Imperii.

VAMACCORA vel Bamaccora Ptol. Vamicela, aut Vamiceda Felix à Vamaccura in Concil. Carth. S. Cypriani. Cassianus Vamaccorensis, ejusque adversarius Donatus Donatista in Coll. Carthag. LUCAS HOLSTENIUS.

LESVITA Notitiæ Africæ *Romanus* Episcopus Lesvitensis interfuit Collationi Carthaginensi.

1 FLUMEN-PISCIS Notitiæ Africæ. *Victoris* Episcopi Flumen-piscensis memoria est in Collatione Carthaginensi.

PRIVATUM Victori Uticensi MS. *Adeodatum* Episcopum Privatensem habet Notitia Africæ.

2 GEGITA Collationi Carthaginensi. *Vincentii* Gigitani meminit Victor Uticensis libro 1.

3 SATAFA Antonino in Mauritania. *Adeodatus* Episcopus Satafensis recensetur in Collatione Carthaginensi.

CELLÆ Notitiæ Africæ, in qua *Crescituris* Episcopus Cellensis legitur.

4 GADAMUSA, cujus Episcopus *Montanus* nuncupatur in eadem Notitia.

5 ZABI Antonino in Mauritania. *Possessoris* Episcopi Zabensis meminit eadem Notitia.

ASSAFA Victori Uticensi MS. Ejus Episcopus *Vitalis* dicitur in Notitia Africæ. Eadem forte est cum Assava Antonini, quæ aliis est Assaba, 6 cujus Episcopi *Sextilius* & *Marcianus* dicuntur in Collatione Carthag.

VAMALLA Victori Uticensi MS. *Flavianus* Episcopus Vamallensis recensetur in Notitia Africæ.

SURISTA eidem Victori MS. teste Ortelio. *Aufidius* Episcopus Suristensis legitur in Notitia Africæ.

7 SALDÆ Antonino in Mauritania. *Paschasius* ejus Episcopus habetur in Notitia Africæ.

HORREA Victori Uticensi MS. *Victor* Episcopus Horrensis legitur in Notitia Africæ.

JERAFITA, cujus Episcopi *Victoris* meminit Notitia Africæ.

AQUÆ ALBÆ Victori Uticensi MS. 8 *Honorium* Episcopum Aquæalbensem habet eadem Notitia.

9 IGILGILI Ptolem. lib. 4. cap. 2. vulgò *Gigel*. *Domitianus* Episcopus Igilgitanus est in eadem Notitia.

ZARAI Antonino in Mauritania, 10 cujus Episcopus *Rogatus* dicitur in Collatione Carthaginensi.

PARTENIUM Victori Uticensi. *Rogatus* Episcopus Parteniensis habetur in Notitia Africæ.

MAROVANA Notitiæ Africæ, in qua *Juventius* Episcopus Marovanensis recensetur.

CIDAMUS Ptolem. lib. 4. cap. 2. Cadamus Notitiæ, quæ *Montanum* Episcopum Cadamusensem habet.

MACRI Antonino in Mauritania, 11 cujus Episcopus *Restitutus* legitur in Notitia Africæ.

MACRIANA Notitiæ Africæ, ubi Restitutus Macrianensis legitur. Huc pertinet, puto, Silvanus Macrianensis in Coll. Carthag. LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Flumen-piscis Not. Afr.*] ubi [*Vict. ep. flum. mem est in Coll. Carth.*] legitur Restitutus Donatista. Apud Optat. Milev. lib. 2. commemoratur Januarius Flumenpiscensis, ubi vitiosè editum legitur Flamen pilensis.

2 *Gegita Coll. Carth.*] adfuit Quadratus Gegitensis.

3 *Satafa*] eadem mss. pag. 116. hoc loco tollenda.

4 *Gadamusa*] Cadamusa. Ptol. Καδαμοῦσα.

5 *Zabi*] Ζάβη regionem illam totam vocat Procop. lib. 2. Vandal. quæ & Mauritania prima dicebatur, cujus primaria civitas erat Sitifis &c. Hujus loci fuit Felix Diabensis apud Optat. Milevit. infra in Prov. Incert. & cum Januario Flumen piscense conjungitur.

6 *Cujus Episcopi Sextilius*] Catholicus &c. [& *Marcianus*] Donatista [*dicuntur in Coll. Carth.*]

7 *Saldæ &c.*] fortè huc pertinet Donatus Salensis in Collat. Carthagin.

8 *Honor. ep. Aq. habet. ead. Not.*] & Januarium Donatistam Collat. Carth.

9 *Igilgili*] Ammian. lib. 29. Egudguib &c. Huc pertinere existimo cum Ortelio Urbicosum Egulgilitensem in Coll. Carth.

10 *Cujus episc.*] Catholicus Tresconius &c. [*Rogatus*] Donatista [*dicitur in Coll. Carth.*]

11 *Cujus episc. Restitutus*] legend. Emeritus Macrensis [*leg. in Not. Afr.*]

THA-

1 THAMAGRISTA Victori Uticensi apud Ortelium. *Clemens* Episcopus Thamagrist. memoratur in Notitia Africæ.

ARÆ Antonino in Mauritania. *Secundus* Episcopus Arensis adfuit Collationi Carthaginensi.

2 MOZOTA Victori Uticensi Ortelio teste. *Villaticus* Episcopus Mozotensis legitur in Notitia Africæ.

HIPPA Ptolem. lib. 4. cap. 2. cujus Episcopus *Florentius* adfuit Collationi Carthag.

TAMASCANIA Notitiæ Africæ, in qua *Honoratus* Episcopus Tamascaniensis legitur.

3 VESCETRA Ptolem. lib. 4. cap. 2. cujus Episcopus *Fortunatianus* nuncupatur in Collat. Carthaginensi.

ASVOREMITA Notitiæ Africæ, Asaoremixta Victori Uticensi MS. cujus Episcopi *Æmilii* meminit Notitia Africæ.

4 SERTEITA Victori Uticensi MS vel Sertcita Notitiæ Africæ, in qua *Victorinus* Episcopus Sertcitanus recensetur.

MELICBUZA Notitiæ Afr. cujus Episcopi *Romani* memoria est ibid.

COVIUM Notitiæ Africæ, in qua *Maximi* Coviensis Episcopi mentio habetur.

OLIVA Antonino in Mauritania. Hujus civitatis Episcopum *Lucium* nominat Collatio Carthaginensis.

5 EQUIZOTUM Notitiæ Africæ. *Victor* Episcopus Equizetensis legitur in Collatione Carthaginensi.

6 CASTELLUM eidem Notitiæ, in qua Episcopus Castellanus *Felix* nuncupatur.

7 EMINENTIANA Victori Uticensi MS. cujus Episcopi *Victoris* meminit eadem Notitia.

NOBALICIA Notitiæ Africæ, in qua est *Redux* Episcopus Nobaliciamensis.

8 LEMELEFI Victori Uticensi MS. *Jacobus* Episcopus Lemelefensis legitur in Notitia Africæ.

SOCIA eidem Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *Saturninum* Episcopum Sociensem habet eadem Notitia Africæ.

ZALLATA eidem Victori Uticensi MS. cujus Episcopi *Argentii* meminit eadem Notitia Africæ.

9 MAURITANIA CÆSARIENSIS ET TINGITANA.

10 CÆSAREA Ptolem. lib. 4. cap 2. vulgò *Alger*. *Fortunatus* Episcopus Cæsareæ subscripsit Concilio Arelatensi primo.

ALA

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Thamagrista*] Tamagrista &c. Primulus Tamagristensis in Coll Carthag.

2 *Mozota &c.*] Hinc fortè Leo Mottensis Concil Carth qui in MS vetustissimo Vat. Leo Moptensis scribitur. anni 419. Cod Canon & Felix Moptensis in Coll Carth.

3 *Vescetra &c*] Vesceritensis plebis Optatus Episcopus Catholicus, Fortunatus Donatista isthic leguntur.

4 *Serteita.*] Coll. Carth. Felix Serteitensis & Maximianus Donatista, alibi corrupte Sertitensis legitur [*Sercita*] Sertei scribendum, ut in suo exemplari rectè legit Ortelius

5 *Equizotum Notit Afr*] ubi Pacatus Equizotensis, [*& Victor Ep*] Equizeten. leg. in Coll. Carth.

6 *Castellum &c*] puto idem esse cum eo quod pag. 115 in Cæsariensi repentur, &c. Vocomus Castellanus Mauritaniæ Oppidi Episcopus apud Gennad. de script Eccles. cap 78. habetur.

7 *Eminentiana &c*] Marcianus Donatista Episcopus Eminentiensis in Coll Carth.

8 *Lemelefi &c.*] Lemellense Castellum Optat. Milev lib. 2. cujus Episc. Primosus ibidem atque ita ex Optato habet etiam Martyrolog. Roman 9. Februarii.

9 Mauritania major Victori Vitensi. lib 3

10 *Cæsarea &c*] Deuterius Cæsariensis in Collat. Carth. Idem metropolitanus S. August. lib. de gestis cum Emerito cap. 1, pag. 250.

ALA MILIARENSIS Victori Uticensi MS. apud Ortelium, cujus Episcopus *Mensius* legitur in antiqua Notitia Africæ.

BILTA D. August. lib. 6. contra Donatistas cap. 8. Benta Ptolem. [1] *Cæcilium* Episcopum à Bilta habet D. Cyprianus in Synodo Carthag.

BACANARIA fragmento MS. Victoris Uticensis apud Ortelium. *Palladii* Episcopi Bacanariensis meminit Notitia Africæ.

[2] CAPUT CILLANUM Antonino in Itinerario, cujus Episcopus *Fontis* nuncupatur in eadem Notitia Africæ.

CISSÆ Ptolem. lib. 4. cap. 2. hodie *Cerceli*. *Flavosus* Episcopus Cissensis adfuit Collationi Carthaginensi.

CASTELLUM MEDIANUM Notitiæ Africæ, in qua *Valentini* hujus civitatis Episcopi memoria est.

[3] GURGITES D. August. lib. 7. contra Donatistas cap. 38. *Felix* Episcopus à Gurgitibus habetur apud D. Cyprianum in Concilio Carthaginensi.

[4] COLUMNÆ Notitiæ Imperii Romani, cujus Episcopus *Martialis* legitur in antiqua Notitia Africæ.

[5] ICOSIUM Plinio lib. 5. cap. 2. hodie *Orano* dicitur, cujus Episcopus *Crescens* interfuit Collationi Carthaginensi.

FLORIANUM Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *Restituti* Episcopi Florianensis mentio est in Notitia Africæ.

[6] MINNA Antonino in Itinerario. *Cæcilium* Episcopum Minnensem habet eadem Notitia Africæ.

OBBA D. Cypriano in Concilio Carthaginensi, eadem ac Boba Pamelio, qui putat esse Babam Ptolemæi. [7] *Pauli* Episcopi à Bobba meminit D. Augustinus lib. 7. contra Donatistas cap. 11. & habet Notitia *Eusebium* Episcopum Obbitanum.

MATURBUM Victori Uticensi MS. apud Ortelium, cujus Episcopus *Lucius* appellatur in antiqua Notitia Africæ.

REPERITANUM eidem Victori MS. cujus Episcopi *Geliani* mentio est in eadem Notitia.

RUSUBICARI Antonino in Mauritania. *Constantius* Episcopus Rusubicariensis adfuit Collationi Carthaginensi.

[8] SUFFARA, Suffasar Antonino in Mauritania. *Romanus* Episcopus Suffaritanus recensetur in Notitia Africæ.

[9] RUSTONIUM Ptolem. lib. 4. cap. 2. vulgò *Temen de fust*. *Numerianus* Episcopus Rustoniensis interfuit Collationi Carthaginensi.

[10] TIGIS Ptolem. ibid. Tigisi Antonino. *Passitanus* Episcopus Tigisitanus legitur in Notitia Africæ.

AQUÆ Antonino in Itinerario. *Crescomum* Episcopum ab Aquis habet Collatio Carthaginensis.

[11] TABORA Collationi Carthaginensi, vel Taborenta Victori Uticensi MS. *Victor* Episcopus Taborentensis habetur in Notitia Africæ.

MAMILLA eidem Victori Uticensi MS. [12] *Seremanus* Episcopus Mamillensis adfuit Collationi Carthaginensi.

1 SUMU-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Cæcilium Ep. a Bilta*] legendum ab Hilta. de qua supra p. 92. nisi potius Bilta sit eadem cum Vilta, unde Felicianus Viltensis in Coll. Carthag.

2 *Caput Cillanum &c*] In Notit. Imperii habetur limes Caputcellensis.

3 *Gurgites*] Unde conjicis esse in Mauritania, & non potius Gurgaita Byzacenæ sup. p. 106?

4 *Columnæ*] unde [*Notitia Imperii Romani limes*] Columnatensis.

5 *Icosium &c*] Laurentius Icositanus Conc. Carthag. anno 419.

6 *Minna &c*] Secundus Minensis Concil. Carthag. Bonifatii.

7 *Pauli Ep. a Bobba*] ab Obba legunt MSS antiquissimi Cypriani.

8 *Suffara &c.*] Reparatus Sufasaritensis in Coll. Carthag.

9 *Rustonium*] delenda. quia eadem est cum Rusgonia pag. 115 [*Numerianus*] Rusguniensis scribitur in Concilio Carthaginen. anno 419.

10 *Tigis &c*] Aptus Tigiensis Catholicus in Collat. Carth.

11 *Tabora Coll. Carth*] ubi Martinus Episcopus Catholicus & Victor Donatista commemorantur.

12 *Seremanus Episc. Mamil. adfuit Coll. Carth.*] Sed Donatista, nam Victor ibi Catholicus adfuit.

[1] SUMULA eidem Victori MS. apud Ortel. cujus Episcopi *Quodvultdei* meminit Notitia Africæ.

[2] UBABA eidem Notitiæ Africæ, in qua legitur *Ingenuus* Ubabensis Episcopus.

TADAMA, Tadame Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *David* Episcopus Tadamatensis habetur in Notitia Africæ.

3 ZUCHABARI Ptolem. lib. 4. cap. 2. *Germanus* hujus civitatis Episcopus adfuit Collationi Carthaginensi.

4 TIPASA Æthico in Cosmographia. *Firmus* Episcopus Tipason interfuit Concilio quinto Constantinopolitano.

5 IDA Victori Uticensi MS. cujus Episc. *Felicianus* dicitur in Not. Afr.

TIMICI Plinio lib. 5. cap. 2. de Mauritania, hodie *Telesin* dicitur. *Optatus* Episcopus Timicensis adfuit Collationi Carthaginensi.

TASACORA Antonino. *Pacarus* hujus civitatis Episcopi meminit Notitia Africæ.

6 VAGAL eidem Antonino. *Miggin* Episcopus Vagalitensis est in Collatione Carthaginensi.

7 CARTENNA Pomponio lib. 1. cap. 6 hodie *Mazzagran* dicitur. *Lucidus* Episcopus Cartennitanus legitur in Notitia Africæ.

GRATIANOPOLIS Collationi Carthaginensi, in qua *Publicii* Episcopi Gratianopolitanæ Ecclesiæ memoria est.

MASUCABA Victori Uticen. MS. apud Ortelium. *Passinatus* Episcopus Masucabensis legitur in Notitia Africæ.

PAMARIA eidem Victori Uticensi, cujus Episcopus *Longinus* appellatur in eadem Notitia Africæ.

LAPIDIA. *Restituti* Episcopi Lapidiensis memoria est in eadem Notitia Africæ.

BULTURIA Victori Uticen. MS. *Reparatus* Episcopus Bulturiensis habetur in eadem Notitia Africæ.

MALLIANA Antonino in Itinerario, cujus Episcopus [8] *Victor* dicitur in Collatione Carthaginensi.

CASTELLUM TETRAPORTIENSE, cujus Episcopi *Reparati* mentio est in Notitia Africæ.

BAPARA Victori Uticensi MS. *Vincemalus* Episcopus Baparensis recensetur in eadem Notitia.

TAMAZUCA eidem Victori Uticensi MS. apud Ortel. cujus Episcopus *Lucius* dicitur in eadem Notitia.

9 QUIDIUM Collationi Carthag. *Tiberianus* Episcopus Quidiensis est in eadem Notitia.

P [1] SER-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sumula &c.*] Puto Subbolensem Episcopum hunc dictum apud Optatum Milevit. lib. 3.

2 *Ubaba*] fortè Baba Ptol. & Steph.

3 *Zuchabari*] ead pag. 116 Subur. Succhabar Plin. MSS [*Germ. hujus civ. Ep.*] Donatista [*adfuit Coll. Carth.*] Zugabbaritensis. Catholicus est Maximianus Suboabbaritensis infra pag. 120. & Suburtanus pag. 116

4 *Tipasa*] Ptolem. [*Æthic in Cosmog.*] & Thipasa Optat. Milevit. lib 2. qui Cæsariensis Mauritaniæ civitatem vocat, ut Victor Vitensis lib 3. Persec. Vandalicæ Tipasensem Civitatem Mauritaniæ majoris, ubi de Aminno Episcopo ibidem constituto narrat.

5 *Ida*] fortè Ididi Oppidum, cujus mentio habetur in vita S. Fulgentii cap. 12

6 *Vagal &c.*] Claudius Vagalitanus Notitiæ Africæ

7 *Cartenna*] S August. Epist 48 Cartennas plur. num. vocat, quæ scripta est ad Vincentium Episcopum Cartennensem Rogatistam, & Rogati in eo loco successorem. Victor Cartennæ Mauritaniæ Civitatis Episcopus apud Gennad. de Script. Eccles. cap. 77 sub Genserico Rege. Cartennæ Colonia Antonino Rusticus Cartennitanus apud S August de gestis cum Emerito c. 1. Hinc puto Silvanus Donatista Cartanensis Coll. Carth pro Cartanensis

8 *Victor dicitur*] Malianensis [*in Coll. Carth.*] cum Nestorio Donatista. Huc, ni fallor, pertinet Secundus Maurianensis pag. 115. pro Mauritanensis. Deuterium quoque hujus loci Episcopum fuisse existimo, ad quem extat Epistola 78. S Augustini de Victorino Malianensi Subdiacono Manichæo

9 *Quidium*] Quiza & Quidia [*Coll. Carth.*] adfuit Priscus Quidiensis, & [*Tiberianus Ep. Quid. est in ead. Not.*] Africæ. Quiza Xenitana Plinio. Quiza Antonino & Ptolem. MS *Κούϊζα ξενιτανὴ*, ubi in vulgatis tantum Βαῖζα male duplicatur supra pag. 201.

1 SERTA Notitiæ Africæ, in qua *Saturninus* Episcopus Sertensis habetur.

ITA Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *Lucii* Episcopi Itensis meminit Notitia Africæ.

GIRUMONS Notitiæ Africæ, in qua *Reparatus* hujus Episcopus legitur.

PANATORIA eidem Notitiæ, cujus Episcopus *Donatus* ibidem nuncupatur.

2 SUCARDA eidem Notitiæ, quæ *Subdativum* Episcopum Sucardensem habet.

FIDOLOMA Victori Uticensi MS. *Onesimus* Episcopus Fidolomensis legitur in eadem Notitia.

NOVÆ Antonino in Itinerario. 3 *Rogatianum* Episcopum à Nova habet D. August. lib. 7. contra Donatistas cap. 24. & Notitia *Verecundum* Nobensem.

USINADA Notitiæ Africæ, Usidana Victori MS. *Donatianus* Episcopus Usinadensis recensetur in eadem Notitia.

FLUMENZERITA Notitiæ Africæ, in qua *Paulus* Episcopus Flumenzeritanus legitur.

AMAURA Victori Uticensi MS. *Urbanum* Episcopum Amaurensem habet eadem Notitia Africæ

SESTUM, cujus Episcopi *Crescentis* memoria est in eadem Notitia Africæ.

TARANAMUSA Antonino. Ternamuna Notitiæ, cujus Episcopus *Donatus* dicitur ibidem.

NASBINCA *Januarium* ejus Episcopum habet eadem Notitia.

VILLA NOBA Notitiæ Africæ, cujus Episcopi *Valentis* meminit Collatio Carthaginensis.

VARDIMISSA Notitiæ Africæ, in qua *Burco* Episcopus Vardimissensis legitur.

CATULA Victori Uticensi MS. *Aratorem* Episcopum Catulensem habet eadem Notitia Africæ.

REGIUM, cujus Episcopus *Victor* nuncupatur in Notitia Africæ.

VAUDINUM Notitiæ Africæ, in qua *Rogatianus* Episcopus Vaudinensis recensetur.

CAPRA Victori Uticensi MS. *Primi* Episcopi Caprensis meminit eadem Notitia Africæ.

4 RUSUCURRUM Antonino. *Optatus* Episcopus Rusucurritanus est in Collatione Carthaginensi.

SFASTERIA, cujus Episcopi *Rufi* mentio est in Notitia Africæ.

5 TIMIDA D. Augustino lib. 7. contra Donatistas cap 22. *Faustum* Episcopum à Timida habet D. Cyprianus in Concilio Carthaginensi.

6 TABLA, cujus Episcopus *Quodvultdeus* dicitur in Notitia Africæ.

7 RUSGONIA, Rungonia Antonino. *Bonifacius* Episcopus Rusgoniensis legitur in eadem Notitia.

LEOSITA, cujus Episcopus *Victor* nuncupatur in eadem Notitia.

1 OPPI-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Serta &c.*] Proclus Serrensis in Coll. Carthag.

2 *Sucarda &c.*] Pompejanus Sucardensis in Coll. Carth

3 *Rogat. Ep. a Nova habet*] Concil Carthag. S. Cypriani, & ex eo D. Augustinus &c. Felix Novensis in Collat. Carth

4 *Rusucurrum*] Rusicorum Plin. MS. Rusuccurum vel Rusucurrum [*Antonino*] [*Optatus*] leg Fortunatus [*Episc. Rusuc. &c.*] cui oppositus Optatus Donatista Rusuccurrensis. Hinc Nicellus Rusurrensis Conc. Carthag. ann. 419. MS. Vatic. Rusurensis. Cod. Can qui in subscriptionibus Ninnellus Rusurianensis, Mercur Rusuccuritanus in Notit. Africæ

5 *Timida*] eadem quæ superius in Proconsulari ponitur pag. 91. Timida regia, itaque hoc loco expungenda.

6 *Tabla*] Notitia Imperii limes Tablatensis.

7 *Rusgonia &c.*] Numerianus Rusgumensis Concil. Carthagin. XVII. ubi MS. Rusgunensis.

1 OPPIDUM NOVUM Ptolem. lib. 4 cap. 2. *Venantius* Episcopus Opidonovensis est in eadem Notitia.

AQUISIRA Victori Uticensi MS. apud Ortelium. Ejus Episcopi *Felicis* mentio est in eadem Notitia Africæ.

2 TIGAVA Plinio lib. 5. cap. 2. *Crescens* Episcopus Tigavensis est in eadem Notitia.

3 RUSADIR Plinio lib. 5. cap. 1. Russadirum Ptolem. lib. 4. cap. 1. *Idonius* Episcopus Rusaditanus habetur in eadem Notitia Africæ.

CASTRA NOVA Antonino, cujus Episcopi *Vitalis* memoria est in eadem Notitia.

4 CASTELLUM Antonino in Itinerario. *Severus* Episcopi Castellani meminit Collatio Carthaginensis.

5 MUTECITA Collationi Carthaginensi. *Quintasius* Episcopus Mutacitanus est in Notitia Africæ.

ALBULA Victori Uticensi MS. apud Ortelium. *Tacanus* Episcopus Albulensis habetur in Notitia Africæ.

6 BITA eidem Victori Uticensi MS. *Urbani* Episcopi Bitensis meminit Collatio Carthaginensis.

MAURIANA. Ejus Episcopus *Secundus* dicitur in Notitia Africæ.

7 BALIANA eidem Notitiæ *Bonifacii* Episcopi Balianensis mentio est apud Victorem Uticensem lib. 2.

ARSENARIA Pomponio lib. 1. cap. 6. vulgò *Arzerum*. *Philo* Episcopus Arsinuaritanus recensetur in Notitia Africæ.

OBORITA Notitiæ Africæ, in qua habetur *Petrus* ejus Episcopus.

8 LABDIA Ptolem. lib 4. cap. 2. *Ruffinum* Episcopum Labdiensem habet Collatio Carthaginensis.

TENISSA Ptolem. ibid. cujus Episcopus *Aufidius* adfuit eidem Collationi Carthag.

CATABITA Victori Uticensi apud Ortel. cujus Episcopus *Patera* nuncupatur in Notitia Africæ.

9 HERPIS, Ptolem. lib. 4. cap. 2. *Barbarus* Herpignensis, qui in Collatione Carthaginensi hujus est Episcopus.

10 VONCARIA Victori Uticensi MS. cujus Episcopus *Donatus* appellatur in Notitia Africæ.

GYPSARIA Ptolem. lib. 4. cap. 2. *Germanus* Episcopus Gipsariensis legitur in Collatione Carthaginensi.

TAMADEMPSIS Notitiæ Africæ, in qua *Romanus* Episcopus Tamadempsis recensetur.

VAGÆ Ptolem. lib. 4. cap. 2. cujus Episcopus *Privatus* subscripsit Collationi Carthaginensi.

11 TABADCARA Victori Uticensi MS. *Crispinus* Episcopus Tabadcarensis est in Notitia Africæ.

CATRA, vel ut reor Castra, Antonino, cujus Episcopus *Candidianus* nominatur in Notitia Africæ.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Oppidum novum*] Plinio &c

2 *Tigava Plinio l. 5. c. 2*] Ptolem. Huc pertinere existimo Summum Tigualensem in Coll. Carth. pro Tigavense aut Tigabense, sed statim post Collationem Palladium Tigabitanum lege apud S. August. de gestis cum Emerito cap 1. Primosus Tigavensis in Cod. Can. Afric. Can 97 ex MS nam editi Tinganensis habent.

3 *Rusadir*] Rusaddir MS. Plin.

4 *Castellum*] Voconius Castellani Mauritaniæ Oppidi Episcopus commemoratur a Gennadio inter Scriptores Ecclesiasticos capit. 78. Hunc Maximus Nugator Hispanum Castellanum facit ad annum 562. Petrus Castellanus Not. Afr.

5 *Mutecita*] Muticitanus limes in Notit. Imperii.

6 *Bita eid. Vict. Utic. MS*] & Notitiæ Africæ Pannonius Bitensis.

7 *Baliana &c*] & puto Victor Bannensis in Coll. Carthag. pro Balian sed vide supra pag 104.

8 *Labdia*] Lapda sup p. 89

9 *Herpis &c*] Barbarus Herpinianensis in ipsa Collat. Carthag. vocatur, & pertinet ad Herpinianam sup p. 105

10 *Voncaria &c.*] Hinc Felix Boncarensis Donatista in Collat. Carth

11 *Tabadcara &c.*] Victor Tabaicariensis in Coll. Carth. ubi Tabaicar scribendum.

1 ELEFANTARIA eidem Notitiæ, qua *Vassius* Episcopi mentio est.

GARRA Ptolem lib. 4. cap. 2. cujus Episcopi memoria apud Victorem Uticensem, ut author est Ortelius: An *Victor* Gartanensis pro Garranensi legatur in Collatione Carthaginensi dubium est.

MURCONIUM Victori Uticensi MS [2] Hujus Episcopus *Maddanius* dicitur in Notitia Africæ.

IDA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Subitanus* ibidem legitur.

3 THUBUNÆ D. August. Epistola 70. *Nemesiam* Episcopi à Thubunis meminit D. Cyprianus in Concilio Carthaginensi.

OPPINUM Ptolem lib. 4 cap. 1. hodie dicitur *Rabath*, cujus Episcopus *Leo* subscripsit Concilio Carthag. 7.

TUSCAMIA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Maximus* ibidem dicitur.

4 GUNAGITA Notitiæ Africæ, vel Gunaita Victori Uticensi apud Ortelium *Auxilium* Gunagitanum habet eadem Notitia.

MAXITA Victori Uticensi MS. apud Ortelium, cujus Episcopi *Felicis* meminit Notitia Africæ.

SATAFA Notitiæ Africæ. 5 *Crescens* Episcopus Satafensis ibidem dicitur.

VISSALSA Notitiæ Africæ, Visala Victori Uticensi apud Ortelium, cujus Episcopus *Saturninus* dicitur in eadem Notitia.

ADSINUADA, cujus Episcopus *Gajus* recensetur in eadem Notitia.

NUMIDIA eidem Notitiæ. *Januarius* Episcopus Numidiensis adfuit Collationi Carthaginensi.

CASTELLUM Ripense Victori Uticensi apud Ortelium. [6] *Cerealis* hujus civitatis Episcopi mentio est in Notitia Africæ

TAMUDA Plin. lib. 5. cap. 2. vel ut putat Ortelius Tanuda. *Donatum* Episcopum Tanudatensem habet Collatio Carthaginensis.

CALTADRIA Victori Uticensi apud Ortelium. *Victoris* Episcopi Caltadriensis meminit Notitia Africæ.

7 SUBUR Ptolem. lib 4. cap. 1. *Maximianus* Episcopus Suburitanus est in Collatione Carthaginensi.

AMBIA Victori Uticensi MS. *Felix* Episcopus Ambiensis est in Notitia Africæ.

MURUSTAGA Victori Uticensi apud Ortelium. *Martianus* Episcopus Murustagensis est in Notitia Africæ.

FALLABA Notitiæ Africæ, in qua *Salo* Episcopus Fallabensis legitur.

[8] BIDA Ptolem lib 4 cap. 2. Beda legunt interpretes. *Campanum* Episcopum Bidensem habet Notitia Africæ.

MANACCENSERI Victori Uticensi apud Ortel cujus Episcopus *Victor* nuncupatur in Notitia Africæ

9 TIFILTA Victori Uticensi MS. *Donatus* Episcopus Tifiltensis est in Notitia Africæ.

CAS-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Elefantaria &c*] Miggen Elephantariensis Maximianista ex Concilio Bagajensi Donatistarum apud S. August lib 3 contra Cresconium Gramm cap. 19 & cap 53. ubi legitur inter 311. Ordinatores Maximiani in Synodo Cabarsussensi, & antea in Concilio Carth Donatistarum apud Augustin in Psal 36

2 *Hujus Ep. Maddanius*] Murconensis. &c Huc pertinet Auxilius Nurconensis in Collat Carth.

3 *Thubunæ*] Tubunæ [*Nemesiani Ep à Tubunis mem. D Cypr &c*] Tubunensem Sedem vacantem commemorat Notit Afric Cresconius Villaregensis Episc. Tuburiensis Ecclesiæ invasor accusatur in Concil Africano can 15 Cod Canon. & Limes Tubunensis Notitia Imperii

4 *Gunagita*] Gunuga Plin. MS & Itinerar Antonini.

5 *Crescens Episc Sataf*] & Adeodatus in Coll Carth. de quo supra pag 110 Huc pertinet Donatus Satacensis in Mauritania Cæsariensi Episcopus apud S Leonem M Epist 87. Ita enim in vetustiss. MS Vat 1342. legitur, ubi vulgo Salicinensis editur

6 *Cerealis*] Hic Cerealis à Gennadio inter Scriptores Ecclesiasticos commemoratur cap 95 & Libellus ejus de Fide Catholica contra Maximinum Arrianum extat in Bibliotheca SS Patrum, ubi in principio libri simpliciter Castellensis Episcopus vocatur

7 *Subur*] eadem cum Zuchabari supra pag 113. [*Maxim Episc Subur est in Coll Carth.*] Idem infra pag 120. Subohbiritensis, ut in Coll. pag 136

8 *Bida &c*] Limes Bidensis in Notitia Imperii.

9 *Tifilta &c.*] Et pertinet etiam huc fortè Donatus alius Tifiltensis in Coll. Carth.

CASTELLUM-MINUS Notitiæ Africæ, in qua *Nicetius* hujus civitatis Episcopus recensetur.

TIGAMIBENA Notitiæ Africæ, quæ hujus civitatis Episcopi *Maxentii* meminit.

JUNCA Notitiæ Africæ, quæ *Glorinum* hujus Episcopum nominat.

CORNICULANA Victori Uticensi MS. cujus Episcopi *Syri* meminit Notitia Africæ.

NOBICA Notitiæ Africæ, in qua *Donatus* ejus Episcopus memoratur.

FRONTÆ Victori Uticensi apud Ortelium. *Donati* Episcopi Frontensis mentio est in Notitia Africæ.

CASTELLUM-JABARITANUM, cujus Episcopus *Mattosius* appellatur in eadem Notitia.

SEREDDELI, cujus Episcopi *Rogati* meminit eadem Notitia.

AGNA, urbs ad Agnam fluvium in Mauritania Tingitana. Collatio Carthaginensis habet ¹ *Victorianum* Episcopum Agnensem.

MACANIA Collationi Carthaginensi. Macanitas populos habet Ptol. lib. 4. cap. 1. ² unde *Ferox* ejus Episcopus est in eadem Collat. Carthag.

SITÆ Victori Uticensi apud Ortelium. *Saturni* Episcopi Sitensis meminit Collatio Carthaginensis.

ALTABA Antonino est in Numidia, sed Notitiæ antiquæ Africæ est in Mauritania, legiturque apud eam *Avus* Altabensis.

BENEPOTA Notitiæ Africæ, cujus Episcopus *Honorius* dicitur.

CASTRA-SEBERIANA eidem Notitiæ, quæ *Faustum* Castra-Seberianensem Episcopum habet.

SICCESI vel Siccese, eidem Notitiæ, qua *Emptacius* Siccesitanus legitur.

FLENUCLETU Notitiæ eidem, quæ *Felicem* hujus Episcop. nominat.

3 METAGONIUM Strab. lib. 17. *Antonium* Mutagenensem, qui in Collatione Carthaginensi legitur, hujus Episcopum credo.

VONCARIANA Notitiæ, *Victorque* ejus Episcopus apud eam dicitur.

Præter dictas civitates Episcopales antiqua Africæ Notitia habet MAJUCAM, NABALAM, MAURAM & TINGARIAM inter Episcopales: sed Episcoporum nomina desiderantur.

T R I P O L I T A N A.

4 LEPTIS MAGNA Plin. lib. 5. cap. 4. hodie *Lepide*, cujus Episcopus *Calipides* dicitur in Notitia Africæ.

5 SABRATA Æthico in Cosmographia, vulgò *Rakianabes*. *Nados* Episcopus Sabrathensis adfuit Collationi Carthaginensi.

6 GIRBA Notitiæ antiquæ Africæ. *Muunuli* Episcopi à Girba meminit D. Cyprianus in Synodo Carthaginensi.

7 OEA Notitiæ Africæ. *Marimanum* ejus Episcopum habet Coll. Carthag.

8 TACAPE Plin. lib 5. cap. 4. Notitia antiqua Africæ meminit *Servilii* Episcopi Tacapitani.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Victorianum Episcop. Agnensem*] in editione Pith. Aquensis

2 *Unde Ferox*] est Macrianensis in Byzacena supra pag. 106

3 *Metagonium*] Mutugenna Numidiæ sup. pag 95. [*Antonium*] Mutugensem Pith.

4 *Leptis magna &c.*] Salvianus Donatista Leptitensis in Coll. Carth. Dioga in Concil. Carth. S. Cypriani commemoratur.

5 *Sabrata*] Plinio &c. [*vulgo Rakianabes.*] Pompejus Sabratensis in Concil. S. Cypriani. Donatus Sabratensis Maximianista unus ex XII Ordinatoribus Maximiani in Synodo Cabarsussensi Aug. lib. 3. contra Cresc. c. 53 damnatus in Concilio Bagajensi Donatistarum. Idem August. ibid. c. 19 Leo in Notitia Africæ.

6 *Girba*] Victor apud Optatum Milevitanum. Quodvultdeus Givirtensis pro Girbitensis in Coll. Carth. Vincentius Gerbitanus Conc. Carthag. Bonifatii. Faustinus Girbitanus in Notitia.

7 *Oea &c.*] Cresconius Oensis in Notitia Africæ.

8 *Tacape Plin. lib. 5. cap. 4.*] Colonia Tabulæ Augustanæ &c. Gallus in Conc. Carth. Bonifatii alibi rectius Gajus vocatur. Dulcitius Tacapitensis in Coll. Carthag. idem Legatus missus fuit ad Conc. Carth. VIII. anno 403. ut in Codice Canon. cap. 90.

NOTITIA SEDIUM EPISCOPALIUM INCERTÆ PROVINCIÆ PER AFRICAM.

Præter recensitas Episcopales sedes Africanas, quarum provinciam utcumque dignoscere potuimus, multæ supersunt incertæ provinciæ, certæ tamen quantum ad Episcopalem dignitatem, quas sic per ordinem digestas cum propriis Episcopis enumerare conveniens duximus.

A.

Aurusulianensis Episcopus Habetdeum in Collat. Carth.
Advocatensis Cresconius, ibidem.
1 Asenemsalensis Fortunatianus, ibid.
Ausugrabensis Cresconius, ibidem.
Acemerinianus Montanus, ibidem.
2 Amburensis Donatus, ibidem.
Anguiensium Paschasius, ibidem.
3 Abbezensis Fortunatus, ibidem.
Abissensis Victorianus, ibidem.
Apissanensis Donatus, ibidem.
4 Azugensis Privatus, ibidem.
Assabensis Marcianus, ibidem.
5 Aptucensis Januarius, ibidem.
6 Amaccuræ Felix, ibidem.
7 Aquitaniæ civitatis Crescens, Vict. Utic. libro 1.
8 Ausuagæ Aymnius, D. August. lib. 7. contra Donat. cap. 14.
9 ab Abbir Germanicia Successus, ibid. lib. 6. cap. 23.

ANIUSINSIS Gududus Coll. Carth. Pith. in Paris. edit. Avinsensis. LUCAS HOLSTENIUS.

ARENENSIS. Crescentianus Collat. Carth. LUCAS HOLSTENIUS.

B.

10 Bellulitensis Adeodatus, in Coll. Carthag.
Bazitensis Lucidus, ibidem.
11 Botrianensis Donatus, ibidem.
12 Bamacorensis Donatus, ibid.

à BAMIIACURA Felix Conc. S Cypr. LUCAS HOLSTENIUS.

13 Burugiatensis Lucianus, ibid.
Bauzarensis Cresconius, ibid.
14 Bofetensis Hilarus, ibidem.

BLADIENSIS Potentius ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

Bazarididacensis Publianus, ibidem.
15 Bosutensis Palatinus, ibidem.
Bencennensis Adeodatus, ibidem.
16 Bartimisiensis Victor, ibidem.
Betagbarensis Januarius, ibidem.
17 Bucarensis Felix, ibidem.
à Buslacenis Felix, D. August. lib. 7. contra Donatist. cap. 27.
18 à Bagai Felix, ibid lib. 6. cap. 19.
à Badis Dativus, ibidem cap. 22.

BURITANUS Donatus Coll. Carth. LUCAS HOLSTENIUS.

BURONITANUS Faustus, Victor Vit. lib. 1. LUCAS HOLSTENIUS.

C.

19 à Castro Galbæ Lucius D. Aug. l. 6. contra Donat. cap. 14.
20 à Cedias Secundinus, ibidem c. 18.

CENENSIS Bonifatius ibid. & Vindemius Donatista à Cenis. LUCAS HOLSTENIUS

CANCOPITANUS Felix ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

CERA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Asenemsalensis*] Senemsalensis supra pag. 93.
2 *Amburensis*] Amphorensis p. 96.
3 *Abbezensis*] Abbenensis
4 *Azugensis*] error Scripturæ pro Vagensis.
5 *Aptucensis*] pag 88 & 89.
6 *Amaccuræ*] Ab Accura.
7 *Aquitaniæ*] Aquitanæ
8 *Ausuagæ*] Ausuagiga [*Aymnius*] in Concil S. Cypriani [*& D. August &c*]
9 *ab Abbir*] est Abbirita in Procons sup p. 91.
10 *Bellulitensis*] Bellalitensis, an Belasitensis, ut sit eadem cum Belesase?
11 *Botrianensis Donatus*] Donatista, quis Catholicum contra se non habuit
12 *Bamacorensis*] Vamaccorensis. Cassianus Catholicus ibid. p. 110.
13 *Burugiatensis*] à Baruch Quietus Conc. S Cyp
14 *Bofetensis*] pag. 98
15 *Bosutensis*] Bosetensis Palatinus ibid.
16 *Bartimisiensis*] Bartinisiensis, Bartimiensis in Pith. Victor ibid
17 *Bucarensis*] Boncarensis edit. est Voncariensis pag. 115
18 *à Bagai*] Hinc Concilium Bagajense Donatistarum supra pag 100. & Donatus Bagajensis Donatistarum Antesignanus apud Optatum Milevit lib. 3. è contra S. August. Epist 68 Episcopi Catholici Bagaitani malè à Donatistis mulctati meminit. Et Felix hic Bajanensis adfuit Concilio Genethlii. Bennus Bajanensis unus ex XII Maximiani Ordinatoribus in Synodo Carbarsusi Augustin. contra Cresc lib. 3 c 53
19 *à Castro Galbæ Lucius*] S. Cyprian. [*D. August &c*]
20. *à Cedias*] & Cediensis, Fortis Donat. Coll. Carthag.

CERAMUNENSIS Severianus, ibid vel [illegible]ius Ceramussensis & Cernamusensis Sermentius Donatista. LUCAS HOLSTENIUS.

CÆSARIANENSIS Cresconius, ibid LUCAS HOLSTENIUS.

à Cbullabi Anrelius, eid. libro 7. cap. 45.
à Cibaliana Donatus, ibid. cap. 19.
à Casis Silvanis Benenatus, in Collatione Carthag.
à Cemeriniann Montanus, ibidem.
1 Cliensis Fuscinullus, in Collat. Carthaginensi
Catbauguritensis Montanus, ibid.
2 Cenensis Bonifacius, ibidem.
Cariopitavorensis Felix, ibidem.
Cincaritensis Restitutus, ibid.
3 Catagnensis Bonifacius, ibid.
Celerinensis Donatus, ibidem.
4 Cenestensis 5 Perseverantius, ibidem.
Casensis Bastalensis Benenatus, ibid.
à Casis Favensibus Servandus, ibid.
Cilibiensis Tertullus, ibidem
Cebarsussensis Marcianus, ibidem.

D.

Dydritensis Navigius, ibidem.
6 Drusilianensis Rufinus, ibid.
Dusitensis Paschasius, ibidem.
Druensis Antonianus, ibidem.
Dusensis Bebianus, ibidem.
7 Diabensis Felix, Opt. Milev. lib. 2.

E.

8 Everensis Maximinus, in Collat. Carthag.
Edistianensis Miggin, ibidem.
9 Ensis Cresconius, Vict. Utic. lib. 1.

F.

FELICIANIATENSIS Diœcesis vicina Abziritensi in Coll Carth LUCAS HOLSTENIUS

10 Feraditensis majoris Vincentianus, in Collat. Carth.
11 Furvitensis Florentinus, ibidem.
12 Fissanensis Currasius, ibidem.
13 à Furnis Geminius, D. Aug. lib. 7. contra Donat. cap. 23.

G.

14 Gittensis Catulinus, in Collat. Carthaginensi

GINESITENSIS Salaræ Proculus Collat Carthag. LUCAS HOLSTENIUS.

Gazabetensis Innocentius, ibidem.
15 Gazabianensis Saturninus, ibidem.

GIVIRTENSIS Quodvultdeus Coll. Carth. fortè Girbitensis. LUCAS HOLSTENIUS.

GUIREN Lucianus Coll Carthag fortè Gitensis à Gita, sup pag. 101. LUCAS HOLSTENIUS.

à Gor Victor adfuit Concilio Carth. sub Cypriano.

H.

Habensis Lucius, in Collat. Carthag.
16 ab Hospitiis Luculus, ibidem.
ab Horrea Avicinensi Cresconius, ibidem.
17 Harram-Celtenus Januarius, ibid.

I.

JACUBAZENSIS Vindicius Conc. sub Grato ex MS. nam editi Vindicianum Lacobricensem vocant. LUCAS HOLSTENIUS.

INFITENSIS. Victor ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

Izirianensis Felix, ibidem.
Jucundianensis Secundinus, ibid.
Idurensis Marianus, ibidem.

L.

18 Limatensis Purpurius, Opt. Milevit. lib. 1.
Laritensis Restitutus, in Coll. Carth.
19 Lambiensis Felix, ibidem.
Lucimagnensis Primilianus, ibidem.
Lelalitensis Adeodatus, ibidem.
Liberaliensis Gorgonius, ibid.
à Lacu dulci Quintianus, ibidem.

à Lu-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cliensis*] Eliensis legitur in edito supra pag. 107.
2 *Cenensis*] à Cenis.
3 *Catagnensis*] Cataquensis supra pag 97
4 *Cenestensis*] Tevestensis Coll. supra pag 99.
5 *Perseverantius*] Donatista.
6 *Drusilianensis*] pag 94.
7 *Diabensis*] idem qui Zibensis supra pag. 110.
8 *Everensis*] fortè Verensis pag 92.
9 *Ensis*] Oensis pag. 117.
10 *Feraditensis majoris*] pag. 104.
11 *Furvitensis*] Furnitensis. lego sic in edit Pith à Furnis, vide sup pag. 88.
12 *Fissanensis*] nunquid Fussula?
13 *à Furnis*] sup pag 88
14 *Gittensis*] Gitti municipium Antonino:
15 *Gazabianensis*] pag 95
16 *ab Hospitiis*] est Ospitensis pag. 100.
17 *Harram-Celtenus*] sunt Horrea Celiæ pag. 101.
18 *Limatensis*] à Limata S August. lib. 3. contra Crescon. Gramm. cap. 28
19 *Lambiensis*] Lambesensis pag 96.

à Luperciana Pelagianus, Concil. Carth. ſub Cypriano.

M.

MARCELLIANENSIS & Bazitenſis Lucidus Coll Carth in Africa Proconſulari. LUCAS HOLSTENIUS

Meſarfeltenſis Benenatus, in Collat. Carthag.
1 Magarmelenſis Felix, ibidem.
Merſerobitenſis Donatus, ibidem.
Munavilitenſis Aurelius, ibidem.
Muſertitenſis Leontius, ibid.
2 Medefeſſitenſis Menſurius, ibidem.
3 Moptenſis Felix, ibidem.

MUNACIANENSIS Victorinus, qui præfuit Concil. Carthagin. Donatiſtarum apud S. Auguſt. in Pſalm. 36. LUCAS HOLSTENIUS.

N.

NAMNULITANUS Aurelius ibid. vide ſupra pag. 93. LUCAS HOLSTENIUS

Nicibenſis Juſtus, ibidem.
4 Nignenſium majorum Lucius, ibidem.
5 Nurconenſis Auxilius, ibidem.
Naſaitenſis Liberalis, ibidem.
Novapetrenſis Dativus, ibidem.
Nebbitenſis Quodvultdeus, ibidem.
Nigizubitenſis Gaudentius, ibidem.
Novaſummenſis Felix, ibidem.

NEVASIN Reſtitutus ibid pag 98. vel Novaſinuenſis. LUCAS HOLSTENIUS.

O.

Onzenſis Donatus, ibidem.
Orienſis Victor, ibidem.

P.

PERTUSENSIS Martialis. Auguſt lib 3. contra Creſcon cap. 19 & 53 Pertuſa prope Carthaginem Anton Itiner. ſup pag. 91. LUCAS HOLSTENIUS.

PISITENSIS Ambibius ibid Ambivii hujus mentio in Cod Canon Can. 78. Piſida Tab Itinerar. in Tripolitana. LUCAS HOLSTENIUS

PISITANÆ civitatis, ejuſque Epiſcopi mentio apud Evodium de reliq S. Stephani lib 1 c. 13. haud dubiè in Proconſulari LUCAS HOLSTENIUS.

Putzienſis Florinus, ibidem.
Pauzerenſis Flavianus, ibidem.
6 Piſtenſis Januarius, ibidem.

R.

7 Reſalenſis Fidentius, ibidem.

S.

SIBIDENSIS Bonifatius, Victor lib. 3. LUCAS HOLSTENIUS.

8 Sinuaritæ Stephanus, ibidem.
9 Serterenſis Felix, ibidem.
10 Selemſilenſis Creſconius, ibidem.
11 Summenſis Silvanus, ibid.
Senenſium Victor, ibidem.
12 Sayenſis Donatus, ibidem.
13 Simungitenſis Reſtitutus, ibidem.
Sinnipſenſis Villaticus, ibidem.
14 Suboabbiritenſis Maximianus, ibid.
15 Simidiccenſis Adeodatus, ibidem.
16 Signitenſis Creſconius, ibidem.
Sibidæ Boniſacius, Victori Utic. libro 3.

SATURNICENSIS Repoſtus, S. Cypriani Epiſt. 55. LUCAS HOLSTENIUS.

SALICINENSIS Donatus, Maur. Cæſar. S. Leonis Epiſt 87 LUCAS HOLSTENIUS.

T.

TIBARITENSIS Victor, Collat. Carthagin. LUCAS HOLSTENIUS.

Tibuzabetenſis Martinianus, in Collatione Carthag.
Tutudenſis Venuſtus, ibid.
Tunugabenſis Niventius, ibidem.
Tignicenſis Aufidius, ibidem.
17 Tabaicarienſis Victor, ibidem.
18 Taprurenſis Liminianus, ibidem. à Tur-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Magarmelenſis*] Megarmelitenſis Secundus ejus Epiſcopus Catholicus ibidem, nam Felix Donatiſta, ſed vide ſupra pag 100 Vagarmelita.
2 *Medefeſſitenſis*] Menefeſſitenſis pag. 105.
3 *Moptenſis Felix*] Leo Epiſcopus municipii Moptenſis in Collat. Carth. fuit Legatus provinciæ Cæſarienſis in Concil Carth cap 133
4 *Nignenſium*] Nigrenſium, fortè Vicus Nigrus ſup pag 94.
5 *Nurconenſis*] pag 116 Murconium.
6 *Piſtenſis*] pag 110 Optat lib 2.
7 *Reſalenſis*] Ceſalenſis habet recognitio Pithæi, ut ſupra pag. 90.
8 *Sinuaritæ*] pag 93 [*Steph. ibid.*] Collat. Carthag
9 *Serterenſis*] pag 111.
10 *Selemſilenſis*] pag 90.
11 *Summenſis*] pag 95.
12 *Sayenſis*] an Saidenſis?
13 *Simungitenſis*] pag 88.
14 *Suboabbiritenſis*] pag. 116. & 123.
15 *Simidiccenſis*] pag 90.
16 *Signitenſis*] pag 96
17 *Tabaicarienſis*] pag 115.
18 *Taprurenſis*] pag. 102.

à Turre-Alba Verianus, ibid.
Talensis Urbanus, ibidem.
1 Tubursis Commodiarum Januarius, ibidem.
2 Tzellensis Natalicus, ibidem.

TALABRICENSIS Donatianus primæ Sedis Episcopus Numidiæ, Concil. Carth. 4. puto fuisse Tabracensem. LUCAS HOLSTENIUS.

TUBIENSIS Felix, Collat. Carth. LUCAS HOLSTENIUS.

TIMITICENSIS Victor, ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

TISILITENSIS Donatus, ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

TISEDITENSIS Lampadius, ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

TASBALTENSIS Adelphius, Conc. S. Cypriani Thasbaltensis S. August. hinc Innocentius Thebaltensis apud S. August. in Psalm. 36. LUCAS HOLSTENIUS.

Tibazabulensis Martinianus, ibid.
Tabazagensis Marcianus, ibidem.
Truvascaninensis Donatus, ibidem.
3 Tuzummensis Felix, ibidem.
Tunusudensis Victorianus, ibidem.
Tesanianensis Liberantius, ibidem.
4 Tusdritensis Honoratus, ibidem.
5 Tuzuritensis Aptus, ibidem.
Tiseditæ Donatus, ibidem.
Thybarum Vincentius, Conc. Cart. sub Cypr.

TURUDENSIS Venustus, Coll. Carthag. LUCAS HOLSTENIUS.

TURUZITENSIS Serotinus, ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

V.

6 Vamajus Octavianus, in Coll. Carthag.

VAMACCORENSIS, pag. 109 & Bamaccorensis Cassianus, Coll. Carth. LUCAS HOLSTENIUS.

VALLITENSIS Bonifatius, Collat. Carth. fortè idem cum Ullitensi. LUCAS HOLSTENIUS.

VINENSIS Victor, ibid. Vina vicus Tabul. Peuting. LUCAS HOLSTENIUS.

Vanarionensis Pelagius, ibidem.
Urugitensis Bonifacius, ibidem.
Vartanensis Honorius, ibid.
Visensis Dativus, ibidem.
Vatarbensis Martialis, ibidem.
Verronensis Æmilianus, ibidem.
Vensanensis Fortunatianus, ibidem.
7 Vosetensis Felix, ibidem.
Vindensis Reparatus, ibidem.
Uvaziensis Secundinus, ibidem.
Utummensis Bonifacius, ibidem.
8 à Victoriana Saturninus, D. Aug. lib. 7. contra Donat. cap. 15.
Vici Cæsaris Januarius, in Concil. Carthag. sub Cypr.

UNDESIENSIS Fortunatus, ibid. LUCAS HOLSTENIUS.

UZITTARENSIS Paulus, Coll. Carth. LUCAS HOLSTENIUS.

UTINUNENSIS Octavius, Coll. Carthag. fortè Ucinunensis, de quo sup. pag. 90. LUCAS HOLSTENIUS.

URGENSIS Martianus, apud S. Augustin. Epist. 166. ex Donatista Catholicus, sed tantum presbyter fuisse videtur in Diœcesi Hipponensi. LUCAS HOLSTENIUS.

Z.

9 Zurensis Paulinus, Coll. Carth.
10 Zellensis Donatianus, ibidem.
11 Zeltensis Gaudentius, ibidem.
Zicensis Donatus, ibidem.
12 Zabuniorum Necdianas, ibidem.

ZENITENSIS vel ZEMTENSIS Majorinus, ibidem. LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Tubursis*] Tubursica Numidiarum p. 95.
2 *Tzellensis Natalicus*] Donatista Zellensis pag. 90.
3 *Tuzummensis Felix*] idem cum Felice Zummense pag. 95.
4 *Tusdritensis*] Tusdritanus pag. 108.
5 *Tuzuritensis*] Tusuritensis Asellicus Catholicus est Mauritaniæ Cæsar. nam Aptus, qui cum agnoscit, est Donatista.
6 *Vamajus*] pag. 90. Ucimajus legitur in utraque editione. Num fortè Uza Ptolem. in Africa propria? Plinius lib. 5. c. 4. commemorat oppida Ucitana duo majus, & minus.
7 *Vosetensis*] Viscensis Felix, ibid. fuit Mauritaniæ prope Taboram. Nam Victor Taborensis Donatista ubi interveniebat.
8 *a Victoriana*] pag. 107.
9 *Zurensis*] Zurianæ civitatis Episcopi mentio apud Victorem lib. 2.
10 *Zellensis*] pag. 102.
11 *Zeltensis*] forte Zertensis. nam Zerta Numidiæ civitas.
12 *Zabuniorum Necdianas*] Medizabuniorum Donatus, ibidem.

ANTIQUORUM GALLIÆ EPISCOPATUUM GEOGRAPHICA DESCRIPTIO.

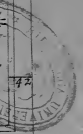
AMSTELAEDAMI,
excudit FRANCISCUS HALMA, Typograph.
et Bibliopol. sub Signa Constantini magni cum Privilegio.

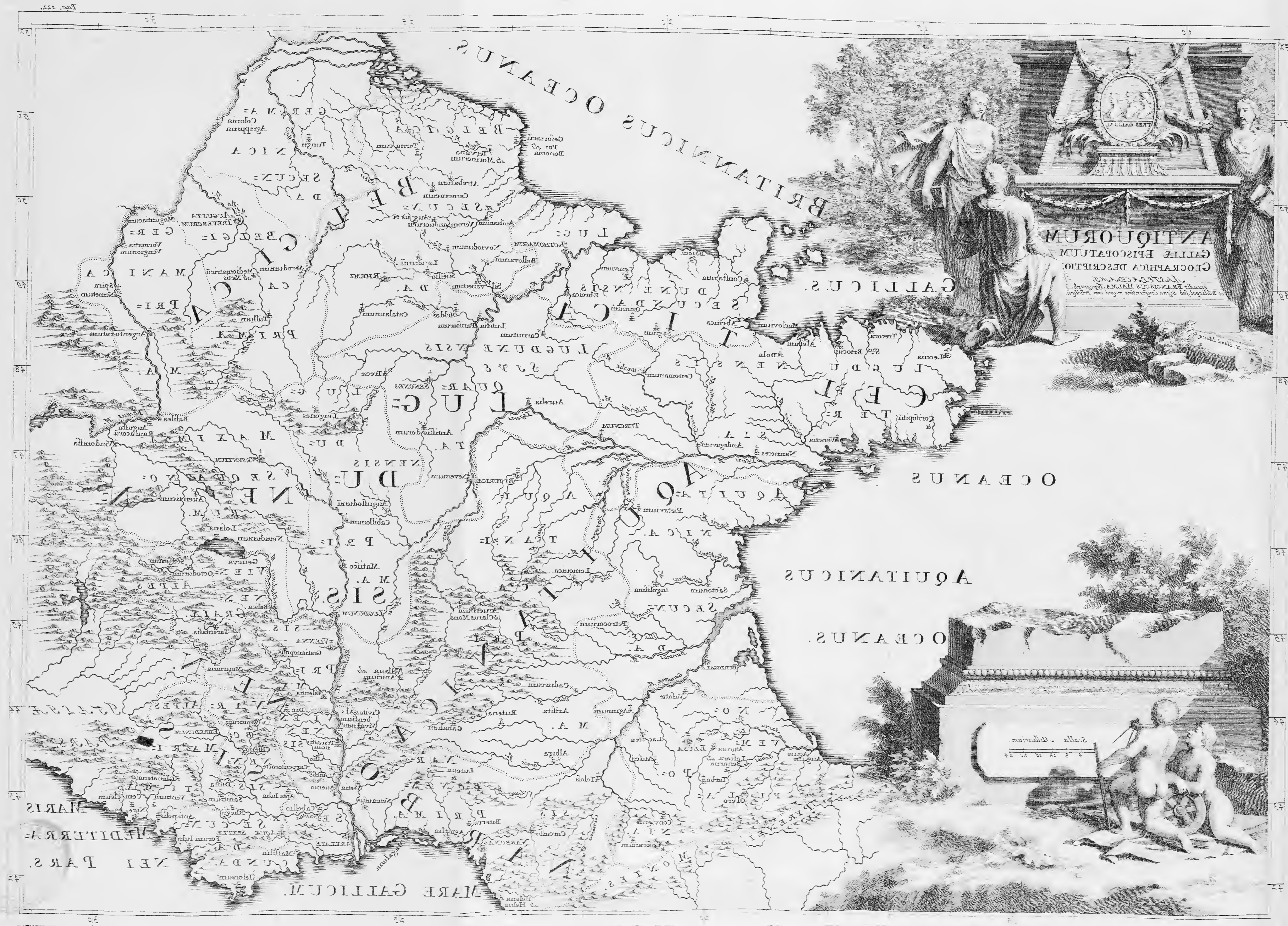
TRES GALLIAE

Scalla Milliarium.
4 8 12 16 20 24

BRITANNICUS OCEANUS.
GALLICUS.
OCEANUS
AQUITANICUS
OCEANUS.
MARE GALLICUM.
MARIS MEDITERRANEI PARS.
ITALIÆ PARS.

BELGICA SECUNDA
GERMANICA SECUNDA
BELGICA PRIMA
GERMANICA PRIMA
LUGDUNENSIS SECUNDA
LUGDUNENSIS TERTIA
LUGDUNENSIS SIVE CELTICA
LUGDUNENSIS QUARTA
LUGDUNENSIS PRIMA
MAXIMA SEQUANORUM
ALPES GRAIÆ
ALPES MARITIMÆ
AQUITANIA PRIMA
AQUITANIA SECUNDA
NOVEMPOPULANA
NARBONENSIS PRIMA
NARBONENSIS SECUNDA
VIENNENSIS
PYRENÆI MONTES.

ANTIQUORUM
GALLIAE EPISCOPATUUM
GEOGRAPHICA DESCRIPTIO
OCEANUS BRITANNICUS
OCEANUS GALLICUS
OCEANUS AQUITANICUS
MARE GALLICUM
MARIS MEDITERRANEI PARS
BELGICA
LUGDUNENSIS
AQUITANIA
NARBONENSIS
CELTICA

GALLIA.

LIBER QUINTUS.

I. Antiqua Galliæ divisio

a Notitia Imperii Romani.

b Solinus Polyhistoris cap 24

Bsoluta Italiæ Præfectura, nunc ad alteram Occidentis, scilicet Galliarum, veniamus. Ea tres diœceses complectitur, ut in Notitia Imperii videre est, dum ait: [a] *Sub dispositione viri illustris Præfecti Prætorio Galliarum diœceses infrascriptæ, Hispaniæ, septem Provinciæ, Britannia.* Gallia autem, inter Rhenum & Pyrenæum, Mare utrumque & Alpes Cottias porrigitur. Felix, inquit [b] Solinus, præpinguibus glebis, ac commoda proventibus fructuariis, pleraque consita vitibus & arbustis, omni ad usum animantium fœtu beatissima: rigua aquis fluminum & fontium, sed fontanis interdum sacris & vaporantibus. [c] Propter maris opportunitatem omnibus copiose abundat, estque in omnibus provincia admiratione digna. Apud eam frequens & fortis miles in bello esse dicitur. Unde Italiam omnem asserit Salustius [d] ab hac gente contremuisse, adeo ut cum Gallis, non de gloria, sed de salute certari fuerit solitum. Tantus sane terror Gallici nominis (teste Justino [e] ubi de Orientis regibus) & invicta armorum felicitas erat, ut aliter neque majestatem suam tutam, neque amissam recuperare se posse sine Gallica virtute arbitrarentur. Quapropter licet Constantinus Imperator Constitutione prohibens, ne umquam Romanus Imperator affinitatem contraheret cum gente, quæ peregrinis & Romano statu diversis moribus uteretur, maximeque fidei alterius & baptisata non esset, solos Gallos excepit, teste [f] Constantino Porphyrogenneta.

c Ex Notit. Græca facta tempore Constantii.

d Salustius de Bel. Jugurth.

e Justinus ex Trogo lib. 25.

f Constantinus Porphyrogenneta lib. de administr. Imp.

II. Galliæ divisio in tres et iv Provincias.

Porrò *Gallia, ex [g] Cæsare & sub Cæsare, primùm divisa est in partes tres, quarum unam incolebant Belgæ, aliam Aquitani, tertiam qui ipsorum lingua Celtæ, nostra Galli appellantur.* At post Julium Cæsarem Augustus, inquit [h] Strabo, in quatuor partes Galliam distribuit, addita Narbonensi provincia. Harum omnium terminos sic describit Paulus [i] Orosius: *Alpes à Gallico mari per Ligusticam sinum exurgentes, primùm Narbonensium fines, deinde Galliam, Rhætiamque secludunt, donec in sinu Liburnico defigantur. Gallia Belgica habet ab Oriente flumen Rhenum & Germaniam, ab Euro Alpes Penninas, à Meridie provinciam Narbonensem, ab Occasu provinciam Lugdunensem, à Circio Oceanum Britannicum, à Septentrione Britanniam insulam. Gallia Lugdunensis ducta per longum, & per angustum inflexa, Aquitanicam provinciam semicingit. Hæc ab Oriente habet Belgicam, à Meridie partem provinciæ Narbonensis, qua Arelatum civitas sita est, & mari Gallico Rhodani flumen accipitur. Narbonensis provincia pars Galliarum, habet ab Oriente Alpes Cottias, ab Occidente Hispaniam, à Circio Aquitaniam, à Septentrione Galliam Lugdunensem, ab Aquilone Belgicam Galliam, à Meridie mare Gallicum, quod est intra Sardiniam & insulas Baleares habens in fronte, qua Rhodanus fluvius in mare exit, insulas Sthœcades. Aquitanica provincia obliquo cursu Ligeris fluminis, qui ex plurima parte terminus ejus est, in orbem agitur. Hæc à Circio habet Oceanum, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab Occasu Hispanias, à Septentrione & Oriente Lugdunensem, ab Euro & Meridie Narbonensem provinciam contingit.*

g Jul. Cæs lib 1 Comm.

h Strabo lib. 4.

i Paulus Orosius lib 1.

Post

III. Divisio Galliæ in septem et XVII. Provincias.

Post Augustum, sed ante Constantinum, ex his quatuor provinciis tres aliæ ortæ sunt, scilicet Alpina, Viennensis, & Germanica, Alpina quidem & Viennensis ex Narbonensi, & Germanica ex Belgica: adeo ut ex hoc tempore septem in Gallia numerari cœperint, Narbonensis, Alpina, Viennensis, Aquitanica, Lugdunensis, Belgica, & Germanica. Hinc fit ut in Notitia Imperii Romani Gallia & septem Provinciæ sæpius veluti synonymus usurpari soleant. Sic in enumeratione provinciarum, quæ à Galliarum Vicario regebantur, hæc habet: *Sub [a] dispositione viri spectabilis Vicarii septem Provinciarum.* Sic Vicarios referens Præfectis Prætorio Italiæ, & Prætorio Galliarum subjectos, hæc ait: *Vicarii sex, Urbis Romæ, Italiæ, Africæ, Hispaniarum, septem Provinciarum, Britanniarum.* Sic tandem diœceses Præfecto Prætorio Galliarum assignatas numerans, hæc, ut jam diximus, effert: *Sub dispositione viri illustris Præfecti Prætorio Galliarum diœceses infrascriptæ: Hispaniæ, septem Provinciæ, Britanniæ.* His nil clarius, ut probemus Gallias in septem provincias divisas fuisse antequam in plures. Denique septem illæ in septemdecim accreverunt, nullo quidem novo nomine cuiquam earum indito, sed singulis in plures divisis, harum unaquæque verus nomen servavit, cum aliquo adjuncto numerali, per quod à cæteris ejusdem nominis distinguebatur. Verbi gratia, Lugdunensi primum in duas, ex Ammiano, & postea in quatuor provincias divisa, singulæ Matricis nomen servarunt, & vocatæ sunt Lugdunensis prima, secunda, tertia, quarta. Idemque de aliis videre est in Notitia civili Romani Imperii, apud quam non tantum Lugdunenses quatuor leguntur, sed etiam Aquitaniæ tres, Narbonenses duæ, Alpes duæ, Belgicæ duæ, & Germanicæ duæ. Singularum autem præcipuas Civitates, necnon & Castra numeremus ex alia Notitia Civili, quam doctissimus Sirmundus dedit tomo primo Conciliorum Galliæ ex Vetusto Cod MS.

[a] Notit civ. Rom Imper.

NOTITIA PROVINCIARUM, ET CIVITATUM GALLIÆ,

Honorii Augusti, ut videtur, temporibus condita, cùm Gallias & septem Provincias distingui mos erat.

Provincia Lugdunensis prima.

Metropolis civitas Lugdunensium.
Civitas Æduorum.
Civitas Lingonum.
Castrum Cabilonense.
Castrum Matisconense.

Provincia Lugdunensis secunda.

Metropolis Civitas Rothomagensium.
Civitas Bajocassium.
Civitas Abrincatum.
Civitas Ebroicorum.
Civitas Sagiorum.
Civitas Lexoviorum.
Civitas Constantia.

Provincia Lugdunensis tertia.

Metropolis Civitas Turonorum.
Civitas Cenomannorum.
Civitas Redonum.
Civitas Andicavorum.

 Civi-

Civitas Namnetum.
Civitas Coriosopitum.
Civitas Venetum.
Civitas Ossismorum.
Civitas Diablintum.

Provincia Lugdunensis Senonia.

Metropolis Civitas Senonum.
Civitas Carnotum.
Civitas Autisiodorum.
Civitas Tricassium.
Civitas Aurelianorum.
Civitas Parisiorum.
Civitas Melduorum.

Provincia Belgica prima.

Metropolis Civitas Treverorum.
Civitas Mediomatricorum Mettis.
Civitas Leucorum Tullo.
Civitas Verodunensium.

Provincia Belgica secunda.

Metropolis Civitas Remorum.
Civitas Suessionum.
Civitas Catvellaunorum.
Civitas Veromanduorum.
Civitas Atrabatum.
Civitas Camaracensium.
Civitas Turnacensium.
Civitas Silvanectum.
Civitas Bellovacorum.
Civitas Ambianensium.
Civitas Morinorum.
Civitas Bononensium.

Provincia Germania prima.

Metropolis Civitas Moguncиacensium.
Civitas Argentoratensium.
Civitas Nemetum.
Civitas Vangionum.

Provincia Germania secunda.

Metropolis Civitas Agrippinensium.
Civitas Tungrorum.

Provincia Maxima Sequanorum.

Metropolis Civitas Vesonciensium.
Civitas Equestrium Nojodunus.
Civitas Elvitiorum Aventicus.
Civitas Basiliensium.
Castrum Vindonissense.
Castrum Ebredunense.
Castrum Rauracense.
Portus Abucini.

Pro-

Provincia Alpium Grajarum & Penninarum.

Civitas Centronum Darantasia.
Civitas Valensium Octodoro.

Item in Provinciis septem.

Provincia Viennensis.

Metropolis Civitas Viennensium.
Civitas Genavensium.
Civitas Gratianopolitana.
Civitas Albensium.
Civitas Deensium.
Civitas Valentinorum.
Civitas Tricastinorum.
Civitas Vasiensium.
Civitas Arausicorum.
Civitas Cabellicorum.
Civitas Avennicorum.
Civitas Arelatensium.
Civitas Massiliensium.

Provincia Aquitanica prima.

Metropolis Civitas Biturigum.
Civitas Arvernorum.
Civitas Rutenorum.
Civitas Albiensium.
Civitas Cadurcorum.
Civitas Lemovicum.
Civitas Gabalum.
Civitas Vellavorum.

Provincia Aquitanica secunda.

Metropolis Civitas Burdigalensium.
Civitas Agennensium.
Civitas Ecolismensium.
Civitas Santonum.
Civitas Pictavorum.
Civitas Petrocoriorum.

Provincia Novempopulana.

Metropolis Civitas Elusatium.
Civitas Aquensium.
Civitas Lactoratium.
Civitas Convenarum.
Civitas Consorannorum.
Civitas Boatium.
Civitas Benarnensium.
Civitas Aturensium.
Civitas Vasatica.
Civitas Turba ubi Castrum Bigorra.
Civitas Elloronensium.
Civitas Ausciorum.

Provincia Narbonensis prima.

Metropolis Civitas Narbonensium.
Civitas Tolosatium.
Civitas Beterrensium.
Civitas Nemausensium.
Civitas Lutevensium.
Castrum Uceciense.

Provincia Narbonensis secunda.

Metropolis Civitas Aquensium.
Civitas Aptensium.
Civitas Rejensium.
Civitas Forojuliensium.
Civitas Vappincensium.
Civitas Segesteriorum.
Civitas Antipolitana.

Provincia Alpium Maritimarum.

Metropolis Civitas Ebrodunensium.
Civitas Diniensium.
Civitas Rigomagensium.
Civitas Solliniensium.
Civitas Saniciensium.
Civitas Glannatina.
Civitas Cemelenensium.
Civitas Venciensium.

IV
DIVISIO GALLIÆ IN GALLIAM, ET QUINQUE, SEPTEMQUE POSTEA PROVINCIAS.

Hactenus Notitia. Sed ad verba; *Item in Provinciis septem*, quæ ante Viennensis descriptionem leguntur, imprimis observandum est, quod licet Galliæ fines apud antiquos nec arctiores, nec ampliores fuerint, ipsa tamen primum in Galliam & quinque provincias, & postea in Galliam & septem provincias, divisa est. De quinque provinciis sermo est in Epistola Synodica [a] Concilii Valentini ad universos Episcopos Galliarum, quæ sic incipit: *Dilectissimis Fratribus per Gallias & quinque Provincias constitutis Episcopis.* Item in Epistola Maximi [b] Imperatoris ad Siricium Papam, in qua se permissurum Synodum Episcoporum Galliæ, qui de Agricio presbytero judicent, bis verbis scribit: *Quorum conventum ex opportunitate omnium, vel qui intra Gallias, vel qui intra quinque Provincias commorantur, in qua elegerint urbe constituam.* Nec non & idem legitur in alia Synodica [c] Concilii Taurinensis ad Episcopos Galliarum hæc habente: *Sancta Synodus, quæ convenit in urbe Taurinatium die decima Kalendas Octobris, fratribus dilectissimis per Gallias & quinque Provincias constitutis.* Aliquot post annos septem Provinciarum mentio fit in Epistola [d] Zosimi Papæ ad Episcopos Africæ, Galliæ & Hispaniæ, cujus hoc initium est: *Zosimus Aurelio & universis Episcopis per Africam constitutis, universis Episcopis per Gallias & septem provincias constitutis, universis Episcopis per Hispaniam constitutis.* Simile videre est in Epistola Bonifacii Papæ [e] ad Episcopos Galliæ, quæ sic habet: *Bonifacius Episcopus Patroclo, Remigio, Maximo, Hilario, Severo, Valerio, Juliano, Castorio, Leontio, Constantino, Joanni, Montano, Marino, Mauritio, & cæteris Episcopis per Gallias & septem Provincias constitutis.*

Quæ autem fuerint hæ septem Provinciæ, patet ex Notitia modo allata, quæ harum nomine Viennensem, Aquitaniam primam & secundam, Novempopulaniam, Narbonensem utramque, & Alpes maritimas complectitur. Nec audiendus est postea Hincmarus [f] in Epistolis, dum per has intelligen-das

[a] Epist. Synod. Conc. Valent. ad Episc. Gall.
[b] Epist. Max. Imp. ad Siric. Pap.
[c] Epist. Synod. Conc. Taur. ad Episc. Gall.
[d] Zosimus Epist. 6.
[e] Bonif. Ep. 1.
[f] Hincm. Ep. 5. c. 17.

das esse scribit Viennensem, Lugdunensem, Narbonensem primam & secundam, Alpinam, Novempopulanam, & secundam Aquitanicam: Lugdunensem enim pro Aquitanica prima ponit, mendisque plurimis refertam Novellam Honorii & Theodosii profert, quam doctissimus Sirmundus integram ex Codice Arelatensi restituit, quamque dabimus ubi de Arelato.

V. NOTITIAM ALLATAM CIVILEM ESSE, NON ECCLESIASTICAM

Alterum non minus observatione dignum referam, scilicet prædictam Notitiam Civilem tantùm fuisse, & non Ecclesiasticam. Notitia Civilis vocatur, in qua Metropoles Civiles & provinciarum civitates castraque numerantur: Ecclesiastica verò, qua Metropoles Ecclesiasticæ seu Archiepiscopales & civitates Episcopales ipsis subjectæ. Quod autem Notitia hæc Ecclesiastica non fuerit, satis probavero, si plures ex Metropolibus in ea recensitis Archiepiscopales non fuisse, sicut nec plures civitates Episcopales, demonstraverim. Id primum de Moguntia dicam, apud quam nonnisi sedem Episcopalem fuisse usque ad Bonifacium Archiepiscopum & Germaniæ Apostolum sub Zacharia Papa, qui hanc Archiepiscopalem fecit in favorem ejusdem Bonifacii, clarissimè videre est in Epistola [a] hujus summi Pontificis ad Bonifacium. *Idcirco*, inquit, *Beati Petri Apostoli authoritate sancimus, ut supradicta Ecclesia Moguntina perpetuis temporibus tibi & successoribus tuis in Metropolim sit confirmata, habens sub se has quinque civitates, id est, Tungris, Coloniam, Vormatiam, Spiraciam, & Trectis, & omnes Germaniæ gentes, quas tua Fraternitas per suam prædicationem Christi lumen agnoscere fecit.*

[a] Zachar Epist. 14. ad Bonifac.

Sic etiam cùm Agrippina Colonia inter Suffraganeas sedes Moguntini Archiepiscopatus hac in Epistola recenseatur, eam tunc Metropolim fuisse Ecclesiasticam nemini nisi ignaro in mentem venire potest. Attamen ut luci lumen addamus, hujus erectionem in Metropolim proferam ex ejusdem Zachariæ Papæ [b] Epistola alia ad supradictum Bonifacium, in cujus gratiam honore isto donata est. *De Civitate namque illa*, inquit, *qua nuper Agrippina vocabatur, nunc verò Colonia, juxta petitionem Francorum, per nostræ auctoritatis præceptum, nomini tuo Metropolim confirmavimus, & tuæ Sanctitati direximus pro futuris temporibus, ejusdem Metropolitanæ Ecclesiæ stabilitatem.* Hanc à Divo Athanasio Galliæ superioris Metropolim dici haud nescio, sed Civilem intellige, ut jam observavimus, non Ecclesiasticam. At & ex his conjice Episcopos utriusque Germaniæ, scilicet Moguntinensem, Argentoratensem, Nemetensem seu Spirensem, Vangionensem seu Vormatiensem, Agrippinensem & Tungrensem sub Archiepiscopo Trevirensi, tamquam sub viciniori Metropolitano usque ad Bonifacii tempora degisse, ejusque Suffraganeos fuisse: sub quo enim alio esse potuerint nullus videtur suspicandi locus.

[b] Zacharias Ep. 8. ad Bonifac.

Addam & Tarentasiam sex primis sæculis Metropolim Ecclesiasticam non fuisse, cum tunc inter Suffraganeas sedes Viennensis Archiepiscopi numerata sit à Leone primo [c] Epistola ad Episcopos provinciæ, his verbis: *Unde Viennensem civitatem, quantùm ad Ecclesiasticam Justitiam pertinet, inhonoratam penitus esse non patimur. præsertim cum de receptione privilegii auctoritate jam nostræ dispositionis utatur. Quam potestatem Hilario Episcopo ablatam, Viennensi Episcopo credidimus deputandam. Qui ne repente semetipso factus videatur inferior, vicinis sibi quatuor oppidis præsidebit, id est, Valentiæ, & Tarentasiæ, & Genavæ, & Gratianopoli, ut cum his ipsa Vienna sit quinta, ad cujus Episcopum omnium prædictarum Ecclesiarum solicitudo pertineat. Reliquæ verò civitates ejusdem provinciæ sub Arelatensis Antistitis authoritate & ordinatione consistant.* Idem confirmavit Symmachus Papa circa annum quingentesimum decimum tertium, in Epistola [d] ad Episcopos Galliæ, qua hæc ait: *Idcirco quemadmodum decessor noster Leo Papa dudum cognitis allegationibus partium definivit, parochiarum numerum, vel quantitatem Arelatensi & Viennensi Sacerdotibus deputandam, & nos præcipimus nullius usurpatione transcendi. sed ut ante prædiximus, juxta indulgentiam supradicti Pontificis, Valentiam, Tarentasiam, Genavam, atque Gratianopolim oppida Viennensis*

An-

[c] Leo 1. Papa Epist. ad Episc. Prov. 109.

[d] Symmach Pap Epist 10. ad Episc Gal

Antistes juri suo vindicet, nec quicquam amplius ab his, quæ semel ab Apostolicæ sede sibi concessa sunt, æstimet præsumendum. Alias verò parochias vel diœceses cunctas privilegio & honore suo Arelatensis Episcopus sub temporum continuatione defendat. Attamen hanc fateor in Metropolim erectam fuisse circa tempora Caroli Magni, cum de ejus Suffraganeis, ut & de Ebredunensibus & Aquensibus lis fuerit sub eodem Imperatore, in Concilio Francofordiensi celebrato, anno Christi septingentesimo nonagesimo quarto. Hujus [a] verba sunt: *De altercatione Ursionis Viennensis Episcopi, & Elifanti Arelatensis Episcopi, lectæ sunt Epistolæ Beati Gregorii, Zosimi, Leonis, & Symmachi, quæ definierunt, quod Viennensis Ecclesia quatuor Suffraganeas habere sedes deberet, quibus illa quinta præemineret, & Arelatensis Ecclesia novem Suffraganeas habere deberet, quibus ipsa præemineret. De Tarentasia verò, & Ebreduno, sive Aquis, legatio facta est ad sedem Apostolicam: & quicquid per Pontificem Romanæ Ecclesiæ definitum fuerit, hoc teneatur.*

[a] Concil. Francof. sub Carolo Mag. Can. 8.

Quod si ex Metropolibus prædictam Notitiam Ecclesiasticam non fuisse clare probatur, non minus etiam ex subjectis civitatibus; cum in ea plures reperiantur, in quibus nunquam fuit sedes Episcopalis, ac ex adverso plures Episcopales omittantur. Sic in quinta Lugdunensi seu Maxima Sequanorum, sub Metropoli Bisuntina Castrum Ebredunense, & Portus Abucinus leguntur, in quibus sedes Episcopales priscis temporibus non extitisse certum est. Idemque dicendum ex se constat de Civitate Boatium in Novempopulania, sicut & de civitatibus Rigomagensium & Solinensium, in provincia Alpium maritimarum: cum apud eas primis sæculis Episcopum sedisse nemo unquam dixerit. Plures è contrario antiquas civitates Episcopales in ea omitti sola lectio docet: cum in ea, nec Laoduni in Belgica secunda, nec Helenæ in Narbonensi, nec Seduni in provincia Alpium Grajarum, nec Niciæ & Telonii in Alpibus maritimis, nec aliarum plurium fiat mentio. Unde hanc Civilem tantùm fuisse asserere prorsus necesse est.

VII. DIGNITAS ANTIQUA ECCLESIÆ GALLICANÆ.

Antequam de Ecclesiastica dicamus, prius videndum arbitror, quanto in honore antiquitus Ecclesia Gallicana, ipsique Gallicani Episcopi habiti sint. Dicat autem primus Eleutherius Papa [b], vel saltem author non parum commendatus, ejus nomine, dum ipsis curam Ecclesiæ universæ, non quidem ex officio & authoritate, sed ex doctrina, pietate, & tanquam bene meritis de Ecclesia commissam esse sic ait: *Hujus rei gratia universalis vobis à Christo Jesu commissa est Ecclesia, ut pro omnibus laboretis, & cunctis opem ferre non negligatis.*

[b] Eleutherius P. Epist. Decretali ad Galliæ provincias.

Dicat [c] Imperator Constantinus, Gallos Episcopos Romam se misisse scribens, ut Melchiadi Papæ assiderent de Cæciliani causa judicanti, haud æquum existimans, ut talis contentio, quæ pene universum orbem Ecclesiasticum diris procellis exagitaverat, absque iis definiretur. *Nam etiam*, inquit, *ad supradictam urbem nostram Romam quosdam Episcopos ex Galliis ire præceperam, ut tam hi pro integritate vitæ suæ, atque laudabili instituto, sed & septem ejusdem communionis, quam etiam urbis Romæ Episcopus, atque illi qui cum iisdem cognoscerent, possent rei, quæ videbatur esse commota, finem debitum adhibere.* Qui autem fuerint hi Galliarum Episcopi, ipse tradit in Epistola ad Melchiadem: [d] *Visum est mihi, ut idem Cæcilianus cum decem Episcopis, qui illum reum facere videantur, & decem aliis, quos ipse suæ litis dijudicationi necessarios existimaverit, Romam navigio trajiciat, ut ibi coram vobis, & Rheticio etiam, & Materno & Marino collegis vestris (quos ea de causa Romam maturare jusserim) possit audiri, sicut sanctissima Dei lex, uti nostis, postulat.*

[c] Ex Epist. Const. Imp. ad Elafium Vicarium Africæ.

[d] Euseb. hist. Eccl. lib. 10. cap. 5. Ἔδοξέ μοι ἵν' αὐτὸς ὁ Καικιλιανὸς μετὰ δέκα ἐπισκόπων τῶν αὐτὸν εὐθύνειν δοκούντων, καὶ δέκα ἑτέρων, οὓς αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ δίκῃ ἀναγκαίους ὑπολάβοι, εἰς τὴν Ῥώμην πλῷ ἀπενεχθείη, ἵν' ἐκεῖ ἐπὶ ὑμῶν παρόντων, ἀλλὰ μὴν καὶ Ῥετικίου, καὶ Ματέρνου, καὶ Μαρίνου τῶν κολλήγων ὑμῶν, οὓς τούτου ἕνεκεν εἰς τὴν Ῥώμην προσέταξα ἐπισπεῦσαι, δυνηθῇ ἀκουσθῆναι, ὡς ἂν καταμάθοιτε τῷ σεβασμιωτάτῳ νόμῳ ἁρμόττειν.

Dicat [e] D. Hieronymus, dum ait: quod *Sola Gallia monstra non habuit, sed viris semper fortissimis & eloquentissimis abundavit.* At paulò fusius Hilarius [f] libro de

[e] D. Hieron. adv. Vigilant.

[f] D. Hilarius lib. de Synod.

de Synodis, Galliarum Episcopos sic alloquens: *Sed inter hæc, ô beatos vos in Domino & gloriosos: qui perfectam atque Apostolicam fidem conscientia & professione retinentes, conscriptas fides hucusque nescistis non enim eguistis littera, qui spiritu abundatis: neque officium manus ad describendum desiderastis, qui, quod corde à vobis credebatur, ore ad salutem profitebamini. Nec necessarium habuistis Episcopi legere, quod regenerati neophyti tenebatis.* Imo quis nisi antiquitatis ignarus ex eodem [a] Hilario non didicit, missam ipsis Galliarum Episcopis ex Sirmiensi oppido infidelis fidei impietatem, ut ait, non modo hanc illos non suscepisse, sed nunciatam etiam significatamque damnasse? Quis nescit eosdem Ariminensem Arianorum formulam respuisse, fideique expositionem orthodoxam ad Episcopos Orientales [b] è Synodo Parisiensi misisse: ac in universum hæreses condemnantes [c] hæc in Concilio Aurelianensi quinto decrevisse? *Primo itaque nefariam sectam, quam auctor male sibi conscius, & à vivo sanctæ fidei Catholicæ fonte discedens, sacrilegus quondam condidit Eutyches, vel si qua, quæ à venefico similitèr impio sunt prolata Nestorio, quas etiam sectas sedes Apostolica sancta condemnat, similiter & nos easdem cum suis auctoribus & sectatoribus execrantes, præsentis Constitutionis vigore anathematisamus atque damnamus, rectum atque Apostolicum in Christi nomine fidei ordinem prædicantes.*

a Idem ibid.

b Concil. Parisien. sub Juliano Imp.

c Concil. Aurel. 5. Can. 1.

Dicat D. Augustinus, [d] dum scribens adversus Julianum, sententias Irenæi Lugdunensis, Rhetici Augustodunensis, & Hilarii Pictaviensis tamquam firmissima munimenta Pelagianis opponit.

d D. August. lib. 1. contra Julian. c. 2.

Dicant Hispaniarum Episcopi [e] cùm de Monachis agentes, tali honore Decreta Ecclesiæ Gallicanæ venerati sunt, ut ea per Hispanias observari in Conciliis Tarraconensi & Ilerdensi statuerint: *Nullus Monachorum*, inquiunt Patres Tarraconenses, *forensis negotii suscepter vel executer existat, nisi quod monasterii exposcit utilitas, Abbate sibi nihilominus imperante, Canonum ante omnia Gallicanorum de his constitutione servata.* Nec eam minori honore coluerunt Patres Ilerdenses, dum hæc circa eosdem Monachos statuerunt: *De Monachis id observari placuit, quod Synodus Agathensis noscitur decrevisse.*

e Concil. Tarrac. Can. 11. & Concil. Ilerden. Can. 3

Dicat Venerabilis Beda [f] auxilium à Gallicanis Episcopis imploratum, & à Germano Antissiodorensi, & Lupo Trecasseno Britannis datum narrans, cum apud eos Pelagianorum hæresis tanta violentia grassaretur, ut ejus conatibus soli obsistere non possent. *Ante paucos*, ait, *sane adventus eorum annos, hæresis Pelagiana per Agricolam illata Severiani Episcopi Pelagiani filium, fidem Britannorum fœda peste commaculaverat. Verùm Britanni, cùm neque suscipere dogma perversum, gratiam Christi blasphemando ullatenus vellent, neque versutiam nefariæ persuasionis refutare verbis certando sufficerent, invenerunt salubre consilium, ut à Gallicanis Antistitibus auxilium belli spiritualis inquirant, quam ob causam collecta magna Synodo quærebatur in commune, qui illuc ad succurrendum fidei mitti deberent: atque omnium judicio eligebantur Apostolici Sacerdotes Germanus Antissiodorensis, & Lupus Trecassenæ civitatis Episcopi, ut ad confirmandam fidem gratiæ cœlestis in Britanniam venirent.* & infra. *Interea Britanniarum insulam Apostolici sacerdotes raptim opinione, prædicatione, virtutibus impleverunt. Divinusque per eos sermo quotidie, non solum in Ecclesiis, verum etiam per trivia & per rura prædicabatur, ita ut passim & fideles Catholici firmarentur, & depravati viam correctionis agnoscerent. Erat illis Apostolorum instar & gloria & auctoritas per conscientiam, doctrina per literas, virtutes ex meritis. Itaque regionis universitas in eorum sententiam prompta transierat.*

f Beda Hist. Eccles. lib. 1. cap. 17.

Dicat iterum Venerabilis Beda [g] quomodo Virgilius Arelatensis Episcopus, & sedis Apostolicæ per Gallias Vicarius authoritatem à Gregorio Magno etiam in Angliam acceperit, ut scilicet cum Augustino de Sacerdotum Angliæ culpis perquireret judicaretque. Verba ipsius Gregorii sunt apud Bedam:

g Beda ibid. cap. 28.

Et quoniam sæpius evenit, ut hi qui longè sunt positi, prius ab aliis quæ sunt emendata cognoscant: si quas fortasse fraternitati vestræ sacerdotum vel aliorum culpas intulerint, una cum eo residentes subtili cuncta investigatione perquirite: & ita vos in ea quæ Deum offendunt, & ad iracundiam provocant, districtos atque sollicitos exhibete: ut ad aliorum emendationem, & vindicta culpabilem feriat, & innocentem falsa opinio non affligat.

Dicat Martinus Papa [a] hujus nominis primus, cum in Galliam Synodi Romanæ gesta mittens, ut à congregatis Episcopis confirmarentur, necnon Episcopos è Gallia petens à Sigeberto Rege, qui Apostolica legatione fungentes hujus Synodi decreta ferrent ad Imperatorem, scribit: *Ideirco studeat fraternitas tua omnibus eadem innotescere, ut tam abominandam hæresim nobiscum execrentur, quamque suæ salutis sacramenta addiscere valeant, atque Synodali conventione omnium fratrum & Coëpiscoporum nostrorum partium illarum effecta, secundum tenorem Encyclicæ à nobis directæ, scripta una cum subscriptionibus vestris nobismet destinanda concelebrent, confirmantes atque consentientes eis, quæ pro orthodoxa fide, & destructione hæreticorum vesaniæ nuper exorta, à nobis statuta sunt. Et Sigebertum præcellentissimum filium nostrum Regem Francorum, pro suæ Christianitatis remedio consultissimè admone, atque precare, dirigere nobis ex corpore fratrum nostrorum dilectissimos Episcopos, qui sedis Apostolicæ legatione, divina concedente propitiatione, fungi debeant: & quæ in nostro Concilio peracta sunt, cum his Synodalibus apicibus vestris ad clementissimum Principem nostrum sine dubio adsportare: ut nostrorum laborum particeps effectus, mercedis cumulum adipisci valeat, & sui regni protectorem inveniat eum, cujus causa flagitari dignoscitur.*

Dicant omnes Germanicarum rerum scriptores, si lubet tantisper ultra sex prima sæcula descendere, docentes hujusce regionis primas Ecclesias, imò majorem earum partem è Gallicana, tanquam è lucidissimo fonte, zelo Pipini, Caroli Magni, & Ludovici Pii Regum Franciæ duxisse originem. Sicque ex prædictis collige hanc duobus ex insignioribus Europæ populis, scilicet Britannis & Germanis, religionis, & proinde salutis post Romanam authricem fuisse. Unde mirum esse non debet, si tanto in honore tantaque veneratione per universum Christi orbem primis sæculis fuerit.

Sed ad quid tot testes, qui lumine suo Ecclesiæ Gallicanæ dignitatem oculis nostris exponant? cum innumeri Galliarum Pontifices, quasi gemmæ splendidissimæ, per omnem Ecclesiam suismet radiis prioribus sœculis super admirationem ipsam effulserint? Quid Irenæum commemorem Ecclesiarum per Gallias, ut ait Eusebius [b], Rectorem? Quid Hilarium Pictavensem eximium fidei doctorem, Arianorum potentissimum atque acerrimum expugnatorem, & constantissimum fidei Christianæ confessorem? Quid Gundebaldum? quem Theodoricus laudans apud Cassiodorum, Burgundionum Apostolum vocat, dum ait per eum Burgundiam gentile propositum deposuisse. Quid Martinum? de quo Severus Sulpitius [c] scribit ante eum tam paucos in agris vicisque Galliæ fuisse Christianos, ut non abs re antiquitas nostra paganorum nomen de iis usurpasse videatur. Unde tanto in honore posterioribus sœculis habitus est, ut ab ejus transitu diu anni numerati sint. Quid denique Saturninum Tolosanum, Trophymum Arelatensem, Martialem Lemovicensem, Eucherium Lugdunensem, Cæsarium Arelatensem, Apollinarem Arvernensem, Lupum Tricassinum, Germanum Antissiodorensem, & Remigium Remensem, quorum adhuc memoria apud nos in benedictione est, qui Galliam vicinasque regiones Evangelii luce illustrarunt, quorum vita virtutum omnium exemplar fuit, qui quasi Magistri ducesque militiæ Christi, clarissima Ecclesiarum lumina, viri magni nominis & spectatæ authoritatis non tantum in Galliis, sed etiam apud exteros summo in honore habiti sunt.

[a] Martin. I. Epist. ad Amand. Episc. Traject.

[b] Eufeb. hist. Eccl. lib. 5. cap. 22. Καὶ τῶν κατὰ Γαλλίαν παροικιῶν, ἃς Εἰρηναῖος ἐπεσκόπει.

[c] Sever. Sulp. l 2.

Sed

VII *Quatuor in Galliis Metropoles Ecclesiasticas fuisse ante Constantinum.*

Sed exposita horum illustri dignitate, jam quot primis seculis Metropoles Provinciæque Ecclesiasticæ in Galliis fuerint, inquirendum est. Ut autem in earum notitiam via tuta veniamus, tempora necessariò distinguenda sunt, cùm non semper Metropoleon, sicut nec Provinciarum, idem numerus fuerit, earumque longè certiora habeamus argumenta post Constantinum, quam antea. Augusti temporibus quatuor in eis tantùm Provincias fuisse diximus, totidemque Ecclesiasticas Partes instituisse ab initio, scilicet Narbonensem, Belgicam, Lugdunensem, & Aquitanicam, quarum Arelatum, Augusta Trevirorum, Lugdunum, & Bituricæ Metropoles essent, non levibus ductus argumentis arbitror, sicque ab inductione probabo.

VIII *Arelatum Metropolis, et sedes Primatis Galliarum.*

Ab Arelato initium dicendi faciam, ut ab antiquiori Metropoli totius Narbonensis, quæ tunc utramque novam Narbonensem, utramque Viennensem, Alpesque Grajas & Maritimas ab hac postea divisas complectebatur. Civitatem hanc inter cæteras Galliarum celeberrimam fuisse certò colligitur ex descriptione Galliæ apud Notitiam Græcam [a] temporibus Constantii Imperatoris editam, qua hæc leguntur: *Pariter & aliam à Treveri civitatem habet Gallia in omnibus ei adminiculantem, quæ ad mare sita est* (seu non longe à mari) *quam vocant Arelatum, quæ cum ab omni orbe commercia suscipiat, & prædictæ maximæ civitati Treveri ea submittit.* Sed longè fusius perfectiusque dignoscitur in Novella Imperatorum Honorii & Theodosii [b] ad Agricolam Præfectum Prætorio Galliarum, quam integram referemus, ne mirum sit, quod primis seculis eam Metropolim Ecclesiasticam universæ Galliæ constituamus, & quæ sic habet. *Saluberrima Magnificentiæ tuæ suggestione, inter alias Reipub. utilitates evidenter instructi, observanda Provincialibus nostris, id est per septem Provincias, mansura in ævum auctoritate decernimus, quod sperari planè ab ipsis Provincialibus debuisset. Nam cum propter privatas & publicas necessitates, de singulis civitatibus, non solum de Provinciis singulis, ad examen Magnificentiæ tuæ, vel Honoratos confluere, vel mitti Legatos, aut Possessorum utilitas, aut publicarum ratio exigat functionum maximè opportunum & conducibile judicamus, ut servata posthac annis singulis consuetudine, constituto tempore in Metropolitana, id est in Arelatensi urbe, incipiant septem Provinciæ habere Concilium In quo plane tam singulis, quam omnibus in commune consulimus primùm ut optimorum conventu sub illustri præsentia Præfecturæ, si id tamen ratio publicæ dispositionis obtulerit, saluberrima de singulis rebus possint esse consilia tum quicquid tractatum fuerit, & discussis ratiociniis constitutum, nec latere potiores Provincias poterit, & parem necesse est inter absentes æquitatis formam justitiæque servari. Ac planè præter necessitates publicas, etiam humanæ ipsi conversationi non parum credimus commoditatis accedere, quod in Constantina urbe jubemus annis singulis esse Concilium. Tanta enim loci opportunitas, tanta est copia commerciorum, tanta illic frequentia commeantium, ut quicquid usquam nascitur, illic commodius distrahatur. Neque enim ulla Provincia ita peculiari fructus sui felicitate lætatur, ut non hæc propria Arelatensis soli credatur esse fœcunditas. Quicquid enim dives Oriens, quicquid odoratus Arabs, quicquid delicatus Assyrius, quod Africa fertilis, quod speciosa Hispania, quod fortis Gallia potest habere præclarum, ita illic affatim exuberat, quasi ibi nascantur omnia, quæ ubique constat esse magnifica. Jam verò decursus Rodani, & Tirrheni recursus necesse est ut vicinum faciant ac pene conterminum, vel quod iste præterfluit, vel ille quod circuit Cum ergo huic serviat civitati quicquid habet terra præcipuum, ad hanc velo, remo, vehiculo, terra, mari, flumine deferatur quicquid singulis nascitur quomodo non multum sibi Galliæ nostræ præstitum credant, cum in ea civitate præcipiamus esse conventum, in qua divino quodam munere commoditatum & commerciorum opportunitas tanta præstatur? Si quidem hoc rationabili plane probatoque consilio, jam & vir illustris Præfectus Petronius observari debere præceperit, quod interpolatum, vel incuria temporum, vel desidia Tyrannorum, reparari solita* pru-

[a] Notitia Græca Imperii.

[b] Novell. Honor & Theod. ad Agricolam.

prudentiæ nostræ authoritate decernimus, Agricola parens carissime atque amantissime. Unde illustris magnificentia tua & hanc præceptionem nostram, & priorem sedis suæ dispositionem secuta, id per septem Provincias in perpetuum faciet custodiri, ut ab Idibus Augusti, quibuscumque mediis diebus, in Idus Septembris, in Arelatensi urbe noverint Honorati vel Possessores, Judices singularum Provinciarum, annis singulis Concilium esse servandum. Ita ut de Novempopulana & secunda Aquitania, quæ Provinciæ longius constitutæ sunt, si earum judices certa occupatio tenuerit, sciant Legatos juxta consuetudinem esse mittendos. Qua provisione plurimum & Provincialibus nostris gratiæ nos intelligimus utilitatisque præstare, & Arelatensi urbi, cujus fidei secundum testimonia atque suffragia Parentis Patriciique nostri, multa debemus, non parum adjicere nos constat ornatus. Sciat autem Magnificentia tua quinis auri libris Judicem esse multandum, ternis Honoratos vel Curiales, qui ad constitutum locum intra definitum tempus venire distulerint. Data XV. *Kal. Majas, Accepta Arel.* X. *Kal. Junias.* DD. NN. *Honorio* XII. *& Theodosio* VIII. *Augg. Coss.* Ex his quis clare non colligit quanti nominis, quantæque dignitatis Arelatum olim in civilibus fuerit?

At quod etiam pro Metropoli Ecclesiastica totius antiquæ Narbonensis ab initio & ante Constantinum habita sit, bis rationibus probare contendo. Huic id honoris concedere nemo renuet, si eam istud semper & à prima Ecclesiæ ætate habuisse testetur antiquitas. At quis ex historiæ peritis hancce veritatem non advertit apud Zosimum, & in libello supplici Suffraganeorum Provinciæ Arelatensis ad Leonem Papam? Zosimus quidem, cum Episcopos novarum quarundam Metropoleon civilium partem authoritatis, quam antea habuerat, sedi suæ vendicare conspiceret: hæc ad Episcopos Galliæ pro tuendo Primatu Arelatensi scripsit: [a] *Jussimus*, inquit, *præcipuam, sicuti semper habuit Metropolitanus Episcopus Arelatensium civitatis, in ordinandis Sacerdotibus, teneat authoritatem, Viennensem, Narbonensem primam, & Narbonensem secundam Provincias ad Pontificium suum revocet. Quisquis verò post hæc, contra Apostolicæ sedis statuta & præcepta majorum, omisso Metropolitano Episcopo, in Provinciis supradictis quemquam ordinare præsumpserit, vel qui ordinari se illicitè siverit, uterque Sacerdotio se carere cognoscat.* Hæc habet Zosimus. Sed non minus evidenter id probat libellus [b] Episcoporum Provinciæ Arelatensis Leoni oblatus, quo hujus sedis antiquam dignitatem sic referunt: *Unde factum est, ut non solum Provinciæ Viennensis ordinationem, sed etiam trium Provinciarum, contemplatione S. Trophymi, sicut & Sanctorum prædecessorum vestrorum patefactum sibi testatur authoritas, Arelatensis Ecclesiæ Sacerdos ad solicitudinem semper suam curamque revocarit. Cui id etiam honoris dignitatisque collatum est, ut non tantum has Provincias potestate propria gubernaret, verum etiam omnes Gallias, sibi Apostolicæ sedis vice mandata, sub omni Ecclesiastica regula contineret.* Quis enim hisce in verbis non agnoscit quasi solis radiis expositam dignitatem Ecclesiæ Arelatensis ante Constantinum, cum eam semper habuisse testentur jura Metropolitica? Id tamen ut certius evidentiusque cognoscatur, una aut altera ratione sic confirmabo. Eam civitatem ante Constantinum Metropolim totius Narbonensis Ecclesiasticam fuisse valde probabile est, quæ adeo antiqua extitit, ut hujus ignoretur institutio, & nullum tempus assignari possit, quo jam honore isto insignita non fuerit: item quæ paulò post novam ejusdem Constantini, aut Arcadii divisionem, hoc nomine, hacque authoritate fruebatur: item cujus statim jura Metropolitica inter ipsam, & alias quas habuit vicinas novas Metropoles, divisa sunt: ac tandem quæ postea primatum inter cæteras adepta est. Quis enim antiquissimam non existimet, quæ semper, & ante cæterarum erectionem, ipsoque divisionis tempore Metropolitico jure potiebatur: à qua cæteræ omnes originem duxerunt, & quæ post harum institutionem primatum super illas obtinuit? At quis Arelatem hujus conditionis fuisse in monumentis antiquis non agnoscit? quibus videre est Viennam, Narbonam & A-

[a] Zosimus Epist. 5 ad Episc. Galliæ.

[b] Libellus Episc. Provinc. Arelat. ad Leonem P.

& Aquas Sextias nondum temporibus Zosimi Papæ jura Metropolitica habuisse, nec ea prius obtinuisse, quàm cùm ex parte Arelati ablata fuerunt post novam Galliarum divisionem & post Concilium Nicænum, & quæ diu ea divisione facta sedes Primatis novorum Metropolitatum fuit. Eam adhuc post divisionem Metropolim fuisse utriusque Viennensis & utriusque Narbonensis ex hoc certum existimo, quod cum Episcopi Metropoleon civilium istarum Provinciarum partem illius authoritatis sedi suæ obtinere conarentur, hæc ad Hilarium Narbonensem, qui à sede Apostolica ante paucos annos authoritatem Metropolitæ acceperat, ut tali innovationi obsisteret Zosimus Pontifex [a] scripsit in gratiam Primatus Arelatensis: *Ideoque vacuato eo quod obtinuisse à sede Apostolica subreptitiè comprobaris, quia satis constitit Arelatensis Ecclesiæ Sacerdoti prisca id institutione concessum, ut non solum in Provincia Viennensi, sed etiam per duas Narbonenses, Episcopos faciat. Nam sanctæ memoriæ Trophimus, Sacerdos quondam Arelatensi urbi ab Apostolica sede transmissus, ad illas regiones tanti nominis reverentiam primus exhibuit, & in alios non immeritò, ex quam acceperat authoritate, transfudit. Atque hanc ordinandi consuetudinem, & Pontificatum loci illius, quem obtinuerat primus & justus, custoditum usque in proximum tempus, gestis apud nos habitis, multorum consacerdotum testimoniis approbatur.* [a] Zosim P. Epist. 3.

Sed & Episcopum Aquarum Sextiarum nondum tunc Metropolitam fuisse secundæ Narbonensis clarissimè legitur in alia ejusdem Zosimi [b] Epistola ad Patroclum Arelatensem adversus Proculum Massiliæ Episcopum, qui hujus Provinciæ ordinationes temere usurparat, qua Patroclum illum verum hujus Metropolitanum vocat his verbis: *Quid de Proculi damnatione censuerim, tenet conscientia tua, cùm meo interesses examini, nec te gestorum nostrorum auctoritas latet, vel scriptorum, quæ de ipsius damnatione per terrarum diversa loca direximus. Unde Metropolitani in te dignitatem atque personam, etiam Apostolicæ sedis auctoritate considera, in quem furtivè locum pro indebita Synodo Proculus usurpatum irrepserat.* [b] Idem Epist 9. ad Patroclum.

Quod item Ebredunum nondum Metropolis esset Ecclesiastica Alpium maritimarum, imperante Valentiniano III. evidenter patet ex Concilio Regensi in Galliis, quo Armentarii Ebredunensis Episcopi ordinatio nulla ex hoc declarata est, quod sine Metropolitani voluntate facta fuisset: ejus verba [c] sunt: *Itaque ordinationem, quam Canones irritam definiunt, nos quoque evacuandam esse censuimus, in qua prætermissa trium præsentia, nec expetitis comprovincialium literis, Metropolitani quoque voluntate neglecta, prorsus nihil quod Episcopum faceret ostensum est.* Hinc factum est, ut Saturninus Arelatensis Episcopus Biterrense Concilium adhuc sub Constantio Imperatore tamquam in propriæ Provinciæ Ecclesia celebrarit, ipsique præfuerit, teste [d] Sulpitio Severo: necnon ut Symmachus Papa Aquensi Antistiti præceperit Arelatensi subesse tamquam proprio Metropolitano, his [e] verbis: *Et si tam Ecclesiæ Aquensis Antistes, vel alius quilibet Metropolitano Pontifici juxta Canonum definitionem vocatus obtemperare noluerit; noverit subdendum se, quod non optamus, Ecclesiasticæ disciplinæ.* [c] Conc Regensi Can. 2. [d] Sulpit. Sever. l. 2. [e] Symmach P. Ep. 11. ad Cæsar. Arel.

Fateor hanc adeo amplam authoritatem intra limites Provinciæ Viennensis secundæ quantum ad jura Metropolitica à summis Pontificibus, sicut inferiùs docebitur, postea contractam fuisse. Hi æquum judicantes, ut Episcopi novarum Metropoleon civilium etiam pro Metropolitanis Ecclesiasticis haberentur, ipsis authoritatem consecrandorum Episcoporum suæ cujusque Provinciæ, aliorumque ejusmodi muniorum obeundorum dederunt: sed non obstat, quominus verum sit quod diximus, Arelatum olim Metropolim fuisse totius Narbonensis latè sumptæ ante Constantinum.

Nec minus certum est ex hac limitum contractione ortam esse Arelatensis Episcopi contentionem cum Viennensi, quæ à Patribus [f] Concilii Taurinensis postea dirempta est. Cæpit Viennensis Episcopus ab institutione Viennensis [f] Conc Taurin. Can 2.

Provinciæ Metropolitani officia gerere, cum Nicænum Canonem observari curarunt summi Pontifices, quo præceptum est, ut quisque Metropolitanus sua contentus sit Provincia. Cum autem unica esset Provincia Civilis Viennensis, quinam ejus & Arelatensis Episcopi Suffraganei essent, liquido non constabat. Quapropter horum uterque per totam Provinciam Metropolitani jura exercebat, ut discitur ex Leone Papa [a], dum ait in decisione dictæ contentionis: *Consideratis allegationibus utriusque partis præsentium Clericorum, ita semper intra Provinciam vestram, & Viennensem & Arelatensem civitates claras fuisse reperimus, ut quarumdam causarum alterna ratione, nunc illa in Ecclesiasticis privilegiis, nunc ista præcelleret. cum tamen eisdem commune jus quondam fuisse à gentibus proderetur.* Unde quamvis Marinus Arelatensis subscribens Concilio I. civitatis suæ, se ex Provincia Viennensi dicat, non tamen hunc Viennensi Metropolitano subjectum, ejusque Suffraganeum fuisse credendum est, sed conjunctim cum eo Metropolitam hujusce Provinciæ. Arelatum clarissima civitas erat, & Vienna illustris Metropolis, ut infra dicemus: ambæ in eadem Provincia Civili, quæ hactenus divisa non fuerat. Cum ergo decretum est à Synodo Nicæna, ut per suam quamque Provinciam jus Metropolitani singuli haberent, Viennensis id per Viennensem Provinciam exercere cœpit: nec tamen destitit Arelatensis, qui à primis seculis illo potitus erat. Quamobrem plura Ecclesiæ tranquillitati parum consentanea cum sæpius orirentur, uterque à Patribus Concilii Taurinensis petiit, ut quis eorum verus Metropolitanus esset dijudicarent. Patres haud ignari antiquæ dignitatis civitatis Arelatensis, quam Metropolim circa hæc ipsa tempora Theodosius & Valentinianus in Novella sua [b] nominant, necnon juris, quod à Concilio Nicæno [c] Viennensis Episcopus tanquam Provinciæ Viennensis Metropolita obtinuerat, hanc tulere sententiam, qua contentio illorum terminata est, Viennensi Provincia in duas divisa: [d] *Illud deinde inter Episcopos urbium Arelatensis & Viennensis, qui de primatus apud nos honore certabant, à sancta Synodo definitum est, ut qui ex eis adprobaverit suam civitatem esse Metropolim, is totius Provinciæ honorem primatus obtineat & ipse juxta Canonum præceptum ordinationum habeat potestatem. Certè ad pacis vinculum conservandum, hoc consilio utiliore decretum est, ut si placet memoratarum urbium Episcopis, unaquæque de his viciniores sibi intra Provinciam vindicet civitates, atque eas Ecclesias visitet, quas oppidis suis vicinas magis esse constiterit ita ut memores unanimitatis atque concordiæ, non alter alterum, longius sibi usurpando quod est alii proprius, inquietet*

Porro decretum istud exequens D. [e] Leo, hæc, ut inter eos pacem firmaret, constituit: *Unde Viennensem civitatem, quantum ad Ecclesiasticam justitiam pertinet, inhonoratam penitus esse non patimur, præsertim cum de receptione privilegii auctoritate jam nostræ dispositionis utatur. Quam potestatem Hilario Episcopo ablatam, Viennensi Episcopo credidimus deputandam. Qui ne repente semetipso factus videatur inferior, vicinis sibi quatuor oppidis præsidebit, id est Valentiæ, & Tarantasiæ, & Genavæ, & Gratianopoli, ut cum his ipsa Vienna sit quinta, ad cujus Episcopum omnium prædictarum Ecclesiarum solicitudo pertineat. reliquæ verò civitates ejusdem Provinciæ sub Arelatensis Antistitis auctoritate & ordinatione consistant.* Idem postea Symmachus [f] Papa confirmavit, ut in ejus Epistolis legitur: sicque ex unica Civili Viennensi duæ Ecclesiasticæ factæ sunt. Mansit tamen semper indivisa Viennensis, quantum ad ordinem civilem: imo & Vienna per eam omnem Primatum civilem obtinuit, Arcadio & Honorio imperantibus. Ac licet talis mutationis causa alia vix assignari possit, quam rerum humanarum mobilitas & inconstantia, non minus ideo certa est: patetque in Notitia civili sub his condita, qua inter civitates Viennæ subditas Arelatum extat: quamvis aliter factum sit in ordine Ecclesiastico, quo, ut diximus, multa post adhuc secula Arelatum sedes Primatis fuit.

[a] Leo Mag. Ep. 109 ad Episc Provinc.

[b] Theod & Valen. Nov quæ supra

[c] Concil. Nicæn. Can. 4

[d] Conc Taurin ubi supra.

[e] D Leo P. Ep. 109.

[f] Symmachus P. Epist. 10.

Sed

Sed nec omittendum, qnod etsi Metropolitica authoritas Episcopi Arelatensis sic imminuta sit, non tamen idem de alia, quam ut Primas, sive Vicarius Apostolicæ sedis habuit, existimandum est. Eam nondum Gregorii Magni tempore amiserat, quam ab initio obtinuisse certissimus testis est Zosimus Pontifex [a] Epistola ad Episcopos Galliæ, cum ait: *Sanè quoniam Metropolitana Arelatensium urbi vetus privilegium minimè derogandum est, ad quam primam ex hac sede Trophymus summus Antistes, ex cujus fonte totæ Galliæ fidei rivulos acceperunt, directus est · idcirco quascumque Paræchias in quibuslibet territoriis, etiam extra Paræchias suas, ut antiquitus habuit, intemerata auctoritate possideat. Ad cujus notitiam, si quid illic negotiorum emerserit, referri censemus · nisi magnitudo causæ etiam nostrum requirat examen.* Eamdem confirmavit Symmachus Papa [b] in Epistola ad Cæsarium de privilegiis Ecclesiæ Arelatensis, qna hæc leguntur: *Manentibus siquidem his, quæ Patrum constituta singulis Ecclesiis concesserunt, decernimus, ut circa ea, quæ tam in Gallia quam in Hispaniæ Provinciis de causa religionis emerserint, solertia tuæ fraternitatis invigilet · & si ratio poposcerit præsentiam Sacerdotum, servata consuetudine, unusquisque tuæ dilectionis admonitus auctoritate conveniat.* Huic datam in Hispanias potestatem adverte: sed de citeriori intellige, hoc est de Narbonensi Provincia, quæ tunc à Gothis Hispaniæ regibus occupabatur, Hispaniæque citerioris nomine vocatur etiam in Decreto Gundemari. Et quis nescit eamdem Gregorinm [c] Magnum Virgilio dedisse, dum hæc ad eum scripsit: *Itaque fraternitati vestræ vices nostras in Ecclesiis, quæ sub regno sunt præcellentissimi filii nostri Childeberti, juxta antiquum morem, Deo auctore, committimus · singulis siquidem Metropolitis, secundum priscam consuetudinem, proprio honore servato.* Hancce auctoritatem Hilario Arelatensi à Leone Magno ademptam esse per aliquot tempora non ignoro, cum scilicet ea visus est abuti, Episcopnm in Ecclesia Luteyensi alio adhuc vivente ordinando, & Chelidonium ab Bisuntino Episcopatu, absque satis ampla certaque probatione deponendo. At non multo post ab ipso vel saltem à successoribus ejus restituta est: statimque post ejus mortem Hilarus [d] Papa ordinavit, *ut per annos singulos, ex provinciis, quibus posset congregari, haberetur Episcopale Concilium, ita ut,* inquit, *opportunis locis atque temporibus, secundum dispositionem fratris & Coëpiscopi nostri Leontii* (Arelatensis) *cui sollicitudinem in congregandis fratribus delegavimus, Metropolitanis per literas ejus admonitis, celebretur.* Sed quid clarius verbis modo ex Symmacho & Gregorio Magno citatis? Sane hæc legenti nulla dubitatio esse potest, quin Arelatensis Episcopus Primatis & Vicarii sanctæ Sedis per Gallias auctoritatem rursus obtinuerit. Et hæc de Arelato satis, quæ si longiora videantur, rationem habe, quod multis vix suaderi possit hujus civitatis Ecclesiastica dignitas, quæ tamen ad antiquitatis cognitionem non parvi momenti est.

[a] Zosim P. Epist 5 ad Episc. Gall.

[b] Symmachus P. Epist. 11.

[c] D Greg. Ep. 50 lib 4 ad Virgil. Arel.

[d] Hilarus Epist. 8. ad Episc diversarum Provinciarum Gall.

IX. AUGUSTA TREVERORUM METROPOLIS, POSTEA SEDES PRIMATIS TOTIUS BELGICÆ.

Sequitur Augusta Treverorum, quæ primaria urbs Galliarum dicitur apud Theodoretum [e], ubi de Paulino Treverensi, de quo tanquam præcipuo Galliarum Episcopo sermonem facit: *Hujus civitatis,* inquit, *Æneas* [f] *Sylvius postea Pius secundus Romanus Pontifex, conditorem asserunt Trebetam* (*qui aliis Treber*) *Nini & Semiramidis filium, proindeque illam Roma seniorem trecentis & mille annis affirmant.* Idem quoque testari videtur monumentum insigne epitaphiumque in lapide sculptum, quod circa annum Domini 1200. repertum, sic habet:

Non contenta suis, nec totis finibus orbis,
Expulit à patrio privignum Trebeta regno,
Insignem profugus nostram qui condidit urbem.

Verùm quod adhuc Constantio imperante primaria civitas Galliarum fuerit discere est ex Notitia Græca [g] hujus ætate facta, cujus verba sunt: *Civitatem maximam habere dicitur Gallia, quæ vocatur Triveris, ubi etiam Imperator morari dicitur, eaque mediterranea est.* Nec minoris sunt fidei, quæ gestorum Brunonis

[e] Theodoret. Eccl. hist lib. 2 cap 15 Καὶ Παυλῖνος ὁ τῆς μητροπόλεως τῶν Γαλλιῶν

[f] Æneas Sylv German. c 11.

[g] Ex antiqua Notitia Græca tempore Constantii Imp. facta.

nis octogesimi Treverorum Episcopi scriptor perhibet his verbis: *Sanctus Sylvester beato Agritio quarto Episcoporum Treverensium, quorum nomina cognita sunt, & habemus, scribit inter cætera, dicens:*

Sume prioratum post Alpes Trebir ubique,
Quem tibi Roma nova lege dat & veteri.

Quod apud eam aliquando morati sunt Imperatores, præter Notitiæ modo laudatæ testimonium, legere est apud [a] Athanasium & [b] Socratem, Constantinum Constantini Magni filium hic primò mansisse. Postea Constantem ejus fratrem ibi etiam degisse anno Domini 343 dicitur in Codice [c] Theodosiano. Narratque Sigebertus [d] Maximum Imperatorem apud Treverim sedem imperii sui statuisse. Unde & appellatur domicilium principum clarum ab Ammiano [e] Marcellino. Hanc porro à Vandalis grassantibus, temporibus Imperatoris Honorii, captam, direptam, ruinisque deformatam, rerum Germanicarum scriptores tradunt: additurque in gestis [f] Treverorum, civium partem in urbis amphitheatro, quod munitum insederant, hostilem vim evasisse. *Franci etiam*, inquit [g] Sigebertus, *sæpe Gallias incessentes diripiunt primò, & secundæ irruptione incendunt urbem Treverim, quam condidit Treber filius Nini.* Non longe post tamen restaurata est, ut docet idem Sigebertus [h] dum ait: *Franci, post Vandalos & Alanos, post Gothos & Hunnos incessunt Gallias, non tantum ut eas habeant direptioni, sed ut sibi sint perpetuæ habitationi: qui capta Colonia Agrippina fugato belli duce Egidio, multos Romanorum occidunt.* & infra [i] *Franci Treverim civitatem super Mosellam capiunt.*

[a] Athanas. Apol. 2.
[b] Socrat. lib. 2 Hist. Eccl. c. 22.
[c] Cod. Theod. l. 36 de Decurionibus
[d] Sigebertus anno Christi 386
[e] Ammian. Marcel. lib. 15.
[f] Gesta Trever. lib. 2. cap. 12.
[g] Sigebertus anno Christi 413.
[h] Idem an. 475
[i] Idem an. 476.

Jam verò quod primis sæculis Metropolis Ecclesiastica fuerit, præter Theodoretum, qui hanc primariam Galliarum urbem nominat, ut jam diximus, clarè dignoscitur in actis Concilii [k] Agrippinensis, quo Euphratas Episcopus abdicatus est, plurimis Metropolitanis adstantibus, cum huic Metropolitæ fungens munere præfuerit Maximinus Treverensis Episcopus. Et quis non fatebitur urbem illam, quæ ex Silvestri P. ad Agræcium Treverensem verbis, prima post Romam erat, saltem Metropolim Ecclesiasticam fuisse? Imo dicam Treverensem Episcopum non tantùm Metropolitam tunc fuisse, sed etiam Primatem totius Belgicæ & Germaniæ Cis-Rhenanæ, quæ huic unico Metropolitano parebat, nec certè quispiam alius apud ipsas his temporibus legitur. Hujus veritatis testis fidelissimus est Gregorius VII. [l] dum ad Manassem Rhemensem Episcopum scribens, ait: *Rhemensis cui præsides Ecclesia quodam tempore Primati subjacuit, & ei ut magistro post Romanum Pontificem obedivit.* Cui enim alteri Primati, quam Treverensi Rhemensis Ecclesia subjacuerit, sanè dici non potest. Id autem esse satis indicavit Mappinius [m] Rhemensis, qui, cùm à Theodobalbo rege indicta fuisset Synodus apud Tullum circa excommunicatos à Nicetio Treverensi, ipsique adesse non potuisset, huic Nicetio absentiam suam per Epistolam excusavit, ut Superiori suo: scripsitque absurdum esse, ut à se in communionem reciperentur, qui ab ipso Nicetio secundum seriem Canonum abdicati erant. Numquam enim hæc scripsisset Mappinius, nisi super eum Nicetius Primas constitutus fuisset. Istud adeò certum est de sæculis Constantino posterioribus, ut nequidem in dubium revocari possit. Sed quod ante illum Treverensis Episcopus Metropolita fuerit totius Belgicæ, dum etiam duas Germanicas complectebatur, ratione non parum evidenti probabo. Metropolitica dignitas ei sedi proculdubio tunc tributa est hacce in provincia, cui Metropoles, in ea postea institutæ, parebant ut Suffraganeæ. Sic enim Lugdunum Metropolis antiqua censetur totius Lugdunensis, quia Metropoles in ipsa post Constantinum erectæ huic antea subjiciebantur. Sic Bituricarum civitas antiqua Metropolis secundæ & tertiæ Aquitanicæ creditur, quia Burdegala & Elusa ante eundem Imperatorem ejus Suffraganeæ erant. Idemque de Arelato dicendum est

[k] Acta Concil. Agrippin.
[l] Greg. VII. l. 6. Ep. 2.
[m] Mappinius Ep. ad Nicet. Treveren.

est circa Narbonensem antiquam: easque omnes idcirco postea Primatiales fuisse. Nec alia equidem ratione Episcopi Primates habiti sunt, quam quod primæ Provinciæ, quæ aliis ortum dedit, ejusque Metropoli præfuerunt. At quis nescit, Treveris Metropolis primæ Belgicæ, cæteras Metropoles, quæ in tota Belgica post eam institutæ & ab ipsa avulsæ sunt, prius Suffraganeas, merasque Sedes Episcopales fuisse? Patet de Moguntia & Colonia, quæ nonnisi Carolo Magno imperante Metropoles Ecclesiasticæ factæ sunt, & antea Sedes tantum Episcopales habuere. Nec aliter de Rhemorum civitate censendum arbitror, quæ Metropolis facta, adhuc, ut diximus, huic subjecta mansit. Quare necessario fatendum est Treverensem Episcopum ante Constantinum Metropolitam fuisse totius Belgicæ latè sumptæ, Treverimque ejusdem Metropolim. Gelasium [a] Papam non ignoro scribere Treverensem Episcopum ex hoc nihil, supra mensuram sibi antiquitus deputatam, quidquam suæ dignitati adjecisse, quod apud Treveros aliquando steterit Imperator. Sed cum nullas civitates Patriarchalem dignitatem ex hoc sibi vendicare posse, quod aliquando sedes Imperatorum fuerint, tantum intendat adversus Constantinopolitanum Episcopum, nullatenus ejus verba Treverensi Primatui obstare possunt.

[a] Gelas P Ep. 1 ad Episcop. Dardan.

X. LUGDUNUM METROPOLIS ET SEDES PRIMATIS TOTIUS LUGDUNENSIS

Lugdunum Metropolis dicitur apud Ptolemæum [b], fuitque sanè Galliæ Lugdunensis. Paulò supra Viennam est, inquit Strabo [c], ubi Arar & Rhodanus confluunt: dicitur Stephano [d] Lugduna, Sidonio Apollinari [e] Rodanusia, & aliis Araria, quod ad utriusque fluminis confluentem positum sit, & in subscriptionibus primi Concilii Arelatensis civitas Lugdunensium. Hanc autem Metropolim Ecclesiasticam fuisse certo certius est, & clarè probatur ex Eusebio [f], cum apud eum Irenæus Parœciis Galliarum præfuisse dicitur. Ibi enim per Gallias Celticam seu Lugdunensem intelligendam esse, quæ propriè Gallia dicebatur, sicut & Celtæ propriè Galli, ex Julio [g] Cæsare discitur, dum ait: *Gallia est omnis divisa in partes tres, quarum unam incolunt Belgæ, aliam Aquitani, tertiam qui ipsorum lingua Celtæ nostra Galli appellantur.* Ejus autem quod prius Metropolita fuerit facilè ex hoc intelligitur, quod Parœchias Galliæ Irenæum rexisse dicat Eusebius. Si jam Primas fuisset, dixisset Eparchias, quibus præesse proprium est Primatum, sed cum dixit Parœchias, hunc solùm Metropolitam existimari voluit, sicut revera erat, necnon & alii Galliarum Primates suæ tunc quique Provinciæ ante hujus divisionem. Hac autem edita, aliisque Metropolibus Ecclesiasticis in Lugdunensi institutis, harum Primas esse cœpit. Probabo ex Gregorio [h] Turonensi, apud quem Nicetius hujus Episcopus non tantum Metropolita, sed & Patriarcha dicitur, sicut & Priscus etiam Lugdunensis Concilio secundo Matisconensi, qui idcirco duabus Synodis Matisconensibus sub Chilperico & Clotario secundo præfuit. Hujus autem illustris denominationis rationem esse arbitror, quod Lugdunensis Episcopus non modò Metropolitanus esset primæ Lugdunensis, sed & trium aliarum à prima avulsarum. Quod ut intelligatur, ex superioribus repete Provincias quatuor matrices Galliarum in plures Imperatorum nutu divisas fuisse, Narbonensem in duas, Alpinam in duas, Lugdunensem in quatuor, & sic de aliis. Jam verò harum Lugdunensium Primas cœpit esse, post divisionem Provinciæ, Lugdunensis Episcopus, qui primæ tunc præerat, & antea totius Lugdunensis Metropolita fuit. Is enim mos invaluit post divisam quamque Provinciam, ut Episcopus ille Primas haberetur, qui primæ ex divisis posteà præfuit, & ei civitati Metropoli, quæ prius caput erat totius regionis.

[b] Ptol. l 2 c 8
[c] Strabo lib. 4.
[d] Stephanus de urbibus.
[e] Sidon Apoll. Epist 5 lib. 1.
[f] Euseb. Hist. Eccl. lib 5 c 21.
[g] Cæsar. lib 1. Comment.
[h] Greg. Turon. lib 5 Hist Franc. cap. 10.

Magnas contentiones ortas esse inter Lugdunensem & Senonensem Episcopos circa Primatum temporibus Gregorii septimi Papæ & Ivonis Carnotensis, non ignoro. Sed & discitur ex eodem Ivone Lugdunensem Ecclesiam olim in alias Lugdunenses Primatum obtinuisse, dum hæc ad Riche-

rium Senonensem [a] scribit: *De veteri querela, quam habet adversus Senonensem Ecclesiam Lugdunensis Ecclesia, laudo & consulo, ut si qua habetis privilegia Apostolica manu roborata, vel scripta authentica, quæ Primatum Lugdunensis Ecclesiæ, quem aliquando ex cathalogis civitatum conjicimus extitisse, ab Ecclesia vestra removeant, & libertatem quam desideramus eidem Ecclesiæ defendant, ea cum fratribus nostris ostendant.* Nec obliti sunt Gebuinus Lugdunensis Episcopus, & post eum Joannes hunc Ecclesiæ suæ Primatum coram Gregorio septimo adversus Senonensem Episcopum hacce ratione tueri, quòd Lugdunensis Provincia prima præcipuaque erat ex Lugdunensibus, eaque à qua cæteræ avulsæ fuerant, & cujus Lugdunum caput erat, cui proinde Primatus debebatur. Idque legitur in Epistola, quam Joannes ille Lugdunensis ad Episcopum Senonensem scripsit, quæ inter Ivonis Epistolas 237. est. Unde nec cunctatus est Gregorius septimus [b] Gebuino Primatum restituere, hocce decreto: *Inclinati precibus tuis confirmamus Primatum super quatuor Provincias, Lugdunensi Ecclesiæ tuæ, & per eam tibi tuisque successoribus.* Eaque ratio est propter quam verba illa in Sigeberti [c] Supplemento, disertè leguntur: *Hæc sedes habet Primatum super tres Archiepiscopatus: prima enim Lugdunensis, id est, Lugdunum super Rhodanum: secunda Lugdunensis super Sequanam, id est, Rothomagensis: tertia Lugdunensis super Ligerim, id est, Turonis. quarta Lugdunensis, id est, Senonis super Inaciam.* Tota illa contentio ex hoc orta est, quod Senonenses Archiepiscopi vices Apostolicæ Sedis per Gallias fuissent consequuti, ut inferius dicemus: sic enim Primati Lugdunensi parte authoritatis adempta, super eum sese efferre conati sunt, ipsiusque Exarchicam dignitatem potestatemque exauthorare cœperunt.

[a] Ivo Epist. 50. ad Richerium Senonensem.

[b] Greg. 7. lib. 6. Ep. 34.

[c] Supplementum Sigeberti.

XI. BITURICA METROPOLIS, ET SEDES PRIMATIS TOTIUS AQUITANIÆ

Biturica, aliis Bituricæ & Bituigæ, apud Celtas à Livio ponitur, sed apud Strabonem Bituriges inter Aquitanos. Eam & Metropolim Civilem Aquitaniæ factam fuisse Notitia Provinciarum & Civitatum Galliæ in hujus libri limine allata tradit. At quod etiam Ecclesiastica primis temporibus fuerit, clare docet Sidonius Apollinaris [d] concione, quam habuit pro eligendo Simplicio Bituricensi Episcopo, dum hunc Metropolitanum nominat: *Et quia sententiam*, inquit, *parvitatis meæ in hac electione valituram esse jurastis, (siquidem non est validius dicere sacramenta, quàm scribere) In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Simplicius est, quem Provinciæ nostræ Metropolitanum, civitati vestræ summum Sacerdotem fieri debere pronuntio.* Hinc etiam factum est, ut Tetradius sic Agathensi Concilio subscripserit: *Tetradius Episcopus de Biturica Metropoli subscripsi.* Hujus autem Ecclesiæ originem sic describit Gregorius Turonensis [e] in Historia Francorum: *De horum verò discipulis, scilicet Gratiani Turonensis, Trophymi Arelatensis, Pauli Narbonensis, Saturnini Tolosatis, Dionysii Parisiensis, Stemonii Arverni, & Martialis Lemovicensis, quidam Biturigas civitatem adgressus, salutare omnium Christum Dominum populis nunciavit. Ex his ergo pauci admodum credentes, Clerici ordinati ritum psallendi suscipiunt & qualiter Ecclesiam construant, vel Omnipotenti Deo solemnia celebrare debeant, imbuuntur. Sed illis parvam adhuc ædificandi facultatem habentibus, civis cujusdam domum, de qua Ecclesiam faciant, expetunt. Senatores verò, vel reliqui meliores loci fanaticis erant tunc cultibus obligati. qui verò crediderant, ex pauperibus erant, juxta illud Domini, quod Judæis exprobrat dicens: Quia meretrices & publicani præcedent vos in regno Dei. Hi verò non obtenta à quo petierant domo, Leocadium quemdam primum Galliarum Senatorem, qui de stirpe Vetii Epagati fuit, quem Lugduno passum pro Christi nomine superiùs memoravimus, repererunt. Cui cùm petitionem suam & fidem pariter intimassent, ille respondit: Si domus mea, quam apud Bituricam urbem habeo, huic operi digna esset, præstare non abnegarem. Illi autem audientes pedibus ejus prostrati, oblatis trecentis aureis cum disco argenteo, dicunt eam huic ministerio esse congruam. Qui acceptis de his tribus aureis pro benedictione clementer indulgens reliqua, cum adhuc esset in errorem idololatriæ implicitus, Christianus factus,*

[d] Sidon. Apoll. l. 7. Epist. 9.

[e] Gregor. Turon. Hist. Franc. libro primo cap. 29.

factus, domum suam fecit Ecclesiam. Hac est nunc Ecclesia apud Bituriges urbem prima, miro opere composita, & primi martyris Stephani reliquiis illustrata. Et cujus Episcopum primum Birinum nominant. Cæterum cùm Aquitania in tres Provincias divisa est, ut in Notitia Provinciarum Galliæ legitur, Biturica Primatum conservante, hujus Episcopus, qui antea totius Provinciæ Metropolita erat, Primas illius factus est, & super Burdegalensem Elusanumque constitutus ad hoc usque tempus, quo Burdegala ipsa postremis sæculis Primatum obtinuit. Id enim commune fuit omnibus Galliarum Primatibus, sicut de Arelatensi, Treverensi & Lugdunensi dictum est, ut iidem qui cujusque diœcesis ante divisionem Metropolitæ fuerant, ejusdem postea Primates censerentur. Unde Otto [a] Frisingensis ait tres in Gallia (dum adhuc in tres Provincias dividebatur) Primates fuisse, Treverensem Belgicæ, Bituricensem Aquitaniæ & Lugdunensem Celticæ. Sed hæc satis de quatuor primis & antiquioribus Galliarum Metropolibus: aliæ brevius à nobis perstringendæ.

[a] Otto Frisingen lib. 6. cap 30.

XII. METROPOLIS ET PROVINCIA RHEMENSIS.

Rhemi civitas, aliis Durocortum Rhemorum, in secunda Belgica ponitur ab Ammiano [b], dum ait: *Hinc annexa secunda est Belgica, qua Ambiani sunt, urbs inter alias eminens, & Cathelaum & Rhemi.* Hujus Provinciæ Metropolis civilis est in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliæ. Sed & quod Rhemensis Episcopus Metropolitanus Ecclesiasticus fuerit dubitationi locus non est, legiturque in Epistola Remigii [c] ad Falconem Episcopum Tungrensem, quæ sic habet: *Fas ergo fuit, ut inlicitis ordinationibus tuis à te credideris occupandam loci Mosomagensis Ecclesiam, quam Metropolitani urbis Rhemorum sub ope Christi sua semper ordinatione rexerunt.* At non pauci haud satis existimantes Rhemos insignem Belgicæ secundæ Metropolim antiquam agnoscere, Sanctum Remigium hujus Metropolitam Primatem regni Clodovei ab Hormisda Papa creatum fuisse scribunt; imò & ad ejus successores hanc Primatis dignitatem transiisse multis rationibus contendunt. Primum Epistola Pontificis illius tuentur, quam refert Flodoardus [d], & qua vices suas ei committit per omne regnum dicti Clodovei, stante tamen Primatu Arelatensi: unde & Rhemensi Primatiæ eosdem limites assignant, quos regno Clodovei. Quod autem Primatus ille ad successores ejus transierit, eò certius asseverant, quod in testamento D. Remigii apud Flodoardum [e] authoritas convocandorum trium aut quatuor Archiepiscoporum ipsis tribuitur, quod certe Primatum proprium est.

[b] Amm. Marcel lib. 15.

[c] Remig. Epist. 4. ad Falcon.

[d] Flodoard. lib. 1 cap 15.

[e] Flodoard. Hist. Rem. lib. 1. c. 18.

Ut autem verum non diffitear, mihi hac in re illis assentiri vix licet, ob certiora antiquitatis monumenta: ac in eo Hincmari & Flodoardi authoritas non parum mihi, sicut & historiæ peritis suspecta est. Hi nimium faciles creduntur fuisse in iis scribendis, quæ ad Ecclesiæ suæ gloriam conferre judicarunt. Nec majoris fidei est testamentum, quod D. Remigio tribuit Flodoardus. Sed ut contrariam sententiam luci exponamus, imprimis non satis sibimet constare videtur Hincmarus, quantum ad illam Primatis dignitatem, quam Beato Remigio tributam esse vult. Hic enim in ejus vita [f] apud Flodoardum Synodum describens, qua hæreticus Arianus coram Sancto Remigio Episcopo divinitus obmutescens, cum ipsi assurgere nollet, ad fidem Catholicam conversus est, scribit hunc sanctissimum Præsulem ab Episcopis Galliarum ad Concilium invitatum fuisse: tantum abest ut ipsos munere Primatis fungens convocarit. Hujus verba sunt: *Galliæ Præsules ad Synodum fidei gratia convenientes, beatum Remigium, utpote virum divinis eloquiis eruditissimum, & doctrinis Ecclesiasticis exercitatissimum, ad idem Concilium venire petierunt.* Prætereà, quomodo Primatus ille Rhemensis stare possit cum Vicarii dignitate & authoritate Arelatensi Episcopo à Romanis Pontificibus per universam Galliam collatis, longe ante & post Hormisdam, sanè non concipio, licet absque præjudicio Arelatensis Ecclesiæ, Rhemensi collatum fuisse

[f] Idem lib. 1. c. 16.

a Hincmar. Epist. 6. cap. 18. scribat ipse Hincmarus a. Etenim Arelatensi authoritas ab his data est per universam Galliam & Concilia congregandi, & jurgia inter Clericos oborta compescendi, & cætera Primatis munia obeundi, ut diximus, quæ prorsus eadem sunt cum illis juribus, quæ & sancto Remigio concessa volunt.

At quamvis talem Primatum sancto Remigio ab Hormisda Papa datum fuisse concederem, multo minus quomodo ipsum successoribus ejus datum fuisse contendant, possum capere. Siquidem Flavius post eum Primatis nullatenus locum tenuit, quin imo post plures Episcopos Concilio Arvernensi subscripsit: & Mappinius post Flavium pene ultimus & post plusquam quinquaginta Episcopos Aurelianensi quinto Concilio per Protadium Archidiaconum. Adde quod idem Mappinius b excusatoriam miserit Nicetio Trevirensi, quod ad Synodum Tullensem non veniret, scripseritque absurdum esse, ut eos reciperet qui à Trevirensi excommunicati fuerant, quod Primati nullatenus convenit erga sibi subjectos Metropolitas. Id etiam maxime confirmare videtur D. Gregorius Magnus c, qui non multo post Remigii mortem Romæ sedens Virgilium Arelatensem Vicarium constituit per omne regnum Childeberti Austrasiæ regem post Sigebertum patrem, & Burgundiæ post Gunthramnum. Etenim cum Childebertus ille utrique regno imperarit, Arelatensem Episcopum utrique etiam in Ecclesiasticis præfuisse altevatundum est. Unde civitatem Rhemorum in regno Austrasiæ sitam Arelatensi Episcopo subjectam fuisse negari non potest, sicut nec ejus Episcopum Primatum obtinuisse cuiquam in mentem veniet: quandoquidem Primates nulli subjicerentur, nisi Patriarchæ, summoque Pontifici. Episcopus sanè Rhemensis Primas esse non potuit, si inter Suffraganeos Arelatensis Primatis extitit: at unum ex his fuisse certo certius est, cùm civitas Rhemorum ex Childeberti regno esset, in quod universum Gregorius Magnus Virgilio Arelatensi authoritatem Primatis seu Vicarii Apostolicæ sedis dederat. Ne autem existimes nos gratis & sine teste fide digno Rhemos in Austrasiæ regno constituere, disce ex Gregorio d Turonensi Childebertum hunc Sigeberto patri regi Austrasiæ successisse, Rhemosque ad Sigeberti regnum spectasse, dum ait: *Dedit sors Sigeberto regnum Theodorici, sedemque habere Metensem. Mortuo verò Sigeberto, regnavit Childebertus filius ejus pro eo. Dum autem cum Chunis turbatus esset Sigebertus, Chilpericus frater ejus Rhemos pervadit, & alias civitates quæ ad eum pertinebant abstulit. Sed Sigebertus, victo atque fugato Chilperico, civitates suas in suam dominationem restituit.* Verba ita perspicua sunt, ut quod Rhemorum urbs ex Austrasiæ & Childeberti regno, proindeque in Ecclesiasticis ex Arelatensi Primatia fuerit, dubitationi locus non sit.

b Mappin. Epist. ad Nic. Trever. tom. I Concil. Gall.

c Greg. Magn. Epist. 52. lib. 4.

d Greg. Turon lib. 4. cap. 22 & 23

Nec minus sententiæ nostræ favet historia Promoti, qui cum ab Ægidio Episcopo Rhemensi anno 573. in Castro-Dunensi Episcopus ordinatus esset, id temerè & contra Canones ab Ægidio factum scripserunt Patres Concilii e Parisiensis. Ideoque Ægidium secundum prisca Patrum Decreta acerbius ob injuriam illatam coërceri potuisse. Decreti verba sunt: *Dum pro causis publicis, privatorumque querelis Parisius moraremur, vir Apostolicus frater noster Domnus Pappolus Episcopus mediocritati nostræ detulit in querelam, in Castro-Dunensi, Parochia denique Carnotina, quod Castrum nec ad territorium civitatis vestræ, nec ad vestram Provinciam manifestum est pertinere, à vobis contra omnem rationem & contra Canonicam disciplinam Episcopum consecratum. Et licet secundum prisca beatissimorum Patrum Decreta, potuit hujusmodi excessus in vestra injuria acerbius coërceri sed nos caritatis jura servantes beatitudini vestræ indicamus, ut Presbyterum ipsum nomine Promotum, qui omissa severitate Canonica à vobis dicitur tam temere consecratus, ut justè debeat de gradus ipsius dignitate depone, sicut Canonum constituta sanxerunt, ad vos evocetis, vel vobiscum retineatis ut injuriam nec Ecclesiæ, nec Sacerdoti suo ulterius debeat inrogare. Et quia à fratre vestro Domno Germano Episco-*

e Conc. Paris. 4.

Episcopo, ad petitionem Domini Constituti Metropolitani, ut ad Synodum venire deberet, est præsentanea invitatione commonitus, quod quoque Dominum Constitutum & Dominum Germanum constat in Synodum retulisse, & ad Synodum venire distulit. Hæc sunt verba Concilii Parisiensis ad Ægidium Rhemensem. At quis talia primos hosce Galliarum Episcopos ad proprium Primatem, quem ut totius diœcesεos caput summo cùm honore venerati fuissent, scripsisse, etiam suspicari potest? Certè hunc tanta dignitate ornatum vix creditur, lectorisque eruditi judicium sit.

Rothomagus, quam in secunda Lugdunensi ponit Ammianus [a] Marcellinus, ejusdem Provinciæ Metropolis est, ut in Notitia legitur. Ab aliis civitas Rothomagensium seu Rothomagorum, Rodomum & Rodomus dicitur, estque antiquissima sedes Episcopalis. Etenim Avitianus hujus Episcopus subscripsit Concilio primo Arelatensi, & post eum Eusebius interfuit Agrippinensi, ut ex eorum actis clarum est. Quod autem etiam Metropolis Ecclesiastica fuerit, patet ex Concilio Aurelianensi primo, cui sic subscripsit Rothomagensis Pontifex: *Gildaredus Episcopus Ecclesiæ Rothomagensis Metropolis subscripsi.* Circa annum 742. hujus Præsuli pallium Archiepiscopale à Romano Pontifice acceperunt, ab eoque tempore Primates dicti sunt, quod à Primatis Lugdunensis jurisdictione exempti essent. Siquidem duo Primatum antiquitus fuerunt genera, aliique sic dicti, quod pluribus Metropolitanis præessent; & alii quòd à Primatum jurisdictione eximerentur. XIII. METROPOLIS ET PROVINCIA ROTHOMAGENSIS.

[a] Ammian Marc. lib 15.

Civitas Turonorum, & Cæsarodunum, ad Ligerim sita est, non minus opibus ædificiorumque præstantia celebris, quam regionis amœnitate, aërisque placida temperie grata. Divisione facta Lugdunensium, Metropolis tertiæ dignitatem obtinuit, ut in Notitia provinciarum civitatumque Galliæ perspicitur. Gratianus, aliis Gatianus, hujus primus Episcopus dicitur apud Gregorium [b] Turonensem. Sed longè celebrior Divus Martinus, cujus vitam scripsit Severus Sulpitius. Turonorum autem Episcopum Metropolitam fuisse, satis ex hoc probatur, quod Perpetuus illius Episcopus primo Concilio Turonico præfuerit, & Licinius sic Aurelianensi primo subscripserit: *Licinius Episcopus Ecclesiæ Turonicæ Metropolis subscripsi.* Si de hujus provincia quæras, dicam multos Notitiam Civilem, quam in hujus libri exordio posuimus, Ecclesiasticam existimantes, admodum insudasse in rationibus investigandis, quibus probarent eas omnes Britanniæ Armoricæ civitates, quæ apud eam leguntur, tempore quo facta est Episcopales fuisse. At horum laborem vanum & futilem esse, satis ex hoc videtur colligi, quod Notitia illa Civilis tantum sit, ut probavimus. Addam tamen eam sub Arcadio & Honorio factam, pluresque è civitatibus in ea designatas vix tunc Episcopos habuisse. Coriosopitum quidem urbs, quæ horum populorum primaria est, vulgò *Kempercorentin* dicta, videtur circa hæc tempora sanctum Corentinum habuisse Episcopum. Sed de Ossismorum & Diablintum civitatibus aliter dixerim, cùm Episcoporum, qui his præfuerint, nulla hac ætate memoria sit. Sane tanto magis mihi suspecta est illorum antiquitas, quòd ex his nullus legatur in subscriptionibus veterum Conciliorum Galliæ, sicut nec apud primos Gallicarum rerum, quod sciam, scriptores melioris notæ, sed solum apud incertissimæ fidei libros, & instrumenta. XIV. METROPOLIS ET PROVINCIA TURONENSIS.

[b] Greg. Turon. Hist. Franc. lib. 1. cap 28.

Senonia quartæ Lugdunensis Metropolis, ut apud Notitiam Provinciarum & Civitatum Galliæ observatur, Agendicum Cæsari dicitur, & Seqnanica in Notitia Imperii, non tamen quod ad Sequanam sita sit, cum ad Icaunam. Caput erat Gallorum, qui quondam sub Brenno Romam oppugnarunt. Sed & Metropolis Ecclesiastica fuit, ut apud Sidonium [c] Apollinarem legitur, qui Agrœcium hujus Episcopum caput Senoniæ vocat. Sed eo antiquior Severinus alter hujus Episcopus adfuit Concilio Agrippinensi, & ad eam primùm missos fuisse Sanctos Sabinum seu Savinianum & Potentianum, qui XV. METROPOLIS ET PROVINCIA SENONENSIS.

[c] Sidon. Apol. lib. 7. Epist. 5.

a Beda in Martyr. die ult. Decembr.

Euangelium prædicarent, scribit Venerabilis *a* Beda. Tandem sub Carolo Calvo Senonensis Ecclesia Primatum per Germaniam & Galliam obtinuit Concilio Pontigonensi, ad instantiam Caroli Calvi, qui Ansegisi Senonensis Episcopi industria à Joanne octavo Romano Pontifice Imperator confirmatus fuerat. De hoc ita Aimonius *b*, narrans quæ Carolus egerit, ut Episcopis suaderet novo Primati colla submittere: *Motus Imperator dixit, quod Dominus Apostolicus ei suas vices commisit in Synodo, & quod isdem præcepit, ille exequi studeret & accepit ipsam Epistolam involutam, unà cum Joanne Tuscanensi & Joanne Aretino, & dedit illam Ansegiso & jussit sellam plectilem poni ante omnes Episcopos Cisalpini regni sui, juxta Joannem Tuscanensem, qui ad dexteram illius sedebat & præcepit Ansegiso, ut supergrederetur omnes ante se ordinatos, & sederet in eadem sella.* Sed de his alii, cùm finem sexti sæculi pro limite huic Notitiæ constituerimus.

b Aimonius Histor. lib. 5. c. 33.

XVI
METROPOLIS ET PROVINCIA BISUNTINA.

Vesuntio, seu Bisuntio Metropolis civilis Maximæ Sequanorum dicitur in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliæ, eamque inter præstantiores Sequanorum urbes numerat Ammianus *c* Marcellinus, cum ait: *Apud Sequanos Bisuntios vidimus & Rauracos cæteris potiores oppidis multis.* Maxima autem Sequanorum pars Celticæ fuit, quam Sequani, Σηκανοὶ Ptolemæo, incolebant, dictaque Maxima, ut volunt, à Maximo, qui anno Christi 383 Theodosii magni quinto, in Britannia & Gallia tyrannidem arripuit. Sed Bisuntini Præsules semper sex primis sæculis inter meros Episcopos, seu qui sola Episcopali dignitate insigniti erant, subscripti reperiuntur in actis Conciliorum. Istud videre est de Sancto Claudio in Concilio Epaonensi, de Urbico in Concilio Aurelianensi quinto, de Tetradio in Concilio Lugdunensi secundo, & de Silvestro in Concilio Parisiensi quarto, & Matisconensi primo & secundo. Attamen hos Metropolitas fuisse ex vetustis manuscriptis probare nititur eruditus Chiffletius, de quibus judicet peritus Lector. Unum dicam, scilicet Bisuntinum Episcopum ex Lugdunensi Provincia fuisse, si Metropolitanus non erat, potiùs quam ex Viennensi: cùm quatuor tantum Suffraganei à Leone, Symmacho, & aliis Pontificibus Viennensi subjiciantur, & Maxima Sequanorum quinta Lugdunensis dicta fuerit.

c Ammianus Marcel. lib. 15.

XVII
METROPOLIS ET PROVINCIA VIENNENSIS.

Vienna celebris Provinciæ Viennensis Metropolis civilis, ut in Notitia Provinciarum docetur, confirmaturque ex Eusebio *d*, apud quem hæc leguntur: *Eximiæ Metropoles in Gallia, Lugdunum & Vienna.* Sed intellige, quoad Viennam, à divisione Galliarum saltem in septem Provincias. Nam cum antea Vienna in Provincia Narbonensi esset, cujus Arelatum Metropolis erat, huic subjiciebatur: tuncque Metropolis dignitatem solum obtinuit, cùm Viennensis Provincia constituta est. At quod etiam Metropolis Ecclesiastica fuerit non longe ab eo tempore, certissimè probatur ex Canone secundo Concilii Taurinensis *e*, quo contentio inter Arelatensem & Viennensem Episcopos exorta circa dignitatem Metropoliticam, judicata est, ut diximus, & decretum ut *Unaquæque de his viciniores sibi intra Provinciam vindicet civitates, atque eas Ecclesias visitet, quas oppidis suis vicinas magis esse constiterit. ita ut memores unanimitatis atque concordiæ, non alter alterum, longius sibi usurpando quod est alii propius, inquietet.* Idem postea confirmavit Leo Magnus *f* Viennensi Episcopo concedens, ut vicinis sibi quatuor oppidis præsideret, id est, Valentiæ, Tarantasiæ, Genavæ, & Gratianopoli. Hinc factum est, ut idem Leo Magnus *g* in Epistola ad Episcopos Provinciæ Viennensis Hilarium Arelatensem ordinationes Provinciæ ejusdem Viennensis indebitè sibi vendicasse scribat: cum jam scilicet Vienna eo tempore Metropolis facta fuisset, quo à Bonifacio Papa Metropolitica authoritas in Viennenses Episcopos Arelatensi ablata est: ipseque per Epistolam *h* ad Hilarium Narbonensem decrevit, ut unaquæque Provincia in omnibus rebus ordinationem Metropolitani sui expectaret. Sic etiam post Bonifacium à Cælestino *i* in Epistola ad Episcopos

d Euseb. Hist. Eccl. lib. 5. cap. 1. Ἧς μητροπόλεις ἐπίσημοι καὶ παρὰ τὰς ἄλλας τῶν αὐτόθι διαφέρουσαι βεβήκασι, Λούγδουνος καὶ Βιέννα.

e Concil. Taurin. Can. 2.

f Leo Mag. Epist. 109 ad Episc. Prov.

g Idem Epist. 89. ad Episcopos Provinc. Vienn.

h Bonifacius P. Ep. 3 ad Hilarium.

i Cælestinus P. Ep. 2 ad Episc. Provin. Vien. & Narbon.

Pro-

Provinciæ Viennensis & Narbonensis, prohibitum est, ne alter in alterius Provincia quicquam præsumeret. Dedisse tamen Leonem Magnum Viennensi Episcopo Vicarii dignitatem per Gallias ex multis antiquis monumentis certum est, ac per ipsiusmet verba, quæ supra retulimus, cum de illa loquens ait [a]: *Quam potestatem Hilario Arelatensi ablatam Viennensi Episcopo credidimus deputandam.* Unde ipsi Arelatensis Provinciæ Episcopi in Libello Leoni oblato pro renovando Ecclesiæ Arelatensis privilegio scriptum reliquerunt, Viennensem civitatem tunc sibi Primatus exposcere indebitos & Metropolitanam authoritatem. Sed Vicarii sanctæ Sedis dignitatem statim restituerunt Pontifices Romani Arelatensi, ut diximus, Metropolitanam verò Viennensi confirmavit [b] Leo, ut scilicet authoritatem haberet in tres Episcopos Provinciæ Viennensis, & unum Tarentasiensem Provinciæ Alpium Grajarum, reliquis subjectis manentibus Arelatensi Episcopo. Idem simili decreto constituit Symmachus Papa [c] Epistola ad Episcopos Galliæ, ut etiam superius observatum est. Scio apud æternæ memoriæ Cardinalem Baronium Epistolam legi, Magni Leonis nomine, ad Episcopos per Gallias & Viennensem Provinciam, qua hæc Vicarii per Gallias dignitas prius Viennensi quam Arelatensi Episcopo concessa videtur. Sed parum certæ fidei est, cum data scribatur Valentiniano Augusto IV. & Anieno Coss. & Consulatus Anieni cum Valentiniano post obitum Hilarii, cujus tamquam viventis mentio fit in dicta Epistola, tantum contigerit. Adde quod pluribus supra citatis melioris notæ testimoniis in favorem Arelatensis planè contraria sit. Nec ignoro aliam nomine Silvestri Epistolam à Joanne de Bosco referri in libello antiquitatum Ecclesiæ Viennensis, qua Vicarii per Gallias authoritas Viennensi Episcopo à Silvestro concessa legitur. Sed tanto evidentius falsi arguitur, quod in ea Civitas Ausciorum Metropolis dicatur Novempopulaniæ, omnesque aliquantulæ literaturæ sciant Novempopulaniam nondum Provinciam factam esse Silvestri temporibus: & ab eo tempore quo facta est, Elusam per multa sæcula ejus Metropolim fuisse, ut ex Notitia certum est, inferiusque probabimus.

a Leo Magn. Epist. 109

b Idem ibid.

c Symmach P. Epist. 10. ad Episc Galliæ

XVIII. Metropolis et Provincia Burdegalensis

Burdegala inter celebriores Aquitaniæ civitates ab Ammiano [d] numeratur, cum ait: *In Aquitania, quæ Pyrenæos montes & eam partem spectat Oceani, quæ pertinet ad Hispanos, prima Provincia est Aquitanica, amplitudine civitatum admodum culta: omissis aliis multis, Burdegala & Arverni excellunt, & Santones & Pictavi.* Fuit certè Metropolis Civilis Aquitaniæ secundæ: sed & quòd Ecclesiastica fuerit nemo ambigit, cum Agathensi & Aurelianensi primo sic Cyprianus Burdigalensis Episcopus subscripserit, Agathensi quidem: *Cyprianus Episcopus de Burdigala Metropoli subscripsi.* Et Aurelianensi primo: *Cyprianus in Christi nomine Episcopus Ecclesiæ Burdigalensis Metropolis Canonum statuta nostrorum subscripsi.*

d Ammian Marcell lib 15.

XIX Metropolis et Provincia Elusana.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ sive Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliæ scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum [e] Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cùm Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius [f] Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissimè probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiæ Elusanæ Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitica Ausciensi sedi tributa est.

e Ammian. lib. 15.

f Greg. Turon. lib 2. Hist Franc cap 25

Narbo-

XX. METROPOLIS ET PROVINCIA NARBONENSIS.

Narbonam inter civitates Provinciæ Narbonensis ab initio primas tenuisse testatur Ammianus Marcellinus [a], cum ait: *In Narbonensi Clusa & Narbona & Tolosa principatum obtinent.* Confirmabo tamen ex Strabone [b], cujus verba sunt: *Alterum Rhodani latus Volcæ majori ex parte accolunt, cognomento Arecomici. Horum navale dicitur esse Narbo, quem rectius totius Galliæ Emporium diceres, tantum venustate reliquis antecit.* At secus est de Archiepiscopali dignitate, hanc enim Metropolim Ecclesiasticam non fuisse, nisi post Arelatum, facilè probatur ex Epistola Zosimi Papæ [c] ad Hilarium Narbonensem, qua dicitur subreptitiè à Sede Apostolica paulò antea obtinuisse, ut Metropolitanus esset; ipsumque declarat gratia illa, quam sic acceperat, privatum: *Ideo*, inquit, *vacuato eo quod obtinuisse à Sede Apostolica subreptitiè comprobaris, quia satis constitit Arelatensis Ecclesiæ Sacerdoti prisca id institutione concessum, ut non solum in Provincia Viennensi, sed etiam per duas Narbonenses, Episcopos faciat. Nam sanctæ memoriæ Trophimus, sacerdos quondam Arelatensi urbi ab Apostolica Sede transmissus, ad illas regiones tanti nominis reverentiam primus exhibuit, & in alios non immeritò, ea quam acceperat authoritate, transfudit.* Attamen jus illud & nomen Metropolitani Ecclesiastici post mortem Zosimi Bonifacius Papa [d] eidem Hilario confirmavit, huic authoritatem ordinandorum Episcoporum tribuens, Patroclumque Arelatensem temeritatis arguens, quod in Ecclesia Lutevensi Episcopum ordinasset. Res tota hujus verbis patebit: *Unde frater carissime*, ait, *si ita res sunt, & Ecclesiam supradictam Provinciæ limes includit, nostra authoritate communitus, quod quidem facere sponte deberes, desideriis supplicantum & voluntate respecta, ad eumdem locum, in quo ordinatio talis celebrata dicitur, Metropolitani jure munitus, & præceptionibus nostris fretus accede, intelligens arbitrio secundum regulas Patrum quæcumque facienda sunt. à nobis esse concessa: ita ut peractis omnibus, Apostolicæ Sedi quicquid statueris te referente clarescat, cui totius Provinciæ suæ ordinationem liquet esse mandatam.*

Quamvis autem hæc Provincia à Gothis sæculo quinto occupata fuerit, eam tamen quantum ad Ecclesiasticam administrationem inter Gallicanas ideo recensemus, quod sub Arelatensis Episcopi authoritate manserit, ut ex Symmachi Papæ [e] Epistola ad Cæsarium Arelatensem discitur: *Et in hac*, inquit, *parte magnopere te volumus esse solicitum, ut si quis, de Gallicana vel Hispana regionibus, Ecclesiastici ordinis atque officii, ad nos venire compulsus fuerit, cum fraternitatis tuæ notitia iter peregrinationis arripiat. ut nec honor ejus per ignorantiam aliquam contumeliam patiatur, & ambiguitate depulsa, à nobis animo securo in communionis gratiam possit admitti.* Sed & observandum est, Ucetiam civitatem, quæ in Notitia hujusce Provinciæ recensetur, à Gothis haud occupatam, autocephalam factam fuisse, & à Narbona independentem. Primum facilè probatur ex Gregorio Turonensi [f], dum ait Childebertum Francorum regem Nicetium Arvernæ, Ruthenæ & Ucetiæ urbium Ducem instituisse. Hujus verba sunt: *Itaque Nicetius per emissionem Eulalii à Comitatu Arverno submotus Ducatum à Rege expetit, datis pro eo immensis muneribus. Et sic in urbe Arverna, Ruthena, atque Ucetia Dux ordinatus est vir valde ætate juvenis, sed acutus in sensu.* Secundum autem clarè docet divisio terminorum Episcopatuum Provinciæ Narbonensis, dum Gothis parebat, quæ extat in libris MSS. Ecclesiæ Toletanæ & Ecclesiæ Ovetensis, & in collectione Conciliorum Hispaniæ, quibus hæc reperiuntur:

[a] Amm. lib. 5.
[b] Strabo lib. 4.
[c] Zosimus P. Epist. 8. ad Hilarium.
[d] Bonifac. P. Epist. 3. ad Hilarium.
[e] Symmachus P. Epist. 11. ad Cæsarium.
[f] Greg. Turon. lib. 8. cap. 18.

Narbonæ Metropoli subjaceant hæ sedes:

Beterris hæc teneat: de Staleth usque Barcinona, de Macai usque Ribasara.
Agatha hæc teneat: de Nusa usque Riberam, de Gallar usque Mirlam.
Magalona hæc teneat: de Nusa usque Ribogar, de Castello Millia usque Angoram.

Ne-

Nemauso hæc teneat: de Busa usque Angoram, de Castello usque Sambiam.

Luteba hæc teneat: de Samba usque Rabaval, de Anges usque Montem Rufum.

Carcasona hæc teneat: de Monte Rufo usque Angeram, de Angosa usque Montana.

Elna hæc teneat: de Angera usque Rosinolam, de Laterosa usque Lamusam.

Hæc habet Notitia antiqua Narbonensis, ex qua prorsus fatendum est, cùm apud eam Ucetiæ nulla mentio fiat, banc tunc autocepbalam fuisse: eaque forte ratio est propter quam dicitur Metropolis in alia Notitia veteri, quam eruditissimus Andreas du Chesne dedit ex bibliotheca clarissimi Philberti Du Sault, qua in Provincia Narbonensi sic legitur: *Castrum Uzetense, id est, Astituensium civitas Metropolis* Nisi dixeris hanc Metropolim nominari, quòd Constantius Uzeticensis Episcopus ab Hilaro [a] obtinuerit, ut in locum Hermis Narbonensis authoritatem ordinandorum Episcoporum baberet: quod Metropolitanorum munus esse nemo nescit.

[a] Hilarus. Epist. 8.

XXI. METROPOLIS ET PROVINCIA AQUENSIS.

Aquæ Sextiæ Metropolis Narbonensis secundæ in Notitia Civili Provinciarum & Civitatum Galliæ. Harum mentio fit apud Plinium [b] & apud Sidonium Apollinarem [c]. Sextiæque dictæ sunt à Sextio Calvino Saliorum domitore, qui primus urbem illam muro cinxit, ut apud Vesleium [d] Paterculum dicitur: Sextiliæ Aquæ in Mario apud Plutarchum nominantur An autem Metropolis Ecclesiastica fuerit civitas hæc, non ita clarè apparet in monumentis antiquis Ecclesiæ Gallicanæ. Proculo Massiliensi concessa est à Patribus Concilii Taurinensis authoritas ordinandorum Episcoporum Narbonensis secundæ, cumque ipsi à Zosimo Pontifice Romano ablata est, qui ordinationes ab eo factas indebitas irritasque declaravit, eam authoritatem ad Patroclum [e] Arelatensem pertinere scribit his verbis: *Unde Metropolitam in te dignitatem atque personam, etiam Apostolicæ Sedis authoritate considera · in quem furtivè locum pro indebita Synodo Proculus usurpatum irrepserat.* Et quis nescit Symmacbum [f] decrevisse circa annum 414. in Epistola ad Cæsarium Arelatensem, ut *si tam Ecclesiæ Aquensis Antistes, vel alius quilibet Metropolitano Pontifici juxta Canonum defimtionem vocatus obtemperare noluerit, noverit subdendum se, quod non optamus, Ecclesiasticæ disciplinæ.* Adde quod earum Præsules inter eos qui mera dignitate Episcopali potiebantur, & non inter Metropolitanos subscribant. Sic Auolus inter Glannatensem & Redonensem Aurelianensi quinto, & Arvernensi secundo inter Glannatensem & Dimensem, & Pientius inter Telonensem & Deensem Matisconensi secundo: unus Maximus post Ebredunensem Aurelianensi quarto subscribit, sed & post alios simplices Episcopos. Unde civitatem hanc Ecclesiasticam Metropolim, per sex priora sæcula fuisse, vix potest existimari.

[b] Plin lib 3. cap. 4

[c] Sidon. Apoll lib 3 carmine 23.

[d] Velleius Patercul. lib. 1.

[e] Zosim. P Epist 9 ad Patroclum

[f] Symmachus P Ep 11. ad Cæsarium

XXII METROPOLIS ET PROVINCIA EBREDUNENSIS

Ebrodunum, aliis Ebredunum, & Ambronum civitas in Alpibus maritimis sita est ad Druentiam fluvium, earumque Metropolis Civilis dicitur in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliæ. Attamen hujus Episcopum ab initio Metropolitam non fuisse discere est ex Concilio Regensi sub Cælestino Papa [g], ubi Armentarii Ebredunensis electio, quòd absque Metropolitani voluntate facta fuisset, nulla declaratur his verbis: *Itaque ordinationem, quam Canones irritam defimunt, nos quoque evacuandam esse censuimus, in qua prætermissa trium præsentia, nec expetitis comprovincialium literis, Metropolitani quoque voluntate neglecta, prorsus nihil quod Episcopum faceret ostensum est.* Postea tamen Metropolitæ dignitatem authoritatemque obtinuit, ut ex Epistola Hilari Papæ [h] ad Leontium, Veranum, & Victurum discitur: *Frater*, inquit, *& Coepiscopus noster Ingenuus Ebredunensis, Alpium Maritimarum Provinciæ Metropolitani semper honore submixus, in præjudicium suum, sicut adnexa decla-*

[g] Concil. Regense can 2.

[h] Hilarus P. Epist. 4. ad Leontium &c.

T

declarant, quædam nos, petente fratre & Coëpiscopo nostro Auxanio, statuisse commemorat, quæ universis in hac eadem causa defensionibus contrarent. Nec omittendum arbitror, quod in fine hujus Epistolæ, Cemelenensis & Nicaensis Episcopatus sub ejusdem Ingenui authoritate, ab ipsomet Hilaro hæc scribente uniuntur: *Habeat itaque Pontificium frater & Coepiscopus noster Ingenuus Provinciæ suæ, de cujus dudum ab Apostolica Sede est illicita cessione culpatus: & custoditis omnibus, quæ super Ecclesiis Cemelenensis Civitatis, vel Castelli Nicaensis, sicut diximus, sanctæ memoriæ decessoris mei definivit auctoritas, nihil Ecclesiarum juri noceat, quod in altera memoratarum à prædicto fratre, ad excludendam cupiditatem, quemadmodum perhibuit, ambitionis alienæ, proximè est Episcopus consecratus: sed statutæ correctionis forma permaneat, ut ad unius Antistitis regimen prædicta loca revertantur, quæ in duos dividi non decent Sacerdotes. Deus vos incolumes custodiat fratres carissimi.*

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM GALLIÆ.
ARELATENSIS PROVINCIA,
QUÆ ET VIENNENSIS II.

ARELATUM colonia Ptol. lib. 2. cap. 10. vulgò *Arles. Trophimus* hujus primus Episcopus dicitur apud Gregorium Turon. lib. 1. Histor Franc. cap. 30. & *Marinus* subscripsit Concilio Arelatensi primo.

MASSILIA Ptol. ibid. vulgò *Marseilles. Oresius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Arelatensi primo, & *Proculi* Massiliensis Episcopi mentio fit Canone primo Concilii Taurinensis.

AVENIO, Avenniorum colonia Ptol. ibid. vulgò *Avignon. Julianus* bujus Episcopus per Pompejum Presbyterum subscripsit Concilio Agathensi, & *Salutaris* Epaonensi.

CABELLIO, Cabelliorum colonia Ptol. ibid. vulgò *Cavaillon. Philagrius* hujus Episc. subscripsit Concilio Epaonensi, & *Prætextatus* Aurel. V.

CARPENTORACTE Plin. lib. 3 cap. 4. Civitas Episcopalis, alias Vindaraca, apud quam Concilium celebratum est sub Felice Papa quarto, vulgò *Carpentras.* Ex ejus Episcopis *Julianus* subscripsit Concilio Epaonensi, & *Clematius* Aurel IV.

TOLONIUM, aliis Telonium, de quo Notitia Imperii Romani, vulgò *Toulon. Cyprianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quarto, & *Palladius* Aurelianensi quinto.

ARAUSIO, Arausiorum colonia Ptol. lib. 2. cap. 10. vulgò *Orange. Constantinus* hujus Episcopus nominatur inter Episcopos Galliæ legatos ad Concilium Aquileiense missos, & *Florentius* subscripsit Epaonensi.

VASIO, Vasiorum colonia Ptol. ibid. vulgò *Veson. Dafnus* Vasionensis subscripsit Concilio Arelatensi primo, & *Auspicius* ejusdem urbis Episcopus fuit tempore Concilii in ea habiti.

DIA, Dea Vocontiorum Antonino in Itinerario, vulgò *Die. Saculatius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Epaonensi, & *Lucretius* Aurel. IV.

CIVITAS TRICASTINORUM Livio lib. 1. Decad. 1. vulgò *S. Paul des trois Chasteaux.* Ex ejus Episcopis *Florentius* subscripsit Concilio Epaonensi, & *Heraclius* Aurelianensi quarto.

PRO-

PROVINCIA VIENNENSIS, QUÆ ET VIENNENSIS PRIMA.

VIENNA Ptol. lib. 2. cap. 10. vulgò *Vienne*. Dicitur Galliæ Metropolis eximia cum Lugduno, apud Euseb. libro 5. Hist. Eccles. cap. 1. *Mamerti* Viennensis Episcopi meminit Greg. Turon. lib. 2. Hist. cap. 34. & *Verus* subscripsit Concilio Arelatensi primo.

GENEVA Cæsari lib. 1. de Bello Gallico, vulgò *Geneve*. Ex ejus Episcopis *Maximus* subscripsit Concilio Epaonensi, & *Pappulus* Aurelianensi quinto.

GRATIANOPOLIS Sidon. Apoll. lib. 3. Epist. 14. vulgò *Grenoble*. *Domninus* hujus Episcopus nominatur inter Episcopos Galliæ Legatos ad Concilium Aquileiense missos, & *Victurius* subscripsit Epaonensi.

CIVITAS ALBENSIUM Notitiæ Provinciarum & Civitatum Galliæ sub Honorio factæ. Quibusdam creditur diruta, & ex ea sedes Episcopalis Vivariam urbem proximam translata: sed aliis eadem cum Vivaria, hisque favere videntur Notitia perantiqua Thuana, pluresque aliæ vetustæ, quibus sic legitur in descriptione Provinciæ Viennensis: *Civitas Albensium Vivaria Venantius* Albensis Episcopus subscripsit Concilio Epaonensi, & postea idem vel alter *Venantius* Vivariensis Episcopus dicitur in Concilio Arvernensi.

VALENTIA Colonia Ptol. lib. 2. cap. 10 vulgò *Valence*. *Æmilianus* hujus Episc. subscripsit Concilio Valentino primo, & *Apollinaris* Epaonensi.

MAURIANA Notitiis antiquis Ecclesiasticis Galliæ, urbs in Valle ad Alpes Cottias, in qua civitas S. Joannis Maurianensis dicta, vulgò *S. Jean de Maurienne*. *Hiconius* Maurianensis Episcopus subscripsit Conciliis Matisconensi primo & secundo.

IN ALPIBUS GRAIIS, SEU PENNINIS.

DARANTASIA Anton. in Itiner. vulgò *La Tarantaise* Ex ejus Episcopis *Sanctus* subscripsit Concilio Epaonensi, & *Martianus* Matisconensi I.

OCTODURUM Antonino ibid. vulgò *Martenach*. [1] *Theodorus* hujus Episcopus nominatur in Concilio Aquileiensi sub Damaso.

2 SEDUNUM Valesiorum civitas ad Rhodanum in Alpibus, vulgò *Syon* vel *Sitten en Valez*, in quam sedes Episcopalis ex Octoduro translata est, post annum quingentesimum quinquagesimum secundum. 3 *Rufus* Octodurensis Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quinto, & *Heliodorus* Sedunensis Matisconensi secundo.

PROVINCIA TREVIRENSIS, IN BELGICA PRIMA

AUGUSTA TRIVERORUM Ptol. lib. 2. cap. 9. vulgò *Trier*, & Gallis *Treves* Galliæ Metropolis dicitur apud Theodoretum lib. 2. Hist. Eccles. cap. 15. qui *Paulinum* ejus Episcopum nominat, & Sozomenus *Maximum* seu *Maxi-*

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Theodorus hujus Ep. nominatur in Conc. Aquileiensi sub Damaso*] Constantius Epaonensi subscripsit anno Christi 517.

2 *Sedunum*] Theodorus adfuit conventui Agaunensi sub Sigismundo Burgundionum Rege, in quo fundatum est celebre ejus loci Monasterium anno Christi 515 ut habent Acta fundationis. Quæ si vera sunt, duo ejusdem nominis Episcopi ante Constantium ponendi.

3 *Rufus Octod. Ep. subscr. Conc. Aurel. V. & Heliod. Sedun. Matisc. II.*] Protasius Cabilonensi

Maximinum libro 3. Hist. Eccles. cap. 10. *Agroecius* hujus etiam Episcopus subscripsit Concilio Arelatensi primo.

MEDIOMATRICUM Ammiano Marcellino libro 15. vulgò *Metz. Victor* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi, & *Hesperius* Arvernensi.

TULLUM Ptol. lib. 2. cap. 9. vulgò *Toul. Alodius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quinto.

VERODUNUM Anton. in Itiner. vulgò *Verdun. Sanctinus* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi, & *Desideratus* Arvernensi.

IN GERMANICA PRIMA.

MOGUNTIACUM, Mocontiacum Ptol. lib. 2. c. 9. *Mayence* Gallis dicitur, Incolis *Mentz. Martinus* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi.

ARGENTORATUM Ptol. ibid. Gallis *Strasbourg*, Incolis *Strasburg*. *Amandus* hujus Episcopus interfuit eidem Concilio.

SPIRA NEMETUM Ptol. ibid. vulgò *Speyer*, Gallis *Spire. Jesses* hujus Episcopus adfuit eidem Concilio.

WORMACIA VANGIONUM Ammiano Marcellino libro 15. vulgò *Worms*, Gallis *Vormes. Victor* hujus Episcopus interfuit eidem Concilio.

IN GERMANICA SECUNDA.

AGRIPPINA, Ptol. lib. 2. cap. 9. vulgò *Coëln*, Gallis *Cologne. Maternus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Arelatensi primo, & *Euphratas* ejusdem Episcopus in Concilio Agrippinensi exauctoratus est.

CIVITAS TUNGRORUM dictæ Notitiæ, vulgò Incolis *Tongeren*, Gallis *Tongres. Servatius* hujus Episcopus adfuit Concilio Agrippinensi, transtulitque sedem Episcopalem è Tungris ad Trajectum Mosæ, ubi sederunt post eum Episcopi Tungrenses, qui primum nomen retinuerunt: unde *Domitianus* adhuc dicitur Episcopus Ecclesiæ Tungrensis in subscriptionibus Concilii Aurelianensis quinti, anno 549. Tandem Sanctus *Hubertus* è Trajecto Leodium Episcopatum transtulit anno 709.

PROVINCIA REMENSIS, SEU BELGICA SECUNDA.

REMI Ammiano Marcellino lib. 15. vulgò *Reims. Imbetausius* Remensis Episcopus subscripsit Concilio Arelatensi primo, & *Remigii* mentio est apud Greg. Turon. lib. 2. hist. cap. 31.

AUGUSTA SUESSONUM Antonino in Itinerario, vulgò *Soissons. Mercurius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Agrippinensi, & *Lupus* Aurelianensi primo.

CIVITAS CATVELLAUNORUM dictæ Notitiæ, vulgò *Chalons en Champagne. Amandinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Turonensi primo, & *Lupus* Arvernensi.

LAUDUNUM CLAVATUM Notitiis antiquis Ecclesiasticis Galliarum, vulgò *Laon. Gennebaudus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quinto, & *Chainoaldus* adfuit Rhemensi anno 630.

NOVIODUNUM, Neomagus Ptol. lib. 2 cap. 9 vulgò *Noyon*, in quam sedes Episcopalis ex Augusta Veromanduorum translata à sancto Eligio, qui

qui subscripsit Concilio Cabilonensi anno 650. *Sophronius* autem Veromandensis Aurelianensi primo.

CAMERACUM, Camaracum Antonino in Itinerario, vulgò *Cambray*. *S. Vedastus* Episcopus constitutus dicitur à D. Remigio, Ecclesiæ Cameracensis & Atrebatensis, apud Baldricum in Chronico lib. 1. cap. 7. quo ait his duobus Ecclesiis ante Hunnorum irruptionem duos præfuisse Episcopos. Sedit autem in Atrebatensi, sed *Gaugericus* huic succedens ad Cameracensem urbem sedem transtulit, licet in Atrebatensi illius diœcesis Episcopalia tractarentur: idque ita fuisse usque ad Urbani II. tempora, qui Atrebatensi proprium Pastorem præfecit, in Cod. MS. Bibliothecæ Thuanæ legere est. Nec id insolitatum erat prioribus sæculis, ut idem Episcopus duas proprias sedes haberet in sua diœcesi. *Bertoaldus* hujus Episcopus interfuit Concilio Remensi anno 630. diciturque tantum Cameracensis.

TORNACUM Antonino Nerviorum civitas, vulgò *Tournay*. *Superior* Nerviorum Episcopus adfuit Concilio Agrippinensi.

SILVANECTUM Gregorio Turon. lib. 9. hist. cap. 20. vulgò *Senlis*. *Livanius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo, & *Genoldgernus* Aurelianensi quinto.

BELLOVACORUM CIVITAS Notitiæ Imperii Romani, vulgò *Beauvais*. *S. Lucianum* hujus civitatis Apostolum, non pauci etiam primum Episcopum fuisse scribunt: sed Martyrologium Romanum eum Presbyterum tantum nominat. *Clementis* Bellovacensis Episcopi certiorem mentionem facit S. Audoenus Rothomagensis Episc. in vita S. Eligii Noviomensis.

CIVITAS AMBIANENSIUM dictæ Notitiæ Galliæ, vulgò *Amiens*. *Eulogius* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi, & *Edibius* Aurelianensi primo.

TARUANNA, Morinorum civitas, Ptol. lib. 2. cap 9. vulgò *Therouenne*. *Antimundus* hujus Episcopus dicitur, apud Meyerum, constitutus à S. Remigio, qui & *Armundus* vocatur in Cod. Thuano. Attamen Teruannensem Episcopum non legi in libris certioris fidei ante *Ætherium*, cujus mentio fit in Epistola Zachariæ Papæ.

BONONIA dictæ Notitiæ Galliæ, vulgò *Boulogne*, Episcopalis fuit, si credimus Hincmaro, Epistola 6. ad Episcopos Remensis diœcesis cap 18. Nusquam tamen apud priscos, Episcopi Bononiensis memoriam vidi, sed tantùm à Caroli quinti temporibus, quo imperante, Taruannensis sedes translata est Bononiam, pro ea parte diœcesis quæ est in Francia, nec non Audomaropolim pro ea quæ est in Artesia, & Ipram pro tertia seu ultima parte quæ est in Flandria.

PROVINCIA LUGDUNENSIS, SEU LUGDUNENSIS PRIMA.

LUGDUNUM Ptol. lib. 2. cap. 8. vulgò *Lyon*, Galliæ Metropolis dicitur apud Eusebium lib. 5. Hist. Eccl. cap. 1. *Photinus* hujus Episcopus appellatur ibid. necnon *Irenæus* ejus successor eodem lib. cap. 6.

MATISCO Cæsari de Bello Gallico lib 7. sub fin. vulgò *Mascon*. *Placidus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi tertio.

CABILONUM, Cabullinum Ptol. lib. 2. cap. 8. vulgò *Chalons sur Saone*. *Donatianus* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi.

CIVITAS LINGONUM dictæ Notitiæ, vulgò *Langres*. *Desiderius* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi, & *Gregorius* Epaonensi.

AUGUSTODUNUM Ptol. lib. 2. cap. 8. vulgò *Autun*. *Rheticii* hujus Episcopi meminit D. Hieronym. lib. de Script. Eccles. cap. 93.

PROVINCIA ROTHOMAGENSIS, SEU LUGDUNENSIS SECUNDA.

ROTHOMAGUM, Rotomagus Ptol. lib. 2. cap. 8. vulgò *Rouen. Avitianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Arelatensi primo.

EBROICA, seu civitas Ebroicorum dictæ Notitiæ Provinciarum & Civitatum Galliæ, vulgò *Evreux. Sanctus Taurinus* hujus primus Episcopus dicitur in Martyrologio 3. Idus Augusti, & *Mauritius* primo Concilio Aurelianensi subscripsit.

LEXOVIUM, seu civitas Lexoviorum eidem Notitiæ, vulgò *Lisieux.* Hujus Episcopus *Theodobaudis* Concilio Aurelianensi tertio subscripsit.

BAJOCA Apoll. Sidon. lib. 4. Epist. 18. vulgò *Bayeux. Leucadius* hujus Episcopus subscripsit Conciliis Aurelianensibus tertio & quarto.

CONSTANTIA Notitiæ Imperii alias Brioveris, & Constantia Castra Ammiano Marcellino lib. 15. vulgò *Contance. Leontianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo, & *Lauto* Aurelianensi secundo.

ABRINCA, civitas Abrincatum eidem Notitiæ Imperii Romani, vulgò *Avranches. Nepos* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo, & *Perpetuus* Aurelianensi secundo.

SAVIUM, seu civitas Sagiorum eidem Notitiæ Imperii Romani, vulgò *Seéz.* Hujus Episcopus *Passivus* subscripsit Concilio Aurelianensi secundo.

OXIMUM antiquo authori vitæ sanctæ Opportunæ apud Surium, vulgò *Hiesmes*, quibusdam civitas Episcopalis sub Rothomago ex hoc potissimum creditur, quod in singulis Sagiensi, Bajocensi & Lexoviensi Episcopatibus singuli sint Archidiaconi, qui Oximenses dicti sedem hujus nominis his tribus Episcopatibus divisam fuisse, quasi videntur indicare. Hujus forsan Episcopus fuit *Litaredus* Oxomensis dictus, qui subscripsit Conc. Aurelianensi I. sed verisimiliùs ex ea sede fuit Liberalis Oximensis, cujus mentio fit in certo indiculo, de quo mox dicemus.

PROVINCIA TURONENSIS, SEU LUGDUNENSIS TERTIA.

CIVITAS TURONORUM dictæ Notitiæ Galliæ, vulgò *Tours. Martinus* hujus Episcopus interfuit Concilio Trevirensi, & *Gatianus* ejusdem primus Antistes dicitur apud Gregor. Turon lib 1. Hist. Franc. cap. 30.

CIVITAS ANDICAVORUM eidem Notitiæ, vulgò *Angers. Talasius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Turonensi primo.

CENOMANORUM CIVITAS eidem Notitiæ Galliæ, vulgò *Le Mans. Victorius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Turonensi primo.

CIVITAS REDONUM eidem Notitiæ civitatum Galliæ, vulgò *Renes. Athenius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Turonensi primo.

CIVITAS NAMNETUM eidem Notitiæ Provinciarum Galliæ, vulgò *Nantes. Eusebius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Turonensi primo.

VENETIA Cæsari lib. 3. de Bello Gallico, vulgò *Vennes. Paternus* hujus Episcopus ordinatus fuit in Concilio Venetico.

ALETUM Notitiæ Imperii Romani, vulgò *Alet. S. Maclovius* hujus Episcopus ordinatus fuit anno Christi 541. ut in monumentis Ecclesiæ sancti Maclovii legitur. Translata autem fuit sedes Episcopalis Maclovium civitatem, quæ à sancto Maclovio nomen habet, anno 1140 à Joanne Grilleo, qui ex Abbate Begardensi Ordinis Cisterciensis, Episcopus Aletensis factus fuerat.

Tres

Tres alias ſedes Epiſcopales in Britannia Armorica nimirùm, Briocum, Dolam, & Trecoram à multis ſæculis extare certum eſt, ſed harum inſtitutio, ut verum fatear, ignoratur. Hujus regionis hiſtoriæ ſanctum Briocum urbis cui nomen indidit primum Epiſcopum fuiſſe ajunt; & quidem tempore Conani Comitis ſub finem quinti ſæculi, vel initio ſexti. In his etiam legere eſt Trecorenſem ſedem priùs in Lexobia antiqua Civitate inſtitutam, indeque, hac ab Haſtano Danorum Rege diruta anno 836. Trecoram translatam fuiſſe; necnon Drenualum primum Lexobienſem Epiſcopum nominant, quem obiiſſe volunt anno Chriſti 92. Itemque Robertum Lexobienſem Epiſcopum ſubſcripſiſſe ſacræ Alani longi Regis Brittonum anno 683. quæ apud Argentreum extat. Quod autem ad Dolam ſpectat, Gregorius Turonenſis lib. 10. Hiſtoriarum cap. 31. ſcribit Euſtochium quintum Epiſcopum Turonenſem apud Dolam, Eccleſiam inſtituiſſe Nec pauci aſſerunt Sampſonem ejus Præſulem fuiſſe, qui ex Eboraco in Anglia fugiens, inter Epiſcopos ſubſcriptus legitur in Conciliis Galliæ, maximeque in Pariſienſi anno 559. Ea tamen omnia mihi valdè dubia ſunt, tùm quia nullus harum ſedium nominatim dicitur Epiſcopus, ne quidem modò laudatus Sampſon, in ſubſcriptionibus dictis antiquorum Conciliorum Galliæ, licet ex aliis omnibus Epiſcopatibus ſubſcripſerint Præſules, tum etiam quod in veteri de ea re Indiculo, quem ex Bibliotheca S. Michaelis in mari, perſpicaciſſimi ingenii Sirmundus dedit, diſertis verbis ſcribatur, Nomenoium Brittonum Ducem de ſubtrahendis Metropolitano Turonenſi Britanniæ Epiſcopis cogitantem ex quatuor Epiſcopatibus ſeptem inſtituiſſe, unum apud Dolenſe Monaſterium, cujus Præſulem Archiepiſcopum fieri decrevit, alterum in Monaſterio S. Brioci, & tertium in S. Rabatiali, qui ſedes fuit Epiſcopi Trecorenſis. Id autem tanto veriſimilius eſt, quod Nomenoius ille tempore Caroli Calvi extiterit, legaturque inter Acta Concilii Tullenſis tunc celebrati, Epiſtola Synodica ad Faſtrarium Dolenſem, Wernarium Aletenſem, Garurbrium Briocenſem, & Felicem Trecorenſem Epiſcopos, à quibus origo diſſidii, ſcripta; ut ad reverentiam, obedientiamque Turonenſi Metropolitæ debitam reducerentur.

OSSISMORUM Civitas in Notitiis antiquis inter cæteras tertiæ Lugdunenſis recenſetur; vulgò antequam deſtrueretur, ut credunt, *Offiſmor* dicta. Hanc autem Epiſcopalem primis ſæculis fuiſſe, ex hoc nonnulli putant, ut ſuperiùs annotavimus, quod Notitias illas Eccleſiaſticas exiſtiment: ſed cum iſtud falſum probaverimus, & id quoque quod inferunt pro dubio habendum eſſe, credimus. Hujus ſitus ne quidem apud authores certus eſt, cum eam quidam juxta Trecoram, alii non longè à Leonia, collocent: hique volunt ex ea ſedem Epiſcopalem tranſlatam fuiſſe Leoniam, ſed parum certò. Etenim in Conciliis antiquis Galliarum nequidem verbum fit de Oſſiſmorum Epiſcopis; & in dicto Indiculo quatuor tantum adhuc numerantur Epiſcopatus in Britannia Armorica tempore Caroli Calvi. Addunt ex veteribus monumentis Eccleſiæ Leonenſis, Sanctum Paulum hujus primum Epiſcopum fuiſſe circa annum 529. ſed cum in iis non paucæ fabulæ veritati admixtæ reperiantur, ipſi viderint, nobiſque ſatis ſit rem ut dubiam propoſuiſſe.

CORISOPITUM Antonino, vulgò *Kempercorentin. Sanctum Corentinum* hujus Epiſcopum ordinatum à S. Martino Turonenſi tradunt Britannicarum rerum ſcriptores: ſed in Antiquis Conciliis nullus Coriſopitenſis Epiſcopus legitur, & in Britannia quatuor adhuc tantum Epiſcopatus fuiſſe, regnante Carolo Calvo, in dicto Indiculo legere eſt.

PRO-

PROVINCIA SENONENSIS, SEU LUGDUNENSIS QUARTA.

CIVITAS SENONUM, dictæ Not. Civitatum Galliæ, vulgò *Sens. Agræcius* hujus Episcopus fuit, ut testatur Apoll. Sidon. qui Epistolam 5. lib. 7. ad eum scripsit circa annum 472. & *Severinus* adfuit Concilio Agrippinensi.

CARNUTUM Civitas, eidem Notitiæ, vulgò *Chartres. Aventinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo.

ANTISIODORUM, Autisidorum Ammiano Marcellino lib. 16. vulgò *Auxerre. Simplicius* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi.

TRECÆ Greg. Turon. l. 8 c. 3. vulgò *Troyes. Optatianus* hujus Episcopus interfuit Conc. Agrippinensi, & *Lupus* apud Apoll. Sid. legitur lib. 4. Epist. 17.

AURELIA Apollinari Sidonio libro 8 Epist. 15. vulgò *Orleans. Diopetus* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi.

PARISII, Lucotecia Ptolem. lib 2 cap. 8. vulgò *Paris. Victorinus* hujus civitatis Antistes interfuit Concilio Agrippinensi, & *Dionysius* primus Episcopus Parisiensis dicitur apud Greg. Turon. lib. 1. Hist. cap. 30.

CIVITAS MELDUORUM dictæ Notitiæ civitatum Galliæ, vulgò *Meaux. Medoveus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quinto.

NIVERNUM Greg. Turon. lib 8. cap 1. vulgò *Nevers. Tauricianus* hujus Episcopus Epaonensi Concilio subscripsit, & *Rusticus* Aurelianensi III.

LUGDUNENSIS QUINTA, SEU MAXIMA SEQUANORUM.

VISONTIUM Ptolem. lib. 2. cap. 9. vulgò *Bezançon*. Nondum Metropolis Ecclesiastica temporibus Gregorii Magni Papæ, ut supra diximus, sed sub Lugdunensi *Præsule*, sicut & aliæ hujus Provinciæ sedes: civitas tamen Episcopalis, cujus Antistes *Panchiarius* interfuit Concilio Agrippinensi, & *Claudius* Epaonensi subscripsit.

AVENTICUM Ptolem. ibidem, vulgò *Avenche. Marius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Matisconensi secundo. Sedes posteà Lausannam translata est, & inde Friburgum, postquam Lausanna à Bernensibus hæreticis occupata est.

AUGUSTA RAURACORUM Ptol. ibid. vulgò *Augst. Justinianus* hujus Episcopus interfuit Concilio Agrippinensi: sed hæc sedes Episcopalis Basileam non longè distantem civitatem translata est.

VINDONISSA Tacito libro quarto historiarum, vulgò *Winch. Bubulcus* hujus Præsul subscripsit Concilio Epaonensi. Postea sedes Episcopalis Constantiam ad Rhenum translata est, circa annum Christi, ut ferunt, 597.

BELICA, alias Bellicium civitas, cujus sæpè fit mentio in Conciliis, vulgò *Belley* dicitur. *Vincentius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Parisiensi secundo. Hanc autem sedem Episcopalem prius fuisse apud Nevidunum seu civitatem Equestrium, non pauci ajunt, sed quomodo probent non video.

PROVINCIA BITURICENSIS, SEU AQUITANICA PRIMA.

BITURIGÆ, seu civitas Biturigum Notitiæ antiquæ Galliarum, vulgò *Bourges*. *Leo* hujus Episcopus interfuit Concilio Andegavensi, & *Simplicii* ejusdem Episcopi meminit Apoll. Sidon. lib. 7. Epist. 5.

ARVERNORUM civitas Eutropio lib. 4. Hist. Romanæ, vulgò *Clairmont*. *Stremonius* hujus primus Episcopus dicitur apud Gregorium Turonensem lib. 1. cap. 30.

RUTENA Apollinari Sidonio lib. 7. Epist. 6. vulgò *Rodez*. *Quintianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & Dalmatius Arvernensi.

ARISITA, seu Arisitensis Vicus Gregor. Turon. lib. 5. cap. 5. Episcopalis non longè à Rutena, cujus *Mondericum* Episcopum nominat sub Sigeberto, & Gunthramno, & *Emmon* Arcsitensis adfuit Concilio Remensi sub Dagoberto.

CIVITAS CADURCORUM dictæ Notitiæ Provinciarum Galliæ, vulgò *Cahors*. *Boëtius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Sustratius* Aurelianensi secundo.

LEMOVICA Sidon. Appollin. lib. 7. Epist. 6. vulgò *Limoges*. *Ruricius* Lemovicensis Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quinto, & ante eum *Martialis* hujus primus Episcopus dicitur apud Gregorium Turon. libro 1. Hist. cap. 30.

GABALUM Sidonio Apoll. ibid. aliis Mimate, vulgò *Mande*. *Genialis* Diaconus pro Episcopo suo subscripsit Concilio Arelatensi primo, & *Privatus* Gabalitanus Episcopus legitur apud Gregorium Turonensem libro 1. cap 34.

VELLAVA, seu Civitas Vellavorum dictæ Notitiæ Galliæ, & Greg. Turon. lib. 10. cap. 25. apud quem eadem est ac Anicium, vulgò *le Puy en Vellay*. *Faustinus* ejus sedis Episcopus legitur apud Sidonium Apollinarem libro 4. Epistola 6.

CIVITAS ALBIENSIUM eidem Notitiæ, vulgò *Alby*. *Fegadius* Albigensis Episcopus dicitur in Epistola Synodica Concilii Valentini Primi, & *Diogenianus* apud Gregor. Turon. lib. 2. cap. 13.

PROVINCIA BURDIGALENSIS, SEU AQUITANICA SECUNDA.

BURDIGALA Ptolem. lib. 2. cap. 7. vulgò *Bordeaux*. *Orientalis* hujus Episcopus subscripsit Concilio Arelatensi primo, & *Amandus* Burdegalæ Episcopus dicitur apud Gregor. Turon lib. 2. Hist. cap. 13.

AGINNUM Ptolem. ibid. vulgò *Agen*. *Bebianus* Aginnensis Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi quinto, & *Polemius* Parisiensi quarto.

CIVITAS ENGOLISMENSIUM dictæ Notitiæ antiquæ Provinciarum & Civitatum Galliæ, vulgò *Angoulesme*. *Lupicinus* ejus civitatis Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo, & *Dynamius* Encolismensis Episcopus dicitur apud Greg. Turon. lib. 2. Hist. cap. 13.

CIVITAS SANTONUM eidem Notitiæ, vulgò *Saintes*. *Petrus* Santonensis Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo, & *Eusebius* Aurelianensi quinto.

PICTAVI Ammian. Marcell. lib. 15. vulgò *Poictiers*. *Hilarius* Pictaviensis Episcopus dicitur apud Hieronymum libro de Scriptoribus Ecclesiasti-

cis, & apud Socratem lib. 3. Hist. Eccles. c. 8. nec non *Adelfius* ejusdem Episcopus subscripsit Concilio Aurelianensi primo.

PETROCORIUM Sidon. Apoll. lib. 7. Epist. 6. vulgò *Perigueux*. *Chronopius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Pegasium* Petragoriorum Episcopum nominat Greg. Turon. lib. 2. Hist. cap. 13.

PROVINCIA ELUSANA, SEU NOVEMPOPULANIA.

ELUSA, seu Civitas Elusatium dictæ Notitiæ antiquæ Galliarum, vulgò *Eause*. *Mamertinus* Elusanus Episcopus subscripsit Concilio primo Arelatensi, & *Clarus* ibi dictus Metropolita interfuit Agathensi.

LACTORATIUM dictæ Notitiæ, vulgò *Lectoure*. *Vigilius* ejus civitatis Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Aletius* Aurelianensi quinto.

CONVENARUM civitas Strab. lib 4. vulgò *Cominges*. *Suavis* hujus Episcopus eidem Concilio Agathensi subscripsit, & *Amelius* Aurelianensi quinto.

CIVITAS CONSORANNORUM dictæ Notitiæ Galliæ sub Honorio, vulgò *Conserans*. *Glicerius* ejus Episcopus eidem Concilio Agathensi subscripsit, & *Theodorus* Aurelianensi quinto.

VASATÆ Ammian. Marcellin. libro decimo quinto, vulgò *Basas*. *Sextilius* Vasatensis Episcopus eidem Concilio Agathensi subscripsit, & *Orestes* Matisconensi secundo.

TARBA, Turba dictæ Notitiæ, ubi Castrum Bigorræ, vulgò *Tarbes*. *Aper* hujus Episcopus eidem Concilio Agathensi subscripsit, in quo dicitur Bigorritana, & *Julianus* Bigorrensis Aurelianensi quarto.

ATURUM apud Sidon. Apollin. libro 2. Epistola 1. vulgò *Aire*, dicitur & Vico-Julia apud Gregorium Turonensem lib. 9. Hist. Francor. capite 7. *Marcellus* Episcopus de civitate Vico-Julii subscripsit eidem Concilio Agathensi, & *Rusticus* Matisconensi secundo.

LASCARA, quæ & Benarna dicitur in Conciliis & in dicta Notitia Galliæ, vulgò *Lescar*. *Galactorius* Lascarensis Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Savinus* Matisconensi secundo.

OLERO, seu Civitas Elloronensium dicitur in eadem Notitia, vulgò *Oleron*. *Gratus* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio Agathensi, & *Licerius* Parisiensi quarto.

CIVITAS AUSCIORUM eidem Notitiæ, vulgò *Ausch*. *Nicetius* Auscensis Episcopus subscripsit eidem Concilio Agathensi, & *Proculeianus* Aurelianensi secundo.

AQUÆ in Novempopulania eidem Notitiæ Galliæ sub Honorio, vulgò *Acs*. *Gratianus* Aquensis Episcopus subscripsit eidem Concilio Agathensi, & *Carterius* Aurelianensi quarto.

PROVINCIA NARBONENSIS, SEU NARBONENSIS PRIMA.

NARBO Strab. lib. 4. vulgò *Narbone*. Ad *Hilarium* Narbonensem Episcopum dirigitur Epistola 8. Zosimi Papæ anno circiter 417. & *Paulus* primus hujus Episcopus dicitur apud Greg. Turon. lib. 1. Hist. cap. 30.

TOLOSA Ptolem. lib. 2. cap. 10. vulgò *Tolose*. *Heraclianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Saturninus* primus Episcopus Tholosanus dicitur apud eumdem Gregorium Turon. ibidem.

BÆ-

BÆTIRÆ Ptolem. ibid. vulgò *Beziers. Hermes* hujus Epiſcopus nominatur in Epiſtola 8. Hilari Papæ ad Epiſcopos diverſarum Provinciarum Galliæ, & *Sedatius* Narbonenſi Concilio ſubſcripſit.

NEMAUSUM Colonia apud Ptolem. ibid. vulgò *Niſme. Sedatus* Nemauſenſis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Agathenſi, & *Pelagius* Narbonenſi.

CIVITAS LUTEVENSIUM dictæ Notitiæ civitatum Galliæ, vulgò *Lodeve. Maternus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit eidem Concilio Agathenſi, & *Deuterius* Arvernenſi.

1 CASTRUM UCECIENSE eidem Notitiæ, vulgò *Uzés. Conſtantius* Ucecienſis Epiſcopus dicitur in Epiſtola 8. Hilari P. ad Galliæ Epiſcopos, & *Probatius* Agathenſi Concilio ſubſcripſit.

CARCASO Ptolem. lib. 2. cap. 10. vulgò *Carcaſſone. Sergius* ejus ſedis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Narbonenſi.

AGATHA Strab. lib. 4. vulgò *Agde. Sophronius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Agathenſi, & *Tigridius* Narbonenſi.

HELENA Sexto Aurel. Vict. in Epitome Hiſtoriarum, & Caſtrum Helenæ Eutropio lib. 10. Hiſt. Rom. vulgò *Elna. Benenatus* Helenenſis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Narbonenſi, & Concilio Toletano tertio, necnon *Joannes* Hiſpalenſi primo.

MAGALONA Antiquæ Galliarum Notitiæ Thuanæ, Inſula & Civitas Maris Mediterranei tribus millibus diſtans à Monte Peſſulo, præclara Volcarum urbe, ad quam poſtea è Magalona ſedes Epiſcopalis translata eſt, vulgò *Magalone. Boëtius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit eiſdem Conciliis Narbonenſi, & Toletano tertio.

PROVINCIA AQUENSIS, SEU NARBONENSIS SECUNDA.

AQUÆ SEXTIÆ Ptolem. lib. 2. cap. 10. vulgò *Aix. Maximus* ejus urbis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Aurelianenſi IV. & *Avolus* Aurelianenſi V.

APTA JULIA Plinio lib. 3. cap. 4. vulgò *Apt. Prætextatus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Epaonenſi, & *Clementinus* Aurelianenſi V.

REII Sidon. Apoll. lib. 9. Epiſt. 9. vulgò *Riéz. Maximus* hujus civitatis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Regenſi, & *Fauſtus* Reienſis Epiſcopus dicitur in Synodo Arelatenſi ſub Simplicio Papa.

FORUM-JULII Ptolem. lib. 2. cap. 10. vulgò *Frejuz. Acceptus* hujus Epiſcopus dicitur in Epiſtola Concilii Valentini primi ad Clerum & plebem Eccleſiæ Forojulienſis, & 2 Leo Magnus ſcripſit Epiſt. 91. ad *Theodorum* Forojulienſem Epiſcopum.

VAPINQUM Antonin. in Itin. vulgò *Gap. Conſtantius* Vapincenſis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Epaonenſi, & *Velleſius* Aurelianenſi quinto.

SEGESTERO, Secuſtero Anton. ibid. vulgò *Ciſteron. Valerius* ejus Epiſcopus ſubſcripſit eidem Concilio Epaonenſi, & *Avolus* Aurelianenſi quarto.

ANTIPOLIS Ptol. lib. 2. cap. 10. vulgò *Antibe. Agræcius* Antipolitanus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Agathenſi, & *Euterius* Aurelianenſi quarto. Ea ſedes poſteà Graſſam Provinciæ urbem vicinam tranſlata eſt.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Caſtrum Uecienſe &c.*] Ferriolus ſive Ferreolus apud Greg. Turon. lib. 6. cap. 7.

2 *Leo M. ſcripſit Epiſt. 91. ad Theod. Forojul.*] Hunc Theodorum præceſſit Leontius, cui idem Leo Papa vices ſuas commiſit Epiſt. 89.

PROVINCIA EBREDUNENSIS, SEU ALPIUM MARITIMARUM.

EBREDUNUM Anton. in Itin. vulgò *Ambrun*. *Armentarius* hujus Episcopus dicitur in Concilio Regensi, & *Ingenuus* Ebredunensis Alpium Maritimarum Provinciæ Metropolitanus in Epist. quarta Hilari Papæ ad Leontium, Veranum, & Victurum Episcopos.

DINIA Ptol. lib. 2. cap. 10. vulgò *Digne*. *Pentadius* Diniensis Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Hilarius* Aurelianensi quinto.

CEMELENENSIS CIVITAS Hilaro P. Epist. 4. vulgò *Cimes*, non longè à Nicia. *Valerianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Regensi. Postea ejus sedes Episcopalis unita est cum Nicaensi. Et *Magnus* utriusque Episcopus dicitur in subscriptionibus Concilii Aurelianensis quinti.

[1] NICÆA Ptolem. lib. 3. cap. 1. vulgò *Nice*. *Amantius* hujus Episcopus numeratur inter Episcopos Galliæ Legatos missos ad Aquileiense Concilium.

CIVITAS SANICIENSIUM dictæ Notitiæ Galliæ, vulgò *Senez*. *Marcellus* Saniciensis Episcopus subscripsit Concilio Agathensi, & *Simplicius* Aurelianensi quarto.

CIVITAS GLANNATINA eidem Notitiæ, vulgò *Glandeve*. *Claudius* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio Aurelianensi quarto, & *Basilius* Aurelianensi quinto.

CIVITAS VENCIENSIUM, id est, Ventio, eidem Notitiæ, vulgò *Vence*. *Deuterius* ejus sedis Episcopus subscripsit Concilius Aurelianensibus quarto & quinto, necnon Matisconensi secundo.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1. *Nicaa &c.*] Austadius apud Gregor. Turon. lib. 6 cap. 6.

MAG-

Antiquorum
BRITANNIAE
EPISCOPATUUM
GEOGRAPHICA
Descriptio.

Orcades Insulæ

OCEANUS GERMANICUS.

CALEDONIA

BRITANNIA

SCOTIA

Vallum Seuery

Glota Flu

VALENTIA

Lindisfarnia I. & V.

Candida Casa al. viterna

Vallum Hadriam

MAXIMA CAESARIENSIS.

EBORACUM

Lindocolina

Lichfeldia

Legecestria

ARMACA

HIBERNIA

MARE HIBERNICUM.

OCEANUS

OCCIDENTALIS.

BRITANNIA SECUNDA.

Wigornia

Herefordia

Menevia c. S Dauidis

Carleona

Landaua

FLAVIA CAESARIENSIS.

Helmham

Dunmok Dunuicus

Colonia

LONDINUM

Tamesis Flu

Rhofi

Doroüernum

BRITANNIA PRIMA.

Venta

Dorcinca Dorcestra

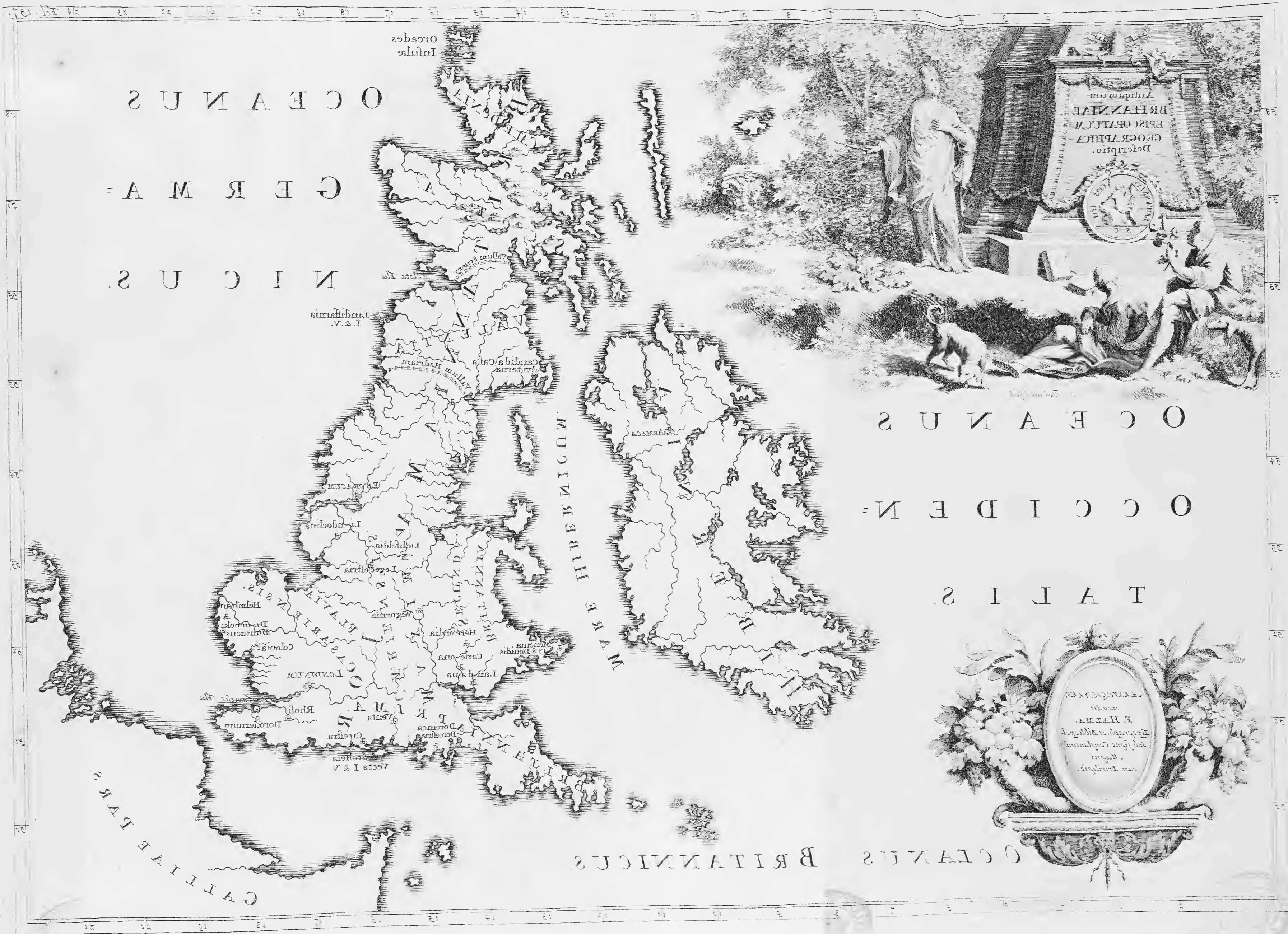
Cicestra

Scolfeia Vecta I & V

OCEANUS BRITANNICUS.

GALLIAE PARS.

Antiquorum
BRITANNIAE
EPISCOPATUUM
GEOGRAPHICA
Descriptio.
OCEANUS GERMA=NICUS.
OCEANUS OCCIDEN=TALIS.
OCEANUS BRITANNICUS.
MARE HIBERNICUM
GALLIAE PARS.
Orcades Insulae
Lindisfarnia I. & V.
Vallum Severi
Vallum Hadriani
Candida Casa
Eboracum
Lichfeldia
Legecestria
Wigornia
Herefordia
Londinum
Roffa
Dorovernum
Venta
Cicestria
Vecta I. & V.
Menevia
Landavia

MAGNA BRITANNIA.

LIBER SEXTUS.

I. ANTIQUA MAGNÆ BRITANNIÆ DESCRIPTIO.

BRITANNIÆ Insula [a] clara Græcis Latinisque monumentis, inter Septentrionem & Occidentem jacet: Germaniæ, Galliæ, Hispaniæ, multo maximis Europæ partibus magno intervallo adversa. Albion ipsi nomen fuit, cùm Britanniæ vocarentur omnes Insulæ circumjacentes. Natura triquetra, [b] cujus unum latus est contra Galliam, ad cujus angulum in Cantio fere omnes è Gallia naves appelluntur. Alterum vergit ad Hispaniam atque Occidentem Solem, qua ex parte est Hybernia. Tertium est contra Septentrionem, cui parti nulla est objecta terra, sed ejus angulus lateris maximè ad Germaniam spectat. Hanc omnibus [c] cœli ac soli bonis natura donasse videtur. in qua nec rigor nimius est hyemis, nec ardor æstatis, in qua segetum tanta fœcunditas, ut muneribus utrisque sufficiat, & Ceteris & Liberi: in qua nemora sine immanibus bestiis, terra sine serpentibus noxiis: contrà pecorum mitium innumerabilis multitudo, lacte distenta, & onusta velleribus: certè, quod propter vitam diligitur, longissimi dies, & nullæ sine aliqua luce noctes, dum illa littorum extrema planities non attollit umbras, noctisque metam cæli & syderum transit aspectus, ut sol ipse, qui nobis videtur occidere, ibi appareat præterire. Hominum [d] est infinita multitudo, creberrimaque ædificia, fere Gallicis consimilia. Sed oppidum Britanni vocant, cùm sylvas impeditas fossa valloque munierint, quo incursionis hominum vitandæ causa, convenire consueverunt. Nam Strabonis [e] tempore adhuc urbium loco ipsis erant nemora: *arboribus enim*, inquit, *dejectis*, *ubi amplum circulum sepierunt*, *ipsi casas ibidem sibi ponunt*, *&* *pecori stabula condunt*. Postea tamen apud eam amplæ superbisque ædificiis ornatæ civitates instauratæ sunt.

[a] Plin. Hist Nat. lib 4. cap. 16.

[b] Cæs. de Bel. Gal. lib 5.

[c] Paneg. Constantio dictus.

[d] Cæs. ubi suprà.

[e] Strabo lib 4.

II. MAGNÆ BRITANNIÆ INCOLÆ

Porro Britanniæ pars interior [f] ab iis colitur, qnos natos in Insula ipsi memoria proditum dicunt; maritima pars ab iis, qui prædæ ac belli inferendi causa ex Belgio transierant, qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eò pervenerunt, & bello illato ibi remanserunt, atque agros colere cœperunt. Hi [g] cùm plurimam insulæ partem possedissent, contigit gentem Pictorum de Scythia, ut perhibent, in eam descendere, ac per Septentrionales insulæ partes habitare, Austrinis per Britones occupatis. Tandem procedente tempore, post Britones & Pictos tertiam Scotorum nationem in Pictorum parte recepit: qui duce Rheuda de Hybernia egressi, vel amicitia vel ferro sibimet inter eos sedes, quas hactenus habent, vindicarunt. Picti [h] & Scoti incursionibus Britannos fatigarunt: unde Anglorum sive Saxonum gens à Britannis in auxilium adversus eos invitata est. Hi ad Orientalem partem insulæ locum manendi, quasi pro Patria pugnaturi, re autem vera hanc expugnaturi, susceperunt, ea conditione, ut

[f] Cæs ubi supra

[g] Beda lib. 1. cap 1

[h] Idem lib 3. cap. 14. & 15.

ut pro patriæ pace & salute contra adversarios militarent, illi militantibus debita stipendia conferrent. De hostibus quidem victoriam sumpsere, sed & ipsos Britones expugnarunt, adeo ut processu temporis Heptharchiam sive septimembrem Dominatum, hoc est, Cantium, Austro-Saxiam, West-Saxiam, Orientalem Saxiam, Northumbriam, Merciam, & Orientalem Angliam singulis singulos reges præficientes instituerint.

a Idem lib. 1. cap. 2.

Romanis [a] autem usque ad Julium Cæsarem inaccessa atque incognita fuit. Is functus gradu Consulatus, cum Lucio Bibulo, dum contra Germanorum Gallorumque gentes, qui Rheno tantum flumine dirimebantur, bellum gereret, venit ad Morinos, unde in Britanniam proximus & brevissimus transitus. Hujus equitatus primo congressu à Britannis victus est, sed secundo prælio, magno cum suorum discrimine, victos Britannos in fugam vertit: partemque insulæ occupavit. Post eum Claudius expeditionem faciens in Britanniam insulam exercitum duxit, Jornande [b] teste, ibique sine ullo prælio ac sanguine plurimam insulæ partem in deditionem recepit.

b Jornandes lib. 1. de Reg. Roman.

III. PRIMORDIA ECCLESIÆ BRITANNICÆ

Sed longe majorem nobilioremque victoriam de Britannis Christus reportavit. Hic cum natus esset, ut illuminaret omnem hominem venientem in hunc mundum, Apostolos per orbem terrarum dispersit: ipsique Apostoli quosdam è discipulis suis in Britanniam, prædicandi Euangelii gratia, miserunt. Inter eos Joseph ab Arimathia & Aristobulum recensent. Sed res plane commentitia videtur quoad Joseph ab Arimathia: at Dorotheus Tyri Episcopus in Sinopsi Aristobulum Episcopum Britanniæ factum asserit: hæcque in Menologio [c] Græcorum ad quintum decimum diem Martii, de illo leguntur: *E septuaginta discipulis erat hic unus, sequutus est autem S. Paulum, prædicans Euangelium, & ubique terrarum ministrans illi: à quo & Episcopus ordinatus est in Britannorum regionem ferorum & sævissimorum hominum. A quibus aliquando quidem verberibus affectus est, aliquando etiam per forum tractus, multis persuasit, ut Christo se adjungerent. Unde & Ecclesiis constitutis, & Presbyteris & Diaconis in ea ordinatis, vitam consummavit.*

c Menolog. Græc. die 15 Mart. Οὗτος ἦν εἷς τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν, ἀκολουθήσας δὲ τῷ ἁγίῳ ἀποστόλῳ Παύλῳ κηρύττοντι τὸ εὐαγγέλιον, εἰς ἐπίσκοπον τὴν ... ὑφ' οὗ καὶ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος εἰς τὴν τῶν Βρεττανῶν χώραν

Tandem [d] Marci Antonini Veri, atque Aurelii Commodi temporibus, cùm Eleutherius vir sanctus Pontificatui Romanæ Ecclesiæ præesset, misit ad eum Lucius Britannorum Rex, obsecrans ut per ejus mandatum Christianus efficeretur. Mox effectum piæ postulationis consequutus est: susceptamque fidem Britanni inviolatam integramque quieta pace servarunt, usque ad tempora Diocletiani principis [e], sub quo persecutio omnibus fere ante actis diuturnior atque immanior etiam in Britannia fuit.

d Beda lib. 1. cap. 4.

e Idem cap. 6.

Hæc videntur initia Ecclesiæ Britannicæ, quæ tanto verisimiliora existimamus, quod ab hoc tempore apud Patres & in Conciliis hujus crebra mentio fiat. *Hispaniarum*, inquit Tertullianus [f], *omnes termini, & Galliarum diversæ nationes, & Britannorum inaccessa Romanis loca, Christo vero subdita.* Sed & Constantinus Imperator de fide Catholica scribens, apud Theodoretum [g], ad Episcopos absentes post Concilium Nicænum, sic ait: *Ipseque etiam in me recepi, vestram sapientiam facile assensuram, ut quod in urbe Roma, in Italia, in tota Africa, in Ægypto, Hispania, Gallia & Britannia, in Lybia & universa Græcia, in diœcesi Asiatica & Pontica, in Cilicia denique, una & consentiente sententia conservatur, hoc à vobis quoque lubentibus animis approbaretur.* Nec minori fide dignus est Severus Sulpitius [h], dum ait tres ex Episcopis Britanniarum Ariminensi Concilio interfuisse; de quibus unum observatione dignum annotat, quod nihil proprium possiderent. Hujus verba referre gratum erit: *Occidentales Episcopi Ariminum convenere, quibus omnibus annonas & cellaria dare Imperator præceperat. Sed id nostris, id est, Aquitanis, Gallis, ac Britannis indecens visum, repudiatis fiscalibus, propriis sumptibus vivere maluerunt. Tres tantum ex Britannia, inopia proprii, publico usi sunt, cùm oblatam à cæteris collationem respuissent, sanctius putantes fiscum gravare, quam singulos. Hoc ego Gavidium Episcopum nostrum,*

f Tertull. contra Judæos cap. 7.

g Theodoret. Hist. Eccl. lib. 1. cap. 10. καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ἀγχινοίᾳ ἀρέσκειν ὑπεσχόμην, ὅπερ ἂν κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν, Ἰταλίαν τε καὶ Ἀφρικὴν ἅπασαν, Αἴγυπτον, Σπανίας, Γαλλίας, Βρεττανίας, Λιβύην, &c.

h Sever. Sulp. l. 2.

quasi

quasi obtrectantem referre solitum audivi. Sed longè aliter senserim laudique attribuo Episcopis, tam pauperes fuisse, ut nihil proprium haberent, neque ab aliis potius quam fisco sumerent, ubi neminem gravabant, ita in utrisque egregium exemplum. At quis non observavit jam antea tres alios ex eadem regione adfuisse Synodo Arelatensi primæ, scilicet Eborium de civitate Eboracensi, Restitutum de civitate Londinensi, & Adelphium de civitate Colonia Londinensium. Unum addam testem D. Chrysostomum [a], dum ait: *Britannicæ Insulæ extra hoc mare sitæ, & quæ in ipso Oceano sunt, virtutem Verbi senserunt · sunt enim etiam illic fundatæ Ecclesiæ, & erecta altaria: illius, inquam, Verbi, &c.* Sed satis sit de antiquitate hujusce Ecclesiæ.

[a] Chrysost. Quod Christus sit Deus lib. 1. Καὶ γὰρ αἱ Βρεττανικαὶ νῆσοι, αἱ τῆς θαλάττης ἐκτὸς κείμεναι ταύτης, καὶ ἐν αὐτῷ ὄντι τῷ ὠκεανῷ τῇ, δυνάμεως τοῦ ῥήματος ᾔσθοντο, καὶ γὰρ κἀκεῖ ἐκκλησίαι, καὶ θυσιαστήρια πεπήγασι.

Priusquam autem Notitiam Provinciarum & Sedium Ecclesiasticarum, quæ in Britannia institutæ sunt, aggrediamur, unum supponere est, scilicet plagam quam Romani occupaverant, primum in duas partes ab his divisam fuisse, Australem, quam cum Wallia Dio superiorem vocat, & Septentrionalem, quæ inferior appellabatur; eamdemque postea in tres Provincias distributam, Britanniam primam, Britanniam secundam, & Maximam Cæsariensem.

IV
ANTIQUÆ DIVISIONES BRITANNIÆ

Stetit hæc divisio per aliquot tempora: sed demum Britanniam quinquepartitam Romani fecerunt, his tribus Provinciis Valentiam & Flaviam Cæsariensem addentes. Harum prior Maximæ Cæsariensis pars Septentrionalis fuisse videtur, quam à Pictis & Scotis occupatam Theodosius sub Valente Imperatore Dux recuperavit, & in ejus honorem Valentiam nominavit. Alteram verò Flaviam à Flavio Imperatore illius Theodosii filio nomen sumpsisse ex hoc conjicio, quod ante hujus Flavii tempora, Britannicæ Flaviæ nusquam mentio fiat. Britannia prima omnem illum tractum oramque continebat, quæ Tamisim, Sabrinam & Britannicum fretum interjacet. Brirannia secunda totam eam regionem occupabat, quæ nunc Wallia dicitur, à Sabrina ad mare Hibernicum extensa. Flavia Cæsariensis inter Tamisim & Humbrum flumina porrecta fuit: Maxima Cæsariensis ab Humbro ad Tinam flumen, & Vallum Adriani pertingebat: Valentia denique ab iisdem Tina & Vallo Adriani ad Vallum Severi juxta Edimburgum protendebatur, ubi Romani Imperii, quo tempore divisio hæc usu recepta fuit, ultimus terminus. Singulæ singulis Magistratibus parebant, scilicet Maxima Cæsariensis & Valentia Consularibus, Britanniæ verò prima & secunda, & Flavia Cæsariensis tribus Præsidibus, ut in Notitia Civili Imperii Romani legitur.

V.
METROPOLEON ECCLESIASTICARUM BRITANNIÆ NUMERUS.

Jam verò quot his Provinciis sedes Archiepiscopales Episcopalesque prioribus sæculis fuerint, dicendum est. Britanniam universam viginti & octo civitatibus quondam nobilissimis insignitam, scribit Beda [b]: & bis denis, bisque quaternis decoratam Gildas [c] ait. Totidem in ea Præsules extitisse, tres scilicet Archiepiscopos & Episcopos viginti quinque, testantur pene omnes Britannicarum rerum Scriptores. Sedes tres Archiepiscopales in primariis urbibus constituunt, primam Londini ad Orientem, secundam in urbe Legionum Caerleona ad Occidentem, & tertiam Eboraci ad Septentrionem, necnon viginti quinque sedes Episcopales eis subjiciunt. At quo nitantur fundamento sanè non video. maxime cum S. Augustini discipuli Britannicam Ecclesiam restauranres, in locis parum insignibus sedes Episcopales, & quidem nunc in hac, nunc in illa civitate, posuerint. Unum ego ante alia dicam, nempe certum esse, quod in Britannia multi primis sæculis fuerint Episcopi: Idque facilè probaretur, si contrarium cuiquam dubium esse posset. Sed quis hac de veritate ambiget, cùm tres ex iis, ut jam dictum est Concilio primo Arelatensi subscripserint; tres item Concilio Ariminensi adfuerint; & Augnstinus in Britanniam veniens Concilium Episcoporum qui apud eam erant celebrarit. *Britones*, inquit Beda [d], *confitentes veram esse viam justi-*

[b] Beda Hist. Eccl. lib. 1. cap. 1.
[c] Gildas Epist. de Britanniæ excidio.
[d] Beda lib. 2. cap 2.

justitiæ, quam prædicaret Augustinus, sed non se posse absque suorum consensu ac licentia priscis abdicare moribus, postulabant, ut secundò Synodus pluribus advenientibus fieret. Quod cum esset statutum, venerunt, ut perhibent septem Britonum Episcopi. Unde nunc de Metropolibus sermo convenientius fiet.

VI Londinum antiqua Metropolis Britanniæ

Londinum prima & antiquior ex his fuisse creditur: Ammiano [a] Marcellino Augusta dicitur; & quod ætate Divi Augustini adhuc Metropolis Orientalium Saxonum esset tradit Venerabilis [b] Beda *Horum*, inquit, *Metropolis Londinia civitas est, super ripam Thamesis fluminis posita, & ipsa multorum Emporium populorum terra marique venientium.* Sed paulò fusius hujus dignitatem exprimit eruditissimus Camdenus, dum hæc ait: *Urbs est felicissima, solo læto, & affluenti omnium rerum copia, clivo molliter surgenti, Tamisi apposita, qui placidissimus rerum in orbe nascentium mercator, statis horis Oceani æstibus superbus, alveo tuto, præalto, & navium quamlibet magnarum capacissimo, tantas Orientis & Occidentis opes quotidie invehit, ut cum multis orbis Christiani Emporiis de palma contendat.*

[a] Amm. Marcell. lib. 27. & 28
[b] Beda lib. 2. c. 7.

Apud illam verò Civitatem primum sedem Metropolitanam ferunt institutam fuisse, quo tempore Christianam religionem in Britannia prædicarunt viri Apostolici missi ab Eleutherio, Theanumque hujus primum Archiepiscopum extitisse, ajunt sub Lucio Rege. Nec istud parum verisimile arbitror, cum certum sit, Restitutum ejusdem Civitatis Pontificem Concilio Arelatensi sub Constantino Magno adfuisse, & subscripsisse. Id autem confirmari volunt ex Tabula pensili, quæ in æde sancti Petri in Cornhill apud Londinum adhuc cernitur, & qua hæc sculpta sunt: *Anno Domini* CLXXIX *Lucius primus Christianus Rex hujus terræ, Britanniæ tunc appellatæ, fundavit primam Ecclesiam Londoniæ, scilicet Ecclesiam sancti Petri in Cornhill & fundavit illic Archiepiscopalem sedem, & fecit illam Ecclesiam Metropolitanam & primam Ecclesiam hujus regni & sic duravit spatio* CCCC *annorum usque ad adventum sancti Augustini, qui in hanc terram missus est à sancto Gregorio Ecclesiæ Doctore, tempore Regis Ethelberti. Tum verò Archiepiscopi sedes & pallium à dicta Ecclesia sancti Petri in Cornhill translata fuit Dorobermiam, quæ jam vocatur Cantuaria, ibique manet ad hunc usque diem Et Miletus Monachus, qui cum sancto Augustino in terram venit, factus est primus Episcopus Londinensis · & sedes ejus in Paulina Ecclesia constituta est. Et ille Lucius Rex fuit primus fundator Ecclesiæ S. Petri in Cornhill. Et regnavit in terra hac post Brutum* MCCXLV *ann.* Hæc ex Tabula antiqua Londoniensi; sed certiorem testem audiamus D. Gregorium Magnum, dum sancto Augustino per Epistolam præcipit, ut Londoniensi Episcopo Metropolitica dignitas conservetur, ideoque à propria Synodo ordinetur, & cùm Eboracensi Metropolita ita sedeat, ut is eorum qui ordinatione antiquior erit primum locum habeat. Ejus apud Bedam [c] verba sunt: *Ut per loca singula duodecim Episcopos ordines, qui tuæ subjaceant ditioni, quatenus Lundoniensis civitatis Episcopus semper in posterum à Synodo propria debeat consecrari, atque honoris pallium ab hac sancta & Apostolica (cui Deo auctore deservio) sede percipiat.* Et infra. *Sit vero inter Lundoniensis & Eboracensis civitatis Episcopos in posterum honoris ista distinctia, ut ipse prior habeatur, qui prius fuerit ordinatus.*

[c] Beda lib. 1. c 29.

VII. Dorovernum secunda Metropolis

Dorovernum Metropolis Cantii regni, dum Edilberthus Rex imperaret, venitque Augustinus in Britanniam, teste Beda [d], Ptolemæo [e] Darvernum dicitur, nunc autem Cantuaria. Urbs perantiqua est, inquit Malmesburiensis, adeo ut nec exiliter parva, quæ & terræ positione, soli affinis maxima ubertate, & integro murorum ambitu, fluviis irrigua, nemorum opportunitate inclita, præterea maris vicinitate piscium fœcunda. Cum autem in Britanniam venit S. Augustinus cum sociis anno Christi 597 & ab Anglorum adventu 150. dedit eis *Rex Edilberthus*, inquit venerabilis [f] Beda, *mansionem in civitate Dorovernensi, quæ imperii sui totius erat Metropolis, eisque ut promiserat, cum administratione victus temporalis, licentiam quoque prædicandi non abstulit* [g]. *Erat*

[d] Beda lib. 1. c 25
[e] Ptol. lib. 5. cap. 3.
[f] Beda lib 1 c 25
[g] Idem lib. 1. c. 26

prope

prope ipsam civitatem ad Orientem Ecclesia in honorem sancti Martini antiquitus facta, dum adhuc Romani Britanniam incolerent, in qua Regina, quam Christianam fuisse prædiximus, orare consueverat. In hac ergo & ipsi primò convenire, psallere, orare, Missas facere, prædicare & baptizare cœperunt, donec Rege ad fidem converso, majorem prædicandi per omnia, & Ecclesias fabricandi vel restaurandi, licentiam acciperent. At ubi ipse etiam inter alios delectatus vita mundissima sanctorum, & promissis eorum suavissimis, quæ vera esse miraculorum quoque multorum ostensione firmaverunt, credens baptizatus est, cœpere plures quotidie ad audiendum verbum confluere, ac relicto gentilitatis ritu, unitati se sanctæ Christi Ecclesiæ credendo sociare. Quorum fidei & conversioni ita congratulatus esse Rex perhibetur, ut nullum tamen cogeret ad Christianismum, sed tantummodo credentes arctiori dilectione, quasi concives sibi regni cælestis, amplecteretur.

Urbem autem hanc Metropolim Ecclesiasticam Gregorium Magnum constituisse, ex ipsiusmet verbis apud Bedam [a] discitur, dum ait: *Britanniarum vero omnes Episcopos tuæ fraternitati committimus, ut indocti doceantur, infirmi persuasione roborentur, perversi authoritate corrigantur.* & alio capite [b]: *Et quia nova Anglorum Ecclesia ad omnipotentem Dei gratiam, eodem Domino largiente, & te laborante perducta est, usum tibi pallii in ea ad sola Missarum solemnia agenda, concedimus, ita ut per loca singula duodecim Episcopos ordines, qui tuæ subjaceant ditioni.*

[a] Beda lib. 1. cap. 27.
[b] Idem cap. 29.

VIII.
DOROVERNUM SEDES PRIMATIS BRITANNIÆ.

At non solùm [1] Metropolitam institutum fuisse Augustinum à Gregorio Magno, sed etiam Primatem docet idem Gregorius apud eumdem Bedam [c]: *Tua*, inquit, *Fraternitas non solum eos Episcopos quos ordinaverit, neque hos tantummodo qui Eboraci per Episcopum fuerint ordinati, sed etiam omnes Britanniæ Sacerdotes habeat, Deo Domino nostro Jesu Christo auctore, subjectos. Quatenus ex vita & lingua tuæ sanctitatis, & recte credendi & bene vivendi normam percipiant, atque officium suum fide ac moribus exequentes, ad cælestia, cum Dominus voluerit, regna pertingant.* Tandem ne ignores qua in Ecclesia Augustinus sedem Metropolitæ Primatisque instituerit, audi denuo ipsummet Bedam [d], qui quasi solus restauratæ Ecclesiæ Anglicanæ testis nobis superest. *Augustinus*, inquit, *ubi in regia civitate sedem Episcopalem (ut prædiximus) accepit, recuperavit in ea, regio fultus adminiculo, Ecclesiam quam ibi Romanorum antiquorum fidelium opere factam fuisse didicerat, & eam in nomine Salvatoris Dei & Domini nostri Jesu Christi sacravit, atque ibidem sibi habitationem statuit, & cunctis successoribus suis.*

[c] Idem ibid.
[d] Idem lib. 1. cap. 33

IX.
EBORACUM TERTIA METROPOLIS BRITANNIÆ.

Eboracum antiqua & nobilis civitas in Britannia recensetur apud Ptolemæum [e], nec non apud Eutropium [f], qui Constantium ibi obiisse scribit. *Est*, inquit eruditissimus Camdenus, *urbs Angliæ secunda hujus regionis pulcherrima, universæque Septentrionali parti & præsidio & ornamento, amæna, ampla, munita, ædificiis tam privatis quam publicis exculta, opibus civibusque referta, & Archiepiscopali sede præclara.* Quomodo autem ejus Episcopus Metropolitæ Ecclesiastici authoritatem obtinuerit, discere est ex Gregorio Magno apud Bedam [g], dum hæc Augustino, quem in Britanniam Apostolum miserat, præcipit: *Ad Eboracum civitatem te volumus Episcopum mittere, quem ipse judicaveris ordinare: ita dumtaxat, ut si eadem civitas cum finitimis locis verbum Dei receperit, ipse quoque duodecim Episcopos ordinet, & Metropolitani honore perfruatur: quia ei, ego quoque (si vita comes fuerit) pallium tribuere Domino favente disponimus, quem tamen tuæ fraternitatis volumus dispositioni subjacere. Post obitum verò tuum, ita Episcopis, quos ordinaverit, præsit, ut Lundoniensis Episcopi nullo modo ditioni subjaceat. Sit vero inter Lundoniensis & Eboracensis Civitatis Episcopos in posterum honoris ista distinctio, ut ipse prior habeatur, qui prius fuerit ordinatus.* Gregorii præceptis obediens Augustinus Paulinum ad gentem Nordanhumbrorum, hoc est, ad Anglos qui ad Aquilonarem Humbri

[e] Ptol. lib. 2. cap 3
[f] Eutrop. lib. 10.
[g] Beda lib. 1. cap 29.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Metropolitam*] Fuit etiam Legatus Sedis Apostolicæ, de qua re vide Baronium anno Christi 1117. num 8.

fluminis plagam habitant, ubi situm est Eboracum, misit. *Ipso autem prædicante*, inquit Beda [a], *gens illa cum Rege suo Edwino verbum Dei suscepit. Hic cum cunctis gentis suæ Nobilibus, ac plebe perplurima, fidem & lavacrum sanctæ regenerationis accepit, anno regni sui undecimo, qui est annus Dominicæ Incarnationis sexcentesimus vicesimus septimus ab adventu vero Anglorum in Britanniam, annus circiter centesimus octogesimus. Baptizatus est autem Eboraci die sancto Paschæ, pridie Iduum Aprilium, in Ecclesia S. Petri Apostoli, quam ibidem ipse de ligno, cum catechizaretur, atque ad percipiendum baptisma imbueretur, citato opere construxit: in qua etiam civitate ipsi Doctori atque Antistiti Paulino sedem Episcopatus donavit.* Audiens [b] autem Honorius Edwinum cum gente sua ad fidem conversum, Pallium Archiepiscopale Paulino misit, sicut & Honorio tunc Dorovernensi Episcopo, mittensque hæc ad Edwinum scripsit: *Ea vero quæ à nobis pro vestris sacerdotibus ordinanda sperastis, hæc pro fidei vestræ synceritate, quæ nobis multimoda relatione per præsentium portitores laudabiliter insinuata est, gratuito animo attribuere illis sine ulla dilatione prævidimus. Et duo Pallia utrique Metropolitanorum, id est, Honorio & Paulino direximus, ut dum quis eorum de hoc sæculo ad auctorem suum fuerit accersitus, alter in loco ipsius alterum Episcopum ex hac nostra auctoritate debeat subrogare quod quidem tam pro vestræ charitatis affectu, quam pro tantarum provinciarum spatio, quæ inter nos & vos esse noscuntur, sumus invitati concedere, ut in omnibus devotioni vestræ nostrum concursum, & juxta vestra desideria præberemus.*

[a] Idem lib. 2. cap 9. & cap 14.

[b] Idem lib. 2 c. 17.

X. CARLEONA QUARTA METROPOLIS BRITANNIÆ.

Carleona tandem inter Metropoles Ecclesiasticas Britanniæ numeratur à peritioribus rerum Britannicarum scriptoribus. Isca dicitur Antonino, & aliis urbs Legionis ad Iscam fluvium, à legione secunda Augusta, quæ apud eam stante hyeme morabatur in Britannica secunda. Hanc sic describit Giraldus in Cambriæ Itinerario: *Erat hæc urbs antiqua & autentica, à Romanis olim coctilibus muris egregiè constructa. Videas hic multa pristinæ nobilitatis vestigia, Palatia immensa, aureis olim tectorum fastigiis Romanos fastus imitantia, eò quod à Romanis principibus primò constructa, & ædificiis egregiis illustrata fuisset. Turrim giganteam, thermas insignes, templorum reliquias, & loca theatralia muris egregiis partim adhuc extantibus omnia clausa. Reperias ubique tam intra murorum ambitum, quàm extra, ædificia subterranea, aquarum ductus, hypogeosque meatus, & quod inter alia notabile censeas, stuphas undique videas artificio miro confectas, lateralibus quibusdam, & præangustis spiraculis occultè calorem exhalantibus. Jacent hic duo nobiles, & post Albanum & Amphibalum, (quem tamen extitisse quibusdam incertum esse non ignoro) præcipui Britanniæ majoris protomartyres, & ibidem martyrio coronati, Julius scilicet & Aaron, quorum uterque Ecclesiam in urbe insignem habebat Tres enim egregiæ in hac urbe antiquis temporibus fuerant Ecclesiæ. Una Julii martyris virginum Deo dicatarum choro venustata, altera verò B. Aaron socii ejusdem nomine fundata, & Canonicorum ordine præclaro nobilitata. Amphibalus autem B. Albani Doctor, & fidelis ad fidem informator hinc oriundus erat. Situs urbis egregius super Oske flumen navigio mari influente idoneum, sylvis & pratis urbs illustrata. Hic magni illius Arthuri famosam curiam Legati adiere Romani. Ubi & Dubritius Archiepiscopus Davidi Menevensi cessit honorem, ab hinc Menevíam Metropolitana sede translata.*

De Dubritio illo scribunt eum à juvenilibus annis maximum apud Britannos obtinuisse nomen, nec minus scientiis quam moribus insignem fuisse, multosque non ex vicinis solum, sed etiam ex remotis regionibus, discipulos habuisse. His scholas erexit ad Vagæ fluminis ripam, quibus assidua lectione multis annis præfuit, ac inter alios Theliaum, Sampsonem, & Aidanum obaudientes habebat. Cùm autem Germanus & Lupus in Britanniam è Gallia evocati venissent, ab ipsis Episcopus Landavensis ordinatus est: fantamque cum Rege Arthuro, quem Britannici regni diademate, ut dicitur, donari curavit, gratiam iniit, ut Carleonensis Archiepiscopus factus fuerit; tandemque à Carleona in suam Meneviam Archiepiscopalem sedem transtulerit, ubi ad Normanorum usque tempora permansit, adeo ut à Mene-

venſi

venfi Pontifice omnes Cambrorum five Wallorum Epifcopi, tamquam à fuo Metropolita, confecrationem acciperent. Habuit autem, fi Hovedeno credimus, Carleonenfis Metropolita, hofce fuffraganeos Epifcopos, Landavenfem, Bangorenfem, Affavenfem, Wigornienfem, Herefordenfem, Ceftrenfem & Paternenfem. Sed Hovedeno haud affentiuntur plerique Britannici fcriptores, qui aliquibus ex his omiffis, alios ei fubjiciunt. Quidquid fit, omnes Carleonam Metropolim Ecclefiafticam fuiffe ajunt: unde nec huic id honoris concedere moramur, licet, ut verum fateamur, apud neminem ex anthoribus, qui fex primis fæculis vixerunt, pro Metropoli Ecclefiaftica, quod viderimus, habeatur. Obiit autem Dubritius ille anno falutis 522. prius in locum fuum, ut diximus, ordinato Davide magni Arthuri avunculo fanctitate & religione confpicuo, à quo & hæc fedes fancti Davidis nomen confecuta eft.

Hæc de Britanniæ Metropolibus Ecclefiafticis. Quæ verò his fubjectæ fuerint fedes Epifcopales, penè unus ex antiquis refert venerabilis Beda; & nos cum eo, ut plurimum, recenfebimus. Quod fi eas per Provincias digeftas non dederimus, ne mireris: quandoquidem plures nunc fub una, nunc fub altera Metropoli pro temporum varietate ipfis Metropolibus mutatis conftituant Britannici fcriptores. Quis autem cujufque fitus fit, in tabula Geographica videbitur.

NOTITIA ANTIQUIORUM
EPISCOPATUUM MAGNÆ
BRITANNIÆ.

LONDINUM Amm. Marcell. lib. 27. apud quem etiam Augufta dicitur, vulgò *London*. *Reftitutus* hujus Epifcopus fubfcripfit Concilio Arelatenfi primo, & *Mellitus* apud Bedam legitur lib. 2. cap. 3.

DOROVERNUM, feu Darvernum Ptol. lib. 2. cap. 3. Latinis Cantuaria, vulgò *Canterbury*. *Auguftinus* primus Cantuarienfis Epifcopus dicitur Bedæ lib. 1. cap. 29.

EBORACUM Ptolemæo ibidem, vulgò *York*. *Paulinus* primus Eboracenfis Ecclefiæ Epifcopus dicitur apud eundem Bedam lib. 2. cap. 19.

CARLEONA, quæ & Legio fecunda Augufta Ptolem. Britonibus *Carlegion* appellabatur ex Beda lib. 2. cap. 2. *Dubritius* hujus Epifcopum & Metropolitam fuiffe Arthuri magni tempore teftantur celebriores hiftoriæ Britannicæ fcriptores.

MENEVIA Walliæ oppidum & monafterium in Demetia (quam hodie Suthwalliam vocant) ad angulum Britanniæ fupra Hibernicum mare, vulgò *S. Davies*. Sanctum *Davidem* ex Abbate Menevenfem Epifcopum factum fuiffe tradunt hiftoriæ Britanniarum, à quo civitas S. Davidis appellata eft.

LANDAVA, vulgò *Landaff*. Civitas Epifcopalis, cujus Epifcopus *Dubritius* à SS Germano & Lupo Gallis Epifcopis ordinatus in Britanniarum hiftoriis dicitur, qui hinc fedem primum Carleonam, & poftea Meneviam transtulit.

1 COLONIA Antonino, Camdeno *Colchefter* vulgò dicitur. *Adelphium*,

qui

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Colonia Ant. Cambdeno Colchefter*] Colonia Camalodunum vocabatur, ut erudite docet Cambdenus, qui eam non *Colchefter*, fed *Maldon* nunc dici oftendit, ut & Seldenus in Notis ad Eutychium Alexandr pag 119 ubi rectè conjicit in fubfcript. Arelatenfis Concilii pro *Colonia Londinenfium*, legendum *Colonia Camalodunenfium*. Hoc enim veriffimum eft.

qui Arelatensi primo Concilio subscripsit; ejus Episcopum fuisse, non parum probabile est.

LINDO-COLINA civitas Provinciæ Lindisi, quæ est ad meridianam Humbri fluminis ripam, teste Beda lib. 2. cap. 16. qui *Justum* & *Honorium* hujus Episcopos nominat.

RHOFI Bedæ lib. 2. cap. 6. cui vulgò *Rochester* eodem lib. cap 3. *Justum* primùm Rhofensem Episcopum S. Augustinus ordinavit, teste eodem Beda lib. 2. cap 3.

VECTA Insula Britanniæ Bedæ lib. 4. cap. 16. vulgò *Wict*, in qua sedes Episcopalis instituta fuit, ejus incolis ad fidem Christi conversis sub Ceadualla Rege. *Daniel* hujus primus Episcopus dicitur ab eodem Beda. Nunc sedes ad Bangoriensem, quam vocant, Ecclesiam translata est.

SEOLSEIA, olim peninsula & urbs ad Austrum, Bedæ lib. 4. c. 13. vulgò *Seolsey*, nunc marinis fluctibus pene hausta, & nonnisi æstate apparens. In ea *Wilfridus* tertius Eboracensis Archiepiscopus per Egfridum Northumbriæ Regem in exilium pulsus sedem Episcopalem instituit, beneficio Wlsheri Merciorum Regis. Cicestriam postea sedes translata est anno 1070.

DORCINCA Britanniæ civitas Bedæ lib. 3. cap. 7. vulgò *Dorchester*, aliis Dorcestria, in regione Occidentalium Saxonum, qui *Birinum* ejus primum Episcopum fuisse tradit sub Kinigilso illorum Rege ad fidem Christi converso.

VENTA Bedæ ibidem, vulgò *Winchester*, civitas Occidentalium Saxonum, qui divisa sede Dorcinensi sub Cenwalcho Rege *Winam* hujus Episcopum fuisse scribit. Wintonia postea dicta est, traditque Godwinus libro de Episcopis Angliæ ex vetusto Cod. MS. Lucium primum hujus Insulæ Regem Christianum in ea sedem Episcopalem institui curasse.

DUMMOK Bedæ lib. 2. cap. 15. Dunwicus creditur, Britanniæ civitas Episcopalis ad mare in Orientali Suffolciæ parte, cujus primus Episcopus *Felix* ad instantiam Carpwaldi Orientalium Saxonum Regis institutus est, anno Christi 635. teste eodem Beda: & ab eo postea *Felixstowe*, quasi Felicis oppidum, appellata est.

HELMHAM, oppidulum Britanniæ, in fastis Episcop. Angliæ, Venerabilis Bedæ *Northelmham*, ubi divisa Dunwicensi diœcesi, sedes Episcopalis constituta est, cujus primus Episcopus *Bedwinus* fuit, & quæ postea Thetfordiam, indeque Nortwicum translata dicitur.

LICHFELDIA Britanniæ civitas in Mercia Mediterranea, vulgò *Lechfeld*, ubi Ofwius Merciorum Rex Episcopalem sedem instituit, eique *Dwynam*, alias *Duinam* Episcopum præfici curavit, teste Beda lib. 3. cap. 21.

WIGORNIA Bedæ, civitas Britanniæ Episcopalis. *Boselus*, de quo idem Beda lib. 4. cap 23. ejus sedis primus Episcopus consecratus est à Theodoro Cantuariensi.

HEREFORDIA civitas Episcopalis Britanniæ Provinciali Romano, vulgò *Hereford*; cujus primus Episcopus *Putta* ordinatus dicitur, in peritioribus Britannicarum rerum Scriptoribus.

LINDISFARNIA Bedæ lib. 3. cap. 3. Insula ad oram Britanniæ, vulgò *Farnylant*. In hac *Aidanus*, favente Ofwaldo Rege Northumbrorum, sedem Episcopalem constituit, ejusque primus Episcopus fuit eodem Beda teste, hinc postea Dunelmum translata est ab Aldwino.

HAGULSTADIA Bedæ lib. 4. cap. 12. vulgò *Auston*, ad Thinam fluvium & Cheviotæ montis radices in Northumbria sita. *Tumber* hujus Episcopus dicitur apud Bedam ibid.

CANDIDA CASA Bedæ lib. 3. cap. 4. quæ & Witerna, vulgò *Weitern*, & latinè nunc oppidum S. Martini, in Gallovidia extremisque Angliæ juxta Scotiam finibus, inquit Malmesburiensis, sic dicta ab Ecclesia Episcopali ex lapide

lapide constructa, cujus primus Episcopus *Ninianus* dicitur apud eumdem Bedam.

[1] Addam ORCADES insulas Magnæ Britanniæ vicinas, quarum *Servanum* Palladii discipulum primum Episcopum fuisse tradunt rerum Scoticarum Scriptores.

S C O T I A.

SCOTIA, antiquis Caledonia dicta, Magnæ Britanniæ pars Borealis est. Terminos habet ab Ortu Germanicum Oceanum, à Septentrione Orcades, & Deucaledonium mare, à Meridie vallum Severi non longè ab urbe Alcuith, de quo Beda l. 1. c. 12. ab Occasu verò Hyberniæ insulæ objacet. A Scotis nomen habet, qui primùm è Scythia in Hyberniam, & ex Hybernia in eam venere, quosque à Scythis haud differre arbitror, cùm Belgæ, sive Germani inferiores Scythas & Scotos uno nomine *Scutten* appellent. Hanc Romanis subjectam non fuisse satis ex hoc colligere est, quod in Notitia Civili Romani Imperii nulla hujus mentio fiat. A natura Tajo flumine, qui eam interfecat, dividitur in Australem, quæ Cis-Tajana dicitur, incolarumque frequentia, honestis moribus, divitiisque non paucis nobilior est: & Borealem, quæ Trans-Tajana, rudiorque, priscorum adhuc Scotorum barbariem aliquatenus retinet. XI. SCOTIÆ ANTIQUA DESCRIPTIO.

Scotos Euangelii luce jam illustratos fuisse sub Cælestino Papa testatur Prosper Aquitanicus [a] cùm ait: *Ad Scotos in Christum credentes ordinatur à Papa Cælestino Palladius, & primus Episcopus mittitur.* Idemque confirmat similibus penè verbis venerabilis Beda [b]. *Anno Dominicæ Incarnationis vigesimo quadringentesimo tertio, Theodosii junioris anno Imperii octavo Palladius ad Scotos in Christum credentes à Pontifice Romanæ Ecclesiæ Cælestino primus mittitur Episcopus.* Unde non parum errant, qui nonnisi post Augustinum, in Scotia ordinatos fuisse Episcopos existimant. Imò multos apud gentem illam temporibus Augustini extitisse, licet schismaticos & ab Ecclesia Romana divisos, facillimè colligitur ex Beda [c], dum ait Laurentium Augustini successorem ad eos scripsisse, ut ad unitatem Ecclesiæ revocaret. Sed & Honorium Papam ad eosdem Epistolam hac de re direxisse, quæ etiam apud Bedam [d] extat, quis nescit? XII. SCOTI PRIMIS SÆCULIS IN FIDE EDUCTI.

Quamvis autem sub iisdem Ecclesiasticis legibus, ac cæteri Christianorum, viverent Episcopi illi, in hoc tamen primis Ecclesiæ sæculis ab aliis diversi fuisse creduntur, quod certas sedes non haberent, & singuli per universam Scotiam Episcopalem exercerent authoritatem. Hujus singularis consuetudinis certius, quod referunt, argumentum est, quod licet sæpius apud Bedam eorum mentio fiat, nullam tamen in Scotia sedem cui præfuerint nominat. Testem tamen proferunt Petrum Blesensem [e] erroneum quorundam Scotiæ & Hiberniæ Episcoporum, qui ubique Pontificalia exercebant, pravum morem arguentem, dum ait in Epistola nomine Richardi Cantuariensis Archiepiscopi scripta: *Sed & diebus istis quidam Pseudoepiscopi Hibernenses, aut Scoticæ linguæ simulantes barbariem, cum à nullo impositionem manus acceperint, Episcopalia populis administrant. Teste quidem Apostolo, nemo sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron. Illi verò non per ostium, sed aliunde intrantes Ecclesiam Christi commaculant, &, ut vituperetur ministerium nostrum, præsumptione sacrilega, dehonestant Episcopalis eminentiæ sacramentum. Cum enim gratiam sacræ unctionis numquam acceperint, celebrant Ordines, Ecclesias dedicant, altaria consecrant, benedicunt Abbates, & sic victum & vestitum miserè mendicantes, sacramenta nostræ redemptionis convertunt in quæstum. Quoniam igitur ex talium administratione in Ecclesia Anglicana multiplex occasio scandali jam emersit, eosque quorum ordinatio* XIII. SCOTORUM EPISCOPORUM SEDES INCERTÆ A MULTIS CREDUNTUR

[a] Prosper Aquit. in Chron. an. 434.

[b] Beda lib. 1. cap. 13.

[c] Idem lib. 2. cap. 4.

[d] Idem lib. 2. c. 19.

[e] Petrus Blesen. Ep. 53.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Addam Orcades*] Episcopus Insularum pag. 166.

dubia est, sacri Canones non admittunt; universitati vestræ mandamus atque præcipimus, quatenus per vestras diœceses generaliter prohibere curetis, ne tales ministrare permittantur Episcopalia, qui barbaræ nationis sunt, atque ordinationis incertæ. Sicut enim non intelligitur præcessisse dedicatio vel baptismus, ubi de talibus dubitatur, ita nec eos reputamus Episcopos, quorum consecratio ignoratur. Ut autem, quid de hujus consuetudinis veritate meo judicio sentiendum sit, exponam, mihi non parum ex hoc dubia est, quod universæ Ecclesiæ legibus contraria fuerit. Barsen, Eulogium & Lazarum Monachos, non urbis alicujus, sed honoris causa pro meritis Episcopos Valentiniani & Valentis temporibus ordinatos fuisse non ignoro, docetque Sozomenus [a]: sed horum exemplum ita singulare est, ut vix quicquam simile in tota Historia Ecclesiastica reperire sit. Adde quod, cùm Episcopi illi per Gallias vicinasque regiones vagantes, plurimos ex authoritate quam obtendebant universali ordinarent, ordinationes illæ omnes quasi nullæ irritæque damnatæ sunt in Concilio Cabilonensi [b], sub Carolo Magno, hocce Decreto: *Sunt in quibusdam locis Scoti, qui se dicunt Episcopos esse, & multos negligentes absque licentia dominorum suorum sive magistrorum Presbyteros & Diaconos ordinant, quorum ordinationem, quia plerumque in simoniacam incidit hæresim, & multis erroribus subjacet, modis omnibus irritam fieri debere omnes uno consensu decrevimus.* Vagorum illorum apud omnes antiquos ordinatio incerta est, licet de aliis Scotis Episcopis legitimè ordinatis sermonem faciant. Unde & alios ab erronibus illis diversos fuisse, qui Eboracensi Archiepiscopo totius Britanniæ Septentrionalis Metropolitæ subessent, arbitramur. Attamen cum apud Bedam cæterosque priscos Authores nullæ his sedes assignentur, nec nos ullas antiquas referemus: sed tantum, ne penitus bujus regionis status Ecclesiasticus ignoretur, duos Archiepiscopos temporis successu in Scotia institutos fuisse, subjungemus, Archiepiscopum nempe sancti Andreæ, qui totius Scotiæ Primas est, & Glascoensem.

[a] Sozomenus lib 6. cap 34. Βάρσης τε καὶ Εὐλόγιος, εἶναι δεῖ... οὐδεμιᾶς πόλεως, ἀλλὰ τιμῆς ἕνεκεν ἀντ' ἀμοιβῆς, ὥσπερ τῶν αὐτοῖς πεπολιτευμένων χειροτονηθέντες ἐν ταῖς ἰδίαις μοναστηρίοις ἐν τρίτῳ καὶ Λάζαρος ὁ θαυμάσιος

[b] Conc Cabil II. Can. 43.

Sub Archiepiscopo S. Andreæ octo sunt Episcopatus, videlicet:

Dunkeldensis.	Brechinensis.
Aberdonensis.	Rossensis.
Moraviensis.	Cathanensis.
Dumblavensis.	Orchadensis.

Sub Glascoënsi verò tres.

Candidæ Casæ.
Lismoriensis.
Insularum.

HYBERNIA.

XIV. ANTIQUA HYBERNIÆ DESCRIPTIO.

UNA superest ex Britannicis insulis Hybernia illustranda, quam Britannicam Insulam nominat Ptolemæus, ut ante me observavit Camdenus, quæque inter majores Insulas in antiquo Geographo [c] recensetur his verbis: *Inter insulas magnitudine & celebritate primas fert Taprobane Indica, post eam Britannia, tertia est altera Britannorum insula Hyberma.* Hanc sic describit venerabilis Beda [d]: *Hyberma & latitudine sui status, & salubritate ac serenitate aerum, multum Britanniæ præstat, ita ut raro ibi nix plusquam triduana remaneat: nemo propter hyemem aut fæna secet æstate, aut stabula fabricet jumentis: nullum ibi reptile videri soleat, nullus vivere serpens valeat. Nam sæpe illò de Britannia allati serpentes, mox ut proximante terris navigio, odore aëris illius attacti fuerint, intereant: quin potius, omnia pene, quæ de eadem insula sunt, contra venenum valent.* Deni-

[c] Notit antiq. Τῶν νήσων πρωτεύει ἡ Ἰνδικὴ ΤΑΠΡΟΒΑΝΗ μεγέθει καὶ δόξῃ, μεθ' ἣν ἡ ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ, τρίτη ἑτέρα Βρετάνων ἡ ΙΟΥΗΡΝΙΑ.

[d] Beda lib. 1. cap. 1.

que

quæ vidimus, quibusdam à serpente percussis, rasa folia codicum, qui de Hybernia fuerant, & ipsam rasuram aquæ immissam, ac potui datam, talibus protinus totam vim veneni grassantis, totum inflati corporis absumpsisse ac sedasse tumorem. Dives lactis ac mellis insula, nec vinearum expers, piscium volucrumque, sed & cervorum venatu insignis. Hæc autem propriè patria Scotorum est. Ab hac egressi tertiam in Britannia Britonibus & Pictis gentem addiderunt. Est autem sinus maris permaximus, qui antiquitus gentem Britonum à Pictis secernebat, qui ab Occidente in terras longo spatio erumpit, ubi est civitas Britonum munitissima usque hodie, quæ vocatur Alcuith: ad cujus videlicet sinus partem Septentrionalem Scoti advenientes sibi locum patriæ fecerunt.

XV. ECCLESIÆ HYBERNICÆ PRIMORDIA

Jam quo tempore Hybernis Euangelium prædicatum fuerit, adeò certum non est: haud tamen dubium, quin apud eos primis sæculis Christiani fuerint, sicut & in Britannia Magna. Non enim probabile est Palladium, qui ad Scotos à Cælestino missus est, his qui apud Hyberniam degebant, fidem per se vel per alios prædicare omisisse: maxime cùm Scoti tunc temporis non minus in Hybernia, quam in Caledonia habitarent. Horum Apostolum quidam sanctum Patricium Palladii successorem dicunt: sed vix mihi suaderi potest nullum ante eum Hybernis Euangelium prædicasse. Certius est hunc eximiæ sanctitatis virum tanto cum successu fidei Christianæ semen inter eos sparsisse, ut solum ipsum brevi tempore sanctorum patria diceretur, ideoque totius insulæ Apostolus abhinc nominatus fuerit.

XVI. SEDES EPISCOPALES HYBERNIÆ.

Sedit Patricius apud Armacham, teste sancto Bernardo, qui hic vivum præfuisse & mortuum requievisse scribit, ubi nunc est sedes Archiepiscopalis. Id autem à multis sæculis, ut in regionis prima Ecclesia fuisse affirmant omnes Hyberni scriptores, & eo verisimilius in Hybernia Metropolitam fuisse arbitrantur, quod non pauci fuerint olim in ea Episcopi, ut clarè colligitur ex Epistola, quam Gregorins Magnus [a] ad eos scripsit, de his qui ex Nestoriana hæresi ad Ecclesiam revertebantur, docens hæreticos illos novo baptismate haud tingendos esse, qui vero semel abluti fuerant, sed ab his expetendam solum veram conversionem, veræque fidei professionem, qua Nestorium cum omnibus sequacibus suis, & reliquas hæreses anathematizarent. At [1] his obstare videtur quantum ad Armacham Beda [b] hæc de Hybernia scribens: *Habere autem solet ipsa Insula Rectorem semper Abbatem Presbyterum, cujus juri, & omnis provincia, & ipsi etiam Episcopi ordine inusitato debeant esse subjecti, juxta exemplum primi Doctoris illius, qui non Episcopus sed Presbyter extitit & Monachus.* Certius addam horum omnium Primatem, si non Metropolitam, Cantuariensem Episcopum fuisse, ut legitur apud eumdem Venerabilem Bedam [c], dum hæc de Laurentio ait: *Successit autem Augustino in Episcopatu Laurentius, qui non solum novæ, quæ de Anglis erat collecta, Ecclesiæ curam gerebat, sed & veterum Britanniæ incolarum, nec non & Scotorum, qui Hyberniam insulam Britanniæ proximam incolunt, populis, pastoralem impendere solicitudinem curabat.*

[a] Greg. Mag. Ep. 41. lib. 9. Ind. 4. ad Quirinum & Episcopos Hyberniæ

[b] Beda lib. 3. c. 4.

[c] Idem lib. 2. c. 4.

Cæterum quæ ibi fuerint antiquæ Sedes Episcopales certò dici non potest: cùm nullius ex iis mentio fiat apud priscos historiæ scriptores. Nunc in ea quatuor Archiepiscopi, Armachanus, qui etiam totius Hyberniæ Primas est, Dublinensis, Cassiliensis, & Tuamensis: quorum authoritati subjiciuntur sequentes Episcopatus juxta Camdenum.

Archie-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

[1] *His obstare videtur quantum ad Armacham Beda &c.*] Beda non loquitur de ipsa Insula Hyberniæ, sed de adjacenti Insula parva Hia, in qua S. Columba Monasterium extruxit, cujus Abbas supremam etiam in ipsos Episcopos auctoritatem obtinebat. Hoc tamen non officit, quin primus inter reliquos Episcopatus fuerit Armacha.

Archiepiſcopo Armachano totius Hyberniæ Primati ſubſunt.

Midenſis vel Elnamirand.
Dunenſis, aliàs Dundalethglas.
Clochorenſis, aliàs Lugundunenſis.
Connerenſis.
Ardachadenſis.
Rathbotenſis.
Rathlucenſis.
Daln-liguirenſis.
Dearrihenſis.

Archiepiſcopo Dublinenſi parent.

Glendelacenſis.
Fernenſis.
Offerienſis, aliàs De Canic.
Leclinenſis.
Kil-darenſis, aliàs Darenſis.

Archiepiſcopo Caſſilienſi ſubſunt.

Laonienſis de Kendalnam.
Limricenſis.
De Inſula Cathay.
De Cellumabrath.
Mehcenſis vel de Emileth.
Roſſienſis, aliàs Roſcreenſis.
Waterfordienſis aliàs de Batilfordian.
Liſmorenſis.
Clonenſis, aliàs de Cluanania.
Corcagienſis.
De Roſalither.
Ardefertenſis.

Archiepiſcopo Tuamenſi ſubjiciuntur.

Dnatenſis, aliàs Killmacduoc.
De Mageo.
Enachdunenſis.
De Cellaiaro.
De Roſconnon.
Clonfertenſis.
Achadenſis.
Ladenſis, aliàs Killaleth.
De Conany.
De Killmunduach.
Elphinenſis.

HIS-

ANTIQUORUM HISPANIÆ EPISCOPATUUM GEOGRAPHICA DESCRIPTIO Nova.
Amstelædami, excudit FRANCISCUS HALMA Typograph. et Bibliopol. sub signo Constantini magni. cum Privilegio.
Scala Milliarium
CANTABRICUS OCEANUS.
ATLANTICUS OCEANUS.
MARE GADITANUM.
MARE HIBERICUM.
MARE MEDITERRANEUM
GALLIÆ PARS
BALEARICUM MARE.
SUCRONENSIS SINUS.
ILLICITANUS SINUS.
URSITANUS SINUS.
BALEARIDES INSULÆ.
BALEARIS MAJOR
BALEARIS MINOR
EBUSUS
Ophiusa
AFRICÆ PARS.
Fretum Herculeum.
HISPANIA
PROVINCIA GALLICIA
PROVINCIA LUSITANIA
PROVINCIA TARRACONENSIS
PROVINCIA CARTAGINIENSIS
BÆTICA PROVINCIA
HISPALENSIS
EMERITENSIS
Aginnum
Rutena
Lactora
ELUSA
Albiga
Aquæ
Tarba
Tolosa
Olero
Biterræ
Agatha
Pompeiona
Convenæ
NARBONA
Iria Flavia
Lucus
Auria
Asturica
Legio
Tude
Valentia ad Minum
Pallentia
Auca
Calagurris
Velia
Osca
Turiasso
Orgello
Emporiæ
Uxama al. Oxoma
Cæsaraugusta
Ilerda
Ausa
Gerunda
Egara
Barcino
TARRACONA
Dertosa
Iberus fl.
Bracara
Dumium
Portucalle
Durius fl.
Lamecum
Salmantica
Abula
Secobia
Segontia
Arcabrica
Viseum
Æminium
Conimbrica
Egitania
Caurium
Complutum
Ergavica
TOLETUM
Valeria
Segobriga
Bigastrum
Valentia
Olysippo
Tagus fl.
AUGUSTA EMERITA
Oretum
Ebora
Mentesa
Castulo
Sætabis
Dianium
Dianium Prom.
Pax Julia
Corduba
Illiturgi
Ilipa
Italica
HISPALIS
Astigis
Egabro
Salaria
Basti
Eliocroca
Illicis
Carthago
Saturni Prom.
Acci
Eliberi
Ossonoba
Lacobriga
Tucci
Asindum
Malaca
Abdara
Charidenium Prom.

ANTIQUORUM HISPANIAE EPISCOPATUUM GEOGRAPHICA DESCRIPTIO Nova.
CANTABRICUS OCEANUS.
ATLANTICUS OCEANUS.
MARE GADITANUM.
MARE HIBERICUM.
MARE MEDITERRANEUM.
BALEARICUM MARE.
BALEARIDES INSULAE.
SUCRONENSIS SINUS.
ILLICITANUS SINUS.
URSITANUS SINUS.
PROVINCIA TARRACONENSIS.
PROVINCIA CARTAGINENSIS.
PROVINCIA GALLICIA.
PROVINCIA LUSITANIA.
PROVINCIA BAETICA.
AFRICAE PARS.
Fretum Herculeum

Tandem in quinque Provincias distributa est, Lusitaniam, Bæticam, Galleciam, Carthaginensem, Tarraconensem. Subjectæ quidem fuerunt Tingitana in Africa & Baleares Insulæ Vicario Hispaniarum, ut videre est in Notitia [a] civili Imperii, sed ad modicum solummodo tempus, cum aliter esse cœperit, imperantibus Arcadio & Honorio, circa annum humanæ salutis CCCXCIX. Sub his enim, Macrobio facto Præfecto Prætorio Galliarum, Proclianus ejus Vicarius in Hispania per eas authoritatem habere desiit, unde & Vicarius quinque Provinciarum tantum dictus est [b]: Harum autem fines sic describuntur apud Geographos. Bætica habet à Meridie mare Iberum, à Septentrione Anam fluvium, quo à Lusitania separatur, extenditurque ab ostiis fluvii Anæ usque ad Murgim urbem. Lusitania Ana & Durio fluviis & Oceano clausa est. Gallecia à Durio fluvio ad Promontorium Neriam, nunc caput Sanctæ Mariæ finis terræ dictum, protenditur; & à dicto Promontorio Boream versus, usque ad Victoriæ montem & fines Cantabrorum. Tarraconensis Pyrenæis à Septentrione, Carthaginensi Provincia à Meridie, Mari Iberico ab Ortu, & Gallecia ab Occasu terminatur. Carthaginensis denique à Murgi ad oram maris Iberici incipiens, & pene ad Saguntum desinens, finitur ab Occasu Lusitania & Bætica, à Septentrione Tarraconensi, à Meridie etiam Bætica, & ab Ortu Mari Mediterraneo. Easdem recenset provincias Notitia civilis Imperii Romani, apud quam etiam legitur Bæticam, Lusitaniam & Galleciam Consulares fuisse, reliquas verò Præsidiales, saltem pro tempore quo facta est dicta Notitia. Sulpitius enim Severus vult Galleciam à Proconsule regi desiisse sub Gratiano. Verùm hæc de Notitia civili sufficiant.

[a] Notit Imperii Romani.

[b] L. 3. C. de Paganis.

III.

A QUIBUS PRIMUM IN FIDE ERUDITI HISPANI.

De Ecclesiastica dicturus, haud è re alienum arbitror, si ante omnia observaverim cuinam Apostolorum prædicandi Euangelii per Hispanias cura obtigerit. D. Petrum Apostolorum Principem in eam venisse scribit Simeon Metaphrastes [c]: Attamen hujus tanti beneficii pene omnes Hispani scriptores Sanctum Jacobum majorem Apostolum Zebedæi filium & Joannis fratrem præcipuum ministrum faciunt. Nec ego repugnabo, cùm hæc sententia multis & probabilibus conjecturis, necnon adeo antiqua traditione nitatur, anthoremque habuerit, licèt primùm, Isidorum Hispalensem sub finem sexti sæculi. Sed non minus probabile videtur Beatum Paulum Apostolum Hispaniam visitando, hanc etiam Euangelii luce illustrasse. In eam se venturum promiserat ad Romanos [d] hæc scribens: *Cum in Hispaniam proficisci cœpero, spero quod præteriens videam vos.* Et infra eodem capite: *Hoc cum consummavero, proficiscar per vos in Hispaniam.* Quod revera in eam tanti muneris obeundi causa profectus sit, non pauci ex scriptoribus antiquis Græcis Latinisque testantur. *Paulus quidem*, inquit Epiphanius [e], *usque in Hispaniam profectus est, Petrus verò sæpius Pontum & Bithyniam peragravit.* Idem non minus clarè docet Dorotheus Episcopus Tyri [f]: *Paulus post assumptionem Domini nostri Jesu Christi ab ipso vocatus, & Apostolorum Catalogo accersitus, à Hierusalem Euangelii prædicationem exorsus, ad Illyricum usque Italiam & Hispanias prædicando progressus est.* Sed audiamus D. Hieronymum [g], quomodo magnus hic Apostolus primus in Hispania prædicarit, narrantem: *Paulus Apostolus quasi turbo violentus & sæva tempestas, & tumentis maris gurges, persequebatur & nitebatur opprimere Ecclesiam Dei. Qui vocatus à Domino effusus est super faciem universæ terræ, ut prædicaret Euangelium de Hierosolymis usque ad Illyricum, & ædificaret non super alterius fundamentum, ubi jam fuerat prædicatum, sed usque ad Hispanias tenderet, & à mari rubro, imò ab Oceano usque ad Oceanum curreret, imitans Dominum suum & Solem justitiæ.* Nec omittam D. Chrysostomum [h], qui animam Pauli ad Christum voce cælitus delapsa ex Judaismo nuper conversam, non otiosam, non in uno loco stantem, sed ab Hierusalem in Illyricum usque currentem, & in Hispaniam abeuntem describit. Plures his addere difficile non esset: sed quis tanti

[c] Metaphrast. in vita S. Petri.

[d] ad Rom. 15.

[e] Epiphan. adversus hæres. lib 1 cap 27. Ὁ μὲν γὰρ Παῦλος καὶ ἐπὶ τὴν Σπανίαν ἀφικόμενος, Πέτρος δὲ πολλάκις Πόντον καὶ Βιθυνίαν ἐπεσκέψατο.

[f] Doroth Episc. Tyri in Synopsi

[g] Hieronym in cap. 5 Amos

[h] D Chrysost. Homil. 13 in cap. 4 1 ad Corinth. Ἀλλ' ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ τρέχοντα, καὶ εἰς Σπανίαν ἀπιόντα.

Tandem in quinque Provincias distributa est, Lusitaniam, Bæticam, Galleciam, Carthaginensem, Tarraconensem. Subjectæ quidem fuerunt Tingitana in Africa & Baleares Insulæ Vicario Hispaniarum, ut videre est in Notitia [a] civili Imperii, sed ad modicum solummodo tempus, cum aliter esse cœperit, imperantibus Arcadio & Honorio, circa annum humanæ salutis CCCXCIX. Sub his enim, Macrobio facto Præfecto Prætorio Galliarum, Proclianus ejus Vicarius in Hispania per eas authoritatem habere desiit, unde & Vicarius quinque Provinciarum tantum dictus est [b]: Harum autem fines sic describuntur apud Geographos· Bætica habet à Meridie mare Iberum, à Septentrione Anam fluvium, quo à Lusitania separatur, extenditurque ab ostiis fluvii Anæ usque ad Murgim urbem. Lusitania Ana & Durio fluviis & Oceano clausa est. Gallecia à Durio fluvio ad Promontorium Neriam, nunc caput Sanctæ Mariæ finis terræ dictum, protenditur; & à dicto Promontorio Boream versus, usque ad Victoriæ montem & fines Cantabrorum. Tarraconensis Pyrenæis à Septentrione, Carthaginensi Provincia à Meridie, Mari Iberico ab Ortu, & Gallecia ab Occasu terminatur. Carthaginensis denique à Murgi ad oram maris Iberici incipiens, & pene ad Saguntum desinens, finitur ab Occasu Lusitania & Bætica, à Septentrione Tarraconensi, à Meridie etiam Bætica, & ab Ortu Mari Mediterraneo. Easdem recenset provincias Notitia civilis Imperii Romani, apud quam etiam legitur Bæticam, Lusitaniam & Galleciam Consulares fuisse, reliquas verò Præsidiales, saltem pro tempore quo facta est dicta Notitia. Sulpitius enim Severus vult Galleciam à Proconsule regi desiisse sub Gratiano. Verùm hæc de Notitia civili sufficiant.

[a] Notit Imperii Romani.

[b] L. 3. C. de Paganis.

III.

A QUIBUS PRIMUM IN FIDE ERUDITI HISPANI.

De Ecclesiastica dicturus, haud è re alienum arbitror, si ante omnia observaverim cuinam Apostolorum prædicandi Euangelii per Hispanias cura obtigerit. D. Petrum Apostolorum Principem in eam venisse scribit Simeon Metaphrastes [c]: Attamen hujus tanti beneficii pene omnes Hispani scriptores Sanctum Jacobum majorem Apostolum Zebedæi filium & Joannis fratrem præcipuum ministrum faciunt. Nec ego repugnabo, cùm hæc sententia multis & probabilibus conjecturis, necnon adeo antiqua traditione nitatur, authoremque habuerit, licèt primùm, Isidorum Hispalensem sub finem sexti sæculi. Sed non minus probabile videtur Beatum Paulum Apostolum Hispaniam visitando, hanc etiam Euangelii luce illustrasse. In eam se venturum promiserat ad Romanos [d] hæc scribens: *Cum in Hispaniam proficisci cœpero, spero quod præteriens videam vos.* Et infra eodem capite: *Hoc cum consummavero, proficiscar per vos in Hispaniam.* Quod revera in eam tanti muneris obeundi causa profectus sit, non pauci ex scriptoribus antiquis Græcis Latinisque testantur. *Paulus quidem*, inquit Epiphanius [e], *usque in Hispaniam profectus est, Petrus verò sæpius Pontum & Bithyniam peragravit.* Idem non minus clarè docet Dorotheus Episcopus Tyri [f]: *Paulus post assumptionem Domini nostri Jesu Christi ab ipso vocatus, & Apostolorum Catalogo accersitus, à Hierusalem Euangelii prædicationem exorsus, ad Illyricum usque Italiam & Hispanias prædicando progressus est.* Sed audiamus D. Hieronymum [g], quomodo magnus hic Apostolus primus in Hispania prædicarit, narrantem: *Paulus Apostolus quasi turbo violentus & sæva tempestas, & tumentis maris gurges, persequebatur & nitebatur opprimere Ecclesiam Dei. Qui vocatus à Domino effusus est super faciem universæ terræ, ut prædicaret Euangelium de Hierosolymis usque ad Illyricum, & ædificaret non super alterius fundamentum, ubi jam fuerat prædicatum, sed usque ad Hispanias tenderet, & à mari rubro, imò ab Oceano usque ad Oceanum curreret, imitans Dominum suum & Solem justitiæ.* Nec omittam D. Chrysostomum [h], qui animam Pauli ad Christum voce cælitus delapsa ex Judaismo nuper conversam, non otiosam, non in uno loco stantem, sed ab Hierusalem in Illyricum usque currentem, & in Hispaniam abeuntem describit. Plures his addere difficile non esset: sed quis tanti

[c] Metaphrast. in vita S. Petri.

[d] ad Rom. 15.

[e] Epiphan. adversus hæres. lib 1 cap 27. Ὁ μὲν γὰρ Παῦλος καὶ ἐπὶ τὴν Ἱσπανίαν ἀφικνεῖται, Πέτρος δὲ πολλάκις Πόντον καὶ Βιθυνίαν ἐπεσκέψατο.

[f] Doroth Episc. Tyri in Synopsi

[g] Hieronym in cap. 5 Amos

[h] D Chrysost. Homil. 13 in cap 4 1 ad Corinth. Ἀλλ' ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ τρέχοντα, καὶ εἰς Σπανίαν ἀπιόντα.

tanti nominis testibus fidem negabit, qui & prioribus post Apostolos sæculis vixerunt, & nobis ab ipso Deo veritatis præcones dati sunt.

Post Apostolos magna veneratione colitur B Eugenius primus Episcopus Toletanus, quippe qui vicinas Toleto regiones fide illustrarit: sed quo tempore in Hispaniam venerit, aliqua contentio est inter historiæ peritos. Alii hunc missum volunt ab Apostolorum principe, & alii sub Decio à nostro Dionysio Parisiensi, ut supra observavimus. Quid autem probabiliter sentiendum, equidem non ignoro. Ar quamvis nil contra veritatem dicere liceat, non tamen omnis veritas, maximè quæ odium parit, proferenda est. Quidquid sit, nemini dubium esse potest, quin primis sæculis post Christi Ascensionem in Hispania Euangelium prædicatum fuerir: cùm in omnibus antiquis hujusce regionis monumentis, & Conciliorum & Martyrum & Episcoporum per illa frequens memoria sit.

IV. Institutio Metropoleon Ecclesiasticarum in Hispania

Sed ut de illius Notitia dicamus, quo tempore in Provincias Ecclesiasticas dividi cœperit, non ita certum est, nullosque testes habemus ante Concilium Elibertanum. Ex hujus [a] Canonibus patet primas in ea Cathedras sive Metropoles, & ex consequenti Provincias Ecclesiasticas tunc extitisse. Ejus verba sunt: *Placuit ubicumque, & maximè in eo loco, in quo primæ Cathedræ constitutus est Episcopus, ut interrogentur hi qui communicatorias literas tradunt, an nomina rectè habeant, & suo testimonio comprobent.* At licet ex hoc Canone certum sit Metropoles, & proinde Ecclesiasticas Provincias in Hispania jam institutas fuisse, attamen quæ & quot fuerint nullatenus apparet. Ego, ut verum fatear, haud certam existimo harum Notitiam, quam Garsias Loaysa dedit ex vetusto Codice Bibliothecæ Toletanæ, quo sic legitur. *Cæsar Constantinus imperii sui anno quarto, cùm esset in Hispania, convocatis ejus Episcopis, totam Provinciam in sex Archiepiscopatus partitus est, decrevitque omnes peculiaribus diœcesibus & finibus contineri. Prima sedes est Narbo. Secunda Tarraco Tertia Bracara. Quarta est Spalis. Quinta Emerita. Sexta Toletum.* Etenim quamvis sub Gothis, qui Hispaniam anno tantum quadringentesimo decimo sexto ingressi sunt, imperantibus Theodosio & Honorio, Narbona Metropolis eique subjectæ sedes Episcopales ad Hispaniam spectarint: attamen temporibus Constantini Imperatoris ex Galliis erant, Romanoque Imperio subditæ, cum nondum à Francis nec à Gothis armis comparatæ fuissent. Adde quod Toletum haud Metropolis esset Carrhaginensis Provinciæ sub Constantino, ut inferius dicetur. Multo minus probabilis est sententia Ambrosii Morales, qui divisionem Hispaniarum in quinque Provincias Ecclesiasticas, exclusa Narbonensi, jam ante Constantinum factam asserit ex levi, ut arbitror, ratione: satis enim ex hoc refellitur, quod ab ipsomet Constantino vel ejus successoribus in easdem quinque Provincias Civiles, ad quarum normam postea Ecclesiasticæ factæ sunt, primum divisa sit: cùm hoc posito, quomodo fuerint ante eum quinque Metropoles & Provinciæ Ecclesiasticæ non capiatur. Veritati convenientius erit, si dicamus, quod facta divisione istius diœcesis in quinque Provincias Civiles, scilicet Lusitaniam, Bæticam, Galleciam, Carrhaginensem & Tarraconensem, Ecclesia, quæ ut plurimum ordinem Imperii secuta est, easdem Ecclesiasticas instituit, singulisque præfecit Episcopos primarum urbium, quibus Præsides sedem fixerant, videlicet Emeritensem, Hispalensem, Bracarensem, Carthaginensem & Tarraconensem, hos Metropolitanos constituens aliarum civitatum. Nec mihi circa hoc quidquam verisimilius hactenus in mentem venit. Sed de singulis Metropolibus aliquid dicamus.

V. Carthago nova Metropolis Hispaniæ Carthaginensis.

Carrhago nova, hodie Carrhagena, civitas Hispaniæ Tarraconensis in ora Contestanorum: hanc à Pœnis ædificatam scribit Isidorus [b] hæc habens: *Afri sub Hannibale maritima Hispaniæ occupantes Carthaginem Spartariam construxerunt, quæ à Romanis capta & Colonia facta, nomen etiam Provinciæ dedit, nunc*

[a] Concil. Elibérit. can. 58.

[b] Isidorus lib. 15 Origin.

nunc autem à Gothis subversa atque in desolationem redacta est. Hujus construendæ duplex ratio fuit; una eversio veteris Carthaginis Pœnorum coloniæ, ac Metropolis Citerioris Hispaniæ: secunda verò institutio seu ampliatio Tarraconæ per Scipiones, post deletam veterem Carthaginem, in Metropolim Citerioris Hispaniæ erectæ. Quemadmodum enim Romani Citeriorem Hispaniam castris obfirmarunt, Carthaginenses prudenti consilio civitates Ulterioris Hispaniæ, quæ ex horum dominio erant, non minori cura anxerunt, vallisque muniere. Eam porro sic describit Strabo [a]: *Carthago nova, ab Asdrubale condita, eo qui Barca Annibalis patri successit, longè præstantissima omnium hujus regionis urbium: nam & loci natura est munitissima, & muro præclarè exstructo, & ornata est portibus & lacu, & argenteis metallis, & cum ibi tum in vicinis locis multum consit salsamentorum. estque hoc magnum emporium, ubi & mediterranei maritimas, & maritimi mediterraneas mercantur merces.* Unde & apud eam byemasse olim Præfectum Romanum ut in Primaria regionis docet idem Strabo [b] his verbis: *Ipse Præfectus in maritimis hyemare solet jus dicendo, maximè Carthagine aut Tarracone: per æstatem obit Provinciam, inspiciens quæ quovis tempore correctionem desiderant.*

[a] Strabo lib. 3.

[b] Idem lib. 3.

Sed quis hanc etiam Metropolim Ecclesiasticam, sedemque Archiepiscopalem antiqnitus fuisse non fatebitur, si Hectorem Carthaginensem Episcopum ita subscriptum Concilio Tarraconensi anno quingentesimo decimo sexto legerit? *Hector Episcopus Metropolis Carthaginensis subscripsi.* Ne autem id amanuensium errore scriptum esse quispiam suspicetur, certum est ita legi in duobus pervetustis MSS. Codd. Bibliothecæ Toletanæ & Divi Laurentii. Favet huic sententiæ historia antiqua Hispaniæ ab Ambrosio Morales prolata, quæ disertis verbis asserit hanc olim civitatem eximiam extitisse, usque ad Gothorum tempora, quibus à Vandalis diruta est, ejusque dignitatem Metropoliticam in Ecclesiam Toletanam translatam fuisse; ideoque Provinciam illam non Toletanam, sed Carthaginensem dictam. Hujus verba sic ab eo referuntur, quæ licet vulgari sermone expressa haud omittenda esse duxi [c]: *Alli vuo antiquamente dignidad de ciudad, ma agora que fue destruyda por los Vandalos, en el tiempo de los Godos, la dignidad fue passada à la Iglesia di Toledo, y aun hasta agora la Provincia de Toledo, se llama Provincia de Cartagena.* His nil clarius, attamen res tota non parum ex infra dicendis lucis accipiet.

[c] Chronic. antiq. Hispan apud Morales lib. 11. cap. 19.

VI. TOLETUM METROPOLIS CARPETANIÆ PROVINCIÆ.

Toletum urbs Hispaniæ celebris, & Carpetanorum caput, in centro Hispaniæ, ad Tagum fluvium circumfluentem, inter Burgos ad Septentrionem, Cordubam ad Meridiem, Valentiam ad Ortum, & Ulissiponem ad Occasum. Provincia antem Carpetania dicta est, cujus Carpetani accolæ circa Toletum, citra & ultra Tagum fluvium habitantes: eosdemque circiter limites habuit, ut ajunt Villanovanus & Morales, quos postea regnum Toletanum, sed longè alios antiquitus in ordine civili, quam Provincia Carthaginensis, quæ major fuit. Carpetanorum autem urbes sic describit Ptolemæus [d]: *Australiores Vacceis & Arevaccibus sunt Carpetani, in quibus urbes: Ilurbida, Stelesta, Ilarcuris, Varada, Thermeda, Titualcia, Mantua Viseria olim, Toletum, Complutum, Caracca, Libora Elbora olim, Ispinum, Mentercosa, Barnacis, Alternia, Paterniana, Rigusa, Laminium.* At multo plures in Carthaginensi fuisse apud ipsum Ptolemæum videre est, sicut & Carpetaniam Carthaginensis tantum partem extitisse.

[d] Ptolem. lib. 2. c. 6.

Porro Toletanum Episcopum Carpetaniæ Metropolitam primò habitum esse certo colligitur ex ejus subscriptione in Concilio Toletano tertio. Ea est: *Euphemius in Christi nomine Ecclesiæ Catholicæ Toletanæ Metropolitanus Episcopus Provinciæ Carpetaniæ, his constitutionibus, quibus in urbe Toletana interfui, annuens subscripsi.* Quis enim hac cognita Metropolitæ istius Provinciæ dignitatem ei negabit? An autem totius Carthaginensis Metropolis Ecclesiastica olim Toletum ante Carthaginem habitum sit, non levis ratio dubi-

dubitandi eſt: cùm ab initio longè inferior & minor urbs fuerit Carthagine. De boc enim loquens Livius [a] ait: *Toletum parva urbs, ſed loco munita.* Quid autem Strabo de Carthagine ſcripſerit, & quantum eam ſuper Toletum extollat modo vidimus. Unde cùm Metropoles Eccleſiaſticæ eædem eſſent, ut plurimum, ac primariæ civitates provinciæ cujuſque, quin Carthagini honor ille prius delarus fuerit, nullatenus dubitare valeo. Nec parum favere videtur Carthagini Euphemii Toletani ſubſcriptio, qui ſe tantùm Provinciæ Carpetaniæ Metropolitam dixit in Concilio tertio Toletano. At numquid iſtud clare teſtatur [b] contentio inter Toletanum Archiepiſcopum & Epiſcopos Provinciæ Carthaginenſis, quorum civitates extra Carpetaniam erant? Hi cùm à pluribus ſæculis ſubjecti fuiſſent Epiſcopo Carthaginenſi, Toletano, quantumvis buic Reges Gothi faverenr, ſubeſſe noluerunr, aſſerenres ſe ex Provincia Carthaginenſi, Toleranum autem Epiſcopum Metropolitam ſolius Carpetaniæ Provinciæ, ideoque nec huic niſi contra Canones obedire poſſe. His tamen obſtare volunt, in gratiam Toletani Epiſcopi, decretum à Gundemaro Rege, in conventu, quem pro definienda contentione illa Toleti anno 610. fieri curavit, editum; & quo dignitas Metropolitana prorſus Carthaginenſi Epiſcopo denegata eſt, conceſſaque Toletano, juxta (ut in eo dicitur) antiquos Patrum canones, nòn tantum in Epiſcopos Provinciæ Carpetaniæ, ſed etiam in omnes totius Carthaginenſis. Decreti verba ſunt [c]: *Illud autem, quod jam pridem in generali Synodo Concilii Toletani, à venerabili Euphemio Epiſcopo, manus ſubſcriptione notatum eſt, Carpetaniæ Provinciæ Toletanam eſſe ſedem Metropolim, nos ejuſdem ignorantiæ ſententiam corrigimus. ſcientes proculdubio Carpetaniæ regionem non eſſe Provinciam, ſed partem Carthaginenſis Provinciæ, juxta quod & antiqua rerum geſtarum monumenta declarant. Ob hoc, quia una eademque Provincia eſt, decernimus, ut ſicut Bætica, Luſitania, vel Tarraconenſis Provincia, vel reliquæ ad regni noſtri regimina pertinentes, ſecundum antiqua Patrum decreta, ſingulos noſcuntur habere Metropolitanos, ita & Carthaginenſis Provincia unum eundemque, quem priſca Synodalis declarat auctoritas, & veneretur Primatem, & inter omnes comprovinciales ſummum honoret Antiſtitem neque quicquam contempto eodem ultra fiat, qualia hactenus arrogantium Sacerdotum ſuperba tentavit præſumptio.* Certè ſi Decreto illi credamus, Primatum Toleto tribuendum non Carthagini quis non videt? At mihi tanto magis ſuſpectæ fidei eſt, quod Hector ſubſcribens Tarraconenſi Concilio Carthaginem Metropolim dixerit, & Euphemius nonniſi Carpetaniæ ſe Metropolitam ſcribat. Adde quod Decretum iſtud Carthaginenſem Provinciam eandem cum Carpetania faciat, licet apud Geographos omnino diverſa ſit: Hinc enim, an potius ex authoritate Gundemari Regis quam ex rei veritate editum ſit, locus dubitandi eſt.

[a] Livius Decad 4. lib 5.

[b] Conc Tolet. ſub Gundemaro.

[c] Decret Gundemari ad calcem Conc. Tol.

VII

HISPALIS METROPOLIS BÆTICÆ PROVINCIÆ.

Hiſpalis, quæ & olim Spalis dicta eſt, Hiſpaniæ Bæticæ Metropolis, diuque Gothorum ſedes, qui ex ea regium Thronum Toletum ſub Lewigildo rege circa annum 586 tranſtulerunt. Dicitur alio nomine à Plinio [d] Colonia Romulienſis. Hiſpalim autem dictam vult Iſidorus [e] à ſitu, eo quod in ſolo paluſtri, ſuffixis in profundo palis, locata ſit: ſed an hujus nominis originem gratis fingat prudens lector judex ſit. Ego hanc Metropolim Eccleſiaſticam fuiſſe, non tantum ex antiquioribus Notitiis Eccleſiaſticis Hiſpaniæ, quibus ſemper hoc honoris titulo donatur, ſed etiam ex ſubſcriptione Beati Leandri, quæ in fine Concilii tertii Toletani ſic legitur, probabo. *Leander in Chriſti nomine Eccleſiæ Spalenſis Metropolitanus Provinciæ Bæticæ, his conſtitutionibus, quibus in urbe Toletana interfui, annuens ſubſcripſi.* Præterea cùm ſedes Regum eſſet, totius diœceſis Hiſpaniarum primaria etiam multo tempore habita eſt: hincque factum, ut diu Romani Pontifices Hiſpalenſi Archiepiſcopo vices ſuas commiſerint, ſuamque dederint authoritatem in omnes Hiſpaniarum Eccleſias. Id moris antiqui certo probat Epiſtola Simplicii Papæ [f] ad Zenonem Hiſ-

[d] Plin. lib. 3 c. 1.

[e] Iſidor. in Origin.

[f] Simplic. P. Epiſt. 1. ad Zenon. Hiſpal.

Hispalensem Episcopum. *Plurimorum*, inquit, *relatu comperimus, dilectionem tuam, fervore Spiritus Sancti, ita te Ecclesiæ gubernatorem existere, ut naufragii detrimenta, Deo authore, non sentiat. Talibus idcirco gloriantes indiciis, congruum duximus Vicariis sedis nostræ te authoritate fulciri, cujus vigore munitus, Apostolicæ institutionis decreta vel sanctorum terminos Patrum, nullomodo transcendi permittas. quoniam digna honoris remuneratione cumulandus est, per quem in his regionibus divinus crescere innotuit cultus. Deus te incolumem custodiat, frater carissime.* Illam tamen Vicarii Sedis Apostolicæ dignitatem postea Episcopis Hispalensi & Tarraconensi ab Hormisda divisam fuisse ex ejus Epistolis ad utrumque discimus. Hæc quidem habet ad Salustium Hispalensem [a] ei vices suas committens per Bæticam & Lusitaniam tantùm: *Vices itaque nostras per Bæticam Lusitaniamque Provincias, salvis privilegiis, quæ Metropolitanis Episcopis decrevit antiquitas, præsenti tibi authoritate committimus, augentes tuam hujus participatione ministerii dignitatem, relevantes nostras eisdem remedio dispensationis excubias. Et licet de singulis non indigeas edoceri, quem jam probavimus cautius universa servare gratius tamen esse solet, si iterum trames ostendatur, & laboris injunctio superius formata monstretur. Paternas igitur regulas, & decreta à sanctis definita Conciliis, omnibus servanda mandamus. In his vigilantiam tuam, in his curam fraternæ monitu exhortationis extendimus.* Sic etiam ad Joannem Tarraconensem [b] scribens eum Romanæ sedis Vicarium per cæteros Hispaniæ tractus constituit. Sed hujus verba convenientius postea referentur, ubi de Tarracona.

a Hormisda Ep. 26. ad Salust.

b Idem Epist 24 ad Joan Tarrac.

VIII. EMERITA ANTIQUA LUSITANIÆ METROPOLIS.

Emerita non minus illustris quam antiqua Lusitaniæ civitas ad Anam fluvium sita, quam Emeritam Augustam dictam fuisse scribit Isidorus [c] à militibus emeritis Augusti, quibus incolenda data est Ejus meminit Prudentius in hymno de sancta Eulalia martyre, cujus natalitiis ornata dicitur.

c Isidorus lib. 15. Orig

Carmine nobilis Eulalia,
Mortis & indole nobilior,
Emeritam sacra Virgo suam,
Cujus ab ubere progenita est,
Ossibus ornat, amore colit.

Quod olim nobilissima fuerit, etiam hodie docent ruinæ, quæ solæ quasi ex ea restant. Et sane jam inter minores Lusitaniæ urbes, omnique dignitate, etiam Episcopali, spoliata Hanc tamen Metropolim Ecclesiasticam antiquitus fuisse, & apud omnes veteres Notitias legitur, & in Concilio Toletano tertio, cui his terminis subscripsit Emeritensis Episcopus: *Mausona in Christi nomine Ecclesiæ Catholicæ Emeritensis Metropolitanus Episcopus Provinciæ Lusitaniæ, his constitutionibus, quibus in urbe Toletana interfui, manu mea subscripsi.* Eodem quoque cum honoris titulo subscripsit Innocentius decreto regis Gundemari his verbis: *Ego Innocentius Emeritensis Provinciæ Lusitaniæ Metropolitanus Episcopus, dum in urbem Toletanam pro occursu Regio advenissem, agnitis his constitutionibus adsensum præbui, & subscripsi* Unde nec eam Metropolim Ecclesiasticam extitisse dubitari potest: at hujus sedem Archiepiscopalem primum Ovetum urbem, ac postea in Ecclesiam Compostellanam transtulerunt.

IX. BRACARA GALLECIÆ PROVINCIÆ METROPOLIS.

Bracara, sive Augusta Bracarum, antiquus conventus civitatum viginti quatuor dicitur à Plinio [d]. Hanc vocat Ptolomæus [e] Bræcaram Augustam, caputque esse ait Callacorum Bræcariorum, apud quos has urbes dinumerat: *Quæ ad mare pretenduntur, inter fluvios Minium & Doriam, tenent Callaci Bræcarii, in quibus civitates hæ sunt, Bræcara Augusta, Caladunum, Pinetus, Complutica, Tuntobriga* At quod Metropolitica dignitate hujus Episcopus insignitus fuerit, satis indicant verba Concilii Bracarensis secundi, quod sic incipit: *Regnante Domino nostro Jesu Christo, currente æra 610. anno 2. regis Ariamiri, die 18. Kalendarum Januariarum, cùm Gallecia Provinciæ Episcopi, tam ex Bracarensi quam ex Lucensi Synodo, cum suis Metropolitanis, præcepto præfati gloriosissimi Regis, simul in Metropolitana Bracarensi Ecclesia convenissent.* Unde cum Marti-

d Plin lib 3. cap 3.

e Ptol. lib. 2. cap 6.

Martinus Episcopus huic Concilio præfuisset, sic primus subscripsit: *Martinus Bracarensis Metropolitanæ Ecclesiæ Episcopus, his gestis subscripsi.* Eodem etiam cum nomine Pantardus ita subscripsit Concilio Toletano tertio: *Pantardus in Christi nomine Ecclesiæ Catholicæ Bracarensis Metropolitanæ Galliciæ Provinciæ Episcopus, his constitutionibus, quibus in urbe Toletana interfui, annuens, tam pro me, quam pro fratre meo Nitigisio Episcopo civitatis Lucensis, subscripsi.* Res ita perspicua est, ut novos testes proferre soli lucem addere sit.

X

TARRACONA METROPOLIS HISPANIÆ TARRACONENSIS.

Tarracona, aliis Tarracon & Tarraco, civitas antiqua amplissimaque Hispaniæ Tarraconensis, cui nomen indidit. De hac ista leguntur apud Strabonem [a]: *Inter Iberi ostia & Pyrenes extrema, ubi sunt Pompeji trophæa, prima urbs est Tarracon, portu quidem carens, sed in sinu condita, & aliis satis instructa rebus, nunc non paucioribus quam Carthago frequentata viris. Commodè enim sita est ad Præfectorum in Hispaniis peregrinationes, estque Metropolis, non tantum intra Iberum sitæ Hispaniæ, sed & magnæ partis ejus quæ extra est.* Differt à Tarraga urbe non obscura in Catalaunia inter Ileridam & Barcinonem sita, quam in Vasconibus ponit Ptolemæus [b], qui Tarraconam habet in regione Cosetanorum. Cum autem primaria fuerit regionis illius, non mirum si etiam Metropolis Ecclesiastica. Hunc honorem jam Hilari Papæ temporibus obtinuisse probat ejus Epistola [c] ad Ascanium Tarraconæ & reliquos Tarraconensis Provinciæ Episcopos, quorum querelæ de Barcinonensi Episcopo sine consensu Metropolitani Tarraconensis ordinato, his verbis respondet: *Hoc primum, juxta eorumdem Patrum regulas, volumus custodiri, ut nullus præter notitiam atque consensum fratris Ascanii Metropolitani aliquatenus consecretur Antistes: quia hoc & vetus ordo tenuit, hoc trecentorum decem & octo sanctorum Patrum definivit authoritas. cui quisquis obvias tetenderit manus, eorum se consortio fatetur indignum, quorum præceptionibus resultarit.* Unde Metropolitæ officio fungens Asiaticus præfuit Concilio Barcinonensi sub Reccaredo Rege, eique primus ita subscripsit: *Asiaticus in Christi nomine Episcopus Tarraconensis Metropolitanæ civitatis, his Constitutionibus interfui, consensi, & subscripsi.* At hunc non tantùm Metropolitam, sed etiam Vicarium sanctæ Sedis fuisse per Hispaniæ partem evidenter declarat Epistola Hormisdæ [d] ad Joannem Tarraconensem, qua illi vices suas committit: *Quia*, inquit, *per insinuationem dilectionis tuæ hujus nobis est viæ patefacta providentia, remuneramus solicitudinem tuam, & servatis privilegiis Metropolitanorum, vices vobis Apostolicæ Sedis eatenus delegamus, ut inspectis istis, sive ea quæ ad Canones pertinent, sive ea quæ à nobis sunt nuper mandata, serventur, sive ea quæ de Ecclesiasticis causis tuæ revelationi contigerint, sub sua nobis insinuatione pandantur. Erit hoc studii ac solicitudinis tuæ, ut talem te in his, quæ injunguntur, exhibeas, ut fidem integritatemque ejus, cujus curam suscipis, imiteris.*

[a] Strabo lib. 3.

[b] Ptol lib. 2. cap. 6

[c] Hil P Epist. 2 ad Ascan. Tarrac.

[d] Hormisda Ep. 24 ad Joann. Tarrac.

XI

LUCUS AUGUSTI ALTERA METROPOLIS GALLECIÆ.

Addam & Lucum Augusti alteram Galleciæ Metropolim factam fuisse Suevorum tempore. Est Lucus Augusti urbs Galleciæ adeo celebris, octodecim leucis à Compostella distans Mindonem versus, ab Alfonso Rege victis Mauris anno salutis septingentesimo quinquagesimo tertio recuperata, jamque una ex Suffraganeis Archiepiscopi Compostellani. Quomodo autem honorem Metropolis adepta sit clarè describitur in Concilio [e] apud eam habito sub Theodomiro principe, ad cujus instantiam illi concessus est. Hujus verba sunt: *Tempore Suevorum sub æra sexcentesima septima, die Kalendarum Januarii, Theodomirus Princeps idem Suevorum, Concilium in civitate Luco fieri præcepit, ad confirmandam fidem Catholicam, vel pro diversis Ecclesiæ causis. Postquam peregerunt quicquid se Concilio ingerebat, direxit idem Rex Epistolam suam ad Episcopos, qui ibidem erant congregati, continentem hæc Cupio, sanctissimi Patres, ut provida utilitate decernatis in Provincia regni nostri, quia in tota Gallecia regione, spatiosæ satis diœceses à paucis Episcopis tenentur, ita ut aliquantæ Ecclesiæ per singulos annos vix possint à suo Episcopo visitari, insuper tantæ Provinciæ unus tantum-*

[e] Acta Concil. Lucensis sub Theodomiro.

tummodo Metropolitanus Episcopus est, & de extremis quibusque Parochiis longum est singulis annis ad Concilium convenire. Dum hanc Epistolam Episcopi legerunt, elegerunt in Synodo, ut Sedes Lucensis esset Metropolitana, sicut & Bracara quæ ibi erat terminus de consinitimis Episcopis, & ad ipsum locum Lucensem grandis semper erat conjunctio Suevorum etiam in ipso Concilio alias Sedes elegerunt, ubi Episcopi ordinarentur. Sicque post hæc pro unaquaque Cathedra diœceses & parochias diviserunt ne inter Episcopos contentio aliquatenus fieret. Verba ita perspicua sunt, ut his alias probationes addere planè superfluum esset.

XII. NARBONENSIS PROVINCIA GOTHORUM TEMPORE INTER HISPANAS CIVILES FUIT.

a Zosimus Ep. 5 ad Episc Galliæ.

Sed & Narbonensem Provinciam inter Hispanas dicendum est numerari cœpisse ab eo tempore, quo sub Gothorum dominatione fuit. Quin prius Arelatensi Archiepiscopo subjecta esset nemini dubium esse potest, cum huic soli ordinationes Episcoporum Narbonensis primæ & secundæ sicut & Viennensis Zosimus Papa [a] disertis verbis in Epistola ad Episcopos Galliæ concedat. *Jussimus*, inquit, *præcipuam sicuti semper habuit Metropolitanus Episcopus Arelatensium civitatis in ordinandis Sacerdotibus teneat authoritatem. Viennensem, Narbonensem primam, & Narbonensem secundam Provincias ad Pontificium suum revocet. Quisquis verò posthac contra Apostolicæ Sedis statuta & præcepta majorum, omisso Metropolitano Episcopo, in Provinciis supra dictis quemquam ordinare præsumpserit, vel is qui ordinari se illicitè scierit, uterque Sacerdotio se carere cognoscat.* Hæc circa annum quadringentesimum decimum septimum scripta sunt.

b Bonifac. P. Epist. 3 ad Hilarium Narbon

Sed quam citò ordo ille mutatus fuerit, certò colligitur ex Bonifacii [b] Zosimi successoris Epistola, qua Hilario Narbonensi potestatem ordinandorum suæ Provinciæ Episcoporum tradit his verbis: *Ad eumdem locum in quo ordinatio talis celebrata dicitur, Metropolitani jure munitus, & præceptionibus nostris fretus accede intelligens arbitrio tuo secundum regulas Patrum quæcumque facienda sunt à nobis esse concessa.* Harum constitutionum varietatem quispiam fortè mutationi dominationis civilis tribuet. Etenim circa annum quadringentesimum duodecimum, Ataulfus post captam Romam, ut ab Italia recederet, sedes ab Honorio cum Gothis suis accepit in Provincia Narbonensi, nec non Placidiam sororem Honorii Narbonæ uxorem duxit: & paulo post Gothi primùm sedem in Hispania vindicarunt. Non tamen hujus mutationis

c Idem Epist 3 quæ sup.

ea ratio fuit, sed veram assignat idem Bonifacius [c] dicta Epistola, scilicet Nicænum decretum, quod tunc maximè observari curavit, cum Patroclum Arelatensem anthoritate sua abuti adverteret. Hæc ait: *Ecce enim, ut caritas tua recognoscit ex subditis Lutubensis Ecclesiæ cleri ordinis, vel plebis, preces suas & lacrymas ad nos, quantum datur intelligi, magno cum dolore miserunt, dicentes Coëpiscopum nostrum Patroclum, sua petitione cessante, in locum decedentis Episcopi nescio quem in alia Provincia, prætermisso Metropolitano, contra Patrum regulas ordinasse. Quod nequaquam possumus ferre patienter, quia convenit nos paternarum Sanctionum diligentes esse custodes. Nulli etenim videtur incognita Synodi constitutio Nicæna, quæ ita præcipit, ut eadem propriè verba ponamus, per unamquamque Provinciam jus Metropolitanos singulos habere debere, nec cuiquam duas esse subjectas. Quod illi, quia aliter credendum non est, servandum Sancto Spiritu suggerente sibimet censuerunt. Unde frater carissime, si ita res sunt, & Ecclesiam supradictam Provinciæ tuæ limes includit, nostra authoritate commonitus, quodquidem facere sponte deberes, desideriis supplicantum & voluntate respecta ad eumdem locum, &c.*

Gertè Narbonensem Provinciam tunc inter Hispanas recenseri cœpisse, cum in Gothorum ditionem venit, non diffiteor. In eoque facile Notitiis duabus assentior, quas Garsias Loaisa dedit ex Godice Hispalensi Divi Laurentii, quem anno Domini 962. editum esse ait: & ex alio Ecclesiæ Ovetensis literis Gothicis scripto. Attamen semper in eam, sicut in cæteras Gal-

d Symmach P Epist. 5 ad Cæsar. Arel

liæ Provincias Arelatensem Episcopum authoritatem quamdam servasse evidenter docet Symmachus [d] in Epistola ad Cæsarium Arelatensem, quæ hæc habet:

habet: *Manentibus siquidem his, quæ Patrum constituta singulis Ecclesiis concesserunt, decernimus, ut circa ea, quæ tam in Gallia, quam in Hispaniæ Provinciis de causa religionis emerserint, fedulitas tuæ fraternitatis invigilet. & si ratio popoſcerit præſentiam Sacerdotum, ſervata conſuetudine, unuſquiſque tuæ dilectionis commonitus authoritate conveniat.* & infrà: *Et ſi tam Eccleſiæ Aquenſis Antiſtes, vel alius quilibet, Metropolitano Pontifici juxta Canonum definitionem vocatus obtemperare noluerit: noverit ſubdendum ſe, quod non optamus, Eccleſiaſticæ diſciplinæ. Et in hac parte magnopere te volumus eſſe ſolicitum, ut ſi quis de Gallicana, vel Hiſpana regionibus, Eccleſiaſtici ordinis atque officii, ad nos venire compulſus fuerit, cum fraternitatis tuæ notitia iter peregrinationis arripiat: ut nec honor ejus per ignorantiam aliquam contumeliam patiatur, & ambiguitate depulſa à nobis animo ſecuro in communionis gratiam poſſit admitti.* Nec tamen hæc obſtitit Arelatenſis Epiſcopi authoritas, quominus Epiſcopi Provinciæ Narbonenſis ad Concilia Hiſpaniæ vocarentur per Apoſtolicæ Sedis Vicarios. Imo hinc factum eſt, ut Concilio Toletano III. Nigetius Narbonenſis, Sedatus Beterrenſis, Benenatus Elnenſis, & Nibridius Agathenſis inter Hiſpanos Epiſcopos ſubſcripſerint.

Dictis Metropolibus Provinciiſque Toletanum Epiſcopum Primatis nomine & authoritate ab initio præfuiſſe quidam ſcripſerunt, ſed qua ratione dicti certè non intelligo. Etenim prima Sedes diœceſeon nunquam nisi in primarum civitate poſita eſt: at Toletum ab initio non fuit primaria civitas Hiſpaniæ, ut modo ex Livio a diximus. Præterea ſi Toletanus Epiſcopus Primas ab initio totius fuiſſet Hiſpaniæ, huic potius quam Hiſpalenſi & Tarraconenſi vices ſuas proculdubio dediſſent ſummi Pontifices, præfuiſſetque cunctis ejus majoribus Conciliis, cum inter Primatum jura iſtud certum ſit, quod illa convocarent, illiſque præeſſent, & primi ſubſcriberent. At quis neſcit Hiſpalenſes & Tarraconenſes Epiſcopos, nunquam autem Toletanos, primis ſex ſæculis Vicariam Sedis Apoſtolicæ dignitatem per Hiſpanias obtinuiſſe, necnon Melantium Toletanum Epiſcopum decimo tertio tantum loco ſubſcripſiſſe Concilio Elibertano? Euphemiumque ejuſdem urbis Pontificem tertio Concilio Toletano, licet præſentem, non præfuiſſe, ſed beatum Leandrum Hiſpalenſem Metropolitanum & ſanctæ Sedis Vicarium, vel ſecundum alios, Mauſonam Metropolitanum Emeritenſem? Toletanum quibuſdam Provincialibus Conciliis præfuiſſe non ignoramus: ſed cùm alii Metropolitani aliis etiam Provincialibus præfuerint, nec tamen Primates totius Hiſpaniæ habiti ſint, nec illum pro Primate agnoſcendum eſſe quaſi certum videtur. Adde quod, nequidem juxta probabiliorem ſententiam, totius Carthaginenſis Provinciæ pacificus Metropolitanus fuit, niſi ſub Gundemaro rege, ſed Carpetaniæ ſolius, quæ partem urbium Carthaginenſis tantùm complectebatur, ut ex ſubſcriptione Euphemii Toletani Epiſcopi modo diximus, qui ſe Carpetaniæ Provinciæ tantum Metropolitam nominavit in Concilio Toletano III. Licet enim Gundemarus pluresque cum illo Epiſcopi, qui adfuerunt ejuſdem civitatis conventui anno ſexcenteſimo decimo celebrato adverſus Epiſcopos quoſdam Carthaginenſis Provinciæ, qui à pluribus ſæculis ſubjecti Metropolitano Carthaginenſi obedientiam præſtare Toletano recuſabant, afferant Toletum à multis annis jam totius Carthaginenſis Metropolim fuiſſe antiquorum Patrum Synodi ſententia. Attamen cum Hector Carthaginenſis Epiſcopus Metropolitani cum nomine ſubſcripſerit, ut diximus, Concilio Tarraconenſi anno quingenteſimo decimo ſexto: Euphemiuſque Concilio Toletano ſubſcribens ſe Carpetaniæ Provinciæ tantum Metropolitam nominet: necnon Carthaginenſem & Carpetaniam Provincias unam ſuiſſe dicant, quæ tamen apud Geographos plane diverſæ ſunt ex Strabone b: Carthagoque longè tunc civitas nobilior eſſet Toleto, mihi dubia videntur prædicti verba. Toletum ab eo tempore quo ſedes Gothorum Regum fuit,

XIII QUANDO TOLETUM SEDES PRIMATIS FUERIT.

a Livius Decad. 4. lib. 5.

b Strabo lib. 3.

 urbs-

urbsque regia dici cœpit, Metropolim fuisse ejusque Episcopum Metropolitani munia in Provincia Carpetania obiisse non renuo: sed & scio vix ejus per universam Hispaniam Primatum ab omnibus acceptum fuisse, usque ad duodecimum Concilium Toletanum celebratum anno Christi sexcentesimo octogesimo primo, quo non tantum Metropolita Provinciæ Carthaginensis confirmatus, verum etiam Primas totius Hispaniæ institutus fuit. Canonis sexti [a] verba sunt: *Unde placuit omnibus Pontificibus Hispaniæ, ut salvo privilegio uniuscujusque Provinciæ, licitum maneat deinceps Toletano Pontifici, quoscunque regalis potestas elegerit, & jam dicti Toletani Episcopi judicio dignos esse probaverit, in quibuslibet Provinciis, in decedentium Sedibus præficere Præsules, & decedentibus Episcopis eligere successores: sic tamen ut quisquis fuerit ille ordinatus, post ordinationis suæ tempus infra trium mensium spatium proprii Metropolitani præsentiam visurus accedat.* Ab eo tempore Toletanum Archiepiscopum nationalibus Hispaniæ Conciliis præfuisse certum est. Sed non multò post à tanta dignitate excidit, cum post tricesimum & tertium annum ab hoc Concilio regnum Gothicum eversum fuerit, totaque Hispania, paucis montanis regionibus exceptis, Sarracenorum imperio subjecta per trecentos sexaginta & octo annos. Sed de his, cum Notitiæ nostræ limites excedant, alii. Jam quæ sub unaquaque Metropoli sedes Episcopales antiquæ reperiantur dicamus. Eas autem omnes, quæ per sex Ecclesiæ prima sæcula fuisse leguntur, licet non semper eodem tempore extiterint, referemus: maxime cum hac in Notitia cognitionem Episcopatuum, qui per illa fuerunt, inquiramus.

a Concil. Toletan. 12. can. 6.

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM HISPANIÆ.

PROVINCIA CARTHAGINENSIS.

TOLETUM Ptolemæo lib. 2. cap. 6. vulgò *Toledo*. Ex ejus Episcopis *Melanthius* subscripsit Concilio Eliberitano, & *Euphemius* Toletano tertio.

[1] CARTHAGO Ptol. ibid. vulgò *Carthagena*. *Hector* Episcopus Carthaginensis Metropolis subscripsit Concilio Tarraconensi, tempore Hormisdæ Papæ.

COMPLUTUM Ptol. ibid. vulgò *Alcala de Henares*. *Præsidius* Complutensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano sub Gundemaro, & *Hilarius* Toletano quarto.

OXOMA Ptol. ibid. aliis Uxama, vulgò *Osma*. *Joannes* ejus civitatis Episcopus subscripsit Concilio Toletano sub Reccaredo, necnon *Gregorius* Toletano sub Gundemaro.

PALLENTIA Ptol. ibid. vulgò *Palentia*. *Tonantius* vel *Conantius* hujus sedis Antistes subscripsit Concilio Toletano III. & Toletano sub Gundemaro.

VALERIA Ptol. ibid. vulgò *Valera la Vieja*. *Magnentius* hujus Episcopus interfuit Concilio Toletano sub Gundemaro.

SEGONTIA Ptol. ibid. Saguntum Strab. lib. 3. vulgò *Siguença*. *Protogenes* Segontinus Episcopus interfuit Conciliis Toletano tertio, & Toletano sub Gundemaro.

SE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Carthago*] Primo loco ponenda erat: nam Toletum post annum Millesimum Metropolis facta.

SECOBIA Ptol. ibid. Arevacorum urbs in antiqua Tarraconensi, vulgò *Segovia.* *Petrus* Secobiensis Episcopus subscripsit eidem Concilio Toletano tertio, & *Ansericus* Hispalensi secundo.

ARCABRICA Ptol. ibid. vulgò *Arcas*, civitas olim Episcopalis, nunc in vicum redacta Conchæ urbi proximum, quæ illius & Valeriæ sedem Episcopalem obtinet. *Thalasius* Arcobricensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio.

ORETUM Ptol. ibid. vulgò *Oreto.* *Andonius* Oretanæ civitatis Episcopus subscripsit Concilio Toletano III. sub Reccaredo, & *Stephanus* Toletano sub Gundemaro.

VALENTIA Contestanorum Ptol. ibid. vulgò etiam *Valencia.* *Musitacius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Toletano quarto.

DIANIUM Ptolem. ibid. vulgò *Denia.* *Antonius* Dianiensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano V. nullumque ante eum in Conc. reperi.

SÆTABIS Ptol. ibid. seu Setabis sine diphtongo Straboni lib. 3. vulgò *Xativa.* *Motto* ejus sedis Episcopus subscripsit Concilio Toletano sub Reccaredo, & *Florentius* Toletano quarto.

BASTI Ptol. ibid. vulgò *Baza.* *Eutychianus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Eliberitano, & *Theodorus* Toletano quarto.

MENTESA Ptol. ibid. vulgò *Mentexa*, teste Clusio. *Pardus* hujus Ecclesiæ Episcopus subscripsit Concilio Eliberitano, & *Joannes* Toletano tertio.

SALARIA Ptolem. ibid. duplex est, una in Bastitanis, altera in Oretanis. *Januarius* Salariensis subscripsit Concilio Eliberitano, post quod nullam hujus sedis memoriam legi.

ACCI Ptol. ibid. vulgò *Guadix.* Ex ejus Episcopis *Felix* subscripsit Concilio Eliberitano, & *Lilliolus* Toletano tertio.

SEGOBRICA Ptol. ibid. vulgò *Segorbe.* *Proculus* Segobricensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio.

CASTULO Ptol. ibid. vulgò *Gazlona.* *Secundinus* ejus civitatis Antistes subscripsit Concilio Eliberitano, & *Anianus* Sardicensi.

BIGASTRUM Tom. 2. Concil. *Vincentius* Bigastrensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano sub Gundemaro, & *Bigitinus* Toletano quarto.

ILLICI Notitiis antiquis: seu Illicias Ptol. ibid. quibusdam *Alicante*, liis *Elche*, vel *Origuela* supra Seguram vulgò dicitur. *Serpentinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio quarto Toletano.

ERGAVICA Ptol. ibid. vulgò *Alcaniz* quibusdam dicitur, sed id dubium est, cum non longè à Toleto distet. *Petrus* Ergavicensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & Toletano sub Reccaredo.

ELIOCROTA Antonino in Itinerario, vulgò *Lorca* quibusdam, sed non ita certum. *Successus* ejus Episcopus subscripsit Concilio Eliberitano.

URCI, Urce Ptol. ibid. Urgi apud Antoninum dicitur, & non paucis inter antiquos Virgi; vulgò *Orce.* *Marcellus* Urcitanus Episcopus subscripsit Concilio Toletano quarto.

PROVINCIA BRACARENSIS IN GALLECIA.

BRACARA Ptol. lib. 2. cap. 6. unica Metropolis totius Galleciæ usque ad Suevorum tempora, vulgò dicitur *Braga.* [1] Ex ejus Episcopis *Martinus* Bra-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Ex ejus Episcopis*] Profuturus, ad quem extat Vigilii Papæ Epistola, falso Eutherii nomine, quæ citatur in Concilio Bracarensi primo. Lucretius, qui præfuit dicto Concilio Bracarensi I. post hunc [*Martinus* &c.

Bracarensis Metropolis subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Pantardus* Toletano tertio.

DUMIUM Isidoro Hispalensi, Monasterium juxta Bragam. Hujus Abbas Martinus fuit, in cujus honorem sedes Episcopalis erecta est: ipsique pro diœcesi familia regia tributa dicitur in Notitia antiqua Hispaniæ. *Joannes* Dumiensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Benjamin* Decreto Gundemari Regis.

PORTUCALE, vel Potius Calensis Antonino in Itinerario, hodie *El Puerto*. *Argiovitrus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Argebertus* Toletano sub Gundemaro.

CONIMBRICA eidem Anton. quæ & aliis Conimbriga dicitur, vulgò *Coymbra*. *Lucentius* hujus Episcopus subscripsit Conc. Bracarensi secundo.

VISEUM lib. Concil vulgò *Viseo*. *Remisol* hujus Episcopus subscripsit Concilio Bracarensi secundo, necnon *Sinula* Toletano tertio.

LAMECUM, seu Lameca, Ptol. ut arbitror, Forum Limicorum, vulgò *Lamego*. *Sardinarius* Lamecensis Episcopus subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Philippus* Toletano tertio.

VALENTIA ad Minium fluvium, Salust. in fragm. Hist. lib. 3. non longè à Tude, vulgò *Valenzia al Menno*. Inter Episcopales in Notitiis Hispaniarum non recensetur, sed quod honorem Episcopatus obtinuerit ex hoc conjicio, quod plures Episcopi Valentinenses subscripserint Conc. Tolet. tertio.

LEGIO, civitas à Romanis legionibus condita, ut in divisione diœcesium Hispaniæ sub Vamba facta legitur, vulgò *Leon*. *Decentius* Legionensis Episcopus Concilio Eliberitano subscripsit.

PROVINCIA LUCENSIS IN GALLECIA.

LUCUS AUGUSTI Ptol. ibid. vulgò *Lugo*. *Nitgis* Lucensis Metropolitanæ Ecclesiæ Episcopus subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Berilla* Toletano quarto.

IRIA FLAVIA Ptol. ibid. vulgò *El Padron*, teste Moral. Ex ejus Episcopis *Andreas* subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Dominicus* Toletano tertio.

AURIA Notitiæ antiquæ Hispaniarum apud eundem Moral. vulgò *Orense*. Hujus civitatis Episcopus *Victimer* subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Pegalius* (aliis *Lupatus*) Toletano tertio.

TUDE Ptol. ibid. vulgò *Tuy*. *Avila* hujus civitatis Episcopus subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Gardingus* (aliis *Neufila*) Toletano III.

ASTURICA Ptol. ibid. vulgò *Astorga*. Ex ejus Episcopis *Domittanus* subscripsit Concilio Sardicensi, *Polemius* Bracarensi secundo, & *Thalassius* Toletano tertio.

BRITONIA, seu BRITONUM, antiquæ Notitiæ Hispaniarum apud Ambrof. Moral. nunc pagus *Bretagna* dictus, teste Joan. Marian. Quibusdam ex hoc Ovetum creditur, quod apud antiquum Cod. MS. in divisione Episcopatuum sic legatur: *Ovetum, hoc est, Britonia exempta à Galleciæ Bracara*. *Malloc* Britonensis, seu Britinorum Episcopus subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Methopius* Britaniensis Toletano IV.

PRO-

PROVINCIA EMERITENSIS, SEU LUSITANIÆ.

EMERITA Augusta Ptol. lib. 2. cap. 5 vulgò *Merida*. Ex ejus Episcopis *Liberius* subscripsit Concilio Eliberitano, *Mausona* vel *Massona* Toletano tertio, & *Fructuosus* Hispalensi primo.

ABULA Ptol. ibid. vulgò *Avila*. *Justinianus* Abulensis Episcopus subscripsit Decreto Regis Gundemari, & *Theodogius* Concilio Toletano quarto.

SALMANTICA Ptol ibid. vulgò *Salamanca*. Hujus civitatis Episcopus *Eleutherius* subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Teveristus* Decreto Regis Gundemari.

ELBORA Notit. antiquis, quæ & Ebora Ptol. ibid. in Lusitania, vulgò *Evora*. *Quintianus* Elborensis subscripsit Concilio Eliberitano, & *Zosimus* Toletano sub Reccaredo.

CAURIA, Caurium Ptol. ibid. vulgò etiam *Coria*. *Laquintus* Cauriensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Elias* Decreto Gundemari Regis.

PAX JULIA Ptol. ibid. vulgò *Beja*, civitas à Pace Augusta diversa, quæ vulgò *Badajos*, & in qua sedem Episcopalem antiquitus fuisse non est quod conjiciamus. *Palmatius* Pacensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Modarius* Toletano quarto.

[1] OSSONABA Ptolem. ibid vulgò *Estoy*. *Vincentius* ejus Antistes subscripsit Concilio Eliberitano, & *Petrus* Toletano tertio.

OLYSIPPO Plinio lib. 4. cap. 21. vulgò *Lisboa*. *Paulus* Olysipponensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Goma* Decreto Regis Gundemari.

EGITA, seu Igedita: eadem enim civitas est, ut ex Canone octavo & subscriptionibus Concilii Emeritensis discitur, nunc vicus obscurus *Eidania* dictus. *Adoricus* Egitanæ Ecclesiæ Episcopus subscripsit Concilio Bracarensi secundo, & *Licerius* Toletano sub Gundemaro. Sed adverte, quadam in Notitia antiqua, Episcopatum hunc subjici Bracarensi Episcopo, mendosè ut arbitror, cum non longè sit ab Emerita.

PROVINCIA HISPALENSIS, SEU BÆTICA.

HISPALIS Metropolis Ptol. lib. 2. cap. 4. vulgò *Sevilla*. Ex ejus Episcopis *Leander* subscripsit Conciliis Toletano tertio, & Hispalensi primo.

ITALICA Ptolem. ibid. vulgò *Sevilla la Vieja*. *Eulalius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Sinticius* Hispalensi primo.

[2] ILIPA Livio initio lib 5. Decad. 4. nunc vulgò *Pena Flor*. *Basilius* Ilipensis Episcopus subscripsit Conciliis Toletano tertio, & Hispalensi I.

ASTYGIS Ptol. l. 2. c. 4. vulgò *Ecija*. *Fulgentius* hujus sedis Episcopus subscripsit Decreto Gundemari, & *Pegasius* Concilio Toletano quarto.

CORDUBA Ptol. ibid. vulgò *Cordoua*. Ex ejus Episcopis *Osius* subscripsit Conciliis Eliberitano, Nicæno & Sardicensi, nec non *Agapius* Toletano tertio, & Hispalensi primo.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Ossonaba Ptol. ibid vulgò Estoy*] Estombar. *Vinc. ejus Antist subsc. Conc Elibor. & Petr. Tolet. III*] Ante hos Itacium commemorat Sulpitius Severus. Sed apud eum malè Sossubensis pro Ossonabensi legitur

2 *Ilipa*] ILIPLA sive ELIPLA, nunc vulgò Niebla, sedes Episcopalis fuit, non Ilipa, ut falsò existimavit Morales, quem noster hic sequitur. Vide Roder Cr um lib. 3. antiquit Hispalent. cap. 83 erudite de Eliplæ Episcopatu & Episcopis disserentem.

EGABRO Notitiis antiquis, aliis Egabrum, vulgò *Cabra* Morali, qui Bobro putat esse Plinii. *Benenatus* Egabriensis Episcopus subscripsit Conciliis Toletano tertio, & Hispalensi primo, & *Deodatus* Toletano quarto.

ELIBERI seu Illiberis Ptol. ibid. vulgò *Elvira*, cujus sedes Episcopalis Granatam translata est. Ex ejus Episcopis *Flavius* subscripsit Conc. Eliberitano primo, *Orontius* Tarraconensi secundo, & *Stephanus* Toletano III.

MALACA Ptol. ibid. vulgò *Malaga*. *Patricius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Eliberitano, & *Theodulphus* Hispalensi secundo.

[1] ASINDUM Ptol. ibid. seu Asinda, & posteà Assidonia, vulgò *Medina Sidonia*, cujus Episcopus *Rufinus* subscripsit Concilio Hispalensi secundo, & *Primenius* Toletano quarto.

TUCCI Ptol. ibid vulgò *Martos* teste Moral. *Camerinus* Tuccitanus Episcopus subscripsit Concilio Eliberitano, & *Velatus* primo Hispalensi.

ABDARA Ptol. ibid. Abdera Melæ, vulgò *Adra*. *Petrus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Hispalensi primo.

PROVINCIA TARRACONENSIS.

TARRACONA Ptol. lib. 2. cap. 6. vulgò *Tarragona*. Ex ejus Episcopis *Joannes* subscripsit Concilio Tarraconensi, & *Stephanus* Toletano II.

DERTOSA Ptol. ibid. vulgò *Tortosa*, cujus civitatis Episcopus *Ursus* subscripsit Concilio Tarraconensi, & *Maurelius* Ilerdensi.

CÆSARAUGUSTA Ptol ibid. vulgò *Caragoça Valerius* Cæsaraugustanus Antistes subscripsit Concilio Eliberitano, & *Castius* Sardicensi.

TYRASSONA, seu Turiasso Ptol. ibid. vulgò *Tarazona*. Ex ejus Episcopis *Paulus* subscripsit Concilio Tarraconensi, & *Stephanus* Toletano III.

[2] CALAGURRIS Ptol. ibid. vulgò *Calaborra*. *Mummius* Calagurritanus Episc. subscripsit Conciliis Tolet. III. & Barcinonensi, & Decr Gundemari.

AUCA libro Concil. vulgò *Oca*. *Asterius* Episcopus hujus civitatis subscripsit Conciliis Toletano tertio, & Toletano sub Reccaredo.

OSCA Ptol. ubi suprà, vulgò *Huesca*. *Gabinus* Oscensis Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio.

PAMPILONA seu Pompelon Ptol. ibid vulgò *Pamplona*. *Liliolus* hujus Ecclesiæ Præsul subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Joannes* Decreto Regis Gundemari.

ILERDA Ptol. ibid. vulgò *Lerida* Ex ejus Episcopis *Februarius* subscripsit Concilio Ilerdensi, & *Polybius* Toletano tertio.

[3] BARCINO, quæ & Barcinon Ptolem. ibid. vulgò *Barzelona*. *Paternus* Barcinonensis Episcopus subscripsit Concilio Ilerdensi, *Ugas* Toletano tertio, & Barcinonensi.

EGARA libro Conciliorum, vulgò Ferrario *Tarrassa*, non longè à Barcinona, cui sedes unita creditur. Ex ejus Episcopis *Sophronius* subscripsit Concilio Toletano tertio, & *Ilergius* Barcinonensi.

AUSONA, quæ Ausa Ptol. ibid. vulgò *Uique*. *Aquilinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Toletano tertio, & Barcinonensi.

GERUNDA Ptolem. ibid. vulgò *Girona*. Ex ejus sedis Episcopis *Agricius* subscripsit Concilio Tarraconensi, & *Alitius* Toletano tertio.

EMPORIÆ Ptol. ibid. vulgò *Ampurias*. *Fructuosus* Emporiensis Episcopus subscripsit Concilio Hispalensi primo, & *Galanus* Barcinonensi.

OR-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Asindum*] Asido Plin & antiq. Inscript.

2 *Calagurris*] Silvanus Calagorræ Episcopus tempore Hilari P in Cod. Can

3 *Barcino &c. vulgo Barzelona*] Prætextatus adfuit Synodo Sardicensi in fragm S. Hilarii, Lampius, qui S. Paulinum presbyterum ordinavit. Nundinarius tempore S. Hilari Papæ in Cod. Can. ubi corruptè Varolitensium civitatis legitur, & Vercenonensium.

ORGELLUM, ſeu Urgella, Orgia Ptol. ibid. vulgò *Urgel.* Ex ejus Epiſcopis *Juſtus* ſubſcripſit Concilio Toletano ſecundo, necnon *Simplicius* Toletano tertio, & Barcinonenſi.

VELIA Ptol. ibid. *Veleja* Morales. *Joannes* Vellenſis, qui Concilio Toletano tertio ſubſcripſit, ejus fortè Epiſcopus fuit, poſt quem nullus iſtius Sedis legitur in ſubſcriptionibus Conciliorum Hiſpaniæ.

Antiqui Hiſpaniæ Epiſcopatus, quorum ſedes incertæ ſunt.

ILLITURGI civitas Hiſpaniæ non longè ab *Andujar*, cujus *S. Euphraſius* primus Epiſcopus dicitur.

AGRAGA civitas Hiſpaniæ Epiſcopalis libro Conciliorum: cùm *Nebridius* Agragenſis Epiſc. Conc. Tolet. II. hujus regionis Præſulibus ſubſcriptus annumeretur: ſed qua in Provincia extiterit, nequidem ſuſpicari poſſum.

MAGNETUM Hiſpaniæ civitas, cujus *Viator* Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Bracarenſi ſecundo.

EMINIUM Vaſæo civitas Portugalliæ, inter Conimbriam & Portum, ſed parum certò. *Poſſidonius* ejus Sedis Antiſtes ſubſcripſit Concilio tertio Toletano.

LAVERRICA locus Epiſcopalis in Hiſpania, cujus Epiſcopus *Vitulatius* ſubſcripſit Concilio Toletano ſub Gundemaro.

LANIOBRA civitas Hiſpaniæ ignota, cujus Epiſcopus *Ermaricus* ſubſcripſit Concilio Toletano tertio.

[1] LACOBRIGA Luſitaniæ urbs, & Laeobrica ab ea diverſa in Vaccæis. *Servus Dei* Lacobrigenſis Epiſcopus interfuit Concilio Toletano quarto.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Lacobriga &c.*] Lacobricenſis Epiſcopus Vindicianus ex Africa legitur adfuiſſe Concilio Carthag. ſub Grato, ſed MSS. Vindicium Jacubazenſem vocant.

IL-

ANTIQUORUM
ILLYRICI ORIENTALIS
EPISCOPATUUM GEOGRA
PHICA DESCRIPTIO
AMSTELAEDAMI
excudit FRANCISCUS HALMA
Typograph. et Bibliopol. sub signo Constantini magni cum Privilegio
H. Elandt delin. et fecit
PONTUS EUXINUS
DACIA ANTIQUA
ILLYRICI OCCIDENTALIS PARS
MARE ADRIATICI PARS
MŒSIA
PREVALIS
MŒSIA SUPERIOR
DACIA RIPENSIS
INFERIOR
DACIA MEDITERRANEA
DARDANIA
THRACIA
SCYTHIA
PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI PARS
MACEDONIA
EPIRUS NOVA
THESSALIA
EPIRUS VETUS
ACHAIA
MARE IONIUM
ITALIÆ PARS
MARE ÆGEUM
CYCLADES INSU.
SPORADES INSULÆ
CRETA INSU.
PROPONTIS
HELLESPONTUS
BITHYNIA
HONORIAS
PAPHLAGONIA
GALATIA PRIMA
GALATIA SALUTARIS
PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI
PHRYGIA PACATIANA
PHRYGIA SALUTARIS
LYDIA
ASIA
CARIA
LYCIA
PISIDIA
LESBOS INSU.
RHODUS I. & V.
Constantinopolis
Heraclea
Hadrianopolis
Philippopolis
Sardica
Thessalonica
Larissa
Athenæ
Corinthus
Argos
Lacedæmon
Nicomedia
Nicæa
Chalcedon
Cyzicus
Smyrna
Ephesus
Sardis
Hierapolis
Laodicea
Aphrodisias
Antiochia
Synnada
Ancyra
Gancra
Claudiopolis
Pessinus
Mytilene
Gortyna
Cydonia
Dyrrachium
Apollonia
Nicopolis
Dodone
Scodra
Achrida
Scupi
Stobi
Heraclea
Berrhœa
Paræcopolis
Philippi
Neapolis
Thassus
Lemnos
Chalcis
Thebæ
Megara
Marathon
Patræ
Tegea
Megalopolis
Messena
Remessiana
Ulpianum
Naissus
Tomi
Dionysopolis
Odyssus
Marcianopolis
Durostorum
Nicopolis
Trajanopolis
Topiris
Sipontum
Tarentum
Barrium
Regium
MARE

PONTUS EUXINUS
DACIA
ILLYRICI
MARE ADRIATICI PARS
MARE IONIUM
MARE ÆGEUM
THRACIA
MACEDONIA
EPIRUS
THESSALIA
PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI PARS
ITALIÆ PARS
CRETA INSULA
ANTIQUORUM ILLYRICI ORIENTALIS EPISCOPORUM GEOGRAPHICA DESCRIPTIO

ILLYRICUM ORIENTALE.

LIBER OCTAVUS.

I. GRÆCIÆ ENCOMIUM.

GRÆCIAM universumque Illyricum Orientale illustraturus adorior: Græciam, inquam, de qua hæc canit Manilius:

Maxima terra, viris & fœcundissima doctis,
Urbibus, & Macedum tellus quæ vicerat orbem.

Nec immeritò, cum hæc viribus & dignitate orbis terrarum princeps fuerit, Justino teste [a], tanta [b] claritate effulserit, ut nullius sit indiga præconii, & [c] in hac humanitas primùm, literæ, & fruges inventæ. Unde mihi de illa scribenti nihil convenientius hujus in libri exordio dicere est, quam quod Salustius de Carthagine, silere de Græcia, quam pauca dicere, longè præstat. Idcirco ad limites singulis hujus totiusque Illyrici Orientalis Provinciis assignatos venio.

[a] Justin. lib 8. [b] Plin. l 4. Hist naturalis cap 7. [c] Plin Jun Epistolæ ad Maximum lib 8.

II. ILLYRICI ORIENTALIS DIVISIO.

Illyrici in universum septemdecim Provincias fuisse supra diximus ex Sexto [d] Rufo, qui è duabus Macedoniis unam tantum facit. Harum sex à Vicario Illyrici Occidentalis, qui parebat Præfecto Prætorio Italiæ, de quibus antea, regebantur: aliæ vero undecim, quarum illustrationem intendimus, à Præfecto Prætorio Illyrici. Sed rem totam ex Notitia Imperii Romani discamus; hæc habet:

[d] Sextus Rufus in Breviario.

Sub dispositione virorum illustrium Præfectorum Prætorio
per Illyricum Diœceses infrascriptæ:
Macedonia, Dacia.
Provinciæ Macedoniæ VI.
Achaia, Macedonia, Creta, Thessalia, Epirus vetus, Epirus nova, & pars Macedoniæ salutaris.
Provinciæ Daciæ.
Dacia Mediterranea, Dacia Ripensis, Mœsia prima, Dardania, Prævalitana, & pars Macedoniæ salutaris.

Duos sub se Vicarios hic Præfectus habebat, quorum unus Provinciis Macedoniæ præerat, alter aliis Daciæ, è quarum numero non mireris, si non recenseantur Mœsia secunda & Scythia, cum ex eadem Notitia Vicario Thraciæ subjicerentur. Verba Notitiæ sunt:

Sub dispositione viri spectabilis Vicarii Diœceseos Thraciarum
Provinciæ infrascriptæ.
Europa, Thracia, Hæmimontus, Rhodope, Mœsia secunda, Scythia.

III. MACEDONIÆ DESCRIPTIO ET SITUS.

Macedoniæ diœcesis eosdem fines habuit, quos Græcia antiqua, si Cretam Insulam, quam addit Notitia, excipiamus: necnon utriusque quatuor Provinciæ numerantur apud antiquos, Epirus quæ in duas postea divisa est, Achaia, Peloponnesus, & Macedonia. Terminatur autem Macedonia speciatim sumpta à Septentrione Scardo monte, quo etiam à Dalmatia dividitur, Or-

Orbelo quo à Dardania, & Pangæo quo à Thracia: ab Occasu Provinciis Epiro nova, & Prævalitana: Ab Oriente Mari Ægeo quâ Macedonicum est: Denique à Meridie Epiro & Thessalia, Montibus Acroceraunus, Pyrrhis & Candaviis ut plurimùm interjectis. Quibusdam Mygdonia, Pyeria & Edonia à nobilioribus populis dicta fuit: postea tamen Macedonia à Macedone Osiridis filio, quem ejus populis imperasse Diodorus Siculus scribit, vel ut volunt Constantinus [a] Porphyrogenneta & Stephanus, à Macedone Jovis filio ex Thya Deucalionis filia. Ejus pars Macedoniæ salutaris nomen habuit, factaque est Provincia specialis à proprio Præside administrata. Hæc utrique diœcesi Daciæ & Macedoniæ communis est in Notitia Civili, ut diximus. Et ratio est, quod ejus pars una Vicario Macedoniæ parebat, & altera Vicario Daciæ, licet ab uno Præside regeretur, qui Vicario Macedoniæ, quoad eam partem quæ in ejus diœcesi erat, subjiciebatur, & Vicario Daciæ quantùm ad aliam. Unde certò inferendum est, hanc in finibus utriusque sitam fuisse. Salutaris autem dicebatur, ab aquarum salubritate, quæ per eam oriuntur & fluunt.

[a] Constant. Porph. lib. 2. themate 2.

IV. THESSALIÆ DESCRIPTIO.

Thessalia Macedoniæ, cujus pars erat tempore Ptolemæi, ab Austro adjacet, finesque habet ab Oriente Ægeum Mare, quâ Græcum appellatur ab ostio Penei fluvii, usque ad Maliacum sinum & Termopilas: Macedoniam ipsam à Septentrione, Achaiam à Meridie, & Epirum ab Occidente, Olympo, Pierus, Candaviis, Pindo, & Octæis montibus interpositis. Olim Pelasgicum Argos vocabatur, à Pelasgis Barbaris qui hanc occupavere, vel à Pelasgo Inachi, aut Neptuni, & Larissæ filio: tandemque, ut ait Vellejus Paterculus [b], Thessalia à Thessalo, qui hanc armis comparavit. *Achæi, inquit, ex Laconica pulsi, eas occupavere sedes, quas nunc obtinent. Pelasgi Athenas commigravere, acerque bello juvenis nomine Thessalus, natione Thesprotius, cum magna civium manu eam regionem armis occupavit, quæ nunc ab ejus nomine Thessalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata civitas.*

[b] Vellejus Paterc. lib. 1.

V. EPIRI UTRIUSQUE DESCRIPTIO.

Epirus ab Occidente terminatur mari Ionio, ab Oriente Acheloo fluvio, quo ab Achaia, quæ illi ad Meridiem est, dividitur, Pindo monte quo à Thessalia, & Candaviis quibus à Macedonia: à Septentrione autem Prævalitana. In duas divisa est, veterem & novam. Vetus meridionalior est, circa Ambracium sinum, sic dictum ab Ambracia civitate, quæ quondam regia fuit Pyrrhi, splendide ab eo exornata, urbiumque Epiroticarum olim maxima & nobilissima. Nova verò ad Septentrionem vergit, estque circa Dyrrachium sita.

VI. ACHAIÆ ET PELOPONNESI LIMITES.

Achaiam distinxit Ptolemæus [c] à Peloponneso: sed ex his una tantum Provincia est in Notitia. Utraque sic terminatur: Achaia quidem sub Thessalia ad Orientem & Meridiem posita est, ab Oriente Ægeum mare habet, ab Occidente Ionium, & à Meridie Corinthiacum sinum, Isthmum, & Saronicum sinum Peloponnesus autem ab Achaia in Meridiem pendens, ab Oriente Myrtoo, ab Occidente Siculo, & à Meridie Cretico tangitur mari.

[c] Ptolem lib. 3. c. 15. & 16.

VII. CRETÆ INSULÆ DESCRIPTIO

Addam his Cretam Insulam, quæ, inquit Æthicus [d], finitur ab Oriente Carpathio mari, ab Occasu & Septentrione mari Cretico, & à Meridie Libyco, quod & Adriaticum vocant. Hanc Plinius dictam vult à Crete Nympha Hesperi filia, Stephanus à Crete Jovis & Ideæ Nymphæ filio, Anaximander à Rege Curetum Crete, tandemque Eusebius à Crete indigena, quem primum in ea regnasse asserit, unumque ex Curetis fuisse, à quo Jupiter absconditus & nutritus fuit. Mirum sanè quod ita populosa fuerit, ut ἑκατόμπολις, id est, centum habens urbes ab Homero dicta sit, & postea à Virgilio tertio Æneidos.

Creta Jovis magni medio jacet Insula Ponto:
Mons Idæus ibi, & gentis cunabula nostra,
Centum urbes habitant magnas.

[d] Æthicus in Cosmographia.

VIII. DACIÆ ANTIQUÆ DESCRIPTIO. Hæc de Macedonia. Quod ad Diœcesim spectat Daciæ, cujus quinque Provincias fuisse ex Notitia diximus, duæ inter eas idem nomen sortitæ sunt quod tota Diœcesis, unaque ex iis Dacia Ripensis dicta est, altera verò Dacia Mediterranea. Utraque inter Danubium à Septentrione & Dardaniam à Meridie sita est, habetque ab Ortu Mœsiam inferiorem, & ab Occidente superiorem, quarum olim pars erat. Sed & utraque differt à veteri Dacia ultra Danubium sita, quam sic terminat Ptolemæus [a], qui Zarmizegetusam ejus regiam facit. *Dacia definitur à Septentrionibus parte Sarmatiæ, quæ est in Europa, à Carpato monte usque ad finem conversionis Tyra fluvii, ab Occasu Jazygibus Metanastis juxta Tibiscum amnem, à Meridie autem ea parte Danubii fluminis, quæ est à divertigio Tibisci amnis, usque ad Axium civitatem, à qua jam Danubius usque ad Ponti ostia Ister appellatur.* Hanc Trajanus Decebalo ejus rege victo, in Provinciæ Romanæ formam redegit, ut testantur Dio, Sextus Rufus & Eutropius: sed postea sub Galieno principe amissa est, ac denuo per Aurelianum recuperata, de quo hæc [b] Vopiscus ait: *Cum vastatam Illyricum & Mœsiam deperditam videret, Provinciam trans Danubium Daciam à Trajano constitutam sublato exercitu ac provincialibus reliquit, desperans eam posse retinere: abductosque ex ea populos in Mœsia collocavit, appellavitque suam Daciam, quæ nunc duas Mœsias dividit.* Ab hinc relicta est à Romanis antiqua Dacia, adeo ut nunquam amplius recuperata fuerit, teste Orosio [c].

a Ptolem lib. 3 c. 8.

b Vopiscus in Aureliano.

c Orosius lib. 7 c. 22.

IX. MOESIÆ UTRIUSQUE DESCRIPTIO. Mœsia superior seu prima Danubium habet à Septentrione, montem Sardonium ab Occidente quo à Dalmatia separatur; ab Austro Daciam & Dardaniam, & ab Ortu partim Danubium & partim Daciam Ripensem. Inferior sub Vicario Daciæ non constituitur in Notitia. Hanc tamen aliis Illyrici Provinciis annumerabo, quippe quæ & Patriarchæ Occidentali, & Vicario ejus Thessalonicensi parebat. Supra Thraciam est ad Septentrionem, inter Danubium & Hæmum montem, confinisque ab Occidente Daciæ, & Thraciæ ab Ortu.

X. SCYTHIÆ DESCRIPTIO. Addam ea ratione Scythiam, quæ per oram Ponti Euxini à flumine Phanyso vel Zyra ad Istrum Septentrionem versus extenditur, quæque sic dicta est à Scythis Aroteribus, qui hanc occupavere, teste Plinio [d], usque ad Marciani & Leonis tempora, qui eam recuperatam Hunnis & Zabergano eorum Duci sub tributo concesserunt, positis in illa limitibus Imperii Romani, quos Duci Scythiæ multis cum legionibus, Ducibusque Mœsiarum conservandos dederunt.

d Plinius lib. 4 c. 11.

XI. DARDANIÆ ET PRÆVALITANÆ SITUS. Dardania Macedoniæ proxima est inter Sardonium & Orbelum montes, terminaturque ab Ortu Thraciæ, à Meridie Macedonia & Orbelo monte, ab Occasu Prævalitana, & à Septentrione Dacia Mediterranea. Prævalitana verò ab Oriente Macedonia & Dardania clauditur, à Septentrione Mœsia superiori, ab Occasu partim Mari Adriatico quà Adriaticum est, & partim Dalmatia, à Meridie verò nova Epiro.

XII. MAGISTRATUS PROVINCIARUM ILLYRICI ORIENTALIS. Porro singulis dictis Provinciis singuli præficiebantur Magistratus sub Vicariis Macedoniæ & Daciæ, excepta Achaia, quæ Proconsulem habebat à Vicario Macedoniæ exemptum, & soli Præfecto Prætorio Illyrici subjectum. Macedonia prima, Creta, & Dacia Mediterranea Consulares erant, cæteræ à Præsidibus administrabantur, scilicet Thessalia, Epirus vetus, Epirus nova, & Macedonia salutaris sub Vicario Macedoniæ: Dacia verò Ripensis, Mœsia prima, Dardania & Prævalitana sub Vicario Daciæ: tandem Mœsia secunda & Scythia sub Vicario Thraciæ. Hæc adeo clara sunt, ut ad Notitiam Civilem hujusce Diœcesis plusquam satis sint.

XIII. CELEBRIORES ECCLESIÆ GRÆCIÆ A B. PAULO INSTITUTÆ. Nunc de Ecclesiastica dicere tanto utilius, jucundiusque erit, quòd Illyricum illustrius theatrum fuerit gloriæ magni Pauli Apostoli, & quasi stadium in quo ita strenuè decertavit, ut justa ratione potuerit effari [e]: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, de reliquo reposita est mihi corona justitiæ.* Siquidem majorem partem Ecclesiarum vel saltem celebriores per Græciam

e 2. Ad Tim. 4

ciam ipſemet inſtituit, ſcilicet Athenienſem, Theſſalonicenſem, Corinthienſem & Philippenſem, ut in Epiſtolis quas ad eas ſcripſit teſtatur: *Ego*, inquit, ad Corinthios [a] ſcribens *plantavi, Apollo rigavit, Deus autem incrementum dedit.* Et ad Theſſalonicenſes [b]: *Euangelium noſtrum non fuit ad vos in ſermone tantùm, ſed & in virtute & in Spiritu Sancto.* Et infrà: *Ita ut facti ſitis forma omnibus credentibus in Macedonia & Achaïa: à vobis enim diffamatus eſt* (hoc eſt divulgatus) *ſermo Domini, non ſolum in Macedonia & Achaïa, ſed & in omni loco fides veſtra, quæ eſt ad Deum, profecta eſt.* Item ad Philippenſes [c]: *Scitis autem & vos Philippenſes, quod in principio Euangelii, quando profectus ſum à Macedonia, nulla mihi Eccleſia communicavit in ratione dati & accepti, niſi vos ſoli, qui & Theſſalonicam ſemel & bis in uſum miſiſtis.* Denique & Athenienſibus Euangelium prædicavit, teſte Luca [d] Euangeliſta, qui tunc inter eos nomen ſuum Chriſto dediſſe Dionyſium Areopagitam aſſerit, quem poſtea primum Athenienſium Epiſcopum creatum fuiſſe ſcribit Euſebius [e]. Ab his Eccleſiis magno lumine fidei & gratiarum abundantia imbutis, Chriſtiana religio per univerſam Græciam vicinaſque provincias diffuſa eſt: cumque aliarum matres fuerint, etiam pro Metropolibus juſta cum ratione primis ſæculis habitæ ſunt. Unde & de ſingulis aliquid dicere planè conveniens eſt.

XIV. THESSALONICA METROPOLIS, ET SEDES PRIMATIS.

A Theſſalonica ducam initium, quam ſic deſcribit Strabo [f]: *Poſt Axium flumen Theſſalonica urbs eſt, priùs Therme dicta, à Caſſandro ædificata. Is de nomine uxoris, quæ Philippi Amynthæ erat filia, urbem hanc ita appellavit, atque circumjacentia oppidula in eam deduxit, ut Chaleſtram, Æneam, Ciſſum, & quædam alia.* Stephanus tamen Thermem à Theſſalonica diverſam putat, aliique ſcribunt Philippum filiæ, quam ex Nicacipoli nobili fœmina ſuſcepit, victis Theſſalis, nomen Theſſalonicæ indidiſſe, Caſſandrum verò illam duxiſſe in uxorem, & ejus nomine urbem de qua dicimus nuncupaſſe. Hanc Macedoniæ primariam vocat Socrates [g]: ſed Theodoretum [h] de illa magna cum laude ſcribentem audiamus: *Theſſalonica*, inquit, *urbs eſt ampliſſima & copioſa, Macedonibus attributa: Theſſaliæ, Achaïæ & quamplurimis aliis populis, quos moderatur Præfectus Prætorio Illyrici, præpoſita.* Hic proinde apud eam morabatur, ut ex Novella undecima Juſtiniani diſcitur, quæ in hoc ſine dubio vera eſt, licet in alio contra veritatem hiſtoriæ peccet, cum ſcilicet Præfecti ſedem in illam ex Sirmio tranſlatam aſſerit Attilæ temporibus. Etenim quis non legit apud Sozomenum [i] Theodoſium Magnum jam ſuo tempore ex ea, velut ex arce totius Imperii, reliquis urbibus reſcriptum edixiſſe, & apud Theodoretum [k] ideo ipſummet Imperatorem Theſſalonicenſium cladem permiſiſſe, quòd Magiſtratus aliquot Imperii, ac inter eos Bothericus Præfectus militum, obruti lapidibus fuiſſent, & gravibus contumeliis vexati. Unde Imperator (qui in ea ab Acholio Epiſcopo ſacrum baptiſma ſuſceperat) ira vehementi percitus, ſeptem hominum millia per immiſſos milites ſine diſcrimine interfecit. Divus autem Ambroſius Mediolanenſis Epiſcopus à tanto ſanguine abhorrens, ipſi Theodoſio Eccleſiæ ingreſſum, & ſacrorum uſum interdixit, donec juſta pœnitentia facta, ab ipſo in ſinum Eccleſiæ reciperetur, teſte Sozomeno [l].

At omiſſis quæ de nomine, non tantùm Metropolis Civilis fuit, & ſedes Præfecti Prætorio Illyrici, ſed etiam Metropolis Eccleſiaſtica, & ſedes Primatis Vicarii ſanctæ Sedis per univerſum Illyricum. Id clarè teſtatur Ætius Epiſcopus, dum ait in Concilio [m] Sardicenſi: *Non ignoratis qualis & quanta ſit Theſſalonicenſium Metropolis: ſæpe igitur ad eam confluunt ex aliis Provinciis Presbyteri & Diaconi.* Etenim ſi in eam ex aliis Provinciis confluebant Presbyteri & Diaconi, ſanè non tantum Metropolis fuit unius Provinciæ, ſed integræ Diœceſis ex multis Provinciis conſtitutæ. Nec minus evidenter idem confirmant ſubſcriptiones Epiſcoporum hujus ſedis, quæ in actis Conciliorum leguntur.

[a] 1. Cor. 3.
[b] 1 Theſſ. cap. 1.
[c] Ad Phil. c. 4.
[d] Act. cap. 17. & ult.
[e] Euſeb. Hiſt. Eccleſiaſticæ lib. 3. cap. 4. Ἐπὶ τούτους καὶ τὸν ἀρεωπαγίτην ἐκεῖνον, Διονύσιος ὄνομα ἀυτῷ, ὃν ἐν πράξεσι μετὰ τὴν ἐν αρείῳ πάγῳ πρὸς Αθηναίοις Πάυλου δημηγορίαν, πρῶτον ἐπισκοπον πιςεῦσαι ἀνέτραψεν ὁ Λȣκᾶς τῆς ἐν Αθήναις ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον.
[f] Strabo lib. 7.
[g] Socrat. Hiſt. Eccl. lib. 2. cap. 12. Ἐπὶ τὴν Μακεδονίας Μητρόπολιν Θεσσαλονίκη.
[h] Theodor. Hiſt. Eccleſiaſt. lib. 5. cap. 17. Θεσσαλονίκη πόλις ἐςὶ μεγίςη καὶ πολυάνθρωπος, ἐις μὲν τὸ Μακεδόνων ἔθνος τελοῦσα, ἡγουμένη δὲ καὶ Θετταλίας καὶ Αχαίας, καὶ μέντοι καὶ ἄλλων παμπόλλων ἐθνῶν, ὅσα τῶ Ιλλυριῶν τὸν ὕπαρχον ἡγούμενον ἔχει.
[i] Sozom. lib. 7. Hiſt. Eccl. cap. 4. Συνεῖδε γὰρ ἐνθέν δὲ ὡς ἀπό τινος ἀκροπόλεως τῆς πάσης ὑποκόυ καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσι δήλην ἔσεσθαι ἐν τάχει τὴν γραφήν.
[k] Theod. Hiſt. lib. 5. cap. 17. Ἐν ταύτῃ ςάσεως γενομένης τινὸς, κατελεύσθησαν τὲ καὶ κατεσύρησαν τῶν ἀρχόντων τινές.
[l] Sozom. l. 7. ubi ſup.

Sic

[m] Concil. Sardic. can. 16. Αέτιος ἐπίσκοπος εἶπεν ἐκ ἀγνοεῖτε ὁποία καὶ πηλίκη τυγχάνει ἡ τῶν Θεσσαλονικέων μητρόπολις. πολλάκις τοιγαροῦν εἰς ἀυτὴν ἀπὸ ἑτέρων ἐπαρχιῶν πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι παραγίνονται.

Sic Flavianus nomine Rufi Thessalonicensis Episcopi Concilio Ephesino, & Quintillus Heracliensis pro Anastasio item Thessalonicæ Antistite Chalcedonensi proximè post Patriarchas subscripserunt: sic tandem Benignus vicesgerens Eliæ ejusdem civitatis Episcopi Constantinopolitano generali quinto ante Exarchos Orientis Cæsariensem, Ephesinum & Heracleensem subscripsit. Omnibus clariùs Leo Magnus [a] Romanus Pontifex, dum eidem Anastasio Thessalonicensi Episcopo Vicarii seu Primatis dignitatem per Illyricum, exempla prædecessorum suorum sequutus, tribuens hæc scribit: *Sicut præcessores mei præcessoribus tuis, ita etiam ego dilectioni tuæ, priorum sequutus exemplum, vices mei moderaminis delegavi, ut curam quam universis Ecclesiis principaliter ex divina institutione debemus, imitator nostræ mansuetudinis effectus, adjuvares, & longinquis ab Apostolica Sede provinciis, præsentiam quodammodo nostræ visitationis impenderes.* Quorum autem præcessorum exempla sequutus sit, his verbis declarat Nicolaus primus [b] ad Michaelem: *Oportet vestrum Imperiale decus, quod in omnibus Ecclesiasticis utilitatibus vigere audivimus, ut antiquum morem, quem nostra Ecclesia habuit, vestris temporibus restaurare dignemini quatenus vicem quam nostra sedes per Episcopos vestris in partibus constitutos habuit, videlicet Thessalonicensem, qui Romanæ sedis vicem per Epirum veterem Epirumque novam, atque Illyricum, Macedoniam, Thessaliam, Achaiam, Daciam Ripensem, Daciamque Mediterraneam, Mysiam, Dardaniam & Prævalim, Beato Petro Apostolorum principi contradicere nullus præsumat.* [1] Hæc autem cum ita sint, non parum mihi probabile est eam civitatem Metropolim fuisse totius Illyrici Orientalis ante provinciarum divisionem. Majoribus enim, ut jam diximus, dignioribusque civitatibus honor ille tribuebatur, quibus Primatus postea datus est, ejusque conditionis Thessalonicam esse omnes norunt. Adde, quod Alexandro hujus Episcopo cura mittendorum decretorum Concilii Nicæni per Macedoniam, Græciam, Europam, Scythiam, Thessaliam, Achaiam universumque Illyricum commissa sit, nec credendi locus videatur id muneris Antistiti, qui per eas authoritatem non haberet, datum fuisse.

[a] Leo Mag. Epist. 84. ad Anast. Thessal.

[b] Nicol. P. I. Epist. 2. ad Michael. Imp.

XV.

Philippi Metropolis Honoraria Macedoniæ.

Philippos civitatem Metropolim in Macedonia post Thessalonicam in tabula ponimus, fuitque sane saltem honorario jure, ut satis discitur ex Liberato [c] in Breviario. Etenim apud eum Flavianus Philippensis Archiepiscopus dicitur, quem Baronius [d] Philippensi Ecclesiæ præfuisse scribit. Nec certe ibi positam fuisse sedem Metropolitanam, postquam Illyricum Orientale Constantinopolitano Patriarchæ subditum fuit, ut in Notitia Constantinopolitanæ Ecclesiæ vulgò Imperatori Leoni tributa dignoscitur. Attamen Philippensem Episcopum primis sex sæculis veri Metropolitæ jura & Suffraganeos habuisse non asseram. Obstant enim ipsi Philippenses Episcopi, qui nequidem Metropolitæ nomen sumunt in subscriptionibus Conciliorum generalium quinti & sexti, quibus tamen videre est Episcopos civitatum, quæ revera Metropoles erant, hocce honoris titulo aut in uno aut in altero designari. Imò reperio Sozontem Philipporum Episcopum post omnes Metropolitas nominatum actione prima Concilii Chalcedonensis, etiam post Constantinum Episcopum Demetriadis in Thessalia, & Alexandrum Sebastæ in Cilicia. Adde, quod si Philippensis sedes Metropolitana cum omnibus juribus fuisset ante Iconomachorum Imperatorum tempora, hanc proculdubio legeremus inter avulsas à sede Romana, quas recenset Leo Imperator in Diatyposi Constantinopolitana, cùm longè proximior sit Constantinopoli quam Corinthus, Patræ, Athenæ & Thessalonica. Unde cum his apud eam non annume-

[c] Liber. cap. 5.

[d] Baron. ad an. 430. num. 27.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Hæc autem cum ita sint, non parum mihi probabile est eam civitatem (Thessalonicam) Metropolim fuisse totius Illyrici*] Hoc testatur Acholius apud Socratem Hist. Eccl. lib. 5. cap. 6. qui de fide sua interrogatus à Theodosio Aug. respondit, opinionem Arrii minimè per Illyricum penetrasse, cujus scilicet Metropolis erat Thessalonica. Unde nequaquam ferenda est hujus loci correctio apud Baron. anno 380. n. 1. ubi Illyrici loco Macedoniam scribendum existimat.

meretur, nec etiam Metropolitanam, nisi nomine & honore, fuisse ante illorum tempora, quasi indubitatum mihi est. Instabis actione prima Concilii Chalcedonensis, eadem pagina, qua reperitur Sozon Episcopus, mentionem fieri Macedoniæ primæ, ideoque jam hoc tempore & secundam Macedoniam extitisse, quarum Metropolita esset Philippensis Episcopus. Sed respondeo Macedoniam in primam & secundam bifariam divisam fuisse: primum ab Imperatoribus, à quibus una prima dicta est, & altera salutaris, ut in Notitia Imperii legitur: & postea ab Ecclesia, quæ Macedoniam primam eam vocavit, cujus Thessalonica Metropolis erat, & secundam alteram cujus Philippi. Jam verò de Macedonia prima juxta Imperatorum divisionem sermonem esse dicto in loco Concilii Chalcedonensis, satis ex hoc intelligitur, quod in ea ponantur Topiris, Derris seu Serres, Cassandria & Berrhœa, quarum plures Thessalonicæ subjectæ manserunt, una verò Philippis, scilicet Topiris. Unde prorsus dicendum est nondum divisionem Ecclesiasticam in primam & secundam factam fuisse, [1] unicamque per illa tempora veram Metropolim Ecclesiasticam Macedoniæ, nempe Thessalonicam.

XVI
LARISSA METROPOLIS THESSALIÆ.

Larissa, Livio [a] teste, nobilis urbs & Thessaliæ caput est, ad Peneum fluvium, ait Procopius [b], sita, & à Larissa Pelasgi filia, ut scribit Pausanias [c], condita, ejusque nomine appellata. Hanc non longè à Pharsalicis campis sitam esse ex hoc arbitror, quod Cneus Pompejus post acerbam ibi cladem acceptam sub lucem in eam venerit, cum sub vesperam castris excessisset. Unde Lucanus libro octavo ait:

Vidit prima tuæ testis Larissa ruinæ
Nobile, nec victum fatis, caput.

[a] Livius dec. 4. lib 6
[b] Procop lib 4. de ædif Justinian.
[c] Pausanias l 2.

Huic vero Metropolitica jura ab Ecclesia concessa fuisse primo probatur ex Catalogo Metropolitanorum, ad quos scripsit Leo Imperator post Concilium Chalcedonense, è quorum numero fuit Vigilantius Episcopus Larissæ. Nec minus id clarè testatur Epistola Divi Gregorii [d] ad Joannem Larissenum, qua, propter iniquam ab eo sententiam adversus Adrianum Thebanum latam, hunc ita exauctorat, ut Adrianum ab omni ejus jurisdictione eximat, eique scribat, quod si limites præscriptos transilierit, sacra communione ad extremum usque spiritum Apostolica authoritate privabitur: idque, licet à Joanne primæ Justinianæ Primate confirmata fuisset Joannis Larisseni sententia. Quid enim clarius, cum ad Metropolitas tantùm spectet de Episcoporum causis judicare; sicut & ad Primates sententias à Metropolitanis datas examinare? Fuit quidem alia Larissa sub Ossa monte, quam Pelasgiam à quibusdam vocari Stephanus [e] ait, sed diversa ab ea quæ caput & Metropolis Thessaliæ dicta est.

[d] D. Greg. Mag lib 2. Indict. 11 Epist. 7.
[e] Steph de Urbibus.

XVII.
NICOPOLIS VETERIS EPIRI METROPOLIS

Nicopolis Epiri civitas Actiaca dicta apud [f] Jornandem, in qua inquit Editio quæ sexta dicitur Divinarum Scripturarum, in dolio reperta est. Eam Cæsar construxit, & circa eam Antonius à Cæsare Augusto prælio navali superatus est. Hodie Cassiodoro [g] teste in Chronico *Prævesa* vocatur. Quod autem Metropolis Ecclesiastica fuerit ipsi testantur Episcopi veteris Epiri in Epistola Synodica, qua confirmationem Joannis hujus civitatis Antistitis ab Hormisda postulant his verbis: [2] *Christus consolatus est nos per vestras orationes, demonstrans Metropolitanæ civitatis sanctissimum Joannem, &c.* Sed & Atticus Episcopus Nicopolis Metropolis Epiri veteris vocatur actione prima Concilii Chalcedonensis.

[f] Jornand. tit. 1. de regn. ac temp. success.
[g] Cassiod in Chronico.

XVIII.
DYRRACHIUM NOVÆ EPIRI METROPOLIS.

Dyrrachium Epiri urbs apud Florum [h] situ inexpugnabilis, eadem est Livio [i] ac Epidamnus; Appiano tamen diversæ civitates sunt, isque Dyrrachium

[h] Flor. lib. 4. de gest Rom.
[i] Liv. Decad. 5 lib. 5.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Unicamque per illa tempora veram Metropolim Ecclesiasticam Macedoniæ, nempe Thessalonicam*] Hoc confirmat Hierocles.

2 *Christus consolatus est nos &c*] & multò clariùs ipse Hormisda in responso suo ad eosdem Episcopos Epistol 8. *Tunc B. Eugenius paracia vestra obtinens principatum cum subjecta sibi S. Synodo &c*

chium ad litus maris constituit, Epidamnum verò ab eo aliquantulum distare scribit: hodie *Durasso* dicitur. Metropolim verò fuisse Ecclesiasticam legitur in ipso limine Concilii Chalcedonensis, quo Lucas Dyrrachii Metropolis novæ Epiri Episcopus dicitur. Eucarius etiam ejusdem civitatis Antistes Concilio Ephesino subscripsit.

XIX
CORINTHUS METROPOLIS ACHAIÆ

a Pausanias lib. 2.
b Strabo lib. 8.

Corinthum inter nobilissimas Græciæ urbes numeratam nemo ambigit, ad Isthmum sita est, Ephyra priùs dicta ab Oceani filia Ephyra, quæ authore Pausania [a] prima hanc regionem incoluit, vel ut putat Stephanus ab Ephyro Myrmesis filio ex Epimeta uxore: sed huic postea Corynthi nomen indidit Corinthus Marathonis, vel ut Corinthus persuasum est Jovis filius. Strabo [b] vero hanc primum à Sysipho latrone Æoli filio conditam scribens, prius Corcyram nominatam esse ait, & Cicero pro lege Manilia orans hanc totius Græciæ lumen appellat. Eò revera potentiæ propter situs opportunitatem venit, ut vix Romæ, quantum ad luxum, ingluviem, libidinem & magnificentiam cederet. Hanc Metropolim Ecclesiasticam fuisse, ita clarè patet in subscriptionibus Epistolæ Synodicæ [c] Episcoporum Achaiæ ad Leonem Imperatorem, ut alia probatione non indigeat. Sic enim primo loco ejus Episcopus subscribit: *Petrus Episcopus Metropolis Corinthi, Sancta & consubstantialis Trinitas, quæ tuum genus ad munimen fidei Orthodoxæ, & salutem generis humani constituit, pium tranquillitatis tuæ longissimo tempore servet Imperium, venerabilis Imperator.* Imò multi non sine ratione hujus Episcopum Primatem fuisse credunt temporibus Gregorii Magni, huic Athenas & Patras Metropoles in Hellade & Peloponneso subjicientes: sed id certo pro his temporibus asseverare non ausim. Fateor Divum Gregorium misso ad Joannem Corinthiorum Episcopum Pallio, more majorum, ut scribit, Helladis Episcopis præcipere [d], ut huic subjecti maneant: *Pallium*, inquit, *Joanni fratri nostro Corinthiorum Episcopo nos transmisisse cognoscite: cui vos magnopere convenit obedire, præsertim cum hoc sibi & antiquæ consuetudinis ordo defendat, & bona ejus, quibus ipsi testimonium perhibetis, invitent.* At Helladem provinciam Ecclesiasticam à Peloponneso distinctam fuisse non satis constat, sicut nec Atheniensium Episcopum ejus Metropolitæ dignitatem consequutum.

c Parte 3. Concil. Chalced.
d Greg. lib. 4. Epist. 55.

XX
ATHENÆ METROPOLIS HONORARIA

e Justinus lib. 2.
f D. Aug. de Civit. Dei lib. 18. cap. 8.
g Idem ibid. cap. 9.

Athenas ut inter antiquiores, ita inter nobiliores civitates omnes posuere. Ante Deucalionis tempora regem habuit hæc civitas *Cecropem*, inquit Justinus [e], *quem ut antiquitas fabulosa est, biformem tradidere, quia primus marem fœminæ matrimonio junxit.* Sed audiamus Divum Augustinum [f], de hujus nomine non parum notanda scribentem: *Jam Minerva tamquam Dea celebratur regnante Atheniensibus Cecrope, sub quo rege etiam ipsam vel instauratam ferunt, vel conditam civitatem.* Quomodo autem Athenæ sic à Minerva dictæ sint sequenti capite docet ex Varrone, his verbis [g]: *Ut Athenæ vocarentur, quod certè nomen à Minerva est, quæ Græcè Ἀθήνα dicitur, hanc causam Varro indicat. Cum apparuisset illic repente olivæ arbor, & alio loco aqua erupisset, regem prodigia ista moverunt: & misit ad Apollinem Delphicum sciscitatum, quid intelligendum esset, quidve faciendum. Ille respondit, quod olea Minervam significaret, unda Neptunum: & quod esset in civium potestate ex cujus nomine potius duorum Deorum, quorum signa illa essent, civitas vocaretur. Isto Cecrops oraculo accepto, cives omnes utriusque sexus (mos enim tunc in iisdem locis erat, ut etiam fœminæ publicis consultationibus interessent) ad ferendum suffragium convocavit. Consulta igitur multitudine, mares pro Neptuno, fœminæ pro Minerva tulere sententias, & quia una plus inventa est fœminarum, Minerva vicit. Ita illa civitas, de victoria per fœminas fœminea Athenas nomen accepit.*

h Conc. Chal. Can. 12. Ὅσαι δὲ ἤδη πόλεις διὰ γραμμάτων βασιλικῶν τῷ τῆς μητροπόλεως ἐτιμήθησαν ὀνόματι, μόνης ἀπολαυέτωσαν τῆς τιμῆς, καὶ ὁ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς διοικῶν ἐπίσκοπος, δηλονότι σωζομένων τῇ κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλει τῶν οἰκείων δικαίων.

Tam illustrem porro urbem Metropolim Ecclesiasticam primis sæculis fuisse, saltem quantum ad honorem, & paulo post obitum Gregorii Magni eo probabilius est, quod veluti princeps civitatum Græciæ fuerit, & revera Metropolis Civilis apud Hieroclem in Synecdemo nominetur; decretumque legatur à Concilio Chalcedonensi [h], ut quæcumque civitates per litteras Imperia-

periales Metropolis nomine honoratæ fuerant, honore perfruerentur, & qui ejus Ecclesiam administrabat Episcopus, servato veræ Metropoli suo jure pro Metropolita haberetur. Id sane tanto verisimilius existimo, quod primi Ecclesiæ Patres in majoribus urbibus primas sedes construerint, decreveritque Concilium Antiochenum [a], Episcopum qui præest Metropoli, etiam curam suscipere debere totius Provinciæ, eo quod in Metropolim undequaque concurrant omnes qui habent negotia.

[a] Concil. Antioch. Can. 9.

Hujus equidem Episcopum Metropolitam dictum apud Balsamonem [b] reperio in Nomocan. Photii. *Cum defunctus*, inquit, *sanctissimus Athenarum Metropolitanus, & inclytus Dominus Nicolaus Hagiotheodoretus ad Synodum retulisset, magnam hinc animabus perniciem afferri in nonnullis, qui in sua provincia in septimo gradu matrimonium clandestinum contrahebant propter metum pœnæ, facta est synodalis declaratio.* Sed & idem Balsamo [c] in Synodi sextæ Canones scribens hunc nominat ἀρχιερέα, hoc est, Archiepiscopum. Ejus verba sunt: *Hæc cum sacer Canon jubeat, & eos excommunicet qui præter hæc faciunt, sæpe dictum est à diversis Archiepiscopis, qui habent ex aurea bulla Clericos, Athenarum scilicet & Mesembriæ, & aliis, quod qui ex antiquis Clericis descenderunt, cogunt ipsos eos qui non sunt Clero digni ordinare.* Adde, quod in Diatyposi Patriarchatus Constantinopolitani Leoni Imperatori tributa apud Leunclavium legitur, Athenarum Metropolitano Exarcho Helladis subjectos fuisse decem Episcopatus, scilicet Euripi, Diauliæ, Coroneæ, Andri, Orei, Scyri, Carysti, Porthmi, Aulonis & Syræ; cumque avulsum à Romano Patriarchatu, sicut & Thessalonicensem, Syracusanum, Corinthium, Rhegium, Nicopolitanum & Patrensem, ut Constantinopolitano Patriarchæ subjiceretur. Favet quod Patrensis Episcopus jam Metropolita esset tempore Concilii Chalcedonensis, ut mox subjungemus, cum haud probabile sit Patrensem Sedem ante Atheniensem ad talem honoris gradum evectam fuisse, cui multo inferior erat. Attamen Atheniensem Episcopum jura omnia Metropolitæ, & Suffraganeos ante finem sexti sæculi obtinuisse absolutè non dixerim, maximè cum inter Suffraganeos Corinthi subscribat in actis Concilii Chalcedonensis.

[b] Balsam. in Nomoc. Phot. tit. 13. Ἐπειδὴ ἀνενεγκόντος συνοδικῶς τοῦ παναγιωτάτου μητροπολίτου Ἀθηνῶν, καὶ ἐνδοξοτάτου κυροῦ Νικολάου, &c.

[c] Idem in Can. 33. sextæ Synodi. Ἐλαλήθη πολλάκις περὶ διαφόρων ἀρχιερέων ἐχόντων διὰ χρυσοβούλλων κληρικοὺς, ἤγουν τοῦ Ἀθηνῶν, τοῦ Μεσημβρίας, καὶ ἑτέρων, &c.

XXI.
PATRÆ METROPOLIS HONORARIA.

Patræ civitas Pausania [d] & Stephano testibus, prius Aroë dicta est, recenseturque inter primas urbes Achaiæ: sed ejectis Ionibus ab Achæis Patræus Preugenis filius, Agenoris nepos, qui ab Amycla & Lacedæmone majores ducebat, aucto mœnium ambitu, hanc de suo nomine Patras appellavit. Situs ejus est in longissimo Peloponnensi promontorio, ex adverso Ætoliæ & Eueni fluminis: maximèque apud antiquos fuit celebris ex martyrio D. Andreæ Apostoli, qui sub Ægea Proconsule apud eam passus est: nec non ex Sede Metropolitana, quam in ea olim fuisse evidenter probat Notitia Constantinopolitana prædicta apud Leunclavium. Siquidem in ejus fine inter Metropoles à Romano Patriarchatu ab ipsis avulsas, Constantinopolitanoque subditas recensetur. Sed longè prius ad hunc Metropolis gradum, saltem quoad honorem evectam esse non leviter conjicio ex Catalogo Metropolitarum, ad quos scripsit Leo Imperator, qui in fine Concilii [e] Chalcedonensis extat, & in quo Patrensem Episcopum inter eos videre est. Hunc inter Suffraganeos Metropolitæ Corinthiorum, Epistolæ Synodicæ [f] Achajæ subscripsisse non diffiteor; sed quamvis ex hoc satis clare probetur eum Suffraganeos non habuisse hujus Concilii tempore, nil tamen obstat, quominus inter Metropolitas honorarios locum haberet, qui tunc Corinthiorum vero Metropolitæ parebant, & inter ejus Suffraganeos subscripti ut plurimum leguntur in Conciliis.

[d] Pausan. lib. 7. cap. 18.

[e] Parte 3. Concil. Chalced.

[f] Epist. Synodicæ Achaïæ 3. parte Concil. Chalced.

XXII.
GORTYNA CRETÆ METROPOLIS.

Gortyna Stephano urbs Cretæ, quæ prius Larissa & postea Cremnia vocata est. De hac ita Notitia Græca Imperii Romani: *Creta habet maximam civitatem nomine Gortynam, ubi & Circum insignem esse dicunt.* Sed plura Eustathius ad Dionysium his verbis: *Gortyn etiam Gortyna dicitur. Eam sacram vocat Dionysius, vel propter gloriam, vel imitatus Homerum, qui civitates appellat sacras,*

propter

propter studium custodiendi eos qui ipsas inhabitant. Gortynam autem condidit Taurus ille, qui Phœnissam Europam rapuit, & Rex Cretæ fuit. Cæterùm Theodorus, Gortynæ Metropolis Cretæ Episcopus dicitur in Concilio Constantinopolitano Generali quinto collatione octava, unde eam Metropolim fuisse negari non potest.

XXII. ACHRIDA METROPOLIS ET SEDES PRIMATIS.

a Procop. lib. 4. de ædific. Justin.
b Guillel. Tyri lib. 20. sacri Belli cap. 4.
c Niceph. lib. 16. cap. 37. & lib. 17. cap. 28.
d Zonaras in Basil. Porphyrogen. tom. 3. Annal. τῆς δὲ τῆς Ἀχρίδος πόλιν, γαρ ἡ τὰ βασίλεια τοῖς τῶν Βουλγάρων ἀρχηγοῖς ἐκαθίδρυτο.
e Justin. Novella 11.
f Relatio Andreæ Prævalitani inter Epist. Hormisdæ.
g Suggestio Legatorum Hormisdæ inter ejus Epist.

Achrida, inquit Procopius [a], *magna plane urbs est, atque hominum multitudine referta, totius nempe regionis Metropolis, Illyricorum præterea Archiepiscopum sortita, & qua propter magnitudinem reliquis aliis civitatibus antecellit.* Hanc quidam Agathiam secuti, eandem cum Bederina Illyrici urbe putant, Achridam adjectivum existimantes, sicque dictam quasi summam, id est, primam & Metropolim totius regionis. Sed his silentium imponunt Nicephorus eam Achrido nominans, nec non Guillelmus Tyri [b] Archiepiscopus, qui eam adhuc suo tempore Acredam vocatam fuisse ait. [1] Hujus verus & proprius situs, ut liberiùs fatear, ignoratur: nam Nicephorus [c] eam juxta Lychnydium lacum in Epiro nova collocat, Zonaras [d] apud Dardaniam in Bulgaris, & Justinianus [e] in Pannonia secunda. Sed forte Justinianus Pannoniæ nomine Dalmatiam ex eo vocat, quod Pannonia late sumpta hanc proculdubio complecteretur, ac proinde Prævalim quæ Dalmatiæ pars erat, & apud quam propriè fuisse Achridam, non levibus ductus argumentis conjicio. Ego enim alio nomine hanc Præbilim appellari, legi in veteri manuscripto regiæ Bibliothecæ. Præbilim autem eandem puto fuisse cum Prævali, cujus Andreas dicitur Episcopus in ejus Relatione ad Hormisdam [f], & quæ tanto verisimilius in Prævali collocanda videtur, quod ipsi nomen indiderit. Hanc saltem à Lichnido seu Lignedo diversam fuisse ideo certissimum est, quod in Epistolis ejusdem Hormisdæ eodemque tempore Andreas Prævalis dicatur Episcopus, & Theodoretus [g] Lignedi. Quidquid sit, tamen nihil certi de hujus situ dici posse arbitror. Patria fuit Justiniani Imperatoris, ut ipsemet testatus est Novella undecima, hancque idcirco mœnibus cinxit validissimis, turribus munivit, miris ædificiis exornavit, Metropolim totius regionis fecit, & ei Justinianæ primæ, ad cæterarum distinctionem, quas etiam Justinianas appellavit, nomen indidit. Ab eo siquidem Ulpiana in Dardania Justiniana dicta est, teste Procopio [h], & Carthago Metropolis Africæ Justiniana tertia, ut ex Novellis [i] colligitur, & Mocissus in Cappadocia & Cypsela, & Gordus, & Constantia Cypri Metropolis, & Camuhana, aliæque plures, quarum in Conciliis memoria est. At non tantum hanc Metropolim totius regionis fecit: sed & in ea Primatem de consensu Vigilii Papæ se constituisse testatur ipsemet Imperator. Istud quoque evidentissime ex Gregorio Magno probavimus, cum de Larisseni Metropolitæ sententia judicantem hunc Primatem vidimus. At quod his non obstantibus privilegiis subjectus manserit Romano Patriarchæ, ex eodem eximio doctore discere est, cum in Epistolis electionem Joannis hujus Episcopi confirmet, eique Pallium mittens vices etiam suas per Illyricum demandet his verbis [k]: *Quia igitur suscepta fratrum & Coepiscoporum nostrorum relatio, ad locum vos Sacerdotii, totius Concilii unito consensu, & Serenissimi Principis voluntate, declarat accersiri, gratias Omnipotenti Deo Creatori nostro magna cum exultatione retulimus. quia vitam actusque vestras ita de præteritis fecit esse probabiles, ut omnium vos, quod est valde laudabile, faceret placere judicio. Quibus nos quoque in personam fraternitatis tuæ per omnia consentimus atque Omnipotentem Dominum deprecamur, ut charitatem vestram, sicut sua gratia elegit, ita in omnibus sua protectione custodiat. Pallium verò ex more transmisimus, & vices vos Apostolicæ Sedis agere iterata innovatione decernimus, admonentes, ut ita vos circa subjectos debeatis exhibere placabiles, ut rectitudinem vestram diligere provocentur potius quam timere. Quorum si culpa fortè poposcerit, ita excessus emendare curabitis, ut paternum affectum de animo nullo*

h Procop. lib. 4. de ædific. Justiniani.
i Justin. Nov. 131.
k Greg. Mag. lib. 4. Epist. 8. Indict. 13.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Hujus verus & proprius situs ignoratur*] Ochrida etiam hodie Archiepiscopalis civitas.

nullo modo relinquatis. Num advertis hisce in verbis omnia Patriarchæ munia? unde quin Romano subditus adhuc fuerit Episcopus ille, dubitari nullatenus potest.

Sardica inter nobiliores, & mediterraneas Thraciæ civitates à Ptolemæo [a] recensetur, sed Theodoreto [b] Daciæ est, & quidem illius Metropolis. De Dacia tamen nova intellige, cum antiqua alia fuerit, [1] ut infra dicetur In Tabulis Geographicis in confinio duarum Mœsiarum, superioris scilicet & inferioris, collocatur: necnon inter Nessum & Philippopolim urbes; & ab hac, monte, qui apud Socratem Tisucis vocatus est, separatur. Serdica per E dicitur Antonino, necnon in aureo Catacallæ nummo quem apud se habuisse testatur Ortelius in Thesauro Geographico, qui hanc vulgò à Turcis Triaditza nominari docet. Celeberrima est ex Concilio Oecumenico à trecentis septuaginta sex Episcopis, in causa Athanasii, Marcelli, aliorumque exulum Episcoporum in ea celebrato, sub Julio I. Pontifice, quod generalis Synodus dicitur [c] à Socrate, & ex pluribus quam ex triginta quinque Provinciis coacta ab Athanasio [d]. XXIV.

SARDICA METROPOLIS DACIÆ, ET MOESIÆ SUPERIORIS

[a] Ptol. lib. 3. c. 11.
[b] Theod. Hist. Eccl lib 2. cap 4. Ὁ Καισάρειος προσετάξεν εἰς τὴν Σαρδικὴν, Ἰλλυρικὴ δὲ αὕτη πόλις τοῦ Δακῶν ἔθνους μητρόπολις, τοὺς τῆς ἕω, καὶ τοὺς τῆς ἑσπέρας συναχθῆναι ἐπισκόπους

Eam autem Metropolim Daciæ fuisse, præter Theodoreti verba, qui hanc Dacorum Metropolim esse ait, confirmatur ex catalogo Metropolitarum, ad quos Leo Imperator scripsit post Concilium Chalcedonense, cùm inter eos legatur Zosimus Episcopus Sardicæ. Nec obstat quod Gregorius Magnus [e] Felici hujus civitatis Episcopo scribens, ei præcipiat, ut mentis tumore deposito, Joanni Achridensi sive Justinianæ primæ Episcopo ordinatori suo humilem se exhibere & parere non desinat. Etenim, licet Justinianæ primæ Episcopus Primatum Daciæ & aliarum plurium Illyrici Provinciarum, favente Justiniano, obtinuisset, attamen Sardicensis Episcopus non desiit, sicut nec alii Metropolitæ authoritatem suam in Provincia sibi priùs subdita conservare. Addam civitatem hanc non tantum Daciæ utriusque, sed etiam Mœsiæ primæ Metropolim Ecclesiasticam fuisse. Id primum ex hoc conjicio, quod nulla nec in Conciliis nec apud authores antiquos Historiæ Ecclesiasticæ alia Metropolis Ecclesiastica recenseatur istius Provinciæ, nec sub Sirmio esse potuerit, quod ex alia & maximè distincta diœcesi, etiam ab alio Vicario civili administrata, erat. Præterea Mœsiam illam primam Provinciam Ecclesiasticam per se constituisse non arbitror: patetque ex catalogo Provinciarum, quæ à Justiniano, ex consensu Vigilii Papæ, Achridæ seu Exarcho Justinianæ primæ subjectæ fuerunt, cum in omne Illyricum Septentrionale authoritatem adeptus est, & in ejusdem Novella undecima [f] describuntur his verbis: *Primæ Justinianæ patriæ nostræ pro tempore sacrosanctus Antistes, non solum Metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat, & certæ Provinciæ sub ejus sint authoritate, id est, tam ipsa Mediterranea Dacia, quam Dacia Ripensis, nec non Mysia secunda, Dardania & Prævalitana Provincia, & secunda Macedonia, & pars secundæ etiam Pannoniæ quæ in Bacensi est civitate.* Sanè si Provinciam Ecclesiasticam propriam constituisset Mœsia prima, eam cæteris Illyrici Septentrionalis annumerasset Justinianus. Cæterùm unum hujus Præsulem hîc ideo annumerabo nimirùm Protogenem, qui Nicæno Concilio primum subscripsit, ut legitur in Actis ejusdem Concilii per Gelazium [g] Cyzicenum editis, quòd dicatur admirabilis Sardicæ civitatis Episcopus. Idemque posteà supradicto Sardicensi adfuit, ut videre est in ejus subscriptionibus.

[c] Socrat. Hist. Eccl lib 2. cap 16 Καθίσταται αὖθις ἀθροισμένη σύνοδος, ὡς ἐπὶ τὴν Σαρδικὴν, πόλις δὲ αὕτη Ἰλλυριῶν.
[d] Athanas. Epist. ad Solitarios.
[e] Greg. Mag. lib. 2 Indict. 13. Epist. 20.
[f] Justinian Novella 11.
[g] Gelaz. Cyzic. l. 2 Act. Conc. Nicæn.

Scupi Mœsiæ superioris urbs Ptolemæo [h], qui Dardaniam intra fines Mœsiæ includit, postea tamen nova facta Imperii Romani divisione, civitas Dardaniæ, & quidem Metropolis. Hujus mentio fit apud Trebellium Pollionem [i]. Ad Axium fluvium ex Orbelo monte profluentem, agroque fertilissi- XXV.

SCUPI METROPOLIS DARDANIÆ.

[h] Ptol l. 3 c 9.
[i] Trebell. Pol. in Regiliano.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

[1] *Ut infra dicetur*] supra Pag. 186.

tilissimo sita est, non longe ab Ulpiano & Paroecopoli in Macedoniæ confinibus. Quod verò Dardaniæ Metropolis Ecclesiastica fuerit, certissime probatur ex Epistola Synodica Episcoporum Dardaniæ ad Leonem Imperatorem, cui Ursicinus (sic enim legendum est) Scuporum Episcopus primo loco subscribens, se Dardaniæ Episcopum nominat. Hic enim Metropolitarum omnium mos erat, ut se Provinciarum quas in spiritualibus regebant Episcopos dicerent: sicque Eugenius Metropolita Epiri veteris vocatur Episcopus Epiri in subscriptionibus Epistolæ Synodicæ hujus Provinciæ ad Leonem, & Maras Mesopotamiæ Metropolita hujus Episcopus nominatur in alia Synodica ad eumdem. At quis illud confirmari non videt ex Catalogo [a] Metropolitarum, ad quos Leo Imperator scripsit, quibus idem Ursicinus Episcopus Scupensis annumeratur?

[a] Parte 2. Concil. Chalced.

XXVI. MARCIANOPOLIS METROPOLIS MOESIÆ INFERIORIS.

Marcianopolis Mœsiæ inferioris urbs, & Metropolis famosa dicitur apud Jornandem de rebus Gethicis, qui hæc ait: *Mox Danubium vadati, & secundò Mœsiam populati, Marcianopolim ejusdem patriæ urbem famosam Metropolim aggrediuntur, diuque obsessam, accepta pecunia ab his qui inerant, reliquere. Et quia Marcianopolim nominavimus, libet aliqua de ejus situ breviter intimare. Nam hanc urbem Trajanus Imperator hac re ædificavit, ut fertur, eo quod Marciæ sororis suæ puella, dum lavat in flumine illo, quod nimiæ limpiditatis saporisque in media urbe oritur, Potam cognomento, exindeque vellet aquam haurire, casu vas aureum, quod ferebatur, in profundum cecidit metalli pondere gravatum, & longè post emersit, quod certè non erat usitatum, ac vacuum sorberi, aut certè semel voratum undis respuentibus renatare. His Trajanus sub admiratione compertis, fontique numinis quiddam inesse credens, conditam civitatem ex germanæ suæ nomine Marcianopolim nominavit.* Dicitur etiam Metropolis apud Hierocleam MS. Eam autem ex Patriarchatu Romano adhuc Justiniani tempore fuisse, cùm Episcopo Justinianæ primæ Mœsia secunda paruerit, ut in Novella XI. ejusdem Imperatoris legere est, mihi certum videtur. At quod non tantum Metropolis Civilis, sed etiam Ecclesiastica fuerit clare perspicitur in subscriptionibus Conciliabuli Ephesini, quibus sic legitur: *Dorotheus Marcianopolis Metropolitanus.* Si dicas hujus Episcopum non subscripsisse Epistolæ Synodicæ Mœsiæ secundæ, quæ tertia parte Concilii Chalcedonensis reperitur, annuam: sed hinc inferri negabo eam Metropolim Ecclesiasticam non fuisse. Hujus Episcopus ex infirmitate aut alia de causa Synodo non adfuit, ideo locum ejus Marcianus Episcopus Abriticæ civitatis ut antiquior ordinatione supplevit, licet ejus civitas nusquam pro Metropoli habeatur. Nec id in sola Synodo Mœsiæ secundæ obtigit, cùm neque in altera Epistola Episcoporum Syriæ secundæ subscriptus legatur Metropolita, sed Epiphanius Episcopus Epiphaniæ.

XXVII. TOMI METROPOLIS SCYTHIÆ.

Tomis Illyrici Metropolibus hìc annumerabitur: non quod eam ex Patriarchatu Romano post Constantinopolitani institutionem crediderim, sed quod prius illius ultimus limes fuerit. Est autem civitas Scythiæ apud Ptolemæum [b], quæ Tomi Sexto Rufo & Eutropio [c] dicitur, necnon hujus regionis primaria seu Metropolis, imo & unica sedes Episcopalis fuit primis sæculis, ut ex Sozomeno [d] discitur, dum Bretannionis hujus Episcopi celeberrimam sic mentionem facit: *Multas quidem habet urbes, pagos, & castella: sed principatum obtinet Tomis, quæ est urbs magna & opulenta, propè mare posita, ad lævam cùm quis ad Pontum Euxinum navigat. Vetus consuetudo est, quæ ibi etiamnum servatur, ut unus Episcopus totius illius Ecclesiis præsit. Itaque tempore de quo jam loquimur, illas administravit Bretannio, quando etiam Imperator Tomim advenit. Postquam autem accessit ad Ecclesiam, & pro more suo ei persuadere conatus est, ut cum Arianis communicaret: Bretannio constanter admodum apud Imperatorem, & liberè pro doctrina Concilii Nicæni loquutus, recessit ab eo, & ad alteram Ecclesiam se contulit: quem populus quoque secutus est. Ferè autem ab universa civitate eò concursum est, partim quo Imperatorem viderent, partim quòd aliquid novarum*

[b] Ptol. l. 3. c. 10.
[c] Eutropius l. 6.
[d] Soz. l. 6. c. 20.
Ταύτης δὲ τὸ ἔθνος πολλὰς μὲν ἔχει καὶ πόλεις καὶ κώμας, καὶ φρούρια· μητρόπολις δὲ ἐστὶ Τόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαίμων, παράλιος, ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸν Εὔξεινον [καλούμενον] Πόντον· διασώζεται δὲ καὶ νῦν ἔθος παλαιὸν ἐνθάδε κρατεῖν, τὸ ἕνα τοῦ ἔθνους ἅπαντος τὰς ἐκκλησίας ἐπισκοπεῖν, &c.

rum rerum eum moliturum expectarent. Valens igitur cum suis derelictus, illud velut contumeliæ loco factum graviter tulit. Atque Bretannionem comprehensum in exilium deduci mandavit: quem non multo post denuo reduci permisit. Nam cum videret, credo, Scythas Episcopi exilium iniquo animo pati, non parum veritus est, ne novis rebus studerent, quos quidem noverat & fortes esse, & ipso locorum situ imperio Romano necessarios, quippe qui impetum Barbarorum illam orbis partem incolentium propulsarent. Itaque Imperatoris conatus sic à Bretannione compressus est, viro cùm in aliis rebus spectato, tum ob divinam virtutem adeo insigni, ut etiam ipsi Scythæ laudis testimonium ei tribuerent. Quis in his Tomorum Episcopum Metropolitam fuisse non observat? Idem etiam probat Epistola Theotimi hujus sedis Antistitis ad Leonem Imperatorem, quod hanc, non cum aliis Coepiscopis, sed solus scripserit, subscripseritque.

Zarmizegetusa regia seu Metropolis civilis Daciæ antiquæ dicitur apud Ptolemæum [a], necnon & lege prima de Censibus, sicut in veteri quadam inscriptione apud Zamosium. Nec minus eam Metropolim Ecclesiasticam seu Gothorum Archiepiscopi sedem fuisse probabile videtur, maxime cum unus apud illos tantum esset Episcopus, sicut in Scythia: ususque in Ecclesia invaluisset, ut in primariis urbibus thronum haberent Episcopi. Cur autem nos eamdem Zarmizegetusam Daciæ antiquæ & Gothiæ Metropolim constituamus, ut intelligas hæc habe: Gothi è patriis sedibus quæ juxta Mare Suevicum & Vistulam fluvium erant, à Marci Aurelii principatu, per Sarmatiam longè vagati, tandem in Dacia antiqua habitare cœperunt juxta Pontum Euxinum, nec prius Istrum transierunt quàm Valens imperaret. Statim Dacia illa Gothia ab iis incolis dicta est, ut in nostra Gallia Provincia Narbonensis ab iisdem. Hæc apud Jornandem [b] rerum Gothicarum scriptorem leguntur. Ego vero addam, quod cum tunc Zarmizegetusa totius regionis primaria esset, etiam Metropolis Gothorum dicta est, sicut & ejus Præsul Gothorum Episcopus. Plures sanè ex hujus Præsulibus apud priscos authores legimus. Theophilus Nicæno Concilio interfuit, & subscribens se Gothorum Metropolitam nominat. Est etiam memoria Ulphilæ & Selinæ ejusdem sedis Episcoporum apud Sozomenum [c]. Sed quosdam hancce Gothorum Metropolim cum Tomis ex hoc unam facere haud nescio, quod Gothi Istrum transeuntes etiam in Scythia sedes posuerint. Verum eas prorsus distinguendas esse certum videtur ex Theodoreto [d], qui his distinctos Episcopos sub Valente assignat, scilicet Bretennionem Scythiæ, & Ulphilam Gothorum: quorum ille omni, inquit, genere virtutis insigniter decoratus, totius Scythiæ Episcopus, animo divino pietatis amore accenso, pestiferam dogmatum Arianorum corruptelam, & iniqua facinora Valentis contra sanctos edita coarguit: hic autem, (scilicet Ulphilas) cum ab Eudoxio & verborum lenociniis delinitus esset, & pecuniæ inescatus illecebris, Gothis Patrem majorem Filio, Filiumque creaturam esse persuasit, ipsosque Arianorum dogmatibus imbuit. Adde, quod ex eodem Theodoreto [e] Gothi nonnisi sub Valente Istrum trajecerint, & jam tempore Concilii Nicæni Theophilum Episcopum, ut diximus, habuerint. Unum tamen fatebor his commune fuisse, quod neuter Suffraganeos sibique subjectos Episcopos haberet. Id de Tomorum Archiepiscopo ex Sozomeno retulimus, sed idem de Gothiæ Antistite Balsamonem [f] in responsis de Patriarchis asserentem audiamus: *Gothiæ*, inquit, *Antistes non propterea vocatur Archiepiscopus, quod Episcoporum Princeps & ordinator sit, sed quod primus Episcoporum. Quippe à sanctis Patribus est sancitum, ut diœceses, in quibus sunt urbes sub Episcoporum gubernatione constitutæ, à Metropolitanis regantur, quos etiam ipsi Canones primos appellant: quæ verò civitates quasdam attributas non habent quibus præsint Episcopi, ab Archiepiscopis administrentur, ita ut hæ quidem cedant Metropolibus, sed Episcopatibus præstent.*

XXVIII Zarmizegetusa Metropolis Daciæ antiquæ

[a] Ptol. l. 3. c. 8.

[b] Jornand. l. de reb. Geticis.

[c] Sozom. l. 7. Hist. cap. 17. Γότθοι δὲ, καθότι καὶ Σέλινος ὁ ἐκείνων τηνικαῦτα ἐπίσκοπος, &c. Πατρὸς γὰρ ἐς τὰ μάλιστα τῷ Σελίνῳ ἐτύγχανεν ὑπογραφεύς τε γενόμενος καὶ διάδοχος Οὐλφίλα τοῦ παρ' αὐτοῖς ἐπισκοπήσαντος.

[d] Theod. l. 4. Hist. Eccl. cap. 37. & 32. Καὶ Βρετάνιον, παντοδαπῇ μὲν λαμπρυνόμενον ἀρετῇ, πάσης δὲ τῆς Σκυθίας τὰς πόλεις ἀρχιερατικῶς ἰθύνειν πεπιστευμένον, ἐπύρσευσέ τε τῷ ζήλῳ τὸ φρόνημα, καὶ τὴν τῶν δογμάτων διαφθορὰν καὶ τὰς κατὰ τῶν ἁγίων παρανομίας τοῦ Βάλεντος ἤλεγξε.

[e] Id. eod. c. 32. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν χρόνον, Οὐλφίλας αὐτῶν ἐπίσκοπος ἦν. Ὅτε τὸν Ἴστρον διαβάντες πρὸς τὸν Βάλεντα τὴν εἰρήνην ἐσπείσαντο.

[f] Balsam. in Medit. apud Leuncl. lib. 7. Ὁ δὲ Γοτθίας οὐ καλεῖται ἀρχιεπίσκοπος, ὡς ἄρχων ἐπισκόπων καὶ προβολεύς, ἀλλ' ὡς ἀρχὴ ἐπισκόπων.

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM ILLYRICI ORIENTALIS, MOESIÆ INFERIORIS, ET SCYTHIÆ.

[1] PROVINCIA THESSALONICENSIS SEU MACEDONIÆ.

THESSALONICA Ptolemæo lib. 3. cap. 13. vulgò *Salonichi* teste Sophiano. [2] *Ætius* Thessalonicensis Episcopus subscripsit Concilio Sardicensi, & *Anastasius* Chalcedonensi.

PHILIPPI Ptolem. ibidem. *Philippo* etiam hodie vulgò dicitur. [3] *Philippus* ejus Sedis Antistes Concilio Sardicensi subscripsit, & *Sosón* Chalcedonensi.

BERRHOEA Ptolem. ibid. *Veria* Sophiano, & *Boer* Turcis, teste Leunclavio. [4] *Timotheus* hujus civitatis, quæ Metropolis (scilicet honoraria) dicitur, Antistes Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna interfuit.

DIUM, Dion Ptol. ibid. vulgò *Stadia* teste Nardo. *Palladius* hujus Episcopus Concilio Sardicensi subscripsit.

STOBI Ptol. ibid. vulgò *Starachino* teste eodem Nardo. [5] *Bunius* Stoborum Episcopus Nicæno Concilio subscripsit, & *Nicolaus* Chalcedonensi.

PAROECOPOLIS Ptol. ibid. quæ [6] *Partecopolis* dicitur Concilio Chalced. cui *Joannes* hujus Episcopus subscripsit.

DEBORUS Ptolem. ibid. [7] aliis Doberus, vulgò *Dibra* Sophiano teste. *Geronthius* hujus Ecclesiæ Præsul subscripsit Sardicensi Concilio, ubi malè legitur de Brebi, & *Eusebius* Doberorum Concilio Chalcedonensi.

CASSANDRIA Ptol. ibidem, *Cassandria* etiam hodie dicitur Sophiano teste. [8] *Hermogenes* Cassandriæ Episcopus eidem Concilio Chalcedonensi subscripsit.

NEAPOLIS Ptolem. ibid. Sophiano *Christopoli* dicitur. *Martinus* Neapolitanus Antistes subscripsit Concilio Sardicensi, ubi mendosè Achaiæ scribitur.

TORONE Ptol. ibid. variè hodie indigetatur, Sophiano *Castel Rampo* dicitur, & aliis *Agiomana*. *Theodorus* hujus civitatis Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

LE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 Hic duas Provincias confundit, Macedoniam primam, & secundam. Hæc enim Stobos Metropolim habuit, suosque peculiares Episcopos, ut ex Hieroclis notitia apparet.

2 *Ætius Thes. Episc. subsc. Conc. Sardic. & Anastasius Chalcedon.*] Acholius Constantinopolitano, Rufus Ephesino, Eusebius sub Gregorio M. vide Regist. l. 12 epist. 3.

3 *Philippus*] Porphyrius in Actis Synodi editis & MSS. antiquissimis vocatur &c. Epaphroditus eorum primus Episcopus a B. Paulo constitutus, ut scribunt Theodoretus, Joannes Chrysostomus, Theophylactus, & alii ad Epistolam Pauli ad Philippenses. Fuit deinde Metropolis Macedoniæ Thraciæ, sive Secundæ, quæ & Salutaris, Serræ postea dicta, ut & hoc tempore, unde Nicetas ὁ Σεῤῥῶν.

4 *Timotheus &c.*] Lucas Conc. Chalc. Act. 1 in Ephes. Latrocinio.

5 *Bunius &c.*] Boditis Stobiensis in MSS. Latinis antiquissimis. Erat Metropolis Macedoniæ Secundæ. Municipium Stobensium in nummo Vespasiani apud Franc. Gottfred. Stobenæ civitatis MSS. nomen corruptum in excerptis Malchi, ubi Tobos pro Stobos malè legitur. Male quoque Interpres τῶν πρώτην τῆς Μακεδονίας πόλιν vertit primam, quæ illi obviam fuit, Macedoniæ Urbem. Vertere enim debebat primam ac præcipuam Macedoniæ urbem.

6 *Partecopolis dicitur*] Hierocl. & [*Conc. Chalc. &c.*] Jonas a Macedonia de Particopoli Sardicensi adfuit.

7 *Aliis Doberus*] in Concilio Chalcedonensi Δοβήρου, sed Latini Doberitanum Episcopum vocant.

8 *Hermogenes Cass. Ep. eadem Concil. Chalced. subscr.*] Ephes. Latrocin. Act. 1.

LETE Ptolem. ibid. *Letta* & *Lita* etiam vulgò nuncupatur. *Petrus* Letes Episcopus eidem Concilio Chalced. subscripsit.

[2] HERACLEA Ptolem. ibid. vulgò *Xevosna* Molano & Nardo. *Euagrius* Heracleæ Episcopus Sardicensi Concilio subscripsit, & *Benignus* Constantinopolitano generali quinto.

PRIMULA Hierocli, in Actis Conc. Constantinop. sub Flaviano Primopolis cujus Episcopus Timotheus ibidem subscripsit LUCAS HOLSTENIUS

ZAPARA Hierocli, Macedoniæ Secundæ civitas in Concil. v Constantinop col 2. legitur, Sabinianus Episcopus Zaparensæ civitatis Illyricianæ diœceseos. LUCAS HOLSTENIUS.

THASSUS maris Ægei insula, & civitas ejusdem nominis, Plinio lib 4. cap. 12. non longè à Lemnos insula: vulgò etiam *Taso* dicitur teste Sophiano. *Honoratus* Thassi Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, ubi mendosè dicitur Helladis Provinciæ.

HEPHÆSTIA urbs Lemnos insulæ Ptolem. ibidem, vulgò *Cochino* teste Hug. Favolio. *Strategius* ex hujus Ecclesiæ Præsulibus Concilio Nicæno subscripsit, ubi mendosè ponitur in Mœsia.

[2] TOPIRIS Ptolem. lib. 3. cap. 11. in Thracia: sed Concilium Chalcedonense Topirim in Macedonia ponit, cui quidem Concilio *Eusebius* Topiris Episcopus subscripsit.

SERRE Leunclavio urbs Macedoniæ, vulgò etiam *Serre*, fortè Derris Ptolem. lib. 3. cap. 13. [3] *Maximinus* Serres vel Derris Macedoniæ primæ Episcopus subscripsit eidem Concilio Chalcedonensi.

PROVINCIA LARISSENA
SEU THESSALIÆ.

[4] LARISSA Ptolem. lib. 3 cap. 13. Italis *Larizzo* teste Sophiano. *Alexander* Larissenus Antistes Sardicensi Concilio subscripsit, & *Vigilantius* Chalcedonensi.

SCARPHIA Ptolem. ibid Steph & Hierocli Cyriacus ejus Episcopus subscripsit Synodicæ Gennadii Patriarchæ Constantinop tom 1. Juris Gr. Rom Ea etiam nunc nomen retinet, teste Sophiano sed noster hic eum Echino confundere videtur, quamvis infra inter incertos posuerit pag ult. ubi Stephanum ejus Episcopum habet. LUCAS HOLSTENIUS

[5] DEMETRIAS Ptolem. ibidem, hodie *Dimitriada*. *Constantinus* Demetriadis Thessaliæ Episcopus eidem Concilio Chalcedonensi subscripsit.

[6] ECHINUS Ptolem. ibid. vulgò *Scarphia* Sophiano. *Theodorus* Echinei Episcopus adfuit Ephesino Concilio, & *Petrus* Chalcedonensi.

GOMPHI Ptolem Steph. & Hierocli. Eustathius Gomphiensis Episcopus legitur in Concilio Bonifatii II. LUCAS HOLSTENIUS.

CÆSAREA vel DICÆSAREA Hierocli Timotheus Episcopus Dicæsareensis in Concilio Romano Bonifatii Papæ II LUCAS HOLSTENIUS

CYPERA Ptol. ibid. vulgò *Cypara*. *Hymeneus* Cyperæ Episcopus Sardicensi Concilio subscripsit.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

2 *Heraclea &c*] Collat. v. ubi Heraclea Pelagoniæ dicitur ad aliorum distinctionem, præsertim Heracleæ Strymonis in eadem provincia Macedoniæ. Illa postea Archiepiscopalis fuit, ut habetur in excerptis Legationum Malchi nam de Heraclea Pelagoniæ Malchum loqui ex sequentibus patet.

2 *Topiris*] Τοπιρὶς Hierocli, qui in provincia Rodopæ ponit in Conc Ephes Act 1 Τοπιρὶς τῆς Θρᾴκης Episcopus Lucianus. Sic apud Antoninum Topirum scribitur, pro Topirum In nummo M Aurelii apud Fr. Goufred. circa Fl. Hebrum ΤΟΠΕΙΡΙΤΩΝ legitur. In aliis circa Herculem sedentem Card. Barb. & Franc. Goufredi legitur: ΟΤΛΠΙΑC ΤΟΠΙΡΟΥ, & in uno Magni Ducis ΤΟΠΕΙΡΟΥ &c. Lucianus Ephesino subscrip. ubi itidem Thraciæ tribuitur

3 *Maximinus*] Σεῤῥῶν in Græco &c. Serræ Macedoniæ olim vocabantur Philippi.

4 *Larissa &c*] Basilius in Ephesino stetit à partibus Nestorii Joannes legitur apud Gregorium M. Idem inter Metropolitas, quibus scribit Cælestinus Papa in Concil. Bonifatii 2 Stephanus in Conc. Bonifatii 2. & ante eum Proclus ibidem

5 *Demetrias &c*] Andreas Demetriadis Episcopus in Concilio Bonifat. Papæ II.

6 *Echinus &c.*] Theodosius Echinensis in Concilio Bonifatii II.

LAMIA Ptol. ibid. multis nunc *Lamına*. *Secundianus* [1] Lamıæ Epiſcopus ſubſcripſit Epheſino Concilio.

[2] TRICCÆ Ptol. ibid. vulgò *Tricala* Sophiano. *Heliodori* hujus Epiſcopi memoria eſt apud Socratem lib. 5. cap. 21.

METROPOLIS Ptolem. ibidem. *Marcus* Epiſcopus Metropolis, quæ mendosè in Dacia ponitur, cùm in Theſſalia ſit, Concilio Nicæno ſubſcripſit.

[3] THEBÆ Phtyoricæ Ptol. ibid. vulgò *Zatoa*. *Dion* Epiſcopus Thebarum Theſſaliæ ſubſcripſit Concilio Epheſino.

[4] PROVINCIA NICOPOLITANA SEU EPIRI VETERIS.

NICOPOLIS Ptol. lib. 3. cap. 14. vulgò *La Preveſa* teſte Sophiano [5] Ex hujus ſedis Præſulibus *Atticus* Chalcedonenſi Concilio ſubſcripſit, & *Eugenius* Epiſtolæ Synodicæ veteris Epiri ad Leonem Imperatorem.

[6] ANCIASMUS Hierocli MS. Onchesmus Ptol. ibidem, & Anchiarus lib. Conciliorum, vulgò *la Quaranta* Sophiano. *Claudius* hujus Epiſcopus iſdem Concilio & Epiſtolæ ſubſcripſit.

[7] PHOENICA Ptolemæo ibidem. *Valerianus* Phœnicæ Epiſcopus ſubſcripſit dictæ Epiſtolæ Synodali ad Leonem Imperatorem.

[8] DODONEA, Dodone Pauſaniæ lib. 7. hodie non extat. *Theodorus* Dodoneæ Epiſcopus Concilio Epheſino ſubſcripſit, & *Uranius* dictæ Epiſtolæ ad Leonem.

[9] CORCYRA Inſula & Urbs Ptol. ubi ſupra vulgò *Corfou*. *Apollodorus* Corcyræus Nicæno Concilio ſubſcripſit.

ADRIANOPOLIS urbs Epiſcopalis veteris Epiri libro Conciliorum, & Epiſtolæ Synodicæ hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem, cui *Hypatius* ejus ſedis Epiſcopus ſubſcripſit, & [10] *Eutychius* adfuit actioni primæ Concilii Chalcedonenſis.

[11] BUTHROTUM Straboni lib. 7. & Ptol. lib. 3. cap. 14. Buthrotorum ſinus. *Stephanus* Buthroti Epiſcopus eidem Epiſtolæ ſubſcripſit.

[12] EURIA Hierocli & libro Conciliorum, cui etiam aliquando Euroma, urbs Epiſcopalis Epiri veteris, Italis *San Donato*. *Eugenius* Euromæ Epiſcopus

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Lamia &c.*] Lamnenſis MS. Latino antiquiſſimo

2 *Tricca Ptol. ibid. vulgo Tricala*] ſic Tzetz. chil. 9. cap 280.

3 *Thebæ Phtyotica Ptol ibid vulgo Zatoa*] Modeſtus a Theſſalia de Thebis ſubſcripſit Concilio Sardicenſi &c. Elpidius in Concilio Romano Bonifatii Papæ II.

4 Poſteriorum ſæculorum notitiam habemus in Jure Græco Romano pag. 233

5 *Ex hujus Sedis Præſulibus*] Heliodorus Sardicenſi, Dynatus Epheſino [*Atticus Chalc. Conc. ſubſcr Et Eugenius Ep. Syn. vet Epiri ad Leonem Imper*] Meminit ejus & Hormiſda Papa Epiſt 8. Joannes relat. Synod. ad Hormiſdam Papam in Epiſt Decretal pag 448 & ſeqq ubi ſe Alcyſonem deceſſorem habuiſſe teſtatur S Gregorius Regiſtri lib 12. Epiſt. 2 Andream Nicopolitanum Metropolitam commemorat. Soterichi, & Hypatii ſucceſſoris ejus mentio in Epiſt. Honorii Papæ apud Deusdedit Cardin in collect canonum lib. 1 cap 188

6 *Anciaſmus Hierocli MS Onchesmus Ptolem ibid & Anchiarus*] ſed MSS Anchiaſmus &c. Chriſtodorus relationi Synodicæ ad Hormiſdam poſt Epiſt 7

7 *Phœnica Ptol ibid.*] Peregrinus Phœnicenus Chalcedonenſi &c Philippus Phœnicenſis relat Synod. ad Hormiſdam.

8 *Dodonea*] Dodone [*Theod Dod. Ep Concil. Epheſ. ſubſcr*] Philoctetus Chalcedonenſi [*& Uran. d Ep ad Leon*] Julianus Dodones relat. Synodicæ ad Hormiſdam

9 *Corcyra &c.*] Chryſippus relationi Synodicæ ad Hormiſdam, Sotericus Chalcedonenſi.

10 *Eutychius*] Euſtochius alibi corruptè vocatur pag 74. &c Conſtantinus relationi Synodicæ ad Hormiſdam poſt Epiſt. 7 ubi nomen hoc corruptum.

11 *Buthrotum, Str. lib. 7. &c. Ptolem lib 3 cap 14 Buthrotorum ſinus*] Joannes Concilio Chalcedonenſi [*Steph. Buth. Epiſc. eid. Ep ſubſc.*] Matthæus relationi Synodicæ ad Hormiſdam

12 *Euria &c. Italis San Donato*] Marcus Eurias Chalced. Act 1. interfuerat, & Epheſ. Latrocinio. Donatus ejus Epiſcopus vixit tempore Honorii Papæ, ut ex Reſcripto quodam ejus apparet in Collect. Card. Deusdedit &c. Apud Gregorium Magn. lib 12 Epiſt 2 & 3 Iſauria corruptè editum eſt, quod ex MS Britannico corrigendum, ubi Euria ſemper legitur Ex dictis Epiſtolis apparet idem eſſe oppidum, quod nunc S. Donati eſſe dicitur. Sed vide Procop. lib ædif & Epiſtol. 8 Joannes ejus Epiſcopus commemoratur

pus ſubſcripſit Epiſtolæ Synodicæ hujus Provinciæ ad Leonem, *Theodotus* autem Epiſcopus Euriæ antiquæ Epiri, eſt in Conc. Conſtantinopolitano ſub Agapeto & Menna.

PHOTICA Hierocli MS. 1 Hujus Antiſtes *Didacus* ſubſcripſit dictæ Epiſtolæ ad Leonem, ubi mendosè legitur Phocæ; & *Philippus* alteri ad Hormiſdam.

CEPHALENIA Inſula Ptolem. lib. 3. cap. 14. vulgò *Cefalonia*. *Noë* Cepha-Caſtelli alias Cephaleniæ Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

PROVINCIA CORINTHI SEU ACHAIÆ.

2 CORINTHUS Ptol. lib. 3. cap. 16. vulgò Italis *Corinto* & *Coranto*, Turcis *Germe* teſte Leunclavio. *Perigenes* Corinthiorum Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Ephesino, & *Petrus* Epiſtolæ Synodicæ Achaiæ ad Leonem Imperatorem.

ATHENÆ Ptol. eodem lib. cap. 15. vulgò *Sethines* teſte Sophiano. 3 *Dionyſius* primus Athenienſis Epiſcopus dicitur apud Euſeb. lib. 3. cap. 4. & *Athanaſius* ſubſcripſit dictæ Epiſtolæ.

PATRÆ Ptolem. eod. lib. cap. 16. vulgò *Patra* Sophiano. *Proſtarcus* ab Achaia de Patris ſubſcripſit Concilio Sardicenſi, & *Alexander* dictæ Epiſtolæ Synodali.

ARGOS Ptol. ibid. vulgò *Argo*. *Oneſimus* Argorum Helladis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi, & *Thales* dictæ Epiſtolæ.

MEGALOPOLIS, quæ & Chriſtianopolis Ptolem. ibid. vulgò *Leondari*, teſte Sophiano. *Timotheus* hujus civitatis Epiſcopus ſubſcripſit dictæ Epiſtolæ.

LACEDÆMON quæ & Sparta Ptolem. ibid. vulgò *Miſitra* Sophiano teſte. *Hoſius* Lacedæmoniorum Antiſtes ſubſcriptus legitur eidem Epiſtolæ Synodali.

4 CORONE Ptolem. ibid. hodie *Coron* vulgò. Ejus Epiſcopus *Agatocles* Concilio Ephesino ſubſcripſit, & *Aphobius* eidem Epiſtolæ.

HELICE Ptol. ibid. vulgò *Niora* Molano teſte. *Dionyſius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Sardicenſi.

TEGEA Ptol. ibid. vulgò *Muchli* Nigro. *Orphelinus* hujus civitatis Antiſtes ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

MESSENE, Meſena Ptolem. ibid. vulgò *Moſenga* teſte Nardo. *Joannes* hujus Eccleſiæ Epiſcopus dictæ Epiſtolæ ſubſcripſit.

5 NAUPACTUS Ptolem. eod. lib. cap. 15. hodie *Lepanto*. *Calicrates* Naupacti Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Ephesino.

OREUM, Sorens Ptolem. ibid. vulgò *L'Orio* Sophiano. *Theophilus* Orei Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

PORTHMUS Notitiæ antiquæ Hieroclis, Propontus etiam dicitur in Conciliis, vulgò *Portmo*. *Athanaſius* Proponti Epiſcopus legitur in dicta Epiſtola, & *Theodorus* Porthmi in Concilio Conſtantinopolit. gener. V.

CARYSTUS Ptolem. ibid. *Cariſto* etiam hodie Sophiano. *Ciriacus* Caryſtenus Epiſcopus ſubſcripſit dictæ Epiſtolæ.

MA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Hujus Antiſt. Didacus*] Diadochus [*ſubſc. d. Ep. ad Leon. &c. & Philippus alteri ad Hormiſdam*] Philippus hic Phœnicenſis fuit Epiſcopus. Hilarius autem Photices ibidem ſubſcripſit.

2 *Corinthus*] Joannem Corinthiorum Epiſcopum commemorat S. Greg. M. [*Petrus Ep. Synod. Achaiæ ad Leon. Imper.*] & paſſim Concilio Chalcedonenſi.

3 *Dionyſ. I. Athen. Epiſc. dicitur apud Euſeb. lib. 3. cap. 4.*] & Publius ejuſque ſucceſſor Quadratus apud Hieronymum lib. de Script. Eccleſ. cap. 19. Apoſtolorum temporibus proximi ex Euſeb. Hiſt. Eccl. lib. 4. cap. 23.

4 *Corone &c.*] Κορωνείας Epiſcopus vocatur Agathocles, quam Boetiæ eſſe puto, atque ita ab Hierocle cognominatus. Ab ea diverſa eſt non ſolum ſitu, ſed & nomine Κορώνη Peloponneſi.

5 *Naupactus &c.*] Irenæus Chalcedonenſi adſuit.

MARATHON Ptol. ibid. vulgò *Marathona* Sophiano, & aliis *Marason*. *Tryphonius* hujus Episcopi subscriptio est in Concilio Sardicensi.

MEGARA Ptol. ibid. nunc *Megra* dicta. [1] *Nicias* Megarensis Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Agatherus* dictæ Epistolæ.

THEBÆ Ptolem. ibid. vulgò *Tives & Stives* teste Sophiano. [2] *Ansius* Thebarum Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Archittmus* eidem Epistolæ.

PLATÆÆ Ptol. ibid. non extat hodie hæc civitas. [3] *Domninus* Platæensis Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Plutarchus* dictæ Epistolæ.

OPUS Ptolem. ibid. *Domninus* Opuntis Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Athanasius* Chalcedonensi.

THESPIÆ Ptol. ibid. *Tespe* adhuc. *Rufinus* Thespinensis Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ.

TANAGRA Ptol. ibid. vulgò *Anatoria* teste Castal. *Ificus* hujus Episcopus subscripsit eidem Epistolæ.

ELATIA Ptol. ibid. Elatea Straboni. *Alexander* Elatiæ Episcopus subscripsit eidem Epistolæ.

CHALCIS ad Euripum, Ptol. ibid. vulgò *Negroponte*. *Constantinus* Episcopus Chalcidis subscripsit dictæ Epistolæ.

CARSIA Epist. Synod. hujus Provinciæ, fortè pro Caria, de qua Pausanias lib. 1. Atticorum, vel pro Corissia Strab. lib. 10. *Zoilus* Carsiæ Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ Synodali hujus Provinciæ ad Leonem.

STRATEGIS Thebaidis Colonia, est in Thesauro Goltzii. *Festius* Strategidis Episcopus subscripsit Concilio Nicæno, ubi ex Achaia dicitur.

SECORUS Achaiæ civitas Episcopalis in Concilio Sardicensi, cui *Irenæum* de Secoro interfuisse, ejus subscriptio testatur.

[4]PROVINCIA EPIRI NOVÆ.

[5] DYRRACHIUM Ptol. lib. 3. cap. 13. vulgò *Drazzo* & *Drazzi* Turcis. *Lucas* Dyrrachii Episcopus subscripsit Epistolæ Epiri novæ ad Leonem Imperatorem.

SCAMPES Ptolem. ibid. *Scampi* adhuc dicitur in Tabula recenti. *Artemius* Escampenus Episcopus subscripsit eidem Epistolæ, & *Trojs* Scampini mentio fit in Epistola Andreæ Prævalitani ad Hormisdam.

[6] APOLLONIA Ptolem. ibid. Italis *Palpollina* & *Pierg* Turcis, Sophiano teste. *Eusebius* Apolloniadis Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ Synodali.

AULON civitas navalis Ptol. ibid. [7] *La Valona* Italis. *Nazarius* hujus Episcopus subscripsit eidem Epistolæ.

AMANTIA Ptolem. ibid. Italis *Porto-Ragufeo*, si Ferrario credimus. *Eulalius* Amantiæ Antistes subscripsit Concilio Sardicensi.

[8] LYCHNIDUS Ptol. ibid. Turcis *Gustfandel*. *Antonius* Lychnidii Episcopus in subscriptionibus dictæ Epistolæ legitur.

[1] BUL-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Nicias &c*] Alypius Sardicensi &c.

2 *Ansius*] Anysius.

3 *Domninus &c*] Athenodorus à Platea Sardicensi &c.

4 Ἡ κατ' Ἐπίδαμνον ἤπειρος vocatur Malcho in excerptis Legation cui τὴν ἄνω ἤπειρον subjungit Interpres malè utramque confundit. Idem Malchus νέαν ἤπειρον quoque vocat.

5 *Dyrrachinus &c*] Urbicus Dyrrachinus apud Gregor M. Eucharius Ephesino. Vocatur autem Δυρραχίου Sic in subscriptione Concil. Chalced in Cod Can Lucas Doraciensis. Act 6. Concil Chalcedon. Lucas Dyrracinus, & in Actis Concilii MSS. antiq. Deracenæ; sic apud Facundum Hermianensem lib contra Mucianum pag 581. Marianus Doracensis.

6 *Apollonia &c*] Felix Apolloniæ & Bellidis Episc in Conc Ephesino sive Bullidis, quæ mox sequitur. [*Eusebius &c subsc*] Conc. Chalcedonensi & [*dictæ Ep Syn*]

7 *la Valona Italis*] Aulona incolis Albanis.

8 *Lychnidus &c.*] Dionysius. In aliis Zosimus de Lygnido Sardic ubi Achaiæ tribuitur [*Anton Lychn. Ep in subscr. d. Ep legitur*] qui interfuit etiam Ephesino Latrocinio Act. 1 Conc. Chalc. Ad Laurentium Lygnidi Episcopum extat Epist. 1 Gelasii: ejus mentio in Chronico Marcellini Comitis.

1 BULLIDUM seu Bullis Ptolem. lib. 3. cap. 12 Vallidum Epistolæ Synodicæ Epiri novæ ad Leonem, cui *Philocaris* hujus Episcopus subscripsit.

ΑΙΣΤΡΩΝ civitas Epiri novæ Hierocli. Hinc puto, Martyrius Helistrensis in Actis Concilii Constantinopolitani sub Flaviano, in Actis Concil. Chalcedon. pag. 133. sed in Conc. Ephesino Act. 1. Ἰσαυρίας scribitur. Unde certo credo hæc esse Ilistra Lycaoniæ Hierocli. LUCAS HOLSTENIUS.

2 *Paulus* Prinatenus Episcopus etiam subscripsit Epist. Synod. Epiri novæ ad Leonem: sed cujus civitatis fuerit, non constat. Ego mendum in subscriptionibus esse arbitror: cùm nullam urbem, à qua nomen istud acceperit, hac in regione repererim.

PROVINCIA CRETÆ.

GORTYNA Ptol. lib. 3. cap. 17 vulgò *Gortyn* teste Sophiano. 3 *Iconius* Gortynæ Antistes Ephesino Concilio subscripsit, & *Martyrius* Chalcedonensi.

GNOSSUS Ptolem. ibidem, vulgò *Gnosa*. Ex hujus civitatis Præsulibus *Zenobius* eidem Ephesino Concilio subscripsit, & *Gennadius* Chalcedonensi.

HIERAPETRA Ptolem. ibid. quæ in Conciliis ut plurimùm Hierapina dicitur, vulgò *Gierapetra* Sophiano teste. *Euphronius* hujus sedis Episcopus eidem Chalcedonensi Concilio subscripsit.

4 LAPPA Ptol. ibid quæ etiam hodie *Lappa* dicitur. *Demetrius* Lappensis Episcopus eidem Concilio Chalcedonensi subscripsit, & *Prosdocius* Epistolæ Synodali Provinciæ Cretæ ad Leonem Imperatorem.

SUBRITA Ptolem. ibid. vulgò *Sandioia*. *Cyrilli* hujus sedis Episcopi subscriptio legitur in Concilio Chalcedonensi.

ELEUTHERA, Eleutheræ Ptol. ibid. & Eleutheruæ Plinio lib 4. cap. 12. *Euphrates* hujus Episcopus eidem Concilio Chalcedonensi subscripsit.

CHERRONESUS Ptol. ibid. vulgò *Chironnifo*. Ex ejus Episcopis *Anderius*, aliis *Andreas* Concilio Ephesino subscripsit, & *Euphrata* dictæ Epistolæ Synodicæ.

CYDONIA, Cydonis Ptol. ibid. vulgò *La Canea* Sophiano. *Sebon* ejus sedis Episcopus subscripsit dictæ Synodali Epistolæ: unde in ejus syngrapha legendum est Cydoniæ, non Doniæ.

CYSAMUS Ptolem. ibid. vulgò *Chisamopoli* Sophiano, & aliis *Chisamo*. *Nicetas* hujus Antistes eidem Epistolæ subscripsit, qua legendum arbitror Cisamensis, non Catamensis.

SITEUM, Cytæum Ptolem. ibid. vulgò *Sitia* Bellonio. *Lucius* Sitei Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

CANTANUM libro Conciliorum. *Paulus* Cantanensis Episcopus eidem Concilio Chalced. subscripsit.

PROVINCIA PRÆVALITANA.

5 ACHRIDA Justiniano Imperatori Novella 11. olim Πρίμα seu Prævalis dicta, ut in codice Græco perantiquo Regiæ Bibliothecæ legitur Primum Episcopalis fuit, unde *Andreas*, qui ad Hormisdam relationem, quæ inter ejus

Epi-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Bullidum seu Bullis. Ptolem lib. 3. cap. 12.*] Bulis Hierocli. Bellis corrupte in Act. Concil. Hæc conjuncta fuit Apolloniæ, & Felicem Episcopum habuit in Conc. Ephes. Act. 1..

2 *Paulus Prinatenus &c.*] Prisna civitas Episcopalis sub Acridensi Archiepiscopo.

3 *Iconius*] Tychonius antiqq. MSS Latini &c Joanni Cretensi Metropolitæ scribit Gregorius M. Philippus Gortynensis Episcopus legitur apud Eusebium lib 4. Hist Eccles. cap. 23. ex Dionysio Corinthio

4 *Lappa &c*] & ante hos Paulus Ephesino Concilio adfuit.

5 *Achrida*] Scodra Metropolis fuit Prævalis, d[illegible] Justinianus patriam suam ad eam dignitatem ev[illegible] Hierocles tamen DURRACIUM olim quoque Metropolim fuisse ostendit &c Idem Scodritanus inter Metropolitas Illyrici ponitur a Greg. M lib. 7. Ind. 2. Ep 69.

Epistolas extat, scripsit, dicitur Episcopus Prævalitanus: postea Metropolis & sedes Primatis sub nomine Justinianæ primæ facta est, ut in eadem Novella observatur, & *Joannes* hujus Episcopus fuit, ad quem Gregorius Magnus Epistol. 8. libri 4. Indict. 13. direxit.

SCODRA Hierocli MS. in Prævalitana, sed de ea jam in Dalmatia, in qua ab aliis ponitur. [1] *Stephanus* Episcopus Scodræ fuit, ex D. Greg. Epist. 36. lib. 1. Indict. 9.

DOCLEA huc transferenda ex pag. 76 suberat enim Scodritano Primati, ut ex Gregorio Magno lib. 10 Epist. 34. apparet LUCAS HOLSTENIUS.

RHIZINIUM Plinio, Rhizon Stephan. vulgo Risino, Dalmatiæ vel Illyrici civitas ad mare Hadriaticum: Sebastiano Episcopo Rhiziniensi scribit S. Greg. M. lib 1. Epist. 27. LUCAS HOLSTENIUS.

LISSUS Hierocli & Ptolem. vulgo Alessio ad mare Hadriaticum Joannem Lissitanæ Ecc esiæ Episcopum ad Scyllatinam transtulit S. Gregorius M. lib 2. Epist 25 LUCAS HOLSTENIUS.

[2] PROVINCIA SARDICENSIS IN DACIA UTRAQUE ET MOESIA SUPERIORI.

3 SARDICA Ptol. lib. 3. cap. 11. vulgò *Triadizza*. *Protogenes* hujus Episcopus subscripsit Concilio Sardicensi.

4 REMESSIANA Hierocli MS. in Dacia. *Diogenianus* Remessianæ Episcopus adfuit Concilio Chalcedonensi.

5 AQUÆ Antonino in Itinerario, Mœsiæ superioris urbs, cujus Episcopus *Vitalis* subscripsit eidem Concilio Chalcedonensi.

CASTRUM MARTIS Sozomeno libro 9. cap. 5. Mœsiæ civitas, vulgò *Marota*. *Calvus* à Castro-Martis subscripsit Concilio Sardicensi.

ISCUS Daciæ Ripensis Hierocli. Valens de Isco Sardicensi subscripsit, qui & Iscopolitanus. LUCAS HOLSTENIUS.

NAISSUS civitas Daciæ Hierocli, patria Constantini Magni Imperatoris. In Concilio Sardicensi Gaudentius à Dacia de Naisso Ejusdem Episcopus fuit Bonosus hæreticus, ut apparet ex Epist. 28 S Innocenti I ad Martianum Episcopum Naissitanum Ita enim MSS. optimi, ubi vulgò Naxitanus editur, legunt Projectus Naissitanus in Concil v Act. 2 legitur. Gajanus Naissitanus in Chronico Marcellini Comitis ad annum 506. Hæc pagina sequenti malè vocatur Nessyna. LUCAS HOLSTENIUS.

[6] PROVINCIA DARDANIÆ.

SCUPI Ptol. libro 3. cap. 9. vulgò *Scopia* seu *Uscopia*. 7 *Paregorius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Sardicensi, & *Ursicinus* Epistolæ Synodali Dardaniæ ad Leonem Imperatorem.

ULPIANUM Ptol. ibid. dicitur & Justiniana secunda, vulgò *Vilta Procopiana*, teste Lazio. *Macedonius* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio Sardicensi.

DIOCLETIANA, quæ Diocletianopolis Antonino in Itinerario. 8 *Maximus* Episcopus Diocletianæ subscripsit eidem Epistolæ.

PAU-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Stephan Episcop Scodræ fuit ex D Greg. Epist 36 lib 1 Ind. 9.*] Et Constantius Epist 34 lib. 10. Ind. v. Senecio Concilio Ephesino subscripsit. Bassus Senecionis decessor, ut ex Epistola Siricii Papæ apparet

2 Hic distinguendæ erant tres diversæ Provinciæ earumque Metropoles & Episcopatus

3 *Sardica &c vulgo*] Sofia, ut ex ejus loci Antistite certo resc vi Basiliscus Serdicensis tempore v Synodi apud Facundium Hermianensem pag 581. Julianus Ephesino subscr. Domnio in Chronico Marcell Com

4 *Remessiana*] Romatiana dicitur Latinis Scriptoribus G nnadio & Martyrologus &c. Niceta Romatianæ Episcopus S. Paulini hospes

5 *Aquæ &c.*] Vitalis à Dacia Ripensi de Aquis subscripsit Synodo Sardicensi in fragm S Hilarii.

6 Vide Marcellini Comitis Chronicon ad annum Christi 518.

7 *Paregorius &c*] Joannes Episcopus Sacrosanctæ Ecclesiæ Scopinæ Metropolitanæ civitatis subscripsit Epistolæ Episcoporum Dardaniæ ad Gelasium Papam, & post eum quinque alii ejusdem Provinciæ Episcopi, quorum tamen Sedes non exprimuntur Paulus Dardaniæ Metropolita subscripsit Concilio Ephesino, & habetur inter Metropolitas, quibus scribit Cælestinus Papa Epist 13. in Conc. Bonifatii II.

8 *Maximus &c*] Bassus Sardicensi Sedibus Macedoniæ tribuitur. Hierocles Thessaliæ annumerat.

PAUTALIA Daciæ mediterraneæ civitas Hierocli, quam Ptolomæus & Stephanus Thraciæ tribuunt, quamvis male apud hunc Pætalia scribatur. Euangelium Pautaliensem Episcopum commemorat Marcellinus Comes in Chronico ad annum Christi 516. In Excerptis Malchi malè scribitur Παυταλία, ubi ejus situs egregiè describitur ad fauces Thraciæ. LUCAS HOLSTENIUS.

MARGUS Mœsiæ primæ, sive superioris civitas, ad fluvii ejusdem nominis & Danubii confluentes sita, ut ex Itinerariis & Notitia Imperii apparet, ubi non solum auxilium militare, sed & præfecturam Classis in Danubio habuisse legitur. Margi Episcopum, sed sine nomine commemorant excerpta Legationum Prisci Rhetoris Edit. Græcæ pag. 21. LUCAS HOLSTENIUS.

1 NESSYNA civitas, seu Nessus Ptolem. ibid. vulgò *Nissana*. *Dalmatius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodicæ Dardaniæ Provinciæ ad Leonem Imp. qua legendum puto Nessynæ non Neutinæ civitatis, cùm Neutinæ nullam scriptores antiqui mentionem faciant: Ego *Gaudentium* de Naiso à Dacia, qui Concilio Sardicensi subscripsit, ejus Antistitem fuisse conjicio.

2 PROVINCIA MOESIÆ INFERIORIS.

MARTIANOPOLIS Mysiæ inferioris urbs Antonino in Itinerario, vulgò *Martinopoli*. Diu ex Romano Patriarchatu, sicut & universa hæc Mœsia & Scythia Europæa; sed ambæ postea ex Constantinopolitano. 3 *Pistus* Martianopolitanus Episcopus Concilio Nicæno subscripsit, & *Dorotheus* Conciliabulo Ephesino, in quo Metropolita dicitur.

ABRITUM, Abruto Jornandi lib. de rebus Gothicis, & Abricium Cassiodoro in Chronico, qui urbem hanc in Thracia, cujus Mœsia inferior pars est, constituit. *Martianus* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodicæ Mœsiæ inferioris ad Leonem Imperatorem.

4 NOVÆ Ptolem. lib. 3. cap. 10. vulgò *Novomont*, teste Lazio. *Petrus* ejus Sedis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodicæ.

DUROSTORUM Ptolem. ibidem, vulgò *Dora*, eodem Lazio teste. *Jacobus* Dorostori Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Monophylus* Chalcedonensi.

DIONYSIOPOLIS Ptol. ibid. vulgò, ut putant, *Varna*. *Charston* hujus civitatis Antistes subscripsit Concilio Chalcedonensi.

ODESSUS Ptolem. in Mœsia inferiori, Epistolæ tamen Synodicæ ejusdem Mœsiæ ad Leonem in Scythia: sed mendum videtur, cum huic ipsi Epistolæ *Dittas* Episcopus inter Mœsiæ secundæ Antistites subscribat. Quibusdam *Lemano* vulgò dicitur.

APIARIA Antonino. *Martialis* Apiaræ Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ ad Leonem.

5 NICOPOLIS ad Danubium urbs Episcopalis Mœsiæ inferioris in Epistola Synodica Concilii hujusce Provinciæ ad Leonem Imperatorem, cui *Marcellus* Nicopolis Episcopus subscripsit.

COMÆA Historiæ Miscellæ Mœsiæ urbs, cujus Episcopus *Marcus* Concilio Nicæno subscripsit.

TIRISTA, vel ut alii, PRISTA, quæ Socrati & Nicephoro Callisto Σεξαντάπριςα Mœsiæ civitas, cujus Episcopus Polycarpus Nicopolin Thraciæ translatus fuit. Auxilius Presbyter in defensionem Formosi Antapristenam urbem vocat, & ex eo Ivo Carnot. in præfat. Decreti. LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Nessyna &c. vulgò Nessana*] Naissus ad Daciam pertinet, ut pagina præcedenti notavi.

2 Duæ istæ Mœsiæ inferioris & Scythiæ Provinciæ ad Illyricum nonquam pertinuerunt, ideoque ad Thraciæ Diœcesim transferendæ sunt, semper enim Constantinopolitanæ Sedi paruerunt; neque Sedes Apostolica Romana unquam illi hac de re litem movit, cum Illyricum sibi vindicaret.

3 *Pistus Martianop. Episcop. Conc. Nicæno*] Martyrius Constantinopolitano, Epagathus Constantinopolitano sub Nectario. Inter Pistum & Martyrium intercessit Domninus tempore Valentis Imperatoris, de quo Philostorgius Histor. Eccles. lib. 9. cap. 8.

4 *Novæ &c.*] Hinc puto fuit Secundinus Novensium Episcopus in Actis Conc. CP sub Flaviano. Meminit quoque Episcopi Novarum Hist. Miscell. lib. 17. sed nomen non exprimit.

5 *Nicopolis &c.*] Alcissus in Chronico Marcellini Comitis sub Anastasio Imp.

PROVINCIA SCYTHIÆ.

TOMI Antonino in Itiner. vulgò *Tomiswar* Metropolis Scythiæ Autocephala. [1] *Theotimus* bujus Episcopus scripsit Epistolam ad Leonem Imperatorem, quæ reperitur parte tertia actorum Concilii Chalcedonensis.

ÆTHERIUS Episcopus Chersonesi Provinciæ Scythiæ Constantinopolitano Concilio subscripsit, ut legunt antiquæ membranæ. LUCAS HOLSTENIUS.

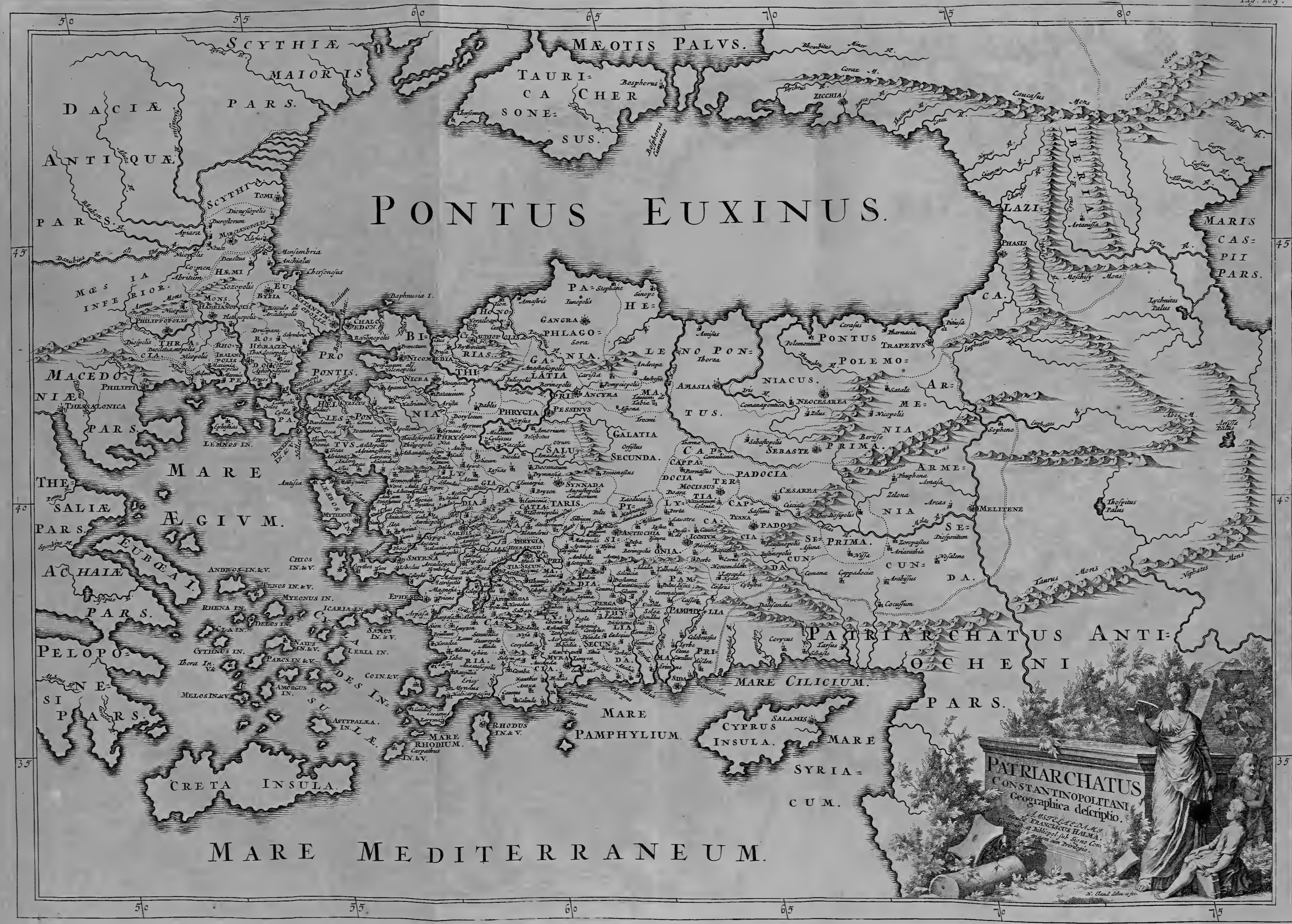
PROVINCIA GOTHIÆ, SEU DACIÆ ANTIQUÆ.

[2] ZARMIZEGETUSA Ptolem. lib. 3. cap. 8. Gothorum Metropolis, ut arbitramur, & eadem cum illa urbe, quæ in Notitia Leoni tributa apud Leunclavium Gothia dicitur, & inter Archiepiscopatus seu Sedes Autocephalas recensetur. Non enim alia verisimilior sententia mihi in mentem venit: maximè cùm Zarmizegethusa Regia dicatur à Ptolemæo, reveraque major illustriorque civitas hujusce regionis fuerit, in qua Gothi à patriis sedibus exeuntes habitarunt. Gothiam Metropolim statuit Ortelius non longè à Ponto Euxino, & rectè equidem, cùm eam regionem Gothi incoluerint, sed ei locum non assignat: ego verò his non parum probabilibus ductus rationibus Zarmizegetusam esse conjicio. *Theotimus* autem Episcopus Gothiæ subscripsit Concilio Nicæno.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Theotimus &c.*] Terentius Constantinopolitano.

2 *Zarmizegetusa &c.*] Silvanum Gothiæ Episcopum Audianorum hæresi addictum commemorat Epiphanius hæres. LXX. pag. 828 Ex quo loco regionem illam Regem proprium gentilem, & Romani nominis hostem habuisse apparet. Locus Epiphanii maximè notandus, unde apparet Gothiam ultra Scythiam sitam esse, eam scilicet, quæ Tomos Metropolim habuit, de qua hac eadem pag. Unde rectè colligitur Gothiam tunc fuisse, quæ nunc Walachia, aut Transilvania dicitur.

PATRIARCHATUS
CONSTANTINOPOLITANI
Geographica descriptio.
AMSTELAEDAMI
FRANCISCUS HALMA,
et Bibliopol. sub Signo
cum Privilegio.
PONTUS EUXINUS
MARE MEDITERRANEUM
MARE ÆGIVM
MÆOTIS PALVS.
SCYTHIÆ MAIORIS PARS.
DACIÆ ANTIQUÆ PARS.
TAURICA CHERSONESUS.
MACEDONIÆ PARS.
THESSALIÆ PARS.
ACHAIÆ PARS.
PELOPONESI PARS.
CRETA INSULA.
CYPRUS INSULA.
MARE CILICIUM.
MARE PAMPHYLIUM.
MARE SYRIACUM.
MARE RHODIUM.
PATRIARCHATUS ANTIOCHENI PARS.
MARIS CASPII PARS.
IBERIA
LAZI
PHASIS
COLCHICA
PONTUS POLEMONIACUS.
ARMENIA PRIMA.
ARMENIA SECUNDA.
CAPPADOCIA PRIMA.
CAPPADOCIA SECUNDA.
GALATIA SECUNDA.
PAPHLAGONIA.
HELENOPONTUS.
BITHYNIA
PROPONTIS.
HELLESPONTUS
PHRYGIA PACATIANA
PHRYGIA SALUTARIS
LYCAONIA
PISIDIA
PAMPHYLIA
LYCIA
CARIA
LYDIA
ISAURIA
CILICIA
MOESIA INFERIOR.
HÆMI MONS.
THRACIA
EUROPA
RHODOPE
CHERSONESUS
LEMNOS IN.
CHIOS IN. & V.
EUBŒA I.
CYCLADES INSULÆ.
RHODUS IN. & V.
SMYRNA
EPHESUS
SARDIS
NICOMEDIA
NICÆA
CHALCEDON
ANCYRA
PESSINUS
SYNNADA
ICONIUM
CÆSAREA
SEBASTE
MELITENE
TRAPEZUS
AMASIA
NEOCÆSAREA
Caucasus Mons
Taurus Mons
N. Eland delin: et fec.

PONTUS EUXINUS
MARE MEDITERRANEUM
MARE ÆGIUM
CRETA INSULA
CYPRUS INSULA
MARE CILICIUM
MARE PAMPHYLIUM
PATRIARCHATUS ANTIOCHENI PARS
PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI Geographica descriptio.

PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANUS.

LIBER NONUS.

DE Asia, quæ ad Tanaim flumen Europam attingit, deinceps nobis dicendum est, saltem quoad illam partem, quæ Christi fidem amplexa tribus Sedibus Patriarchalibus, quamplurimis Metropolibus, innumerisque Episcopatibus insignita fuit. I. Asiæ descriptio. *Nomen habuit*, si Eustathio[a] credimus, *ab Asio Atyis filio, vel ab Asia matre Promethei, authore Lycophrone: vel quòd multas paludes habeat, ideòque lutosa sit: ἄσις enim idem est quod ἰλύς, id est, lutum, apud Homerum. Quidam verò etiam Atticam ajunt olim Asida esse vocatam, & nonnulli Asium Philosophum dedisse Troi custodiendum palladium ex ligno fabrefactum Troëm verò in honorem illius viri, regionem prius à se Epirum dictam, Asiam vocasse: à qua reliqua inde regio, ut à præstantiori parte, nomen accepit.* Vult tamen Stephanus[b] ab Asia civitate Lydiæ universam Asiam nuncupatam fuisse. Sed misso nomine, eam primùm à Lucio Scipione, qui ob id Asiaticus vocatus est, Romanorum legibus subactam fuisse dicamus: mox à Consulibus, & postea à Proconsulibus est administrata: demum translato Imperio in Orientem à Constantino magna ex parte cum Thracia Præfecto Prætorio Orientis subdita. Eum quinque majores Diœceses administrasse in Notitia Civili Imperii Romani dicitur, nimirum Asiam, Pontum, Thraciam, Orientem & Ægyptum: de duabus ultimis, ubi de Patriarchatibus Antiochiæ, Jerosolymorum, & Alexandriæ sermo nobis erit. Jam de tribus primis scribendum duximus.

[a] Eustathius ad Dionysium.

[b] Stephanus de Urbibus

Asia quidem multifariam sumitur: nunc pro una ex quatuor mundi partibus: aliàs pro ea tantùm Provincia, quæ inter Lydiam & Cariam ad mare Ægeum sita à Proconsule regebatur: tandem pro una ex quinque Diœcesibus Præfecto Prætorio Orientis subditis. Hoc ultimo modo accepta in has Provincias undecim apud Notitiam Civilem Imperii Romani sic dividitur, nempe Asiam Proconsularem, Pamphyliam, Hellespontum, Lydiam, Pisidiam, Lycaoniam, Phrygiam Pacatianam, Phrygiam Salutarem, Lyciam, Cariam, & Insulas Asia Proconsularis jam descripta est. II. Asiæ Proconsularis descriptio, minorisque Provinciæ.

Hellespontus terminatur ab Oriente Phrygia Pacatiana, & parte Salutaris, à Septentrione Propontide, ab Occidente freto Hellesponti, à Meridie mari Ægeo.

Phrygia Salutaris inter Hellespontum & Pacatianam à Septentrione, inter eamdem Pacatianam & Lydiam ab Ortu posita, habet Asiam à Meridie, & mare Ægeum ab Occidente.

Lydia clauditur Asia à Meridie, Phrygia Pacatiana ab Ortu & Septentrione, & Phrygia Salutari Asiaque propria ab Occasu.

Caria ab Ortu Lyciam habet, à Septentrione Asiam & Lydiam, ab Occidente mare Icarium seu Ægeum, & à Meridie mare Rhodium.

Lycia inter Pamphyliam ab Ortu, & Cariam ab Occasu, Lydiam & Phrygiam Pacatianam à Septentrione, & mare Rhodium à Meridie sita est.

Phrygia Pacatiana habet à Septentrione Bithyniam, Honoriadem, & Galatiam, ab Occasu Hellespontum, à Meridie Phrygiam Salutarem, Lydiam, Cariam & Lyciam, & ab Ortu Pisidiam cum Galatia.

Pisidia à Meridie adjacet Pamphyliæ, ab Occasu Phrygiæ Pacatianæ, ab Ortu Lycaoniæ, & à Septentrione partim eidem Phrygiæ partim Galatiæ Salutari.

Pamphylia habet ab Ortu Isauriam, ab Occasu Lyciam, à Septententrione Pisidiam, à Meridie mare Pamphylium.

Lycaonia denique terminatur ab Ortu Tauro monte, ab Occasu Pisidia, à Meridie Isauria, & à Septentrione Galatia Salutari.

III. PONTI DESCRIPTIO ET PROVINCIÆ.

a Sext. Ruf. in Breviar. b Hirtius lib. de bello Alexandr. c Aur. Vict. par. 2 de Cæsar. d Stephanus de Urbibus

Pontus secunda Diœcesis Præfecti Prætorio Orientis, à Bosphoro Thraciæ Bithyniam, Paphlagoniam, Galatiam, & Cappadociam aliasque Provincias complectens, ad Euphratem usque protenditur. Hunc primum Pompejus [a] in Provinciæ formam redegit, posteà [b] Mithridati Pergameno regendus concessus est. Tandemque, ut ait Sextus [c] Aurelius, regia stirpe deficiente, Neronis tempore iterum Provincia factus est. Theodosius Imperator eum in octo regiones divisum Vicario subjecit: hæque fuerunt, Pontus Polemoniacus, Amasia, Honorias, Bithynia, Paphlagonia, Armeniæ duæ, & Cappadocia, [1] authore Stephano [d]. At paulo post in undecim distributus, quæ sic in Notitia Civili Imperii Romani recensentur:

Ponticæ Diœcesis undecim Provinciæ.

Galatia, Bithynia, Honorias, Cappadocia prima, Cappadocia secunda, Paphlagonia, Pontus Polemoniacus, Hellenopontus, Armenia prima, Armenia secunda, Galatia Salutaris.

Bithynia ab Occasu terminatur Propontide & Bosphoro Thraciæ, à Septentrione Ponto Euxino, ab Ortu Honoriade, à Meridie Phrygia Pacatiana, & Hellesponto.

Honorias habet ab Ortu Paphlagoniam, à Meridie Phrygiam Pacatianam & Galatiam Salutarem, ab Occasu Bithyniam, & à Septentrione Pontum Euxinum.

Paphlagoniæ termini sunt ab Occasu Honorias, à Septentrione Pontus Euxinus, ab Ortu Hellenopontus, & à Meridie Galatia utraque.

Hellenopontus adjacet ab Occasu Paphlagoniæ & Galatiæ primæ, à Meridie Cappadociæ primæ, ab Ortu Ponto Polemoniaco, & à Septentrione Ponto Euxino.

Pontus Polemoniacus clauditur ab Occasu Hellenoponto, ab Ortu & Meridie Armenia prima, & à Septentrione Ponto Euxino.

Armenia prima inter Pontum à Septentrione, Euphratem ab Ortu, Antitaurum & Cappadociam à Meridie, & Pontum Polemoniacum ab Occasu sita est.

Armenia secunda extat inter Taurum montem à Meridie, Antitaurum à Septentrione, Cappadociam secundam ab Occasu, & Euphratem ab Ortu.

Cappadocia prima ab Ortu terminatur Armenia prima & Antitauro, à Meridie Lycaonia & Cappadocia secunda, ab Occasu Galatia Salutari, & à Septentrione Hellenoponto.

1 Cap-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Authore Stephano*] Falsò hunc auctorem laudat suæ assertionis, nihil enim tale usquam apud Stephanum extat, quod vel uno ex loco ejus constat. ∇ Amasia, quam ille non Provinciam sed Ponticam civitatem esse scribit. Ita Amisum & Polemonium simpliciter in Ponto locat, uti etiam Sinopen & Trapezuntem. Cappadociam autem cum olim in Majorem & Minorem fuisset distincta, suo tempore in Primam & Secundam divisam fuisse diserte scribit. Ita Armeniam fere semper simpliciter & indivisim profert, nisi quod Nicopolim Minoris Armeniæ civitatem appellet. Hæc igitur non intellecta ex aliis temerè consarcinata.

[1] Cappadocia secunda à Valente in odium D. Basilii facta, habet ab Occasu Lycaoniam, à Septentrione Cappadociam primam, ab Ortu Armeniam secundam, & à Meridie Isauriam & Ciliciam.

Galatiæ primæ termini sunt à Septentrione Paphlagonia, ab Occasu & Meridie Galatia Salutaris, & ab Ortu Hellenopontus.

Denique Galatia secunda seu Salutaris habet ab Ortu Galatiam primam & Cappadociam primam, à Septentrione Honoriadem & Paphlagoniam, ab Occasu Phrygiam Pacatianam, & à Meridie Pisidiam & Lycaoniam.

Thraciæ tertiæ Præfecti Diœcesis, inquit Ammianus [a], *nunc cernimus loca formata in cornuti sideris modum, effingunt theatri faciem speciosam, cujus in summitate Occidentali, montibus præruptis densatæ Succorum patescunt angustiæ Thracias dirimentes & Daciam. Partem verò sinistram Arctois obnoxiam stellis, Hæmimontanæ celsitudines claudunt, & Hister, qua Romanum cæspitem lambit, urbibus multis, & castris contiguus & castellis. Per dextrum quod Australe est latus, scopulis tenduntur Rhodopes unde Eoum jubar exsurgit, finitur in fretum, cui undosis ab Euxino Ponto labenti, pergentique fluctibus reciprocis ad Ægeum, discidium panditur terrarum angustum. Ex angulo tamen Orientali Macedoniis jungitur collimitiis per arctas præcipitesque vias, quæ cognominantur Acontisma.* Brevius dicam à Septentrionibus terminari Danubio, ab Occasu Dardania & Dacia, à Meridie parte Macedoniæ ad Nesi fluvii ostium, & Ægeo Pelago usque ad Propontidem & Hellespontum, ab Oriente vero Hellesponto, Propontide, & Ponto, vel ut alii volunt Tanai fluvio. IV. THRACIÆ DESCRIPTIO ET PROVINCIÆ. [a] Ammian l. 27

Hujus, teste Sexto Rufo [b], in ditionem Reipublicæ sex Provinciæ sunt acquisitæ, Thracia, Hœmimons, Mœsia inferior, Scythia, Rhodope, Europa, in qua ut ait secundæ arces Imperii Romani sunt constitutæ Constantinopolis. Europa ad mare porrecta, ab Ortu terminatur Propontide, à Septentrione Ponto, ab Occasu Hœmimonte & Rhodope, à Meridie mari Ægeo. Thracia ab Hœmo monte ad mare Ægeum protenditur: à Septentrione habet Mœsiam secundam, ab Occasu Daciam & Dardaniam, à Meridie Macedoniam & mare Ægeum, & ab Ortu Hœmimontem & Rhodopem. Hœmimons inter Mœsiam secundam & Europam est: ab Occasu Thraciam habens, à Meridie Rhodopem, ab Ortu Europam, & à Septentrione Mœsiam secundam & Scythiam. Rhodope ab Ortu Europam habet, à Septentrione Hœmimontem, ab Occasu Thraciam, à Meridie mare Ægeum. De aliis duabus Provinciis jam libro octavo, ubi de Illyrico Occidentali diximus. [b] Sext. Ruf. in Brev.

Hæ omnes Provinciæ à Præfecto Prætorio Orientis regebantur: qui & Diœcesis amplitudine & dignitate eminens primus appellatus [c], licet universo præesset Orienti, tamen ut plurimum in Principis Comitatu sedebat. Sub eo unicuique majori Diœcesi singuli majores Magistratus præficiebantur: Orientis Provinciis quindecim, Comes: Ægypti sex, Præfectus Augustalis: tribus Asianis, Proconsul: & octo aliis, Vicarius: Ponticæ undecim, Vicarius: & Thraciæ sex item Vicarius. Quod autem ad Provincias spectat singulæ à singulis Præsidibus, Præsidum latè sumpto nomine, administrabantur, ut ab omnibus disci potest in Notitia Romani Imperii, ex qua Tabulam hancce confecimus. [c] Cod de P. P. Orientis.

In

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cappadocia secunda*] Metropolis ejus Tyana Sed postea Mocisus ad hunc honorem provecta à Justiniano Imperatore, ut testatur Procop lib v ædific. unde & Justiniani nomen tunc accepisse videtur Neque enim alia est à Mocisso ἡ Ἰουστινιανῶν μητρόπολις τῆς δευτέρας Καππαδοκῶν ἐπαρχίας in Concilio Constantinopolitano sub Agapito & Mena Act. 2. pag 691. Colon

In tribus dictis Diœcesibus Proconf. I. Vicarii III.

- Proconsul Asiæ sub quo Provinciæ III. subditæ.
  - Proconsuli. — Asia.
  - Præsidi. — Insulæ.
  - Consulari. — Hellespontus.
- Vicarius Diœceseωs Asianæ, sub quo Provinciæ VIII. subditæ.
  - Consularibus II.
    - Pamphylia.
    - Lydia.
  - Præsidibus VI.
    - Pisidia.
    - Lycaonia.
    - Phrygia Pacatiana.
    - Phrygia Salutaris.
    - Lycia.
    - Caria.
- Vicarius Diœceseωs Ponticæ, sub quo Provinciæ XI. subditæ.
  - Consularibus II
    - Galatia.
    - Bithynia.
  - Præsidib. VIII.
    - Honorias.
    - Cappadocia prima.
    - Cappadocia secunda.
    - Hellenopontus.
    - Pontus Polemoniacus.
    - Armenia prima.
    - Armenia secunda.
    - Galatia Salutaris.
  - Correctori I.
    - Paphlagonia.
- Vicarius Diœceseωs Thraciæ, sub quo Provinciæ VI. subditæ.
  - Consularibus II.
    - Europa.
    - Thracia.
  - Præsidibus IV.
    - Hœmimons.
    - Rhodopes.
    - Mœsia secunda.
    - Scythia.

Cùm autem inter innumeras trium harum Diœceseωn civitates Constantinopolis primas babuerit, quippe quæ & Imperatoris, & secundi Ecclesiæ Patriarchæ sedes fuerit, ab hac initium ducere mihi visum est.

V. DESCRIPTIO URBIS CONSTANTINOPOLIS.

Byzantium Megarenses condidere anno secundo Olimpiadis trigesimæ, teste Eusebio [a]. *Constantinus autem*, inquit Zosimus [b], *bujus urbis situm admiratus, eam quam maximè statuit amplificare, aptamque efficere, qua Principis domicilium esset. In colle sita est, ejus Isthmi partem complexa, quem id, quod Ceras, sive cornu vocant, & Propontis efficiunt. Murus ejus per collem demissus ab occidentali parte, usque ad Veneris ædem, & ipsum mare pertingebat, è regione Chrysopolis. Eodem modo & ab aquilonari colle deorsum ductus erat usque ad portum navalem dictum, & ulterius usque ad mare, quod directo situm est ad id ostium, quo in Euxinum Pontum navigatur. Et arctum quidem hoc terræ spatium ad Pontum usque trecentis plus minus stadiis in longitudinem patet. Hæc prisca civitatis amplitudo erat. Constantinus autem eo loco, quo prius porta erat, exstructo foro rotundo, quod porticibus distegis inclusit fornices duos è marmore Præconesio maximos fecit, oppositos sibi, per quos ire licet in Severi porticus, & urbe prisca egredi. Cumque longe majorem urbem efficere vellet: eam ultra veterem murum decem & quinque stadiis novo muro circumdedit, qui totum Isthmum à mari ad mare complecteretur. Hoc modo cùm urbem priore multo ampliorem reddidisset: palatium quoque condidit, Romano non multum cedens. Itidem Circum ad omnem elegantiam perpolivit, necnon quibusdam Roma sequutis eum Senatoribus domos ædificavit.* [c] *Eam novam Romam ex hoc appellavit, quod primaria urbs esset omnium gentium, quæ versus Septentrionem, Austrum, Solem orientem, & Mare Mediterraneum, à civitatibus ad Istrum positis, &* Epi-

[a] Euseb. in Chron.
[b] Zosim. Hist. lib. 2.
[c] Sozom. lib. 2. Hist. cap. 2.

Epidamno, & aliis ad finum Ionium locatis usque ad Cyrenem, & Lybies illius incolas, prope locum qui Borium vocatur, habitant, Imperiumque Romanum agnoscunt. Curiam item magnam, quam Senatum nominant, in ea constituit. Denique in omnibus rebus urbem illam suo nomine nuncupatam, Romæ quæ est in Italia parem studuit efficere. neque certè suus eum fefellit conatus. Nam virgula divina (quod ajunt) tantum crevit, ut tum frequentia hominum, tum pecuniæ & divitiarum abundantia Romam omnium consensu longè superaret. Cujus rei causam fuisse arbitror, partim pietatem tum conditoris, tum civitatis, partim incolarum erga egentes misericordiam & benignitatem. Etenim fides in Christum usque adeò in ea civitate provecta est, ut complures Judæi, Græci verò ferè omnes, ibi ad religionem Christianam conversi fuerint. Huc accedit, quod principatum Imperii adepta tempore, quo Christi religio longè latèque manare cœpit, postea neque aris, neque delubris Gentilium se contaminavit, præterquam solum dum regnaret Julianus quo quidem tempore, licet ad exiguum tempus error Gentilium renovatus fuerit, statim tamen post restinctus est Hanc igitur civitatem Constantinus suo appellatam nomine, & velut recèns ad Christi honorem exstructam multis maximisque Ecclesiis exornavit.

VI. QUANDO INSTITUTUS PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANUS.

Quemadmodum autem arx secunda Romani orbis fuit, ut Sexti Rufi [a] verbis utar, ita etiam secunda Sedes Ecclesiæ facta est, ejusque Episcopus Patriarchalem honorem obtinuit. Qua ætate id ei honoris acciderit, alii aliter sentiunt, nec certo dici potest. Quidam Constantinum ipsum illud ei ab Ecclesia impetrasse arbitrantur, nec eorum sententia probabilibus argumentis carere mihi videtur, si de Patriarchico tantùm honore, qualem Hierosolymitanus Episcopus primis quatuor seculis habuit, sermonem faciamus. Siquidem in omnibus hujus Sedis Patriarcharum Catalogis, quorum plures antiquos manuscriptos in Regia Bibliotheca reperimus, 1 Metrophanes Constantini Synchronus primus recensetur. qui etiam Archisacerdos primus magnusque civitatis Constantinopolis, in perantiquo Græco MS. [b] dicitur; necnon in Chronico Alexandrino [c], ubi de Constantino Imperatore. 2 At jura Patriarchæ tantum obtinuit in Concilio Constantinopolitano generali secundo, in quo præter secundum locum ei assignatum proxime post Romanum, ei Thracia pro diœcesi concessa est, ut ex ejus Canone [d] constat, cujus verba sunt: *Constantinopolitanus Episcopus habeat honoris primatum post Romanum Episcopum, propterea quod urbs ipsa sit nova Roma.* Nec aliter hunc Canonem explicat Socrates [e] illud Concilium describens. *Eodem*, inquit, *tempore* (scilicet Theodosii) *decretum fuit, ut Episcopus Constantinopolitanus primatum honoris post Episcopum Romanum propterea obtineret, quod illa civitas nova Roma esset appellata* 3 Non ait hunc Patriarchico honore primùm tunc donatum fuisse, sed tantùm secundum locum inter Patriarchas ei assignatum, quod longè diversum est; statimque subdit, quod *dispartitis Provinciis Patriarchas constituunt deciduntque, ut nullus Episcopus, relicta sua Diœcesi, ad exteras Ecclesias demigraret. Nam antea propter persecutionum tempestates istud facere cuiquam liberum erat. Nectario [f] igitur ampla illa civitas Constantinopolis*, 4 *& tota Thracia sorte obvenit.* Quis autem in his non advertit primordia hujusce Patriarchatus,

a Sext Rufus in Breviar.

b Ex Catal. MS antiq Patr. CP Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως Ἀρχιθύτης πρῶτος ἐν πόλει μεγάς ἄρχων ἀνὴρ ἱερὸς Μητροφάνης

c Chron Alex. Ind. I Const. VIII Τῆς ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἐκκλησίας ἡγεῖται πρῶτος Μητροφάνης

d Conc. Constant. 2 Can.

e Socr. Hist. Eccl lib 1 c 8. Τότε δὴ καὶ ὅρον ἐκθέμενοι, ὥστε τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον τὰ πρεσβεῖα ἔχειν τῆς τιμῆς μετὰ τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν νέαν Ῥώμην.

f Socrates ibid. Καὶ κληροῦται Νεκτάριος μὲν τὴν μεγαλόπολιν καὶ τὴν Θρᾴκην.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Metrophanes Constantini Synchronus*] quia tunc Constantinopolis primum exædificata fuit a Constantino veteris Romæ æmula.

2 *At jura Patriarchæ tantum obtinuit &c*] Quinimo Concilium Constantinopolitanum I. sub Theodosio majore Ecclesiæ & Episcopo Constantinopolitano prærogativam secundi honoris post Romanum tantum tribuerat, ut videre est in Canone ejus tertio. Jura autem ipsa, & exercitium Jurisdictionis in Thracicam, Asianam & Ponticam Diœceses, earumque Primates constituit Concilium Chalcedonense, quod tamen jam ante invaserat, non contentus mero titulo honoris, quin etiam in totum Illyricum manum extendere, & Sedi Romanæ subtrahere conatus fuerat tempore S. Bonifatii I ut docent Acta Concilii Romani sub Bonifatio II.

3 *Non ait hunc Patriarchico honore primum tunc Donatum fuisse*] Imo simul uno eodemque tempore & honoris prærogativam, & sessionis prælationem accepit, nam vanum erat honorem, vel potius honoris umbram sine loco assignare

4 *Et tota Thracia sorte obvenit*] Hoc Interpres Anglus de sua adjecit.

tus? Nec sanè quod Episcopo Constantinopolitano ante hoc Concilium πρωτεῖα juraque Patriarchica concessa sint, in monumentis antiquis etiam minima vestigia habemus. Sanè si Constantinopolitanus Episcopus antea veri Patriarchæ propria munia obiisset, quendam actum jurisdictionis ab eo exercitæ nobis referrent Historiæ Ecclesiasticæ scriptores, apud quos tamen nil simile videtur. Nec minus obstitissent hujus novæ authoritati Romani Pontifices, quam post Constantinopolitanum & Chalcedonense Concilia, qui tamen nequidem verbum circa hoc scriptis mandarunt.

Quosdam hujus sedis Præsulem Metropolitam solummodo factum sub Constantino dicere haud nescio, sed somniare mihi potius videntur quam certa docere: maximè cùm nullo priscorum fundamento eorum sententia nitatur. Alii hunc Provinciam Ecclesiasticam obtinuisse, saltem eo tempore, quo Patriarchica jura recepit, non pauci existimant, quandoquidem id commune esset tribus aliis Patriarchis: attamen cum nulla in pervetustis Notitiis Suffraganeorum ejus memoria sit, omnesque Constantinopoli viciniores Episcopi aliis subessent Metropolitis, quod aliquos habuerit vix conjici potest. Quidam huic subjiciunt Chalcedonensem, Selymbriensem, Naturensem, Spigacensem, Dorcensem & Panadensem Episcopos. Sed mirum equidem, cum Spiga, quæ ex Ortelio eadem est ac Cyzicus, Metropolis Hellesponti fuerit, necnon Chalcedone sub Nicomedia in Bithynia, Selymbria sub Heraclea in Europa, sicut & Panium, à quo Panadensem Episcopum nominant; plures denique ex assignatis non nisi posterioribus seculis Episcopales factæ sint. Nec id obstat Patriarchali dignitati, cum per multa secula Hierosolymitanus Episcopus Patriarchali etiam honore insignitus fuerit, nec tamen Suffraganeos Provinciamque habuerit.

Id autem honoris urbi suæ obtinere non multum difficile fuit Constantino, cum ipse, teste Eusebio [a], *Ecclesiæ Dei eximiam & peculiarem curam adhibens, tanquam communis Episcopus à Deo constitutus, Ministrorum Dei sæpè cogeret Concilia, & in media Episcoporum frequentia ac congressu adesse & una considere non dedignatus, rerum in deliberationem vocatarum se faceret participem.* Unde ipse etiam, si Photio [b], in hac re tamen, ut verum fatear, parum certo, credimus, substituendi Alexandri in Metrophanis locum author fuit. *Sacro Concilio*, inquit, *Imperator stans in medio SS. Patrum, petiit sibi unam rem gratam fieri: qui libenter concesserunt. Beneficium autem illud erat, ut in urbem secum proficiscerentur, in qua Archiepiscopum viderent, quem Patrem suum Imperator appellabat, & ut urbi Byzantio, quam ipse fundasset, sua præsentia & precibus conditoris novum nomen inderent. Invisentibus autem Episcopis clarissimum Metrophanem, die Dominica, & Imperator præsens inter alia dixit. Video te, Pater maximè venerande, & senectute & morbo defessum, & creari atque designari nobis post te gregis Pastorem postulo. Ille ad Imperatorem alacri vultu conversus Annuo, inquit, in Domino, quia nunc Spiritus Sanctus, ô fili, per linguam tuam loquitur. Mihi enim hac de re solicito indicavit Dominus ante septem hos ipsos dies, moriturum me intra decem dies, & dignitatem sacram suscepturum sacerdotii dignitate parem Alexandrum, & dignum, ut verè loquar, electione, & Sancti Spiritus denunciatione. Ad hac verò hunc veluti filius Paulus excipiet. Respiciens autem ad Alexandrum Alexandriæ Episcopum Et tu, inquit, frater, egregium successorem tui relinques & manu Athanasii Archidiaconi apprehensa, En, inquit, strenuus Christi miles, hic te sequetur, qui non solum cum fratre meo Alexandro contra Arii hæresim decertavit, sed & cum illo magna certamina & multa subibit non solùm autem secunda excipient certamina, sed & tertium cum strenuo Paulo sustinebit. Populus uno ore cum ipso Imperatore horis aliquot exclamavit Dignus est. Deinde sacræ mensa Altaris Humerale imponit, præcipiens hoc successori servari venturum autem illum post non diu prædixit, post septimum videlicet diem ejus resoluti corporis in Domino. Acciderunt igitur, ut prædixerat & præceperat, omnia. Moritur centesimo & decimo septimo ætatis anno, quarto Junii.*

[a] Euseb. lib. 1. de vita Constant. c. 17. Κοινὸς μὲν οὖν πρὸς ἅπαντας ἦν τοιοῦτος ἐξαίρετον δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τὴν παῤ αὐτοῦ νέμων φροντίδα, διαφερομένων τινῶν πρὸς ἀλλήλους κατὰ διαφόρους χώρας, οἷά τις κοινὸς ἐπίσκοπος ἐκ Θεοῦ καθεσταμένος συνόδους τῶν τοῦ Θεοῦ λειτουργῶν συνεκρότει. ἐν μέσῃ δὲ τῇ τούτων διατριβῇ, οὐκ ἀπηξίου παρεῖναί τε καὶ συνιζάνειν, κοινωνὸς τῶν ἐπισκοπουμένων γινόμενος.

[b] Phot. in Biblioth ex Act. Metrophan.

x Pal-

1 Pallium, quod Humerale vocant, jam tunc Patriarchæ Constantinopolitano concessum, ex ultimis Photii verbis adverte. Nec tamen istud ejus Sedi singulare fuit, cùm & Patriarchæ Alexandrini à primis seculis Pallium sancti Marci haberent, ut ex Liberato [a] discimus in Breviario, dum ait: *Consuetudo quidem est Alexandriæ, illum, qui defuncto succedit, & excubias super defuncti corpus agere, manumque dextram ejus capiti suo imponere, & sepulto, manibus suis accipere collo suo B. Marci Pallium, & tunc legitimè sedere.* Ut autem quid Pallium fuerit non ignores, audi B. Isidorum illud describentem: *Est*, inquit, *amiculum ex lana non ex lino contextum, ovis illius, quam Dominus oberrantem quæsivit, inventamque suis humeris sustulit, pellem designans. Episcopus autem, qui Christi typum gerit, ipsius munere fungitur atque ideo etiam habitu illud omnibus ostendit, se boni illius & magni Pastoris imitatorem esse, qui gregis infirmitates sibi ferendas proposuit.*

[a] Liberat. in Breviar. c. 21.

2 At quod præter illud Humerale, Pallium aliud ab Imperatoribus primis seculis acceperint, videtur colligi ex Liberato [b] in Breviario, cum de Anthimo hujus Sedis Patriarcha loquens hæc ait: *Anthimus verò videns se Sede pulsum, Pallium quod habuit Imperatoribus reddidit.* Anthimum enim ab Apostolica Sede Pallium istud accepisse nemo dicet, cum contra Canones & sine consensu Romani Pontificis ordinatus fuisset, qui proinde hunc postea throno Constantinopolitano expulit. Unde nihil aliud, nisi quod illud, utpote ab Imperatore acceptum, eidem restituerit, excogitari potest. Id certè tantò probabilius est, quod etiam Valentinianus III. Pallium ad instar Imperatorii Ravennensi Archiepiscopo honoris causa concesserit, ut Ravennensium rerum scriptores testantur; nec non Imperatores Orientis sceptrum quoque Constantinopolitano Patriarchæ in ejus consecratione dederint, Codino teste [c]. Imo & postea Pallium istud commune fuisse Imperatoribus, Patriarchis, & aliis Pontificibus, jam doctè observavit Gretserus ad Codinum ex Turco-græcia. Sed ad diœcesim Constantinopolitani Patriarchæ redeamus.

[b] Idem ibid.

[c] Codinus l. 3. cap. 14.

VII QUÆ DIOECESIS FUERIT PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI.

Hunc ante Constantinopolitanum primum Concilium honorem solùm & non diœcesim habuisse, ac in eo primùm Thraciam obtinuisse, insinuare, ut diximus, videtur Socrates, dum post relatam hujus Synodi constitutionem in gratiam Episcopi Constantinopolitani editam, subjungit in eodem Concilio divisas fuisse Provincias (scilicet regionis illius, cum Provinciarum distinctarum jam mentio sit in Niceno) nec non Thraciam Nectario Constantinopolitano subjectam fuisse. [d] *Dispartitis*, inquit, *Provinciis Patriarchas constituunt, decciduntque ut nullus Episcopus relicta sua diœcesi, ad exteras Ecclesias demigraret. Nam antea propter persecutionum tempestates istud facere cuique liberum erat. Nectario igitur (qui in ipsomet Concilio ordinatus fuerat Episcopus) ampla illa civitas Constantinopolis, & tota Thracia sorte obvenit.* Si enim nondum Provinciæ hujusce regionis divisæ erant, sane quomodo prius diœcesim habuerit concipi non potest. Fateor decretum istud in gratiam Constantinopolitani Patriarchæ editum tunc à Romana Sede haud confirmatum fuisse, sed nequidem ad eam missum: 3 probaturque ex Epistola Leonis [e] Magni ad Anastasium his verbis: *Persuasioni enim tuæ in nullo penitus suffragatur quorundam Episcoporum ante sexaginta, ut jactas, annos facta subscriptio, numquam à prædecessoribus tuis ad Apostolicæ Sedis transmissa notitiam.* Attamen Imperatorum authoritate firmatum prævaluit, & abhinc Episcopi Constantinopolitani Patriarchalem authoritatem usurpare cœperunt, ut ex actis Concilii Chalcedonensis discitur, quibus

[d] Socrates Hist. Eccles. lib. 5. cap. 8. Καὶ Πατριάρχας κατέστησαν διανειμάμενοι τὰς ἐπαρχίας, ὥστε τοὺς ὑπὲρ διοίκησιν ἐπισκόπους ταῖς ὑπερορίαις ἐκκλησίαις μὴ ἐπιβαίνειν· τὸ γὰρ πρότερον διὰ τοὺς διωγμοὺς ἐγίνετο ἀδιαφόρως. καὶ κληροῦται Νεκτάριος μὲν τὴν μεγαλόπολιν, καὶ τὴν Θρᾴκην.

[e] Leo Magn. Epist. 63 ad Anastas.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Pallium, quod Humerale vocant, jam tunc Patriarchæ Constantinopolitano concessum*] quia id omnibus omnino Orientis Episcopis usitatum gestamen

2 *At quod præter illud Humerale, Pallium*] Mantum posteriores appellarunt hujusmodi pallium

3 *Probaturque ex Ep. Leonis M. ad Anastasium*] lege ad Anatolium.

quibus videre eſt quod in eo [1] proximi poſt Legatos Romani Pontificis ſederint & ſubſcripſerint, nec non ab eo privilegii ſui confirmationem acceperint hocce [a] Canone: *Definitiones ſanctorum Patrum ſequentes ubique, & regulam, quæ nunc relecta eſt, centum quinquaginta Dei amantiſſimorum Epiſcoporum, qui congregati ſunt, piæ memoriæ Imperatore Theodoſio, in regia civitate Conſtantinopoli nova Roma, cognoſcentes & nos eadem definimus de privilegiis ejuſdem ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ novæ Romæ. Etenim Sedi ſenioris Romæ, propter Imperium civitatis illius, Patres conſequenter privilegia reddiderunt & eadem intentione permoti centum quinquaginta Dei amantiſſimi Epiſcopi, æqua ſanctiſſimæ Sedi novæ Romæ privilegia tribuerunt, rationabiliter judicantes Imperio & Senatu urbem ornatam æquis ſenioris Romæ privilegiis frui, & in Eccleſiaſticis, ſicut illam, majeſtatem habere negotiis, & ſecundam poſt illam exiſtere · & his qui de Ponto ſunt, & de Aſia & Thracia diœceſibus, Metropolitanos ſolos, rurſus autem & qui inter Barbaros ſunt Epiſcopos præfatarum diœceſeωn ordinari à prædictæ ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ Sedis ſanctiſſima Eccleſia quippe ut unuſquiſque Metropolita præfatarum Diœceſeωn cum Epiſcopis ſuæ Provinciæ ordinet ſuæ regionis Epiſcopos, ſicut divinis Canonibus eſt præceptum · ordinari autem, ſicut dictum eſt, Metropolitas præfatarum Diœceſeωn à Conſtantinopolitano Archiepiſcopo, decretis conſonis ſecundum morem factis, & ad eum relatis.* Sic Conſtantinopolitano Patriarchæ non tantum Thracia, quæ prius ex Patriarchatu Romano erat, confirmata eſt, ſed etiam Aſia & Pontus, quæ ab Antiocheno avulſæ ſunt.

[a] Concil. Chalced. Act. 16.

VIII. PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANUS ROMANO INFERIOR.

Verùm priuſquam ulterius progrediamur, haud omittendum videtur, quod *cùm definiiſſent ſecundæ Synodi & poſtea Chalcedonenſis Patres*, inquit Balſamon [b], *Conſtantinopolitanum Epiſcopum honoris habere prærogativam poſt antiquæ Romæ Epiſcopum, eo quod eſſet nova Roma, quidam præpoſitionem poſt non eſſe honoris ſubmiſſionem excogitarunt. Sed ipſam ad hoc quod eſt poſt tempus ſolummodo acceperunt, ad ſui dicti comprobationem tertiæ quoque Synodi xxviij Canonem afferentes dicentem Æqualia privilegia antiquæ Romæ ſanctiſſimo throno habere thronum Conſtantinopolitanum, thronum ſecundum poſt illum exiſtentem.* Proindeque apud Orientales Patriarchæ Conſtantinopolitani Romano in omnibus ſe æquare tentarunt. Idcirco Anatolius Antiochenum Patriarcham ordinavit [c], Leone Papa teſte. Sed & cenſuerunt, ut refert [d] Balſamon, quæ de Papa circa appellationes decreta fuerant in Concilio Sardicenſi, eadem Patriarchæ Conſtantinopolitano tribuenda eſſe, quod is ſimiliter ac Papa à diverſis Canonibus eſſet honoratus. Imò & Oecumenici nomen ſibimet tribuerunt. Unde Pelagius ſecundus hæc in Epiſtolis ait: [e] *Relatum eſt ergo ad Apoſtolicam Sedem, Joannem Conſtantinopolitanum Epiſcopum, univerſalem ſe ſcribere, voſque ex hac ſua præſumptione ad Synodum convocare generalem, cùm generalium Synodorum convocandi auctoritas Apoſtolicæ Sedi B. Petri ſingulari privilegio ſit tradita, & nulla unquam Synodus rata legatur, quæ Apoſtolicæ auctoritate non fuerit fulta.* Et paulo poſt: *Nullus enim Patriarcharum hoc tam profano vocabulo unquam utatur quia ſi ſummus Patriarcha, univerſalis dicitur, Patriarcharum nomen cæteris derogatur. Sed abſit hoc, abſit à fidelis cujuſquam mente, hoc ſibi vel velle quempiam arripere, unde honorem fratrum ſuorum imminuere ex quantulacumque parte videatur.* Nec tamen deſtiterunt, imò eò venerunt audaciæ, ut Joannes hujus Sedis Patriarcha ad Gregorium Magnum acta quædam miſerit, quibus multoties Patriarcha Oecumenicus vocabatur, teſte [f] ipſomet Gregorio. Sed meras uſurpationes fuiſſe ſatis ex hoc dignoſcitur, quod ſæpius, ut jam à nobis dictum eſt, de rebus ad hanc Sedem ſpectantibus Romani Pontifices judicarint, ipſoſque Conſtantinopolitanos Epiſcopos abdicarint, nec non Concilii Chalcedonenſis Judices decretum [g] in favorem Conſtantinopolitanæ Sedis edentes,

[b] Balſam. in Can 3. Conc. Conſtantinopolit. Τούτων δὲ οὕτω διορισθέντων, τὴν (μετὰ πρόθεσιν) ὑποβιβασμὸν τῆς τιμῆς νομίσαντες, ἀλλ' ἐξεδέξαντο αὐτὴν εἰς τὸ μετὰ χρόνον μόνον, χρώμενοι πρὸς συγκρότησιν τοῦ λόγου αὐτῶν

[c] Leo primus ad Marcionem Imp. Epiſt. 52

[d] Balſam in Can 3 Sardicenſem. Τὰ μέντοι ὁριζόμενα περὶ τοῦ Πάπα, ἐκδεκτέον, καὶ εἰς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τὸ ἐπὶ πάντων ὁμοίως τῷ Πάπᾳ καὶ τοῦτον τιμηθῆναι ὑπὸ διαφόρων κανόνων

[e] Pelag 2 Ep. 8

[f] Greg l. 5 Indict. 14 Ep 24.

[g] Concil Chalced Act 16 ἡ ἐκκλησία Ῥώμης πάντοτε ἔσχε τὰ πρωτεῖα

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Proximi poſt Legatos R. P. ſederint &c.*] Hoc tunc factum, quia Dioſcorus Alexandrinus Eutychis fautor ob hæreſim & crimina commiſſa à Concilio depoſitus fuerat, & hæc ambitioſa præſumptio Anatolii ſummoperè diſplicuit S. Leoni, quod ante Antiochenum ſedere auſus fuerit.

tes, expressis verbis dixerint omnem Primatum & honorem præcipuum secundum Canones antiquæ Romæ Dei amantissimo Archiepiscopo conservari.

IX

QUANDO ASIA ET PONTUS PATRIARCHÆ CONSTANTINOPOLITANO SUBJICI COEPERINT

Ut autem ad propositum redeamus: ne credas Patriarcham Constantinopolitanum in tres dictas diœceses Asiæ, Ponti & Thraciæ primum à Synodo Chalcedonensi authoritatem accepisse, audi ex plurimis sententias trium Episcoporum Asiæ & Ponti, qui cum à gloriosissimis Judicibus quæreretur, num voluntate propria, vel imposita sibi aliqua necessitate coacti subscripsissent, ingenue confessi sunt, non se tantum, sed etiam plures Sedis suæ Præsules à Constantinopolitano Patriarcha ordinatos [a]. *Eleutherius Episcopus Chalcedonensis in Bithynia dixit: Sciens quia & per Canones & per consuetudinem præcedentem habet hæc jura Constantinopolitana Sedes, cum voluntate subscripsi. Petrus Episcopus Gangrorum in Paphlagonia dixit: Ante me tres sunt ordinati à Sede regia civitatis, & ego post tantos similiter. Et ob hoc consensi his quæ consuetudo habuit, & sponte subscripsi. Marinianus Episcopus Synnadorum dixit: Cum sint & priores mei à Sede Constantinopolitana sanctæ Ecclesiæ ordinati, & ego ipse quoque per eam, sponte subscripsi, quoniam & Canones primatum præbent Constantinopolitanæ sanctissimæ Sedi.* Istud autem non tantum quoad Episcoporum ordinationes, sed etiam quoad earum diœceseon regimen ante Concilium Chalcedonense executioni mandatum, ut probemus, prodeat Theodoretus narrans [b] quomodo Joannes Chrysostomus, qui pluribus annis ante illud Episcopus Ecclesiæ Constantinopolitanæ fuit, multa in hoc decreverit: *Magnus ille Joannes* (inquit Theodoretus) *susceptis Ecclesiæ Constantinopolitanæ gubernaculis, non illi solum civitati, verum etiam toti Thraciæ, quæ est in sex Episcopatus divisa, & cunctæ etiam Asiæ, quæ undecim habet Antistites, Ponticam præterea Ecclesiam, quæ eundem habet Episcoporum numerum quem Asia, eisdem legibus adornavit.*

[a] Conc. Chalced. Act. 16. ut sup.

[b] Theod l. 5. Hist. Eccl c. 28. Καὶ ταύτην ἐποιεῖτο τὴν προμήθειαν, οὐ μόνον ἐκείνης τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῆς Θρᾴκης ἁπάσης, εἰς ἓξ δὲ αὐτὴ ἡγεμονίας διῄρηται, καὶ τῆς Ἀσίας ὅλης, ὑπὸ ἕνδεκα δὲ καὶ αὐτὴ ἀρχόντων ἰθύνεται, καὶ μέντοι καὶ τὴν ποντικὴν τούτοις κατεκόσμει τοῖς νόμοις, ἰσαρίθμους δὲ καὶ αὐτὴ ἔχει τῆς Ἀσίας τοὺς ἡγεμόνας.

Decreverat quidem Constantinopolitana Synodus hujus novæ Romæ Sedem primam esse debere post Romanam antiquam, sed præter hoc ejus Patriarchæ ordinandorum Episcoporum rerumque dijudicandarum per Asiam & Pontum jus non concessit. Unde cum hoc ante Concilium Chalcedonense habuerit, illud consuetudine & Imperatorum gratia potius eum obtinuisse, ne dicam usurpasse, quam lege & Canone sentiendum est. Fateor nec etiam ordinationi Concilii Chalcedonensis unquam assensum præbuisse Leonem magnum, imò magno semper huic obstitisse animo, eoque ut ad Marcianum Imperatorem hæc scripserit [c], ipsi suadere tentans ut privilegia antiqua Sedis Alexandrinæ, quæ secundum locum semper habuerat, & Antiochenæ, [1] cui regendorum Episcoporum Ponti & Asiæ authoritas ab Ecclesia data fuerat, tueretur inviolata: *Privilegia*, inquit, *Ecclesiarum sanctorum Patrum Canonibus instituta, & venerabilis Nicænæ Synodi fixa decretis, nulla possunt improbitate convelli, nulla novitate mutari. In quo opere, auxiliante Christo, fideliter exequendo, necesse est me perseverantem exhibere famulatum, quoniam dispensatio mihi credita est, & ad meum tendit reatum, si paternarum regula sanctionum, quæ in Synodo Nicæna, ad totius Ecclesiæ regimen Spiritu Dei instruente, sunt conditæ, me (quod absit) conniventе, violentur, & major sit apud me unius fratris voluntas, quam universæ domus Domini communis utilitas.* Nec minus strenuè Maximum Antiochenum ad jura sua conservanda hortatur: *Et ideo, frater charissime*, [d] ait, *oportet dilectionem tuam toto corde perspicere, cujus Ecclesiæ gubernaculis te Dominus voluerit præsidere, & ejus meminisse doctrinæ, quam præcipuus Apostolorum omnium Beatissimus Petrus, per totum mundum quidem uniformi prædicatione, sed speciali magisterio in Antiochena & Romana urbe fundavit: ut illum in sua glorificationis domicilio præeminentem, ea intelligas reposcere instituta, quæ tradidit, quæ sicut ab ipsa, quam confessus est veritate, suscepit. Neque ullo modo sinas in Orientalibus Ecclesiis, maxime-*

[c] Leo mag. Epist. 54. ad Marcian. Aug.

[d] Idem Epist. 62.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cui regendorum Episcoporum Ponti & Asiæ authoritas ab Ecclesia data fuerat*] Imò earum Diœceseon Exarchi Cæsariensis & Ephesinus sua sibi πρωτεῖα confirmata habebant per Canonem Nicænum.

mèque in his, quas Antiochenæ Sedi ſacratiſſimorum Patrum Nicæni Canones deputavere, ab improbis hæreticis Euangelio inſultari, & vel Neſtorii, vel Eutychetis à quoquam dogma defendi.

Aſſenſum pariter denegarunt Chalcedonenſi Canoni, licet multoties ab Imperatoribus rogati Pontifices Romani, qui poſt Leonem Eccleſiæ præfuerunt. Attamen confirmantibus eum ipſis Imperatoribus, effectum ſortitus eſt, ut legitur apud Liberatum [a] Diaconum in Breviario cauſæ Neſtorianæ & Eutychianæ, qui rem totam in hoc Concilio peractam ſic paucis explicat: *Alia actio facta eſt, in qua poſt diſceſſum Judicum & Senatorum & Legatorum Apoſtolicæ Sedis, regulæ conſtitutæ ſunt Eccleſiaſticæ, & quædam privilegia deputata Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, uſurpante ſibi hoc Anatolio ejuſdem urbis Epiſcopo, occaſione accepta ex Dioſcori damnatione. Quod alia die cognoſcentes Legati Papæ Leonis (quæ eſt ultima & duodecima dies Concilii) petiverunt, ut rurſum cum Judicibus ad Concilium convenirent. Quibus requirentibus à Concilio quid pridie fuerit ordinatum, lectis geſtis cognoverunt, quid Anatolius conſentiente Concilio egerat, & obtinuerat. Quibus ejus præſumptioni contradicentibus, à Judicibus & Epiſcopis omnibus illa contradictio ſuſcepta non eſt. Et licet Sedes Apoſtolica nunc uſque contradicat, quod à Synodo firmatum eſt, Imperatoris patrocinio permanet quodammodo.* Poſtmodum tamen non denegavit D. Gregorius in Epiſtolis, quatuor ſibi ſubditos eſſe Patriarchas; & Conſtantinopolitanus pro vero, licèt irreptitio, Patriarcha ab omni Eccleſia habitus eſt.

a Liber. in Brev. cap. 13.

Præter modo dictas tres Diœceſes Ponti, Aſiæ, & Thraciæ, etiam in Epiſcopos barbararum Provinciarum, hoc eſt, quæ extra limites Romani Imperii erant, authoritatem habuit Patriarcha Conſtantinopolitanus. Idque adeo clarum eſt in Canone Chalcedonenſi modò allato, ut plura dicere ſuperfluum eſſet. Sed adverte in Canone differentiam illam inter Epiſcopos Diœceſium Aſiæ, Ponti & Thraciæ, & alios Provinciarum Barbaricarum ex hoc conſtitui, quod primi à propriis Metropolitis, & alii qui, ut ait Balſamon [b], apud Alaniam & Ruſſiam erant, ab ipſo ordinarentur Conſtantinopolitano. Ratio eſt, quod illi proprium Metropolitanum haberent, à quo juxta Canones conſecrandi erant: hi autem qui pauci admodum [1] nullum præter Conſtantinopolitanum, aut ipſi autocephali eſſent. Sed & ſcio Theodoſium ſuadente Attico Illyrici quoque Orientalis Provincias Conſtantinopolitanæ Sedi ſubjeciſſe, hac lege [c]; quæ Codice Theodoſiano reperitur: *Omni innovatione ceſſante, vetuſtatem & Canones priſtinos Eccleſiaſticos, qui nunc uſque tenuerunt, etiam per omnes Illyrici Provincias ſervari præcipimus. Si quid dubietatis emerſerit, id oporteat non abſque ſcientia viri Reverendiſſimi ſacroſanctæ Legis Antiſtitis Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, quæ Romæ veteris prærogativa lætatur, conventui Sacerdotali, ſanctoque judicio reſervari. Dat. Prid. Idus Julii, Euſtathio & Agricola Coſſ.* Latum fuit hoc edictum ambitioſa fraude Attici Conſtantinopolitani Epiſcopi, qui Theodoſium deceperat, huic contra priſcum Eccleſiæ ordinem ſuadens Provincias hujus diœceſis, cum Orientales eſſent, à Conſtantinopolitana Sede longe convenientius adminiſtrari debere, quam à Romana, ad quam ſolus Occidens ſpectabat: unde conſtanter obſtiterunt Romani Pontifices, & ſub ſolo Attico locum habuit. Ita eſſe certo colligitur ex Epiſtola Leonis Papæ [d] ad Anaſtaſium Theſſalonicenſem huic vices ſuas per Illyricum mandantis, necnon

b Balſam. in Can. 18. Conc. Chalc. Ἐπισκοπὰς δὲ εἶπε εἶναι ἐν τοῖς βαρβάροις τὴν Αλανίαν, τὴν Ρωσίαν καὶ ἑτέρας, οἱ μὲν γὰρ Αλανοὶ τῆς Ποντικῆς ἐισὶ διοικήσεως, ἡ δὲ Ρωσία τῆς Θρακικῆς.

c L. 6. de ſacroſanctis Eccleſiis. & L. 45. de Epiſcopis & Cler. Cod. Theod.

d Leo Mag. Epiſt. Anaſt. Theſſal.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Nullum præter Conſtantinopolitanum, aut &c.*] Hoc eſt contra perſpicua verba mentemque Canonis, qui expreſſè teſtatur, vocatque Epiſcopos illos Barbaricos τῶν προειρημένων διοικήσεων prædictarum Diœceſeon, & ſub ordinatione curaque Primatum aut Metropolitarum erant, à quibus fidelium quaſi coloniæ in loca illa barbarica deductæ fuerant. Ita Pityuſa & Sebaſtopolis trans Euxinum in barbarico ſitæ ad Ponti Polemoniaci Exarchum pertinebant; ut notavi inf. in Prov. Ponti Polemoniaci. Itaque hæc exemptio & innovatio fuit, aut potius uſurpatio Conſtantinopolitani Patriarchæ ſupra dictos Primates, ut eorum auctoritate acciſa ſuam augeret. Huc pertinent, quæ notat inf. in Prov. Iberiæ de Iberiæ & Lazicæ Epiſcopis, & quæ pagina 218. de Epheſini jure ſublato ex Euagrio obſervat.

non ex multis Gregorii Magni Papæ ad Episcopos Justinianæ primæ, Salonæ, Sardicæ, Corinthiorum & Helladis, de quibus antea, & quibus varias eorum causas Patriarchæ munere fungens dijudicavit.

X. EXARCHI SUB PATRIARCHA MAJORES DIOECESES REGEBANT.

Stet igitur Diœcesim Constantinopolitanam ex Thracia, Asia, Ponto & Barbaris Provinciis coaluisse. Sed ne putes tam amplas & longè distantes regiones ab uno Patriarcha Constantinopolitano administratas, adverte, quod si Præfectus Prætorio singulas Diœceses majores per Vicarios in temporalibus regebat, easdem Patriarcha Constantinopolitanus per Exarchos seu Primates. Exarchi nomen multis commune est, & cum nihil nisi ex pluribus in aliquo ordine primum authoritate & dignitate significet (unde & Primas Latinè dicitur) ab antiquis etiam in usibus prophanis, ut in Musica arteque saltatrice usurpatum legitur, necnon ipsi Metropolitæ, quia primi erant suæ Provinciæ, Exarchi interdum dicti sunt, & Primates. *Exarchus autem Diœcesis*, inquit Balsamon [a], *non uniuscujusque Provinciæ Metropolitanus est, sed Metropolitanus totius Diœcesis: Diœcesis vero dicitur, quæ multas in se Provincias continet.* At Exarchos primis seculis plane à Patriarchis distinctos extitisse clarissimum est in Canone nono Concilii Chalcedonensis [b], qui sic habet: *Si contra ipsius Provinciæ Metropolitanum Episcopum, Episcopus sive clericus habet controversiam, pergat ad ipsius Diœcesis Primatem, aut certè ad Constantinopolitanæ regiæ civitatis sedem, ut eorum ibi proprium negotium exquiratur.* 1 Num vides quomodo Patres hujusce Concilii Exarchos medios inter Patriarcham & Metropolitanos constituunt? Hincque factum est, ut etiam medii Conciliis subscripserint inter eosdem, proximi nempe post Patriarchas & nullo medio ante Metropolitas. Eo ordine leguntur, Flavianus Philippensium Episcopus nomine Thessalonicensis Exarchi seu Primatis Illyrici, Firmus Cæsareæ Cappadociæ Episcopus, & Memnon Ephesiorum Episcopus Concilio Ephesino: Sic etiam Quintillus Heracleæ Macedoniæ nomine Anastasii Thessalonicensis, Thalassius Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Stephanus Episcopus Ephesi, & Lucius Episcopus Byzæ nomine Cyriaci Heracleæ Thraciæ, Chalcedonensi: Et sic Elias Thessalonicensis, Theodorus Cæsareæ, Andreas Ephesi, Primosus Carthaginis, & Megethius Heracleæ Constantinopolitano generali V.

a Balsam. in Can. 9. Conc. Chalced. ut suprà.

b Idem in Can. 9. & 17. Conc. Chalced.

XI. SINGULIS DIOECESIBUS SINGULI EXARCHI PRÆFICIEBANTUR.

Quot autem fuerint sub Patriarcha Constantinopolitano si quæras, tot dicam, quot Diœceses. Unus Episcopus Ephesi Asiæ, alter Cæsareæ Ponto, & tertius Thraciæ præerat. Ideo sic subscribunt Philaletes & Theodorus Epistolæ Synodi sextæ generalis ad Agathonem: *Philaletes Episcopus Cæsariensium Metropolis, primæ Cappadocum Provinciæ, & Exarchus Ponticæ Diœcesis. Et Theodorus Episcopus Ephesiorum Metropolis & Exarchus Asianæ Diœcesis.* Cæterùm sicut Vicariis Præfecti Prætorio dictæ tres Diœceses majores in civilibus suberant, ita earumdem commissum erat regimen Ecclesiasticum Exarchis, qui eas ex suffragiis Synodalibus Episcoporum, & sub authoritate Patriarchæ Constantinopolitani administrabant, ut in Canone Concilii primi Constantinopolitani [c] generalis legitur: *Qui ultra Diœcesim sunt Episcopi, ad Ecclesias extra fines positas ne accedant, & Ecclesias ne conturbent. Sed juxta Canones Alexandrinus quidem Episcopus ea quæ sunt in Ægypto tantùm gubernet: Orientales autem Episcopi solius Orientis curam gerant, servatis Ecclesiæ Antiochenæ privilegiis, quæ in Synodo Nicæna continentur. Sed & Asianæ Diœcesis Episcopi ea tantùm gubernent, quæ ad Asianam Diœcesim pertinent: & qui sunt in Pontica, ea quæ in Pontica tantùm: & qui in Thracia, Thraciæ tantùm curam suscipiant. Manifestum namque est, quod per singulas quasque Provincias Synodus provincialis administrare & gubernare omnia debeat, secundum ea quæ sunt in Nicæa definita.* Singulorum talis authoritas in sua quaque Diœcesi fuit, ut Patriarchalis nominetur ab Euagrio [d], cùm ait: *Reddidit præterea idem Timotheus Ecclesiæ Ephesinæ jus Patriarchale, quod Concilium Chalcedonense, uti ante*

c Concil. Constantin. Can. 1.

d Euagr. Hist. Eccl. l. 3. c. 6. Ἐκπεπτώκει δὲ τοῦ θρόνου, ἀποδίδωσι δὲ τῇ Ἐφεσίων, καὶ τὸ πατριαρχικὸν δίκαιον, ὅπερ αὐτὴν ἀφεῖλεν ἡ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Num vides &c.*] quia Canone illo 28. Chalcedonen. in ordinem fuerant redacti, & Constantinopolitano Patriarchæ submissi.

ante demonstratum est, ei ademerat. Revera pene eadem quæ Patriarchæ intra fines Exarchatus gerebant: ut clare probavit antiquitatis peritissimus Sirmondus in Basilio Cæsariensi Episcopo, qui cum diœcesis Ponticæ, cujus Metropolis erat Cæsarea, Exarchus esset, in omnibus Ponti Provinciis eximia authoritatis suæ exempla dedit. Sic in Galatia mortuo Ancyrano Metropolita, se de eligendo in ipsius locum successore anxium testatur scribens [a]: *Cuinam Ecclesiarum curam imponemus?* Sic in [b] Armenia minori ejus authoritate Coloniensis Episcopus in Ecclesiam Nicopolitanam Armeniæ minoris Metropolim translatus est. Sic [c] Satalorum civitati ejusdem Armeniæ Episcopum dedit. Sic [d] ad totius Diœcesis Ponticæ Episcopos, ut Cæsaream ad solemnem quotannis martyrum memoriam, & ad Synodum consuetam celebrandam venirent, per Epistolam invitavit. Plus dicam, liberum nempe fuisse Episcopis & Clericis, quem vellent ex Exarcho aut Patriarcha appellare super sententiis Metropolitanorum examinandis, ut dicitur in decreto Chalcedonensi modò citato. At ne illum ex charitate magis quam ex officio hæc credas obiisse munia, audi eumdem [e] in Epistolis de Iconiensis Episcopi in Pisidia ordinatione, ad quam invitatus fuerat, loquentem, eamque [1] peregrinam seu translimitaneam ex hoc vocantem, quod extra Pontum seu propriam suam diœcesim esset: necnon hunc adverte dubium, an ipsi adesse debeat. Ad quid enim talem ordinationem translimitaneam vocaret, eique adesse quasi recusaret, nisi quod ad eam, sicut ad alias suæ diœcesis, quas ex proprio jure & Exarchicæ authoritatis munere faciebat, ex officio non teneretur.

a Basil. Epist. 67. [illegible]
b Idem Epist. 291. [illegible]
c Idem Epist. [illegible]
d Idem Epist. 236. [illegible]
e Idem Epist. 291. [illegible]

XII. EXARCHI CONSTANTINOPOLITANO PATRIARCHÆ SUBDITI

Non tamen Exarchos a Constantinopolitani Patriarchæ authoritate immunes fuisse dixerim. Imo contrarium patet ex Socrate [f], qui mortuo Ephesiorum Episcopo huic sedi Joannem Chrysostomum alium substituisse scribit his verbis: *Interea temporis, quoniam Episcopus Ephesi fortè è vita migraverat, Joannes Ephesum proficisci ad Episcopum ibi designandum necessario coactus fuit. Qui cum eò adventaret, & alii alium ad illum dignitatis gradum evehere laborarent, acriterque & acerbè inter ipsos contenderent, dum singuli ei cui faverent suffragari nitebantur, utramque partem gravi contentionis ardore accensam, ejusque hortatione minimè velle obsequi animadvertens, operam dedit, uti contentionem sine utriusque partis offensione sedaret. Itaque Heraclidem quemdam sui ipsius Diaconum, genere Cyprium, ad Episcopatus illius dignitatem extulit.* Nec minus id quoad Episcopos totius diœcesis ex hoc confirmatur, quod apud Sozomenum [g] plures Episcopos Asiæ & Phrygiæ ab Antonino Ephesino Episcopo ordinatos ipsemet Chrysostomus abdicavit. Idem de Cæsariensi Exarcho facile probaverim, cum ab eodem Patriarcha ordinaretur, ut apud Socratem [h] legere est, qui de Thalassii Cæsariensis ordinatione hæc ait: *Firmo Episcopo Cæsareæ Cappadociæ mortuo, Cæsarienses Constantinopolim adventant Episcopum quæsituri. Ac cum Proclus lustraret animo, quem ad eum Episcopatum designaret, forte fortuna die sabbatorum, dum aliquem dispicere conabatur, omnes Senatores, qui illum inspectarent, ad Ecclesiam accedunt, in quorum numero fuit Thalassius, qui gentium & civitatum Illyrici Præfecturam gessit, cui partium versus Orientem administrandarum curam, uti fama est, Imperatoris jussu suscepturo Proclus manus imponit, & pro Præfecto, Episcopum Cæsareæ declarat.* Non pauca alia istius Patriarchæ per Pontum & Thraciam argumenta nullo negotio, si necesse esset, proferrem. Sed ad Metropoleon trium istarum Diœceseon notitiam transeamus.

f Socrat. Hist. Eccl. l. 6. c. 10. [illegible]
g Sozom. l. 8. c. 6. [illegible]
h Socrat. Hist. Eccl. l. 7. c. 4. [illegible]

Thra-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Peregrinam seu translimitaneam ex hoc vocantem, quod extra Pontum &c.*] Non opus est hanc limitationem ad universam Ponti Diœcesin extendi magis quam ad solam Cappadociæ Provinciam. Ita perspicuè intelligit Gregorius Nazianzen. orat. 20. in S. Basilium, ad cujus electionem & consecrationem convenisse scribit Episcopos ἐκ τῆς ὑπερορίας, & inter illos patrem suum Nazianzi Episcopum ponit; ubi cum de strictis primæ Cappadociæ limitibus loqui certum est. Billii autem versio nimis laxa est, qui Episcopos ab exteris regionibus excitatos scribit.

XIII

HERACLEA METROPOLIS THRACIÆ, ET SEDES PRIMATIS.

Thracia, cùm prima & antiquior diœcesis Patriarchæ Constantinopolitani fuerit, ab Heraclea illius Metropoli ducam initium: de qua hæc effert Notitia antiqua Græca: *Thracia provincia habet civitates claras Constantinopolim & Heracleam. Heraclea quidem eximium opus est, puta Theatrum, & regale Palatium.* Ea prius Perinthus dicebatur, ut apud Theodoretum [a] legimus, idque ad differentiam aliarum ejusdem nominis urbium. *Ad mare sita est*, inquit Procopius [b], *vicina Byzantio Perinthus, quæ olim quidem Europæ Metropolis habebatur, nunc post Constantinopolim secundum locum obtinet.* Ab Hercule nomen habet, ut docet Claudianus [c]:

Deseritur Rhodope, Thracumque per ardua tendunt,
Donec ad Herculei perventum nominis urbem.

Hujus autem civitatis Episcopum primis temporibus, hoc est, ante Constantinum, id juris habuisse, ut Byzantinum Episcopum ordinaret, evidenter apud Codinum [d] dignoscitur, cum de electione Patriarchæ scribens ait: *Ordinatur vero Patriarcha ab Episcopo Heracleæ, quia Byzantium olim ad Episcopum Heracleæ spectabat.* Sed & ex Zonarâ [e] discimus, quod imperante Constantino Leonis filio, cum Heracleensis Episcopus ab Imperatoris gratia excidisset, Patriarcha Polyeuctus à Cæsariensi Episcopo ordinatus est. Eligebatur quidem Patriarcha viciniorum Metropolitarum Episcoporumque suffragiis, ipsis præsidente Metropolita Heracleensi, ut in Relatione Synodi Constantinopolitanæ [f] de ordinatione Epiphanii Patriarchæ ad Hormisdam Papam legitur, cui unus ex iis hanc syngrapham apposuit: *Theophilus misericordia Dei Episcopus Heracleensis civitatis Metropolitanus, subscribens in synodalibus saluto vos in Domino, Domine.* Nec id moris tantum sub Hormisda invaluit, cum jam sub Constantini liberis in usu fuisse narret Sozomenus [g]: *Interea*, inquit, *moritur Alexander, inque Episcopatum Constantinopolitanum Paulus post eum succedit: quem Episcopatum, ut Ariani & Macedoniani memorant, contra sententiam Eusebii Episcopi Nicomediæ, & Theodori Heracleæ urbis Thraciæ Episcopi (penes quos ut Episcopos finitimos electio Episcopi Constantinopolitani erat) ipse sibi per ambitum acquisierat.* Cæterum haud omittendum est ex actibus [h] Concilii Ephesini circa Episcopatus Thraciæ huic sedi subditos, veterem morem tunc invaluisse in provinciis Europæ, quod singuli Episcopi duos vel tres sub se haberent Episcopatus. Sic Heracleæ Episcopum sub se habuisse Heracleam & Panium; Episcopum Byzes sub se Byzem & Arcadiopolim: Cœlensem similiter Cœlum & Callipolim: & Episcopum Sabsadiæ Sabsadiam & Aphrodisiadem: licet ab initio Ecclesias illas duo Europæ Episcopi administrarent.

[a] Theodor lib. 1 cap 28.
[b] Procop. lib 4 de ædific. Justiniani.
[c] Claud. l. 2. in Rufinum.
[d] Codinus lib. 3. c. 20.
[e] Zonar Ann. tom. 3 Καὶ λόγῳ διαπρέπων καὶ ἀρετῇ, ὑπὸ τοῦ Καισαρείας ἐχειροτονήθη.
[f] Relatio Synod. CP ad Hormisd.
[g] Sozom Hist. Eccl. lib 3. c 3. Παρὰ γνώμην Εὐσεβίου τοῦ Νικομηδείας ἐπισκόπου, καὶ Θεοδώρου τοῦ ἐν Θρᾴκῃ Ἡρακλείας, οἷς ὡς γείτοσι ἡ χειροτονία διέφερε.
[h] Ex libello supplici Euprepii & Cyrilli Episcoporum ad Conc. Ephes.

XIV

CÆSAREA METROPOLIS, ET SEDES PRIMATIS.

Cæsarea civitas Cappadociæ Provinciæ Ponti erat, quam à Cappadoce fluvio dictam vult Plinius, eam à Galatia dividentem. Sed & hujus Metropolis fuit, teste Sozomeno [i], qui hæc de illa scribit: *Sub idem tempus Imperator iste Cæsaream ad montem Argæum sitam, urbem amplam, locupletem, & regionis Cappadociæ primariam, ex numero civitatum delevit, & Cæsaris privavit nomine: quod quidem nomen regnante Claudio, cum Mazaca ante appellata fuisset, obtinuerat. Cappadoces enim*, inquit [k] Sextus Rufus, *ita majestatem coluere Romanam, ut in honorem Augusti Cæsaris Mazaca civitas Cappadociæ Maxima Cæsarea vocaretur.* Id tamen nominis à Tiberio Cæsare habuisse docet Eutropius [l] hæc de illo narrans: *Archelai Cappadociæ Regnum in provinciæ formam redegit, & Maximam Civitatem appellari nomine suo jussit, quæ nunc Cæsarea dicitur, cum Mazaca antea vocaretur.* At eam non tantum Cappadociæ primam sedem fuisse, sed etiam totius Ponti, satis indicat subscriptio Philaletis Cæsariensis Episcopi, quam supra ex fine Epistolæ Synodi sextæ sub Agathone retulimus, quæque ut hic denuo referatur digna est: *Philaletes Episcopus Cæsariensium Metropolis, primæ Cappadocum Provinciæ, & Exarchus Ponticæ Diœcesis.* Sed longe ante Philaletem, Magnum Basilium clarissimum Ecclesiarum Christi præsulem, ducemque strenuum vitæ mona-

[i] Sozom Hist. Eccl. lib. 5 c. 4.
[k] Sextus Rufus in Breviario.
[l] Eutropius Hist Rom. lib. 7.

fticæ, Pontum univerfum hoc nomine rexiffe fusè fuperius ex ipfiufmet Epiftolis probavimus, idque ita perfpicuum eft, ut plura dicere fuperfluum effet.

XV
EPHESUS METROPOLIS ASIÆ ET SEDES PRIMATIS.

Ephefus in Ionia fita prima Metropolis fuit Diœcefis Afiæ fpeciatim fumptæ, templo Dianæ inter feptem mundi miracula numerato olim nobilis, nec minus Schola Ionica, ex qua Plato prodiit. Eam ab Ephefo Dianæ miniftra vocatam fcribit Euftathius: licet ab antiquis hiftoriæ fcriptoribus ejus ædificatio aliis tribuatur. Ab Eumene rege eam conditam fert Livius [a]: fed Juftinus [b] Amazonibus tribuit, dum ipfas Afia fubacta multas in ea civitates ac inter eas Ephefum conftruxiffe docet. Quidquid fit, jam Metropolis erat totius Afiæ Antonini Imperatoris tempore, qui proinde edictum de religione noftra, inquit Eufebius [c], ftatuere volens, illud in communi Concilio Afiæ apud Ephefum celebrato promulgari curavit. Verùm longè apud Chriftianos celebrior extitit, quod, eodem Eufebio [d] tefte, Ephefina Ecclefia à Paulo fit fundata, & Joannes amantiffimus Chrifti difcipulus ad Trajani tempora in ea vitam produxerit. Hinc fit, ut jam Tertulliani [e] tempore Metropolis effet Afiæ, cum hic enumerans Apoftolicas Primariasque Ecclefiæ Sedes, hæc dicat: *Si potes in Afiam tendere habes Ephefum.* Sed & ejus Epifcopus non tantùm Metropolita fuit Afianæ Provinciæ, verum etiam totius diœcefis ejufdem nominis Exarchus: ut in fubfcriptione Theodori Ephefini Antiftitis patet, quæ fic inter fyngraphas Concilii generalis fexti legitur: *Theodorus mifericordia Dei Epifcopus Ephefiorum Metropolis Afianæ Provinciæ, & Primatum habens Afianæ diœcefeos definiens fubfcripfi.* Nec iftud minus clarè probatur ex Sozomeno [f], dum ait: multos Epifcopos in Lycia, Phrygia & Afia, ab Ephefino Epifcopo per fimoniam ordinatos, à Joanne Chryfoftomo exauctoratos fuiffe. Addam & hujus authoritatis antiquitus fuiffe Ephefinum Antiftitem, ut jus quo potiebatur Patriarchicum nominet Euagrius [g] fcribens illud ei ablatum fuiffe in Concilio Chalcedonenfi, cùm Afiana diœcefis Patriarchæ Conftantinopolitano fubjecta eft. Eum quoque aliis Patriarchis quafi æqualem quidam conftituunt; fed Antiocheno Patriarchæ totius Orientis femper paruiffe ante Concilium Chalcedonenfe, inferiùs docebimus: nec fane concipi poteft, quomodo Antiochenus Epifcopus in aliquas Orientis Provincias, quæ priùs aliquatenus ei non fubeffent, authoritatem à Patribus Concilii Nicæni acceperit, ut fcribit Leo [h] Magnus. Nonnullos Ephefinæ Sedis Antiftites in Notitia referemus: fed priùs qui Patriarchali Conftantinopolitanæ ufque ad finem fexti fæculi præfuerint, ex Hiftoria Ecclefiaftica enarrandum.

[a] Liv. Decad. 4. lib. 8.
[b] Juft. lib. 2. Hift.
[c] Eufeb. Hift. lib. 4. cap. 12. προετέθη ἐν Ἐφέσῳ ἐν τῷ κοινῷ τῆς Ἀσίας
[d] Id. l. 2. c. 17. ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησία ὑπὸ Παύλου μὲν τεθεμελιωμένη, &c.
[e] Tertull. de præfcript. c. 37.
[f] Sozomenus Hift. l. 8. c. 6.
[g] Euagr. Hift. lib. 3. cap. 6.
[h] Leo Mag. Epift. 62. ad Max. Antioch.

SERIES PATRIARCHARUM
CONSTANTINOPOLITANORUM,
Ex Hiftoriæ Ecclefiafticæ Scriptorum ipfis verbis.

Chron. Alexandrin. Conft. Augufto 4. & Licinio 3. Confulibus.
BYzantinæ Ecclefiæ ἀρχηγὸς feu Archipræful primus præfuit *Metrophanes* annos 10.

Socrates Hift. Ecclef. l. 1. c. 25.
Alexander, qui jam pridem Metrophani in Epifcopatu Conftantinopolitano fucceflerat, illi Ecclefiæ præfuit.

Idem lib. 2. c. 4.
In Ecclefia, quæ pacis nomen habet, quæque in proximo fita eft illi, quæ magna Ecclefia dicitur, Sapientiæque nomine nuncupatur, *Paulus* deligitur Epifcopus: inque eo deligendo demortui fuffragium videbatur primas tuliffe.

Id. eod. l. c. 5.
Non multo poft Imperatori Conftantinopolim adventanti electio Pauli Epifcopi non mediocrem bilem movit. Atque Concilio Epifcoporum improbæ Arii opinioni deditorum in unum convocato, Paulum Epifcopatu abdi-

abdicandum curat: *Eusebiumque* Nicomedia eò traductum Constantinopolis Episcopum renunciat.

Mortuo Eusebio, hi qui Constantinopoli fidem Concilii Nicæni summo studio amplectebantur, Paulum in Ecclesiam reduxerunt. Sed Constantius Imperator, cujus animus facillimè huc illuc impellebatur, Arianorum persuasu Paulum Constantinopoli exturbavit: & ad Cucusum Armeniæ minoris oppidum relegandum curavit.

Sozom. Hist. Eccles. l. 3 c. 6. Theod. Hist. Eccl. lib. 2. cap. 5.

Ubi autem Paulum hoc modo ad mortem, ut obtendebant, imo ad regnum cælorum miserant, *Macedonium* in ejus locum sufficiunt.

Idem eod. lib. cap 6.

Verumtamen Paulus Constantinopolitanus, Marcellus, Asclepas, & Lucius, suas Episcopales Sedes recuperaverunt: quandoquidem ex literis Imperatoris, his facta est potestas ad sua redeundi. Quin etiam Paulo Constantinopolim ingresso, cessit Macedonius, & separatim per se conventus egit.

Sozom. eod. lib. 3. cap. 23.

Sed postea Macedonium Episcopatus dignitate dejiciunt, tum quod multiplicis cædis author fuisset: tum quod Diaconum in stupro deprehensum recepisset in communionem.

Socr. Hist. Eccles. lib. 2. cap. 33.

Exturbato Macedonio, *Eudoxius* Sedem Antiochiæ Constantinopolis sede posteriorem ducens, Episcopus Constantinopolis per Acacium & ejus familiares renunciatus est.

Idem ibidem.

Eudoxius Ecclesiæ Arianæ Episcopus, statim post Imperatoris discessum, cum Ecclesiæ Constantinopolitanæ Sedem ad decem & novem annos occupasset, abiit è vita, Valentiniano jam & Valente tertium Consulib. Quamobrem Ariani in locum illius *Demophilum* sufficiunt. Sed qui fidei Consubstantialis favebant, se tempus opportunum nactos arbitrati, *Euagrium* quemdam suæ ipsorum fidei fautorem designant.

Idem l. 4. c. 13.

Eodem tempore *Gregorius* ab urbe Nazianzo translatus, intrà mœnia Constantinopolis in quadam Ecclesia perexigua conventus fecit. Ad quam quidem Ecclesiam, Imperatores postea templum amplissimum adjunxêre, vocavereque Anastasiam. Gregorius vir illustris, & homines ætate conjunctos pietate facilè superans, cùm intelligeret quosdam ipsi obstrepere, quod homo exterus & peregrinus esset, lætus admodum de Imperatoris adventu, Constantinopoli amplius ætatem degere recusavit. Imperator vero, cum Ecclesiam admodum conturbatam offenderet, omni cura & cogitatione incubuit, uti pacem faceret, concordiam constitueret, & Ecclesias amplificaret. Itaque sine mora Demophilo, qui sectæ Arianæ Episcopus fuit, consilium suum aperit, quæritque ab eo, utrum Concilio Nicæno fidem vellet adhibere, populum ad concordiam traducere, & pacem amplecti. Quo quidem ejus postulatum abnuente: Idcirco, inquit Imperator, si pacem & concordiam fugis, te ab Ecclesiis fugere mando. Quæ cum audisset Demophilus, & secum considerasset, quam difficile esset potentioribus resistere, convocata in Ecclesia multitudine, ipse in medio surrexit, verbaque ejusmodi apud suos locutus est: Fratres, scriptum est in Euangelio: si vos persecuti fuerint in una civitate, fugite in aliam. Igitur quoniam Imperator nos ab Ecclesiis segregat, sciatis velim, vobis cras extra civitatem conventus agendos esse. Hæc locutus egreditur.

Id. lib. 5. cap 7.

Quocirca Ariani, qui annos quadraginta Ecclesiarum administratione potiti fuissent, cùm concordiam, ad quam Imperator Theodosius illos hortabatur, fugerent, se ex urbe subduxerunt ad quintum Consulatum Gratiani, Theodosii autem Augusti primum, sexto Cal. Decembris. Qui autem fidem servabant Consubstantialis, hi in eorum venere loca, Ecclesiasque occupavere.

Id. ibid.

Ubi *Demophilus* sectæ Arianæ Episcopus supremum vitæ diem confecerat, Ariani *Marino* suæ ipsorum sectæ Episcopo ex Thracia accersito, Episcopatum ejus impartiunt. Marinus autem, cujus temporibus secta Ariana divisa

Id. lib. 5. c. 12.

erat, non diu vitam propagavit. *Dorotheum* igitur ex Antiochia Syriæ accitum, suum Episcopum designant.

Theod. Hist. Eccl lib. 5. c. 8. Gregorio Constantinopolitano Præsule ad vitam doloris & ægritudinis expertem migrante, Timotheus Episcopus Alexandriæ *Maximum* quendam Cynicum Episcopum Constantinopolis ordinavit, Concilio apud Constantinopolim coacto.

Idem ibid. Præstantissimi Pastores *Nectarium*, virum patricium, generis splendore eximium, & virtutibus cujusque modi exornatum, illius urbis amplissimæ Episcopum creaverunt: Maximum autem, ut pote Apollinaris amentia imbutum, Episcopali dignitate spoliarunt, eique Ecclesia interdixerunt.

Idem l. 5. c. 27. Mortuo Nectario, Arcadius cui Orientalis Imperii pars obvenerat, cum *Joannem* [*Chrysostomum*] eximium orbis terrarum luminare Antiochiæ in cœtu Presbyterorum ascitum intellexisset, accersit ad se: & ab Episcopis in unum convocatis contendit, ut eum consecrent Episcopum, & præclaræ illius urbis Pastorem constituant. Hoc uno argumento Imperatoris erga res
Idem l. 5. c. 34. divinas studium satis declarari potest. Is autem electus Ecclesiæ Constantinopolitanæ gubernacula suscepit. Sed invidia illustrem sapientiæ Joannis splendorem non tulit, & in exilium ab adversariis missus ad vitam immortalem & cujusvis molestiæ expertem migravit.

Socr Hist. Eccles. lib 6. c. 17. Joanne abdicato, *Arsacius* frater Nectarii, qui ante Joannem [Chrysostomum] præclarè admodum Episcopatum Constantinopolis administraverat, jam ætate valde ingravescente (amplius enim octoginta annos confecerat) illius urbis Episcopus ordinatus est.

Id. eod. l. c. 18. Arsacius non diu illum gessit Episcopatum. Nam sequenti anno, ad secundum Consulatum Stiliconis, Anthemii autem primum, tertio Idus Novembris mortem obiit. Cum autem de Episcopo deligendo à multis vehementer laboratum esset, & ob eam causam multum temporis præteriret, primo anno, Arcadio jam sextùm Cos. & Probo primùm, *Atticus*, vir pietate eximius, ex Sebastia Armeniæ oriundus, monasticum vitæ genus ab ineunte adolescentia excolens, doctrina sanè mediocri, sed prudentia naturaliter insita magis valens, Episcopus Constantinopolitanus creatus est.

Idem l. 7. c. 26. Post mortem Attici, de Episcopo deligendo vehementer certatum, dum alii alium in eo honoris gradu collocare laborarent. Tandemque *Sisinius* ordinatus est pridie Cal. Martii, Theodosio duodecimùm Consule, & Valentiniano juniore Augusto secundùm.

Idem l. 7. c. 29. Post mortem Sisinii, visum est Imperatori propter homines inanium rerum appetentes, neminem ex illa Ecclesia (licet multi Philippum, complures Proclum designatum cuperent) ad Episcopatum illum eligere: sed adve-
Idem l. 7. c. 33. nam Antiochia accersere constituit, &c. Trimestri igitur spatio percurso, Antiochia Constantinopolim deducitur *Nestorius*, &c. qui Episcopus quarto Idus Aprilis ordinatus fuit. Sed cum impias contra Filium Dei blasphemias dixisset, Cyrillus & alii Episcopi qui aderant, eum in Concilio Ephesino Episcopatu abdicarunt.

Id. eod. l. c. 34. Trimestri spatio post abdicationem Nestorii percurso, *Maximianus* Episcopus designatur.

Idem ejusd. lib cap. 39. Is cùm duos annos & menses quinque Ecclesiæ præfuisset, exiit è vita. Et Imperator Theodosius *Proclum* in sede Episcopali collocandum curavit.

Evagr. Hist Eccles lib 1. c. 8. Huic viam universæ carnis conficienti successit *Flavianus*.

Idem lib 2. c. 4. Post Flavianum *Anatolius* hujus sedis Episcopus ordinatus est, qui interfuit Concilio Chalcedonensi.

Id. eod. l. c. 11. Mortuo Anatolio, sedem Episcopatus Constantinopolis urbis primariæ capessit *Gennadius*: cui *Acacius*, qui in eadem urbe orphanorum collegio præfuerat, successit.

Cum

Cum Acacius Episcopus Constantinopolis communem universæ carnis viam esset ingressus, *Phranitas* Episcoparum illum capessit. Idem lib. 3. c. 23.

Ubi Phranitas, qui quatuor solùm menses eo Episcopatus munere fungebatur, è vita migravit, *Euphemius* Episcopus illius urbis diligitur. Idem ibid.

Imperator Euphemium Episcopatu ejecit. Idem ibid.

Eligit autem Imperator Episcopum *Macedonium* quendam Presbyterum Ecclesiæ & Custodem. Populus verò seditionem movet propter Euphemium, & ad Hippodromum supplicandi gratia currunt, at nihil efficiunt. Theodori lectoris collect. lib. 2.

Euphemium Imperator in exilium abduci præcepit. Macedoniumque vehementer urgens, ut Synodo Episcoporum congregata Chalcedonense Concilium damnaret. Ille verò sine universali Synodo, cui magnæ Romæ Episcopus præsideret, nihil se facturum dixit: quare Imperatorem contra se incitavit: qui leges libertati hæreticorum Ecclesiis præbuit. Sed suspicatus Imperator, si Macedonius judicaretur, populum illi tanquam insonti opitulaturum, noctu illum violenter abreptum Chalcedonem misit, & inde Euchaitis abduci præcepit. Sequenti verò die, *Timotheum* quemdam Presbyterum & Custodem Ecclesiæ Episcopum elegit, quem Fitbrobulbam & colonem, propter facta quædam nominibus istis convenientia, vocarunt. Interim *Deuterius* Arianorum Constantinopoli Episcopus fuit. Idem ibid. Idem ibid.

Post Deuterium Episcopatum Constantinopolitanum administravit *Anthimus*. Qui cùm contra Canones ordinatus fuisset, ab Agapeto Romano Pontifice abdicatus est. Evag. lib. 4. c. 9.

Anthimo ex sede Constantinopolitana ejecto, *Epiphanius* eum capessit Episcopatum. Epiphanio mortuo, successit *Menas*. Idem eod. l. c. 35.

Post Menam *Eutychius* ad sedem Episcopatus Constantinopolitani ascendit. Idem eod. l. c. 36.
Quo expulso, *Joannes* ex Sirime ortus regione Antiochiæ finitima, in ejus locum subrogatur. Idem eod. l. c. 38.

Post Joannem *Eutychius*, qui eundem Episcopatum Constantinopolitanum rexerat, denuo capessit. Idem lib. 5. c. 16.

Hi sunt, quos Constantinopolis Patriarchas apud Historiæ Ecclesiasticæ scriptores reperi. Jam ad Notitiam Metropoleωn Episcopatuumque huic Sedi subjectorum veniendum est.

XVI. DIVISIO PROVINCIARUM PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI.

Quot primis temporibus Metropoles fuerint, clarè innuit Theodoretus [a], cùm de Joanne Chrysostomo loquens, hæc quæ superius jam retulimus ait: *Hoc modo prospexit non illi solùm civitati, verùm etiam toti Thraciæ, quæ est in sex Episcopatus divisa: & cunctæ etiam Asiæ, quæ undecim habet Antistites. Ponticam præterea Ecclesiam, quæ eundem habet Episcoporum numerum quem Asia, eisdem legibus adornavit.* Is saltem Metropoleωn & Provinciarum Ecclesiasticarum numerus fuisse videtur, dum Theodoretus viveret. At quantùm earum, necnon sedium Episcopalium numerus auctus postea fuerit, omnes historiæ antiquæ periti sciunt. Tu si rationem expetas, duas assignabo, ambitionem quippe quasi innatam Orientalium animis, & authoritatem instituendarum Metropoleωn sediumque Episcopalium ab Ecclesia Imperatoribus concessam. Prima nemini ignota est: secundam verò ex Chalcedonensi Concilio & Balsamone discere est, Concilium quidem Chalcedonense hæc habet [b]: *Si qua civitas potestate Imperiali novata est, aut si protinus innovetur, civiles dispositiones & publicas Ecclesiasticarum quoque parochiarum ordines subsequantur.* Balsamon [c] verò in Synodum sextam Trullanam ita scribit: *Decretum fuit Imperiale in præsentia Synodi, quæ tunc erat, consentientis, unàque decernentis licere Imperatoribus Pontificalem Thronum Ecclesiis largiri, & Episcopatus vel Archiepiscopatus in Metropoles erigere & ea quæ ad electionem pertinent, & reliquam dispositionem, prout ipse voluerit, describere, nec à Canone impediri, qui statuit Metropoli jura servari, quæ illi adfuerunt ab initio in honorato Episcopatu.* Nec mirum sanè, cùm Græci à communione Romanæ sedis divisi etiam constituendorum Patriarcharum Constantinopolitanorum, depo-

[a] Theod. Hist. Eccl. lib. 5. cap. 28.

[b] Concil. Chalced. Can. 17.

[c] Balsamon in Can. 38. 6. Synodi.

nendorumque authoritatem ipsis Imperatoribus contra Canones dederint Testis est Cantacuzenus [a] ubi de Philothei electione hæc ait: *Divina S. Spiritus gratia invocata, tres in Patriarcham eligunt, Philotheum Heracleæ, Macarium Philadelphiæ Episcopos, & privatum adhuc Nicolaum Cabasilam electorumque nomina Imperatori scripta mittunt, qui Philotheum maluit: & is non diu post, legitimis omnibus servatis, Patriarcha consecratus, Ecclesiam aliquamdiu administravit.* Fusius idem docet Phranzes [b] ritum instituendi Patriarchæ sic accuratè describens: *Erat munus & consuetudo Christianorum Imperatorum, ut electo Patriarchæ pedum seu virgam pastoralem auream, lapillis & margaritis distinctam, & electum equum de regio stabulo, sella & phaleris regificè & sumptuosè ornatum, albo & aureo stratorio tectum donarent. Et Patriarcha illi insidens, è palatio, toto procerum collegio stipante, cum faustis acclamationibus in Patriarchium revertebatur, atque ab Episcopis pro lege & more consecrabatur. Hoc modo è manibus Imperatoris futurus Patriarcha pedum accipiebat, sedente eo super solio regio, & tota procerum corona nudatis capitibus circumstante, magnus Protopapas Palatii benedictionem pronunciabat, deindo parvam. Et magnus Domesticus psallebat illud.* Ubi enim Regis præsentia, *& quæ sequuntur. Deinde,* Gloria; *& Lampadarius ex altero choro* Et nunc & semper, &c. *Item,* Rex cælorum, &c. *Finito autem tropario, Imperator surgens habet in manu dextera pedum. Accedit autem candidatus, cujus unum latus Cæsar, alterum Heracleæ Metropolita tegit. Corpus tertiùm omnibus inclinat deinde ad Imperatorem accedit, & consueta adoratione illum prosequitur. Imperator paulùm attollens pedum ait* SANCTA TRINITAS, QUÆ MIHI IMPERIUM DONAVIT, TE IN PATRIARCHAM NOVÆ ROMÆ DELIGIT. *Atque ita de manibus Imperatoris Patriarcha potestatem sumebat, eique gratias agebat. Deinde Chori psallebant.* AD MULTOS ANNOS DOMINE, *idque tertiò, & illud* ΑΠΟΛΑΤΕΙΣ, *hoc est, dicet.* Eadem ratione Imperatores Græci talem in Metropolibus sedibusque Episcopalibus instituendis authoritatem usurparunt, ut plures Ecclesiasticas Provincias in unius Præsidis civili Diœcesi constituerint: idque ex mox referenda Constantinopolitanæ sedis Notitia patebit. Ut quæpiam à primis sæculis ad nos transmissa esset, summopere optaremus: sed cum omnes his temporibus descriptæ longa annorum serie vetustateque perierint, id nobis superest, ut eam ex Conciliis, antiquis Patribus, authoribusque Historiæ Ecclesiasticæ conficiamus. Non parum tamen juvabit Notitia Græca manu scripta, quam ex regia Bibliotheca habuimus, cujus antiquitas tanto facilius dignoscitur, quod apud eam omnia antiqua nomina, & vix ulla nova quæ in alia Leoni tributa apud Leunclavium sunt, inveniantur. Unum penè aut alterum in ea desiderari videtur, ut à mendis quæ amanuensium incuria in eam irrepserunt purgetur, & quæ post sex prima sæcula Episcopales sedes institutæ sunt designentur. At defectus illos supplentes, errores ex antiquioribus Geographis, scriptoribusque corrigemus, & quæ sedes primis sæculis essent, ex prædictis Ecclesiæ monumentis indicabimus. Sed prius haud omittendum arbitramur longè diversos Ecclesiam & Imperatores Provinciis limites assignasse, imo Ecclesiam quos statuerat, postea, ut institutis novis Metropolibus Suffraganeos tribueret, mutasse. Hinc fit, ut sæpius in primis Conciliis eædem sedes Episcopales ex una Provincia recenseantur, quæ in posterioribus alteri tribuuntur. Unde nec mirum esse debet, si dicta Notitia Græca in multis à Conciliis quoad Provincias discrepet, cum & ipsa Concilia inter se in hoc diversa sint. Unum nobis in tanta diversitate agendum superesse videtur, ut in enumerandis Episcopatibus ordinem Provinciarum Notitiæ sequamur, & de his in quibus Concilia differunt Lectorem moneamus.

[a] Cantacuz. l. 4. cap 37

[b] Phranzes lib 3. Chronici cap 19.

NO-

NOTITIA ANTIQUA
EPISCOPATUUM PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI.

[1] THRACIA.

PROVINCIA EUROPÆ.

[2] HERACLEA Ptol. l. 3. c. 11. vulgò etiam *Heraclia* Leunclavio. *Serapion* hujus Episcopus dicitur apud Socratem lib. 4. Hist. cap. 15. & apud Sozomenum lib. 8. cap. 19. *Phædrius* autem subscripsit Concilio Nicæno primo; *Cyriacus* Chalcedonensi per Lucianum Byziæ, necnon *Constantinus* Heracleanus Metrop. Europæ adfuit Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

PANIUM Cedreno, hodie *Phanorion* dicitur Gyllio teste. *Andreas* Episcopus Panianus subscripsit Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna, act. 2.

3 COELOS Pomponio lib. 2. cap. 2. Civitas Episcopalis in Chersoneso Thraciæ. *Cyrillus* Episcopus Cœlensis legitur act. 7. Conc. Ephes. & *Viticanus* Romano sub Symmacho subscripsit.

CALLIPOLIS Ptol. ibid. vulgò *Gallipoli*, & Turcis *Gebbole*, teste Leunclavio, Episcopalis dicitur act 7. Concil. Ephes. in libello supplici Euprepii Episcopi Byzes, ubi dictus *Cyrillus* nominatur Episcopus Cœlæ & Callipolis.

4 CYLA eidem Notitiæ Græcæ. *Theotechnus* Cylensis Episcopus, non Cyclensis, subscripsit Epistolæ Synodicæ Episcoporum Europæ ad Leonem Imperatorem.

5 APHRODISIA Ptol. lib. 3. cap. 11. *Theophronius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodali Europæ Thraciæ ad Leonem Imp. habuit autem Sabsadiam alteram Sedem Episcopalem sibi subditam, ut dicitur act 7. Concilii Ephes. ubi supra.

THEODOSIOPOLIS nova Cedreno, Apri Colonia Ptol. lib. 3. cap. 11. *Babulas* hujus civitatis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ.

CHERSONNESUS Livio in Europa Decad. 4. lib. 8. & Notitiæ Græcæ item in eadem Provincia. *Petrus* Episcopus Chersonensis legitur in Conc. Chalcedonensi, cui subscripsit pro Cyriaco Heracleæ Thraciæ.

DRUSIPARA Ptol. lib. 3. cap. 11. vulgò *Misim* teste Sophiano. *Theodorus* hujus Episcopus subscripsit quintæ Synodo generali, in cujus quinta Collatione idem *Theodorus* dicitur Drysiparorum Metropoleos (scilicet honorariæ) Episcopus.

LYSIMACHIA Ptol. ibid. vulgò *Hexamili* teste Sophiano. *Deodatus* Lysimachorum Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi act. 1.

6 BYZIA Ptol. ibid. vulgò *Vize* teste Leunclavio. *Lucianus* ejus Episcopus sub-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 Ad hanc Thraciæ Diœcesin pertinent etiam Mœsiæ inferioris & Scythiæ provinciæ, quas malè Illyrico accenset Auctor sup. pag. 203. & 204.

2 *Heraclea &c.*] vocatur Heraclea Thraciæ ad distinctionem reliquarum.

3 *Cœlos*] Cœla sive Cœlia Hierocli & Acta Concil. Ephes. Cœlan vocant.

4 *Cyla*] hæc est Cœla, quam modo recensuimus.

5 *Aphrodisia*] Aphrodisias. [*Habuit a. Sabsadiam alteram sedem Episc. sibi subditam*] plane contrarium affirmant Acta Concilior. Savadiensi enim suberat Aphrodisias

6 *Byzia Ptol. ibid.*] reliquis Βίζυ, ut & Actis Synodorum.

subscripsit Concilio Chalcedonensi act. 16. in qua Episcopus Byziæ & 1 Arcadiopolis dicitur. Epistolam etiam scripsit ad Leonem Imp. quæ extat parte 3. ejusdem Concilii, qua Metropolitanus dicitur, sicut & *Theodorus* Byzanorum Metropolis in fine collationis octavæ quintæ Synodi generalis.

SELYMBRIA Ptolem. ibid. vulgò *Selombria* Molano, Sophiano autem *Selurea*. *Auxentius* Selymbriæ Metropolis (nempe honorariæ) subscripsit Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

ARCADIOPOLIS, quæ teste Cedreno Bergula vel Bergulium dicta fuit, vulgò *Bergas*, teste Mercatore. Hujus Episcopus *Sabbatius* subscripsit Concilio Constantinopolitano V. generali, fuit tamen aliquando unita sedi Byzienſi, ut superius dictum est.

PROVINCIA THRACIÆ.

PHILIPPOPOLIS Ptol. lib. 3. c. 11. adhuc *Filippoli* dicitur vulgò, & Turcis *Filibe*, Thraciæ urbs nobilis est, in quam Ariani res suas Patribus Sardicensis Concilii credere non ausi fugêre, novaque fidei formula edita damnarunt Homousion. *Silvam* hujus Episcopi meminit Socrates lib. 7. Hist. Eccles. c. 36. *Francion* Philippopolis Metropolis Thraciæ dicitur, in subscriptionibus Concilii Chalcedonensis, & *Valentinus* ejusdem Metropolis Episcopus ad Leonem Imper. Epistolam scripsit.

2 DIOCLETIANOPOLIS Notitiæ Græcæ antiquæ. *Epictetus* Episcopus Diocletianopoleos legitur in Epistola Synod. Episc. Thraciæ ad Leonem Imperatorem.

DIOSPOLIS eidem Notitiæ, & Cedreno in Thracia, qui *Alexandrum* hujus Episcopum nominat.

NICOPOLIS Ptolem. lib 3. cap. 11. vulgò etiam *Nicopoli* Sophiano, aliis *Boulgrad*. *Polycarpus* Nicopolis Thraciæ Episcopus dicitur apud Socratem lib. 7. Hist. Eccles. cap. 35.

PROVINCIA HÆMIMONTIS.

HADRIANOPOLIS Anton. in Itin. vulgò *Adernopoli*, & *Endren* Turcis. 3 *Eutropii* & *Lucii* ejus Episcoporum meminit Theodoretus lib. 2. Historiæ Eccles. cap. 15. quorum Lucius ab Arianis accusatus sede sua expulsus est, Sozomeno teste lib. 3. cap. 7. pro quo restituendo Julius Romanus Pontifex ad Orientales Episcopos scripsit. Et *Joannes* Metropolis Adrianopolitanorum subscripsit Conc. Constantinopolitano generali quinto.

4 MESEMBRIA Ptol. lib. 3. cap. 10. vulgò *Mesember* Sophiano. *Mamalus* Episcopus Mesembriæ in Hæmimonte legitur in actibus Concilii Constantinopolitani quinti Generalis.

SOZOPOLIS antiquæ Notitiæ Græcæ. *Olimpius* Episcopus Sozopoleos Hæmimontis civitatis Pisidiæ Concilio Chalcedonensi subscripsit. Sed an hujus sedis Antistes, & mendosè civitatis Pisidiæ scribatur, dubium est.

PLOTINOPOLIS Ptol. lib. 3. cap. 11. vulgò *Plondin* teste Nigro. *Hieropylus* hujus Episcopus fuisse dicitur apud Socratem lib 7. Hist. Eccles. c. 35.

DEVELTUS colonia Ptol. ibid. Græcis *Develto* dicitur vulgò, teste Sophia-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Arcadiopolis dicitur*] & sic Euprepius in Conc. Ephesino act. 7. p. 309.

2 *Diocletianopolis &c.*] & ante in ipso Concil. Chalcod. Act. 6

3 *Eutropii*] Meminit Athanas. ad Solitarios p. 812. de ejus exilio De Lucio autem pag 821. [*Julius R. P. ad Orientales Episc. scripsit.*] Ammon adfuit Concilio Constantinopolitano sub Nectario.

4 *Mesembrea &c.*] Episcopo Mesembriæ olim attributa fuit Ecclesia Aquensis in Dacia Ripense, sed hanc eidem ademptam Achridensi Patriarchæ subjicit Justinianus Novell 11. coll. 2. ubi infeliciter vocatur Meridianum & Meridianus Episcopus ab imperito Interprete.

phiano, & Bulgaris *Zagoria*, inquit Curopalates. *Ælii Publii Julii* hujus civitatis Episcopi meminit Eusebius lib. 5. hist. Eccles. cap. 18. Et [1] *Jovinus* Episcopus Develti in Hæmimonte Conc. Chalcedonensi subscripsit.

ANCHIALUS Ptol. ibid. [2] *Sebastianus* Episcopus Anchialensis est in Concilio Constantinop. primo, & *Paulus* in Constantinop. generali V.

PROVINCIA RHODOPES.

Hierocles primo loco Ænum ponit. Lucas Holstenius.

TRAJANOPOLIS Ptol. lib. 3. cap. 11. adhuc *Trajanopoli*. [3] Hujus autem Episcopum Metropolitanum fuisse clare videtur in subscriptionibus Concilii Chalcedonensis, ubi *Basilius* dicitur Trajanopolis Metropolis Rhodopes Provinciæ, necnon in Collatione 8. Constantinopolitanæ Synodi generalis quintæ, cui hoc cum nomine subscripsit *Eleusinus*.

MAXIMIANOPOLIS dictæ Notitiæ Græcæ. [4] *Eunepius* ejus Episcopus subscripsit Conc. Ephesino, & *Serenus* Chalced. ubi in Rhodope ponitur.

ABDERA Ptol. ibid. vulgò *Polystilo* dicitur, teste Curopalate. Eadem est Ortelio ac Maximianopolis: tamen *Joannes* Episcopus Abderæ legitur in eodem Concilio Chalcedonensi præter Maximianopolitanum.

MARONIA, postea *Clazomene* dicta Ptolem. ibidem. [5] *Docimatius* Episcopus Maroniæ Rhodopes Provinciæ Thraciæ legitur in Concilio Chalcedonensi ex actis Ephesini, in cujus subscriptionibus etiam reperitur.

[6] ÆNUS Ptol. ibid. *Enio* & *Eno* vulgò dicitur Sophiano teste. *Macarius* Æni Thraciæ Episcopus Concilio Chalcedonensi subscripsit.

CYPSELA Ptol. ibid. *Ipsala* vulgò nuncupatur, teste Jo. Leunclavio, & *Capsilar* Bellonio. *Georgius* Episcopus Cypselæ est in Concilio Constantinopolitano generali quinto.

Topirus huc transferenda ex pag. 197. Tum etiam duæ illæ provinciæ Mœsiæ superioris & Scythiæ, quas supra p. 203. & 204. Illyrico malè annectit, hic suo loco inseri debent. Lucas Holstenius.

SCYTHIA TRANS DANUBIUM.

SCYTHIAM, quæ trans Danubium est, Thraciæ ut ei vicinam subjungimus. Est autem Scythia, inquit Justinus, in Orientem porrecta, includitur ab uno latere Ponto, & ab altero montibus Riphæis; à tergo Asia & Phasi flumine. Multum in longitudinem & latitudinem patet. Hominibus inter se nulli fines: neque enim agrum exercent, nec domus illis ulla, aut tectum, aut sedes est, armenta & pecora semper pascentibus, & per incultas solitudines errare solitis. Tres in ea sedes Episcopales recenset Notitia antiqua Græca, in qua Zicchia nominatur, quas sic paucis illustrabimus.

CHERSONUS Notitiæ antiquæ Græcæ in Zicchia, quæ in Bosphoro est Gyllio: eadem forte ac Chersonesus Scyllacis in Taurica Chersoneso. *Stephanus* Episcopus Chersoni legitur in Conc. Constantinop. generali quinto.

BOSPHORUS eidem Notitiæ etiam in Zicchia. *Joannes* Episcopus Bosphori subscripsit Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna, & *Eudoxius* Chalcedonensi.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Jovinus &c. Concil. Chalc. subscrip.*] & Synodicæ Gennadii Patriarchæ Constantinopolitani.

2 *Sebast. Ep. Anch. est in Concil. Constant. 1.*] Sabbatius subscripsit Synodicæ Gennadii P. CP. Tom. 1. Juris Græc. Rom.

3 *Hujus a. Episc. Metropolit. fuisse clare videtur in subscript. Concil. Chalced.*] Act. 1. Theodulum ejus Episcopum commemorat Athanasius ad Solitar. p. 821. [*cui hoc cum nomine subscripsit*] Joannes in ultima subscriptione collat. 8. Joannes legitur Episcopus Maronitarum Metropol. Rhodiæ provinciæ. Eleusini autem nomen nusquam ibi comparet. Paulò ante legitur Afignius Trajanopoleos Episcopus, sed ex Phrygia Joannes subscripsit Synodicæ Gennadii P. Constantinopolitani.

4 *Eunepius &c.*] Eustathius Maximianopolitanorum metropoleos Episcopus Concil. v. Constantinopolit. coll. 9.

5 *Docimatius &c. in cujus subscript. reperitur*] & in subscript. Synodicæ Gennadii, & subscripsit Concilio Chalced. Act. 6.

6 *Ænus &c.*] Olympium τὸν ἀπὸ Αἴνου commemorat Athanasius ad Solitar. p. 821.

ZICCHIA Gyllio in suo Bosphoro, à qua Zinchi populi, quos tamen Arrianus in Periplo apud Sarmatiam Asiaticam constituit, Gothia dicitur Ortelio. *Domitianus* Zicchiæ seu Zinchiorum Episcopus subscripsit Concilio Constantinop. sub Agapeto & Menna, & *Basilius* Zicinensium Metropolitanus Relationi Synodi Constantinopolitanæ ad Hormisdam.

ASIANA DIOECESIS.
PROVINCIA ASIÆ.

EPHESUS Ptol lib. 5. cap. 2. vulgò *Epheso* Sophiano, & Turcis *Figena*. [1] *Timotheus* primus ejus Episcopus dicitur apud Eusebium lib. 3. hist. Eccles. cap. 4 & *Menophantus* ejusdem sedis Antistes apud Theodoretum lib. 1. cap. 7. qui hunc Nicæno Concilio adfuisse scribit, & *Hypatius* Metropolita Ephesinus Concilio Constantinop. sub Agapeto & Menna subscripsit.

HYPÆPA Ptolem ibid. adhuc *Ipepa*. Ex ejus Episcopis *Euporus* subscripsit Concilio Ephesino, & *Julianus* Chalcedonensi.

[2] TRALLIS Ptolem. ibid. vulgò *Chora* Nigro teste. *Polybius* hujus Episcopus dicitur apud Eusebium lib. 3. histor. Ecclesiast. cap. 30. & *Heracleon* in Concilio Ephesino, necnon *Maximus* in Chalcedonensi.

MAGNESIA Mæandri Ptol. ibidem, vulgò *Mangresia*. *Damas* hujus Episcopus legitur apud Euseb. ibidem, & *Leontius* Concilio Chalcedonensi subscripsit.

ELÆA Scylaci in Periplo, vulgò *l' Alea* teste Molano. *Esaias* Elaitarum Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

ADRAMYTIUM Scylaci in Periplo, *L' Andramiti* vulgò dicitur, & Turcis *Endromit* teste Leuncl. [3] *Helladius* Adramyti Episcopus subscripsit Concil. Ephesino, & *Flavianus* actibus Ephesinis in Conc. Chalced. act. 1.

ASSUM Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *S. Quaranta* teste Molano. [4] *Maximus* Assi Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Facillus* Chalcedonensi.

GARGARA Straboni lib. 13. *Theodorus* Gargarorum Episcopus subscriptus legitur in Collatione prima Synodi generalis V.

MASTAURA Notitiæ antiquæ in Asia, Stephano in Lydia vicina Asiæ. [5] *Maximus* Mastaurorum Antistes est in Concilio Chalced. sub Epheso.

[6] BRULLENA civitas Asiæ Conc. Chalced. à qua Bruli seu Brullitæ populi apud Plin. lib. 5. cap. 29. juxta Ephesum. *Timotheus* Briulorum Episcopus subscripsit Concilio Nicæno, & *Rufinus* Chalcedonensi.

PITANE Ptol lib. 5. cap. 2. *Hesperius* hujus Episcopus subscripsit Conc. Chalced. & *Martyrius* Episcopus in Pitana Constantinop. sub Agapeto & Menna.

[7] MYRRHINA Scylaci in Periplo, vulgò *Mathan* Leunclavio, & *Gircona* Molano. *Dorotheus* Episcopus Myrrhynæ reperitur in Concilio Ephesino, *Proterius* in Chalcedonensi, & *Joannes* in quinta Synodo generali.

EUAZA

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Timotheus &c.*] Castinus & Heraclides Memnonis prædecessores ibid. in Concil Chalcedonensi Act. 11. commemorantur [*Menophantus &c apud Theodoret. &c. qui hunc Nic. Conc. adfuisse scribit*] Stephanus Chalcedonensi, & post hunc Joannes in Epistola Leonis Imp parte 3 num 21 ante Stephanum fuerat Memnon, de quo Act 11. ejusdem Concil. Chalced cui substitutus est Basilius, & post illum Bassianus Sedem illam invasit. Huic amoto suffectus Stephanus, qui adfuit Chalcedon Conc. à quo & ipse depositus

2 *Trallis Ptol. ibid*] vel potius Tralles, ut alii. [*Maximus in Conc. Chalc*] Act. 6.

3 *Helladius Adram. Episc subsc Conc. Ephes.*] Aurelius Conc. Constantinopolitano sub Flaviano &c.

4 *Maximus Assi Ep. subsc. Conc. Ephesino*] leg. Chalcedonensi Act 6

5 *Maximus*] Sabbatius ex MS Latin. restituendus nam vulgati codices hic sunt mutili &c. Theodosius in Ephesino.

6 *Brullena Civ. Asiæ Conc. Chalc*] Priulla Hierocl. [*Timoth. Briulorum Ep subsc Conc*] Ephesino, ut videre est Act. 1 Concilii Chalcedonensis

7 *Myrrhina.*] Myrina.

EUAZA Hierocls Notit. Olympius Euazorum Episcopus Concil. Chalced. Act. 1 & Eutropius in Ephesino. Eidem ordinatus fuerat Ecclesiæ Bassianus, ut Concil Chalcedon. Act 11. Εὐαιζηνῶν scripsit Basilius Mag Ep. 72. quam ad Euaza pertinere existimo, ut Εὐαζηνῶν potius isthic legendum sit. LUCAS HOLSTENIUS

AREOPOLIS Hierocli, Ἀρεόπολις in Ephes. Latroc. Anastasius Areopolitanus, in Græco Ἀρεοπολίτης, sed hic Palæstinæ 3 fuit Episcopus. vide infra in Palæst. tertia. LUCAS HOLSTENIUS

TEMNUS Ptolem. & aliis. Item Hierocli, qui malè Τῆμνος pro Τῆμνος scribit Eustathius ejus Episcopus commemoratur Concil Chalced. Act 6 ubi male itidem Τεμένε pro Τήμνε scribitur. Et sic jam olim vetus interpres Latinus MS Temeni vertit LUCAS HOLSTENIUS

ALGIZA vel Argiza Hierocli Proclus Ἀργίζης Episcopus subscripsit Conc. Chalced. Act. 6. MS Latin. antiquiss. Argizon vertit LUCAS HOLSTENIUS.

[1] AURELIOPOLIS Notitiæ antiquæ Græcæ, quæ & Aurelianopolis dicitur. Quibusdam in Lydia est Asiæ finitima, sed certiùs in Provincia Asiæ locandam esse censeo cum Notitia Græca, quæ facit eam Ephesinæ Metropolis Suffraganeam. *Joannes* Aurelianopolis Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

NYSSA Ptolem. lib. 5. cap. 2. adhuc *Nisa* dicitur. *Theodotus* Episcopus Nyssæ subscripsit Conc. Ephesino act. prima inter Episcopos Asiæ, & *Maomus* Chalcedonensi.

METROPOLIS Ptolem. ibid. [2] *Marcellinus* hujus Episcopus subscripsit Conc. Chalced. act. prima inter Episcopos Asiæ.

[3] VALENTINIAPOLIS Georgio Alexandr. in vita D. Chrysostomi, Asiæ civitas, cujus Episcopus *Thomas* act. 1. Conc. Chalced. subscriptus legitur.

[4] ANINETUM, civitas Ortelio in suo Thesauro Geographico, à qua Aninates populi Notitiæ antiquæ Græcæ. Aninatum habet Leunclavius. *Theodorus* Episcopus Anineti subscripsit Concilio Ephesino, necnon *Mama* Aninetensis Conc. Chalcedonensi.

PERGAMUS Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *Pergamo*. [5] *Dracontis* hujus Episcopi meminit Socrates hist. Ecclef. l. 2. cap. 32. & *Philippus* Concilio Ephesino subscripsit.

[6] ANÆA Scylaci in Periplo & dictæ Notitiæ *Modestus* Aneorum Antistes subscripsit eidem Conc. Ephesino.

PRIENE Ptol. ubi suprà, vulgò *Palatia*. [7] *Theosebius* ejus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

ARCADIOPOLIS Notitiæ antiquæ Græcæ. [8] *Alexander* hujus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, necnon *Chrystophorus* Arcadiopoleos Asianorum Provinciæ collationi octavæ Synodi generalis V.

[9] NOVA AULA eidem Notitiæ *Philippus* Novæ Aulæ, quæ & *Theodosiopolis*, Episcopus subscripsit Concilio Chalced. act. prima.

ÆGEA Stephano Ætoliæ in Asia civitas, alias Egara dicta. *Cyriacus* Ægeæ Antistes inter Episcopos Asiæ in Concilio Chalcedonensi subscriptus legitur.

ANDERA Asiæ oppidum Concil. Nicæno, sed Stephano in Troade, & Plinio in Phrygia est *Paulus* Anderensis dicto Concilio subscripsit.

SION Notitiæ antiquæ Græcæ. *Nestorius* Sionis Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Aureliopolis &c.*] In subscriptionibus Concilii Nicæni Antiochus Aureliopolitanus ponitur inter Episcopos Lydiæ sub Sardicensi Metropolita in MSS antiquiss nam in vulgato Codice Canonum non habetur

2 *Marcell. hujus Ep. subsc. Conc. Chalced. Act. 1. inter Ep Asiæ*] & Act 6.

3 *Valentiniapolis*] Valentinianopolis, ut Palladius in Dialogo de vita S. Jo. Chrysostomi cap. 13 & 14. ubi Eusebium ejus Episcopum commemorat.

4 *Aninetum &c Aninatum habet Leunclavius*] Hierocli Anineta &c. Græcè *Ἀνινήτα*.

5 *Dracontis &c.*] Eutropius in Chalcedonensi Act 6 commemoratur

6 *Anæa*] Anea [*Notitia*] Hierocli Enea &c. Zoticus Ἀναίων Chalced. Act 6. ubi MS. Latin antiq. Aneorum

7 *Theosebius &c*] Isidorus Chalced Act. 6

8 *Alexand hujus Ep subscr. Conc. Ephes.*] Gerontius Chalced. Act. 6.

9 *Nova Aula &c quæ & Theodosiopolis*] sunt omnino diversæ. vide pag seq. [*Philippus &c. subsc. Conc Chalc. Act. 1.*] simpliciter Act. 6.

1 FANUM JOVIS Ptolem. lib. 5. cap. 2. in Notitia sub Epheso ponitur, licet ab ea maximè distet apud Ptolemæum. *Eustorgius* Templi Jovis Episcopus legitur act. 6. Conc. Chalced.

COLOPHON Ptol. ibid. vulgò *Belvedere* Nigro teste. 2 *Euthalius* vel *Eulalius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

LEBEDUS Scylaci in Periplo, Italis *Lebeditzi* teste Leunclavio. 3 *Julianus* hujus Sedis Episcopi meminit Euagrius Hist. Eccles. lib. 2. cap. 18. & *Cyriacus* Lebedi civitatis Episcopus subscripsit actibus Ephesinis, qui act. prima Concil. Chalced. extant.

4 TEOS Ptol. ubi suprà, nunc dicitur *Sufos* testibus Theveto & Molano. *Gennadius* Theorum Episcopus legitur act. 6. Conc. Chalced.

ERYTRÆ eidem Ptolemæo ibid. vulgò *Colire* Nigro, & aliis *Stolar*. 5 *Eutychius* hujus Episcopus subscripsit Conc. Ephesino, necnon *Theoctistus* Collationi octavæ Synodi generalis quintæ.

6 ANTANDRUS Ptolem. lib. 5. cap. 2. nunc *S. Dimitri* dicitur, teste Sophiano *Zozimus* Antandritanus Episcopus subscripsit Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna, & quintæ Synodo generali.

7 PEPERE, quæ & Theodosiopolis Ptol ibid. vulgò *Qualpenca* teste Castaldo. *Pollion* Peperensis Episcopus subscripsit Conc. Nicæno, ubi ex Lydia, quæ Asiæ contermina est, dicitur, & *Pollinus* Theodosiopolis Asiæ Concilio Chalced.

8 CUMA seu Cymæ Ptol. ibid. vulgò *Castri* Sophiano, sed *Foja Nova* teste Nigro. *Maximus* ejus Episcopus subscripsit Conc. Ephes. & *Anatolius* Collationi primæ Synodi generalis quintæ.

9 AULIUM Asiæ civitas Concilio Chalced. in quo *Thomas* civitatis Aulii Episc. legitur sub Epheso act. 6.

NAULOCHUS Plinio, sub Epheso est in Concilio Chalcedonensi, in quo *Alexandri* Naulochi Episcopi mentio fit act. 6.

PALÆOPOLIS vel Palæa Straboni lib. 13. 10 *Rhodon* ejus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

PHOCÆA Ptol. lib. 5. cap. 2. Italis *Foja vecchia* teste Sophiano. *Theoctistus* Phocæorum Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Quintus* Phocensis Chalcedonensi.

11 BARGAZA Ptol. ibid. *Joannes* civitatis Bargazorum, aliis Barettorum, quorum in Notitia Græca mentio est, legitur act. 6. Concilii Chalcedonensis sub Epheso.

THYMBRIA Straboni l. 14. *Eustathius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

CLAZOMENE Ptolem. ubi suprà. 12 *Eusebius* Clazomenorum Episcopus Concilio Ephesino subscripsit.

13 MAGNESIA Sipyli Prol. ubi suprà. *Eusebius* Magnesiæ Sipyli Episcopus eidem Concilio Ephesino subscripsit.

SMYR-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Fanum Jovis &c*] MS Latin. Dios hieru retinet

2 *Euthalius &c*] Alexander Chalced. Act. 6

3 *Julianus &c. mem Euagr Hist. Eccl. lib. 2. cap. 18*] & Concil Chalcedon Act. 6

4 *Teos &c. Gennadius*] Τηΐων, Teiensis MSS. Latin. [& *Theorum Ep. &c.*] & Act. 1. in Latrocinio Ephesino.

5 *Eutychius &c.*] Dracontius Chalced Act. 6.

6 *Antandrus &c. teste Sophiano*] Aretianus in Concil. Chalced. Act 6. &c

7 *Pepere*] Perpere [*&c teste Castaldo*] Straboni & Plinio Perperene & vet not περπερήνη pag. 11. [*Pollion &c. ubi ex Lydia*] Sic & Ptolem. primo loco inter Lydiæ, sive Mæoniæ civitates ponit. [*& Pollinus*] Paulinus Perperenensis, qui haud dubiè idem cum Pollino subscripsit v. Synodo Romanæ sub Symmacho &c Olympius Act. 6 inter vicinos Asiæ Episcopos subscripsit; unde apparet duas fuisse ejusdem nominis civitates.

8 *Cuma &c.*] Chrysogonus Concil. Chalced. Act. 6

9 *Aulium*] Aulii come, sive Aulii vicus, habet Hierocles, & sic Acta Græca Conc Chalced.

10 *Rhodon &c*] Basilicus Chalced. Act. 6

11 *Bargaza Ptol ibid*] vel potius Βαρέττων, ut Hierocles & Concil. Chalced. Act. 6. & sic MS. Latin. antiq

12 *Euseb. &c. Conc. Ephes. subsc*] & Chalcedon. Act 6.

13 *Magnesia &c.*] Alexander Chalced. Act. 6.

SMYRNA Ptol. ibid. *Smirne* etiam vulgò dicitur Sophiano. *Eutichius* ejus Episcopus Conc. Nicæno subscripsit & *Æthericus* Chalcedonensi.

HELLESPONTUS.

CYZICUS Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *Chizico*, Sophiano teste. *Eleusius* ejus Episcopus dicitur apud Socratem Hist. Eccles. lib. 4. cap. 6. cui successit [1] *Eunomius* eodem teste cap. 7. necnon *Diogenes* apud Evagrium lib. 2. cap. 18. *Diogenes* Cyzici Metropolis Episcopus dicitur act. 10. Concilii Chalcedonensis.

GERMA Stephano, vulgò *Germasti* Leunclavio. *Antonii* hujus civitatis Episcopi meminit Socrat. lib. 1. Hist. Eccles. cap. 31. & [2] *Timotheus* Germæ Cyzici Metropolis Suffraganeus legitur act. 16. Conc. Chalcedonensis.

POEMANIUM Stephano, qui Castrum esse territorii Cyziceni ait. [3] *Joannes* Pœmaneus Episcopus subscripsit Epistolæ Synodicæ hujus Provinciæ ad Leonem, & *Allodius* Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

[4] OCCA, Occe Notitiæ antiquæ Græcæ. *Alexander* Episcopus Occæ subscripsit Concilio Chalcedonensi act. 16. & Epistolæ Synodali Provinciæ Cyzicenæ ad Leonem Imperatorem.

BARES eidem Notitiæ, Barea lib. Conciliorum. [5] *Eutychianus* Episcopus Bareæ subscripsit inter Suffraganeos Cyzici Metropolitani act. 16. Concilii Chalcedonensis.

ADRIANOTHERE Cedreno & Notitiæ Græcæ. *Patricius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi act. 1. & 16. necnon Epistolæ Synodali Provinciæ Cyzicenæ ad Leonem Imperatorem.

LAMPSACUS Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *Lampsico* teste Sophiano. *Marcianus* Lampsaci Episcopus dicitur apud Socratem lib. 5. cap. 8. & *Armonius* Epistolæ Synodicæ Provinciæ Cyzicenæ ad Leonem Imperatorem subscripsit.

ABYDUS Ptol. ibid. vulgò *Aveo*, & Turcis *Aidos* teste Leuncl. *Hermias* Abydi Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & Epist. Synod. Provinciæ Cyzicenæ ad Leonem Imperatorem.

DARDANUM Ptol. ibid. vulgò *Dardanello*. *Paulus* Dardanorum Episcopus subscripsit Conc. Ephesino act. 6. & *Petrus* Dardani Concilio Chalcedonensi, necnon dictæ Epistolæ Synodali ad Leonem.

ILIUM, quod & Troja Ptol. ibid. Ex ejus Episcopis *Orion* subscripsit Concilio Nicæno I. *Theosebius* Chalced. & Epistolæ Synodali supradictæ, necnon *Joannes* Synodo generali V.

TROAS, Anton. in Itiner. vulgò *Carasia* Turcis teste Leunclavio, & Italis *S. Maria* dicitur. *Sylvani* hujus Episcopi meminit Socrates lib. 7. Hist. Eccles. cap. 36 & *Pionius* Troadis Antistes Epistolæ Synodicæ ad Leonem subscripsit.

MELITOPOLIS Plinio lib. 5. cap. 32. nunc etiam *Melitopoli* dicitur. *Gemellus* Episcopus Melitopolis subscripsit inter Suffraganeos Cyzicenæ Metropolis

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Eunomius eod. teste cap. 7.*] Proclus quoque postea Constantinopolitanus Patriarcha primum Cyzicenus Episcopus fuit, contra quem à civibus electus fuit Dalmatius Monachus. Socrates Histor. Eccl. lib 6. cap. 18. [*Diogenes Cyzici Metrop. Ep. dicitur Act 6. Conc Chalced.*] ubi pro se & suffraganeis aliquot subscripsit.

2 *Timotheus &c.*] Idem interfuit concilio Ephesino, ubi malè Τέρμης & Τερμησσοῦ Episcopus vocatur, quod correctores pejus in Θέρμης & Θερμαιῶν mutant, quos hic quoque auctor sequitur pag. 230. Hipatius Γερμενῶν (scribend. Γερμῶν) subscripsit Synodicæ Gennadii Tom 1 Jur. Græc Rom.

3 *Joannes &c.*] Stephanus Chalcedon. Act 6

4 *Occa, Occe*] Ὤκη [*Alexand. Ep. Occe*] Ὄκης in Actis Chalced. Concil. Act. 6. pag 267 & sic MSS. antiquiss. Latin. Ocis reddit.

5 *Eutychianus &c. Act 16. Concil Chalced*] Act. 6 pag. 257. Βάρης gignendi casu scribitur. MSS. Lat. Baræ reddit.

polis act. 16. Conc. Chalced. & *Sotominus* Mileti pro Meliti Episcopus eidem Epistolæ Synodali.

ADRIANA Socrati lib. 7. hist. Eccles. cap. 25. qui *Alexandri* Episcopi Adrianos meminit. *David* etiam Adrianæ Hellesponti Episcopus subscripsit Conc. Chalced. act. 1. & 16. necnon Epistolæ Synodali Provinciæ Cyzicenæ ad Leonem Imperatorem.

1 SCEPSIS Scylaci in Peryplo, Scepsium quibusdam Conciliis. *Athanasius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino act. 6. *Philostorgius* Conc. Chalced. act. 16. inter Suffraganeos Cyzicenæ Metropolis, & *Polytenus* Scepsii Epistolæ Synod. jam dictæ.

PIONIA Straboni lib. 13. 2 *Æthius* Episcopus Pœoniorum Hellesponti subscripsit Concilio Ephesino, & *Sabbas* eidem Epistolæ Synodali.

PRÆCONNESUS Insula Ptol. lib. 3. cap. 11. vulgò *Marmora*. 3 *Joannis* Episcopi Præconnesi meminit Socrates hist. Eccles. lib. 7. cap. 35. & *Acacius* Præconnesi legitur inter Suffraganeos Episcopos Metropoleos Cyzici in Conc. Chalcedonensi act. 16.

CERAMUS Tom. 2. Conciliorum. *Timotheus* Ceramensis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodali.

PARIUM Ptolem. ubi supra, adhuc *Pario* dicitur. *Thalassius* Episcopus Parii legitur in Conc. Chalced. inter Suffraganeos Metropolis Cyzicenæ, necnon Epistolæ Synodali subscripsit.

4 THERMÆ Basilicæ Stephano civitas Bithyniæ juxta Prusam, Hellesponti est in Concilio Ephesino, cui *Timotheus* ejus Episcopus subscripsit.

PHRYGIA PACATIANA.

LAODICEA sub Lyco, Ptol. lib. 5. c. 2. maxima civitas in Notitia Græca sub Constantio edita dicitur, vulgò *Loudichia*, & Turcis *Nove Lesche*, teste Leunclavio. Ex ejus Episcopis *Nunechius* Laodiceæ Metropolis Phrygiæ Pacat. subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Joannes* Constantinopol. generali quinto.

TIBERIOPOLIS Ptolem. ibid. *Silas* hujus Episcopus subscripsit quintæ Synodo generali.

5 ASANA vel Azani Ptolem. ibidem. In Notitia sub Laodicea est, sed ob magnam distantiam mihi dubium. *Pistichus* Azanensis Phrygiæ Episcopus subscripsit Concilio Nicæno primo, & *Pelagius* Synodo generali quintæ.

ITOANA, quæ & Ptolem. ibid. Bitoana. *Eudoxius* Itoanensis Episcopus subscripsit Conc. Romano V. sub Symmacho.

6 ANCYRA Notitiæ antiquæ, cujus Episcopus *Quiricus* Concilio generali sexto subscripsit.

7 CIDISSI Ptol. lib. 5. cap. 2. *Heraclius* Cidissorum Episcopus in Concil. Chalced. legitur sub Laodicea.

EGA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Scepsis Scylaci in Peryplo*] & Hierocli. [*Philostorgius*] Eustorgius, ut in Actis, & MS. Lat. Scepsii vertit.

2 *Æthius &c.*] Eulalius Chalced. Act. 6.

3 *Joan. &c. mem. Socrat. Hist. Eccl. l. 7. c. 35.*] Joannes adfuit Concil. Ephesino &c. Stratocles paulo post subscripsit Synodicæ Gennadii P. CP. tom. 1 Juris Græc. Rom.

4 *Thermæ*] vitio creata hæc civitas, Γέρμης ibi legendum pro Τέρμης. Nam idem Timotheus vigesimo postea anno Synodo Chalcedonensi quoque interfuit; ubi Act. 6. expressè Γέρμης editum legitur, & sic antiquissimus Interpres Latinus MS.

5 *Asana*] Azana Phrygiæ Pacat. [*Pelagius Syn. gener. v.*] & antea Concilio Constantinopolitano sub Menna, ubi Ἀζανιτῶν, & Latinè Azanitanus dicitur.

6 *Ancyra &c.*] Ancyra ferrea vocatur in MS. antiquissimo, & Lydiæ tribuitur, cujus Episcopus Florentius subscripsit Concil. Nicæno.

7 *Cidissi*] Cydissus, vel etiam ut Hierocli MS. Κύδισσος apud Ptol. lib. v. cap. 2. Κυδισσεῖς inde formati leguntur. Ita enim MS. Barberinus expresse legit, non ut vulgò Κυδδέης. [*Heraclius Cidissorum*] in Græc. Κυδισσῶν legitur, & sic MS. antiq. Latinus.

EGARA Conc. Chalcedonensi sub Laodicea, in quo [1] *Cajus* Egarorum Episcopus legitur act. 6.

[2] PELTE Ptolem ibidem. *Pelti* seu *Feltu* dicitur nunc, teste Leunclavio. *Philippus* ejus civitatis Episcopus legitur act. 6. Concilii Chalcedonensis, & *Andreas* subscripsit Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

3 APIRA Tom 1. Concil. *Nectarius* Apirensis Phrygiæ Pacatianæ Episcopus subscripsit Concilio Constantinopolitano primo.

4 CADI Ptol. ibid. *Daniel* Cadorum Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi. In Notitia sub Laodicea est, quamvis ab ea maximè distet.

TRANOPOLIS Notitiæ antiquæ, quæ Trajanopolis est Concilio generali V. cui [5] *Asignius* ejus Episcopus subscripsit.

SEBASTA Notitiæ antiquæ, à qua Sebasteni populi in Asia propria Plinio lib. 5. cap. 32. *Modestus* Sebastæ Episcopus Conc. Chalcedonensi subscripsit act. 16.

EUMENIA Ptol. ibid. vulgò *Einalhisar* teste Leunclavio. *Thraseas* hujus Episcopus dicitur apud Euseb. lib. 5. hist. Ecclesiast. cap. 23. & *Theodorus* Eumeniensis subscripsit Concilio Constantinop. primo

[6] TREMENITHYRI Notitiæ Græcæ antiqnæ. *Matthias* Tremenithyrorum Episcopus in Concilio Chalcedonensi legitur act. 6.

TIMENOTHYRÆ. Hierocles currupté Τεμενόθυρα. Sed nummus antiquus M. Tullii Τημενοθυρέων expresse legit apud Fr Gotifredum, in tribus nummis apud Peirescium ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΙΣΙΝ. & sic nummus insignis Valeriani, & Galieni Impp. apud Fr Gotifredum. In Conc Chalced Act. 6 Τεμενε θύρων distinctis vocibus scribitur, ut apud Hieroclem, & sic MS. Latinus Temenuthyron reddidit. LUCAS HOLSTENIUS.

DIOCLIA Hierocli & Actis Concilii. Evander Docliæ Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi Act 6 LUCAS HOLSTENIUS.

7 ALIONA eidem Notitiæ Græcæ. *Glocus* Alionorum Episcopus Concilio Constantinopolitano generali 5. subscripsit.

TRAPEZOPOLIS Ptolem. lib. 5. cap. 2. [8] Socrates lib. 7. cap. 35. meminit *Hierophili* hujus Episcopi, & *Joannes* subscripsit Concilio Chalced.

9 SILBIUM Ptol. ibid. *Eulalius* Episcopus Silbii, aliàs Sibliæ eidem Concilio subscripsit.

[10] ILUZI Concilio Chalcedonensi, in quo *Euagoras* Iluzorum Episcopus in Phrygia Pacatiana legitur.

NEA Plin. lib. 2. cap. 96 [11] *Antiochus* Episcopus Neæ in Phrygia Pacatiana Concilio Chalcedonensi subscripsit.

[12] CHÆRETAPA Tomo primo & secundo Concil. Chæretaporum Episcopi *Theodori* meminit Theodoretus lib. 2. hist. Eccles. cap. 32. & *Silvanus* subscripsit Concilio Ephesino.

CO-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cajus Egarorum &c.*] in Græco legitur Ἀλιώνων, quod rectum est. vide inf hac pag.

2 *Pelte*] Peltæ [*Ptol. ibid.*] & Steph. ac Notit.

3 *Apira*] Appia Hierocli in Notit unde Plinio Appiani. [*Nectarius Apirensis*] Appianensis &c. In MS antiquissimo non Appianensis, sed Appias scribitur.

4 *Cadi*] Hinc nummus ΚΑΔΟΗΝΩΝ

5 *Asignius &c.*] Ante hunc Theodulus Τραιανουπόλεως Episcopus subscripsit Synodicæ Gennadii P. CP. Tom 1. Juris Græco-Rom.

6 *Tremenithyri*] Temenithyri

7 *Aliona*] Aliana. In veteri nummo apud Fr Gotifredum ΑΛΙΗΝΩΝ &c. Cajus Alianorum Episcopus legitur Conc Chalcedon. act 6. ubi MS Latin antiquiss. Alion vertit, sic Ἀλία Hierocli pag. 27.

8 *Socr. l. 7 c. 35.*] & Nicephorus Callistus lib. 14. c. 39.

9 *Silbium Pt ibid*] Hierocli Σιβλία, Act Concil. Σιβλιῶν. [*Eulalius &c. subsc*] Act 6

10 *Iluzi*] Illusa Hierocli: [*in Phrygia Pacatiana legitur*] & sic MS Latinus antiquissimus vertit

11 *Antiochus Ep. Neæ &c.*] Sic vulgo in Latina versione legitur, sed malè, nam in Græcis Σανάων Episcopus vocatur, de quo mox.

12 *Charetapa*] Ceretapa Hierocli, & sic Ortelius ex nummo Commodi Imp & sic antiquissimus MS. Latinus Ceretapes legit Act. 1 Concil Chalced. Sed Act. 6. Ceratapon vertit. Ita quoque nummus Antonini Pii apud Franc. Gotfredum ΚΕΡΕΤΑΠΕ-ΩΝ [*Silvanus subscripsit Conc Ephes*] ubi Κερετάπων scribitur. Philetus in Concil Chalced. Act. 6. ubi MS. Lat. Ceratapon.

1 COLOSSA Straboni lib. 12. vulgò *Chone*. *Epiphanius* Episcopus Colossæ in Phrygia Pacatiana legitur in Concilio Chalced. act. 6.

2 SINNAI libro Conciliorum. *Aramus* Sinai Phrygiæ Episcopus sub Laodicea legitur act. 6. Concilii Chalced. sed ob magnam distantiam parum mihi certum videtur: & *Phronymus* in Collatione octava Synodi 5. generalis.

PHILIPPOPOLIS Concilio Chalcedonensi sub Laodicea. *Tatianus* Philippopolis in Phrygia Pacatiana Episcopus in eodem Concilio legitur.

3 THEMISONIUM Ptolem. ibid. *Matthias* Themisonii Antistes Concilio Romano 5. sub Symmacho interfuit.

4 SANIS Ptolem. ibid. *Flaccus* Sanensis Episcopus Concilio Nicæno subscripsit.

ACMONIA Ptolem. ibidem. 5 *Gennadius* Acmoneorum Antistes in Phrygia Pacatiana Concilio Chalcedonensi subscripsit.

THEODOSIOPOLIS libro Conciliorum. *Thomas* hujus Episcopus in Phrygia Pacatiana subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Dominicus* Concilio Constantinop. sub Agapeto & Menna ex eadem Phrygia dicitur.

BLEANDRUS Ptolem. ibidem. *Elias* Episcopus Bleandri subscripsit Concilio Chalcedonensi.

6 ATHANASSUS Concilio Chalcedonensi Græco, & Notitiæ Græcæ. *Philadelphus* Athanassi Episcopus in Phrygia Pacatiana in eodem Concilio Chalcedonensi legitur.

PHRYGIA PACATIANA ALTERA.

HIERAPOLIS altera Phrygiæ Pacatianæ Metropolis, saltem quoad honorem sex primis sæculis, ut ex Concilio generali quinto discere est, in quo *Auxanon* Hierapolitanorum Metropoleos Episcopus dicitur. Suffraganeas quasdam sedes ei assignat Notitia antiqua Græca: sed quod per ea tempora ita fuerit, res mihi ex hoc non parum dubia, quod in Concilio Chalcedonensi duæ solummodo sint Phrygiarum Metropoles, nempe Synnada & Laodicea: & Attudi civitas in ea Hierapolis Suffraganea, subdatur Laodiceæ act. 6. ejusdem Concilii. Imo in Notitiis Græcis, quas ad calcem hujus operis dabimus, ipsa Hierapolis sub Laodicea est. Scio in harum recentiori, sedes mox subjiciendas ei pro Suffraganeis, adscribi, sed paragraphum, hanc novam Provinciam Pacatianam complectentem, posterioribus sæculis additum fuisse Notitiæ jam conditæ ex hoc conjicio, quod in eadem Notitia Hierapolis sub Synnada reperiatur. 7 Ex ejus Episcopis *Flaccus* Concilio Nicæno subscripsit, & *Abercius* Chalcedonensi. Quidquid sit, has ei Sedes cum dicta Notitia assignabimus.

DIONYSIOPOLIS dictæ Notitiæ antiquæ, & Concilio Chalcedonensi. *Alexander* Dionysii civitatis Episcopus Concilio generali quinto subscripsit inter Episcopos Phrygiæ Pacatianæ.

ANAS-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Colossa*] Colassa, unde Colassenses, ad quos extat S. Pauli Epistola, quorum nomen postea corruptum fuit in Colossenses, quasi à Colosso fuisset deductum. Codex Græcus admirandæ vetustatis in Biblioth. Vatic. LXX Interpp. & alius Codex parvulus ΚΟΛΑΣΣΕΙΣ recte scribunt, & sic in vulgatis omnino reponi debuisset.

2 *Sinnai*] Synnaus. Συνναὸς in Græco legitur, & Hierocl. Σίναος, & sic alia Notit. pag. 49. ὁ Συνναῦ MS Lat. Synnaci pro Synnai scribit.

3 *Themisonium*] ΘΕΜΙΣΣΟΣ in Act. Concil. Chalced. Act. 6. ubi Zosimus ejus Episcopus legitur. Est enim eadem omnino civitas. MS. Latin. Themissonium vertit duplici SS.

4 *Sanis Pt. ibid.*] Sanaus Hierocli & Straboni, vel Sanaa, ut in Actis Concilii Chalcedonensis Act. 6. [*Flaccus Sanensis*] Sanaensis & Sanabensis MSS. [*Conc. Nicæn. subsc.*] & in Chalced. Antiochus Σανάων legitur. MS. Lat. Sanao vertit.

5 *Gennadius &c.*] & Theodosius subscripsit Synodicæ Gennadii P.CP. Tom. 1. Juris Græc. Rom.

6 *Athanassus*] Atanassus [*Philadelphus Athanassi Ep. &c. legitur*] Act. 6. & sic MS. Latinus antiquissimus Atanassi legit.

7 *Ex ejus Episcopis*] Papias S. Joannis Apostoli auditor Hierapolitanus Episcopus in Asia apud Hieronymum de Scriptor. Ecclesiasticis c. 18. Eusebium & alios. Appollinaris beatissimus in Hierapoli Asiæ Episcopus apud S. Hieron. de Script. Eccles. cap. 41. vixit sub Imperatore M. Antonino. Constantius, qui in Ephesino Concil. absolute Episcopus Phrygiæ Pacatianæ appellatur, sine dubio Metropolita hujus loci fuit.

ANASTASIOPOLIS eidem Notitiæ. *Hieron* hujus civitatis Episcopus ex Phrygia nuncupatur in Concilio generali quinto.

[1] MOSYNUS dictæ Notitiæ. *Gennadius* Mosynorum Episcopus Concilio Chalcedonensi subscripsit.

[2] ATTUDI libro Concil. sub Laodicæa, & Notitiæ antiquæ Græcæ sub Hierapoli. *Symmachus* Attudorum in act. 6. Concilii Chalcedonensis legitur.

PROVINCIA PHRYGIÆ SALUTARIS.

SYNNADA Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò etiam *Snada*. *Theodosii*, & *Agapetus* hujus civitatis Episcopum meminit Socrates lib. 7. hist. Eccles. cap. 3. [3] *Procopius* ejus etiam Antistes subscripsit Conc. Nicæno primo, & *Severus* Synnadensium Metropolita dicitur in Collat. 8. Synodi Constantinopolit. generalis quintæ.

DORYLÆUM Ptol. ibid. vulgò *Tzadurile* teste Leunclavio. *Eusebium* Dorylæi Episcopum habet Euagrius libro primo historiæ Ecclesiasticæ cap 9. & *Athenodorus* subscripsit Concilio Nicæno primo, necnon *Eusebius* Chalcedonensi.

[4] POLYBOTUS Phrygiæ civitas Concilio Chalced cui *Strategius* ejus Episcopus subscripsit.

NACOLIA Ptol. ibid. vulgò *Emagnil* dicitur Turcis, teste Leuncl. *Basilius* Nacoliæ Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

MIDAIUM Ptol. ibid vulgò *Midelli* teste Theveto. Ex ejus Episcopis *Epiphanius* subscripsit Conc. Chalced. necnon *Joannes* Constantinopol. sub Agapeto & Menna.

HIPSUS dictæ Notitiæ antiquæ, Turcis *Upsu* vulgò dicitur. *Lucianus* Ipsensis Phrygiæ Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

PRYMNESIA Ptolem. ibid. [5] *Vitus* hujus Episcopus in Phrygia subscripsit Concilio Constantinop. 1. & *Macharius* quintæ Synodo generali.

MYRUM eidem Notitiæ. *Megalus* Myrenorum Episcopus subscripsit Concilio quinto generali.

[6] EUCHARPIA Ptolem. ibid. & eidem Notitiæ. *Eugenius* Episcopus Eucarpiæ in Phrygia subscripsit Concilio Nicæno, & *Auxamanus* Constantinopolitano primo.

LYSIAS Ptolem. ibid. & eidem Notitiæ. *Philippus* Lysiadis Episcopus Conc. Chalced. subscripsit, & *Theogenes* Conciliabulo Sardicæ.

AUGUSTOPOLIS Suidæ, & Notitiæ. [7] *Joannes* Augustopolis Episcopus Concilio Ephesino subscripsit.

[8] BRYSUM Notitiæ: cujus Incolæ Bryzeni dicti. *Otræus* Episcopus Bryzenorum Conc. Chalced. subscripsit.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Mosynus*] Mosyna Hierocli &c. [*Gennadius Mosynorum Ep. &c.*] & sic MS Lat. antiquissimus vertit.

2 *Attudi*] Attuda [*lib Conc*] & Hierocli, qui Ἄττουδα rectius scribit, quam Ἄτταλα, vel Ἄττουδε, ut reliqui. MS. Latinus Concil. Chalcedonensis antiquissimus Attudorum vertit.

3 *Procopius &c. subsc Conc Nicæn. 1*] Marinus Episcopus Metropolis Synnadorum pro se & Suffraganeis aliquot suis subscribsit Concil Chalced. Act. 6. pag. 267 Joannes Archiepiscopus, ad quem extat Epistola Germani Patriarchæ Constantinopolitani Vide Baronium tom 9. pag. 86

4 *Polybotus Phryg. civ. Concil. Chalcedonensi,*] & Procopio ἀνεκ. pagina 85.

5 *Vitus subsc Conc. Constant 1*] Aquila Concilio Constantinopolitano sub Menna &c. Pro Jacobo πρυμνήσσης Episcopo in Chalced Concil. Act. 6. subscribit Marianus Synnadensis, & MS. Latinus Primnasse vertit.

6 *Eucharpia &c*] Hierocles ponit hanc velut Metropolin Phrygiæ salutaris, eique attribuit Synnada.

7 *Augustopolis &c*] Philicadus Episcopus Αὐγουστόπολεως Φρυγίας legitur apud Epiphanium hæres. 73 pag. 874.

8 *Brysum*] Bryzus, Hierocli Βρύζος pro Βρύζου; Brizi in MS. Lat. legitur.

1 OTRUM, vel Otrya Plutarcho in Lucullo. *Basilius* Otri Episcopus in Concilio Chalcedonensi legitur.

2 STECTORIUM dictæ Notitiæ antiquæ; Estorium est Ptolemæo ubi supra in quibusdam exemplaribus. *Paulus* Stectorii Episcopus Conc. Constantinopolitano generali quinto subscripsit.

CINABORIUM dictæ Notitiæ antiquæ. 3 *Otrejus* hujus civitatis Episcopus legitur in Concilio Chalcedonensi sub Mariniano Metropolita Synadorum.

AMADASSA libro Conciliorum, cujus Episcopus *Paulus* in act 6. Conc. Chalced. legitur, & *Leontius* Amadessenorum civitatis Episcopus Conc. Constant. generali quinto subscripsit.

4 COTYAIUM Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *Cutaie* Leunclavio. *Eusebius* Episcopus Cotyaii Concilio Romano V. sub Symmacho subscripsit.

5 PRÆPENISSUS Phrygiæ majoris urbs est Ptolemæo ubi supra, aliis Præpenessus dicitur. *Auxanon* Episcopus Præpenissi Concilio Chalcedonensi subscripsit.

DOCIMÆUM Ptol ibid. vulgò *Docym*. *Eustochius* Docimii Phrygiæ Episcopus eidem Concilio subscripsit.

AMORIUM Ptolem. lib. 5. cap. 2. *Ablavius* Amorii Episcopus Concilio Ephesino subscripsit, & *Mysterius* Chalcedonensi. Ex Pisidia dicitur in Concilio Nicæno: sed mendum in Concilii subscriptiones irrepsisse ex ejus situ clarè dignoscitur, cùm Galatiæ vicinum sit, & novæ Galatiæ Metropolis dicatur in Notitia antiqua Græca. Ad hunc tamen honorem nonnisi post sex prima sæcula evectum fuisse certò arbitror, cum ejus Episcopi Metropolitarum nomen & ordinem non sumant, nisi in Conc. generali VI. Incertus Ptolemæum sequor apud quem Phrygiæ est.

L Y D I A.

SARDIS Joanni Apost. Apocalypsis cap. 3. & Ptol. lib. 5. cap 2. vulgò *Sardia*. *Melito* hujus Episcopus dicitur apud Euseb. lib. 4. hist. Eccles. c. 12. *Eortasius* apud Sozom. lib. 4. cap. 23. & *Florentius* apud Euagrium lib. 3 cap. 18. qui sic Concilio Chalcedonensi subscripsit: *Florentius* Metropol. Sardium, ut & *Julianus* Constantinopolitano generali V.

PHILADELPHIA Ptol. ibid. etiam hodie *Philadelphia* vocatur. *Theodosius* hujus Episcopus est apud Socratem hist. Eccles. lib. 2. cap. 32. *Ethymasius* Philadelphiæ Lydiæ Episcopus subscripsit Concilio Nicæno I. & *Asianus* Epist. Synodicæ Lydiæ ad Leonem Imperatorem.

TRIPOLIS Ptol. ibid. *Leontii* Tripolitani Episcopi meminit Socrates ibidem. *Agogius* Tripolis Lydiæ Episcopus subscripsit Concilio Nicæno primo, *Paulus* Concilio Chalcedonensi act. 1. & *Joannes* dictæ Epistolæ Synodali.

THYATYRA Notitiæ antiquæ, vulgò *Tyre* teste Leuncl. Ex ejus Episcopis *Sorzon* subscripsit Concilio Nicæno I. & *Diamonius* Thyateranus Synodali Epistolæ.

6 SEPTE Ptol. ubi suprà, sed libro Conciliorum Seste. *Jamachius* Sestorum

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Otrum*] Otrus, [*vel Otrya Plutarcho in Lucullo.*] Hierocli corruptè Ὀτρούς pro Ὀτροῦς, in aliis notitiis rectè ὁ Ὀτρῶν &c. & Photius subscripsit Synodicæ Gennadii P. CP tom 1. Juris Græc Rom.

2 *Stectorium &c exemplaribus*] Helladium Stectorii Episcopum Suffraganeum suum vocat Marianus Synnadensis in Conc Chalced Act 6. in Græco legitur Τεκτορίου, & sic antiquissimus Interpres MS. reddit Tectorii, apud Ptol. [illegible] editur, sed MS. Barberinus Σεκτορίου legit.

3 *Otrejus &c subsc Concil. Chalc sub Marin. Metrop. Synador*] Act. 6 p. 267.

4 *Cotyaium &c. Eusebius &c sub Symmacho subscripsit*] Acacius Ephesino, ubi in Græcis Κοτιάων legitur. Sed antiquus Latin MS Cottanensis habet, Sed omnino diversæ sunt Cotyaium Phrygiæ, & Cotana Pamphyliæ, quo Acacius hic pertinet

5 *Prepenessus &c*] In Notitia Hieroclis malè scribitur Πρέμενησος.

6 *Septe*] Σεπτῶν in Græco legitur.

rum Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi, & *Joannes* Seſtorum in Lydia Conſt. gener. 6.

GORDUS, quæ poſteà Juliopolis Strab. lib 12. [1] *Joannes* hujus Epiſcopi meminit Socrat. lib 7. hiſt. Eccleſiaſt. cap 35. & *Theodotus* Gordi Lydiæ Epiſcopus ſubſcripſit Epiſtolæ Synodicæ hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

HIRCANIS Not. &c. pag 13. ubi malè Ο'ρκανίς legitur Plinius Hyrcanos vocat, unde Joannes Hyrcanorum Epiſcopus in Concil Chalced quem infra pag 320. in ultimam Hircaniam relegat Parem errorem in eorundem nummo explicando errat Triſtanus LUCAS HOLSTENIUS

TRALLIS Notitiæ antiquæ, *Chora* Nigro. *Uranius* Trallenorum Epiſcopus in Lydia Conſtantinop. generali quinto Concilio ſubſcripſit.

SILANDUS eidem Notitiæ Græcæ. *Alcimedes* Silandi Lydiæ Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalced.

MÆONIA eidem Notitiæ. *Joannes* Mæoniæ Epiſcopus ſubſcripſit Epiſtolæ Synodali hujus Provinciæ.

APPOLLINIS-FANUM Scylaci in Periplo. *Leucio* Fani-Apollinis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedon. qui & *Lucius* dicitur in Epiſtola Synodali hujus Provinciæ, cui ſubſcripſit.

MOSTENA, Moſteni Ptol. lib. 5. cap 2. Ex ejus Epiſcopis *Julianus* Epiſt. Synodali hujus provinciæ ad Leonem ſubſcripſit.

APOLLONIA Ptol. ibid. vulgò *Lupadi*. *Cyriacus* Apolloniadis Epiſcopus ſubſcripſit eidem Epiſtolæ Synodali.

ATTALIA Stephano, Turcis *Attali* teſte Leunclavio. Ex ejus Epiſcopis *Dionyſius* Concilio Chalcedonenſi, necnon Epiſtolæ Synodali hujus Provinciæ ſubſcripſit.

BANA dictæ Notitiæ antiquæ, & Beana Epiſtolæ Synodicæ Lydiæ ad Leonem, cui *Leontes* hujus civitatis Antiſtes ſubſcripſit.

BALANDUS eidem Notitiæ, & Blandus Straboni verſus Lydiam lib. 12. *Oneſiphorus* Epiſcopus Blandi ſubſcripſit eidem Epiſtolæ Synodali.

HIEROCÆSAREA Ptolem. ibidem. *Coſſinius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

ACRASSUS Notitiæ antiquæ, Nacraſa forte Ptol. ibid. *Patricius* Acraſſi Epiſcopus ſubſcripſit eidem Concilio Chalcedonenſi.

DALDUS, Daldis Suidæ in voce Artemidorus, qui hanc *Myſſen* ab Incolis dictam ſcripſit: Dadales Ptolem. ibid. *Paulus* Epiſcopus Daldi ſubſcripſit Epiſtolæ Synodali hujus Provinciæ.

STRATONICIA dictæ Notitiæ. Ex ejus Epiſcopis *Eutherius* ſubſcripſit Concilio Ephesino, & *Gemellus* Concilio Chalced. necnon Epiſtolæ Synodali hujus provinciæ.

[2] SATALA eidem Notitiæ antiquæ Græcæ. *Julianus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit eidem Epiſtolæ Synodali.

MASTAURA Lydiæ civitas Stephano & Straboni Theodoſius ejus Epiſcopus legitur Act. 1 Concil. Chalcedonenſis, ſed & aliam infra in Lycia ponit ſupra pag 226 & infra p. 238 LUCAS HOLSTENIUS.

CERASA, vel Ceraſæ Hierocli. Menecrates Κερασηνῶν (Ceraſenorum vertit MS Latin) ſubſcripſit Concil. Chalced LUCAS HOLSTENIUS.

GABALA eidem Notitiæ. *Polycarpus* Gabalorum Epiſcopus ſubſcripſit Conc. Chalced. & eidem Epiſtolæ Synodali.

HERACLEA Ptol. ubi ſuprà. *Joannes* Epiſcopus Heraclidis ſubſcripſit Epiſt. Synod. hujus provinciæ.

AREOPOLIS eidem Epiſtolæ Synod. cui *Rufinus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit: ſed fortè legendum Aureliopolis ut in Notitia Græca, cùm *Theodorus* Aureliopolis Lydiæ ſubſcripſerit Conc. Conſtantinop. generali ſexto.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Joannes &c. mem. Socr. l. 7 hiſt. Eccl cap 35*] & Nicephorus Calliſt. lib 14. cap 13. tranſlatus fuit Proconneſum. Iſthic male Δυων pro Λυδίας editur.

2 *Satala &c.*] Andreas Chalced. Act. 6. ubi Α'γκάλων pro Σατάλων editur.

HELLENE Epistolæ Synodali hujus provinciæ, cui *Anatolius* Hellenorum Episcopus subscripsit.

Præter dictos Antistites, leguntur *Heraclidianus* Senus, & *Marcus* Standitanus Episcopi, qui Epistolæ Synodali hujus provinciæ ad Leonem subscripserunt, sed à quibus civitatibus vix conjici potest: nisi dicas Heraclidianum Senorum legi pro Settorum urbe Lydiæ.

PROVINCIA CARIÆ.

MILETUS ab Hierocle primo loco ponitur inter Cariæ civitates. Aphrodisiadem tamen Metropolim ipsi cognominat. LUCAS HOLSTENIUS

1 APHRODISIAS Ptolem. lib. 5. cap. 2. antiqua Metropolis Cariæ libro Conciliorum, vulgò *Apodisia*. Ex ejus Episcopis *Ammonius* subscripsit Conc. Nicæno primo, *Cyrus* Ephesino, & *Critonianus*, qui dicitur Aphrodisiadis Metrop. Cariæ, Chalcedonensi.

STAUROPOLIS Notitiæ antiquæ Græcæ Cariæ Metropolis, eadem multis ac Tauropolis, quæ Stephano urbs Cariæ est, vulgò *S. Croce* dicitur Italis. Sed ante *Stronam* Stauropolis Metropolis Episcopum, qui Concilio Constantinopol. generali VI. subscripsit, non legi.

2 CYBIRA urbs Cariæ eidem Notitiæ. *Leodius* Cybiritanus Cariæ Conc. Nicæno subscripsit.

HERACLEA SALBACI Notitiæ eidem & Ptol. ubi suprà. *Menander* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

APOLLONIAS eidem Notitiæ & Ptolem. ibid. *Tynchamus* Apolloniadis Cariæ Episcopus subscripsit eidem Conc. Chalced.

HERACLEA LATMI eidem Notitiæ & Ptol. ibid. vulgò *Palatia* teste Molano. *Dionysius* hujus Episcopus subscripsit Conc. Chalced.

TABÆ urbs Cariæ eid. Not. Stephano in Lydia est. 3 *Rufinus* Taborum Episcopus subscripsit Conc. Ephesino, necnon *Severus* Synodo quintæ generali.

ANTIOCHIA Mæandri eidem Notitiæ & Ptolem. ibidem. 4 *Eusebius* Conc. Nicæno primo subscripsit, & *Dionysius* Antiochiæ Cariæ Chalcedon.

HARPASA eidem Notitiæ & Ptol. ibid. *Phamas* Harpasorum Episcopus subscripsit Conc. Ephesino.

NEAPOLIS eidem Notitiæ & Ptolem. ibid. *Bassonas* Neapolis in Caria Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

ORTHOSIAS eidem Notit. & Ptol. ibid. 5 *Diogenes* Orthosiæ Cariæ Episcopus subscripsit eidem Concilio.

ALABANDA eidem Notitiæ & Ptol. ibid. *Eblebanda* hodie dicitur Turcis, teste Leunclavio. *Theodoriti* hujus Episcopi subscriptio legitur in eodem Concilio.

STRATONICE eidem Notitiæ & Ptol. ibid. *Eupithius* Stratonicæ Cariæ Episcopus subscripsit Conc. Chalced.

ALINDA eidem Notitiæ & Ptol. ibid. Ex ejus Episcopis *Promachius* subscripsit Concilio Ephesino, & *Joannes* Chalcedonensi.

AMYZON Ptol. lib. 5. cap. 2. quæ Mezo eidem Notitiæ, vulgò *Amuzo*, at *Mezo* Curopalati dicitur. *Philetus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Joannes* Amizonis Cariæ Chalcedonensi.

JAS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Aphrodisias Ptol. lib. 5. c. 2.*] & Hierocl. &c. [*Cyrus Ephesino*] inter Metropolitas subscripsit & extat præclara ejus mentio in lege ultima Cod. Theod. lib. 11. de annona & tributis &c. Severianus Concilio Constantinopolitano.

2 *Cybira &c.*] CIBYRA scribunt omnes &c. Appellas Ephesino.

3 *Rufinus Taborum*] Tabarum antiquiss. MS. Lat. Act. 1. Concil. Chalced. Rufinum hunc Gabuensem vocat, unde illum Τάβων vel Γάβων non Τάβων legisse apparet, atque ita ad Syriam vel Palæstinam transferendus esset.

4 *Eusebius &c.*] Zoticus Chalcedonensi Act. 6.

5 *Diogenes Orthosiæ*] Ορθωσιάδος in græco, sed veterum fuit ΟΡΘΩCΙΕΩΝ ut in tribus antiquis nummis legitur, [*subscripsit eidem Conc.*] Act. 6.

JASSUS eidem Notitiæ & Ptol. ibid *S. Pietro* quibusdam vulgò dicitur. *Themistius* Jassi Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

[1] BARGYLA Plinio lib. 5. cap. 29. Bargylia Ptol. ibid. quæ Barbyla eidem Notitiæ. *Dardanus* Bargylæ Episcopus subscripsit Conc. Chalc.

ALICARNASSUS eidem Notitiæ & Ptol. ibid. ubi olim Zephyra dicta scribitur, vulgò *Messi* Sophiano, & Nigro *Castel di S. Pietro. Julianus* ejus Episcopus dicitur apud Theodor. Lector. lib. 2. Collectan. & *Calandion* subscripsit Conc. Chalcedon.

LORYMA Ptol. ibid. mendosè Larima eidem Notitiæ, vulgò dicitur *Maxi* teste Nigro. *Georgius* Episcopus Lorymorum in Caria Concilio Constantinop. generali sexto subscripsit.

GNYDUS Ptolem. ibid. & Cnydus eidem Notitiæ, vulgò *Capo Chio* teste Sophiano, & aliis *Stadia. Joannes* Gnidi Cariæ Episcopus subscripsit Concilio Chalced. necnon *Euander* Synodo quintæ generali

MYNDUS eidem Notitiæ & Ptol. ibid. vulgò *Mentese* Leunclavio. Ex ejus Episcopis *Archelaus* subscripsit Concilio Ephesino, & [2] *Alphius* Chalcedonensi.

CERAMUS eidem Notitiæ, & Ptolem. ibidem. [3] *Spudasius* Ceramensis Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

ANASTASIOPOLIS libro Conciliorum. *Elpidophorus* Anastasiopolis Cariæ Episcopus subscripsit quintæ Synodo generali.

ERISI vel Eriza Livio lib. 36. urbs est in Caria, ut putat Ortelius. *Papias* Erisorum Episcopus Concilio Chalcedon. subscripsit.

MILETUS Ptol. vulgò *Melaxo* dicitur, teste Molano & aliis. Ex ejus Episcopis *Eusebius* subscripsit Conc. Nicæno primo.

PROVINCIA CYCLADUM INSULARUM.

RHODUS Notitiæ antiquæ Græcæ & Ptolem. lib. 5. cap. 2. [4] *Euphrosynus* Rhodiensis Antistes subscripsit Concilio Nicæno, *Joannes* Rhodi Insulæ Metropolitanus legitur in Concilio Chalcedonensi, & *Esaias* in Relatione Synodi Constantinop. sub Hormisda.

SAMOS Ptol. ibidem, vulgò *Samo. Isidorus* Episcopus Sami in Insulis Cycladibus est in Concilio Chalcedonensi.

CHIOS Ptol. ibid. & lib. 3. cap. 15. vulgò *Scio. Triphon* Episcopus Chii in Insulis Cycladibus legitur in eodem Chalcedonensi Concilio.

COS vel COOS Ptol. ibid. & lib. 3. cap. 15. vulgò *Lango. Meliphron* Episcopus Coo in Insulis Cycladibus Concilio Nicæno subscripsit, & *Julianus* Epistolam scripsit ad Leonem Imperatorem, quæ extat parte 3. Concilii Chalcedonensis.

NAXUS Ptol. lib. 3. cap. 15. & Naxia dictæ Notitiæ Græcæ. *Paulus* Episcopus Naxiæ in Insulis Cycladibus Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna subscripsit

PAROS Ptol. ibid. vulgò *Paro. Athanasius* Episcopus Pari in Insulis Cycladibus Concilio Ephesino subscripsit, & *Theodorus* Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

THERA dictæ Notitiæ & Straboni ubi supra, quæ & Therasia dicitur aliis, vulgò *Santorius* Sophiano. *Dioscorus* Therasiæ Episcopus Sardicensi

 Con-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Bargyla Plin. lib. 5. c. 29.*] & Stephano.
2 *Alphius*] scribend. Alpheus.
3 *Spudasius Ceramensis*] in Græco Κεραμίων Act. 10.
4 *Euphrosinus &c. subsc. Concil. Nicæno.*] Hellenicus Ephesino.

Concilio ſubſcripſit, & *Gregorius* Epiſcopus Theræ in Inſulis Cycladibus Concilio Conſtantinopolitano gener. ſexto.

DELOS Inſula & civitas Ptolem. ibidem. *Sabinus* Epiſcopus Deli ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

TENUS Ptol. ibid. vulgò *Tina*. *Ecdicius* Epiſcopus Teni Inſulæ in Conc. Conſtantinopolitano quinto legitur.

MELOS eidem Notitiæ, & Ptol. lib. 3. cap. 17. vulgò *Malo*. *Butichius* Epiſcopus Meli in Conc. Conſtantinopol. ſexto reperitur.

CARPATHUS Straboni libro decimo, *Scarpanto* vulgò. *Zoticus* Epiſcopus Carpathi Inſulæ Concilio Conſtantinopolitano ſub Hormiſda ſubſcripſit.

LESBUS INSULA.

MYTILENE Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *Metelin*. *Euagrius* Mytilenes Inſulæ Epiſcopus dicitur apud Socratem lib. 2. hiſt. Eccleſ. cap. 22. & *Zacharias* Mytilenenſis Metropolita in Concilio Conſtantinopol. ſub Agapeto & Menna.

METYMNA Ptol. ibid. urbs Lesbi. *Chriſtodorus* Metymnenſis ſubſcripſit Relationi Concilii Conſtantinop. ad Hormiſdam.

1 TENEDOS Ptolem. ubi ſuprà. *Dioſcorus* ab Aſia de Tenedo Inſula Epiſcopus dicitur in ſubſcriptionibus Concilii Sardicenſis.

PROSELENE Ptolem. ibid. *Florentius* dicitur Epiſcopus Lesbi, Tenedi, Proſelenes, & Ægialorum in Concilio Chalcedonenſi act. 16. cui per Euelpiſtum Chorepiſcopum ſuum ſubſcripſit.

PROVINCIA LYCIÆ.

MYRA Notitiæ, Myrra Ptol. lib. 5. cap. 3. vulgò S*trumiea*. *Romanus* Myrenſis Lyciæ Metropolita legitur in Concilio Chalcedonenſi, & *Petrus* Epiſtolæ Synodali hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem ſubſcripſit, in qua dicitur Epiſcopus Metropolis Myrenæ.

MASTAURA Notitiis antiq. Lyciæ urbs à Maſtaura Aſiæ diverſa. *Theodoſius* Meſtaurorum Epiſc. qui Epheſino Conc. ſubſcripſit ex ea forſan erat.

TELMISSUS, quæ & Anaſtaſiopolis eid. Not. & Strab. ubi ſupra. Telmeſſus Ptol. lib. 5. cap. 3. 2 *Zenodotus* Telmiſſæ & longæ Inſulæ Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

LIMYRA eid. Not. & Ptol. ibid. *Maxi* vulgò dicitur quibuſdam. 3 *Stephanus* ejus Epiſcopus ſupradictæ Epiſtolæ Synodali ſubſcripſit.

ARAXA eid. Not. & Ptol. ibid. *Leontius* Araxenus Concil. Chalced. & eidem Epiſtolæ Synodali ſubſcripſit.

PODALÆA Ptol. ibid. Podalia Notitiis antiquis. *Aquilinus* Padullenus, pro Podalenus, Epiſtolæ Synodali hujus Provinciæ ſubſcripſit.

4 SIDYMA Ptol. ibid. *Hypatius* Sidymenſis Epiſcopus ſubſcripſit Epiſtolæ Synodali hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem.

OLYMPUS Notitiæ dictæ & Ptol. ibid. *Methodii* hujus Epiſcopi meminit Socrates lib. 6. hiſt. Eccleſ. cap. 12. & 5 *Anatolius* ſubſcripſit eidem Epiſtolæ Synodali.

ZE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Tenedos &c. Dioſcorus ab Aſia de Tenedo*] poſtea videtur conjuncta cum Lesbo; nam in Actis Concil. Epheſ. II. legitur Florentius Epiſcopus Lesbi & Tenedo Helleſponti.

2 *Zenodotus*] Τελμησέων [*& longæ Inſulæ*] Macræ MS. Latin. parvæ vertit, hoc eſt Micræ.

3 *Steph. &c. Epiſt. Synod. ſubſc.*] & ipſi Concilio Chalcedonenſi Act. 6.

4 *Sidyma*] Sic apud Hieroclem MS. nam hic malè edidit Δίδυμα; & ſic quoque peccatum apud Epiphan. hæreſ. 73. cap. 26. ubi Euſtathius Epiſcopus Πιναρῶν καὶ Διδύμων Epiſcopus vocatur pro Σιδύμων, & ſic in altera Notit. infra pag. 47. ὁ Σιτύμων Epiſcopus vocatur pro Σιδύμων.

5 *Anatolius &c.*] Joannes Concil. Conſtantinop. ſub Menna.

ZENOPOLIS Notitiæ eidem & Constant. Porphyrogennetæ. *Gennadius* Zenopolis qui Pamphyliæ dicitur Episcopus subscripsit quintæ Synodo generali inter Episcopos Lyciæ.

TLOS Ptol. ibid. *Andreas* Tloæorum Episcopus subscripsit Concil. Chalced. & Epistolæ Synodali hujus Provinciæ.

CORYDALLA dictæ Not. & Ptol. ibidem. *Solon* hujus Episcopus subscriptus legitur actibus Conc. Chalced. & *Palladius* Epistolæ Synodali hujus Provinciæ subscripsit.

CAUNUS Ptol. ibidem, quæ & Acaleia dicitur in Notitia antiqua Græca. *Antipater* Cauni in Lycia Episcopus subscripsit Conc. Chalced. & *Eudoxius* Episcopus Acalandenus Epist. Synod. hujus Provinciæ; nisi dicas in eadem Epistola *Nicolaum* Gaunenum scribi pro Caunenum.

1 ACRASSUS eid. Notitiæ. *Patricius* ejus Episcopus subscripsit Concilio Chalced. & *Nicolaus* Epist. Synod. hujus Provinciæ.

XANTHUS Not. eidem, & Strab. lib. 14. *Athanasius* Xanti Episcopus Epist. Synod. hujus Provinciæ ad Leonem subscripsit.

MARCIANA Not. eid. & Leuncl. 2 *Marcianus* Marcianæ civitatis Provinciæ Lyciæ Episcopus subscripsit relationi Synodi Constantinopolitanæ de ordinatione Epiphanii ad Hormisdam Papam, quæ inter ejus Epistolas reperitur.

CHOMA eidem Not. & Ptolem. ubi suprà, vulgò *Com*, ex recenti Tabula Geograph. 3 *Eudoxius* Chomatenus Episcopus subscripsit Epistolæ Synod. hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem.

PHELLUS eidem Notitiæ & Ptol. ibid. *Philippus* Phelli Episcopus subscripsit Constantinop. Concilio generali quinto.

ANTIPHELLUS eid. Not. & Ptol. ibid. *Antiphello* etiam vulgò dicitur. *Theodorus* ejus Episcopus subscripsit Concilio Chalced. & Epistolæ Synod. hujus Provinciæ.

PHASELIS eidem Not. & Ptol. ibid. vulgò *Fionda*, teste Molano. *Fronto* hujus Episcopus subscripsit Conc. Chalcedonensi, & *Aristodemus* Phaselitanus Antistes eidem Epistolæ Synodali.

4 AUCANDA Notitiæ antiquæ Græcæ, vel Ascanda Tom. 2. Concil. Eadem ut puto cum Ascandali oppido in Lycia, cujus meminit Plinius lib. 5. cap. 27. Epist. Synod. Lyciæ ad Leonem Imperat. habet *Pannitium* Episcopum Ascandenum.

EUDOCIAS Notitiæ eid. & Leunclavio. 5 *Aquilius* Eudoxiadis Episc. qui Conc. Romano sexto sub Symmacho subscripsit, hujus forsan Antistes erat.

PATARA eidem Notitiæ & Ptol. ibid. vulgò *Patera*. Ex ejus Episcopis *Eudæmus* subscripsit Concilio Nicæno, & *Cyrinus* Epistolæ Synodali hujus Provinciæ.

6 NESUS eidem Notitiæ, Nysa Ptol. ibidem. *Heliodorus* Narensis pro Nesensis, ut reor, Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ Synodali.

BALBURA Ptol. ibid. vulgò *Caraburum* teste Leuncl. 7 *Nicolaus* Balburensis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodali.

1 OE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Acrassus*] Hæc supra in Lydia. ACARASSUS ejus loco hic ponenda, cujus Episcopus Nicolaus subscripsit Concilio Chalcedonensi Act. 6. Ejus Stephanus, præter Notitias, meminit. MS. Latin. antiquiss. Acarissi legit. Diversa ab hisce in eadem Lycia ACALISSUS, cujus meminerunt Notitiæ &c. [*Hujus prov. &c.*] & ipsi Concilio Chalced. Act. 6.

2 *Marcianus &c.*] & ante hunc Augustinus novæ Marcianæ Episcopus legitur Tom. 1. Juris Græco-Rom. sub Gennadio Patriarcha CP. qui paulo post Marcianum Imperat. vixit, à quo ea civitas condita fuerat.

3 *Eudoxius &c. subscripsit*] Concilio Ephesino, & [*Ep. Syn.*]

4 *Aucanda*] Hierocli Arycanda [*Not. antiq. Græcæ*] pag. 49. Acanda.

5 *Aquilius &c.*] Photius Episcopus Eudoxatorum provinciæ Lyciorum Concil. Constantinop. sub Menna.

6 *Nesus eid. Not. Nysa. Pt. ibid.*] & sic Notitia inf. pag. 49. ἡ Νύσων.

7 *Nicolaus &c.*] Philippus Concil. Chalcedonensi Act. 6.

1 OENEANDA Ptolem. ibid. & Plin. lib. 5. cap. 27. & Onúnda Notitiæ antiquæ. *Cyrinus* Oeneandenus Antiſtes eidem Epiſtolæ Synodali hujus provinciæ ſubſcripſit.

2 BUBON Ptol. ibid. quæ & Sophianopolis eidem Notitiæ. *Romanus* Buboneorum in Lycia Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi, qui, ut arbitror, dicitur Bunenſis civitatis in Epiſt. Synodali ad Leonem.

CALINDA Ptol. ibid. *Leontius* Calindenus Epiſcopus ſubſcripſit eidem Epiſtolæ Synodali ad Leonem.

RHODIA Ptolem. ibidem, quæ Rhodopolis dicitur in eadem Notitia. *Agapitus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Myrenſi, ubi dicitur Rhodi.

PAMPHYLIA.

SIDA Scyllaci in Periplo, & Ptolemæo lib. 5. cap. 5. vulgò *Chiriſonda* teſte Nigro, *Scandalor* Molano. *Joannis* hujus Epiſcopi meminit Socrat. hiſt. Eccleſ. lib. 7. cap. 27. & Euagrius *Amphilochii* lib. 2. cap. 10. *Amphilochius* autem Sydæ Metropolis Pamphyliæ Epiſcopus dicitur in Concilio Chalced. necnon *Petrus* Sydetanorum Metropolita in Collatione 8. Synodi Conſtantinopol. generalis quintæ.

ASPENDUS Ptolem. ubi ſuprà. Ex ejus Epiſcopis *Domnus* ſubſcripſit Conc. Nicæno, & *Tribonianus* Epheſino.

ETENE Notitiæ antiquæ Græcæ. *Eutropius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Epheſino, & *Eudoxius* Chalcedonenſi.

3 ERYMNE Notitiæ antiquæ Græcæ. *Theodorus* Erumnenſium Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Conſtantinopolitano generali ſexto.

CASSUS eidem Notitiæ, Caſſæ Ptol. ibid. *Tueſianus* Caſſonenſis Pamphyliæ Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Conſtantinopolitano primo.

SEMNEUM Notitiæ eidem. 4 Semneatanorum civitatis Epiſcopus *Conon* dicitur in Concilio quinto generali.

5 CARALLUS Notitiæ antiquæ Græcæ in Pamphylia, aliis Carallia. *Solon* Caralliæ Epiſcopus ſubſcripſit Concil. Epheſino.

COTANA Hierocli. Acacius Epiſcopus Κοτένων Pamphyliæ adfuit Concilio Epheſino. LUCAS HOLSTENIUS.

CORACESIUM Ptolem. ibid. vulgò *Scandalor* Nigro teſt. Ex ejus Epiſcopis *Theodulus* ſubſcripſit Concilio Conſtantinop. primo, & *Matidianus* Epheſino.

SYEDRA Ptol. ibid. non Syethra, ut in Notitia antiqua, aliis Syſdra. *Stratonicus* Syſdrorum civitatis Epiſcopus Concilio Conſtantinop. ſub Agapeto & Menna interfuit.

LYRBÆ. Notitiæ & Ptol. ibid. *Cajus* hujus civitatis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Conſtantinopolitano primo, & *Taurianus* Epheſino.

COLIBRASSUS Notitiæ, Colobraſſus Ptolem. ibid. *Neſius* Epiſcopus Colibraſſi ſubſcripſit Conc. Epheſ. & *Longinus* Colobraſſenſis Conſtantinop. primo.

SELGA Strab. lib. 12. Selgæ Ptolem. ibid. nunc *Philadelphia* dicitur teſte Nigro. *Nunechius* Selgæ Epiſcopus Concilio Epheſino interfuit. Quibuſdam in Piſidia vicina Pamphyliæ eſt, ſed Notitiæ antiquæ eſt in Pamphylia.

PAM-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Oeneanda &c.*] Modeſtus Oeneanenſis (ut habet MS. Lat. antiquiſſ.) adfuit Concil. Epheſino, qui in vulgatis Athenienſis Act. 1. Concil. Chalcedonenſis.

2 *Bubon &c.*] Acta græca habent Βεβωνικίων, ſed puto legendum Βεβωνέων, hoc eſt, Bubonenſium.

3 *Erymne Not. ant. gr.*] Hierocli Orymna.

4 *Semneatanorum &c.*] ὁ Σεμνέων Epiſcopus legitur in Concil. Conſtantinopol. ſub Menna pag. 731. Vide pag. ſeq. SENNA.

5 *Carallus*] Carallis Stephanus Iſauricam civitatem vocat. Καράλια Hierocli, & ſic MS. Latin. Concil. Chalced. Caralienſis.

PAMPHYLIA ALTERA.

[1] PERGÆ Ptol. lib. 5. cap. 5. vulgò *Pirgi* Sophiano. *Joviani* hujus civitatis Epiſcopi meminit Theodoretus lib. 4. Hiſt. Eccleſ. cap. 14. & *Epiphanius* Pergæ Metropolis Pamphyliæ Epiſcopus eſt in Concilio Chalced. necnon *Hilarianus* in Conſtantinop. ſub Agapeto & Menna.

TERMESSUS Ptolem. ibid. vulgò *Termes*. Ex ejus Epiſcopis *Eureſius* ſubſcripſit Conc. Nicæno primo, & *Auxentius* Termiſſæ Epiſt. Synod. hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

[2] EUDOXIAS Notitiæ antiquæ. Termeſi & Eudociadis Epiſcopus *Timotheus* ſubſcripſit Concilio Epheſino act. 6. necnon *Innocentius* Pamphyliæ Eudoxianæ Epiſt. Synod. hujus provinciæ.

MAXIMIANOPOLIS Notitiæ & Synodo Nicænæ primæ, in qua *Patricius* Epiſcopus Maximianopolitanus Pamphyliæ habetur, & [3] *Theoſebius* Maximinianopolis eidem Synodali Epiſtolæ ſubſcripſit.

PALÆOPOLIS eidem Notit. *Porphyrius* Palæopoleos Epiſcopus ſubſcripſit eidem Epiſt. Synodali hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

PENTENESUS libr. Conc. Pedneliſſus Ptol. ibid. *Midus* Penteneſenſis Pamphyliæ Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Conſtantinop. primo.

DICIOZANABRUS eidem Notitiæ, dicitur Zenopolis Conſtantino Porphyrogennetæ. *Gennadius* ejus Epiſcopus Synodo Conſtantinop. generali quintæ interfuit.

ARIASSUS Ptol. ibid. Ex ejus Epiſcopis [4] *Pammenius* ſubſcripſit Concilio Conſtantinop. primo, & *Joannes* Epiſtolæ Synodali hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

SELEUCIA Pamphyliæ, cujus Epiſcopus Quintianus ſubſcripſit Concilio Nicæno. LUCAS HOLSTENIUS.

COLOBRASSUS Ptol. Colybraſſus Hierocli. Corybraſſus Actis Concilii. Niſius ejus Epiſcopus adfuit Concilio Epheſino, qui antiquiſſ. MS. Latino Corubraſſenſis dicitur. Sed noſter primæ Pamphyliæ pag. ſuperiori tribuit, ut & ſequens. LUCAS HOLSTENIUS.

CORACESIUM Strab. Ptol. & Hierocli. Matidianus ejus Epiſcopus in Concil. Epheſino, ubi Coraciſiorum, ſive Coracenſium pluraliter ſcribitur. LUCAS HOLSTENIUS.

SENNA, Hierocli Σέρνα, unde Nectarius Sennenſis adfuit Concil. Epheſino, ut habet MS. Latinus antiquiſſimus. In Græcis Συνέων, & Σεσεννέων nunc editur. Infra in Notitia græca pag. 45. ὁ Σεμνέων, vide pag. præcedentem. LUCAS HOLSTENIUS.

TRIMOPOLIS, Hierocli Τριμέπολις, vel potius, ut in Actis Concil. Chalced. Act. 1. Græci Latinique Codices habent Primopolis, cujus Epiſcopus Timotheus ibidem Concil. Conſtantinop. ſubſcripſiſſe legitur. LUCAS HOLSTENIUS.

PUGLA, Pogla Ptol. ibid. *Paulus* ejus Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi, & Epiſtolæ Synodali hujus provinciæ ad Leonem.

ADRIANA eidem Notitiæ. *Miccus* Adrianopolis Pamphyliæ Epiſcopus ſubſcripſit eidem Epiſtolæ Synodali ad Leonem.

ATTALIA Ptol. ibid. vulgò *Satalia* Sophiano. *Theodorus* Attaliæ Epiſcopus Conc. Epheſ. ſubſcripſit, & *Joannes* Synodo Conſtantinopolitanæ ſub Hormiſda.

MAGIDIS Ptol. ibid. *Aphrodiſius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Conc. Nicæno primo, & *Conon* Collat. 8. quintæ Synodi generalis.

OLBIA Ptolem. ibid. Hujus Epiſcopus *Diapherentius* ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

CORBASA Ptol. ibid. *Triphon* Corbaſeus Pamphyliæ Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Conſtantinopolitano ſub Agapeto & Menna.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Pergæ &c. Pirgi Sophiano.*] Callidicus Pergenſis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Nicæno.

2 *Eudoxias*] Eudocias & Jobia erant conjunctæ cum Termeſſo. Sabinianus harum Epiſcopus ſubſcripſit Concil. Chalced. ſub Flaviano in Actis Concil. Chalc. Act. 1. Aquila ſubſcripſit Chalcedon. Act. 6.

3 *Theoſebius &c.*] Serenus Chalcedonenſi Act. 6.

4 *Pammenius &c.*] Mamas Concil. Conſtantinop. ſub Menna, ubi Phrygiæ tribuitur.

LYSINIA Ptolem. ubi supra. *Diodotus* Lysinensis Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ Synod. ad Leonem.

CORDYLUS Stephano Pamphyliæ urbs. *Maras* Cordylorum Antistes est in Concilio Chalcedonensi.

[1] LAGANIA eidem Notitiæ. *Euphrasius* Laganiæ Episcopus eidem Concilio subscripsit.

PANEMOTICUS Notitiæ antiquæ Hieroclis. *Hierius* Panemotici Antistes legitur in Conc. Chalcedonensi.

GEONE Tomo primo Conciliorum, forte Conane, Ptolem. ibid. *Troilus* Geonensis Episc. Conc. Constantinop. 1. subscripsit.

COMMACUM Ptol. ibid. [2] *Hesychius* hujus Episcopus subscripsit Conc. Constantinop. 1 & *Ephesius* Epistolæ Synodali hujus provinciæ ad Leonem Imperat. ubi mendosè, ut reor, legitur Comanenus pro Commacenus, legitur tamen Comana in Notitia antiqua, sed mendose puto pro Conana.

SILVIUM, Silvum Ptol. ibid. *Theodulus* Silviensis Pamphyliæ Episcopus subscripsit eidem Concilio.

[3] PISINDA Ptol. ibid. *Epidaurus* Pisidensis Pamphyliæ Episcopus subscripsit Conc. Ancyrano primo. An eadem cum Isindo Notitiæ antiquæ sit, tu videris.

TALBONDA Ptol. ibid. *Polemon* hujus Episcopus subscripsit Epist. Synod. ad Leonem Imper. ubi, ut opinor, mendosè legitur Tebennorum pro Talbondanorum

UNZELA Ptol. ibid. *Theodorus* Unzelæ Episcopus legitur in subscriptionibus Concilii Nicæni primi, ubi ex Pisidia dicitur, quæ contermina est Pamphyliæ, sed cum in Pamphylia sit apud Ptolemæum, nec adeo certa sit distributio subscriptionum per provincias in hoc Concilio, eam haud dubitantes in hac constituimus.

Subscripserunt etiam Epistolæ Synodicæ hujus provinciæ ad Leonem *Neon* Gilsatenus, & *Martinus* Pellensis, quorum urbes non reperi apud Geographos in Pamphylia.

PISIDIA.

ANTIOCHIA Notitiæ antiquæ Græcæ, & Ptol. lib. 5. cap. 4. vulgò *Versacgeli* dicitur Turcis. *Optimus* hujus Episcopi meminit Socrates lib 5. hist. Eccles. cap 8. *Pergamius* Metropolis Antiochiæ Pisidiæ legitur in subscriptionibus Concilii Chalcedonensis, & *Theodorus* in Collat. 8. Synod. 5. generalis.

SAGALASSUS Notitiæ antiq. & Ptol. lib. 5. cap. 3. *Ionius* Sagalassensis Constantinop. 1. Conc subscripsit, & [4] *Fonteianus* Chalced. Ptol. in Lycia est, sed ex Notitia in Pisidia.

[5] SOZOPOLIS Notitiæ eidem. *Longiani* Sozopolis Episcopi subscriptio est in Conc. Constant. primo, & *Politianus* Sozopolitanus in Epistola Synodica ad Leonem Imperatorem.

TYMANDUS Hierocl, unde Longinus Tymandenorum Episcopus subscripsit Actis Concilii Constantinop. sub Flaviano LUCAS HOLSTENIUS.

EUDOXIOPOLIS Hierocl. In hanc translatus fuit Philippus Episcopus ἀπὸ τῆς ἐν Ασίᾳ Ἀπαμείας, teste Nicephoro Callisto lib. 14. cap. 39 ubi eam Salambriam olim dictam fuisse affirmat. Romanus ejus Episcopus legitur Conc Chalced Act 6. LUCAS HOLSTENIUS.

NEAPOLIS Pisidiæ civitas Hierocl. Hesychius Neapolitanus inter Pisidiæ Episcopos subscripsit Concilio Nicæno in manuscripto antiquissimo. LUCAS HOLSTENIUS

APA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Lagania*] vel potius Lagina, ut Straboni & [*eidem Not.*]

2 *Hesychius &c*] Joannes Episc. Commacorum provinciæ Pamphyliæ Concil. Constantinop. sub Menna.

3 *Pisinda*] Isinda. Steph. v. Κύμβαλα, & Γεῦδος, ut Notit. pag 19. Hierocl malè Σίνδα pro Γεῦδα Concil Constantinop v.

4 *Fonteianus Chalced.*] Idem subscripsit Synodicæ Gennadii P CP Tom 1 Juris Græco-Rom ubi vocatur Φοντηνός

5 *Sozopolis &c*] Extat Epistola 65. Basilii M τοῖς ἐν Σωζοπόλει scripta.

APAMEA Cibotis Ptol. lib. 5. cap. 2. & dictæ Notitiæ. [1] *Tarsitius* Apamenus Concilio Nicæno primo subscripsit, & *Paulinus* Epist. Synod ad eundem Imperatorem.

TYTIASSUS Notitiæ antiquæ Pisidiæ civitas. *Heraclides* Tituensis in Concilio Constantinopolitano generali secundo legitur pro Tytiassensis, ut reor, estque inter Episcopos Pamphyliæ Pisidiæ vicinæ.

BARIS Notitiæ, & Ptol. ibid. *Heraclius* Barensis ex Pisidia Conc. Nicæno primo interfuit.

[2] ADRIANOPOLIS Notitiæ eidem. *Themistius* hujus Antistes in Pisidia Conc. Constantinop. primo subscripsit, & *Florentius* Adrianopolitanus Epistolæ Synodali ad Leonem Imperatorem.

LIMENOPOLIS libro Concil. Limenis dictæ Notitiæ [3] *Castinus* Limenopoleos eidem Epistolæ Synodali ad Leonem Imperatorem subscriptus legitur.

LAODICEA Combusta Stephano in Galatia, sed Notitiæ in Pisidia; *Lcbe* Incolis dicitur teste Molano. *Messalinus* hujus Laodiceæ, ut reor, Præsulis memoria est in Concilio Chalcedonensi.

[4] SELEUCIA Notitiæ, & Ptolem. ibidem. *Eutychius* Seleuciensis Episcopus Nicæno Conc. subscripsit, & *Alexander* Epist. Synod. ad Leonem Imperatorem.

ADADA Notitiæ, & Ptolem. ibid. in Cod. Palatino. *Ananis* Adadensis meminit Conc. Constantinop. primum, & *Eutropii* Adadenorum civitatis Episcopi eadem Epist. Synod. ad Leonem.

[5] MALLUS dictæ Notitiæ, Malinopolis libro Conc. cujus Episcopus *Attalus* eidem Epistolæ Synodali subscripsit.

SINIANDUS dictæ Notitiæ. *Eugenius* Synnadorum pro Siniandorum Antistes legitur subscriptus Synodicæ Epistolæ ad Leonem Imperatorem.

METROPOLIS Notitiæ & Ptolem. lib. 5. cap. 2. [6] *Eustathius* ejus civitatis Præsul subscripsit Conc. Constantinopol. primo, & *Minophilus* Metropolitanorum Epist. Synod. ad Leonem Imperat.

PARALAUS Notitiæ & Ptol. lib. 5. cap. 6. Paralais. [7] *Patricius* Paraliensis Conc. Constantinop. primo subscripsit, & *Libanius* Pararenus pro Paralaitenus, ut arbitror, dictus, Synod. Epistolæ ad eundem Imperatorem.

BINDEUM Notitiæ, & Leuncl. Bendos, ut reor, juxta Antiochiam hujus Provinciæ Metropolim apud Ptolemæum. *Theodorus* Episcopus Bindei in Conc. Constantinop. generali sexto legitur.

PHILOMELIUM Ptol. lib. 5. cap. 2. quibusdam in Phrygia est. *Theosebius* Philomeliensis ex Pisidia Concilio Constantinopolitano primo subscripsit, & *Marcianus* Episcopus Philomelii Synod. Epistolæ ad Leonem Imperatorem.

PROSTAMA Ptol. lib. 5. cap. 5. *Attalus* Prostamensis in Pisidia Antistes legitur in subscriptionibus primi Concilii Constantinopolitani.

GORTENUS & Theodosiopolitanus Episcopi præter modo dictos subscrip-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Tarsitius &c Conc Nic. 1 subsc.*] Philippus ejus Episcopus translatus fuit Eudoxiopolin, ut ex Nicephoro Callisto pag. antecedenti notavi.

2 *Adrianopolis Not. eid.*] Telemachus subscripsit Concilio Nicæno. Olympius Adrianopoleos Episcopus scripsit contra Origenem de resurrectione, teste S. Maximo ad cap. 7. Dionysii de Eccl. Hierarch. sed ibi Lyciæ tribuit. [*Themistius &c Conc. Constant. 1 subsc.*] Theophilus Chalcedonensi Act. 6. &c.

3 *Castinus &c.*] Uranius Limensis inter Pisidiæ Episcopos subscripsit Concil. Nicæno, ut habet codex MS. antiquissimus.

4 *Seleucia*] cognomento Ferrea Hierocli &c. [*Eutych. Seleuc. Ep.*] Pisidiæ [*Nicæno Concilio subscripsit.*]

5 *Mallus*] Hierocli & [*d. Not. &c. Attalus eidem ep. Syn. subsc.*] ut & Synodicæ Gennadii P CP Tom. 1 Juris Græco Rom. ubi Μαλλῶν Episcopus vocatur

6 *Eustathius &c.*] Polycarpus subscripsit Concil. Nicæno &c. Joannes Concilio Constantinopolitano sub Menna.

7 *Patricius Paraliensis &c.*] Academius Parensis, sive ut MS habet à Paro, inter Pisidiæ Episcopos subscripsit Concil. Nicæno, quem ego ad hunc locum pertinere non dubito.

ſcripſerunt Epiſt. Synod. hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem, ſed à quibus civitatibus vix conjicio.

[1] LYCAONIA.

ICONIUM Notitiæ antiquæ Græcæ, & Ptolem. lib. 5. cap. 6. vulgò *Cogni*, civitas Lycaoniæ, in qua Concilium circa baptiſmum hæreticorum celebratum fuiſſe tradit Euſebius lib. 7. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 6. [2] *Amphilochius* Iconii Metropolis urbis Lycaoniæ Antiſtes dicitur apud Theodoretum lib. 4. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 10. & *Nicomas* apud eumdem lib. 7. cap. 22.

LYSTRA Notitiæ eid. *Paulus* Epiſcopus Lyſtræ Concilio Conſtantinopolitano primo ſubſcripſit.

3 ONASADE Notitiæ eidem. *Conon* Antiſtes Onaſadæ habetur in Concilio Conſtantinopolitano generali ſexto.

AMBLADA Strab. lib. 12. & Notitiæ eidem. 4 *Diomedes* Ambladenſis Epiſcopus Concilio Chalced. ſubſcripſit, & *Severus* Conſtantinopolitano primo.

HONOMADA Notitiæ eidem. 5 *Cyrillus* Honomadenſis Concilio Conſtantinopolitano primo interfuit, & *Tyrannus* Honomadorum, Chalcedonenſi.

LARANDA Ptolem. ubi ſuprà: antiquum nomen hodie retinet, & *Neon* ejus Antiſtes dicitur apud Euſebium lib. 6. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 13.

6 BARATTHA Ptolem. ibid. *Epiphanius* Baratthæus Lycaoniæ Præſul eſt in Concilio Conſtantinopol. ſub Agapeto & Menna.

DERBE Notitiæ, & Ptol. ibid. 7 *Daphnus* Derbenſis Epiſcopus in Lycaonia legitur in Concilio Conſtantinopolitano primo.

HYDA Notitiæ eidem. *Theodoſius* Hydenſis Epiſcopus Concilio Conſtantinopolitano primo interfuit, & *Rufus* Hydæ, Chalcedonenſi.

8 SABATRA Notitiæ eidem & Ptol. lib. 5. cap. 4. *Ariſtophanes* Sobarenſis fortè pro Sabatrenſis Epiſcopus Concilio Conſtantinopolitano primo ſubſcripſit, & *Euſtathius* Savatrorum, qui aliis Ebagenorum, Antiſtes dicitur act. 6. Concilii Chalcedonenſis.

CANNA Ptolem. lib. 5. cap. 6. *Euſtathius* Epiſcopus Cannenſis adfuit Concilio Conſtantinopolitano primo, & *Eugenius* Cannorum, Chalcedonenſi.

BERINOPOLIS dictæ Notitiæ: à qua Bereni populi. *Theodoſius* Berenorum Epiſcopus dicitur in Concilio Conſtantinopolitano generali ſexto.

9 ILISTRUM lib. Conc. Eliſtra Notitiæ antiquæ Græcæ. *Oneſimus* Iliſtri Epiſcopus in Concilio Chalcedonenſi legitur ſub Iconio.

PER-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 De hac provincia, ejuſque origine vide S. Baſilium M. Epiſt. 8.

2 *Amphilochius Iconii &c.*] Fauſtini ejus Epiſcopi defuncti meminit Baſilius Mag. Epiſt. 8 &c. Valerianus adfuit Concil. Epheſino. Oneſiphorus Chalced. Act. 6. pro ſe & Suffraganeis aliquot ſubſcripſit.

3 *Onaſade*] Οὐάσαδα Hierocli edito, ſed MS Οὐάσαδα legit, unde haud dubiè in Concilio Chalcedonenſi Act. 6 pag. 268. Olympius Οὐασάδων Epiſcopus ſub Iconienſi legitur. MS Latinus antiq. Olympio Sadorum legit prima ſyllaba in voce antecedenti abſorpta, neque enim dubito, quin Uſadorum olim ſcriptum fuerit.

4 *Diomedes &c.*] Patritius Ambladenſis ſubſcripſit Conc. Niceno &c.

5 *Cyrillus &c.*] Photinus Honomadorum Concilio Conſtantinopolit. ſub Menna, ſed Pamphyliæ tribuitur. Et Notitia græca inf. in utraque provincia Pamphyliæ & Lycaoniæ recenſet.

6 *Barattha Pt. ibid.*] Hierocli MS Βάρατα, edito Βαράτη, vide pag. ſequenti ad Arana, quæ huc transferenda.

7 *Daphnus &c.*] Thomas in Epheſino.

8 *Sabatra*] Hierocli [*Euſtathius*] Saubatron vertit Interpres antiquus Latinus MS.

9 *Iliſtrum*] Iliſtra &c. [*Not. ant. gr.*] & Hierocli Iliſtra [*Oneſimus*] Iliſtrorum MS. Interpres antiquiſſimus &c. Huc quoque pertinet Martyrius Eliſtrorum Epiſc. Act. 1. Concil. Epheſ. de quo ſup. pag. 291.

PERTE Notitiæ antiquæ. [1] *Leontius* Episcopus Pergensis, pro Pertensis, Concilio Constantinopol. primo subscripsit.

ARANA libro Conciliorum. [2] *Eugenius* Episcopi Aranæ meminit Concil. Chalced. sub Onesiphoro Metropolitano Iconii.

3 ISAURA Ptolem. lib. 5. cap. 4. aliis Isauropolis. *Æthius* Isauropolis in Lycaonia Antistes in Concilio Chalcedonensi legitur, & *Ilaarius* in Constantinopolitano primo.

HYDMAUTUS Hegemonius ejus Episcopus legitur in Concilio Chalcedonensi Act 6 ubi Latini vulgati Gadarenorum habent; sed antiquissimus Interpres Latinus MS. Gadamaum vertit LUCAS HOLSTENIUS.

4 MISTHIUM Ptol. lib. 5. cap. 4. *Armatius* Misthii Lycaoniæ Episcopus sub Iconio dicitur Act. 6. Concilii Chalced. & *Darius* Constantinopolitano primo subscripsit.

CORNA Ptol. ibid. *Inaus* Episcopus Cotnensis pro Cornensis, eidem Concilio Constantinopolitano primo interfuit.

PAPPA Ptolem. ibid. *Eugenius* Episcopus Paspanensis pro Pappanensis in eodem Concilio Constantinopolitano habetur.

PONTUS.

5 CAPPADOCIA PRIMA.

CÆSAREA, quæ prius Mazaca Ptol. lib. 5. cap. 2. vulgò *Tisaria* & *Caisar*. Metropolis Cappadociæ dicitur apud Sozom. lib. 3. cap. 15. [6] *Firmilianus* hujus Antistitis meminit Euseb. histor. Eccles. lib. 6. cap 20. necnon *Eulalii* Socrat. lib 2. cap. 33. Et *Alypius* Cæsareæ Metropolis Cappadociæ primæ Episcopus legitur in Concilio Chalcedonensi.

THERMÆ Antonino in Itiner. & Notitiæ antiquæ in Cappadocia prima. 7 *Theodorus* Thermarum Cappadociæ secundæ, pro primæ, Episcopus habetur in Concilio Constantinopolitano generali sexto.

NYSSA Antonino in Itinerario, & Notitiæ antiquæ. [8] *Gregorius* hujus Episcopus legitur apud Theodoretum lib. 4. hist. Eccles. cap. 28. & *Urius* ejusdem sedis Antistes subscripsit Epistolæ Synod. hujus Provinciæ ad Leonem.

9 CAMULIANA Cedreno, Justinianopolis dicitur etiam Synodo quintæ generali, cui *Basilius* Justinianopolitanus Camulianorum Præsul subscripsit, qui in Collatione 8. ejusdem Synodi dicitur Justinianæ novæ Camulianensium Episcopus.

CISCISSA libro Conciliorum, Ciscisus Notitiæ antiquæ. *Plato* Ciscissæ primæ

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Leontius &c.*] Conon Episcopus civitatis Περγῶν sub Iconiensi legitur in Concil. Chalcedon Act 6. pag 268 Hæc Hierocli edito Πέτρων, MS. Πέτρων ubi MS antiquus Pertorum vertit.

2 *Eugenius meminit Conc. Chalced. &c.*] Act. 6 pag 268 Βαράγγων Episcopus vocatur, Hierocli MS. Βαρατα, edito Βαράτη, unde fortè legitur Βαράτων pro Βαράγγων, & sic olim legit antiquissimus Interpres Lat. MS. ubi Eugenius Baratorum legitur.

3 *Isaura Ptol. lib 5 c. 4*] Hierocli & aliis Isauropolis [*Æthius &c.*]

4 *Misthium Ptol. lib 5 c. 4*] Hierocli Μιστεία, & sic in Act Græcis Conc. Chalced Act. 6 p 268 Armatius Μιστείας disertim scribitur, & in MS. antiquissimo Latino Mistiæ legitur.

5 Quomodo Cappadocia ex una solida provincia in duas dissecta fuerit, vide Gregorium Presbyterum in vita S. Gregorii Nazianzeni.

6 *Firmilianus &c.*] Hermogenis mentio extat apud S. Basilium Epist. 74 Baron. a. c 372. num 7. Basilius Magnus ejusdem Ecclesiæ lumen, & Eusebius, qui Basilio decessit. Archelaus, qui sub Sisinnio Patriarcha Constantinopolitano sedit, commemoratur Photio Cod. 52 Hunc præcessit Helladius, qui adfuit Concilio Constantinop. sub Nectario, successor S. Basilii M. teste Socrate hist Eccles. lib. 5. cap. 8. ad eum extat S. Gregorii Nazianzeni Epist. 53 & 54.

7 *Theodorus &c.*] Elpidius Chalced Act 6.

8 *Gregorius &c. Hist Eccl cap 28*] frater Basilii Magni scriptis clarissimus. Heraclidas, qui duas Epistolas contra Massilianos scripsit, commemoratur a Photio Cod 52.

9 *Camuliana*] Notitiis [*Cedreno*] Nova Justinianopolis &c. [*Cui Basilius Justinianopolitanus*] quondam [*Camulianorum &c*]

primæ Cappadocum provinciæ Episcopus Concil. Constantinopolitano generali 6. subscripsit, & ante eum, nullum hujus urbis Antistitem in Conciliis reperi.

THEODOSIOPOLIS Armeniæ Notitiæ antiquæ sub Cæsarea in Cappadocia. *Olympius* Theodosiopolis magnæ Armeniæ Concilio Chalcedonensi interfuit.

CAPPADOCIA SECUNDA.

1 THYANA Ptol. lib. 5. cap. 6. adhuc *Tyana* vulgò dicitur. Ex ejus Episcopis *Eupsychius* subscripsit Concilio Nicæno, & *Patricius* Tyanorum Metropolis Epist. Synod. hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem, necnon *Euphratas* Tyanensium Metropolita Collationi 8. Synodi Constantinopolitanæ generalis quintæ.

DOARA Basilio Mag Epist. 10. vicus *Γαγάδαμα* Hierocli. Georgium ejus Episcopum commemorat S. Basilius dicta Epist. Erat primùm Cappadociæ 2 infra pag. seq in tertia ponitur. LUCAS HOLSTENIUS

CYBISTRA Strab. lib. 12. vulgò *Armenacha*. *Timotheus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Nicæno primo, & *Cyrus* Cibistuliæ, pro Cybistræ, Epist. Synodali hujus provinciæ ad Leonem.

FAUSTINOPOLIS Anton. in Itiner. *Daniel* Faustinopolitanus Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

SASIMI Anton. in Itiner. in Ciliciæ confinibus, vulgò *Sasum* teste Leunclavio. *Gregorius* Sasimorum, & postea Nazianzi Episcopus fuit ex Socrate lib. 7. hist Ecclef. cap. 35.

JUSTINOPOLIS libro Conciliorum, urbs Cappadociæ secundæ. *Patrophilus* Justinopolis Episcopus Synodali Epistolæ hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem subscripsit, & 2 *Petrus* Justinopolitanus Concilio Constantinopolitanò sub Agapeto & Menna.

3 ASUNA secundæ Cappadociæ urbs, eidem Epistolæ Synodali ad Leonem, cui *Ambrosius* ejus Episcopus subscripsit.

CAPPADOCIA TERTIA.

4 MOCISSUS Constant. Porphyrog. them. 2. dicto Armeniarum, Metropolis tertiæ Cappadociæ ab Imperatore Justiniano facta, & ab ejus nomine Justinianopolis dicta. *Theodosius* Metropolis Justinianopolitanorum Episcopus Concilio generali 5. subscripsit, & *Theopemptus* Mocissi, seu Justinianopoleos Episcopus in secunda Cappadocia, Constantinopolitano generali sexto.

5 NAZIANZUM Porphyrog. ibidem. *Gregorii* hujus Episcopi meminit Socra-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Thyana &c*] Theodorus, ad quem aliquot literæ Gregorii Nazianzeni extant epist. 81 & sequentes aliquot. Metropolitam agnoscit Ep. 87 nam Pascha nunciaverat, & clarius Epist 88. qua Nazianzenæ Ecclesiæ provideri petit Greg Ep. 35. [*Eupsychius subsc. Conc Nic*] Anthimus apud S Basilium Mag Epist 64 [*Patricius Tyanorum Metropolis*] Concilio Chalced. Act 6. & [*Epist. Syn. &c.*] Euthenius apud Theodoretum Epist. 112. vixit tempore Concil. Ephesini. Anthimus primus fuit novæ Metropolis quasi Archiepiscopus, de cujus æmulatione contra S Basilium Mag. vide Epist. 33 Gregorii Nazianzeni, & Basilii Magni Epist 58

2 *Petrus Justinop Concil Constant. sub Agapeto & Menna*] quo loco ἡ τῶν Ἰουστινιανῶν μητρόπολις τῆς β Καππαδοκῶν ἐπαρχίας vocatur.

3 *Asuna*] Nulla hoc nomine civitas unquam fuit In Græco fuit Ἐπίσκοπος Σασίμων, inde olim Episcopus Sasimæ, unde rejecta prima litera Asima, & tandem confusis literarum cruribus Asuna, ita error errorem trahit. ideoque subscriptiones illæ sunt vitiosissimæ

4 *Mocissus*] Procop. lib 5. ædificiorum pag. 48. [*Justinianopolis dicta.*] Petrus ejus Metropol &, ni fallor, primus legitur in Conc Constant sub Agapeto & Menna Act. 2. de qua supra notavi pag. 207.

5 *Nazianzum*] Nazianzus [*Porphyrog. ibid.*] Gregorius pater S Gregorii Nazianzeni & decessor. Ipse autem Gregorius patris potius coadjutor, quam Episcopus Eulalium sibi substituit, uti in vita S Gregorii [*Theodosius Ep Syn. ad Leonem subscripsit.*] & ante Chalcedonensi Act. 6 S Gregor Nazianz. Epist 50 ad Olympium Præsidem ostendit Nazianzum antea ad 2. Cappadociam pertinuisse, ab Olympio autem Præfecto primæ attributam fuisse. Inde ad pristinum rediisse statum: nam secundæ attribuit eam Hierocles postea tertiæ annumeratæ.

Socrates lib. 7 hist. Eccles. cap. 35. & *Theodosius* Epistolæ Synodicæ ad Leonem subscripsit.

1 COLONIA, Colonea Porphyrog. ibid. *Aristomachus* Episcopus Colonorum Epistolæ Synodicæ Cappadociæ secundæ, à qua maxime tertia extracta est, ad Leonem subscripsit, & *Euphrasius* Colonensis Concilio Nicæno primo.

2 PARNASSUS Porphyrog. ibid. *Eustathius* Parnassi Episcopus Conciliabulo Ephesino subscripsit, *Pancratius* Conciliabulo Sardicensi, & *Eustathius* Paterni, pro Parnassi (non enim legitur Paternum in hac provincia) dictæ Epistolæ.

3 DOARA Gregorio Nazianzeno oratione 30. *Anebrius Doaræ* Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ Synodicæ, ubi mendosè legitur Doalæ.

ARMENIA PRIMA.

4 SEBASTA vel Sebastia Ptolem. lib. 5. cap 6. vulgò *Saustia*. *Eustathius* ejus Episcopus dicitur apud Theodoretum lib. 2. hist. Eccles. cap. 24. & Sozomenus *Meletii* ejusdem civitatis Episcopi meminit lib. 4. cap. 24. *Joannes* autem Sebastæ Metropolis Armeniæ primæ Antistes subscripsit Epistolæ Synod. hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

SEBASTOPOLIS Ptol. ibid. vulgò *Suvas*. 5 *Gregorius* hujus sedis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodali.

6 NICOPOLIS Ptol. lib. 5. cap. 7. vulgò *Gianich* teste Castaldo, & aliis *Chiorme*. *Joannis* Nicopolitani Præsulis subscriptio habetur in Concilio Chalcedonensi, & in eadem Epistola Synodali.

SATALA Ptol. ibid. 7 *Euethius* Satalæ Episcopus subscripsit Concilio Nicæno primo, & *Epiphanius* Ataleni, pro Satalem, eidem Epistolæ.

8 BERISSE Notitiis antiquis Græcis. *Maxentius* Barissæ pro Berisses Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodali ad Leonem.

ARMENIA SECUNDA.

MELITENE Ptol. lib. 5. cap. 7. vulgò *Malatia* teste Nigro. 9 *Letojum* hujus Episcopum habet Theodoretus lib. 4. cap. 10. & *Otrejum* Socrates lib. 5. cap 8. *Constantinus* vero Melitenæ Metropolis Armeniæ dicitur in Concilio

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Colonia, Colonea Porphyr ibid.*] Euphronio Episcopo Coloniæ Armeniorum scribit Basilius Magn. Epist. 312. Epistola quoque 290 ad Armeniam tum pertinuisse ostendit. Euphronius autem ex Colonia Nicopolin translatus fuit a Basilio, ut Epist. 193. [*Aristomachus*] Concilio Chalced. Act 6 [*Euphrasius Colonen Con Nic.* 1] Arnobius Ephesino latrocinio. Daniel Ephesino I ubi Cappadociæ II. tribuitur in Græcis, Latinisque Codicibus Sic Basilius Magnus Epistola 290 Bosporio Coloniæ Episcopo scribit Greg Nazianzenus Epistolam 14. & Basilius Magnus eidem Epist. 86.

2 *Parnassus*] Vide de hac civitate Gotifredum ad Philostorgium pag 53 Parnassi Episcopum egregiè laudat Gregor. Nazianz. Epist. 164 Παρνασσὸς Basil. Mag Epist 185 &c. Ecdicius Παρνασσηνὸς Episcopus apud Basil Mag Epist. 10 hoc nomen corruptum apud Greg Nazianz. Epist. 219 & in hujus mortem scripsit Consolatoriam Epist 185.

3 *Doara Greg Naz. or.* 30] quam habuit in Eulalii Doarensium Episcopi electione &c Vicum vocat Basilius Magnus Epist. 10 ubi Georgii ejus Episcopi meminit, & Hierocli in Notitia Ρεγεδόαρα.

4 *Sebasta &c. Vulgò Saustia*] Eulogius Sebastensis Armeniæ minoris subscripsit Concil. Nicæno. [*Eustathius*] vide Basilium Mag de illius heresi Epist 8. & Epist. 74. qui & ipse minori Armeniæ eam tribuit, adde Epist 187. & Epist 78 [*Meletii &c. c* 24] qui inde Antiochiam translatus fuit.

5 *Gregorius &c.*] Cecropius Chalcedonensi Act. 6

6 *Nicopolis &c. Chiorme*] Beati Theodori ejus Episcopi meminit S Basilius Epist 187 apud Baron. An. C 370 num 16 Item Frontonis Epist 10. quem Arriani substituerunt.

7 *Euethius &c. subscr. Conc Nic* 1] Pæmenio Satalorum Episcopo scribit Basilius M Epist 313. & fortassis hic est, de quo scribit Epist 133 ad Satalenses &c Anatolius Chalced Act. 6.

8 *Berisse &c.*] Hujus loci meminit Basil M. Epist. 179. ubi Βήρισα vocatur.

9 *Letojum hujus Episcop habet Theodoret lib 4. cap* 10.] ejusdem mentio apud Photium Cod 52. ubi absolute Litojus Armeniæ Episcopus vocatur, scilicet quia Metropolita ejus provinciæ

lio Chalcedonensi. Sed hujus pluriumque aliarum situs cum Ptol. non convenit.

ARCA Antonino in Itiner. 1 *Lucianus* Arcorum Episcopus subscripsit Concilio Antiocheno apud Socratem lib. 3. hist. Eccles. cap. 21. & *Joannes* Epistolæ Synodali hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

2 COMANA Anton. ibid. vulgò *Arminacha*. *Zotici* Comanensis Episcopi meminit Eusebius lib. 5. hist. Eccles. cap. 15. & *Leontii* Socrates lib. 3. cap. 21. subscripsit etiam *Theodorus* Comanensium Armeniæ secundæ Præsul Collationi 8. Synodi quintæ generalis.

3 ARABYSSUS Anton. ibid. *Oterius* hujus sedis Antistes subscripsit Concilio Constantinopol. primo, & *Adelphius* Epistolæ Leonis Imp. ad Anatolium Constantinop. parte 3. Concilii Chalcedonensis.

4 COCUSUM Anton. ibid. *Domnus* hujus Episcopus Concilio Chalcedonensi, & *Joannes* quintæ Synodo generali subscripserunt.

ARIARATHIA Anton. ibidem. 5 *Adelphus*, qui Arabiæ dicitur in Epistola hujus provinciæ ad Leonem, Ariarathiæ potius fuit, cùm Arabia ibi non extet; & *Acacii* hujus sedis Episc. mentio fit apud Evagrium lib. 2. hist. Eccl. cap. 18. Sed hujus pluriumque aliarum situs cum Ptol. non convenit.

6 AMASA Concilio Nicæno primo, cui *Eutichianus* Amasæus Antistes interfuit.

7 ZELONA libro Conciliorum. *Heraclius* Zelonensis in Armenia Episcopus Concilio Nicæno primo subscriptus legitur.

SOPHENE item lib. Conciliorum. 8 *Arsaphius Sophenensis* subscripsit eidem Concilio Nicæno primo.

9 DIOSPONTUM eidem libro Concil. *Acrites*, qui & aliis *Aristeus*, Diosponti Episcopus in eodem Concilio Nicæno primo habetur.

GALATIA PRIMA.

10 ANCYRA Ptolem. lib. 5. cap. 4. vulgò *Anguri*, & Turcis *Enguri* teste Leuncl. Metropolis Galatiæ dicitur apud Theodoretum lib. 2. c. 7. *Basilii* hujus

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Lucianus &c.*] & Chalced. Act. 6

2 *Comana &c. vulgò Arminacha*] De Alexandro Carbonario primo hujus loci Episcopo Gregorius Nyssenus in orat. de Sancto Gregorio Thaumaturgo. Elpidius Comanensis subscripsit Concilio Nicæno, sed ille ad Hellenopontum pertinet. [*Leontii Socr. lib. 3. cap. 21.*] Hormisdas sub Theodosio II apud Photium Bibl. cap. 52 fuit enim Σύγχρονος Alypio Cæsariensi. Acacius adfuit Concilio Ephesino, Heraclius Chalcedonensi.

3 *Arabyssus*] Arabissus &c. Leontii Episcopi sermones legit Photius cod. 272. Adolius subscripsit Concilio Chalced. Act. 6. Sed per Chorepiscopum Adelphium.

4 *Cocusum*] Cucusus.

5 *Adelphus qui Arabia*] lege Arabyssi, de quo paulò ante. [*Acacii &c.*] Idem adfuit Latrocinio Ephesino Act. 1. Concilio Chalcedonensis eique pro se, & Constantino Melitine Episcopo subscripsit, adfuit etiam ipsi Chalcedonensi Act. 6.

6 *Amasa &c.*] Hic quoque Episcopatus vitio creatus ex Amasia Diosponti, sive Hellenoponti civitate primaria.

7 *Zelona*] Eadem quæ Zela unde Heraclius ille Zelon Episcopus genitivo plurali vocatur, quem MS. antiquissimus Diosponto, sive Hellenoponto rectè tribuit. [*Heraclius &c.*] idem antea adfuerat Concil. Neocæsariensi, ubi Armeniæ majoris vocatur.

8 *Arsaphius &c.*] Inter Episc. Armeniæ majoris.

9 *Diospontum*] Episcopatus supposititius ex codicum vulgarium confusione natus. Manuscriptus antiquissimus DIOSPONTI hìc seorsim ponit, ut provinciæ nomen, cui deinde subjicitur Eutychianus Amasiæ Episcopus. Unde certum est Diospontum ante fuisse, qui postea Hellenopontus appellatus fuit. Ita quoque Ortelius Dispontum a veteri medico appellatum observavit.

Præter duas illas provincias Armeniæ ad Imperium Constantinopolitanum pertinentes, alia fuit Armenia, quæ Persarum Imperio suberat, ideoque ἡ Περσικὴ Ἀρμενία vocatur. Ea quoque Episcopum habuit, ut ex Theodoreto apparet, cujus Epistola 77 Eulalio Episcopo τῆς Περσικῆς Ἀρμενίας scripta legitur. Et hic idem fortè Catholicus Armeniæ postea appellatus fuit, qui plures sub se Episcopos habet. Sed & sequens Epistola Theodoreti 78 scripta est Eusebio ejusdem regionis Episcopo, unde plures tunc ejus provinciæ Episcopos fuisse apparet.

10 *Ancyra &c. Enguri &c. apud Theod. lib. 2. cap. 7.*] Marcellus ejus Episcopus Concilio Nicæno adfuit ambiguæ, vel adulteratæ fidei plerisque suspectus. De quo Epiphan. hæres. 72. & Eusebius Cæsar. Athanasio ejusdem Episcopo scribit Basilius Magn. Epist. 53. Arabianus adfuit Concilio Constantinopolitano sub Nectario. [*Basilii &c. Mem. est apud Sozom. lib. 3. cap. ult.*] & apud Epiphanium hæres. 71 ubi ejus disputationes cum Photino commemorat.

hujus Episcopi memoria est apud Sozom. lib. 3. cap. ultimo, & *Anastasius* subscribens Chalcedonensi Concilio Ancyræ Metropolis Galatiæ Episcopus nominatur.

TABIA Notitiæ antiquæ Græcæ. [1] *Dicasius* Episcopus Tabiensis Concilio Nicæno primo, & *Anastasius* Tabiæ vicem agens Dorothei Ancyræ Episcopi Concilio Constantinopolitano generali quinto subscripserunt.

[2] JULIOPOLIS seu Iliupolis lib. Concil. *Philadelphus* Juliopolis Præsul adfuit Concilio Nicæno primo, & *Joannes* Iliupolis generali 6.

[3] ASPONA Anton. in Itiner. *Palladii* hujus sedis Episcopi mentio fit apud Socratem lib. 7. hist. Eccles. cap. 35. necnon *Eusebii* in Concilio Ephesino.

BERINOPOLIS Galatiæ primæ civitas libro Conciliorum & Notitiæ antiquæ: sed hujus Episcopum non inveni ante *Stephanum*, qui Synodo Constantinopolitanæ generali 6. subscripsit.

[4] CINNA seu Ciæna Ptol lib. 5. cap. 4. Ex ejus Episcopis *Gorgonius* subscripsit Conc. Nicæno primo, & *Acacius* Chalcedonensi.

ANASTASIOPOLIS Notitiæ antiquæ. *Theodorus* hujus sedis Præsul Conc. Constantinop. generali sexto adfuit: nec prius alium inveni.

[5] GALATIA SECUNDA.

PESSINUS Ptol lib. 5. cap. 4. vulgò *Possene* teste Theveto. *Demetrii* hujus Episcopi meminit Sozomenus lib. 8. hist. Eccles. cap. 17. *Theoctistus* Pissinuntis Ponti Galatiæ secundæ Metropolis Chalcedonensi subscripsit, & *Acacius* Pessinuntinus Metropolita Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

ORCISTUS Notitiæ antiquæ Græcæ. *Domnus* Orcistensis Episcopus subscripsit Conc. Ephesino, & *Longinus* Orcisti Chalcedonensi.

[6] PETENISUS Ptolem. ibidem, ubi Peteneſſus in Cod. Palat. *Pius* Petenessensis Concilio Romano 6. sub Symmacho subscripsit.

[7] TROCMI Ptolem. ibidem, Trocmi antiquæ Notit. *Ciriaci* Trocmadorum Episcopi subscriptio habetur in Concilio Chalcedonensi, & *Theodori* Trocnadorum Concilio generali 6.

PONTUS POLEMONIACUS.

NEOCÆSAREA Ptol. lib. 5. cap. 6. vulgò *Nixar* Leunel. dicitur. [8] *Gregorii* hujus Episcopi meminit Enseb. lib. 7. hist. Eccles. cap. 13. & *Eusippus* Neocæsareæ Metropolis Antistes Epist. Synod. hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem subscripsit.

TRAPEZUS Strab. lib. 12. vulgò *Trebisonda*. Ex ejus Episcopis *Domnus* interfuit Concilio Nicæno primo, & *Atarbius* Chalcedonensi.

CERASUS Strab. ibid. vulgò *Chirisonda*. [9] *Gregorius* Cerasuntis Ponti

I i Pole-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Dicasius &c Conc Nic.1.*] Julianus adfuit Ephesino latrocinio Act 1. Conc. Chalced. & Chalced Act 6 &c.

2 *Juliopolis, seu Iliupolis*] Hierocli Heliopolis, sed male. [*Philadelphus &c. Conc Nic 1*] Meliphthongus in Conc. Chalced pag 93. ubi Ἠλιεπόλεως male in Græcis editur Sed rectius pag 95 & 262.

3 *Aspona Anton. in Itin*] & Hierocli. [*Euseb in Conc Ephes*] Hyperechius Chalced. Act 6

4 *Cinna, seu Ciæna Pt. l. 5 c 4.*] & Hierocli Gregorius Cinnensis Galatiæ primæ adfuit Concilio Neocæsariensi. [*Gorgon. &c. Nic 1.*] Philumenus Ephesino &c

5 *Galatia secunda*] quæ est Salutaris.

6 *Petenisus &c. in Cod. Pal*] Hierocli Petinesus &c.

7 *Trocmi &c. antiq Not*] Trocmada Hierocli, vel ut legit MS Trocnada. Sic MS antiquissimus Concil. Chalced Cyriacus Trognadensis vocatur, & Act 6 Trocnadon, ubi & in Græcis Τροκνάδων editur

8 *Gregorii*] Thaumaturgi [*hist Eccles. cap. 13*] Musonii Basilius Mag. Epist 64 Longinianus subscripsit Concilio Nicæno. Idem quoque subscripsit Concilio Neocæsariensi, ubi Longinus vocatur

9 *Gregor &c Conc Ephes &c*] Gratidianus Chalced. Act 6. idemque, ut puto est [*Gratianus*] qui [*Ep Syn. hujus Prov.*]

Polemoniaci Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Gratianus* Epistolæ Synodali hujus provinciæ.

POLEMONIUM Ptol. ubi suprà, vulgò *Vatiza* dicitur Nigro. *Joannes* hujus Episcopus in Concilio Chalcedonensi legitur, & in subscriptionibus Epistolæ Synodalis ad Leonem Imperatorem.

COMANA PONTICA Ptol. ibid. vulgò *Com*, & incolis *Zabachzan* dicitur teste Nigro. Ex ejus Episcopis [1] *Prothymius* adfuit Concilio Ephesino, & *Petrus* in Epist. Synodali hujus provinciæ legitur.

2 PTYUSA Ptol. ibid. nunc *Pitiusa* dicitur vulgò. *Stratophilus* Ptyusii Præsul subscripsit Concilio Nicæno primo inter Episc. Ponti Polemoniaci.

3 HELENOPONTUS.

4 AMASIA Constant. Porphyrog. Them. 2. dicto Armeniaco, vulgò etiam *Amasia*. *Eulalius* hujus sedis Antistes dicitur apud Sozom. lib. 7. hist. Eccles. cap. 2. & *Seleucus* Amasiæ Metropolis Helenoponti Episcopus subscripsit Epistolæ Synodali hujus provinciæ ad Leonem Imperatorem.

AMISUS Constant. Porphyr. ibid. vulgò *Simiso* incolis, & *Hemid* Turcis, teste Leunclavio. *Erythrius* Episcopus Amisi subscripsit eidem Epistolæ Synodali.

SINOPE Constant. Porph. ibid. *Sinabe* vulgò dicitur Turcis, Leunclavio teste, & aliis *Sinope*. Ex ejus Episcopis *Antiochus* in actis Conc. Chalcedonensis legitur, & *Ælianus* in eadem Epistola Synodali.

5 IBOREA Constant. Porph. ibid. *Pantophilus* hujus Antistes subscripsit Conc. Constantinop. 1. & *Uranius* eidem Epist. Synodali.

ANDRAPA, quæ & Claudiopolis Nova, Ptol. lib. 5. cap. 4. 6 *Paralius* Andraporum Episcopus adfuit Concilio Chalcedonensi.

7 ZELA Notitiæ antiquæ Græcæ. Epistola Synodica Episcoporum Helenoponti ad Leonem Imperatorem meminit *Hiperitii* Episcopi Tili, pro Zeli, ut puto, & *Atticus* Episcopus Zelorum subscripsit eidem Concilio Chalcedonensi.

PAPHLAGONIA.

GANGRA Sozomeno hist. Ecclesiast. lib. 3. cap. 13. qui hanc Paphlagonum Metropolim vocat, vulgò *Gangria* teste Leuncl. & *Kengara* Turcis. 8 *Petrus* Gangrenæ Metropolis Episcopus Epist. Synod hujus provinciæ ad Leo-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Prothymius &c.*] Elpidius Comanensis subscripsit Concilio Nicæno, sed ibi Diosponto accensetur.

2 *Ptyusa &c. Stratophilus Ptyusius &c.*] inter Episcopos Ponti Polem. Sed quamvis trans Pontum in solo Barbarico ipsa Pityus sita esset, ut & Sebastopolis, quam Justinianus Pityusæ conjunxit. Justinianus Novell. 28. Ponto Polemoniaco, præter quinque superiores, duas alias accenset civitates, Pityunta & Sebastopolin, quæ trans Pontum in solo Barbarico sitæ nullam per se constituebant provinciam. Eas ergo ad ponti præfecturam spectare voluerunt Imperatores antiqui ante Justinianum. Hinc Stratophilus Pityusius, sive Pityuntos Episcopus in subscriptionibus Conc. Nicæni legitur: nam Pityusa illa Ptolemæi, si modo vera lectio est, Episcopum nunquam habuit.

3 *Helenopontus*] qui ante Diospontus.

4 *Amasia*] Straboni, Ptolem. Hierocli &c. [*Seleucus &c.*] Idem antea subscripserat damnationi Eutychii in Concil. Constantinopolitano Flaviani Act. 1. Concilii Chalcedonensis, ubi male Ἑλλησπόντου pro Ἑλενοπόντου ex vitiosa versione Latina annotant. Simili errore in Actis Concilii Ephesini Palladius Ἀμασίας Ἑλλησπόντου editur pro Ἑλενοπόντου. Eutychianus quoque Amasiæ Episcopus provinciæ Diosponti subscripsit Concilio Nicæno, ut supra pag. 248. ad vocem Diospontum notavi.

5 *Iborea*] Ibora Justiniano Novell. 28. Hierocli; & [*Constant. &c. Uranius eid. Ep. Syn.*] & Concil. Chalcedon. Act. 6.

6 *Paralius &c. Concil. Chalcedonensi*] Strategius Ephesino. Sed in Ephesino quoque Concilio Παράλιος Ἀνδράπων τῆς Ἑλλησπόντου, quasi diversus sit à Strategio Ἀνδράπων τῆς Ἑλενοπόντου, quem Græci codices ibidem agnoscunt. Sed antiquissimus MS. Latinus ibidem Helenoponti legit. Alibi in eodem Concilio Ephesino Παράλιος Ἀνδραπηνῶν.

7 *Zela &c.*] meminit Zelorum civitatis S. Basilius M. Epist. 72. οὐκ ἄλλη πίστις ἐν Ζήλοις. & sequenti Epist. 73. Ecclesiæ Ζηλέων, quam hæretici tunc pervaserant.

8 *Petr. Gangr. Metrop. Episc.*] Concilio Chalcedonensi. Act. 6. & Basilidis Episc. meminit Basil. M. Epist. 72. & 73.

Leonem subscripsit, & *Alexander* subscribens collationi 8. Concilii Constantinop. Gangrenorum Metropolis Episcopus dicitur.

JUNOPOLIS Constant. Porph. them. 7. Paphlagonica dicta. *Petronius* hujus Antistes habetur in Conc. Nicæno primo, & *Rhenus* Chalcedonensi.

[1] SORA Porphyrog. ibid. vel Sura Epistolæ Synodali hujus provinciæ: in qua *Olympius* Episcopus Surenus, pro Sorenus, legitur.

POMPEJOPOLIS Strab. lib. 12. *Sophronius* hujus Episcopus vocatur apud Socratem histor. Eccles. lib. 2. cap. 31. *Philadelphus* Pompejopolis Concilio Nicæno subscripsit, & [2] *Ætherius* Epistolæ Synodali hujus provinciæ.

AMASTRIS Strab. ibid. vulgò *Famastro*. *Palmas* Amastridis Episcopus dicitur apud Eusebium lib. 3. hist. Eccles. cap. 22. & [3] *Saturnellus* Epist. Synodali Paphlagoniæ subscripsit.

DADIBRA Hierocli & Constantin. Porphyrogenito. Polychronius ejus Episcopus per Petrum Gangrenum Metropolitam subscripsit Concilio Chalcedonensi Act. 6. LUCAS HOLSTENIUS.

[4] H O N O R I A S.

CLAUDIOPOLIS Notitiæ antiquæ Græcæ, Bithynium dicitur Strab. lib. 12. vulgò *Castromena*. *Callicratis* hujus civitatis Præsulis meminit Sozomenus lib. 3. hist. Eccles. cap. 21. ut autem Metropolim esse scias, *Calogerus* Claudiopolis Ponticæ Honoriadis Metropolis Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Epictetus* Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

[5] HERACLEA PONTI Ptol. lib. 5. cap. 1. vulgò *Penderach*. *Eusebius* hujus Episcopus legitur in actis Concilii Ephesini.

TIUM, Teium Strab. lib. 12. & Tion Ptol. ubi suprà. [6] *Apragmonius* Tii Episcopus subscripsit eidem Concilio Ephesino.

[7] CRATIA, quæ & Flaviopolis Ptol. ibid. *Epiphanius* Cratiæ Honoriadis Episcopus in eodem Concilio Ephesino habetur, & *Genethlius* in Chalced.

PRUSA Ptol. lib. 5. cap. 1. *Burech* hodie vulgò dicitur. *Hesichius* Prusensis juxta Hippium fluvium Concilio Nicæno primo subscripsit inter Episcopos Bithyniæ Honoriadi vicinæ.

B I T H Y N I A.

NICOMEDIA Ptol. lib. 5. cap. 1. vulgò *Comidia*. *Anthimi* hujus sedis Episcopi meminit Euseb. hist. Eccles. lib. 8. cap. 6. & *Eumonius* Nicomediensium Metropolitanus vocatur in Concilio Chalcedonensi.

CHALCEDON Strab. lib. 12. vulgò *Chalcedona*, & Turcis *Caltirin*. *Eusebius* ejus Episcopus habetur apud Theodoretum lib. 5. cap. 7. & *Maris* ibidem, qui subscripsit Concil. Nicæno primo. Metropolis quantum ad honorem in Conc. Chalced. facta est, ut in ejus act. 13. legitur, unde *Marianus* Metropolis Chalcedonensis Antistes dicitur in relatione Conc. Constantinopolitani ad Hormisdam.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sora*] Hierocli [*& Porph. &c.*] pro Theodoro Surorum Episcopo subscripsit Conc. Chalced. Act. 6. Petrus Gangrenus.

2 *Ætherius Epist. Syn. hujus provinciæ*] & Chalcedonensi Act. 6.

3 *Saturnellus &c.*] Hesychius subscripsit Concilio Nicæno &c. Themistius Chalcedonensi Concilio Act. 6.

4 De hac provincia, ejusque Metropoli vide P. Marcam Concord. lib. 2. c. 9. pag. 223.

5 *Heraclea Ponti &c. Eusebius &c. in actis Concil. Eph.*] ubi appellatur Heraclea Honoriadis. Theodorus Concil. Chalcedon. Act. 6.

6 *Apragmonius &c. Conc. Eph.*] & Chalced. Act. 6.

7 *Cratia &c. ibid.*] Filetus a Cratia subscripsit Pseudo-Sardicensi Synodo. In Actis Conciliorum Græcis Κρατεία legitur, apud Hieroclem & Constantinum Porphyrog. Κρατία. & sic MS. Latinus Cratiensis. Hæc alio nomine Flaviopolis dicta. In nummo Juliæ Severi apud Fr. Godefridum ΚΡΙΤΙΑ ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΙΣ legitur.

PRUSA ad Olympum montem Ptol. ibid. Prusias lib. Conciliorum, hodie *Bursa* teste Bellonio, & *Cheris* Turcis. *Georgius* Prusiadis juxta Olympum montem in Bithynia subscripsit Concilio Nicæno primo.

PRÆNETUM Notitiæ antiquæ Græcæ. *Sisinnii* Præneti Episcopi subscriptio habetur in quinta Synodo generali.

[1] HELLENOPOLIS eidem Notitiæ. Helena Procop. lib. 1. de bello Persico: Drepanum est Ptolemæo ubi supra. *Palladii* hujus civitatis Præsulis mentio fit apud Socratem libro 7. hist. Eccles. cap. 35. & *Macrinus* Hellenopolis Bithyniæ subscripsit Concilio Nicæno primo.

BASILINOPOLIS eidem Notitiæ. [2] *Gerontius* Basilinopolitanus Antistes interfuit Concilio Chalcedonensi.

APOLLONIAS eidem Notitiæ. *Gorgonium* Apolloniæ Bithyniæ Episcopum habet Concilium Nicænum primum.

[3] HADRIANA eidem Notitiæ. Hadrianopolis lib. Concil. *Euethius* Hadrianopolis Bithyniæ Episcopus eidem Concilio Nicæno primo subscripsit.

CÆSAREA, quæ & Smyrdiana Ptol. ubi supra. Ex ejus Episcopis [4] *Rufus* adfuit eidem Concilio Nicæno primo.

ARISTA dictæ Notitiæ, quæ Aristium libro Concil. *Paulus* Aristii civitatis Præsul subscripsit Concilio Chalcedonensi.

PATAVIUM Ptolem. lib. 5. cap. 1. vulgò *Polmen* teste Molano. *Stephanus* Patavii Asiæ Antistes Concilio Romano 5. sub Symmacho subscripsit.

DABLIS Ptolem. ibid. *Polichronius* hujus civitatis Præsul in subscriptionibus ejusdem Concilii legitur.

NEOCÆSAREA Stephano de Urbib. *Olympius* Neocæsareæ Episcopus Concilio Constantinopolitano primo subscripsit inter Episcopos Bithyniæ.

CIUS Strab. lib. 12. [5] *Cyrillus* Episcopus Cii subscripsit Concilio Nicæno primo.

BITHYNIA ALTERA.

NICÆA Strab. lib. 12. vulgò *Nichea* Sophiano teste. [6] *Theognidis* & *Cristi* ejus Episcoporum meminit Theodoretus lib. 1. hist. Eccles. cap. 20. Metropolis autem facta est in Concilio Chalcedonensi, ut in ejus act. 13. videre est. Unde *Anastasius* Relationi Synodi Constantinopolitanæ ad Hormisdam subscribens se Nicæensium Metropolitam nominat. Non tamen ab initio suffraganeos habuit, ut in eodem Concilio legitur: sed tantùm seculis posterioribus & circa tempora Concilii generalis sexti, in quo Bithyniæ secundæ, cui Nicænus Antistes præerat, memoria est.

APAMEA Ptolem. lib. 5. cap. 1. vulgò *Apami*. *Callinicus* Apameæ Bithyniæ Præsul in Concilio Chalcedonensi legitur.

LINOE Notitiæ antiquæ Græcæ. Sed ejus Episcopum non legi ante *Anastasium*, qui Concilio generali sexto subscripsit.

GORDUS servorum eidem Notitiæ antiquæ. *Isidorus* Gordi servorum in Bithynia Concilio generali sexto interfuit.

Alias hujus provinciæ sedes recensent Notitiæ antiquæ huic operi subjungen-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Hellenopolis*] Helenopolis &c. [*Helena Procop. l.* 1. *de bello Pers.*] & præsertim de ædificiis lib. 5. pag. 46. [*Palladii &c. hist. Eccl. c.* 35.] & Nicephorus Callistus lib. 14. cap. 39. translatus inde fuit Asponam Galatiæ. vide supra pag. 249. sicut Alexander ejusdem Ecclesiæ Episcopus translatus fuit Hadrianos. de apud Hieroclem. Alexander Episcopus Helenopoleos translatus fuit εἰς Ἀδριανὰς teste Nicephoro Callisto lib. 14. cap. 39.

2 *Gerontius &c.*] Dominicus Concilio CP. sub Menna.

3 *Hadriana*] Hadriani & Hadrianopolis distinguenda, quorum illa in Bithynia, hæc in Honoria.

4 *Rufus &c.*] Paulus Constantinopolitan. sub Menna.

5 *Cyrillus &c.*] Hediscus Constantinopolitano sub Agapito & Menna, de quo infra in incertis Prov. Patriarchatus Hierosol.

6 *Theognidis &c.*] Eugenius ejus Episcopus fuit sub Valente Imperatore, ut est apud Philostorgium hist. Eccles. lib. 9. cap. 8.

gendæ, sed Episcoporum ejusdem nominis qui Conciliis antiquis subscripserint non memini.

IBERIA.

Iberes, inquit [a] Socrates, *ad Pontum Euxinum habitant: suntque Coloniæ deductæ ab Iberibus qui Hispaniam incolunt. Ætate Constantini Christi fidem hac occasione amplexi sunt, quòd mulier Christiana divina providentia ab ipsis capta Reginæ filium, & posteà Reginam ipsam à gravibus morbis oratione liberavit. Cùm enim hæc miracula Christo tribueret mulier illa, de ejus fide statim Regina imò & Rex ipse edoceri voluit. 1 Moxque Ecclesiâ instauratâ ad Constantinum Legatos miserunt, ut Episcopum & sacrum Clerum acciperent, in Christum se sincerè & ex animo credere affirmantes.* Hæc ex Socrate. At quis ex his non infert apud illos saltem eo tempore sedem Episcopalem fuisse? Confirmaturque ex [b] Balsamone, dum hæc ait: *Iberiæ Episcopum honoravit Antiochenæ Synodi dispositio. Dicitur enim quòd tempore sanctissimi Patriarchæ magnæ Antiochiæ, Domini Petri, fuit Synodica ordinatio, qua statutum est liberam esse ac principalem, & per se caput, Ecclesiam Iberiæ, sed tamen Antiocheno Patriarchæ subjectam.* In quanam autem civitate sedem habuerit, haud clarè in Conciliis dicitur. Verum apud Artanissam fuisse ex hoc conjicio, quòd præcipua hujusce Regionis Urbs fuerit; de hac Ptolem. lib. 5. cap. 10. necnon Arrianus in suo maris Euxini Periplo: sed hujus Episcopum nullum in Conciliis, ut verum fatear, reperi.

a Socrates lib. 1. cap. 16.

b Balsamon in Can. 22. Synod. Gen. 2.

LAZICA.

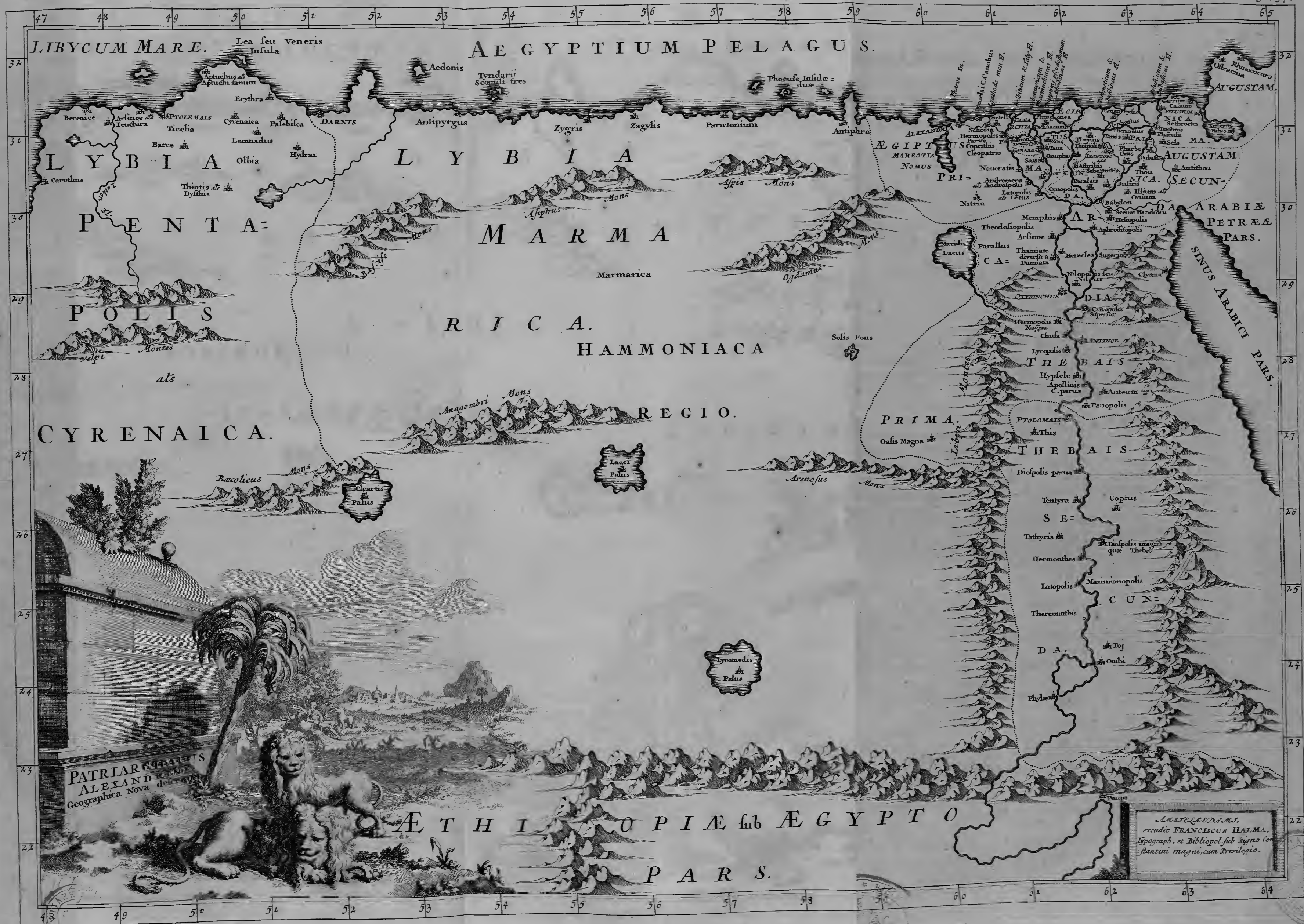
Colchis apud Ptolemæum lib. 5. cap. 10. regio est ad Pontum sita, quam Procopius libro 1. Persicorum posteà Lazicam dictam fuisse scribit. In ea prædicatum fuisse Euangelium sicut in Iberia tempore Constantini ex ipsius Iberiæ vicinia facilè conjicitur. Attamen Episcopum Phazidis hujus regionis Metropolis, neminem in Conciliis legi ante Theodorum, qui in generali 6. Phazidis Lazicæ provinciæ dicitur. Ibidemque Joannis civitatis Petrarum Provinciæ Lazorum Antistitis etiam mentio fit.

Hactenus de sedibus Episcopalibus sub Patriarcha Constantinopolitano eique subditis Metropolitanis, constitutis. Eas autem tantò difficiliùs per ordinem digessimus, quòd in harum provinciis assignandis Notitiæ antiquæ, nec inter se, nec cum Ptolemæo, nec cum subscriptionibus Conciliorum, nec ipsæ subscriptiones Synodicæ sæpe numero inter se conveniant. Imò his situs à Ptolemæo assignatus à Notitiis & Conciliis ita quandoque discrepat, ut quin multis in locis, aut tabulæ illius Geographicæ aut cætera antiquitatis monumenta librariorum incuria depravata fuerint, dubitari non possit. Id autem licet de hoc Patriarchatu præcipuè dicatur, non tamen est quod alios à mendis similibus prorsus immunes asseveremus. Quid nos in tanta sententiarum varietate consilii & ordinis cœperimus, si quæras, nos plurium authoritatem unius sententiæ ex hoc anteposuisse dicemus, quòd in ore duorum aut trium testium stet omne verbum.

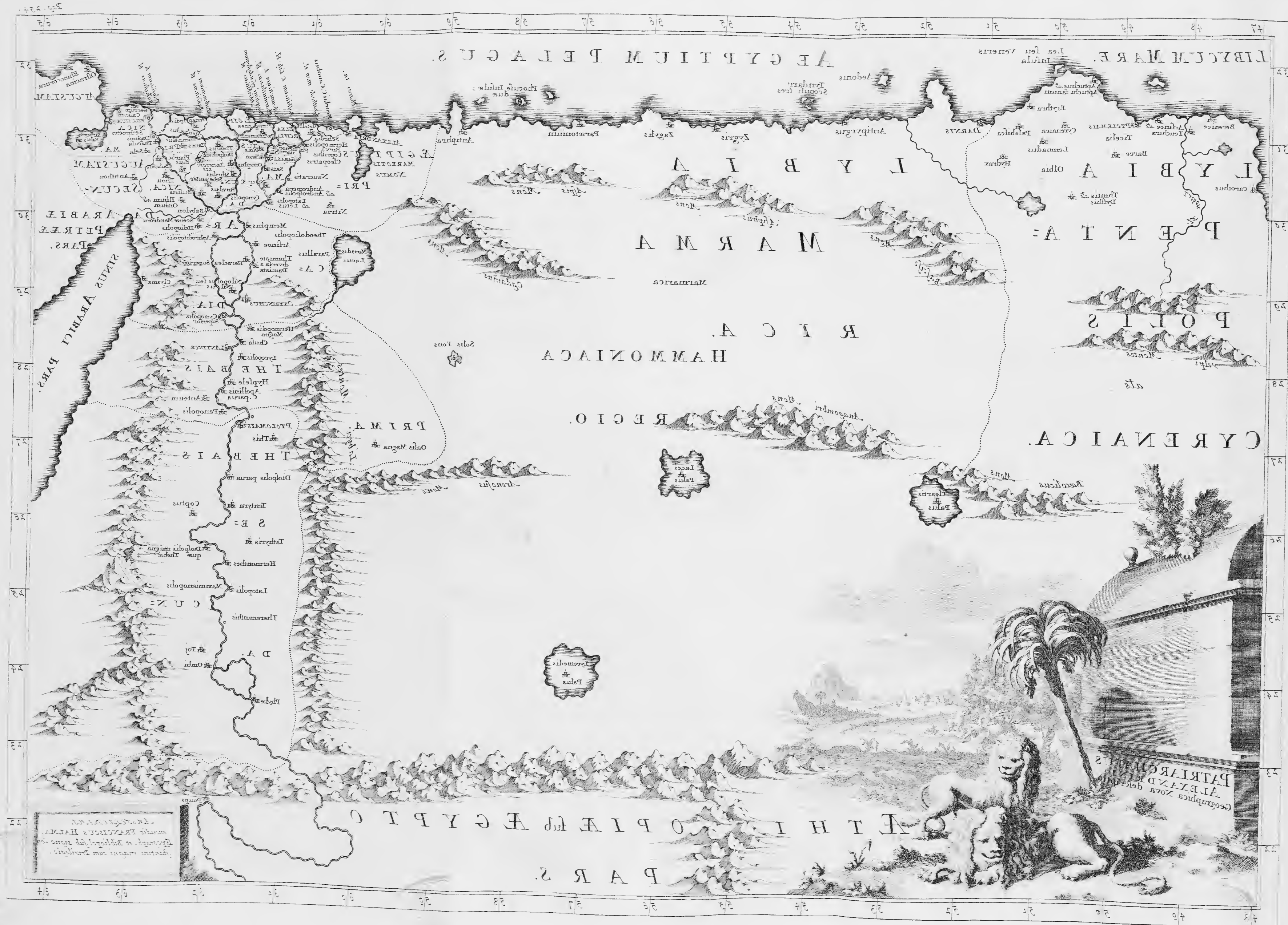
Sed & Lectorem monere haud omittendum ducimus, quod licet admodum paucæ ex Barbaricis provinciis sedes Episcopales hic à nobis enumeratæ sint, plurimæ tamen in iis extitere. Omissionis nostræ hancce rationem proferre possumus, quod regionum, quæ extra Romani Imperii limites fuere, nulla pervenerit ad nos Ecclesiastica Notitia: ideoque has, in qua civitate primorum sæculorum Patres posuerint, ignoretur. Satis de re tam obscura dicere nobis visum est, si omnes universi orbis Ecclesiastici, quarum situs incertus habetur, una serie ad calcem hujus operis recenseamus. Si quis perspicacioris visus Barbaricas ab aliis discernat, vel quarumdam locum proprium dignoscat, haud invidebimus, imo hujus operam tanquam Notitiæ antiquæ Ecclesiæ adeo utilem, laudabimus.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Moxque Ecclesia instaurata*] lege exædificata &c.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SEVILLA

AEGYPTIUM PELAGUS.
LIBYCUM MARE.
LYBIA
MARMARICA
HAMMONIACA REGIO.
PENTAPOLIS
CYRENAICA.
THEBAIS
SINUS ARABICI PARS.
ARABIAE PETREAE PARS.
AETHIOPIAE sub AEGYPTO PARS.
PATRIARCHATUS ALEXANDRINI Geographica Nova descriptio

PATRIARCHATUS ALEXANDRINUS.

LIBER DECIMUS.

I
Ægypti Descriptio.
a Strabo lib 17. Geogr.

GYPTUM, id solum, inquit Strabo [a], *prisci vocavere, quod habitatur, & à Nilo irrigatur, à locis Syenæ proximis incipientes usque ad mare recentiores verò ad hoc usque tempus omnes ferè Orientales partes assumpserunt, quæ inter Arabicum sinum sunt, atque Nilum, ab Occidente autem, loca usque ad Anases quæ vocantur, & in ora maritima ab ostio Canopico, usque ad eum locum, qui Catabathmus dicitur, & Cyrenæorum ditionem. Nam Ptolemaici Reges eousque dominationem protulerunt suam: ut & Cyrenaicam sub se haberent, & eam ab Ægypto Cyproque separarent. Romani qui postea successerunt, provinciam Ægyptum prioribus finibus incluserunt.*

b Eustathius ad Dionysium.

Triangularis est, Eustathio [b] teste, ac litteræ Δ similis. unde & pars illius Delta vocatur. Ajunt enim in Australi Ægypti parte duos esse montes, in quorum dextro sita est Orientalis prædicta Syene: tam propè autem esse montes inter se, ut vix septem stadiis ab invicem distent: atque ab illis angustiis, incipere terram dilatari, versus Boreales partes, quæ sunt circa mare, veluti delta, id est, forma triangulari. Est verò dicta arctior pars, delta, quæ ad 7. stadia patet, ex qua Nilus fluit, ut scribit Herodotus.

c Ptol. lib. 4. cap 5.

Sed & præter maximum illud Delta, quod facit Ægyptus quatenus Thebaidem & Arcadiam & Ægyptum complectitur, tria alia describit sic Ptolemæus [c]. Magnum Delta vocatur id, juxta quod divertitur fluvius dictus Agathosdæmon, hoc est, bonus genius, qui per ostium Heracleoticum defluit in amnem appellatum Bubasticum, qui effluit per ostium Pelusiacum.

Vocatur & parvum Delta id, juxta quod scinditur Bubasticus fluvius in amnem Busiriticum, qui excurrit per Pathmeticum ostium. Vocatur & tertium Delta inter prædicta fermè id, juxta quod scinditur Bubasticus ad fluvium per Thribeum oppidum excurrentem, & per Pineptimi ostium egredientem.

Sed ad limites Ægypti latè sumptæ redeamus. Terminos habet à Septentrione mare Ægyptiacum, quod est inter Græciam, Asiam minorem & Ægyptum ipsam: ab Ortu Mare rubrum, usque ad Rhinocoruram urbem, quæ est ultima versus Palæstinam: à Meridie Æthiopiam, quæ non longè à Syene supra Nilum incipit: & ab Occasu Tripolitanam provinciam, quæ est pars Africæ propriæ dictæ, à qua dividitur per lineam ductam ab Aris Philænorum duorum fratrum, usque ad Catabathmum, sive interiorem sinum Sirtis.

II.
Ægypti Divisio.
d Amm Marcell. lib 22.

Porro tres provincias Ammiano [d] fertur habuisse temporibus priscis, Ægyptum ipsam, Thebaidem & Libyam: quibus duas adjecit posteritas, nimi-

nimirum Auguſtamnicam ab Ægypto, & Pentapolim ab Libya ficciore diſſociatam. Sed poſteà Arcadiam ſextam provinciam addidere ab Arcadio Impetatore nominatam.

Enndem provinciarum numerum habet in Ægypto Notitia Romani [a] Imperii, cujus verba ſunt:

[a] Ex Not. Imp. Rom.

Sub diſpoſitione viri ſpectabilis Præfecti Auguſtalis, Provinciæ infraſcriptæ.

Libya ſuperior.
Libya inferior.
Thebais.
Ægyptus.
Arcadia.
Auguſtamnica.

Qnod continetur inter Agathoſdæmonem & Bubaſticum amnes, id proptiè & ſpecialiter Ægyptus dicitur, ut ex Novella 8. Juſtiniani diſcere eſt.

Anguſtamnica extra parvum Delta inter Nilum & Arabiam Petræam jacet: dicitur autem Auguſtamnica, qnaſi fluvialis provincia, qnippe quæ juxta ripas fluminis ſita erat

Thebais à Thebis celebri ipſius antiqua Metropoli nomen habet: & uſque ad Syenem verſus Meridiem, juxta Nili ripas, extenditur.

Arcadia extra Delta eſt Libyam verſus, Nilo tamen adhærens, à Ptolemæo [b] in Libya Marmarica collocatur, à quo & Heptanomis dicitur, quòd ſeptem haberet Præfecturas, quæ Nomi in Ægypto vocabantur; ſicut & Heptapolis à ſeptem civitatibus Nilo adjacentibus, quæ variè à variis numerantur.

[b] Ptol. Ibidem.

Libya ſcilicet exterior, duplex eſt, una dicta Marmarica, qnæ ab Ortu Ægypto terminatur, ab Occaſu Cyrenaica, ſeu Pentapoli, à Meridie deſertis Libyæ, & à Septentrionibus Ægyptiaco Pelago.

[1] Altera Libya Pentapolis dicitur, à quinque ejus præclaris urbibus, Berenice, Arſinoe, Ptolemaide, Apollonia & Cyrene, à qua etiam Cyrenaica vocatur; terminoſque habet ab Occaſu lineam ab Aris Philænorum ad Catabathmum ductam; à Septentrionibus Libycum mare; ab Ortu lineam ductam à Darnis verſus Meridiem uſque ad deſerta Libyæ interioris, quæ hanc terminant à Meridie.

Attamen Ægyptus in duas provincias poſteà diviſa eſt, utrique ſervato Ægypti nomine, ut legitur apud Juſtinian. [c] qui etiam duas Auguſtamnicas ponit, licet unam tantùm agnoſcat Notitia, qnam ab Ægypto Gratianus Imperator [d] diviſerat; quamque plures quaſi Auguſtamnicam, id eſt, fluvialem provinciam interpretantur.

[c] Juſtin. Nov. 8. & Edicto 14.
[d] L. 9. Cod. de Vectigal & Commiſſ.

Cæterum Ægyptus ſupra omnem orbem viris ſapientibus abundans legitur in Notitia antiqua Græca [e]. *Ex Metropoli quippe ejus Alexandria, per omnes provincias videas omnis generis Philoſophos. Quare & cum aliquando certamen inter Ægyptios & Græcos obortum fuiſſet, utris principatus deberetur, argutiores & perfectiores Ægyptii inventi ſunt, viceruntque, & Principatus eis adjudicatus fuit. Denique impoſſibile eſt in quocumque tandem genere volueris ſapientem talem invenire, cujuſmodi Ægyptii ſunt. Quare & omnes ii Philoſophi, ſcientiamque litterarum adſecuti, qui ibi morati ſunt, præſtantiores evaſerunt. Neque etiam ulli apud eos impoſtores ſunt, verum ſinguli eorum quod pollicentur certo ſciunt · eo quòd non omnes omnia, verùm ſinguli ſua negotia per ſingularem diſciplinam ornantes, perficiant.*

[e] Notitia antiqua Græca.

Alex-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Altera Libya*] Libyam Pentapolitanam S. Athanaſius ad Solitarios pag. 858 τὴν ἄνω Λιβύην vocat, ubi Secundum Epiſcopum Arrianum conſtitutum commemorat, quem ſupra pag. 853 Secundum Pentapolitam vocaverat.

III.
ALEXANDRIÆ ÆGYPTI METROPOLIS DESCRIPTIO.
f Marc. lib. 22.

Alexandriam Metropolim totius Ægypti diximus ex Notitia antiqua; hæc autem apud Marcellinum f, vertex omnium est civitatum, quam multa nobilitant, & magnificentia conditoris altissimi, & architecti solertia Dinocratis. qui cum ampla mœnia fundaret & pulchra, penuria calcis ad momentum parum repertæ, omnes ambitus lineales farina respersit: quod civitatem posthæc alimentorum uberi copia circumfluere fortuito monstravit indicio. Inibi auræ salubriter spirantes, aer tranquillus & clemens: atque, ut periculum docuit, per varias collectum ætates, nullo penè die incolentes hanc civitatem solem serenum non vident. His accedunt altis sufflata fastigiis templa, inter quæ eminet Serapium, quod licet minuatur exilitate verborum, atriis tamen columnariis amplissimis, & spirantibus signorum figmentis, & reliqua operum multitudine ita est exornatum, ut post Capitolium, quo se venerabilis Roma in æternum attollit, nihil orbis terrarum ambitiosius cernat. In quo Bibliothecæ fuerunt inæstimabiles: & loquitur monimentorum veterum concinens fides, septingenta voluminum millia, Ptolemæis Regibus vigiliis intentis composita bello Alexandrino, dum diripitur civitas sub Dictatore Cæsare conflagrasse. Nequidem nunc in eadem urbe doctrinæ variæ silent: nam & disciplinarum magistri quodammodo spirant, & nudatur ibi geometrico radio quicquid reconditum latet, nondumque apud eos exaruit musica, nec harmonia conticuit, & recalet apud quosdam adhuc licet atros consideratio mundani motus & siderum, doctique sunt haud numero pauci. Super his scientiam callent, quæ fatorum vias ostendit: Medicinæ autem, cujus in hac vita nostra nec parca nec sobria desiderantur adminicula crebra, ita studia augentur in dies, ut licet opus ipsum redoleat, pro omni tamen experimento sufficiat medico ad commendandam artis auctoritatem, si Alexandriæ se dixerit eruditum. Hujus primùm incolæ longe ante alios, ad varia religionum incunabula (ut dicitur) pervenerunt, & initia prima sacrorum cautè tuentur condita scribis arcanis. Hac institutus prudentia Pythagoras colens secretius Deos, quicquid dixit aut voluit, auctoritatem esse instituit ratam, & femur suum aureum apud Olympiam sæpe monstrabat, & cum aquila colloquens subinde visebatur. Hinc Anaxagoras lapides è Cœlo lapsuros, & putealem limum contrectans, tremores futuros prædixerat terræ. Et Solon sententiis adjutus Ægypti Sacerdotum, latis justo moderamine legibus, Romano quoque juri maximum addidit firmamentum Ex his fontibus per sublimia gradiens sermonum amplitudine Jovis æmulus non visa Ægypto militavit sapientia gloriosa.

IV
ALEXANDRIA SEDES PRÆFECTI & PATRIARCHÆ

In hac illustri civitate sedebat Præfectus Augustalis, quem Augustus Ægyptum sibi reservans, huic universæ præesse voluit. Ejus munus & authoritas describuntur in Codice, Titulo de Officio Præfecti Augustalis, eique singuli, singularum Provinciarum Ægypti Præsides parebant, inter quos nullus erat Consularis, Imperatoribus haud conveniens judicantibus, ut Consulares Augustali Præfecto, qui ex ordine Equestri semper erat, pareret. Vicarii munere fungebatur, licet nomine diverso, majorique splendore, adeo ut penè omnia honoris insignia, quæ Orientis Præfecto concessa erant, ipse etiam haberet, paucis exceptis.

a Socrat. lib 7. hist Eccles cap 13. Ὅθεν καὶ πρότερον μὲν ἀρξάσης τῆς δυναστείας τῶν ἐπισκόπων, ἐπ[illegible] πραγμάτων, πολὺ τῆς ἐξουσίας τῶν ἐκ βασιλέως ἀρχὰς τεταγμένων.

Sedebat & in ea Patriarcha totius Ægypti, ut à Civilibus ad Ecclesiastica transeamus, isque Alexandrinus ex hoc dicebatur, quod esset Episcopus Alexandriæ, quam hoc nomine cum regione vicina in spiritualibus regebat, sicut Ægyptum primam ut Metropolita, & universam Ægyptum lata significatione sumptam, ut Patriarcha. Id autem muneris tanto cum splendore talique cum potentia obibat, ut per eum, inquit Socrates a, nonnihil de authoritate eorum, qui ab Imperatore ad Magistratus gerendos designati erant, detractum esset. Imò & Civilem dignitatem Ecclesiasticæ addidit Cyrillus, cum hujus regionis Patriarcha factus est, ut legitur apud eundem Socra-

cratem [a] bis verbis: *Triduo post mortem Theophyli, Cyrillus in sede Episcopali collocatus, Episcopatu potitus est majoremque principatum, quam unquam Theophilus habuisset, pariter sibi assumpsit. Etenim ex illo tempore, Episcopus Alexandrinus, præter sacri Cleri dominatum, rerum præterea sæcularium principatum acquisivit. Quapropter Cyrillus, statim cum Novatianorum Ecclesias quæ erant Alexandriæ occlusisset, non modo omnem sacrum thesaurum qui in illis fuit penitus abstulit, verum etiam Theopemptum illorum Episcopum omnibus suis fortunis privavit.*

[a] Idem eod lib. c 7. Ἐξ ἐκείνου ἡ ἐπισκοπὴ Ἀλεξανδρείας παρὰ τῆς ἱερατικῆς τάξεως καταδυναστεύειν τῶν πραγμάτων ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

V. MARCUS INSTITUTOR SEDIS PATRIARCHALIS ALEXANDRINÆ.

Hujus Ecclesiæ Patriarchalis primus Institutor fuit Marcus Euangelista, qui à Principe Apostolorum Petro illuc missus, ut secundam sedem Apostolicam in prima post Romanam civitate constitueret, Euangelium prædicavit, Ecclesias extruxit, populosque doctrinam & politiam christianam edocuit, Eusebio teste [b] cujus verba sunt: *Ajunt Marcum primùm in Ægyptum trajecisse, & Euangelium quod ipse conscripserat illic prædicasse, primumque Ecclesiarum Alexandriæ institutarum authorem extitisse. Atque tantam hominum & mulierum fidem Christi amplexantium prima aggressione & conatu per grave in primis sanctum & severum ejus vivendi exemplum, ibi cogebatur multitudo, ut Philo ipse eorum studia, exercitationes, mores, frequentes congressus, communem inter ipsos victus rationem, omnem denique vivendi institutionem suis scriptis persequi operæ-pretium existimaret.* Qui autem huic successerint, inferiùs dicemus.

[b] Euseb Hist. Eccl l. 2 c 15. Τοῦτον δὲ Μάρκον πρῶτόν φασιν ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου στειλάμενον τὸ εὐαγγέλιον ὃ δὴ καὶ συνεγράψατο, κηρῦξαι, ἐκκλησίας τε πρῶτον ἐπ' αὐτῆς Ἀλεξανδρείας συστήσασθαι.

At hic non obmittendum ex Divo Hieronymo [c], quod *Alexandriæ, à Marco Euangelista usque ad Heracleam & Dionysium Episcopos, Presbyteri semper unum ex se electum, in excelsiori gradu collocatum, Episcopum nominabant quo modo si exercitus Imperatorem faciat, aut Diaconi eligant de se, quem industrium noverint, & Archidiaconum vocent*, adeò ut vix quicquam aliud, quod Presbyteri non haberent, Episcopus Alexandrinus primo Ecclesiæ sæculo obtinere videretur, quàm jurisdictionem in omnes, & ordinandi facultatem.

[c] Hieron Epist. 85 ad Euagrium.

Hunc tamen verè Patriarcham ab initio fuisse, & Patriarchæ nomine donatum, clarè insinuant verba Eusebii modo allata, quibus Marcum primùm in Ægyptum trajecisse, & Euangelium quod ipse conscripserat illic prædicasse, primumque Ecclesiarum Alexandriæ institutarum authorem extitisse scribit. Quis enim proinde hunc πατέρων seu πατρῶν ἄρχοντα, hoc est, Patrum seu Episcoporum, Christique familiarum, seu Ecclesiarum facilè Principem non agnoscit? maxime cum ibi Protothronus, ut in secunda orbis civitate, ab Ecclesia institutus fuerit. At de hoc satis sit.

VI. QUÆ FUERIT DIŒCESIS PATRIARCHÆ ALEXANDRINI.

Quænam esset Alexandrini Antistitis Patriarchalis Diœcesis, potius inquirendum videtur. Variè à variis descripta est, eique subjectæ provinciæ nunc plures, nunc pauciores à Patribus & Conciliis assignantur. Concilium Nicænum [d] huic Ægyptum, Libyam, & Pentapolim tantùm subjicit. Thebaidem addere videtur Theodoretus [e], omissa Pentapoli, Alexandriæ dignitatem sic describens: *Alexandria civitas est amplissima & maxima hominum multitudine frequentata, quæ non Ægypti solùm, verum etiam Thebaidis & Libyæ, quæ Ægypto adjacent Principatum obtinens.* [1] Sanctus Athanasius [f] Synodum ex universa sua Diœcesi congregatam describens quatuor ejus provincias his verbis recenset: *Sancta Synodus Alexandriæ congregata ex Ægypto, Thebaide, Libya*

[d] Conc. Nicæn. Can 6 Τὰ ἀρχαῖα ἔθη κρατείτω τὰ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ, καὶ Πενταπόλει, ὥστε τὸν Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον πάντων τούτων ἔχειν τὴν ἐξουσίαν.

[e] Theod Hist. Eccl l. 1. c 2 Ἀλεξάνδρεια πόλις ἐστὶ μεγίστη καὶ πολυάνθρωπος, οὐ τῆς Αἰγύπτου μόνον, ἀλλὰ καὶ Θηβαίων καὶ Λιβύων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ τὴν ἡγεμονίαν πεπιστευμένη.

[f] Ath Ap. 2. Ἡ ἁγία σύνοδος ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συναχθεῖσα ἀπό τε τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Θηβαΐδος, καὶ Λιβύης καὶ Πενταπόλεως.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sanctus Athanasius &c.*] Idem Athanasius Epistolam ad Aphricæ Episcopos scripsit una cum XC. Episcopis κατ' Αἴγυπτον καὶ Λιβύην constitutis, ut habet titulus: in ipsa autem Epistola vocat πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰς Λιβύας, ita ut sub Ægypti nomine etiam Thebaidem comprehendat; Libyas autem Marmoricam & Pentapolitanam intelligit; idque numerus XC Episcoporum manifestè ostendit, atque ita ad Solitarios pag 820. 825 ibid pag 827. totam suam Diœcesim comprehendit nomine Ægypti, Thebaidis, πάσης Λιβύης, totius Libyæ & Pentapolis & pag. 857 in Ægyptum & Libyas. pag. 858. iterum tres, Ægyptum, Libyam, & Pentapolim.

a Epiph. hær. 68. Τοῦτο γὰρ ἔθος ἐστὶ τοῦ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἀρχιεπισκόπου πάσης τε Αἰγύπτου, καὶ Θηβαΐδος, Μαρεώτου τε καὶ Λιβύης, Ἀμμωνιακῆς, Μαρεώτιδος τε καὶ Πενταπόλεως ἔχειν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν.

Libya & Pentapoli. Sanctus tandem Epiphanius [a] longè plures enumerat, dum ait: *Hic mos invaluit, ut Alexandriæ Episcopus totius Ægypti ac Thebaidis Mareotæque, ac Libya, Ammoniacaque & Mareotidis ac Pentapolis Ecclesiasticam habeat administrationem.* Ad idem tamen recidunt verba illa diversa, eorumque varietas non ex distincto eorum sensu, sed ex diversis acceptionibus nominis Ægypti solùm petenda est. Ægyptus aliquando sumitur apud antiquos pro Delta Ægyptiaco, mari Mediterraneo & fluviis Bubastico & Agathodæmone concluso, sicque Ægyptum primam & secundam, & pene utramque Augustamnicam continet. Aliquando verò pro maximo Delta, cujus anguli tres sunt Alexandria, Pelusium & Siene, sicque præter supradictas provincias, utramque Thebaidem priùs Ægyptum superiorem dictam, & Arcadiam complectitur. Tertiò pro tota Diœcesi Præfecti Augustalis, quæ licet Ægypti nomine designaretur ut à nobiliori sui parte, tamen utramque Libyam, Mareotidem, Ammoniacam, cæterasque provincias inclusit, quas ad senarium numerum reducens, ut diximus, Notitia Civilis Imperii, Præfecto Augustali subjicit, quasque Patriarchalem Episcopi Alexandrini Diœcesim constituisse asseveramus, si tamen Indiam interiorem & Æthiopiam addamus, quas etiam huic patuisse non parum probabile est.

VII. ÆTHIOPIA PATRIARCHÆ ALEXANDRINO SUBDITA FUIT.

b Can. 36. Nicæni Conc. Ar.

1 De Æthiopia in Canonibus Arabicis Concilii Nicæni [b] legere est, dum his statuitur, non posse Æthiopes creare nec eligere Patriarcham, quin potius eorum Prælatum sub potestate ejus esse, qui tenet sedem Alexandriæ; ac licet apud eos loco esset Patriarchæ, & appellaretur Catholicus, non tamen jus habere constituendi Archiepiscopos, ut habebat Patriarcha; cùm ei nec nomen nec jura Patriarchæ concessa fuissent. Sed ut verum non diffiteamur, cum hi Canones incertissimæ fidei sint, peritorum indicio, non tam ex iis Æthiopiam Alexandrino Episcopo subjectam fuisse suspicamur, quam quod eam ad alium Patriarcham spectasse ne quidem excogitari possit.

VIII. INDIA INTERIOR ALEXANDRINO PATRIARCHÆ SUBJECTA.

c D. Ath. Ap. 1. Ὡς Φρουμέντιον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἀξούμεως ἐκεῖθεν ἀχθῆναι.

2 Quod autem ad Indiam, scilicet interiorem, pertinet, nam exteriorem Antiocheno paruisse certum est, Alexandrinum Patriarcham in ejus Episcopos plebesque licet multum distantes, & quodammodo intra limites Antiocheni existentes, auctoritatem olim obtinuisse ex hoc conjicimus, quod in illam missus fuerit à Divo Athanasio [c] Frumentius, qui Euangelium prædicavit, populos fidei luce illustravit, Episcoposque apud illos ordinavit. Ratio in promptu est, quod apud priscos ille mos invaluisset, ut cujus Patriarchæ sollicitudine & vigilantia provinciæ Christo nomen dedissent, huic subditæ remanerent. Sed ut veritas hæc omnium oculis clarius subjiciatur, res tota ab ovo ex Socrate [d] referenda est. *Gentes*, inquit, *quæ interiorem Indiam, & Iberiam incolebant, tunc primùm* (hoc est Constantini Imperatoris tempore) *Christi fidem receperunt. Quid verò causa sit, cur interiorem Indiam adjunxerim, paucis explicabo. Cum Apostoli sortito iter ad Gentes suscepissent, Thomas Parthiam, in qua munere Apostolico perfungeretur, obtinuit. Matthæus Æthiopiam, Bartholomæus Indiam, quæ huic finitima est, sortitione cepit. India interior, quam permulta gentes barbara accolunt, linguis inter ipsas discrepantes, non ante tempora Constantini, verbo Christi, & ejus religione illustrata est. Quæ verò causa eos ad Christi fidem am-*

d Socrat. lib. 1. Hist. cap. 15. Τηνικαῦτα γὰρ Ἰνδῶν τε καὶ τῶν ἐνδοτέρω, καὶ Ἰβήρων τὰ ἔθνη πρὸς τὸ χριστιανίζειν ἐλάμβανε τὴν ἀρχήν. τίνος δὲ ἕνεκεν, προσέθηκα τῶν ἐνδοτέρω ἑρμηνεύων, διὰ βραχέων ἐρῶ. ἤδη οἱ ἀπόστολοι, &c.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *De Æthiopia &c.*] Athanasius in Epistola ad Episcopos Africanos pro Nicæno Concilio adversus Ariminense scripta: *Nicænam*, inquit, *Synodum noverunt etiam Indi, & quotquot apud alios barbaros sunt Christiani*: ubi cum Indos hosce supra Æthiopiam, aut ipsam potius Æthiopiam intelligere dubitari non potest. Barbaros quoque non alios, quàm qui extremam Æthiopiæ oram accolunt. Horum enim regio propriè Barbaria Arriano, aut quisquis ejus Peripli auctor. Sed ex Notitia illa inferri non potest Constitutionem illam de Æthiopica Ecclesia ad Concilii Nicæni, aut Anastasii tempora referendam esse: quamvis Canon ille 36. Arabicus ex quinto Canone Nicæno originem suam, & fundamentum habeat.

2 *Quod autem ad Indiam &c.*] Fallitur, fallitque in hujus Indiæ nomine & situ explicando, sicuti etiam Baronius ad Martyrologium Romanum, die 27. Octobris. Nam India illa, in quam Frumentius missus fuit à S. Athanasio, est Æthiopia sub Ægypto, cujus Metropolis celeberrima fuit Axumis, & sic Indiam illam Æthiopiæ finitimam vocat Socrates, quæ toto cœlo ab Asiatica, sive Gangetica distat.

amplectendam impulerit, jam dicturus venio. Meropius quidam Philosophus, genere Tyrius, studio Indorum regionem pervidendi incensus fuit: exemplo credo Metrodori Philosophi ad eam rem provocatus, qui eamdem regionem ante lustraverat. Meropius igitur duobus pueris consanguineis secum deductis, qui linguæ Græcæ neutiquam ignari erant, conscensa nave in eam regionem trajicit. Et cùm ea quæ videre desiderabat, esset contemplatus domumque redire cuperet, rerum ad victum necessariarum inopiâ adductus, ad locum in quo portus tutus & tranquillus erat, appulit. Accidit autem ut eo ferè momento fœdera inter Romanos & Indos rumperentur. Indi igitur Philosophum, & eos qui cum eo navigarant, comprehendunt: omnes, duobus illis pueris ejus consanguineis exceptis, interficiunt. Pueros autem propter ætatem commiserati servant incolumes. Regi Indorum adductos ei dono dant. Ille puerorum aspectu oblectatus alterum nomine Ædesium Pincernam, qui suæ ipsius mensæ pocula ministraret, constituit: alteri, qui Frumentius appellatus est, regiorum scriniorum curam commisit. Non longo tempore post Rex excedit è vita: filio admodum tenero, & uxori regni hæreditatem relinquit. Ædesium & Frumentium libertate donat Regina, cum filium valde parvulum relictum haberet, postulat ab his duobus, ut usque eò curam ejus susciperent, quoad vir factus esset. Cui morem gerentes, adolescentuli Regis fortunis sedulò prospiciunt: & quidem Frumentius vel maximè, qui summam rerum administravit. Iste magna cura ac studio à Romanis mercatoribus, qui ad eam regionem commeabant, quæsivit, num quis Christianus inter eos esset. Cùmque aliquot reperisset, ipsiusque & collegæ statum eos docuisset, orabat, ut loca separatim sibi sumerent, in quibus Christianorum more preces Deo funderent. Tempore pedetentim progrediente, templum adorandum exædificat Frumentius. Et Christiani illi quosdam ex Indis fidei principiis instituentes sibi adjungunt. Ubi verò filius Regis ad perfectam ætatem pervenerat, Frumentius & Ædesius fortunas regni à se probè administratas ei tradunt petunt potestatem in patriam revertendi. Cum autem Rex & mater enixe obsecrarent eos, ut manerent, & neutiquam persuaderi possent: illi patriæ revisendæ cupiditate incensi redierunt. Ædesius Tyrum contendit, ut parentes & cognatos viserent. Frumentius Alexandriam adventans, Athanasio Episcopo, qui nuper eum dignitatis gradum acquisiverat, omnem rem narrat docet suæ profectionis eventum: spem bonam esse, Indos religionem Christianam recepturos ostendit: orat, ut Episcopum, & Clerum unà eò mittat, & minimè eos qui ad viam salutis deduci possent negligat. Athanasius id, quod ad hoc negotium maximè accommodatum videretur animo complexus, ipsum Frumentium Episcopum designavit: dixitque se neminem habere ad illud munus eo aptiorem. Res ergo sic confecta est: Frumentius Episcopatus honorem adeptus, ad Indorum regionem revertitur, Christi fidem prædicat, multas Ecclesias extruit: atque divina gratia donatus multa miracula edit: multis hominum cum corporibus, tum animis medetur: Ista Ruffinus ab ipso Ædesio, qui etiam postea Tyri Sacerdotii dignitatem obtinuit, se audivisse narrat.

Sed ex his, & ex Ruffino quænam regio per Indiam sit intelligenda nunc investigandum est. [1] Quidam non aliam quam Æthiopiam, quæ sub Ægypto est, significari putant, eaque revera Indiæ nomine donatur in Notitia antiqua Græca [a], ubi de Alexandria, cujus verba sunt: *Supra caput Thebaidos cum Indorum genus habeat, quæ inde accipit omnia, omnibus præstat.* Sed & sententiam suam ex hoc confirmant, quod apud Athanasium [b] Frumentius Episcopus dicatur Auxumis, quæ civitas Æthiopiæ est ex Ptolemæo [c], & regia Candacis Reginæ, cujus Eunuchus à Philippo baptizatus dicitur Actor. 8. Veruntamen per Indiam interiorem Socratem eam intellexisse Indiam, quæ intra Gangem est, mihi probabilius videtur.

[a] Ex Notitia antiqua Græca.

[b] Athanas. Apolog. 2. Ὡς Φρουμέντιον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Αὐξούμεως ἐκεῖθεν ἀχθῆναι

[c] Ptol. l. 4. c. 8.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Quidam non aliam, quam Æthiopiam &c.*] hæc verissima sententia est.

tur. 1 Etenim Socrates, distinctione posita inter Æthiopiam, Indiam, quæ Æthiopiæ finitima est, & Indiam interiorem, hoc est, intra Gangem sitam, scribit Æthiopiam ab Apostolo Matthæo in fide edoctam, Indiam Æthiopiæ vicinam, hoc est, exteriorem ab Apostolo Bartholomæo, Indiam autem interiorem non ante tempora Constantini verbo Christi & ejus religione illustratam esse, curâ Athanasii, & ministerio Frumentii, quem Indiæ Episcopum ordinavit. Quid hac veritate clarius? ea sanè ut intelligatur, una Socratis lectione indiget. Cum unam harum Indiarum ab ipsis Apostolis fide illustratam fuisse, disertis verbis scribat; aliam vero à Frumentio, hæcque omnino diversa uni eidemque regioni haud convenire possint. Unde & alterius Auxumis, quam Æthiopiæ Frumentium illum ab Athanasio in Indiam missum Episcopum fuisse plane fatendum est; ejus nempe quam Ptolemæus [a] Αὔξουμιν, Interpretes vero Auxumim vocant, quamque in India interiori, sive intra Gangem, & ad latus Orientale Indi fluvii constituit his verbis, *Ab Orientali latere fluvii remotiores ab eo civitates hæ: Xodrace, Sarbana, Auxumis, Ausinda.*

a Id lib. 7. c. 1.

IX.
DE JURIBUS PATRIARCHÆ ALEXANDRINI ET QUIS SIT CANONIS SEXTI NICÆNI GENUINUS SENSUS

Hæc de Patriarchali Diœcesi Alexandrini Antistitis. Jam qua authoritate, quibusve juribus per eam polleret scribendum est. Eum in his cum Patriarchis Romano & Antiocheno convenisse, juxta quorundam sententiam, innuere videntur Patres Concilii Nicæni [b]. Quid enim, ajunt, aliud sonare videntur illorum verba, nisi ut Alexandrinus Episcopus omnem habeat potestatem per Ægyptum, Libyam, & Pentapolim, sicut Romanus per Romanam Diœcesim, & Antiochenus per Antiochenam? Nec pauci sane eum Canonis sensum esse arbitrati sunt. Verùm pace horum dixerim mihi, cum Eruditissimo viro Joanne de Launoy, aliam videri mentem Nicænorum Patrum. Ac ut ita esse probetur, testis erit Dionysius exiguus antiquus Canonum Collector & Interpres, qui non de comparatione jurium Patriarchalium inter Romanum, Alexandrinum, & Antiochenum Episcopos, hoc agi Canone perspicuè docet, sed de servandis antiquis consuetudinibus, non tantùm per tres eorum Patriarchatus, verum etiam per alias provincias, à majoribus Metropolitis administratas. Unde sic eum verbis Latinis exposuit: *Antiqua consuetudo servetur per Ægyptum, Libyam, & Pentapolim, ita ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quia & urbis Romæ Episcopo parilis mos est. Similiter autem & apud Antiochiam, cæterasque provincias, suis privilegia serventur Ecclesiis.* Idem planè confirmat altera Isidori editio his verbis expressa: *Mos antiquus perduret in Ægypto, Libya & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quoniam quidem & Episcopo Romano parilis mos est. Similiter autem & apud Antiochiam, cæterasque provincias honor suus unicuique servetur Ecclesiæ.* Etenim quis in his non advertit à Patribus Nicænis non propriè comparari tres Patriarchas inter se, cùm aliarum etiam Ecclesiarum,

b Concil. Nicæn. Can. 6 Ἐπειδὴ καὶ τῷ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπισκόπῳ τοῦτο σύνηθές ἐστιν· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις τὰ πρεσβεῖα σώζεσθαι ταῖς ἐκκλησίαις

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Etenim Socrates &c.*] Socrates totam hanc narrationem a Ruffino accepit, sed neuter Gangem nominat, ut de Indis intra, vel extra Gangem sitis hic locus accipi possit: nam cum interiorem Indiam ratione citerioris appellent, interior hic necessariò pro exteriore, sive pro India extra Gangem accipienda foret; quia India extra Gangem nobis citerior est: atque hoc absurdum, & contra omnem veræ Geographiæ rationem. Itaque cum citeriorem Indiam hic appellent eam, quæ Æthiopiæ adhæret, in qua Bartholomæus Euangelium prædicavit, quam Æthiopiam sub Ægypto esse nemo dubitavit, qua rubrum mare attingit ad Adulin & Ostium sinus Arabici: India interior nulla alia hic intelligi potest, præter Æthiopiam interiorem, cujus Metropolis erat Axumis, quo antea nemo Christi præconum penetraverat. Scriptores antiqui cum de regionibus, rebusque longinquioribus obscuriùs loquuntur, benigna interpretatione juvandi sunt. Arrianus, aut quisquis auctor est, in Periplo Maris Rubri, Axumin octidui itinere ab Adulitico portu in mediterranea Æthiopiæ remotam scribit. S. Hieronymus etiam periculosam & longam navigationem Rubri maris ad urbem Axumin describit Epist. 4. ad Rusticum Monachum, ubi hactenus insigni errore Urbem Maximam pro Urbem Axumin editum legitur. Locus ille ad Ruffini narrationem rectè intelligendam unicè facit. Addo, quod superioris sæculi navigationibus compertum fuit, S. Thomam, non in Parthia solum, & exteriori India, sed in intima, ultra Taprobanam Euangelium prædicasse, ubi corpus ejus in Malapur oppido ad Gangeticum sinum repertum fuit. Ita ut Frumentius horum Indorum Apostolus appellari non possit.

rum, quas Patriarchalibus exæquare absurdum esset, mentio fiat: sed præcisè statui, ut antiqui mores serventur in Alexandrina Ecclesia, sicut in Romana, & Antiochena, necnon in aliis Ecclesiis? Hinc fit, ut in variis editionibus huic Canoni præfixus sit titulus iste, *de privilegiis Ecclesiarum*, qui sane haud conveniret, si comparandorum trium Patriarcharum sola mens Concilii fuisset. Nec incassum ab iis editum est in Canone, quod similiter aliis sua jura serventur Ecclesiis, cum tunc plures Metropoles jura propria ex consuetudine haberent, ac inter eas Ephesina, ut inquit Evagrius [a], Patriarchico frueretur.

Sed quomodo in jure ordinandorum Episcoporum, super quo Canon ille conditus est, Romanum, Alexandrinum, & Antiochenum Episcopos justa cum ratione Concilium Nicænum comparasset, qui in his toto cœlo discrepabant? Siquidem Romanus Episcopus in pluribus suæ Diœcesis regionibus, nequidem Metropolitas propria manu ordinabat: Alexandrinus, per totum Patriarchatum Metropolitica jura, ut probabimus, habebat; & Antiochenus quasi media inter illos jura obtinebat, hoc est, majora Romano, quantum ad hoc, licet in aliis ipso multò inferior, eique subditus esset; & minora Alexandrino. Etenim & Orientis Metropolitas propria manu ordinabat, omniumque ejusdem tractus Episcoporum electionem, priusquam ordinarentur, assensu suo firmabat: quemadmodum Innocentius primus [b] ad Alexandrum Antiochenum ait, et scribens, ut sicut Metropolitanos authoritate ordinabat singulari, ita impedire poterat, ne absque permissu conscientiaque sua, cæteri ordinarentur Episcopi. Equidem hisce rationibus ductus haud leviter arbitror, non tam hoc Canone comparationem fieri inter Patriarchas quoad eorum jura, quam statui ut antiqui mores licet diversi, apud eos omnes serventur, sicut & in aliis Ecclesiis. Nec parùm in hoc confirmor à titulo in variis editionibus huic Canoni præfixo; *de privilegiis Ecclesiarum*, qui sanè prorsus ab eo alienus esset, si de Patriarcharum comparatione, & non de privilegiis ex consuetudine acquisitis in illo ageretur.

Ut autem circa Episcoporum ordinationes, tribus his Patriarchis simile jus non convenisse clarius dignoscatur, non pauca propria Alexandrinum consequutum esse hic observare ratio postulat. Inter illa istud imprimis maximum videtur, quod per universum Patriarchatum jus haberet Metropoliticum. Id autem omnibus haud commune fuisse certò discitur ex Novella Justiniani, dum ait quosdam Patriarchas jus Metropoliticum per suam Diœcesim habuisse, alios verò non, sed Patriarchicum tantum. In quo consistat Metropoliticum, si quæras, in hoc dicam, quod sine illius, qui hoc potiebatur, consensu nullus fieri posset Episcopus. Id enim generaliter clarum est, ajunt Patres Concilii Nicæni [c]: *Ut si quis præter Metropolitani sententiam fuerit factus Episcopus, hunc magna Synodus definivit Episcopum non esse oportere.* Quod autem primis sæculis statutum sit, ut non tantùm per propriam Provinciam, sed & per omnes alias Patriarchatus sui Alexandrinus Antistes, Episcopos omnes propria manu, vel propria specialique authoritate per alios ordinaret, non paucis argumentis probabo. Quid clarius apud [d] Synesium? & quis apud eum non observavit Palæbiscæ Episcopum ex hoc legitimum non censeri, quod Alexandriæ constitutus non fuisset? Palæbisca autem vicus erat Pentapoleos Metropolitæ Ptolemaidis subditus: ipsaque Palæbisca sicut Hydrax in Erythri Episcopi civitatem, Alexandrini Patriarchæ decreto redactæ sunt, eodem Synesio teste. Quis eundem non legit ad Theophilum Alexandrinum scribentem [e] post Antonii in Episcopum Olbiatis vici electionem, unum adhuc ei superesse, sacram scilicet manum ejusdem Patriarchæ Theophili, à quo unio consecrandus erat.

Sed & ordinationem ipsius Synesii Episcopi Ptolemaidis electi, ad eundem Theophilum spectasse, ipsummet Synesium [f] dicentem audiamus: *Omnino plerique Epistolam hanc lecturi sunt. Nam hujus potissimum eam gratia dictavi,* quò

[a] Evag. lib 3. c. 6 Jus Patr. Ἐπεστάτει δὲ τῷ θρόνῳ, ἀπέδωκε δὲ τῇ Ἐφεσίων, καὶ τὸ πατριαρχικὸν δίκαιον, ὅπερ αὐτὴν ἀφεῖλεν ἡ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος.

[b] Innoc. 1. Ep. 18.

[c] Conc. Nic. can 6.

[d] Synesius Ep. 67. Τοῦτον οὐκ ἔδει καὶ μόνον ἀποδεχθῆναι Παλαιβίσκης ἐπίσκοπον, ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῦτον ἐνθέσμως ἐνθεσμος μὲν ὤν, ὅτι γε τῶν γερόντων ἠκούσαμεν, εἰ μήτε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατέστη, μήτε παρὰ τριῶν ἐγένετο, καὶ εἰ τὸ σύνθημα τῆς χειροτονίας ἐκεῖθεν ἐδέδοτο

[e] Idem Ep. 76. Ἐνδεὲς ἓν ὅτι δεῖ, τῷ κυριωτάτῳ μέντοι, τῆς ἱερᾶς σοῦ χειρὸς τοῦτο μὲν Ὀλβιάταις δεῖ, ἐμοὶ δὲ εὐχῶν

[f] Idem Epist. 105 Οὐ βούλομαι δὲ καταλειφθῆναί τινα περὶ ἐμοῦ λόγον, ὡς ἁρπασθεὶς ἥρπασα τὴν χειροτονίαν· ἀλλ᾽ εἰδέτω ὁ θεοφιλέστατος πατὴρ Θεόφιλος, καὶ ὡς ἐπίσταται, σαφῶς μοι ποιήσας, οὕτω βουλευέσθω περὶ ἐμοῦ.

quò manifestè omnibus constaret me onus istud reformidare, ut quicquid acciderit, & apud Deum, & apud homines culpa omni caream: imprimisque apud Patrem Theophilum. Et post alia: *Nolo autem sermonem de me cuiquam præbere, quasi ignotus creationem illam occupaverim, sed tanquam rei totius gnarus Deo carissimus Pater Theophilus, ac quemadmodum probè omnia norit, perspicue mihi significans ita de me deliberet. Nec enim meo me in vitæ statu persistere, aut mecum philosophari permittet, aut judicii de me postea ferendi, meque ex Episcoporum numero expungi locum sibi nullum relinquet.* Quid plura? nec tamen unum hujus consuetudinis testem Synesium proferam. Adhibebo quoque Socratem [a], qui de Athanasio Alexandriam post exilium redeunte scribens hæc ait: *Athanasius per Pelusium rectà Alexandriam iter capit, & in singulis civitatibus ad quas adventabat docuit, in quibusdam vero Ecclesiis etiam ordinationes fecit.* Adhibebo Sozomenum [b], qui narrans quomodo Meletius ex hoc in Concilio Nicæno damnatus fuerat, quòd, ut ait Epiphanius [c], tam in carcere, quam itinere, ad quamcumque regionem, locumque peragraret, Clericos, Episcopos, Presbyteros, & Diaconos instituisset, ac privatas Ecclesias fundasset, docet huncce Meletium, ministrorum ordinationes ad Petrum solum pertinentes, sibi arripuisse. Et quis apud eumdem Sozomenum [d] non legit Theophilum Alexandrinum Patriarcham venisse Geras, quæ pusilla civitas Augustamnicæ Provinciæ à Pelusio plus minus quinquaginta stadiis distat, & hortatum esse Nilammonem Monachum, quem Geritæ Ecclesiæ suæ Antistitem elegerant, ut ordinationem à se oblatam acciperet? Adhibebo & Isidorum Pelusiotam, qui de Martiniano Presbytero sub Eusebio Pelusii Episcopo degente ad Cyrillum Alexandrinum in Epistolis scribens hæc ait [e]: *Nuper quidem aurum Alexandriam præmisit, Episcopatum aucupans. Quod cum sanctitas tua comperisset, per litteras comminata est, &c.* Et paulo post. *Litteris tuis minusque contemptis ac pro nihilo habitis Alexandriam perrexit, sibi quidem Episcopatum captans, tuæ autem famæ (ut qui sacras ordinationes pecunia adducas) labem inferens.* Argumenta alia his superaddere quis non superfluum existimabit, cum ex prædictis pateat Alexandrinum Patriarcham, non tantum in prima Ægypto, sed etiam in Augustamnica & Libya Præsules ordinasse?

Addam potius cum eruditissimo viro non tantum Episcoporum, sed etiam omnium Ecclesiæ ministrorum ordinationem ad Alexandrinum Episcopum ex antiqua consuetudine spectasse. Nec leviter sanè, cum hæc sententia valde probabilibus nitatur argumentis. Inter illa duo potissimum apud Authores historiæ Ecclesiasticæ observare est, unum quidem de jure, alterum de facto. Juris, fide dignus testis est Sozomenus [f], dum temerarios Meletii conatus describens, ait ordinationes in universum ab eo factas ad Petrum Alexandrinum solùm pertinuisse. Græca editio ὀρέγεσθαι habet cùm in ea non Episcoporum χειροτονίας, sed χειροτονίαν absolutè à Meletio intentatam damnet. Nec re vera Episcopos solum ordinaverat Meletius, sed etiam Presbyteros, Diaconos, aliosque Ecclesiæ ministros, ut legitur apud Epiphanium. Quod autem de facto Alexandrinus Antistes per omnes Ecclesias, Clericos quoscumque ordinaret, clarè indicat Theodoretus, vel potius Epistola Concilii Nicæni apud Theodoretum [g], cùm dicitur Concilii Patres statuisse, ut si quis ex ministris à Meletio ordinatis ad idem ministerium postea assumeretur, id non sine consensu Episcopi Alexandriæ fieret, & in quacumque Ecclesia Ægypti constitueretur, nonnisi post alios ministros ab Alexandrino Episcopo ordinatos sederet. Quis enim ex his non infert, Alexandrinum Episcopum pro singulis & in singulis Ecclesiis ministros ordinasse? Unde cum Theophilus Alexandrinus Dioscorum Hermopolis Episcopum ordinasset, duos in eadem Ecclesia creavit Clericos, Socrate teste [h]: *Theophilus,*

a Socrat. Hist. Eccl. l. 2. cap. 24. Ἀθανάσιος δὲ διὰ τοῦ Πηλουσίου εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπορεύετο, κατὰ τὰς πόλεις τε παριὼν ἐδίδασκε, τοὺς μὲν ἀρειανίζοντας ἐκτρέπεσθαι, ἀσπάζεσθαι δὲ, τοὺς τὸ ὁμοούσιον ὁμολογοῦντας. ἐν τισὶ δὲ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ χειροτονίας ἐποιεῖτο.

b Soz. l. 1. c. 23. Ἐβόα δὲ τότε τῷ συνόδῳ δόξαν, ἀναγκάζομαι τὸ πρότερον ... τὰς χειροτονίας Μελιτίου, καὶ τῶν τὰ αὐτὰ φρονούντων ὡς τε καὶ Πέτρου μαρτυρήσαντος, ἥπτετο τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας Φεύγοντες διὰ τὸν τότε διωγμὸν τὰς διαφέροντας αὐτῷ χειροτονίας ἀφήρπασε.

c Epiph. hær. 68. Μελίτιος ἐν τῇ εἱρκτῇ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, καθ' ἑκάστην χώραν καὶ καθ' ἕκαστον τόπον διερχόμενος κάθιστα κληρικοὺς, ἐπισκόπους τε, καὶ πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους καὶ ᾠκοδόμει ἐκκλησίας ἰδίας.

d Sozom. l. 8. c. 19. Ἀπὸ δὲ τοῦ πελάγους ... κατὰ τὴν ... ἀμφὶ ... τοῦ Πηλουσίου ἀφεστῶσαν.

e Isid. Pelusiota l. 2. Epist. 127 ad Cyril. Alex. Πέπομφε μὲν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν χρυσὸν προπέμψας ἐπισκοπὴν, ὃ μηδὲ αὐτὸ ἀνεπιστάσει δυνηθεὶς, ἀπειλήσας, &c.

f Sozom. l. 1. c. 23. ut supra.

g Theod. l. 1. hist. Eccl. c. 9. Ἐφ' ᾧ τε ἔχειν μὲν αὐτοὺς [τὴν τιμὴν] καὶ λειτουργεῖν, δευτέρους δὲ εἶναι ἐξ ἅπαντος τῶν ἐν ἑκάστῃ παροικίᾳ καὶ ἐκκλησίᾳ ἐξεταζομένων [τῶν] ὑπὸ τοῦ τιμιωτάτου καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν Ἀλεξάνδρου προκεχειροτονημένων.

h Socrat. hist. Eccl. l. 6. c. 7. Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος πάνυ ἠγάπα, καὶ ἐτίμα τοὺς ἄνδρας, διὸ καὶ ἕνα μὲν αὐτῶν τὸν Διόσκορον ἐπίσκοπον καθεστᾷ Ἑρμουπόλεως, δύο δὲ ἐξ αὐτῶν παρεκάλεσε συνεῖναι αὐτῷ, καὶ μόλις μὲν ἔπεισεν. ὡς ἐπίσκοπος δὲ ὅμως καὶ προεχειρίσατο, [καὶ τῇ τῶν κληρικῶν ἀξίᾳ τιμήσας τὴν διοίκησιν τῆς ἐκκλησίας αὐτοῖς ἐνεχείρισεν.]

lus, inquit, *Alexandriæ Episcopus, eos amavit plurimum, mireque coluit. Proinde unum horum, nempe Dioscorum, quasi vi à Monasterio abstrahens Episcopum Hermopolis designavit · alios duos obsecravit, ut ætatem simul cum ipso agerent, & cum verbis ægre illis persuadere posset, authoritate tamen, utpote Episcopus, illud facere compulit ac primum dignitate Clericorum eos cohonestare, deinde administrationem Ecclesiæ illis concredere cœpit.*

Præterea apud Alexandrinos, inquit Sozom. [a] *solus civitatis Episcopus docet.* Ajunt tamen hanc consuetudinem non priùs inolevisse, quam ex quo Arius presbyter de doctrina differens insolitam introduceret. Novum & illud apud eosdem Alexandrinos est, quod Episcopus dum recitatur Euangelium non assurgat: quod apud alios usquam fieri equidem neque comperi, neque audivi. Additurque in Actis Concilii Chalced. [b] omnes Ægypti Episcopos ita Patriarchæ detulisse, ut hoc vita functo quidquam decernere non auderent Unde cùm his quidam suadere conarentur, ut in Concilio Chalcedonensi Epistolæ Leonis subscriberent, necnon anathema Eutychi, ejusque erroribus denunciarent, ipsi inquit: *Dixerunt multos esse in Ægypto Episcopos, seque non posse absentium personam suscipere, rogaruntque Concilium, ut exspectarent suum Archiepiscopum, quo, sicut mos postulat, illius sententiæ morem gererent. Quod si ante primatis electionem aliquid transigerent, Episcopos Ægyptiacæ Diœceseos in illos impetum facturos. Cum autem multum precarentur, & Concilium illis admodum resisteret, fit sermo, ut spatium Ægyptiis Episcopis usque eò daretur.*

[a] Sozom Hist. Eccl l 7 c 19. Διδάσκει παρὰ δὲ Ἀλεξανδρεῦσι μόνος ὁ τῆς πόλεως ἐπίσκοπος

[b] Act 4. Conc. Chalced. Ἀξιοῦμεν τὴν ὑμετέραν ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἁγίαν, καὶ μεγάλην ταύτην σύνοδον, ὥστε κατελεῆσαι ἡμᾶς, καὶ περιμεῖναι τὸν ἡμέτερον ἀρχιεπίσκοπον, ἵνα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ἐξακολουθήσωμεν

Habuit etiam Alexandrinus Patriarcha ex statutis antiquorum Patrum & Conciliorum curam investigandæ diei, qua Pascha celebrandum erat; probaturque ex Magni Leonis [c] Epistola ad Marcianum Augustum his verbis: *Studuerunt itaque sancti Patres occasionem hujus erroris auferre, omnem hanc curam Alexandrino Episcopo delegantes quoniam apud Ægyptios hujus supputationis antiquitus tradita esse videbatur peritia, per quam, quamvis singulis dies prædictæ solemnitatis eveniret, Sedi Apostolicæ indicaretur, ut hujus scripti ad longinquiores Ecclesias judicium generaliter percurreret.* Ad Romanum enim Pontificem spectabat, post acceptum ab Alexandrino consilium, diem Paschæ per universum orbem intimare juxta Canonem primum Arelatensis Concilii primi, quo sic patres alloquuntur Silvestrum: *Primo loco de observatione Paschæ Dominici, & uno die, & uno tempore per omnem orbem à nobis observetur, & juxta consuetudinem, litteras tu ad omnes dirigas.*

[c] Leo Mag Ep. 64 ad Marcian Imp.

Nec prætermittenda est alia consuetudo Patriarcharum Alexandriæ, juxta quam, inquit Liberatus [d], *ille qui defuncto successurus erat, excubias super defuncti corpus agebat, manumque dexteram ejus capiti suo imponens à sepulto manibus suis accipiebat Beati Marci pallium colloque apponebat, & tunc legitimè sedere censebatur.*

[d] Liberatus in Brev. cap. 20.

De juribus consuetudinibusque Alexandrini Patriarchæ hæc satis sint: nunc quot sub eo fuerint Ecclesiæ & Metropoles Ecclesiasticæ observandum est. Quamvis penes eum summa rerum Ecclesiasticarum esset per totius Ægypti provincias, singulis tamen singuli præficiebantur Metropolitæ, qui de omnibus ad communem provinciæ utilitatem spectantibus sola Ministrorum ordinatione excepta, sub ejusdem Patriarchæ authoritate ordinarent. Testis erit Meletius Lycopolis in Thebaide Archiepiscopus, de quo hæc ait Epiphanius [e]: *Atque ille quidem Meletius cæteris Ægypti Episcopis antecellens, secundum à Petro dignitatis locum obtinebat, utpote illius adjutor, sed eidem tamen subjectus, & ad ipsum de causis Ecclesiasticis referens.* Testis quoque erit Synesius [f] Libyæ Cyrenaicæ Metropolita, qui, ut ex ejus Epistolis diximus, electioni Episcopi Olbiatis hoc nomine præfuit, necnon Antonium ex majori suffragiorum numero electum esse Theophilo Alexandrino retulit. Quot autem fuerint non facile dictu est. [1] Decem jam

X. QUÆ PROVINCIÆ METROPOLES ALEXANDRINÆ PATRIARCHÆ SUBDITÆ FUERINT

[e] Epiph. hæres 68. Ἐδόκει δὲ καὶ ὁ Μελίτιος τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον προήκειν, καὶ δευτερεύων τῷ Πέτρῳ κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπήν, ὡς δὲ ἐπιτηδεύσεως αὐτῷ χάριν, ὑπ' αὐτὸν δὲ ὢν, καὶ ὑπ' αὐτὸν τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀναφέρων

[f] Synes. Epist. 76. ut supra.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII

1 *Decem jam suo tempore &c.*] Jam tempore Constantini M. Ægyptum singularum civitatum Episcopos habuisse docet nos encyclica Epistola Alexandri Episcopi Alexandrini apud Socrat hist Eccles. lib. 1. ubi scribit se conventum habuisse Episcoporum Ægypti & Libyæ numero fermè centum. Paulò autem plures fuisse tempore Theodosii junioris docet nos Hierochis Συνέκδημος, & Notitia, quæ paulò post pag 268 subjungitur, ubi tota summa ad 103. tantùm excrescit

miam suo tempore extitisse indicat Theodosius Junior [a] in Epistola ad Dioscorum Alexandrinum, quæ actione prima Concilii Chalcedonensis reperitur huic verba illa scribens: *Tua sanctitas sumptis secum decem reverendissimis Metropolitis Episcopis, qui sub tua degunt Diœcesi, & aliis similiter decem Episcopis &c. Ephesum Metropolim Asiæ convenire absque ulla dilatione festinet.* Et quamvis in sola Ægypto tot non fuerint provinciæ Civiles, totidem tamen admittendæ in Antistitis Alexandrini Patriarchatu videntur Ecclesiasticæ, cum singulis singuli Metropolitæ semper præfuerint. In Civilibus duæ Justiniani ætate reperiuntur Ægypti [b], duæ item Augustamnicæ [c]. Prima quæ consularem habuit. Secunda quæ Correctorem. Duæ item Thebaides. [d] Duæ Libyæ, & una Arcadia, ut apud ipsum Justinianum legitur, nec alias reperi. Totidemque fuisse in Ecclesia discere est ex antiqua Ecclesiastica Notitia Græca, quam ex Bibliotheca Regis Christianissimi dabimus, in qua numerus idem observatur; nimirum duæ Ægypti, duæ Augustamnicæ, duæ Thebaides, Arcadia una, & Libyæ duæ, scilicet Pentapolis & Marmarica. In hac Alexandria Metropolis nominatur primæ Ægypti, & Cabasa secundæ. Pelusium Augustamnicæ primæ, & Leontus secundæ, Oxyrinchus Arcadiæ, Antinoë Thebaidis primæ, Ptolemais Thebaidis secundæ, Darnis Libyæ Marmaricæ, & Sosuza Pentapoleos. Quamvis autem, ut verum fatear, menda plurima in Notitiam illam irrepsisse non parum ex hoc probabile sit, quod Lycopolis procul dubio prima Metropolis Thebaidis fuerit, cùm Meletius hujus Archiepiscopus bis dicatur ab Epiphanio [e], & secundus Ægypti Antistes, necnon Ptolemais Pentapoleos, cum Synesius hujus Episcopus Metropolitani munus obiret, ut superiùs observatum est, non tamen plures veros Metropolitas in Ægypto fuisse facilè crediderim, quandoquidem provinciarum Ecclesiasticarum numerus nunquam contractus, sed semper posterioribus sæculis ubique auctus videatur. Quod si alios præter hos Metropolitas extitisse ex Novella Theodosii contendas, Archiepiscopum Æthiopiæ decimum recensendum esse dicam, & non paucos honorarios; ideò Metropolitas dictos, quod in Metropolibus Civilibus præfecturarum sederent, ut sæpius in Patriarchatu Constantinopolitano & aliis accidisse diximus.

Cur verò tam paucæ Metropoles provinciæque Ecclesiasticæ in hoc Patriarchatu fuerint, & cur Ecclesia ipsa tam angustis limitibus arctata manserit, si quæras; unam aut alteram rationem assignabimus. Prima est, quod mirum in modum Ægyptii superstitionibus Gentilitiis addicti essent, & nonnisi magno cum labore ad fidem Christianam converti potuerint. Patet ex Notitia antiqua [f] Græca, Constantii temporibus ut volunt facta, in qua hæc de Alexandria leguntur: *Dii quoque coluntur eximiè, & templum Serapis ibi est, quod quidem singulare est toto orbe visu spectabile opus: nullibi quippe terrarum talem aut structuram, aut templi dispositionem, aut cultus invenire est, quin huic principatus debetur.* Et infrà. *Divina, inquam, quo à Diis desumpto elogio nullum majus puto: sanè enim cum ibi, ut antea diximus, bene Deos colant, visui maxima quæque offerunt. Etenim omnia fana & templa undique exornata sunt: Neocori etiam, ut Sacerdotes & ministri, & Aruspices, & Adoratores, & optimi Vates apud eos abundant: sed & omnia ritè fiunt: quare invenias ibi aras semper igne splendentes, & sacrificiis thureque plenas: serta etiam & thuribula aromatibus plena sacrum ritum spirantia.* Et quis apud Ciceronem [g] hæc non observavit? *Ægyptiorum*, inquit, *morem quis ignorat? quorum imbutæ mentes pravitatis erroribus, quamvis Carnificinam priùs subierint, quam Ibim aut Aspidem, aut Felem, aut Crocodilum violent.* Tantus adhuc illis erat Constantii ætate zelus pro suis delubris, ut cùm imperator ille locum Christianis pro ædificanda Ecclesia addixisset, in quo Gentilium mysteria recondebantur, Gentiles, ait Socrates [h], Alexandriæ degentes impetum facere cœperint, hos gladiis, illos fustibus, aliosque lapidibus usque ad necem cædentes, Georgiumque Episcopum

[a] Epist. Theod. ad Dioscor. Καὶ ἡ σὴ τοιγαρȣ̃ν ὁσιότης προσλαβοῦσα σύν ἑαυτῇ δέκα μὲν ἐυλαβεςάτους ἐπισκόπους τῶν ὑπὸ τὴν ἀυτὴν διοίκησιν μητροπολίτας, ἑτέρους δὲ δέκα ὁσιωτάτους ἐπισκόπȣς.

[b] Novella 8. & Edicto 14.

[c] Novella 8.

[d] Edicto 13. Justiniani, c. 22.

[e] Epiphan. hær. 68. ut supra.

[f] Notitia antiq. Græca.

[g] Tusc. quæst. lib. 5.

[h] Socr. lib. 3. c. 2. Τοὺς μὲν γὰρ λίθεσι, τȣ̀ς δὲ ξύλοις, ἢ λίθοις ἀπέκτειναν. ἄλλȣς δὲ σχοινίοις ἀπέπνιξαν, τινὰς δὲ ἀυτῶν καὶ ἐςαύρωσαν, ἐφ᾽ ὕβρει τȣ̃ ςαυροῦ, τȣ́τον ἐπάγοντες τὸν θάνατον, &c.

ſcopum ab Eccleſia raptum ad Camelum alligarint, diſcerpſerintque, & ipſum unà cum beſtia combuſſerint. Nec minor fuit ſub Valentiniano juniore & Theodoſio, cùm juſſu Imperatorum Patriarcha ſimulachra Deorum diruit, ut narrat idem Socrates [a]. Nam ex communi (inquit) conſenſu omnes uno impetu in Chriſtianos ruere, cædem cujuſque modi illis inferre cœperunt: Chriſtiani ſe defendêre: malum malo additum: pugna uſque eo crevit, quo ad cædis faciendæ ſatietate tumultus ſedaretur. Interierunt in ea dimicatione pauci Gentilium, Chriſtianorum permulti, ex utraque parte ſauciati pene innumerabiles. Hæc autem cum eſſent, vix per ſexcentos annos Eccleſia Ægyptiaca creſcere potuit, & novas ſedes Epiſcopales inſtituere. Poſt hæc Heraclio imperante, anno ſcilicet Chriſti 634. Saraceni Ægyptum ſub tributo reddidere, inquit Theophanes [b], in Saracenicis, & ab hoc tempore Eccleſia graves paſſa eſt injurias: tantum abeſt, ut novas ſedes Epiſcopales aut Metropoles erigere potuerit. Altera ratio eſt ingens numerus Judæorum in Ægypto degentium, & quaſi innatum Ægyptiis in ipſos odium. Cùm enim Eccleſia Alexandrina à Marco ex Judæis potius, (quorum decies centena millia hoc ipſo tempore Ægyptum habitaſſe ſcribit Philo [c]) quàm ex Ægyptiis coacta eſſet, Ægyptiique Judæis, à quibus ſolis ut vicinis aut accolis edoceri poterant, ſemper infenſi fuerint, eodem Philone [d] teſte, adeo ut Marcum ipſum Judæum variis affecerint contumeliis, tandemque crudeliter necarint, vix ad Chriſti fidem ferendaque Eccleſiæ incrementa adduci valuerunt.

Porro quæ ſub antedictis Metropolibus ſedes eſſent Epiſcopales deinceps narrandum eſt, ſi tamen priùs Patriarcharum Alexandrinorum, qui per hujus Notitiæ tempora degerunt, ex hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſcriptoribus nomina retulerimus.

[a] Id. l. 5. c. 16. Μιᾷ γὰρ ὁρμῇ ἔκ τίνος συνθήματος κατὰ τῶν χριςιανῶν χωρήσαντες, πάντα φόνον εἰργάζοντο. ἠμύνοντο δὲ καὶ οἱ χριςιανοὶ, καὶ πᾶν κακὸν ἐπικολούθει κακῷ ἕως τε τοσούτου ἐξετάθη ἡ μάχη, ἕως οὗ κόρος τῶν φόνων τὸ γενόμενον ἔπαυσεν. ἀπώλοντο γὰρ ἐν τῇ συμβολῇ τῶν μὲν Ἑλλήνων ὀλίγοι, τῶν δὲ χριςιανῶν σφόδρα πολλοί; οἱ δὲ τραυματίαι ἐξ ἑκατέρου μέρους ἦσαν ἀναρίθμητοι.

[b] Theophan. Chron.

[c] Philo lib. in Flaccum. Τοὺς γὰρ ὅπη τύχοι φανέντας τῶν Ἰουδαίων, ἢ κατέλευον, ἢ ξύλοις κατέκοπτον, οὐκ εὐθὺς ἐπὶ τὰ κυριώτατα μέρη τὰς πληγὰς φέροντες, ἵνα μὴ θᾶττον τελευτήσαντες θᾶττον καὶ τὴν τῶν ὀδυνηρῶν ἀντίληψιν ἀπόθωνται, &c.

[d] Id. eodem lib. Καὶ ὅτι οὐκ ἀποδέουσι μυριάδων ἑκατὸν τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν χώραν Ἰουδαίοι κατοικοῦντες ἀπὸ τοῦ πρὸς Λιβύην καταβαθμοῦ μέχρι τῶν ὁρίων Αἰθιοπίας.

ALEXANDRINORUM
PATRIARCHARUM SERIES
ex authoribus hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.

Aiunt *Marcum* primum in Ægyptum trajeciſſe, & Euangelium, quod ipſe conſcripſerat, illic prædicaſſe, primumque Eccleſiarum Alexandriæ inſtitutarum authorem extitiſſe, atque tanta hominum & mulierum fidem Chriſti amplexantium ex prima aggreſſione & conatu, per grave in primis ſanctum & ſeverum ejus vivendi exemplum ibi cogebatur multitudo, ut Philo ipſe eorum ſtudia, exercitationes, mores, frequentes congreſſus, communem inter ipſos victus rationem, omnem denique vivendi inſtitutionem, ſuis ſcriptis perſequi operæ pretium exiſtimarit. Euſebius Hiſt. Eccl. l. 2. c. 15.

Quarto anno Domitiani, *Anianus* primus Eccleſiæ Alexandrinæ præfuit, qui, cùm annos viginti duos in eo munere compleviſſet, exiit è vita. Idem l. 3. c. 12.

In cujus locum ſuffectus eſt *Abilius*. Euſebius Hiſt. Eccl. l. 3. c. 12.

Primo *Nervæ* anno, cum Abilius decem & tres annos Eccleſiæ Alexandrinæ præfuiſſet, *Cerdo* eo dignitatis gradu potitus eſt. Id. lib. 3. c. 16.

Annum circiter duodecimum imperii Trajani, Epiſcopus Eccleſiæ Alexandrinæ, cujus paulo ante feci mentionem, vitam cum morte commutat, ac quidam nomine *Primus* ab Apoſtolis ſucceſſione quartus, miniſterium Eccleſiæ illius ſortitò capit. Id. lib. 4. cap. 1.

Anno 3. Imperii Adriani Primus Alexandriæ Epiſcopus, cum 12. annos illi Eccleſiæ præfuiſſet, morte occumbit. Id. ibid. cap. 4.

Quem ſequutus eſt *Juſtus*. Idem ibid.

Eume-

Id. ibid. cap. 5. *Eumenes*, simul atque Justus, qui ante illum id muneris fuisset executus, undecim annos in Episcopatu transegerat, ad Ecclesiam Alexandriæ moderandam sextus ordine designatus est.

Id. lib. 4. c. 10. Apud Alexandriam, ubi Eumenes decem & tres annos integros administrationis suæ compleverat, *Marcus* Pastor & Episcopus declaratur: qui decem annos eo munere perfunctus, mortem obit, &

Idem ibid. *Celadion* Alexandrinæ Ecclesiæ suscipit gubernationem.

Ibidem cap. 18. Ubi Celadion quatuordecim annis Ecclesiam Alexandrinam procuraverat, *Agrippa* (qui & Agrippinus dictus est) eam capessit.

Idem lib. 5. c. 9. Primo anno regni Commodi, ubi duodecim annis Agrippinus fuisset Alexandriæ Episcopatu perfunctus, *Julianus* in ejus locum surrogatus est.

Ibid. cap. 21. an. 10. Commodi. Ubi Julianus decimum ministerii sui annum compleverat, Ecclesiarum Alexandriæ procurationem capessit *Demetrius*.

Idem lib. 6. cap. 3. sub Severo. *Heraclas* cum præclarum vitæ, divinæ sapientiæ studio addictæ, & piæ exercitationis specimen dedisset, post Demetrium Alexandriæ Episcopatu donatus est.

Ibid. cap. 28. Cum Heraclas ministerium Ecclesiæ Alexandrinæ undecim annis executus, è vita decessit, ejusdem Ecclesiæ Episcopatum obtinuit *Dionysius*.

Id. lib. 7. c. 22. Dionysius, cum jam decem & septem annis Episcopatum Alexandriæ administrasset, duodecimo anno Imperii Galieni moritur: huic successit *Maximus*.

Ibid. cap. 26. sub Diocletiano. Postquam Maximus decem & octo annos Episcopatu Alexandriæ post mortem Dionysii fuerat perfunctus, *Theonas* ejus potitur loco.

Ibidem. Post Theonam, cum decem & novem annis Ecclesiam administrasset, in Episcopatum Alexandriæ succedit *Petrus*.

Socrat. hist. Eccl. l. 1. cap. 3. Alexandriæ, post Petrum illius Ecclesiæ Episcopum, qui Diocletiano regnante martyrio occubuerat, *Achyllas* capessit Episcopatum.

Ibid. Quo mortuo, *Alexander* Episcopus delectus est:

Id. ibid. cap. 11. sub Constantino. Non multo post, Alexandro Alexandriæ Episcopo mortuo, illi Ecclesiæ præficitur *Athanasius*: qui multoties hæreticorum invidia in exilium pulsus, multoties in sedem Alexandrinam irrumpentes hæreticos ferre coactus est.

Id. lib. 2. cap. 6. Dum falsa criminatio Athanasio illata est, *Eusebium* cognomento Emisenum Episcopum Alexandriæ deligunt.

Id. ibid. cap. 7. Cumque Eusebius Antiochiæ esset Episcopus Alexandriæ delectus, & eò proficisci extimesceret, *Gregorio* illum Episcopatus gradum deferunt.

Theod. Hist. Eccl. lib. 2. cap. 12. & 13. Gregorius, ab ipsis Alexandrinis cæsus occubuit; Constantius interim jubet D. Athanasium, non exilio solùm, sed morte mulctari, & *Georgio* lupo

Id. ibid. cap. 14. alteri illarum ovium grex commissa est: qui majorem in eas crudelitatem quam quisquam lupus, aut ursus, aut pardus in oves exercere solet, exercuit.

Sozom. Hist. Eccl. l. 5. c. 6. Athanasius vero fuga elapsus ad Imperium Juliani, apud quandam sacratam virginem in ipsa urbe Alexandria latitavit; sed nunciata Constantii morte,

Ibid. noctu in Alexandrina Ecclesia visus est. Quæ res omnibus permagnam ideò admirationem excitabat, quòd adeò repentè præter expectationem omnium acciderat. Populus autem Alexandrinus maximo ob hanc rem exultans

Id. ibid. cap. 7. gaudio, Ecclesias illi reddidit. Quare Ariani inde ejecti, privatis in ædibus separatim conventus egerunt: atque *Lucium*, pro Georgio, suæ hæresis Episcopum designarunt. Siquidem Georgius jam casu fuerat interfectus.

Socrat. Hist. Eccl. lib. 4. cap. 16. Athanasius verò post multa pro Ecclesia confecta certamina, cùm Episcopatum quadraginta sex annos, non absque multis gravibusque periculis administrasset, decessit è vita, Gratiano II. & Probo consulibus: *Petrumque*, virum valdè pium & eximium, reliquit successorem.

Theod. Hist. Eccl. l. 4. c. 18. Quem primum B. Athanasius suo suffragio designarat: ejusque electioni ab

ab omnibus tam Sacerdotibus quam Magiſtratibus aſſenſum eſt. Populus quoque univerſus acclamationibus, quantum lætitiæ percepiſſet, demonſtravit.

Ariani Petrum comprehenſum in cuſtodiam tradunt: & aliis Clericis alio in alium amandatis, *Lucium* in ſede Epiſcopali collocant. Socrat. ejuſdem Hiſt. l. 4. c. 16.

Populus litteris Damaſi, Petri creationem firmantibus, confiſus expellit Lucium: *Petrum* autem in ejus locum introducit. Lucius itaque ſine mora Conſtantinopolim trajicit. Petrus ad exiguum tempus vitam protrahens, moritur: ſucceſſorem fratrem ſuum *Timotheum* relinquit. Id. ibid. cap. 30.

Timotheo ſucceſſit *Theophilus*, vir cùm ſumma prudentia, tum animo valde excelſo præditus, cujus opera urbs Alexandria errore in ſimulachris colendis liberata eſt. Theod. Hiſt. Eccleſ. lib. 5. cap. 22.

Cyrillus filius ſororis Theophili Alexandriæ Epiſcopi, fuit avunculi in eo præſulatu ſucceſſor. Id. ibid. cap. 35.

Dioſcorus in Alexandriæ Epiſcopatum poſt Cyrillum ſucceſſit. Euagrius Hiſt. Eccl. l. 1. c. 10.

Dioſcorus ad Gangrenam urbem Paphlagoniæ incolendam condemnatus, & *Proterius* communibus Concilii ſuffragiis ad Epiſcopatum Alexandriæ gerendum delectus fuit. Sozom. ejuſd. Hiſt. lib. 2. c. 5.

Proterio ſanctiſſimo Epiſcopatus munere, ut moris eſt, perfungente, *Timotheus* (*Ælurus*) aſſumptis ſibi duobus Epiſcopis dignitate Epiſcopali abdicatis, & Clericis itidem exilio mulctatis, à duobus illorum creatur Epiſcopus, nullo omnino Epiſcoporum Orthodoxorum ex diœceſi Ægyptiaca, ſicut in creando Epiſcopo Alexandrino fieri ſolet, præſente: & ita cathedram Archiepiſcopatus, ſicut ipſe putabat, obtinet. Beatus ille Proterius nihil aliud facere poterat, quam dare locum iræ, ſicut ſcriptum eſt, & quò impetum eorum, qui ad necem illi inferendam accurrebant, effugeret, ad venerandum ſe recipere baptiſterium: quem locum maxime omnium etiam barbari & agreſtes homines, qui ſacratum ejus decus & gratiam inde emanantem, penitus ignorant, violare extimeſcunt. At iſti tamen, qui propoſitum ab initio Timotheo conſilium reipſa perficere nitebantur, ne in puris & inviolatis quaſi adytis Proterium ſervari paſſi, neque ſanctimoniam loci, neque tempus (ſolennis enim dies feſtus ſalutaris Paſchatis tum celebrabatur) reverentes, neque reformidantes ſacerdotii dignitatem, quæ inter Deum & homines mediatrix eſt, innocentem occidunt, crudeliterque cum aliis ſex è medio tollunt. Euagrius Hiſt. Eccl. l. 2 c. 8. Ibid.

Leo Epiſcopus antiquæ Romæ pro defenſione Concilii Chalcedonenſis ſcripſit, creationemque Timothei, utpote contra Eccleſiæ leges factam improbavit. Id. ibid. cap. 10.

Poſt iſta Timotheus Ælurus addicitur exilio, jubeturque Gangrenæ domicilium rerum ſuarum collocare. Itaque Alexandrini alterum *Timotheum* Proterii ſucceſſorem deſignant: quem alii Baſilicum, Solofaciolum alii vocarunt. Id. ibid. cap. 11.

Timotheus hic non multo poſt commune naturæ debitum perſolvit. Quo mortuo, Epiſcopi Alexandrini *Petrum* cognomento Mongum ſua ipſorum authoritate ſibi Epiſcopum deligunt. Quòd Zenonem, ubi ad aures ejus pervenit, vehementer conturbavit. Itaque Petrum mulctavit morte: Timotheum autem (*Ælurum*) qui Proterio primum ſucceſſerat, quique tum propter quandam populi ſeditionem ætatem degebat in Canobo, accerſit. Sic *Timotheus* (*Ælurus*) Imperatoris juſſu ſuam Epiſcopalem ſedem denuò obtinet. Id. ibid l. 3. c. 11. Petrus Mongus dicitur apud Liberatum in Breviario Hiſt. Eutich. & Baronium, in exilium tantùm à Zenone miſſus, & non morte mulctatus, An. 477. & ab eodem reſtitutus An. 482. & naturali morte extinctus An. 490.

Non longo tempore poſt, mortuo Timotheo, *Joannes*, data pecuniæ ſumma, Alexandrinorum deligitur Epiſcopus. Qua re cognita Imperator illum Alexandria abigendum mandat, atque quorundam impulſu ſcribit Alexandrinis Epiſtolam, quam ἑνωτικὸν vocavit, ideſt, de concordia; decrevitque, ut Petro ſedes Epiſcopalis Alexandriæ redderetur, modo Epiſtolæ illi ſubſcriberet. Id. lib. 3. c. 12. Joannes hic Talaja in Brevic. Hiſt. Eutich. non accuſatur Simoniæ, ſed laudatur, ſanctusque nominatur.

Petrus exceſſit è vita: in cujus locum ſucceſſit *Athanaſius*. Euagrius Hiſt. Eccl. l. 3. c. 23.

Ibidem. Baronio tres sunt inter Joannem Machiotam, & Theodosium, nempe Dioscorus Junior, & Timotheus, hæretici, & Asterius orthodoxus sub Justino An. 519. & 521 Euagrius Hist Eccl. lib 4 c 9 Id ibid. c. 11 Id ibid cap 36 Id. l. 5 cap 16.

Joannes (*Mela* dictus) sedem Episcopatus Alexandrini post Athanasium obtinuit

Joanne mortuo, alter *Joannes* (cognomento *Machiota*) Episcopus Alexandriæ deligitur.

Cum Justinianus solus totius Imperii gubernacula teneret, Episcopatum Constantinopolitanum administravit Anthimius, Alexandrinum autem *Theodosius*, qui uterque unam in Christo naturam inesse asseveravit.

Ambo isti Episcopi, postquam Imperatoris mandatis se opponere, & Concilii Chalcedonensis decreta repudiare cœperunt, suis ejecti sunt sedibus, & in sede Alexandrina *Zoilus* constitutus.

Quo mortuo, *Apollinarius* sedem illam capessit.

In sedem verò Alexandrinam, Apollinario mortuo, *Joannes* successit; post quem *Eulogius*.

NOTITIA PATRIARCHATUS
ALEXANDRINI.
ÆGYPTUS PRIMA.

ALEXANDRIA Ptol. lib. 4. cap. 5. totius Ægypti Metropolis, universique, ut diximus, orbis post Romam secunda civitas, nunc *Iscanderia* Turcis dicitur, & *Alessandria* Italis. 1 *Alexander* Alexandriæ Antistes subscripsit Concilio Nicæno 1. *Timotheus* Constantinopolitano primo, & *Cyrillus* Ephesino.

2 HERMOPOLIS parva Notitiæ antiquæ Græcæ. *Dracontius* ejus Episcopus dicitur apud Athanas. in Epistola ad Antiochenses, & *Esaias* Concilio Chalcedonensi subscripsit.

METELIS Ptol. ibid *Rosetto* Italis, & *Raschit* Turcis. *Macarius* Metelitarum Antistes subscripsit Concilio Ephesino.

COPRITHIS Notitiæ antiquæ Græcæ, vulgò *Cana*. *Silvanus* Episcopus Coprithidis in eodem Concilio legitur.

SAIS Ptol. ubi supra, vulgò *Sabid*. *Adelphius* Episcopus Saensis eidem Conc. subscripsit, & *Paphnutius* Saeos apud D. Athanasium in Epist. ad Antiochenses legitur.

LETUS Ptol. ibid. quæ Latonæ civitas Interpretibus, & Latopolis lib. Conciliorum, *Derote* hodie dicitur. *Joannes* Episcopus Latopoleos in Concilio Chalcedonensi nominatur.

NAUCRATIS Ptol. ibid. Naucratia dictæ Notitiæ. *Arpocration* Episcopus Naucratiæ in Concilio Nicæno legitur, & 3 *Esaias* in Chalcedonensi.

ANDROPOLIS Ptol. ibid. quæ Andromena, ut arbitror, Divo Athanasio in Epist. ad Antioch. in qua *Zoilum* ejus Episcopum legere est.

4 NICIUM Ptol. ubi supra, vulgò *Fuoa*. *Pulsaminon* Niciotorum civitatis Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

ONU-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Alexander &c. Conc Nic.*] cui successit S Athanasius celeberrimus Ecclesiæ Doctor

2 *Hermopolis parva*] Minor [*Not. ant. Græca*] Conon Hermopolitarum Episcopus, ad quem scripserat Epistolam de pœnitentia Dionysius Alexandrinus apud Eusebium hist. Eccles. lib. 6. cap. ult.

3 *Esaias in Chalced.*] Idem subscripsit Synodicæ Gennadii Tom 1 Juris Græco-Rom.

4 *Nicium*] Niciæ [*Ptol ubi sup*] ΝΙΚΙΟΥ Κώμη Steph & Hierocli absolute ΝΙΚΙΟΥ [*Pulsaminon &c*] Idem subscripsit Synodicæ Gennadii; ubi rectius Πανσάμμων Νικιωτῶν vocatur.

ONUPHIS Ptol. ibid. *Adelphus* Episcopus Onupheos in Concilio Chalcedonensi legitur.

TAVA Ptol. ibid. *Isaac* Episcopus Tavæ eidem Concilio subscripsit.

CLEOPATRIS Notitiæ antiquæ Græcæ. *Alexander* Episcopus Cleopatridis Concilio Ephesino interfuit, & *Theophilus* Chalcedonensi.

MAREOTIS dictæ Notitiæ antiquæ. *Isyras* Episcopus Mareotis legitur apud Socratem lib. 2. cap. 16.

MENELAI civitas Canobus Ptol. ibid. *Agathodæmon* Episcopus Schediæ & Menela in Epist. D. Athanasii ad Antiochenos vocatur.

SCHEDIA Notitiæ antiquæ Græcæ & Straboni lib. 17. quibusdam *Raschit*. *Atlas* Episcopus Schediæ subscripsit Concilio Nicæno inter Episc. Thebaides, sed mendosè, & *Agathodæmon* Schediæ & Menelaiti Antistes, dicitur apud D. Athanasium in Epistola modo citata.

PHTHENOTI nomus Ptol. ibid. *Heraclius* Phthenetensis in actis Concil. Chalced. legitur, & *Pinmuthes* Phthenegi apud D. Athanas. in Breviario Meletii hujus forsan Antistes fuit.

NITRIA Nicephoro Calixto lib 11. cap. 30. *Isidorus* Nitriæ Episcopus legitur in Epist. 27. D. Hieronymi.

AUGUSTAMNICA PRIMA.

PELUSIUM Ptol. lib. 4. cap. 5. Metropolis Augustamnicæ 1. est in Notitia antiqua. *Dorotheus* Pelusianus Antistes adfuit Concilio Nicæno 1. & *Pancratius* Sirmiensi apud Socratem hist. Eccles. lib. 2. cap. 24.

SETHRÆTES Notitiæ antiquæ. Nomus est Ptol. cujus Metropolis Herculis parva civitas est. *Theon* Herculis Sethræti Episc. Conc. Eph. subscripsit.

TANIS Ptol ibid. *Tanes* adhuc dicta. [1] *Paulus* Episcopus Taneos in Concilio Chalcedonensi dicitur, & *Hermion* in Epistola D. Athanasii ad Antiochenses.

THMUIS Ptol. ibid. *Aristobulus* Episcopus Thmueos in Conc. Ephesino legitur, & *Serapion* apud Sozomenum histor. Eccles. lib. 3. cap. 13.

RHINOCORURA Ptol. ibid. [2] *Hermogenes* Episcopus *Rhinocoruræ* Concilio Ephesino subscriptus est, & *Melaus* memoria est apud Sozomenum in hist. Eccles. lib. 6. cap. 31.

OSTRACINA Ptol. ibid. vulgò *Stragioni*. *Abraham* Episcopus Ostracinæ in Concilio Ephesino nominatur.

PHACUSA Ptol. ibid. *Moyses* ejus Episcopus dicitur apud D. Athanasium in Breviario Meletii.

3 CASSIUM Ptol. ibid. *Lampetius* Episcopus Cassii in Augustamnica Concilio Ephesino subscripsit.

APHNÆUM lib. Conciliorum, fortè Daphnis Antonini in Itiner. non longè à Pelusio, pro qua Apthæum mendosè in dicta Notitia. *Hieraces* Aphnaitarum Episcopus dicitur in subscriptionibus Concilii Ephesini.

4 HEPHÆSTUS dictæ Notitiæ antiquæ. *Joannes* Episcopus Hephæsti in Augustamnica Concilio Ephesino interfuit.

PANÆPHYSUS Ptol. ibid. 5 *Philippus* Panæphysi Antistes subscripsit Concilio Nicæno, & *Ammonius* Ephesino.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Paulus &c*] Harpocras subscripsit Synod. Gennadii P. CP. tom. 1 Juris Græco-Rom. Apollonius interfuit Latrocinio Ephes. contra Flavianum Act. 1 Concil. Chalcedonensis.

2 *Hermogenes &c*] Zeno adfuit Latrocinio Ephesino Act 1. Concil. Chalcedon. Alphei quoque & Ptolemæi ejusdem loci Episcoporum meminit Photius Bibl. Cod 52 qui sederunt sub Timotheo Patriarcha Alexandrino.

3 *Cassium*] Casium

4 *Hephæstus*] Hierocli & [*d. Not. ant Joann. &c. Eph. interfuit*] contra Flavianum. Petrus subscripsit Synodicæ Gennadii.

5 *Philippus &c*] Archebium commemorat Joannes Cassianus Collat. 11. cap. 2.

GERRUM Ptol. ibid. seu Gerus dictæ Notitiæ, unde Geritæ Populi. *Stephani* Episcopi Geritarum seu Geruntis meminit Concilium Chalcedonense.

1 THENNESUS eidem Notitiæ, & lib. Conciliorum. *Heron* Episcopus Thennesi Concilio Chalcedonensi interfuit.

SELA civitas Augustamnicæ Concilio Ephesino, cui *Alipius* ejus Antistes subscripsit. Sila dicitur Antonino.

AUGUSTAMNICA SECUNDA.

LEONTOPOLIS seu Leonum civitas Ptol ubi suprà, Metropolis dicitur in dicta Notitia antiqua. *Metrodorus* Leontorum Episcopus subscripsit Concilio Ephesino, & *Januarius* Chalcedonensi.

2 ATRIBIS Ptolem. ibidem, mendosè Atreces Notitiæ antiquæ. *Strategius* Episcopus Atribidis Augustamnicæ dicitur in actibus Concilii Ephesini.

ONII Ptolem. ibid. D. Athanasio Ilium, civitas Episcopalis, cujus in Breviario Meletii meminit, *Melam* ejus Episcopum nominans.

BABYLON Ptolem. ibid. 3 *Cyrus* Babylonis Episcopus in actibus Ephesinis act. 1. Concilii Chalcedonensis legitur.

BUBASTUS Ptol. ibid. hodie *Azoth*. *Malchi* Bubasti Episcopi memoria est in Concilio Chalcedonensi.

PHARBÆTHUS Ptolem. ibid. *Atherion* Pharbæthi Episcopus subscripsit Concilio Nicæno

HELIOPOLIS Ptol. ibid. hodie *Bethsemes* *Marinus* Heliopolis Antistes in actis Concilii Ephesini legitur.

SCENÆ Mandrorum Antonino. *Petrus* Scinorum Mandrorum præsul in actis Chalcedonensibus legitur parte 3.

THOU Antonino inter Pelusium & Memphim. *Athanasius* Episcopus Thoitorum in Epist. Episcoporum Ægypti ad Leonem Imperatorem legitur.

ANTITHOU Tom. 2. Concil. *Apollo* Episcopus Antithorum in eadem est Epistola.

PROVINCIA SECUNDA ÆGYPTI.

4 CABASA Ptol. lib. 4. cap. 5. hodie *Thebaše* prima inter Ægypti secundæ civitates recensetur in dicta Notitia antiqua. *Theopemptus* Cabasorum Antistes in Concilio Ephesino reperitur, & *Macarius* in Chalcedonensi.

5 PHRAGONEA eidem Notitiæ. *Paulus* Episcopus Phragoneæ in Concilio Ephesino legitur, & *Agatho* apud D. Athanasium in Epist. ad Antiochenses.

PACHNEMUNIS Ptol. ubi supra. D. Athanasio civitas Ægypti, cujus *Ammonium* Episcopum nominat in Epist. ad Antioch. quem non toti Elearchiæ præfuisse vult, cùm ejus pars altera Episcopo Schædiæ & Menelaiti subesset.

6 ELEARCHIA civitas Ægypti dicitur in Concilio Chalcedonensi act. 1. & in dicta Notitia. Regionem tamen fuisse ex hoc conjicio, quod ad plures sedes Episcopales pertinuerit. *Agatho* Phragoneos & Elearchiæ Episcopus dicitur

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Themesus &c.*] Hujus Episcopatus meminit Cassianus Collat. xi. cap. 2

2 *Atribis*] Athribis &c. Apollonius subscripsit Synodicæ Gennadii tom. 1 Juris Græco-Rom

3 *Cyrus &c. Act. 1. Conc. Chalcedonensis legitur.*] Photius in Synodica Gennadii

4 *Cabasa*] Cabassa Hierocli, & in Act. Concil. Chalced. per duplex σσ. Sed MS. Latinus antiquissimus Cabasenus legit [*Theopemptus &c. in Concilio Ephesino reperitur*] adfuit Latrocinio Ephesino Act. 1. Concilii Chalcedonensis.

5 *Phragonea &c.*] Φραγώνεα Hierocli, Φραγῶνις Notit. MS.

6 *Elearchia &c. Conc. Chalced. act. 1.*] & Hierocli &c. [*Isaac Conc. Ephes. subscripsit*] contra Flavianum.

citur apud D. Athanasium in Epist. ad Antioch. & *Isaac* Elearchiæ Præsul Concilio Ephesino subscripsit.

DIOSPOLIS dictæ Notitiæ. *Apollonius* Episcopus hujus forte Diospoleos Concil. Constantinop. generali 5. interfuit.

1 SEBENNYTHUS Ptol. ibid. & Notitiæ. *Ausonius* Episcopus Sebennythi dicitur in Concilio Chalcedonensi.

2 CYNUS dictæ Notitiæ, & Straboni lib. 17. in Busiritica Præfectura. *Sergius* Episcopus Cyni, seu Cynopoleos Concilio Constantinopolitano generali 5. interfuit, & *Philumenus* Chalcedonensi.

BUSYRIS Ptol. ibid. vulgò *Bosirè*. *Hermeon* in Cyno & Busiride Episcopus apud D. Athanasium in Breviario Meletii legitur, & *Athanasius* in Concilio Chalcedonensi.

3 PARALUS dictæ Notitiæ antiquæ, *Paralum* libro Conciliorum. *Athanasius* Episcopus Parali Concilio Ephesino inter Ægypti Episcopos numeratur.

4 XOES Ptolem. ibid. dictæque Notitiæ. *Macedonius* Episcopus Xoensis Concilio Ephesino interfuit.

BUTUS Ptolem. ibid. 5 *Ammon* Buti Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

PROVINCIA ARCADIÆ.

OXYRYNCUS Ptol. lib. 4. cap. 5. Metropolis Arcadiæ in Notitia antiqua Græca dicitur. *Dorotheus* Episcopus Oxyrynchi subscripsit Concilio Constantinop. primo, & *Petrus* Ephesino.

6 HERACLEA superior Ptol. ibid. dictæque Notitiæ. *Heraclides*, qui in actibus Ephesinis legitur, hujus forte Antistes erat.

ARSINOE Ptolem. ibid. quæ & civitas Crocodilorum. D. Athanasius *Andream* hujus Episcopum habet in Epistola ad Antiochenses, & *Calosirius* Arsinoes in Concilio Chalcedonensi legitur.

THEODOSIOPOLIS dictæ Notitiæ, quæ & Theodosiana Tom. 2. Conciliorum. *Soter* Theodosianæ Episcopus dicitur in actis Conc. Chalcedonensis, & subscripsit pro Episcopo Arsinoes.

APHRODITOPOLIS Ptol. ibid. *Chrisaorius* Aphroditopoleos Episcopus dicitur in Concilio Chalcedonensi.

MEMPHIS Ptol. ibid. vulgò *Cairo*. *Antiochi* Mempheos Episcopi meminit Concilium Nicænum.

7 CLISMA Ptol. ibid. *Stephanus* Episcopus Clismatis Concilio Constantinopolitano generali quinto subscripsit.

8 NILOPOLIS Ptolem. ibid. Nilus D. Athanasio, qui *Theonem* Episcopum Nili habet in Breviario Meletii, & *Eusebius* ejusdem sedis Antistes subscripsit Concilio Ephesino.

9 PARALLUS dictæ Notitiæ. *Pasmeius* Paralli Antistes inter Ægypti Episcopos in Concilio Chalcedonensi reperitur.

1 THA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sebennythus*] Sebennytus &c. Paulus subscripsit Synodicæ Gennadii P. CP.

2 *Cynus &c*] Ad Æglonem Cynopoleos Episcopum Epistolam contra Arrianos scripsit Alexander Papa Alexandrinus, quam citat S. Maximus in MS. Vatic 508 pag 207.

3 *Paralus Not antiq*] Hierocl. Πάραλος &c. Pasmeius Parali Episcopus adfuit Latrocinio Ephesino Act. 1. Concil Chalced. Sic Codices Græci & Latini, etiam MSS optimi habent.

4 *Xoes*] Xois &c [*Macedon &c Conc Eph interfuit*] & Athanasius Xoitarum Episcopus subscripsit Synodicæ Gennadii tom. 1. Juris Græc. Rom.

5 *Ammon &c. Conc. Ephes*] & Theonas dictæ Synodicæ Gennadii.

6 *Heraclea*] Ἡρακλεία Hierocl., & sic in Actis Ephesini Latrocinii Heraclides Ἡρακλείας.

7 *Clisma Ptol. ibid.*] Hierocli aliisque Clysma, & Athanasio ad Solitarios pag. 858 [*Steph &c Conc. Const gener. v subsc*] & Pæmen Synodicæ Gennadii P CP. tom. 1 Juris Græc Rom.

8 *Nilopolis &c.*] Chæremon Nilopoleos Episcopus, cujus martyrum ex B Dionysii Alexandrini Epistola recenset Eusebius Hist. Eccles l. 6. c. 42 gr.

9 *Parallus*] supra hac eadem pag.

1 THAMIATE Notitiæ antiquæ in Arcadia, licet pluribus in Augustamnica, ubi nunc *Damiata*. *Heraclius* Episcopus Tamiathidis Concilio Ephesino adfuit, quem ab Episcopo Pelusiensi diversum fuisse sola Concilii lectio docet, cùm in eodem *Eusebius* Pelusii Antistes nominetur.

2 CYNOPOLIS superior D. Athanasio in Breviario Meletii, qui *Calutium* Episcopum Cynopoleos superioris nominat.

PROVINCIA THEBAIDIS PRIMÆ.

ANTINOE Ptol. ubi supra. Metropolis dicitur in dicta Notitia, hodie *Antios*. *Lucius* Antinoes Episcopus legitur apud D. Athanasium in Breviario Meletii: Et *Tyrannus* ejusdem sedis Antistes subscripsit Concilio Nicæno.

HERMOPOLIS major Ptol. ibidem, vulgò *Benesuaif*. *Gennadius* Hermopolis majoris Antistitis memoria est in Concilio Chalcedonensi.

CUSA Antonino, & D. Athanasio in Breviario Meletii, qui *Achillem* Cusæ Antistitem appellat: Notitia habet mendosè Casum pro Cusam.

LYCOPOLIS Ptolem. ibid. *Meletius* Archiepiscopus Lycopolis à S. Epiphanio hæresi 69. dicitur, & *Volusianus* adfuit Concilio Ephesino.

OASIS magna Ptol. ibidem, vulgò *Agazar*. *Patricii* Oasis magnæ Episcopi meminit Concilium Chalcedonense.

HIPSELE Ptol. ibid. *Arsenius* Hipseles Episcopus dicitur ex Arsenii Epistola ad D. Athanasium, in hujus operibus.

APOLLINIS civitas parva Ptol. ibid. vulgò *Munsia*. *Pabisco* Apollinis Antistes in Conc. Ephesino repetitur: sed an magnæ, quæ Thebaidis secundæ est in Notitia, vel parvæ fit, non dicam.

ANTÆUM Ptol. ibid. *Macarius* Antæi Episcopus eid. Conc. subscripsit.

PANOPOLIS Ptol. ibid. *Sabini* Panis, seu Panopolis memoria est in eodem. Concilio.

PROVINCIA THEBAIDIS SECUNDÆ.

PTOLEMAIS Hermii Ptolemæo lib 4. cap. 5. Metropolis est hujus provinciæ in dicta Notitia. *Ammonius* Ptolemaidis, & Diospolis Episcopus dicitur apud D. Athanas. in Breviario Meletii, & *Euoptius* ejusdem sedis fortè est Antistes, qui legitur in Concilio Ephesino.

THIS Stephano Thebaidis civit. in Thinite Nomo; ut credibile est, seu Thinis Tom. 1. Conc. *Heraclius* Thineos Episc. in Conc. Ephesino legitur.

COPTUS Ptol. ib. *Phœbammon* Copti Antistes Conc. Ephes. subscripsit.

TENTYRA Ptol. ubi suprà. 3 *Photinus* Tentyræ Episcopus Concilio Chalcedonensi adfuit, & ante eum *Tiberius* Nicæno

MAXIMIANOPOLIS Notitiæ dictæ. *Pachymes* ejus Episcopus dicitur & Tentyræ apud D. Athanas. in Breviario Meletii.

LATOPOLIS Ptol. ibid. *Paulus* Latopoleos Episcopus dicitur à D. Athanasio in Breviario Meletii ad Alexand. An alterius ejusdem nominis nescio.

HERMONTHES dictæ Notitiæ. *Coles* Episcopus Hermetis legitur apud D. Athanasium in Breviario Meletii forte pro Hermonthis.

THEBAIS magna dictæ Notitiæ, quæ Jovis magna civitas dicitur Ptol. ubi supra. *Marochius* Episcopus Thebaidis magnæ seu Diospolis magnæ subscripsit Concilio Constantinopolitano generali quinto.

THE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Thamiate, vulgo Damiata*] Tamiathis Steph quod verum nomen hinc Elpidius Ταμιάθεως Episcopus subscripsit Synodicæ Gennadii tom. 1. Juris Græc Rom. Bassus adfuit Synodo v.

2 *Cynopolis &c.*] Κυνῶ Hierocli, qui eam Metropolin provinciæ Arcadiæ ponit.

3 *Photinus*] Teuchirorum, sive Teuchirensis Episcopus in Græcis & Latinis exemplaribus tam MSS. quam editis vocatur Act. 1 Concilii Chalcedonensis. Sed hic errorem vulgatæ versionis Latinæ sequitur, non inspecto textu Græco

THERENUNTHIS Tom. 1. Conc. Terenuthis Steph. dictæ Notitiæ Trimuntis sed mendosè. *Eulogius* Episc. Terenunthidis Conc. Ephes. interfuit.

PHYLÆ Ptol. ibid. *Marci* Phylorum Antistitis sermo est apud D. Athanasium in Epistola ad Antiochenses.

THOI Ptolem. ibid. *Athanasius* Episcopus Thoicenæ civitatis subscripsit Epistolæ Antistitum Ægypti ad Leonem.

OMBI Ptol. ibidem. [1] *Sylvanus* ejus Episcopus dicitur apud Theophilum Epist. 1. Paschali.

TATHYRIS Ptol. ibid. *Ammonius* Tathyridis Episcopus dicitur apud D. Athanasium, ut superius annotatum est.

DIOSPOLIS parva Ptolem. ibidem. *Ammonii* Episcopi Diospolis parvæ meminit D. Athanas. in Breviario Meletii.

PROVINCIA LIBYÆ PENTAPOLEOS.

PTOLEMAIS Ptol. lib. 4. cap. 4. hodie *Tolometta*, Metropolis est apud *Synesium* hujus Præsulem in Epist. 76. [2] *Secundus* ejusdem sedis Antistes dicitur apud Sozomen. lib 1. hist. cap. 20.

3 SOZUSA Notitiæ antiquæ & Epiphanio urbs Pentapolis, qui hujus Episcopum *Heliodorum* nominat.

LEMANDUS Anton. *Heron* ejus Antistes est in Epist. 1. Pasch. Theophili.

BOREUM sive BORÆUM, Libyæ Pentapolitanæ promontorium celebre Ptolemæo, cum oppido, unde inter ejus provinciæ Episcopos, qui cum Arrio in Nicæno Concilio senserunt, commemoratur. Sentianus Boræi ex Philostorgio apud Nicetam thesauro Orthod. lib 5. cap 7. LUCAS HOLSTENIUS.

CYRENE Ptol. ibid. *Ruffus* Cyrenensis Episcopus dicitur in act. Ephes. qui in Chalced. extant.

TEUCHYRA Ptol. ibid. 4 *Zenon* Teuchyræ seu Arsinoes Præsul in Concilio Ephesino reperitur.

BERENICE Ptol. ibid. vulgò *Bernich*. 5 *Dathes* Episcopus Berenices in Concilio Nicæno dicitur.

6 TICELIA libro Conciliorum. *Theodulus* Episcopus Ticeliæ Pentapoleos subscripsit Concilio Chalcedonensi.

APTUCHI-FANUM Ptol. ibid. *Lungisfarit* Incolis. *Fœlix* Episcopus Aptuchi legitur in Concilio Romano sub Melchiade.

7 ERYTHRA Tom. 2. Concil. Erythron Ptol. ibid. vulgò *Furcelli*. *Theophilus* Episcopus Erythræ Conc. Chalcedonensi adfuit.

BARCE Ptol. ibid. [8] *Zephyrius* Barces Episcopi meminit Concilium Nicænum, & *Zenobius* ejusdem sedis Antistes subscripsit Concilio Ephesino.

HYDRAX Synesio Epist. 67. ad Theophilum, qui civit. Episcopalem fuisse asserit, & postea sub Episcopo Erythræ redactam.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sylvanus &c apud Theophilum Epistola 1 Paschali*] cui ipse Verrem successorem ordinaverat.

2 *Secundus &c lib 1. Hist. Eccles. cap 20*] qui in Concilio Nicæno cum Arrio sensit, si credendum Philostorgio apud Nicetam Thes. Orth. lib. 5 cap. 7.

3 *Sozusa &c*] Baruch, sive Barucius (ut vetus MS. Lat.) Sozosenæ civitatis Episc. subscripsit Latrocinio Ephes. Act 1. Conc. Chalc. Sed hic ad Palæstinam I pertinet infra in Patriarchatu Hieros. hujus verò Sozusæ Episc. Sosias ibid. legitur, qui antiquo Interpreti Latino MS Sozensis Episcopus dicitur.

4 *Zenon &c*] Secundus Teuchirorum Episcopus in Concilio Nicæno cum Arrio sensit. Nicetas Thesaur. Orthod. lib. 5 cap. 7. ex Philostorgio &c Photinus adfuit Latrocinio Ephesino Act 1. Concilii Chalcedonensis.

5 *Dathes &c*] Dactrius apud Nicetam &c. Ad Ammonem Berenices Episcopum Dionysii Alexandrini Epistolam commemorat Eusebius Hist. Eccles lib 7 cap 21

6 *Ticelia*] In hoc nomine non consentiunt Codices Græci & Latini, nam illi Ἠλίας hic legunt Vetus autem Interpres Latinus MS. antiquissimus Tisilicinam civitatem vocat.

7 *Erythra*] Erythrum &c [*Erythron Ptol.*] Sic quoque in Actis Concilii Chalced Act. 1. Gemellinus Episcopus Ἐρυθροῦ, qui Latrocinio Ephesino adfuit &c Theophilus Patriarcha Alexandrinus Epist. Pasch. 1 scribit se in Erythro pro Sabatio Paulum ordinasse.

8 *Zephyrus &c*] Zopyrus vocatur Philostorgio apud Nicetam in Thesauro Orthod. lib 5 cap 7.

DISTHIS Tom. 2 Conciliorum, fortè Thintis Ptolemæi ubi sup. *Samuel* Episcopus Distheos Concilio Ephesino subscripsit.

PALEBISCA vicus Pentapoleos Synesio in dicta Epistola, apud quem *Paulus* studio populi desideratus Episcopus dicitur.

OLBIA Synesio Epist. 76. qui *Antonium* hujus Episcopum electum fuisse ad Theophilum Alexandrinum scribit.

PROVINCIA ALTERIUS LIBYÆ.

DARNIS Ptol. lib. 4. cap. 4. Libyæ secundæ Metropolis in dicta Notitia vocatur. [1] *Daniel* Episcopus Darnis subscripsit Concilio Ephesino.

PARÆTONIUM Ptol. ibid. hodie *Portorasso*, aliis *Borton*. *Cajus* ex Parætonio proximo Libyæ Episcopus apud D. Athanasium in Epist. ad Antiochenses legitur, & *Titus* Parætonii Antistes Concilio Nicæno subscripsit.

ANTIPYRGUS Ptol. ibid. vulgò *Lucho*. *Æmilianı* Antipyrgi Antistitis meminit Concilium Constantinop. generale quintum.

ANTIPHRA Ptol. ibid. [2] *Serapion* ejus sedis Præsul subscripsit Conc. Nic.

MARMARICA dictæ Notitiæ, nunc *Barcha*. 3 *Theonas* Arianus Marmaricæ dicitur Episcopus apud Socratem lib. 1. cap. 6.

4 ZAGYLIS Ptol. ibid. vulgò *Cazales*. *Philocalus* Zagyli Episcopus dicitur in actibus Ephesinis, qui in Chalcedonensibus extant.

5 ZYGRIS Ptolem. ibidem. *Marcum* ejus civitatis Episcopum habet D. Athanas. in Epistola ad Antiochenses.

Episcopatus incertæ positionis in Ægypto:

6 Theonas Vantenæ in Epist. Episcoporum Ægypti ad Leonem.
Harpocras Gavæorum ibidem.
7 Nestor Flagonitorum ibidem.
Maurion Cotenopolis ibidem.
Maximus Gazulæ ibidem.
8 Poemen Elesmatis ibidem, nisi legas Clismatis.
9 Joannes Psynchi in Concilio Chalcedonensi.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Daniel &c*] Theodorus commemoratur a Joanne Moscho in Prato Spirituali.

2 *Serapion &c.*] Apollos Ἀντίφρων subscripsit Epistolæ Synodicæ Gennadii P Constantinop. tom. 1 Juris Græc Rom pag 190.

3 *Theonas &c apud Socratem &c*] & Nicetam thesaur. orthod l 5 c 7 ex Philostorgio.

4 *Zagylis Ptol ibid*] vel Zagyla, ut acta Conc. Chalced ubi Ζαγύλων Episcopus vocatur. Alii Codices legunt Γαζύλων, & hinc fortè eodem errore Maximus Gazulensis, qui subscripsit Epistolæ Episcoporum Ægypti ad Leonem Imperatorem in eodem Concilio &c & Maximus Ζαγυλὼν Episcopus subscripsit Synodicæ Gennadii tom 1. Juris Græc Rom.

5 *Zygris*] Zygra Athanasio, & in Actis Ephes Act 1 Concil Chalced. ubi Lucius Ζύγρων Episcopus legitur. qui antiquo Interpreti MS Zogrensis, & sic in Notitia Hieroclis Zogrozagilis, ubi distinctis vocibus legendum Zogra, Zagylis, vel duo illa loca in unam coaluerant civitatem.

6 *Theonas Vantenæ &c*] legend Antinoæ.

7 *Nestor Flagonitorum*] est fine dubio Fragonitarum sup. pag. 270

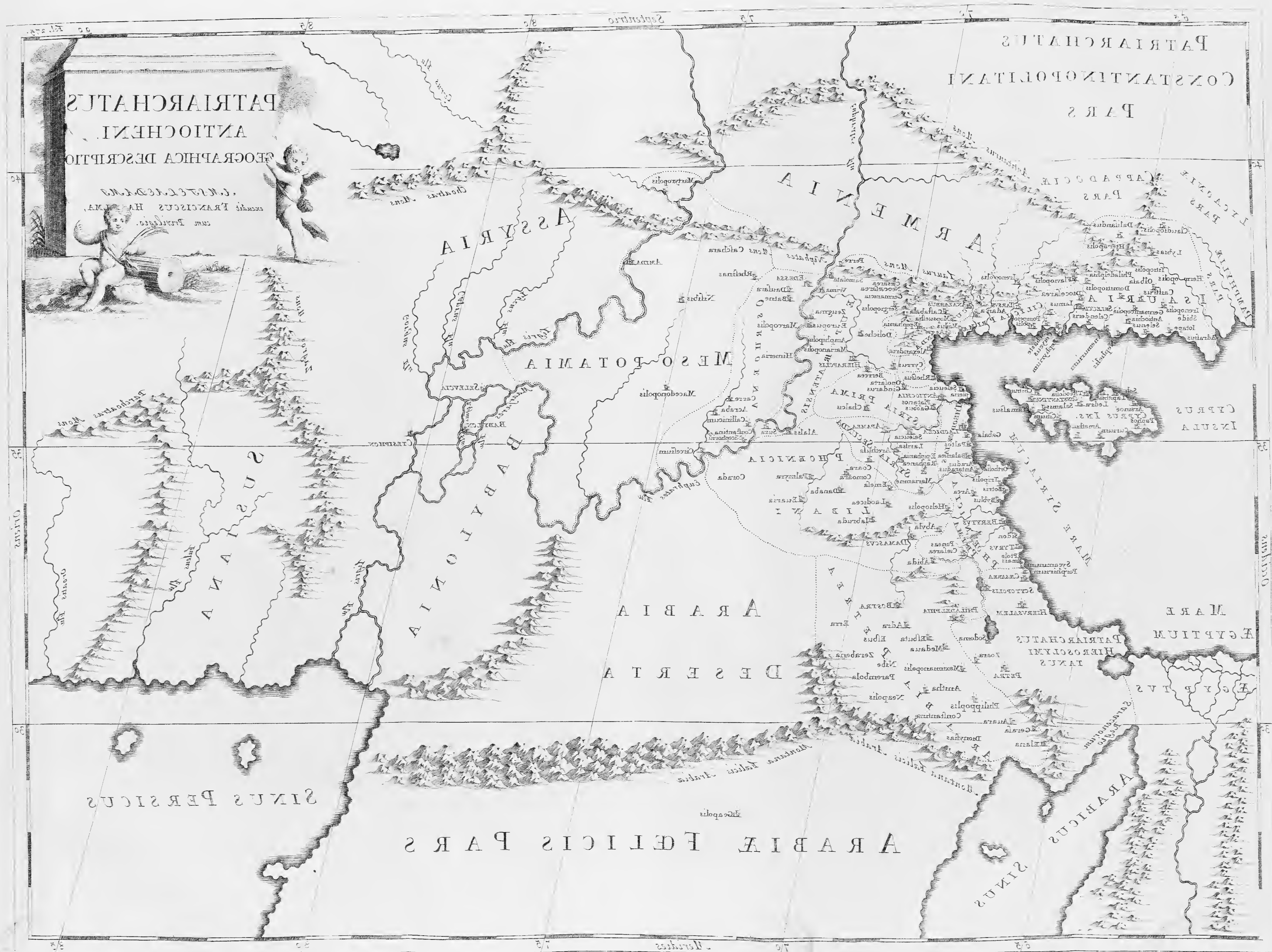
8 *Poemen Elesmatis, nisi legas Clismatis*] quod fine dubio verum

9 *Joannes Psynchi &c*] puto Oxyrynchi leg.

P A-

Fol. 275.
PATRIARCHATUS ANTIOCHENI. GEOGRAPHICA DESCRIPTIO
AMSTELAEDAMI excudit FRANCISCUS HALMA, cum Privilegio.
Septentrio
Meridies
Oriens
Occidens
PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI PARS
LYCAONIÆ PARS
CAPPADOCIÆ PARS
PAMPHYLIÆ PARS
ISAURIA
CILICIA PRIMA
ARMENIA
Antitaurus Mons
Taurus Mons
Niphates
Mons Caschara
Euphrates Flu.
OSRHOENA
MESO POTAMIA
ASSYRIA
Choatras Mons
Cyrus Flu.
Tigris Flu.
Lycus Flu.
Caprus Flu.
Gorgus Flu.
Zagros Mons
BABYLONIA
SUSIANA
Barchoatras Mons
Gulus Flu.
Oroatis Flu.
CYPRUS INSULA
CYPRUS INS.
MARE SYRIACUM
SYRIA PRIMA
SYRIA SECUNDA
PHOENICIA
LIBANI
MARE ÆGYPTIUM
PATRIARCHATUS HIEROSOLYMITANUS
ÆGYPTUS
ARABIA PETREA
ARABIA DESERTA
Saracenorum Regio
ARABICUS SINUS
Montana Fœlicis Arabiæ
SINUS PERSICUS
ARABIÆ FŒLICIS PARS
Geapolis
Claudiopolis
Dalisandus
Hierapolis
Lybias
Philadelphia
Olbasa
Domitiopolis
Flaviopolis
Diocæsarea
Irenopolis
Iotape
Adrasus
Seleucus
Antiochia
Celenderis
Tarsus
Adana
Anazarbus
Castabala
Mopsuestia
Mallus
Epiphania
Alexandria
Rhossus
Germanicia
Samosata
Perre
Edessa
Dausara
Batne
Rhesinas
Nisibis
Amida
Martyropolis
Zeugma
Europus
Amphipolis
Marcopolis
Himeria
Hierapolis
Marianopolis
Doliche
Cyrrus
Berrœa
Chalcis
Seleucia
Antiochia
Laodicea
Apamea
Larissa
Arethusa
Epiphania
Raphanea
Mariamne
Emesa
Coara
Comoara
Palmyra
Danaba
Euaria
Corada
Laodicea
Iabruda
Heliopolis
Abyla
Damascus
Arca
Byblus
Botris
Tripolis
Orthosia
Antaradus
Aradus
Balanea
Paltos
Gabala
Berytus
Sidon
Tyrus
Ptolemais
Paneas
Cæsarea
Abida
Sycaminum
Porphirium
Cæsarea
Scytopolis
Hierusalem
Philadelphia
Bostra
Adra
Erra
Esbuta
Esbus
Medaua
Sodoma
Zoara
Zerabena
Petra
Maximianopolis
Nibe
Parembola
Anitha
Neapolis
Philippopolis
Constantina
Auara
Gerasa
Elana
Dionysias
Carre
Acraba
Callinicum
Constantina
Nicephorium
Alalis
Sura
Circesium
Macedonopolis
Seleucia
Babylon
Ctesiphon
Salamis
Constantina
Paphos
Curium
Amathus
Citium
Arsinoe
Lapithus
Chitrus
Tamassus

PATRIARCHATUS ANTIOCHENI, GEOGRAPHICA DESCRIPTIO
AMSTELAEDAMI
excudit FRANCISCUS HALMA,
cum Privilegio.
PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI PARS
ASSYRIA
ARMENIA
MESO POTAMIA
BABYLONIA
SUSIANA
ISAURIA
CAPPADOCIAE PARS
CYPRUS INSULA
PHOENICIA
ARABIA DESERTA
PATRIARCHATUS HIEROSOLYMITANUS
MARE AEGYPTIUM
AEGYPTUS
SINUS PERSICUS
ARABIAE FOELICIS PARS
SINUS ARABICUS

PATRIARCHATUS ANTIOCHENUS SIVE ORIENTIS.

LIBER UNDECIMUS.

ORientis nomine Provincias illas veteres Romani designarunt, quæ præ cæteris totius Imperii maximè Orientales erant ; quæque in civilibus à Comite Orientis regebantur, de quo hæc Notitia Imperii : I. ORIENTIS DESCRIPTIO ET DIVISIO.

* *Sub dispositione Comitis Orientis, Provinciæ infrascriptæ.*

Palæstina, Phœnice, Syria, Cyprus, Cilicia prima, Palæstina secunda, Palæstina Salutaris, Phœnice Libani, Euphratensis, Syria Salutaris, Osrhoena, Mesopotamia, Cilicia secunda, Isauria, Arabia.

Antiocheno Patriarchæ subjectas descripturi, tres Palæstinas omittimus, cum hinc ablatæ fuerint, & pro Diœcesi Hierosolymitana assignatæ. At quod ad cæterarum Notitiam pertinet, eas tot numero primis temporibus hacce in Regione non fuisse imprimis ex Ptolemæo ª videtur observandum, sed quinque tantum, nimirum Ciliciam, Syriam, Mesopotamiam, Arabiam, & Cyprum, ex quibus postea duodecim factæ sunt. Una prius Cilicia fuit, quæ tandem in duas divisa est, necnon intra suos limites Isauriæ ortum dedit. Item unica Syria, quæ postea divisa est in Syriam primam, Syriam Salutarem, utramque Phœniciam, & Euphratensem seu Comagenam, sicut Osrhoena ex Mesopotamiæ parte constituta dicitur : quibus Arabia & Cyprus additæ duodenarium numerum conficiunt. Singularum autem termini sic describi possunt.

ª Ptolem. l. 5. c. 8. 15. 17. &c.

Isauria, quæ olim erat pars Ciliciæ, habet ab Occasu Pamphyliam, à Septentrione Lycaoniam & Taurum montem, ab Ortu Ciliciam primam, & mare Cyprium à Meridie.

Cilicia prima Campestris & Trachæa dicta terminatur ab Occasu Isauria, à Septentrione Tauro monte, ab Ortu altera Cilicia, à Meridiè mari Cyprio.

Ciliciæ secundæ limites sunt ab Occasu Trachæa, à Septentrione Taurus, ab Ortu Comagena, & à Meridie sinus Issicus.

Euphratensis seu Syria Comagena ad Euphratem porrigitur, habetque ab Ortu Euphratem & Syriam Salutarem, ab Occasu Syriam primam, & à Septentrione Taurum & Euphratem.

Syria olim Tetrapolis dicta est à quatuor præclaris urbibus in ea sitis, Antiochia, Laodicea, Apamea, & Seleucia, sed nunc quæ dicitur prima angustior est : Amano monte clauditur à Septentrione, mari Syriaco ab Occasu, Comagena ab Ortu, & Phœnicia à Meridie.

Syria Salutaris, quæ & Palmyrena dicitur, habet à Septentrione Euphra-

 tem,

tem, ab Ortu Arabiam desertam, à Meridie Arabiam Petræam, ab Occasu Euphratensem, Phœniciam, & Palæstinam.

Phœnicia Libani incipiens à monte Libano habet ab Occasu Phœniciam, à Septentrione Syriam primam, ab Ortu Syriam Salutarem, à Meridie Palæstinam.

Phœniciæ alterius fines sunt ab Ortu Phœnicia Libani & fons Eleutherus, à Septentrione Syria, ab Occasu mare Syriacum, & à Meridie Ptolemais & Palæstina prima.

Mesopotamia inter Tygrim & Euphratem sita est, habetque à Meridie Euphratem, quo ab Arabia deserta separatur, ab Ortu eumdem Euphratem, quo a Babylonia dividitur, & à Septentrione Tygrim, qui eam ab Assyria dividit, & ab Occasu Osrhoenam.

Osrhoena verò, quæ olim Adiabena dicebatur, inter Amanum & Masium montes sita finitur ab Ortu Mesopotamia, cujus olim erat pars, à Meridie verò Euphrate & Palmyrena.

a Ptol l 5 c 14

Cyprus, inquit Ptolemæus [a], quaquaversus Pelago terminatur, est enim Insula; ab Occasu Pamphyliam respicit, à Meridie habet mare Ægyptiacum, ab Oriente Syriacum, & à Septentrione angustum Ciliciæ fretum.

II. De Magistratibus Provincias Orientis Administrantibus

b L. 24. C. de poen. & l. 12 C. Theod. de Dec.

c Zosim. l. 2 hist. Ὁ δὲ κόμης τῆς ἕω, [illegible]

Restat Arabia, Petræa scilicet, quæ sola Romanis parebat, claudebaturque à Septentrione Syria Salutari & Ægypto, à Meridie mari Rubro & Arabia fœlice, & ab Ortu Arabia deserta.

Hæ omnes, inquam, Provinciæ a Comite Orientis regebantur, qui Præfecti Prætorio Vicarius erat, ut in Codice [b] dicitur, & cujus autoritas ea fuit, inquit Zosimus [c], ut omnibus Provinciis Orientis administrantibus præesset, & quæcumque non agebantur, ut par erat, corrigeret. Ex his quatuor Consulares erant, sex Præsidiales, & duæ perfectissimis duobus subditæ. Quatuor Consulares fuere, Phœnicia, Syria, Cilicia, & Cyprus. Sex per Præsides administratæ, Phœnicia Libani, Euphratensis, Syria Salutaris, Osrhoena, Mesopotamia, & Cilicia secunda: Arabia verò & Isauria sub perfectissimis judicibus erant, hoc est, Senatoribus, qui venia ætatis impetrata, privilegia quædam bonoris obtinebant, minimarumque Provinciarum administratione donabantur; ut in Notitia Imperii Romani videre est.

III. Antiochiæ Descriptio.

d D. Hieronym.

e Amm. Marc. lib. 14. & 22.

f D. Chrysost. hom. 3 ad p. Antioch. Τῶν γὰρ πόλεων τῶν ὑπὸ τὴν ἕω καὶ μᾶλλον κεφαλὴ καὶ μήτηρ ἐστὶν ἡ πόλις ἡ Ἀντιόχεια

Is autem Comes, cùm Præfectus Prætorio in curia Imperatorum Constantinopoli moraretur, sedebat Antiochiæ, quam D. Heronym. [d] in Epistolis totius Orientis Metropolim appellat, quam Ammianus [e] Marcellinus describens vocat Syriæ decus, Orientis apicem pulchrum, & mundo cognitam civitatem, cui non certaverit alia, advectitiis affluentem copiis & internis; quam & Divus Chrysostomus [f] Civitatum sub Oriente positarum, caput & matrem appellat, & de qua in Notitia Græca, quam temporibus Constantii Imperatoris factam volunt, hæc scribuntur: *Tota Syria regio in tres Syrias dividitur, Phœnicem, Palæstinam & Cœlem, & habent ea varias & excellentes urbes & maximas, quibus ex parte memoratis cognoscendi cupidos delectabo. Prima est Antiochia, urbs regia, beata in omnibus, ubi & Dominus orbis terrarum sedet, decora ea & operibus publicis eximia est, quæque cum multitudinem hominum undique excipiat, omnes tamen sustinet, utpote omnibus bonis abundans, est in omnibus voluptatum generibus abundans, maximè autem Circensibus. Quare autem quæso omnia ibi sunt? quia scilicet, cum ibi Imperator sedeat, necesse est & omnia ibi esse propter eum.* Hancce urbem sedem Imperii sui vel Alexandriam destinabat Geta imperium dividens, utpote (inquit [g] Herodianus) urbes magnitudine haud longè infra Romam. Sed & quòd apud eam Imperator aliquando sederit, id de Constantio & Valente tu potissimùm intellige. De Constantio quidem, cum de eo Socrates [h] hæc scribat: *Cogitur itaque Concilium Antiochiæ, præsente Imperatore Constan-* to,

g Herod. l. 4. Τῇ τε βασιλείᾳ [illegible] Γέτας [illegible] τὴν Ἀντιόχειαν ἢ τὴν Ἀλεξάνδρειαν οὐ πολύ τι τῆς Ῥώμης [illegible] ἀποδεούσας

h Socrat. Hist. Eccl. l. 2 c. 5 Συγκροτεῖ καὶ ἐν αὐτῇ ἡ σύνοδος ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, παρουσίᾳ Κωνσταντίου τοῦ βασιλέως, ἐν ὑπατείᾳ Μαρκέλλου καὶ Προβίνου

tio, *Marcello & Probino Conss.* & alibi [a]: *Dum Imperator Constantius Antiochiæ versabatur, Julianus Cæsar in Gallia cum multis Barbaris hominibus confligit.* De Valente autem, quòd apud eam per multos annos moratus sit, docent Codex Theodosianus & Zosimus [b]. Porro dicta est Theopolis, id est, Civitas Dei, inquit Euagrius [c]; unde Domnus subscribens Concilio Constantinopolitano generali quinto, se Theopolitanæ, idest, Antiochiæ magnæ Patriarcham nominat. In hac primùm Christi discipuli Christiani dicti sunt, ut legitur in Actis Apostolorum [d], necnon apud Leonem magnum [e], dum ait: *Antiochenæ Ecclesiæ, in qua primùm, prædicante Petro, Christianum nomen exortum est, in paternæ constitutionis ordine perseveret.* Unde hujus rei memoriam singulari cum honore venerari cupiens Constantinus Imperator permagnificum templum apud eam instaurari curavit. Quapropter Eusebius [f] hæc in ejus vita scribit: *Civitates, quæ apud cæteras gentes videbantur vel maximè propter splendorem excellere, templis egregiis magnificisque exornandas curavit, sicut ex præcipua urbe totius Orientis, quæ nomen traxit ab Antiocho, constare poterit, in qua, tanquam in civitate illius gentis ac regionis primaria, Ecclesiam tum propter pulchritudinem maximè eximiam Deo dicavit. Quippe universum templum longis porticibus extrinsecus adjectis circumdedit, sanctuarium autem interius ad infinitam erexit altitudinem, quod quidem ad speciem soli octangularis fabricatum multis ædiculis, exedrisque undique constructis, compluribus item tabulatis super terram eminentibus, demque fornicibus super eamdem additis, ex omni parte circumsepta fuit quam etiam permagna auri ærisque copia & reliquæ pretiosæ materiæ ornamentis decoravit.* Elegans sanè descriptio, cui aliam ex Sozomeno [g] Daphnæi hujus regiæ civitatis suburbii addere non displicebit. *Daphne*, inquit, *suburbium est Antiochiæ percelebre, nemore multis cupressis vestito cinctum, aliisque arboribus cupressis admixtis variatum, subter arbores autem terra, pro temporum vicissitudine, alios aliis succedentes flores benè olentes cujusque generis producit. Locus autem undique ramorum & foliorum densitate, quæ solis radios ad solum usque terræ haud penetrare sinit, velut tecto, vel umbra potius circumfusus est. Est etiam tum propter abundantiam & pulchritudinem aquarum, tum propter temporum æquabilitatem, tum denique propter placidorum ventorum flatum peramœnus & ad oblectationem valdè accommodatus.* Sed ad Ecclesiastica transeamus.

In hac tam illustri civitate primus Antistes sedit Apostolorum Princeps Petrus, antequam supremum universalis Ecclesiæ Thronum Romæ constitueret. Disces ex Eusebio [h] hæc in Chronico scribente: *Cum primùm Antiochenam fundasset Ecclesiam, Romam proficiscitur.* Disces ex Innocentio primo [i] hæc de ejusdem civitatis Ecclesia proferente: *Advertimus non tam pro civitatis magnificentia, hoc eidem attributum, quam quod prima primi Apostoli sedes esse monstretur, ubi & nomen accepit religio Christiana, & quæ conventum Apostolorum apud se fieri celeberrimum meruit, quæque urbis Romæ sedi non cederet, nisi quod illa in transitu meruit, ista susceptum apud se, consummatumque gaudet.* Disces ex Leone Magno [k], qui non tantùm Petrum hic sedisse docet, sed & Pontum, Galatiam, Cappadociam, Asiam Bithyniamque ad fidem Christi convertisse. *Jam populos*, inquit, *qui ex circumcisione crediderant, erudieras: Jam Antiochenam Ecclesiam, ubi primum Christiani nominis dignitas est orta, fundaveras. Jam Pontum, Galatiam, Cappadociam, Asiam atque Bithyniam legibus Euangelicæ prædicationis impleveras.* Disces tandem ex D. Hieronymo [l] hæc narrante: *Simon Petrus Princeps Apostolorum post Episcopatum Antiochensis Ecclesiæ, & prædicationem dispersionis eorum, qui de circumcisione crediderant, in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bithynia, secundo Claudii anno, ad expugnandum Simonem Magum, Romam pergit.* Unde factum esse duco, ut Euagrius [m] Antiochenam Ecclesiam Apostolicam in historia Ecclesiastica nominet, necnon ut idem Apostolorum Prin-

a Id ibid c 37.

b Zos Hist. l. 4.

c Euagr Hist. Eccl. l 1 c 3.

d Act Apost.

e Leo Epist 53. ad Anatol

f Euseb de vita Const l 3 c 44.

g Sozom lib. 5. Hist. Eccl c 18.

IV ANTIOCHIA SEDES PATRIARCHÆ ORIENTIS.

h Euseb. in Chron Idem ibidem An 2 Claudii

i Innoc I. Ep. 18. ad Alex. Antioch.

k Leo serm 1 in natali Apost. Petri & Pauli. l D. Hieronym. lib de viris illustr. m Euagr. Hist Eccl. l. 4. c 6

Princeps Epiſtolam ſuam primam ad populos Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, Aſiæ, & Bithyniæ quaſi à ſe in Chriſto genitos direxerit.

V. De antiquis Patriarchatus Antiocheni limitibus

Jam verò qui fuerint antiquitus hujuſce Patriarchatus limites inquirendum eſt. Orientem huic Patriarchæ ſubditum fuiſſe nemo neſcit, & ſi cui dubium foret, facilè probaretur, imprimis ex Divo Hieronymo [a] Joannis Hieroſolymitani Palæſtinam Theophilo Alexandrino Patriarchæ ſubjicientis errorem ſic redarguente: *Tu*, inquit, *qui regulas quæris Eccleſiaſticas, & Nicæni Concilii Canonibus uteris, & alienos Clericos cum ſuis Epiſcopis commorantes tibi niteris uſurpare, reſponde mihi, ad Alexandrinum Epiſcopum Palæſtinæ quid pertinet? Ni fallor, hoc ibi decernitur, ut Palæſtinæ Metropolis Cæſarea ſit, & totius Orientis Antiochia.* Idque ſi non eſſet ſatis, adderem in actis Concilii Chalcedonenſis [b] Joannem Epiſcopum Antiochenum principem Orientalis Diœceſis vocari: necnon apud Theodoretum [c], Flaviano Antiocheno principatum inter Epiſcopos Orientis tribui.

Sed quaſnam Provincias Oriens olim complexus ſit, non ita facilè dignoſcitur. Norunt enim antiquitatis quam minimum periti aliquandò per Orientem Aſiam univerſam ab Helleſponto ad Tigrim uſque deſignari, ut apud ſanctum Hieronymum [d], cùm Vigilantium hæreticum ſic interrogat: *Quid facient Orientis Eccleſiæ, quid Ægypti, & Sedis Apoſtolicæ?* necnon apud ſanctum Epiphanium [e], dum ait Polycarpi & Victoris temporibus, cum Oriens ab Occidente diſſideret, litteras pacificas ab invicem Epiſcopos non accepiſſe. Quemadmodum enim orbem Eccleſiæ univerſum in tres Eccleſias prædictis verbis partiri videtur D. Hieronym. ſic in duas ſanctus Epiphanius: ex quibus Orientalis Aſiam & Pontum proculdubio continebat, cum in eis plures Epiſcopi Romanæ conſuetudini circa diem Paſchæ celebrandum adverſarentur. At ſi hæc ita ſunt, non tamen minus certum eſt apud alios, Orientem pro ea tantum Aſiæ parte ſumi, quæ à Lycaoniæ finibus ad Tygrim extenditur diſtinguiturque ab Aſia & Ponto. Patet id evidenter ex ſola lectione Notitiæ utriuſque Imperii, in qua, ut jam à nobis in hujus libri exordio dictum eſt, Oriens in quindecim tantùm hujuſce regionis Provincias dividitur. Nec minus id clarè advertere eſt in Canonibus Concilii Conſtantinopolitani primi generalis, in quorum ſecundo [f] Patres hujuſce Concilii Epiſcopos Orientis ab Epiſcopis Aſiæ, Ponti & Thraciæ verbis expreſſis diſtinguunt. Unde cum dicitur Orientem totum Antiocheno Patriarchæ pro diœceſi tributum fuiſſe, non paucis ex peritioribus dubium eſt, an Oriens latè pro Aſia ab Helleſponto ad Tigrim uſque ſumendus ſit, an verò ſtricte pro ea tantùm parte Aſiæ, quæ circa Antiochiam eſt, & quæ poſtea in quindecim Provincias à Romanis Imperatoribus diviſa reperitur.

His ergo poſitis, quid de antiquis Patriarchatus Antiocheni limitibus ſentiendum ſit exponamus. Imprimis haud diffitebor Apoſtolorum temporibus nomine Orientis, qui Antiocheni Epiſcopi Diœceſis Patriarchalis erat, Aſiam, Pontumque intelligi univerſumque illum tractum, qui propriè & ſpecialiter Oriens vocabatur. Etenim ſi Patriarchæ ex hoc dicti ſunt, quod primi Patres familiarum Eccleſiæ Chriſti, vel principes Patrum ſive Epiſcoporum eſſent: quis Patriarchæ Aſiæ & Ponti nomen authoritatemque Petro Apoſtolorum Principi, dum adhuc apud Antiochiam verſaretur, negabit convenire? cum antequam Romam proficiſceretur, Pontum, Aſiam, Cappadociam & Bithyniam fide Chriſti illuſtrarit, ac proinde in iis Epiſcopos inſtituerit, conſecrantque; quorum Princeps ex vi ſolius ordinationis, etſi ab ipſomet Chriſto Principatum totius Eccleſiæ non accepiſſet, facilè ab omnibus fuiſſet agnitus. Jam Patriarchalium ſedium originem ab initiis fidei educendam eſſe multoties ex hoc diximus, quod primi Evangelii prædicatores in iis Regionibus, quas fide illuſtrarunt, primos earum Epiſcopos conſecrarint, ac proinde ratione ordinationis ſibi ſubjecerint. Unde cùm Petrus Apoſtolus Aſia.

[a] D. Hieronym. Epiſt. 61.

[b] Act. 14. Conc. Chalced. Καὶ διατίθονται ὑπὲρ τοῦ ἐξάρχου ἀνατολικῆς διοικήσεως κληθείς.

[c] Theod. Hiſt. Eccl. l. 5. c. 23. Ἐκεῖνον δὲ τῶν κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἐπισκόπων ἡγούμενον.

[d] D. Hieronym. adverſ. Vigil.

[e] Epiph. hæreſ. 70. Audianorum. Ἐν τε χρόνοις Πολυκάρπου καὶ Βίκτορος ὡς ἡ ἀνατολὴ πρὸς τὴν δύσιν διαφερομένη, εἰρηνικὰ παρ' ἀλλήλων οὐκ ἐδέχοντο.

[f] Can. 2. Conc. Conſt. 1. ut inf.

Asianos, Ponticosque in fide edocuerit, quin etiam apud eos primos Episcopos ordinarit, qui sibi ut eorum Principi ratione ordinationis subjecti manserint, nemini dubium esse potest. Sane prima Ecclesiæ ætate magnus ille Apostolus tribus Orbis Regionibus tres Antistites, qui harum Episcoporumque illas in spiritualibus administrantium, Patres & Principes essent, præfecit: & quemadmodum universæ Europæ Romanus Pontifex præfuit, Alexandrinus Africæ saltem ex majori parte, sic Antiochenus toti Asiæ & Ponto. Nec mirum equidem, cùm in Asia septem tantùm hisce temporibus essent Episcopi, ut in Apocalypsi [a] legere est, nec majorem eorum numerum in Ponto tunc fuisse probabile sit.

Attamen posterioribus sæculis alii Patres & Principes per Ecclesias Orientis latè sumpti constituti sunt, sive propter maximum earum numerum, sive quod ob persecutionis sævitiam, itinerisque longitudinem, facilè ab Episcopis Antiochenus Patriarcha consuli, consulentibusque responsa dare vix posset. Inter eos primi præcipuique Cæsariensis & Ephesinus fuere, quippe qui Ponto, Asiæque præfuerint usque ad Concilium Chalcedonense. Idcirco Exarchorum nomine, ut superiùs diximus, donati sunt, hoc est, Primatum, seu Principum. Et quod revera in harum Diœceseωn ordinario regimine præcipuam authoritatem habuerint, nullo negotio probatur ex Conciliis Nicæno primo, & Constantinopolitano primo. Nicænum [b] quidem statuit non tantum Romano, Alexandrino & Antiocheno, servandas esse antiquas consuetudines, sed & aliis Ecclesiis scilicet Metropolitanis: ut in editione Dionysii exigui, & Codice manuscripto apud eruditissimum Justellum asservato legere est. Quæ autem fuerint Metropoles à Patriarchalibus sedibus distinctæ, explicat Concilium Constantinopolitanum generale primum [c] dum hoc statuit: 1 *Episcopi, qui extra Diœcesim sunt ad Ecclesias, quæ extra terminos eorum sunt, non accedant, neque confundant & permisceant Ecclesias sed secundum regulas constitutas, Alexandriæ quidem Episcopus ea quæ sunt in Ægypto, tantùm gubernet, Orientis autem Episcopi solius Orientis curam gerant, servatis honoribus Primatus Ecclesiæ Antiochenæ, qui in regulis Nicænæ Synodi continentur. Sed & Asianæ Diœcesis Episcopi ea quæ sunt in Asia, & quæ ad Asianam tantummodo Diœcesim pertinent, gubernent. Ponti autem Episcopi Pontica tantum Diœcesis habeant curam Thraciæ verò, ipsius tantummodo Thraciæ.*

Vides quomodo solius Orientis Episcopi primatum Antiocheno Patriarchæ in ordinaria hujusce Regionis administratione tribuere ex hoc decreto tenerentur: necnon quomodo ad solos Asiæ & Ponti Episcopos harum Diœceseon regimen ordinarium spectaret. Verba ita perspicua sunt, ut lucem addere quasi superfluum sit: addam tamen ideo Euagrium [d] jus Patriarchicum Ephesino Episcopo usque ad Concilium Chalcedonense tribuere, quod de rebus ordinariis per Asiam ad modum Patriarchæ judicaret statueretque. Addam nec alia ratione Ephesinum, Cæsariensemque Antistites Concilia vocasse, Episcopos ordinasse, pluraque alia Patriarcharum munia per suum Exarchatum obiisse. Unde & Patriarcharum nomen ipsi aliquando Exarchi sortiti sunt: imo & alii Metropolitæ, cùm iisdem juribus uti cœperunt, quemadmodum apud Socratem [e] legitur, qui varios Patriarchas dinumerans, Antiochenum soli Orienti, quatenus ab Asia & Ponto distinguitur, temporibus Conc. Constant. 1. præfuisse scribit. *Ponticæ*, inquit, *Diœcesis Patriarchatus Helladio Cæsareæ Cappadociæ post Basilium Episcopo Gregorio Nyssæ* (hæc est urbs etiam Cappadociæ) *fratri Basilii & Otreio Melitinæ, quæ est in Armenia, contigit. Patriarchatum item Asianum Amphilochus Episcopus Iconii, & Optimus Antiochiæ Pisidiæ sortitò capiunt. Ægypti Diœcesis Timotheo Alexandriæ Episcopo tribuitur. Ecclesiarum* dem-

[a] Apocalyp. cap. 1.

[b] Conc. Nicæn. Can. 6. Τὰ ἀρχαῖα ἔθη κρατείτω, τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Λιβύῃ, καὶ Πενταπόλει &c. Et paulo post: καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις, τὰ πρεσβεῖα σώζεσθαι ταῖς ἐκκλησίαις.

[c] Conc. Constant. 1. Can. 2. τοὺς ὑπὲρ διοίκησιν ἐπισκόπους, ταῖς ὑπερορίοις ἐκκλησίαις μὴ ἐπιέναι, μηδὲ συγχέειν τὰς ἐκκλησίας. ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας, τὸν μὲν Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μόνον οἰκονομεῖν. τοὺς δὲ τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους, τὴν ἀνατολὴν μόνην διοικεῖν, φυλαττομένων τῶν ἐν τοῖς κανόσι τοῖς κατὰ Νίκαιαν πρεσβείων τῇ Ἀντιοχέων ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς τῆς Ἀσιανῆς διοικήσεως ἐπισκόπους τὰ κατὰ τὴν Ἀσιανὴν μόνην οἰκονομεῖν, καὶ τοὺς τῆς Ποντικῆς τὰ τῆς Ποντικῆς μόνον καὶ τοὺς τῆς Θρᾴκης τὰ τῆς Θρᾳκικῆς μόνην οἰκονομεῖν.

[d] Evagr. Hist. Eccl. l. 3. c. 6. Ἐστερήθη δὲ τοῦ θρόνου, ἀποδοθέντος δὲ τῷ Ἐφεσίων, καὶ τὸ πατριαρχικὸν δίκαιον, ὅπερ αὐτὴν ἀφεῖλεν ἡ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος.

[e] Socrat. Hist. Eccl. lib. 5. c. 8. Τῆς δὲ Ποντικῆς διοικήσεως Ἑλλάδιος ὁ μετὰ Βασίλειον Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας ἐπίσκοπος, Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ὁ Βασιλείου ἀδελφὸς &c.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Episcopi, qui extra Diœcesim sunt &c.*] supra, h[is] qui integris diœcesibus præfecti sunt: sic pag. sequenti vertit & intellexit hunc Canonem S. Innocentius I.

demque versus Orientem Diœcesim iidem Episcopi qui antea, Pelagius scilicet Episcopus Laodiceæ, & Diodorus Tarsi obtinent honoris prærogativa Ecclesiæ Antiochenæ reservata, quam Meletio tum præsenti tribuerunt.

Nec aliud hujus eximiæ authoritatis Exarchorum argumentum omittam repetere, nimirum quod adhuc post Patriarchæ Constantinopolitani institutionem, ad ipsos non minus quam ad Patriarcham liberum esset appellare, quando cum provinciæ Metropolitano cuiquam clerico lis erat, ut in actis Concilii Chalcedonensis [a] dicitur. Si enim adhuc eo tempore, quo cæterorum Orientis Antistitum dignitas novi Patriarchæ splendore quasi extincta fuit, talem authoritatem servarunt: quin prius eandem, imo & majorem sortiti sint vix potest existimari, quinve prioribus sæculis jus Patriarchicum, ut ait Evagrius, obtinuerint.

Nec tamen est, quòd Exarchas illos eò potentiæ venisse, priusquam Constantinopolitano-Patriarchæ subjicerentur, ausim asseverare, ut ab Antiochenæ authoritate immunes censerentur. Etenim Patriarchales sedes omnes tanquam protothronos semper venerati sunt, primorumque Patriarcharum sententiæ omnino parendum erat, inquit Justinian. [b] nec contra horum decreta locum esse appellationi (*nisi in causis majoribus*) à Patribus nostris constitutum est. Primo quidem Ecclesiæ sæculo, integræ magnæque regionis una tantum, ut arbitror, Metropolis erat. Sic Italia universa Romam unam, tota Ægyptus unam Alexandriam, totus Oriens pro Asia sumptus unam Antiochiam, harumque Metropoleωn Antistites unici Metropolitæ agniti sunt. Cum autem postea sub iis diversas Metropoles, pluresque Metropolitas Patres instituêre, is ordo ubique servatus est, ut posteriores sive Metropoles, sive Metropolitæ prioribus subjicerentur. Sic in Italia Mediolanensis, Syracusanus, & Caralitanus Metropolitæ Romano subjecti mansêre. Sic in Ægypto, etiam ante Concilium Nicænum, ita Metropolitæ hujusce regionis ab Alexandrino pendebant, ut eo inconsulto, nihil quod alicujus esset momenti, prorsus exequi possent. Unde cum Antiochenus Metropolita seu Patriarcha ejusdem esset conditionis, quin parem in omnes Asiæ latè sumptæ Metropolitas post ipsum & ab ipso institutos authoritatem haberet, non est quod in dubium revocemus. Idque non parùm evidenter confirmat Innocentius [c], dum ait Antiochenam Ecclesiam juxta mentem Nicæni Concilii super Diœcesim esse constitutam, non super aliquam provinciam: his verbis satis indicans Antiochenum Patriarcham non uni tantum provinciæ, ut simplicem Metropolitam præfectum fuisse, sed integræ Diœcesi, nimirum Asiæ latè sumptæ, ex multis provinciis compositæ, quarum singulæ à singulis Metropolitis regerentur. Id autem ita non intellige apud Innocent. quasi Nicæn. Concilium huncce Patriarcham instituerit, eique prædictas Diœceses subjecerit: cum disertis verbis Nicæni Patres statuerint [d] non quidem morem antiquum immutandum esse, sed servandum: hoc est, provincias illas ab eo administrari debere, quæ prius ipsi paruerant.

Attamen non nisi ad Concilium usque Chalcedonense ordo ille stetit: cùm non multò post Concilium Constantinopolitanum generale primum, in Chalcedonensi, Asia & Pontus cum Thracia & Barbaricis provinciis Constantinopolitano Patriarchæ pro Diœcesi tributæ fuerint, ut superius de illo agentes annotavimus. Unde ex tribus Diœcesibus Præfecto Prætorio Orientis parentibus, Oriens unus Antiocheno Antistiti subjectus mansit. Immò & ei tres Palæstinæ ablatæ sunt, ab eodem Concilio, & Hierosolymitano, ut ab ipso regerentur, concessæ: sicut postea Seleuciensis Metropolita in Isauria cum viginti quatuor Episcopis Suffraganeis Constantinopolitano Præsuli subditus fuit, ut in Notitia antiqua Græca dicitur. Ne tamen existimes intra limites tam angustos conclusum fuisse Antiochenum Patriarcham: audi, quos huic præscribat antiqua Notitia Græca, quam ex vetusto Codi-

ce

[a] Conc. Chal. Can. 9. Εἰ δὲ πρὸς τὸν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας μητροπολίτην, ἐπίσκοπος, ἢ κληρικὸς, ἀμφισβητοίη, καταλαμβανέτω ἢ τὸν ἔξαρχον τῆς διοικήσεως, ἢ τὸν τῆς βασιλευούσης Κωνσταντινουπόλεως θρόνον, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ δικαζέσθω.

[b] Justinian. Codice de Episcop. audientia, leg. 9.

[c] Innoc. I. Ep. 18.

[d] Can. 6. Nicæ.

ce Vaticano habui. *Sanctissimus & Apostolicus Thronus Antiochiæ & Patriarchicus, ac Coryphæi Apostolorum Petri prima sedes, complectens versus ortum solis iter LXXXVII. dierum, versus Iberiam & Abasgiam, atque Armeniam, & usque ad interius desertum Corezam, Persas, Medos, Chaldæos, indeque ad extrema Arabicæ Præfecturæ, Parthos, Elamitas & Mesopotamios. Vulturni, Subsolani, & si quis est alius Orientalis ventus, climata comprehendit. Habet autem Metropoles duodecim &c.*

VI. De Primate Seleuciensi.

Ac ut scias quomodo & per quem tam longè distantes provincias regeret, addam Seleuciensem Primatem ejus per illas Vicarium fuisse, eamque dignitatem obtinuisse, quæ in Can. Arabicis Conc. Nic. tributis sic descripta est [a]; *Si convenerint Episcopi ad habendum Concilium in Græcia, & fuerit præsens Prælatus Seleuciæ, qui est in provincia Babyloniæ, in aditu Zabur, quæ hodie vocantur civitatulæ, oportet honorare eum multum, & magnificare, atque extollere supra omnes Episcopos Græciæ. Siquidem ipse tenet locum Patriarchæ in Oriente, & sedes ejus in Concilio debet esse sexta post Episcopatum Hierosolymitanum, & quicumque hanc constitutionem violaverit, Synodus eum excommunicat.* Hujus Primatus sedes erat Seleuciæ, non in Isauria sed Assyria, quæ cùm non longè à Ctesiphonte pago distaret, Seleuciæ & Ctesiphontis simul Episcopus Symeon, qui sub Sapore Persarum Rege martyrium subiit, apud Sozomenum [b] dictus legitur. De his ita Strabo [c] in Geographia: *Babylon olim Assyriæ fuit Metropolis, nunc Seleucia est, quæ ad Tigrim dicitur. Propè eam pagus maximus est nomine Ctesiphon, in quo Parthorum Reges hyemabant, Seleuciæ parcentes, ne Scythicæ & militaris nationis hospitio assiduo opprimeretur. Hic pagus urbis potentia ac magnitudine est, cùm Parthorum multitudinem & apparatum omnem recipiat, ac venalia & necessaria artificia illis suppeditet. Ibi Parthorum Reges in hyeme propter aëris temperiem degere solebant: æstatem verò in Hyrcania, & Ecbatanis agunt, propter antiquam loci & adhuc durantem famam: & quemadmodum Babyloniam regionem vocamus, sic indigenas Babylonios dicimus, non ab urbe sed à regione: à Seleucia non item, etsi ibi nati sint, ut Diogenes Philosophus Stoicus, qui Babylonius usurpatur.* Hæc Strabo de ejus Primatis sede. Quamvis autem Vicarius Patriarchæ Antiocheni esset per Orientem, necnon Primas supra multos Metropolitas hujusce regionis constitutus, huic tamen Concilium ex universa Perside congregare sine consensu Patriarchæ Antiocheni prohibitum erat, ut in dictis Canonibus Arabicis [d] his verbis legitur: *Quod non facilè habenda sit magna Synodus in provincia Persidis sine consensu & authoritate Patriarchæ Antiocheni, ne qua inre leges Ecclesiasticæ detrimentum patiantur. Quod si Episcopi illius provinciæ, aliquem propter benevolentiam erga eum, à quo labore aliquo & persecutione liberati fuerint, & quietem ac tranquillitatem consequuti, loco Patriarchæ Antiocheni substituerint, ne liceat istis in statutis & legibus Ecclesiæ quicquam solvere aut ligare: quin potius in omnibus obediant Metropolitano & cunctis Patriarchæ.*

[a] Can Nicæno Arab 35.

[b] Sozom. l. 2. c. 8. Συμεώνης τὸν τότε ἀρχιερωσύνης Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων.

[c] Strabo lib. 16.

[d] Can. Nic. Arab 35.

Ex his disce haud eamdem ei concessam fuisse per Orientis Diœcesim authoritatem, ac cæteris Primatibus, quibus ex sua Exarchia Synodos convocare ordinarium fuit. Non tamen certum est hunc ordinem diu stetisse, cùm ex adverso apud Orientalium rerum scriptores legatur, in hujus regionis Episcopos, qui pro majori parte hæresi Nestoriana infecti sunt, Babylonium Primatem, qui Seleuciensi successit, penè omnem authoritatem habuisse. Siquidem Seleucia deficiente & quasi ad pagum redacta, Babylonis Episcopus Primatum obtinuit, Exarchique munia per illum tractum obiit.

Porrò quot in Seleuciana Diœcesi essent provinciæ, Metropoles, sedesque Episcopales prorsus ignoratur; nec mirum, cum regionum extra Romanum Imperium sitarum vix ulla Notitia Ecclesiastica ad nos pervenerit. Unum discimus ex Sozomeno, non paucos in Persarum Imperio [e], quo Seleuciam collocat, Episcopos fuisse, dum martyria Christianorum in Persia sub Sapore describens ait [f]: *Eodem die centum alios quoque, qui erant in carce-*

[e] Sozom. Hist. Eccl. l. 2. c. 8. Συμεώνης τὸν τότε ἀρχιερωσύνης Σελευκείας, καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων.

[f] Id. ibid. c. 9. Κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁμαλῶς ἀνῃρέθησαν πεντακόσιοι καὶ ἄλλοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὄντες, τελευταῖοι δὲ αὐτοῖς ἀποσφαγῆναι Συμεώνης τῶν θάνατον ... ἦσαν δὲ τούτων οἱ μὲν ἐπίσκοποι, οἱ δὲ πρεσβύτεροι, καὶ ἄλλοι ἄλλων κληρικῶν ταγμάτων.

carcere, rex itidem obtruncari jubet. Ad extremum Symeonem, cum cæterorum omnium mortem oculis aspexisset, trucidari. Horum pars Episcopi, pars Presbyteri, pars ex alio Clericorum ordine fuerunt. Nec tamen est quod asseverem hacce in regione ab Ecclesiæ incunabulis plures provincias Ecclesiasticas fuisse, cùm nonnisi sub Honorio & Theodosio à Marutha Mesopotamiæ Episcopo, ut scribit Socrates [a], fides Christiana incrementa magna susceperit, & tunc solum in ea plures provincias Ecclesiasticas sub Seleuciensis Primatis regimine institutas fuisse probabile sit.

VII. AN PATRIARCHÆ ANTIOCHENO CYPRUS SUBJECTA FUERIT

De Cypro Insula una superest discutienda controversia. *Hanc*, inquit Marcellinus [b], *inter municipia crebra, urbes duæ faciunt claram, Salamis & Paphus, altera Jovis delubris, altera Veneris templo insignis. Tanta, tamque multiplici fertilitate abundat rerum omnium eadem Cyprus, ut nullius externi indigens adminiculi indigenis viribus, à fundamento ipso carinæ ad supremos usque carbasos ædificet onerariam navem, omnibusque armamentis instructam mari committat.* Hæc licet ab initio Antiocheno Patriarchæ in omnibus subjecta fuerit, sicut aliæ Orientis provinciæ, attamen Cyprii habita ratione tempestatum, propter quas in hyeme nonnisi cum periculo mare trajici poterat, se ex hoc immunes ab authoritate Antiocheni Patriarchæ ostendere conati sunt, quod tres Episcopi Constantiæ Metropolis, qui sibi invicem successerant, à nullo fuerant ordinati, præterquam à Suffraganeis hujus provinciæ Episcopis. Addebant quod non à B. Petro, sed à B. Barnaba, cujus corpus, unà cum Euangelio S. Matthæi pectori imposito, & S. Barnabæ manu descripto, in Insula repertum fuerat, Euangelium accepissent. Hisque rationibus suadere tentarunt Patribus Concilii Ephesini αὐτοκεφάλιαν illam à tempore Apostolorum viguisse, quamvis à dicta ratione primum originem duxisset. Ipsi tamen vix fidem adhibentes, in eorum favorem Decretum istud conditionatum statuerunt [c]. *Quoniam communes morbi majore egent remedio, eo quòd majus damnum afferant, si non est vetus mos, quod Episcopus Antiochenus ordinet in Cypro, sicut libellis & propriis vocibus docuerunt religiosissimi viri, qui ad sanctam Synodum accesserunt, habebunt jus suum intactum & inviolatum, qui sanctis in Cypro Ecclesiis præsunt, secundum Canones sanctorum Patrum & Veterum consuetudinem, per se ipsos ordinationes religiosissimorum Episcoporum facientes.* Sic litem hanc absolutè non definierunt Ephesini Patres, nec immeritò equidem, cum ex Arabica Nicænorum Canonum collectione evidenter pateat, olim Archiepiscopum Cypri non nisi à Patriarcha Antiocheno, vel saltem ex ejus consensu ordinatum fuisse. Hæc habet [d]: *Si Episcopus Cypri diem suum in hyeme obierit, & populi non potuerint propter tempestatem maris mittere Antiochiam, ut Patriarcha Antiochenus eis ordinet Archiepiscopum in locum mortui, debent scribere ad Patriarcham, & petere, ut unus aliquis fiat Archiepiscopus, quem ipsi desiderant neque debet hoc prohibere Patriarcha, cum ad eum scriptum fuerit. Quis enim scit an defuncto Archiepiscopo, propter tempestatem hyemis sine capite remaneant, an aliquis fortassis ex tredecim Episcopis de vita decedat, atque ita fiat, ut toto illo anno Archiepiscopo careant? Ob hanc causam Synodus hunc Canonem constituit, cui qui contradixerit, hunc Synodus excommunicat.*

Id cum ita per Concilium Nicænum statutum esset, haud postea cunctatus est Petrus Fullo Antiochenus Patriarcha Cyprias ordinationes sibi vendicare: sed re ad Zenonem Imperatorem relata, Petrus causa cecidit, & Cypri Metropolis αὐτοκέφαλος declarata: non tam quod honorem illum ab Apostolis accepisset, inquit Cedrenus in Zenone, quam quod hæresis Eutychianæ fautor esset Petrus ille: licet eo sub prætextu, quòd apud Cyprios S. Barnabæ reliquiæ inventæ, eum hujus insulæ Apostolum fuisse testarentur. Unde hæc habet Theodorus lector [e]: *Reliquiæ Barnabæ Apostoli inventa sunt in Cypro, sub arbore Ceratea, habentes sub pectore Euangelium Matthæi, manu ipsius Barnabæ scriptum: qua occasione Cyprii victores evaserunt, ut Metropolis ipso-*

[a] Socrat. l. 7. c. 8. Ἐκ τούτου [illegible]

[b] Ammianus Marcellin. l. 14.

[c] Conc. Ephes. Act. 7. [illegible]

[d] Can. 37. Arab. Nic.

[e] Theod. lector lib. 2. Collect. [illegible]

ipsorum liberum habeat Episcopatum, nec Antiocheni Episcopi jurisdictioni subsit. Evangelium autem illud Zenon in Palatio sub alta corona condit. Hæc de provinciis Antiochenæ diœcesis, jam de Patriarchis dicamus.

ANTIOCHENI
PATRIARCHÆ
Ex authoribus Historiæ Ecclesiasticæ.

PEtrus Apostolus natione Galilæus Christianorum Pontifex primus Antiochenam Ecclesiam fundavit.

D. Hieronym. de Viris Illustr. Euseb. H. E. l. 3. c. 16. sub Domitiano

Euodius primus post Petrum Antiochiæ fuit Episcopus.

Ignatius, post Petrum successione secundus, Episcopatum Antiochiæ sortitò capit:

Id. ibid. cap. 36. sub Trajano.

Cui in Episcopatum Ecclesiæ Antiochenæ successit *Heros*.

Id. ibid. cap. 31.

Antiochenæ Ecclesiæ, cum post Heronem *Cornelius* quartus ab Apostolis præfuisset (quo mortuo, *Heros* quintus ordine Episcopatum obtinuit) *Theophilus* sextus Episcopus designatus fuit.

Id. lib. 4. cap. 19.

Huic Theophilo *Maximinus*, qui Episcopus Ecclesiæ Antiochenæ septimus ab Apostolis erat, successit.

Id. ibid. cap. 23.

Serapion, octavus ab Apostolis Ecclesiæ Antiochenæ Episcopus, magno apud omnes in honore fuit.

Id. lib. 5. cap. 21.

Ecclesiæ Antiochenæ, Serapione morte consopito, Episcopatum capessit *Asclepiades*: qui persecutionis tempore, ob constantem fidei confessionem, multùm laudis & gloriæ adeptus est.

Id. lib. 6. cap. 10.

Asclepiade mortuo, *Philetus* in Ecclesiæ Antiochenæ rectionem succedit.

Id. ibid. cap. 15.

Antiochenæ Ecclesiæ post Philetum, ministerium capessit *Zebinus*.

Id. ibid. cap. 17.

Simulac Zebinus Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus è vita decesserat, *Babylas* Ecclesiæ rectionem suscipit.

Id. ibid. cap. 23.

Babyla Antiochiæ post fidei confessionem in vinculis vitam deserente, *Fabius* ibi Ecclesiæ præficitur.

Idem ibid. cap. 32.

Antiochenam Ecclesiam post Fabium rexit *Demetrianus*.

Id. lib. 7. c. 31.

Demetriano Antiochiæ vitam deserente, *Paulus* ex Samosata Episcopatus dignitatem assequitur.

Id. ibid. cap. 28.

Ubi Paulus simul cum Orthodoxa fide Episcopatum amisisset, *Domnus* ministerium Ecclesiæ apud Antiochiam suscipit.

Id. ibid. cap. 24.

Per id temporis Episcopatum Antiochiæ, post Domnum mortuum, obtinuit *Timæus*, cui *Cyrillus* successit.

Id. ibid. cap. 26.

Cyrillo vita defuncto, *Tyrannus* Ecclesiæ Antiochenæ Episcopatum assequitur.

Id. Ibid.

Antiochiæ autem Episcopatum mortuo Tyranno, cùm pax jàm in Ecclesiis vigere inciperet, obtinuit *Vitalius*: qui Ecclesiam ibi à tyrannis dirutam, in Palæa ædificavit.

Theod. Hist. Eccl. lib. 1. cap. 3. sub Constantino.

Huic successit *Philogonius*, qui & temporibus Licinii singulare studium in veræ pietatis defensione declaravit, & quæ videbantur Ecclesiæ illius ædificio deesse, sua opera adjicienda curavit.

Id. ibid.

Paulus, à Nicephoro in Cronographia, inter Philogonium & Eustathium constituitur.

Eustathius magnus, Philogonio ex hac vita ad aliam meliorem translato, Episcopatum Ecclesiæ Antiochenæ obtinuit.

Id. ibid. cap. 7.

Cùm persuasissent Imperatori crimen Eustathio intentatum verum esse,

Id. ibid. c. 21.

& æquam abdicationis sententiam, perfecerunt, ut Eusthatius pietatis & castitatis athleta, velut adulter simul & tyrannus in exilium pelleretur.

Id. ibid c 22 Post discessum Eusthatii, *Eulalius* Episcopus Antiochiæ pro illo deligitur. Quo paulò post mortuo, Antiocheni habebant in animo Eusebium Episcopum Cæsareæ ad se transferre. Verùm cum Eusebius ab uno Episcopatu ad alterum transferri recusasset: & Imperator illud ipsum fieri vetuisset, *Euphronium* elegerunt.

Idem ibidem. Quo etiam vita defuncto Ecclesiæ illius Episcopatus *Placentio* delatus est. In horum omnium animis simulter delituit Ariana labes. Quapropter quamplurimi, tum ex clero, tum ex populo, quibus propositum erat Deum sanctè & syncerè colere, relictis publicis Ecclesiæ conventibus, separatim per se conventus agere cœperunt. Quos quidem Eusthathianos omnes propterea nuncupavère, quod post Eusthatii abitum, in unum coivissent.

Socrates Hist. Eccl l 2. c. 21. sub Constant. *Leontius* Imperatoris Constantii voluntate ac studio, Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, post *Stephanum*, qui Placito (seu *Placentio*) successerat, creatus est.

Theodor Hist Eccl l. 2 c 25 Germaniciæ Ecclesiæ Antistes *Eudoxius*, simul ut Leontium mortuum intellexit, contendit Antiochiam, illiusque urbis Episcopatum per ambitum arripit.

Socrates Hist. Eccl. l. 2. c. 32 Episcopi Acacium cum suis Seleuciam accersivere: quò non solùm de Cyrillo, verùm etiam de illis reis, qui ad partes Acacii confugissent, decideretur. At ubi sæpius accersiti non venerunt, illum ipsum Acacium, Georgium etiam Episcopum Alexandriæ, Ursacium Tyri, Theodorum Cheretaporum urbis Phrygiæ, Theodosium Philadelphiæ quæ est in Lydia, Eugrium Mitylenes insulæ, Leontium Tripolis Lydiæ, & *Eudoxium*, qui primùm Germaniciæ Episcopus fuit, postea Episcopatum Antiochiæ, quæ est in Syria callidè adeptus est, abdicarunt. Quibus rebus confectis litterisque ad abdicatorum Ecclesias, quæ illas de ipsis certiores facerent, datis, *Amanum* loco Eudoxii Episcopum Antiochiæ constituunt. quem factio Acaciana comprehendens Leontæ & Lauricio tradit. Illi cum in exilium ejiciunt. Eu-

Id. ibid. cap 34 doxium verò, qui jam secundò ab uno ad alterum Episcopatum se transtulerat, in sede Episcopali Constantinopolis, Acacius ejusque familiares collocaverunt, & in ea re suis ipsorum dogmatis sunt magnoperè adversati.

Id. ibid. cap. 34. Mox Concilio Constantinopoli convocato, Antiocheni, cum pro certò intellexissent, Eudoxium ipsorum Ecclesiam contempsisse, & Constantinopolim divitiarum causa se contulisse, *Meletium* Beroea accersitum in sede Episcopali Ecclesiæ Antiochenæ collocant. Ille quamquam primò de fidei dogmatis concionari supersedit, suisque auditoribus ea solum, quæ ad mores rectè informandos spectabant, proposuit: tamen tempore progrediente, fidem illis explanavit, verbumque Consubstantiale docuit. Quæ cum accepisset Imperator, eum jubet exterminari: *Euzoiumque*, qui antea simul cum Ario fuisset abdicatus, Episcopum Antiochiæ designari mandat. Verùm qui erant probè erga Meletium affecti, derelicta prorsus Ariana factione, conventus separatim facere cœperunt.

Eodem tempore *Euzoius*, qui sectæ Arianæ Antiochiæ Episcopus fuit, extremum vitæ diem confecit ad quintum Consulatum Valentis, Valentiniani autem junioris primum: in cujus locum *Dorotheus* suffectus est.

Sozom. l. 5. c. 12. Lucifer Calaritanus Antiochiam tunc proficiscitur, ibique cum Meletius nondum revertisset ab exilio, Paulinum designavit Episcopum: Unde Ecclesia Antiochena in tres factiones divisa fuit, nam quasdam Ecclesias *Dorotheus* Arianus post Euzoium rexit, alias partim *Paulinus*, partim *Meletius* ab exilio revocatus, gubernarunt.

Socrates Hist. Eccl. l. 5. c. 3. Paulinus Antiochiæ Episcopus propter eximiam pietatem minimè ejectus fuit in exilium: Meletius verò à Juliano in patriam accersitus, deinde cùm

cùm à Valente denuò esset relegatus, regnante Gratiano revocatus est: qui cum rediret Antiochiam, Paulinum reperit jam senio prope confectum, consestim itaque omnes, qui favebant Meletio, operam dederunt, ut cum Paulino sedis Episcopalis particeps fieret. Cum autem Paulinus diceret contra Ecclesiæ canones esse, ut quisquam ab Arianis Episcopis designatus, ad sedem Episcopalem participandam admitteretur, populus vi rem conficere statuit. Atque in Ecclesia quadam in suburbiis sita, illum in Episcopali sede collocare parant. Quo facto permagna excitatur contentio. Postea verò populus sub ejusmodi conditionibus ad concordiam reductus fuit. Cùm omnes qui Episcopatum petere videbantur in unum coëgissent, reperiunt eos esse numero sex, inter quos erat Flavianus. Istos jurejurando astringunt, ut nemo illorum tum Episcopatus administrationem capesseret, cùm alteruter ex his duobus Episcopis, Paulinum & Meletium dico, è vita exiret. sed ei soli qui superesset, demortui locum obtinendi facerent potestatem. Quare jurejurando ad hunc modum dato, populus pacato & tranquillo animo, unus erga alium esse cœpit, nec deinceps mutuò discordare. Ob quam causam, qui à Lucifero stabant, ab Ecclesia recessere, quod Meletius ab Arianis designatus, ad Episcopatus illius dignitatem admissus erat.

Eodem tempore Meletius Episcopus Antiochiæ, in morbum delapsus, decessit è vita. Quo quidem tempore Gregorius frater Basilii funebrem orationem in ejus mortem recitavit. Corpus autem Meletii ejus necessarii Antiochiam transportarunt. Rursus qui Meletio erant addicti, à Paulino gubernari noluerunt, sed in locum Meletii *Flavianum* suffecerunt. [Socrat Hist. Eccl. l. 5 c 9.]

Cùm Paulinus morte occubuit, populus illius Ecclesiæ Flavianum detestatus est: & propterea *Euagrium* suæ ipsius factionis Episcopum designati constituit. Quo non longo tempore vitam protrahente, nemo alius in ejus locum delectus fuit: sic enim erat res à Flaviano comparata. Quotquot igitur Flavianum propter jusjurandum violatum aversabantur, separatim conventus fecerunt. Flavianus autem omnem (ut dicitur) movebat lapidem, ut eos etiam sibi subjiceret. Quod quidem haud diu post perfecit, odio Theophili Episcopi Alexandriæ tum versus ipsum placato. Quocirca, communione Flaviano adhunc modum reddita, populus Antiochenus pedetentim tempore progrediente ad concordiam reducitur. Atque res Antiochenæ administratæ hunc habuêre exitum. Ariani verò ab Ecclesiis expulsi in suburbiis conventus celebrarunt. [Socrat. ejusd. Eccl. l. 5 c 15.] [Ibidem.]

Antiochiæ mortuo Flaviano, *Porphyrius* in illum successit Episcopatum. [Id. cap. 9 lib 7.]

Duravit verò dissentio octoginta quinque annos, ad Præsulatum videlicet *Alexandri* omnibus laudis insignibus meritò exornandi: qui Ecclesiæ Antiochenæ clavum obtinens, omnes indagate vias & omne studium alacritatemque animi conferte non destitit, quo concordiam constitueret, & membrum segregatum cum reliquo Ecclesiæ corpore conglutinaret. [Theod. Hist. Eccl. lib. 3. c 5.]

Alexander verò, cujus pia vitæ ratio pulchrè cum Episcopatu consentiebat, successit Porphyrio, qui post Flavianum, Ecclesiæ Antiochenæ clavum tenens, multa suæ benignitatis monimenta post se reliquit. [Theod. Hist. Eccl. l. 5 c 35.]

Antiochiæ autem Divo Alexandro vita defuncto, *Theodotus* continentiæ verùs margarita, Ecclesiæ Præsulatum obtinuit: vir mansuetudine insignis, & accurata vitæ institutione egregie exornatus. Qui sectam Apollinaris, ut se cum reliquo Christi grege jungeret, cæteris Ecclesiæ ovibus aggregavit. [Id. ibid. cap 37.]

Joannes Episcopus Antiochiæ à Nicephoro post Theodotum collocatur.

Domnus, Joanne mortuo, Antiochiæ creatur Antistes. [Niceph. in Cronograph.]

Maximus Episcopus Antiochiæ ab eodem Nicephoro post Domnum recensetur: & post eum Basilius, Acacius & Martyrius. [Euagr. Hist. Eccl l. 1. c 10.] [Nicephor. in Chron.]

Cum *Martyrius* Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus esset, & ad Imperatorem venisset studio & adhortatione Gennadii, multo est cum honore dimissus. Antiochiam verò reversus, cum Antiochenos tumultuationibus & seditioni- [Theod. Collectan. lib. 1.]

bus delectari, & Zenonem ad hoc illis esse subsidio cerneret, Episcopatui renuntiavit, dicens in publica Ecclesia: Clero immorigero, & populo rebelli, & Ecclesiæ contaminatæ renuncio, servata interim mihi Sacerdotii dignitate.

Theod. Collect. lib. 11.

Post secessum Martyrii *Cnapheus* sedem Episcopalem tyrannicè invasit, & statim Joannem quendam anteà depositum Apamiæ Episcopum ordinavit. Quo cognito, Gennadius Imperatori cuncta significat, qui Cnapheum in exilium ablegari jubet. Ille autem cum id præscisset, fuga elapsus exilium evasit; *Julianus* verò communibus suffragiis Episcopatu potitur.

Euagr. Hist. Eccl. l. 3. c. 10. Recensentur duo Stephani successivè a Baronio, An. 479.

Julianum hunc Euagrius omittens ait Petro (scilicet *Cnapheo*) Ecclesia Antiochena exturbato, *Stephanus* illius sedem capessit: quem Antiocheni calamis ad similitudinem hastarum præacutis, ut scribit Joannes Rhetor, confecerunt. Quo extincto, *Calandio* illius sedis clavum suscipit, *ait Euagrius, qui quomodo sibi ipsi conveniat, non ita facilè dignoscitur, cùm postea hæc scribat.*

Id. lib. 3. cap. 23. Palladius Eutichianus fuit, & ab hæreticis Petro Cnapheo substitutus.

Athanasius Alexandrinus litteras de communione ad *Palladium*, qui post Petrum (*scilicet Cnapheum*) Antiochiæ rexit Episcopatum, misit.

Palladio Episcopo Antiochiæ morte extincto, *Flavianus* in ejus locum suffectus est.

Ibidem.

Flaviano in exilium ejecto, *Severus* ad Episcopatum Antiochiæ delatus fuit, anno quinquagesimo sexagesimo primo, post nomen civitati impositum.

Id. ibid. cap. 23. Severus Acephalorum dux fuit. Idem l. 4. cap. 4.

Ex sua Episcopali sede Severus fugit Gorpiæo mense, quem Latini Septembrem vocant, anno quingentesimo sexagesimo septimo post nomen urbi Antiochiæ impositum:

Idem ibid.

In cujus sedem successit *Paulus*, cui dabatur mandatum, uti Concilium Chalcedonense palam prædicaret. Qui sua sponte decedens Antiochia, certo jam vitæ cursu confecto, commune universæ carnis iter ingreditur. Cujus Episcopatus sedem *Euphrasius* Hierosolymis Antiochiam profectus capessit.

Idem ibid.

Idem cap. 5.

Incendio & terræ motu Antiochiam occupante, Euphrasius cladibus oppressus interiit. Tumque salutaris Dei providentia *Euphraimium* Orientis præfecturam gerentem ad curam de urbe Antiochena suscipiendam exsuscitavit, quò nulla res ei deesset necessaria. Quem Antiocheni propterea vehementer amplexati Episcopum suum deligunt.

Id. ibid. cap. 6.

Id. ibid. c. 38. Domninus alius Domnus dicitur.

Domninus in sede Antiochena successit Euphraimio, Domninoque *Anastasius*.

Id. ib. lib. 5. c. 5.

Justinus porrò Anastasium his illi objectis criminibus, primùm quod sacrum thesaurum extra modum & in nullum usum necessarium profuderat, deinde quod convicia in ipsum ejecerat, sede Antiochena exturbavit.

Id. ibid. cap. 6.

Post illum *Gregorius* ad sacrum Episcopatus gradum elatus fuit, qui ob Poëticam facultatem magnam apud omnes gloriam consecutus est.

Id. lib. 6. cap. 23.

Non longo tempore post Gregorius podagra correptus qua maximè torquebatur, cum medicamentum ex Hermodactylo (sic enim vocatur,) confectum, quod medicus quidam ei dederat, ebibisset, exiit è vita.

Ibidem.

Eo tempore *Anastasius* Antiochiæ post viginti tres annos ad suam sedem restitutus fuit.

NOTITIA PATRIARCHATUS ANTIOCHENI.

SYRIA PRIMA.

ANTIOCHIA Ptolem. lib. 5. cap. 15. quæ & Theopolis super Oronte Flu. nomen antiquum retinet apud nostrates Europæos, apud Turcas verò *Antacchia* dicitur, teste Leunclavio. 1 *Eustathius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Nicæno 1. & *Maximus* Episcopus magnæ civitatis Antiochiæ in actis Concilii Chalcedonensis dicitur.

2 SELEUCIA, Pieria dicta Ptolemæo ibid. ad Ostia Orontis Flu. sita, vulgò *Soldin* Nigro, & *Seleuche Jelber*. *Geruntbius* hujus Episcopus subscripsit Epist. Synod. primæ Syriæ ad Leonem Imperatorem.

3 BERROEA Ptol. ibid. vulgò *Aleppo* teste Zonara, Cedreno & aliis. *Theosistus* Episcopus Berrœæ est in eadem Epistola.

CHALCIS Chalcidicæ regionis caput, Ptol. ibid vulgò *Chinserim* teste Leon. Episcopo Sidon. 4 *Domnus* hujus Episcopus in eadem legitur Epist.

ONOSARTA Syriæ primæ urbs lib. Concil. cujus Episcopus 5 *Cyrus* subscripsit eidem Epistolæ.

6 GABBUS lib. Concil. *Gabba* Plinio lib. 12. cap. 17. *Petri* hujus Episcopi mentio fit in eadem Epistola.

PALTUS Ptolem. Hierocl Severus Paltensis subscripsit Constantinop 1 Sabbas Concilio Chalcedon. Cymatius Paltensis apud Athanasium ad Solitarios pag. 812. qui Bematius in Concilio Damasi LUCAS HOLSTENIUS.

SYRIA SECUNDA.

APAMEA ad Orontem Ptolemæo lib 5. cap. 15. vulgò *Hamous* Bellonio, *Hama* Leunclavio, & aliis *Haman*. *Domnus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Thomas* Apamenorum Metropolis civitatis Præsul est in actis Conc. generalis quinti.

ARETHUSA Notitiæ antiquæ Græcæ. *Fornacusam* hodie dici ferunt. 7 *Eusebius* hujus Episcopus subscripsit Epistolæ Synod. Syriæ secundæ ad Leonem Imperatorem.

EPI-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Eustathius &c*] Meletius Constantinopolitano, & eodem tempore Paulinus, ad quem extat Damasi Epistola &c

2 *Seleucia &c Seleuche Jelber*] Bizas Episcopus Seleuciæ adfuit Concilio Flaviani Antiocheni, teste Photio Cod. 52 Idem subscripsit Constantinopolitano primo. [*Geruntbius &c subscripsit*] Concilio Chalcedonensi Act 6 & [*Epist Syn &c*]

3 *Berrœa &c Cedreno & aliis*] Theodoto ejus Episcopo scribit Basilius M Epist. 310 Acacius subscripsit Constantinopolitano 1. Cyrus apud Athanasium ad Solitarios p 812 [*Theosistus &c est in eadem Epist*] & Act 2. ubi dicitur Episcopus Berrœæ Syriæ, ut distinguatur à Berrœa Macedoniæ, quæ ibidem præcedit: in Actis Græcis Concil. Chalced. Act. 6. Syriaca *Βερρ.*, Macedonia *Βέῤῥοια* scribitur Vide Theodoreti Epistolam 134 ad hunc Theoctistum.

4 *Domnus &c.*] Eusebius Constantinop. 1 &c.

5 *Cyrus subsc eid. Epist*] Maras ejus Chorepiscopus subscripsit Conc Chalcedonensi Act 6 Sed & Græcus textus, & MS Latin. antiquissimus Anasartha ibi constanter legunt.

6 *Gabbus &c.*] Vide notata supra pag. 236 ad vocem *Taba*

7 *Eusebius &c.*] Marcus Episcopus in Concilio Chalcedon Act 6. & alius diu ante hunc ejusdem nominis, qui Arimmensis Concilii formulam conscripserat, de quo N Faber præfatione ad opuscula S Hilarii pag 8 &c Severianus Synodicæ in Concilio Constantinopolitano sub Menna subscripsit.

EPIPHANIA Ptolem. ubi suprà, vulgò *Mapia* teste Cuspiniano, Nigro verò *Aman*. [1] *Epiphanius* hujus Episcopus ibidem nominatur.

LARISSA Ptolemæo ibid. adhuc *Laris* dicta teste Leon. Sidon. [2] *Diogenes* hujus Episcopus in eadem Epistola dicitur.

[3] MARIAMA Ptolemæo ibid. *Magnus* hujus Episcopus in eadem Epistola legitur.

RAPHANEA Ptolem ibid. [4] *Lampadium* Raphaneæ Præsulem habet Concilium Chalcedonense.

[5] SELEUCIA penes Belum Ptol. ibid. Seleucobelus Straboni, vulgò *Divertigi*. *Elias* Seleuciæ Antistes dictæ Epistolæ Synod. subscripsit.

Bayanea, quæ hac eadem pagina Euphration ὁ ἐν Βαλανεῶς apud Athanasium ad Solitarios pag. 812 ubi malè Καλανεῶς editur. Lucas Holstenius

THEODORIAS.

LAODICEA Ptol. lib. 5. cap. 15. Metropolis dicitur in Notitia antiqua Græca Theodoriadis provinciæ à Syria extractæ, *Rhamata* Hebræis, vulgò *Liche*. [6] *Stephanus* Laodiceæ Metropolis Theodorianorum Antistes in actis Concilii gener. 5. legitur.

GABALA Ptol. ibid. Gibel Guill. Tyrio teste. [7] *Flavianus* hujus Episcopus habetur in Epist. Synodica primæ Syriæ ad Leonem Imperatorem.

[8] PALTOS Ptolem. ibid *Sabas* hujus Episcopus est in eadem Epistola.

BALANÆA Ptol. ibid. vulgò *Valania* Nigro, & *Bagnias* Postello. [9] *Timotheus* Balanææ Episcopi memoria est in Concilio Chalcedonensi.

CILICIA PRIMA.

TARSUS Ptolemæo lib. 5. cap. 8. vulgò *Tarso* Europæis, *Terassa* incolis, & *Tersia* Turcis. [10] *Lupus* hujus Episcopus subscripsit Conciliis Ancyrano, & Neocæsariensi, & *Theodorus* Tarsi Metropolis Antistes in Concilio Chalcedonensi legitur.

POMPEIOPOLIS, quæ & Soloe Ptolemæo ibid. nunc *Palesoli* dicitur. *Philomusus* hujus Episcopum habet Concilium Constantinopolitanum primum, & [11] *Matronianum* Chalcedonense.

[12] SEBASTE, quæ & Augusta, Ptolemæo ibid. & Notit. antiq. nunc *Seve-sta*

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Epiphanius &c*] Eutychianus Concilio Chalcedonensi Act 6. Eusebius Constantinopolit. 1.

2 *Diogenes &c*] Patrophilus Constantinopolitano 1. &c Meletius Episcopus subscripsit Chalcedonensi Act 6. pro se & Domno Apameæ Metropolita.

3 *Mariama Pt. ibid &c*] alius Μαριάμης Cyrus in Synodica Concilii Constantinopolit sub Menna, & Ætherius ipsi Concilio subscripsit Constantinopolitano. Paulus Chalcedonensi Act 6

4 *Lampadium*] Ῥαφανέων MS. Lat. Rafaneon &c. Zoilus in eadem Synodica. Basilius in Constantinop 1.

5 *Seleucia &c. Straboni*] & Hierocli &c. Eusebius Seleucobeli Concil Chalced. Act 6 Marcianus Seleucobelitanus Constant. 1.

6 *Stephanus &c*] Pelagio ejus Episcopo scribit Basilius M. Epist 311 Theodorus adfuit Concilio Antiocheno contra S Athanasium.

7 *Flavianus &c*] Hilarius Episcopus & Confessor apud Photium in excerpt. Ephræi pag 807 &c Domnus Gabaliensis subscripsit Constantinopolitano 1.

8 *Paltos Ptol. ibid. Sabas &c*] Sabbas Act 2 Conc Chalcedon. & Act. 1 in subscription. Conc. Constantinop ubi Latina versio habet Palti primæ Syriæ, & sic Hierocles.

9 *Timotheus*] Βαλανέων, Balaniensis MSS antiquiss. Act 6 Βαλανεων MS. Latinus Balaneorum [*Concil Chalced.*] Act. 1 & Act 6. adfuit enim Latrocinio Ephesino.

10 *Lupus &c Neocæsariensi*] Antonius apud Philostorgium lib 3 pag 50. ex ejusdem Ecclesiæ presbytero Episcopus factus. Valerius adfuit Concilio Constantinopolitano sub Nectario [*Theodorus &c. in Conc Chalc legitur*] ubi pro se & suffraganeis aliquot subscribit.

11 *Matronianum Chalc*] Act 6.

12 *Sebaste &c*] Hinc apparet Sebasten & Augustam diversas fuisse civitates, ut rectè Hierocles eas distinxit Alexander Sebastæ Tarsis (sic enim cognominatur) adfuit Ephesino Latrocinio Act. 1 Concil. Chalced pag 50. & ipsi Concil. Chalc Act. 6. Diu ante Meletius Σεβαστείας τῆς κατὰ Κιλικίαν Episcopus ordinatus ad Antiochenam deinceps translatus fuit, teste Nicephoro Callisto lib. 14. cap 39.

sta dicitur. *Theodori* Augustæ Episcopi memoria est in Concilio Chalcedonensi inter Episcopos Ciliciæ.

AUGUSTA Hierocli Theodorus ejus Episcopus Concilio Chalced. adfuit Act 6 unde constat rectè ab Hierocle distingui a Sebaste LUCAS HOLSTENIUS.

1 CORICUS Ptol. ibid. vulgò *Curch* & *Curco* teste Nigro *Germanus* Coryci Episcopus est in Concilio Constantinopolitano primo.

ADANA Ptol. ibid. vulgò *Adena* apud Curopalatem. 2 *Cyriacus* Episcopus Adanæ in Concilio Constantinopolitano primo habetur.

MALLUS Ptol. ibid. *Malio* adhuc Mola. & Theu. 3 *Chrisippi* Malli Episcopi memoria est in Concilio Chalcedonensi.

ZEPHYRIUM Scylaci in Periplo, & Notitiæ antiquæ Græcæ. *Hipatius* hujus Episcopus eidem Concilio interfuit.

CILICIA SECUNDA.

4 ANAZARBUS Notitiis antiquis & lib Conc. vulgò *Acsar*, sive *Acserai* teste Leunclavio. *Orestis* Anasarbi Ciliciæ secundæ Episcopi memoria est in Concilio Chalcedonensi, & *Ætherius* Anazarbensium sive Justinianopolitanorum Metropolita subscripsit generali quinto.

5 MOPSUESTIA Ptol. lib. 5. cap. 8. Mopsi ostia vel Lares, Mopsus Plinio, vulgò *Malmista*, alius *Mebsisse*. *Bassianus* hujus Episc. in Conc. Chalced. legitur, & *Theodorus* Mopsuestiæ apud Theodoret. lib. 5. cap. 39.

ÆGÆ Ptol. ibid. Ægæa Straboni lib. 14. 6 *Alexander Ægeæ* Antistes eidem Concilio Chalcedonensi adfuit.

EPIPHANIA Ptol ibid. 7 *Amphion* hujus Episcopus subscripsit Conciliis Ancyrano, Neocæsariensi & Nicæno primo, idemque Epiphaniæ Cilicum Præsul apud Sozom lib 1. cap. 10. dicitur.

IRENOPOLIS Ptolemæo ibid prius Neronias Theodoret. lib. 1. cap. 7. qui 8 *Narcissum* ejus Episcopum nominat.

FLAVIOPOLIS Prolem. ibid. quæ & Flavias, vulgò *Fliopoli* ex tabula recenti. 9 *Nicetas* Flaviadis Episcopus subscripsit Conc. Nic. 1. & Antioch. 1.

CASTABALA Ptolemæo ibid. 10 *Moyses* hujus Episcopus subscripsit Concilio

Oo

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Coricus*] Corycus [*Ptol. ibid*] & Hierocli &c. Pro Sallustio in Chalced. subscribit Theodorus Tarsensis.

2 *Cyriacus* &c] Philippus Chalced. Act 6

3 *Chrisippi* &c] Bennnasius a Mallo subscripsit Synodicæ S Damasi.

4 *Anazarbus* &c *teste Leuncl*] Athanasius Anazarbi Episc Arii Magister, Philostorg Hist. Eccl. lib. 3 pag 50 Arii Sectator in Concilio Nicæno, ut refert Nicetas Thes. Orthod lib 5. cap. 7 ex eodem Philostorgio. [*Orestis*] Cyrillus Episcopus Metropoleos Anazarbi subscribit pro se & Suffraganeis aliquot Concilio Chalced Act. 6. pag 268 [*Ætherius* &c *subscr. gener v*] Ad Joannem Metropolitam Anazarbenæ civitatis extat Justiniani Imperatoris Epistola in eodem Concilio v. CP Collat qui & Mopsuestenam Synodum celebravit, ubi & Justinianopolitanæ Metropolis Episcopum subscribit

5 *Mopsuestia Ptol. lib. 5 cap. 8.*] Mopsiestia [*vel Lares*] Mopsi viculum vocat S. Hieronymus Epitaph. Nepotiani, &c. Cosmas Synodo Mopsuestenæ in Actis Concil v CP Coll v

6 *Alexander Aegeæ*] in Græco Αἰγῶν MS Lat Ægeorum, unde apparet ipsum legisse Αἰγαιων Tarcondimantus Ægeates inter Episcopos Ciliciæ subscripsit Concilio Antiocheno contra S. Athanasium Et Eustathio Episcopo Αἰγῶν scribit Theodoretus Epistolam 70. Idem in Concil. Nicæno ab Arrii partibus stetit, ut Nicetas Thesaur Orthod. lib. 5 cap. 7. ex Philostorgio. Patrophilo Episcopo ἐν Αἰγαῖς scribit S. Basilius M. Epist 82. quamvis malè illic Αἰγαῖς pro Αἰγαῖς editum sit. Nam in Cilicia eum Episcopum fuisse ex Epistola satis apparet; ubi Basilius ob calumnias & delationes Arrianorum communionem sibi renunciatam, atque negatam conqueritur, quod & Epist 84. confirmat &c Thomas Synodo Mopsuestenæ supradictæ.

7 *Amphion* &c] Nicetas Synodo Mopsuestenæ. Polychronius Chalcedonensi Act 6

8 *Narcissum ejus Episcopum nominat.*] hic subscripsit Concilio Neocæsariensi & Antiocheno contra S Athanasium, & in Concilio Nicæno Arrii partes fovit, ut refert ex Philostorgio Nicetas Thes. Orthod. lib. 5 cap 7 &c Indimus ejus Episcopus subscripsit Ephesino Latrocinio Act 1 Concil Chalced. & Act. 6 Idem subscripsit Synodicæ Gennadii Patriarch. CP tom 1. Juris Græc. Rom. ubi vocatur Indimus. Procopius subscripsit Synodo Mopsuestenæ.

9 *Nicetas Flaviadis Episc* &c] Andreas Synodo Mopsuestenæ, ubi Flaviadeorum Episcopus vocatur, pro Flaviadensium. In Græco fuit Φλαβιαδέων. Joannes Flaviadis Chalced Act 6

10 *Moyses* &c] Stephanus Synodo Mopsuestenæ Pro Paregorio in Concil. Chalcedonensi subscripsit Cyrillus Anazarb.

cilio Nicæno primo, & *Theophilus* Castabalorum Præsul apud Socratem hist. Eccl. lib. 3 cap. 21. dicitur

ALEXANDRIA penes Issum Ptolemæo lib 5. cap. 15. in Syria, Ciliciæ vicina, & Notitiæ antiquæ Græcæ in Cilicia secunda, Italis *Alessandretta* dicitur teste Nigro, Turcis verò *Scanderona* teste Leunclavio. [1] *Julians* hujus Episcopi mentio fit in Concilio Chalcedonensi.

[2] ROSSUS Ptol. lib 5. cap. 15 in Syria, & dictæ Notitiæ antiq. in Cilicia secunda. *Eustathius* Risorum pro Rossorum Antistes dicitur in eodem Concilio, estque sub Anazarbi Metropolita.

ISAURIA.

[3] SELEUCIA cognomento aspera, Ptolemæo lib. 5. cap. 8. vulgò *Seleuca*, & *Selefica* Nigro teste. *Basilius* Seleuciæ Metropolis Isauriæ Episcopus subscripsit Epistolæ Synod. Isauriæ ad Leonem Imperatorem.

CELENDERIS, Colenderis Ptolemæo ibid. vulgò *Palopoli* teste Nigro, & *Candeloro* Molano. [4] *Julius* Celenderis Antistes in eadem Epist. nuncupatur.

ANEMURIUM Ptol. ibid. vulgò *Scalmura* vel *Scalemuro* teste Nigro. [5] *Euphronius* ejus Episcopus legitur in eadem Epistola

LAMUS Ptolemæo ibidem vulgò *Lamo*. *Nunechius* hujus Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodicæ.

ANTIOCHIA ad Tragum Ptolemæo ibid. vulgò *Antiochetta* teste Nigro, Minorque dicitur apud Porphyrogennetam. [6] *Acacius* ejus Episcopus in eadem Epistola dicitur.

[7] SELENUS urbs ad ostium Selinuntis fluvii Ptol. ibid. Trajanopolis etiam dicta teste Xiphilino, quod ibi Trajanus Imperator decesserit. *Iselenos* bodie Turcis est teste Leunclavio. *Neon* ejus Præsul est in Concilio Constantinopolitano primo.

JOTAPE Ptolemæo ibid. vulgò dicitur *Lombardo*, teste Nigro & aliis. *Ammonius* Jotapenus in eadem Epistola reperitur.

DIOCÆSAREA Ptolemæo ibid. [8] *Montanus* Diocæsareæ Præsul subscripsit eidem Epistolæ Synodicæ.

PHILADELPHIA Ptol. ibid. vulgò etiam *Filadelphia*. [9] *Athanasius* Philadelphiæ Episcopus est in eadem Epistola.

DOMITIOPOLIS Ptolemæo ibid. vulgò *Domezopoli*. [10] *Orentio* ejus Antistes dicitur in eadem Epistola.

TITIOPOLIS Constantino Porphyrogennetæ in Themate Seleuciæ. *Artemius* Titiopolis Episcopus est in Conc. Constantinopolitano primo.

HIE-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Julians &c.*] Hesychius Alexandriæ minoris in Cilicia Episcopus adfuit Concilio Antiocheno contra S. Athanasium &c Urbicius Alexandri Oppidi Episcopus Synodo Mopsuestenæ.

2 *Russus*] Rosus Rossensem Ciliciæ Ecclesiam vocat S. Hieronymus lib. de script Eccles. cap. 41. [*Eustathius Risorum pro*] Rosorum [*Antistes &c*] Antonius Roscorum (*Fuerunt*) Episcopus Synodi Mopsuestenæ. Julianus *Ross* Concil. Chalcedonensi Act 6

3 *Seleucia &c. Selefica Nigro teste.*] Dositheus hujus Episcop. ab Alex Antiocheno Tarsum Ciliciæ translatus fuit, teste Nicephoro Callisto lib. 14. cap 39 Concilii Chalcedonensis Act 6. Agapius subscripsit Concilio Antiocheno contra S. Athanasium [*Basilius &c. subscripsit*] Concilio Chalcedonensi Act 6 & [*Ep Syn &c.*] Theodotus Concilio v. Constantinopolitano.

4 *Julius &c in eadem Ep. nuncupatur*] & in Concilio Chalcedonensi Act 6

5 *Euphronius &c*] Jacobus in Concil. Chalcedonensi Act 6

6 *Acacius ejus Episc. in eadem Epist. dicitur*] & antea in Concil. Chalced. Act. 6.

7 *Selenus*] Selinus &c. Ælianus in Chalcedonensi Act 6

8 *Montanus &c.*] Joannes Concilio Chalcedonensi Act 6 &c Successus Episcopus Διοκαισαρείας κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν, ad quem S. Cyrillus scripsit celebrem Epistolam, quam laudat S Maximus Cod. Vatic 508 pag. 210. b.

9 *Athanasius &c*] Megalus Concil Chalcedonensi Act 6.

10 *Orentio &c.*] Antonius in Concilio Chalcedonensi Act. 6 ubi MS. Latinus antiquissimus Domitianopolis vertit.

HIERAPOLIS Notitiæ antiquæ Græcæ. [1] *Paulus* hujus Episcopus in eadem Epistola reperitur.

CHARADRA in Concilio Chalcedonensi Act. 6. pag. 268. Basilius Seleuciensis Metropolita Isauriæ subscribit pro Nunechio Χαράδρων Episcopo Suffraganeo suo. MS Latinus Caradri vertit, & sic Straboni lib. 14. pag. 669. Χαραδρὸς dicitur LUCAS HOLSTENIUS.

LAUZADÆ Hierocli, & alteri Notitiæ NAUZADEÆ. Ejus Episcopus Theodorus adfuit Concilio Niceno & Antiocheno, ubi male Vasadensis scribitur LUCAS HOLSTENIUS.

NEPHELIS Ptolem. ubi supra. *Antonii* Nephelidis Episcopi memoria est act. 6. Conc. Chalcedonensis.

DALISANDUS eidem Notitiæ. [2] *Stephani* Dalisandi Præsulis mentio fit in eadem Epistola Synodica.

CLAUDIOPOLIS Constantino Porphyrogennetæ in Themate Seleuciæ. [3] *Montanus* hujus Episcopus adfuit Concilio Constantinopolitano primo.

GERMANICOPOLIS eidem Constantino ibid. [4] *Tyrannus* ejus Episcopus in eodem Concilio legitur.

SBIDE dictæ Notitiæ antiquæ, Bida libro Conc. *Conon* Bidæ Antistes act. 6. Conc. Chalc. dicitur, qui in aliis editionibus Isidis Episc. nominatur.

[5] CESTRUS Notitiæ antiquæ Græcæ, Caystrus Ptol. lib. 5. cap. 8. *Epiphanius* ejus Episcopus subscripsit dictæ Epistolæ Synodicæ Isauriæ.

[6] OLBUS Straboni lib. 14. Olbasa Ptolem. lib. 5. cap. 8. vulgò *Albistaverati* Molano. *Paulus* Olbi Episcopus in eadem Epistola dicitur.

LYBIAS urbs Episcopalis Isauriæ est in dicta Epistola Synodica, cui *Conon* hujus Antistes subscripsit.

HERMOPOLIS urbs Episcopalis ejusdem provinciæ in eadem Epistola, in qua *Julianus* ejus Episcopus nominatur.

IRENOPOLIS dictæ Not. antiq. ab Irenopoli, quæ in Cilicia est, diversa. [7] *Menodaurus* Irenopolis Antistes ex Isauria, in actione 6. Conc. Chalcedonensis legitur.

SEBASTE urbs Episcopalis Isauriæ est in dicta Epistola, cui *Sebastianus* Sebastenus Episcopus subscripsit. Sed mendosè syngrapham illam superadditam esse ex hoc conjicimus, quod civitas illa ex Cilicia sub Tarso sit, ut jam Notitiis antiquis, & Ptolemæo annotavimus.

EUPHRATENSIS.

HIERAPOLIS in Cyrrestica regione Ptolem. lib. 5. cap. 15. vulgò *Haleppo* Bellonio. Sed contra mentem Zonaræ & Cedreni, qui hoc nomen Berœæ tribuunt. [8] *Stephanus* Metropolis Hierapolis Episcopus subscripsit Conc. Chalcedonensi.

[9] CYRRHUS Ptol. ibid. hodie *Quars* vel *Carin* dicitur. *Theodoretus* ejus Episcopus est in eodem Concilio, & [10] *Isidori* Cyrrhi Antistitis memoria est apud Theodor. lib. 5. cap. 4.

[11] SAMOSATA Ptolem. ibid. vulgò *Scemsat*. *Antiochus* hujus Episcopus

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Paulus &c in eadem Epist. reperitur.*] qui etiam in Concilio Chalcedonensi Act. 6 legitur.

2 *Stephani &c mentio fit in eadem Epist. Synod.*] & in ipso Concilio Chalcedonensi Act. 6.

3 *Montanus &c.*] Theodorus adfuit Ephesino Latrocinio Act. 1. Concil. Chalcedon. & ipsi Chalcedonensi Act. 6

4 *Tyrannus ejus Episc*] in Chalcedonensi [*Concilio legitur*] Act. 6.

5 *Cestrus*] Cestrus [*Epiph &c. subsc. d. Ep. Syn. Isauriæ*] & Chalced. Act. 6 .

6 *Olbus &c*] Olba [*Ptol lib. 5 cap. 8*] Hierocli Ὄλβη, alteri Notitiæ Ὀλβά, & MS Latin. Olba &c. Diapherontius Olbæ Episcopus in Concil. Chalced. Act. 6. & sic MS. Latinus antiquissimus.

7 *Menodaurus*] Menodorus.

8 *Stephanus &c*] Theodotus Constantinopolitano 1. &c. Theodorus Concilio v. Constantinopolitano Hierapolis ad Euphratem metropolita.

9 *Cyrrhus*] Cyrus [*Carin dicitur*] Augarus Episcopus Κύρου Εὐφρατησίας, apud Epiphan. hær. 73. pag. 874. ubi scribendum Εὐφρατησίας

10 *Isidori*] Cyri [*Antist. mem. est apud Theod. lib. 5 cap 4*] qui subscripsit Constantinop 1.

11 *Samosata &c Scemsat*] Erat Metropolis Commagenæ Paulus hæresi nobilitatus. Piperius adfuit Concilio Antiocheno contra S. Athanasium. Eusebio ob fidem exuli scribit Gregorius Nazianzenus Epist. 28 29 204. &c. Rufinus Chalcedonensi Concilio subscripsit. Act. 6.

fubfcripfit Concilio Conftantinop. 1. & *Andreæ* Samofateni Præfulis mentio fit apud Theod. Hift. lib. 2.

DOLICHE Ptolem. ibid. nomen antiquum retinet. [1] *Maris* ejus Antiftes in Concilio Conftantinopolitano primo legitur.

GERMANICIA Ptol. ibid. vulgò *Adata* tefte Manaff. [2] *Salomonis* hujus Præfulis memoria eft in Concilio Nicæno.

ZEUGMA Ptol. ibid. [3] *Baffus* hujus Epifc. fubfcripfit Conc. Antiocheno.

4 PERRE Anton. in Itiner. *Sabinianus* Epifc. Perrhæ adfuit Conc. Chalc.

EUROPUS Ptol. ibid. quæ & Amphipolis & Thapfacum tefte Plinio. *David* hujus Epifcopus fubfcripfit Concilio Chalcedonenfi.

URIMA Ptolem. ibid. Orimi dictæ Notitiæ antiquæ. *Mara* Orimorum Epifcopus dicitur in Concilio Chalcedonenfi.

5 CÆSAREA dictæ Notitiæ antiquæ, Neocæfarea libro Concil. urbs Epifcopalis in Euphratenfi. *Paulus* Neocæfarienfis ex Syria Coele Euphratenfi vicina Concilio Nicæno fubfcripfit.

SERGIOPOLIS Procopio lib. 2. de bello Perfic. [6] *Abrahamus* ejus Antiftes fubfcripfit Concilio Conftantinopolitano generali quinto, ubi Metropolita dicitur, fed quantum ad honorem intellige

7 SURA Ptol. ubi fup. *Uranius* Surorum Epifc. Conc. Chalced. interfuit.

MARIANOPOLIS urbs Epifcopalis fub Hierapoli in Conc. Chalcedonenfi, in quo *Cofma* hujus Epifc. dicitur, fed aliis eft fub Apamea in Syria 2.

OSRHOENA.

EDESSA Ptolem. lib. 5. cap. 18. Callirhoe tefte Procop. & poftea Juftinopolis dicta eft, vulgò autem *Rhoas* & *Rhoaffe* Nigro, & *Orfa* P. Gyll. [8] *Nonus* hujus Epifcopus primus ordine fubfcripfit Epiftolæ Synodicæ hujus prov. ad Leon. Imp. & *Amazonius* Edeffenorum Metropolis Antiftes in Concilio generali quinto nuncupatur.

CARRÆ vel CARRA Ptol. ibid. vulgò *Orfa*. 9 *Joannes* Epifcopus Carræ in eadem eft Epiftola.

[10] CIRCESIA dictæ Notitiæ Græcæ, Circifium in Epiftola Synodica Ofrhoenæ prov. ad Leonem, cui *Abrahamus* ejus Antiftes fubfcripfit.

NICEPHORIUM Ptol. ibid. urbs Epifcopalis Ofrhoenæ, quæ & Conftantina à Conft. Imp. poftea dicta eft, vulgò *Nafivancafi* Caftaldo, *Nephrum* autem Pineto eft. *Thomas* Conft. Epifc. fubfcripfit Synodo Conftant. gen. 5.

[11] BATHNÆ dictæ Notitiæ antiquæ & Antonino. *Abrahamus* ejus Epifcopus

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Maris &c.*] Olympius fubfcripfit pfeudo-Sardicenfi Synodo &c. Timotheus fubfcripfit Synodicæ Gennadii tom. 1. Juris Græc Rom. & Chalced. Synodo.

2 *Salomonis &c mem. eft in Conc. Nic.*] Joannis in eadem Synodica, & in Chalcedon. Concilio & Theodoreti Epift. 133

3 *Baffus &c.*] Evolcius Synodo Chalcedonenfi.

4 *Perre Anton in Itin.*] & Hierocli. Jovino Epifcopo Πέῤῥης, fic enim legendum pro Κέῤῥης, fcribit Bafilius Magn. Epift. 310 Hic fubfcripfit Conftantinopolitano 1 ubi malè Pellenfis. Epiphanius ejus Epifcopus adfuit Ephefino Latrocinio Act. 1 Concil. Chalcedonenfis, ubi malè Περγης pro Πέῤῥης editur. MS antiquus Latinus Perenfis habet pro Perrenfis. Athanafius Perræ. Chalced. Act. 6 fubfcripfit.

5 *Cæfarea &c Neocæfarea lib. Concil.*] in fubfcriptionibus Concil. Chalced. Act. 1 & Procop. lib. 2 ædific. [*Paulus &c Conc. Nic fubfcr.*] idem adfuit Concilio Antiocheno contra S. Athanafium. Joannes Epifcopus Neocæfareæ Eufratenfis adfuit Concilio V.

6 *Sergiopolis Procop. lib. 2. de bello Perfic.*] à S. Sergio fic vocatum fcribit, & Candidum ejus Epifcopum commemorat.

7 *Sura &c*] Procopius 2. Perfic Epifcopum hujus civitatis fupplicem ad Chofroen Regem veniffe narrat.

8 *Nonus &c*] Ibas Edeffæ Metropolita apud Theodoret. Epiftolæ 111 extat ad eundem Epiftola 132 Eulogius Edeffenus fubfcripfit Conftantin 1.

9 *Joannes &c*] Vito Κάῤῥων Epifcopo fcribit Bafilius M. Epift. 314. idem fubfcripfit Conftantinopolitano 1.

10 *Circefia*] Circefium &c. Vide Procopium 2. ædific. pag. 20. Thomas Epifc. Circefii fubfcripfit Concilio V.

11 *Bathnæ*] Batnæ &c [*Abrahamus interfuit Conc Conft gen.*] 1 Bafilius quoque Magnus Epift. 315 eidem fcribit.

ſcopus interfuit Concilio Conſtant. generali quinto, & *Baſilius* Antiſtes Balıæ pro Bathnæ, in Epiſt. Synod. Oſrhoenæ ad Leonem reperitur.

CALLINICUS alias *Leontopolis* dictæ Notitiæ Græcæ. Epiſtola Synod. Oſrhoenæ provinciæ habet *Damianum* hujus Epiſcopum.

MARCOPOLIS eidem Notitiæ. *Cyrus* Marcopolis Antiſtes Conciliabulo Epheſino interfuit, & *Cajuma* Chalcedonenſi.

1 HIMERIUS eidem Notitiæ, Himeria lib. Concil. *Auſonius* Himeriæ Epiſcopus eſt in ſubſcriptionibus Conciliabuli Epheſini, & *Uranius* Himerorum civitatis Oſrhoenæ adfuit Chalcedonenſi.

DAUSARA Stephano. *Monus* Epiſcopus Dauſaræ in actis Concilii Conſtantinop. generalis 5. legitur.

MESOPOTAMIA.

AMIDA Metropolis Meſopotamiæ dictæ Notitiæ Græcæ, vulgò *Caramit*. 2 *Maras* hujus Epiſcopus primus ordine ſubſcripſit Epiſtolæ Synodicæ hujus provinciæ ad Leon. Imp. & *Cyriacus* Amydenorum Metropolis Epiſcopus in Concilio generali quinto dicitur.

NISIBIS Ptol. lib. 5. cap. 18. vulgò *Nisbin* ex tabula Geograph. recenti: dicitur etiam Antiochia Mygdoniæ apud Theodoretum lib. 1. hiſt. Eccl. cap. 7. ubi *Jacobus* hujus Epiſcopus nuncupatur.

3 RHESINA Ptol. ibid. *Antiochus* Rheſinatis Epiſcopus ſubſcripſit Concilio Antiocheno primo.

MARTYROPOLIS dictæ Notitiæ. *Zebenno* Martyropolis Præſul in Concilio Chalcedonenſi nominatur.

CASCHARA Socrati hiſtoriæ Eccleſ. lib. 1. cap. 17. qui *Archelaum* Caſcharæ Epiſcopum appellat.

CEPHA, vel Cephe Notitiæ Imperii. Noe Epiſcopus Cephæ adfuit Concilio Chalcedonenſi Act 6. MS. Lat. antiquiſſimus ejus loco Joannem Epiſcopum Neocephæ ponit. LUCAS HOLSTENIUS

MINIZUS Anton. & Actis Concil Chalcedonen vel Minzus Oſrhoenæ, vel Euphratenſis provinciæ civitas Leucadius ejus Epiſcopus ſubſcripſit dicto Concilio Act 6 Antoninus inter Cyrum & Beroen ponit, ubi Minıza legitur LUCAS HOLSTENIUS.

PHOENICIA I.

TYRUS Ptol. lib. 5. cap. 15. vulgò *Sur* Nigro & Poſtello teſtibus. *Dorotheus* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Epiſt. Synodi Phœniciæ 1. ad Leon. Imp. & *Epiphanius* Tyriorum Metropolis Antiſtes in Conc. Conſtantinop. ſub Agapeto & Menna reperitur.

SIDON Ptolem. ibid. vulgò *Said* Nigro & Poſtello teſtibus. 4 *Magas* hujus Epiſcopus etiam dictæ Epiſt. ſubſcripſit.

PTOLEMAIS Ptol. ibid. olim Ace & Ancon Hebræis, nunc autem *Aca* & *Acone*. 5 *Æneas* hujus Præſul eſt in Concilio Nicæno.

BERYTUS Ptol. ibid. vulgò *Baruti*. 6 *Euſtathius* Beryti Epiſcopus in dicta Epiſtola Synodica dicitur.

BYBLUS Ptol. ibid. vulgò *Giblet* Brochardo, Nigro verò & Poſtello *Giblet*. 7 *Baſilides* ejus Epiſcopus adfuit Concilio Conſtantinop. primo.

 1 TRI-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Himerius*] Himeria ubique in Actis Concil. Chalcedon. ſcribitur Himerium Procop. lib. 2. de ædif Euſtathio ἱμερίας Epiſcopo ſcribit Baſilius M Epiſt 36 [*Uranius &c adfuit Chalcedonenſi*] & ante Epheſino Latrocinio. Jovianus Himerienſis Conſtantinopolitano 1. ubi tribuitur provinciæ Meſopotamiæ.

2 *Maras &c*] Mereas Amidenſis ſubſcripſit Conſtantinop. 1. Simeon adfuit Epheſino Latrocinio Act. 1. Concil. Chalced. & ipſi Concilio Chalcedonenſi Act 6. ejus meminit Theodoretus Ep. 111. ubi eum provinciæ ſuæ Metropolitam vocat.

3 *Rheſina &c. Antiochus*] Rheſinas &c.

4 *Magas &c.*] Amphion Sidonis Epiſcopus in Synodo Nicæna Arrii dogma ſecutus. Nicetas Theſaur. Orthod. lib. v. c. 7 ex Philoſtorgio Damianus Chalced. Act 6.

5 *Æneas &c*] Paulus in Chalcedonenſi Act 6.

6 *Euſtathius &c.*] In Concilio Chalcedonenſi Act 6. Metropolitanum ſeipſum ſcribit.

7 *Baſilides &c.*] Rufinus Chalcedonenſi.

TRIPOLIS Ptol. ibid. vulgò *Tripoli di Soria* Europæis, Turcis verò *Tarapolo* Leuncl. teste. [1] *Theodorus* hujus Episc. dictæ subscripsit Epistolæ.

[2] ARCA Ptol. ibid. vulgò *Archis* Tyrio teste. *Heraclitus* hujus Antistes in eadem Epistola reperitur.

[3] ORTHOSIA Ptol. ibid. *Nonnus* ejus Episc. ibid. subscripsit.

BOTRYS Ptol. ibid. *Botrum* vulgò dicitur apud Postell. incolis verò *Baterou*. *Porphyrius* Botiorum Episcopus Concilio Chalcedonensi interfuit.

ARADUS insula Syriæ adjacens Ptol ibid. [4] *Mocimus* ejus Episcopus in Concilio Constantinopolitano primo nuncupatur.

ANTARADUS Ptol. ibid. vulgò *Tortosa*. [5] *Alexander* hujus Episcopus est in Concilio Chalcedonensi.

[6] PORPHYRIUM lib. Concil. vulgò *Caypha* Postello. *Christophori* Porphyrionis in Phœnicia Antistitis memoria fit in Conc. Constantinop. sub Agapeto & Menna, & *Thomæ* in Chalcedonensi.

PANEAS Ptolem. Cæsarea Paniæ, vulgò *Belinas* Guil. Tyrio & Postello testibus. *Olympius* Paneadis in eodem Concil. legitur.

SYCAMINON Ptol. ibid. nunc *Capo Carmelo* teste Nigro dicitur. *Alphyus* Sycaminus Antistes est in Concil. Constantinop. sub Agapeto & Menna.

PHOENICIA LIBANI.

DAMASCUS Ptol. lib. 5. cap. 15. vulgò *Damasco* & Turcis *Scham*, teste Leunclavio. *Theodorus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Eustathius* Damasci Metropolis Præsul adfuit Concil. gener. 5.

LAODICEA cognomine Scabiosa Ptol. ibid. vulgò *Lizza* & *Liche* teste Minadoio, & Oliv. [7] *Valerius* ejus Præsul in eod. Concilio nominatur.

HELIOPOLIS Ptol. ibid. vulgò *Balbec* Postello, *Marbec* Leuncl. [8] *Petrus* hujus Episc. in Epist. Synodica hujus prov. ad Leon Imp. reperitur.

ABYLA Ptol. ib. vulgò *Bellinas*. [9] *Joannes* hujus Episc. subscripsit eidem Epistolæ.

JABRUDA Ptol. ibid. *Gennadius* Jabrudorum Præsul in subscriptionibus Conc. Nicæni dicitur, ubi mendosè in Arabia constituitur: nam in Concilio Chalcedonensi act 6. est sub Damasco.

PALMYRA quæ & Hadrianopolis Ptol. ibid. vulgò *Amegara* Ortelio teste. [10] *Joannes* Palmyrensis Episcopus subscripsit eidem Epistolæ Synodicæ in qua mendosè legitur Almirensis, & ante eum *Marinus* Palmyrenus Antistes dicitur in Concilio Nicæno.

ARLANA, vel Arlane, ut Notit Græc. MS vocat Hardani vitiosè habet Not. Lat. pag 75. in Concilio Chalcedonensi Act 6 Abrahamius Ἀρλάνων Episcopus sub Damaso legitur, ubi vetus Interpres MS. Arlanorum, editus autem Alanorum habet LUCAS HOLSTENIUS.

EMESA Ptol. ibid. [11] *Uranius* Emesæ Episcopus subscripsit eidem Epist.

[1] DANA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Theodorus dictæ subscrip. Epist.*] & Chalcedonensi

2 *Arca Ptol ibid.*] plurali neutro [*vulgo Archis Tyrio teste*] Reverentius Ἀρκῶν τῆς Φοινίκης Episcopus Tyrum translatus fuit Nicephorus Callistus Hist Eccl. lib 14 c 39. &c. Antiochus Concilio Chalcedonensi subscripsit.

3 *Orthosia*] Orthosias &c. Phosphorus Chalcedonensi.

4 *Mocimus &c*] Camatius Aradi Episcopus apud Athanasium ad Solitar. p 812. &c. Paulus Chalcedonensi Act. 6.

5 *Alexander &c*] Carterius Antaradi Episcopus ab Arrianis sub Constantio in exilium ejectus commemoratur ab Athanasio in Apologia ad Constantium

6 *Porphyrium*] Porphyreon, ut veteres Geographi omnes & lib. Concil. &c.

7 *Valerius &c.*] adfuit Chalcedonensi.

8 *Petrus &c.*] Joseph Chalcedonensi subscripsit.

9 *Joannes &c*] Jordanes Chalcedonensi Concilio Act 6 adfuit

10 *Joannes Palmyr. Episc*] legitur in Concilio Chalcedonensi Act 6. & [*subscripsit &c*]

11 *Uranius &c. subscripsit eidem Epist*] & Concilio Chalcedon. Act. 6. extant ad eum Theodoreti Epistolæ 122 & 123.

[1] DANABA Ptol. ibid. quæ & Castrum Danabenum dicitur in dicta Epistola, cui *Cochena* Episcopus Castri Danabeni subscripsit.

ALALIS Ptol. ibid. *Thalassius* Alalius Episcopus adfuit Conc. Nicæno.

[2] EUARIUS, quæ etiam Justinianopolis dicitur Notitiæ Græcæ, & Euaria lib. Conc. *Thomas* Euariæ Antistes Epistolæ Synodicæ Phœniciæ secundæ ad Leonem subscripsit.

[3] COMOARA lib. Concil. forte Coara Ptol. ibidem. *Dada* hujus Præsulis mentio fit in dicta Epistola Synodica.

ABYDA Ptol. ibid. *Eusebius* hujus Episcopus eidem Epistolæ subscripsit.

[4] CORADA urbs Episcopalis Phœniciæ secundæ in Epist. Synodica ejusdem prov. ad Leon. Imp. cui *Abrahamus* hujus Episc. etiam subscripsit.

SARRACENE sive Saracenorum civitas Ptol. lib. 5. cap. 17. qui hanc in Arabia Petræa constituit, Phœniciæ secundæ contermina. [5] *Eustathus* Sarracenorum Antistites in eadem Epistola mentio fit. Verum ad Palæstinam tertiam, quæ partem Arabiæ Petrææ complectitur, quibusdam potius videtur pertinere.

ARABIA [6] PETRÆA.

[7] BOSTRA Ptol. lib. 5. cap. 17. vulgò *Busereth* vocari scribit Guill. Tyrius. *Constantius* ejus Episcopus subscripsit Conc. Chalcedonensi, & in Constant. gener. 5. *Joannis* Bostrenorum Metrop. Episc. memoria est.

[8] ADRA Ptol. ibid. *Uranius* Adranensis Episcopus Concilio Constantinopolitano primo interfuit.

[9] MEDAVA Ptol. ibid. vulgò *Medavon* Guill. Tyrio, aliis verò *Medbad*. *Cajanus* hujus Episcopus in Concilio Chalcedonensi nuncupatur.

GERASA Ptol. ibid. [10] *Placo* Gerasorum Episcopus in Concilio Chalcedonensi dicitur.

[11] NIBE eidem Notitiæ, Neba lib. Concil. *Jovius* Episcopus Nebæ adfuit Concilio Chalcedonensi.

[12] PHILADELPHIA eidem Notitiæ vulgò *Rabath*. *Eulogius* hujus Episc. subscripsit Conc. Chalc. ubi dicitur Metrop. quantum ad honorem scilicet.

ESBUS dictæ Notitiæ Græcæ, [13] Esbuta Ptol. lib. 5. cap. 17. *Zosius* hujus Episcopus est in eodem Concilio.

NEAPOLIS dictæ Notit. [14] *Chilon* ejus Antistes in eod. Conc. nominatur.

PHILIPOPOLIS Notitiæ Græcæ. [15] *Hormisda* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio.

CON-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Danaba*] Danabe [*Ptol. ibid.*] & Notit. Græc. MS & Latin pag. 75

2 *Euarius*] Euaria Eurota, sive Euria Notitiis antiquis MS Græc & Latinæ pag. 75 ubi Euxia pro Euria malè editur [*Thomas &c. Epist. Syn. &c subscripsit*,] & antea Concilio Chalcedonensi

3 *Comoara*] CHONACHARA habent Acta Græca Concilii Chalcedonensis Act 6 atque ita MS. antiquiss. Latin. Notit. Græc. MS Χωνάχαρα. Latina inf. pag. 75 Konokora. [*Dada &c. mentio fit in dicta Epist. Synod*] & antea in Concilio Chalcedonensi Act 6

4 *Corada*] CARAORA Notit. MS Græc. & Carotea Notit. Latin pag. 75. In Concilio Chalcedonensi Act 6. Petrilo Κοραδέων Episcopus legitur, & sic MS. Latinus antiquissimus Choradeorum vertit.

5 *Eustathius &c. in eadem Epistola mentio fit.*] Auxilaos Episcopus Sarracenorum fœderatorum adfuit Latrocinio Ephesino Act. 1. Concil. Chalcedonensis.

6 PETRÆA delendum, nam Petra cum suis Suffraganeis constituit III. Palæstinam.

7 *Bostra &c Busseret vocari scribit Guill Tyrius &c*] In Concilio Constantin sub Nectario disceptata fuit causa Agapii & Gabadii de Sede Bostrena contendentium

8 *Adra &c*] Proclus Ἀδράων, & sic MS Latin. Concil. Chalcedonen. Act. 6 ubi malè Σαδράων litera ex voce antecedente malè repetita editur

9 *Medava*] Medaba [*Cajanus*] Gajanus &c.

10 *Placo &c in Concil Chalced. dicitur*] Act 6.

11 *Nibe*] NEVE, ut Notit. editæ & MS sic provinciale Nevi pag 73. Concil. Chalced Nebe, sed MS Latinus Nevis

12 *Philadelphia &c*] Hinc circumjecta provincia Ἀραβία τῆς Φιλαδελφίας dicitur Epiphanio in ἀνακεφ. pag. 145.

13 *Esbuta Ptol. lib. 5. cap. 27*] vel potius Esbunta, unde Zosius &c. est in eodem Concilio, Ἐσβούντων in textu Græco Act 6.

14 *Chilon &c.*] Severus Concilio Constantinopolitano 1

15 *Hormisda &c. subscr. eid. Concil*] Act. 6.

CONSTANTINE eidem Notitiæ. [1] *Solemus* Episcopus Constantiæ civitatis in eodem Concilio nominatur.

DIONYSIAS eidem Notitiæ. [2] *Mara* hujus Episc. eidem Conc. interfuit.

MAXIMIANOPOLIS lib. Concil. urbs Episcopalis Arabiæ, cujus *Severus* Antistes in eodem Concilio legitur.

AVARA Ptol. lib. 5. cap. 17 *Malchus* hujus Episc. subscripsit eid. Conc.

[3] ELANA Ptol. ibid. vulgò *Aila* teste Nigro. *Garton* ejus Episc. eidem Concilio interfuit.

CANOTHA Hierocles MS. Ptol Canatha & Stephano. Theodosius ejus Episcopus adfuit Ephesino Latrocinio, & ipsi Chalcedonensi Concilio Act 6 Idem subscripsit Epistolæ Synodali Gennadii Patr Constantinopolitani Tom. 1. Juris Græco-Rom LUCAS HOLSTENIUS

PHÆNO Euseb lib 8 cap 17 Phæna Hierocli unde Cajumas Phænus Episcopus, qui MSS. Latinis Fenusiensis in Latrocin. Ephes Act. 1 Concil Chalcedon. erat inter Petram & Zoara, teste Hieronymo, & Suidæ Episcopi mem nit Concil. Ephesin. Rufinus Histor Eccles lib 8 c 14. Fanensem metallum vertit, ubi Fænense legendum, de quo metallo Athanas. ad Solitar p 850. Hæc referenda infra ad Palæstinam III sub Patriarch Hierosol. LUCAS HOLSTENIUS.

[4] ZERABENA urbs Episcopalis sub Bostra in Concilio Chalcedonensi; ubi *Nonus* hujus Episcopus legitur.

[5] ERRA urbs Episcopalis sub eadem Metropoli in eodem Concilio, in quo *Joannes* hujus Episcopus nominatur.

[6] ANITHA Ptol. ubi suprà. *Anastasius* Anithæ Episcopus ibid. dicitur.

PAREMBOLA lib. Concil Guill. Tyrio sub sede Bostrensi est. *Petrus* Parembolæ Antistes Concil. Ephes. interfuit, & [7] *Valens* Parembolanus est in Hierosolymit. sub Agapeto & Menna.

CYPRUS INSULA.

CONSTANTINA seu Constantia Stephano, Salamis Ptol. lib. 5. cap. 14. vulgò *Constanza*. [8] *Olympius* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi, & *Epiphanus* ejus Præsulis sæpius memoria fit apud D. Hieronymum in Epistolis.

CITIUM Ptolemæo ibid. adhuc *Chite* dicta. *Mnemius* hujus Antistes in Conc. Constantinopolitano primo reperitur.

AMATHUS Ptol. ibid. vulgò *Limisso*. *Heliodorum* Amathuntis Episcopum habet Conc. Chalcedonense.

[9] CURIUM Ptolemæo ibid. *Episcopia* Stephano, *Carmia* Nigro. *Zenon* Curii Episcopus in Concilio Ephesino legitur.

PAPHOS vetus Ptol ibid. vulgò *Baffo*. [10] *Julius* hujus Episcopus est in Concilio Constantinopolitano primo.

ARSINOE Ptolemæo ibid. *Præcbius* ejus Episcopus dicitur in Concilio Chalcedonensi.

LAPITHUS Ptol. ibid. vulgò *Lapathos*. *Didimus* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio Chalcedonensi.

THAMASSUS Ptolem. ibid. vulgò *Borgo di Tamasso*. [11] *Tychon* Thamassi Antistes in Concilio Constantinopolitano primo nuncupatur.

CHY-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Solemus &c.*] Chilon Constantiensis subscripsit Constantinopolitano 1.

2 *Mara &c.*] Elpidius Constantinopolitano 1.

3 *Elana*] NEELA. Notitiæ antiquæ Νηλὰ Gautus ejus Episcopus legitur Concilio Chalcedonensi Act 6. ubi Νεήλων scribitur, & antiquus Interpres MS Nhelon. Sed Aila ad Palæstinam III pertinet, quæ infra in Patriarch Hierosol. & Beryllus ejus Episcopus seorsim eadem Act. 6 subscripsit.

4 *Zerabena &c*] antiquus Interpres Latinus MS Zerabennam reddit.

5 *Erra*] Notitiæ MS Græcæ &c MS. Latinus Erram quoque vertit.

6 *Anitha*] Eutimaia in Actis Græcis Concilii Chalcedonensis legitur, & sic MS. Latin. jam olim vertit.

7 *Valens Parembolanus*] Synodicæ Epistolæ in [*Constantinop. sub Agapeto & Menna*] subscripsit

8 *Olympius &c*] Epiphanio successit Sabinus, Sabino Troilus. Concil. Ephes. Act 7.

9 *Curium Ptol. ibid.*] Κύριον in Actis Concilii Ephesini, & Κυριεύς Hierocli.

10 *Julius &c*] Cyriacus fuit unus ex CCCXVIII. Patribus Concilii Niceni, teste Ephræmo apud Photium Cod 229 pag 807 &c. Sapricius in Ephesino.

11 *Tychon &c.*] Epaphroditus Concilio Chalcedonensi Act.6.

CHYTRUS Ptolemæo ibid *Chitri* etiamnum dicta. *Photinus* hujus Episcopus subscripsit Concilio Chalcedonensi.

TREMITHUS Ptolem. ibid. *Theopompus* ejus Episcopus Concilio Constantinopolitano primo subscriptus legitur.

SOLI Ptolem. ibid. vulgò *Solea*. *Euagrius* Solorum Episcopus subscripsit Concilio Ephesino.

LEDRA lib. Concil. vulgò *Nicosia* teste Sophiano. [1] *Triphilius* Ledrorum Cypri Episcopus à D. Hieronymo lib. de Script. Eccl. nominatur.

TIBERIOPOLIS dictæ Notitiæ Græcæ. [2] *Aristoclides* Episcopus Tiberiopolis subscripsit Concilio Constantinopolitano sub Agapeto & Menna. Sed an ex Cypro sit non ita certum est, & Theodosiopolis fortè legendum est non Tiberiopolis, cùm *Soter* Theodosianæ civitatis Præsul Heliodori Episcopi Amathuntis in Cypro, in Concilio Chalcedonensi vices egerit.

CARTERIOPOLIS Acta Concil Chalcedon ubi Act. 6. Hermolaus ejus Episcopus commemoratur. MS Latin antiquus Charteriopolis vertit. LUCAS HOLSTENIUS

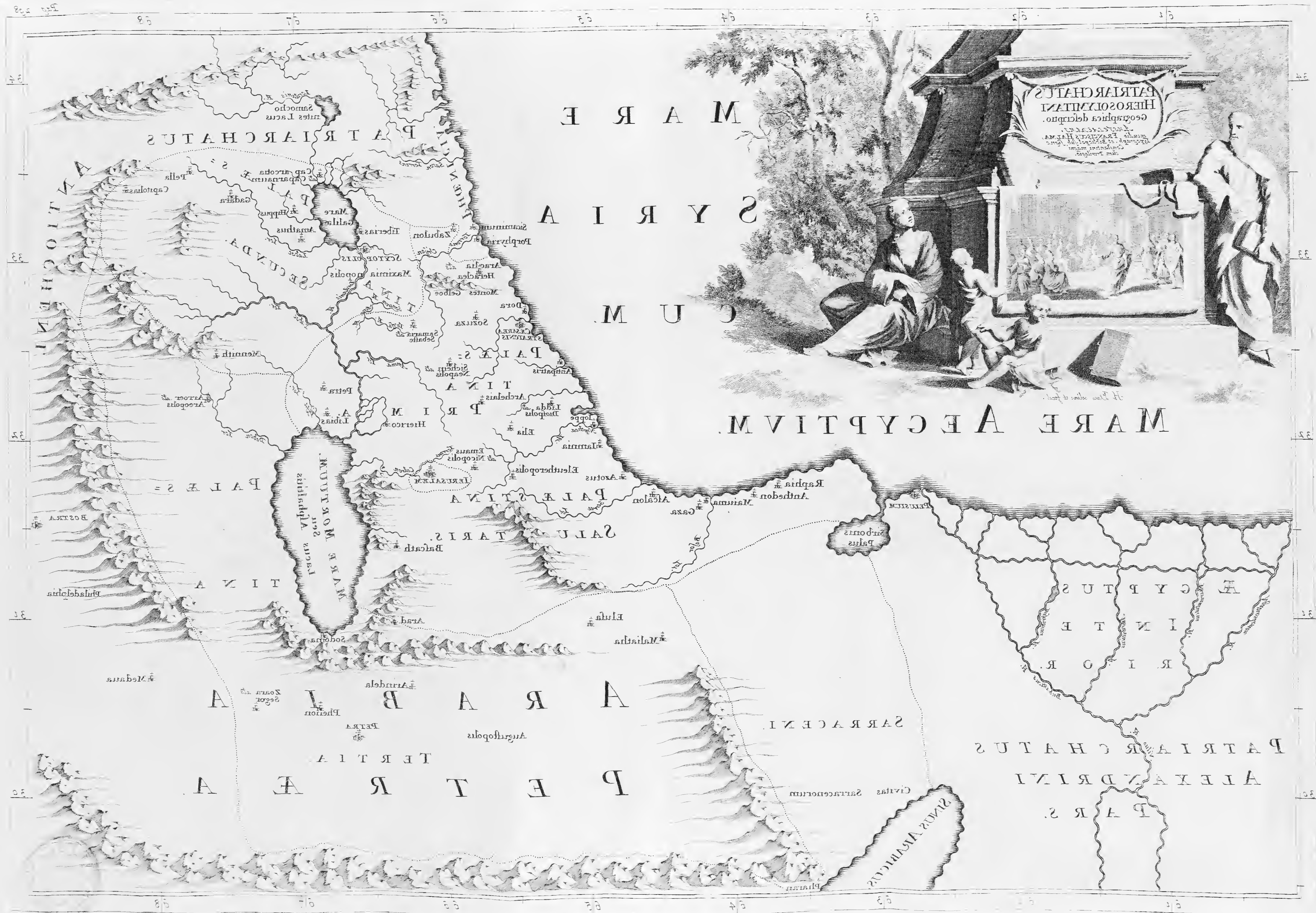
CARPASIA, vel Carpasium Hieroch. & Notit Leonis Imperat. & Stephano. Hujus Episcopus fuit Philo *Καρπάσε*, cujus extat Commentar Græcus MS in Cantica Canticorum, quem vulgò malè Carpathium, quasi à Carpatho insula appellant. LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Triphilius &c.*] apud D. Hieronymum Lediensis, sive Leucenteonis Episcopus scribitur

2 *Aristoclides &c.*] In Concilio Chalcedon. Act 6. Olympius Metropolita Cypri subscribit pro Aristocle Episcopo Tiberiopolis suffraganeo suo.

PATRIARCHATUS HIEROSOLYMITANI
Geographica descriptio.
AMSTELAEDAMI,
excudit FRANCISCUS HALMA,
Typograph. et Bibliopol. sub signo
Constantini magni
cum Privilegio.
H. Elând delin. et fecit.
MARE SYRIACUM.
MARE AEGYPTIUM.
PATRIARCHATUS
ANTIOCHENI
PHOENICIA
Samochonites Lacus
Caparcotia
Capernaum
Pella
Capitolias
Mare Galilææ
Hippus
Gadara
Tiberias
Amathus
PALÆS: SECUNDA.
Sicaminum
Porphyria
Zabulon
Aracilia als Heraclea
Scytopolis
Maximianopolis
Montes Gelboe
Dora
Cæsarea Stratonis
Sozuza
Samaria als Sebaste
Antipatris
PALÆS: TINA PRIMA.
Sichem als Neapolis
Archelais
Mennith
Ioppe
Lidda Diospolis
Elia
Petra
Libias
Hierico
Arroer als Areopolis
Iamnia
Emaus als Nicopolis
Ierusalem
Eleutheropolis
Azotus
Raphia
Anthedon
Maiuma
Gaza
Ascalon
PALÆSTINA SALUTARIS.
Pelusium
Sirbonis Palus
Bascath
MARE MORTUUM Seu Lacus Asphaltitis
PALÆS: TINA
Bostra
Philadelphia
ÆGYPTUS INTERIOR.
Elusa
Maliatha
Arad
Sodoma
Medaua
Arindela
Zoara als Segor
Phenon
ARABIA PETRÆA
SARRACENI.
Augustopolis
Petra
TERTIA.
PATRIARCHATUS ALEXANDRINI PARS.
Nilus fl.
Civitas Sarracenorum
SINUS ARABICUS.
Pharan
61
62
63
64
65
66
67
68
34
33
32
31
30

PATRIARCHATUS HIEROSOLYMITANI Geographica descriptio.
MARE SYRIACUM.
MARE AEGYPTIUM.
PATRIARCHATUS
PALAESTINA SECUNDA.
PALAESTINA PRIMA
PALAESTINA SALUTARIS.
PALAES TINA
MARE MORTUUM seu Lacus Asphaltites
ARABIA PETRAEA TERTIA
SARRACENI.
AEGYPTUS INTERIOR.
PATRIARCHATUS ALEXANDRINI PARS.
SINUS ARABICUS
Sirbonis Palus
Civitas Sarracenorum
Mare Galilaeae
Ierusalem
Gaza
Ascalon
Azotus
Ioppe
Lidda Diospolis
Caesarea Stratonis
Dora
Scythopolis
Gadara
Hippus
Tiberias
Sichem Neapolis
Eleutheropolis
Raphia
Anthedon
Pelusium
Sodoma
Arad
Philadelphia
Bostra
Pharan
Augustopolis
Elusa

PATRIARCHATUS HIEROSOLYMITANUS.

LIBER DUODECIMUS.

I
PALÆSTINÆ DESCRIPTIO.
a Optatus l 6.

TERRAM ingredior ubi, ait Optatus [a], secundùm hominem natus est Christus, ubi ejus sancta sunt impressa vestigia, ubi ambulaverunt adorandi pedes, ubi ab ipso factæ sunt tot & tantæ virtutes, & ubi eum sunt tot Apostoli comitati. Palæstina dicitur, quam sic describit Ammianus Marcellinus [b]: *Ultima Syriarum est Palæstina, per intervalla magna protensa, cultis abundans terris & nitidis, & civitates habens quasdam egregias, nullam nulli cedentem, sed sibi vicissim velut ad perpendiculum æmulas: Cæsaream, quam ad honorem Octaviani Principis exædificavit Herodes, & Eleutheropolim, & Neapolim, itidemque Ascalonem, Gazam, & Juliam ævo superiore extructas. In his tractibus navigerum nusquam visitur flumen, & in locis plurimis aquæ suapte natura calentes emergunt, ad usus aptæ multiplicium medelarum. Verùm has quoque regiones pari sorte Pompejus, Judæis domitis & Hierosolymis captis, in Provinciæ speciem rectori delata jurisdictione formavit. Est circa Hierusalem*, inquit Strabo [c], *locus saxosus, aquis ipse quidem abundans, cùm regio circùm sterilis ac sicca sit, & intra sexaginta stadia etiam solum habeat lapidosum infernè*. Nec ab eo discrepat D. Hieronymus [d], dum ait: *Non rigatur ut Ægyptus deorsum, sed desursum, nec facit olera languentium cibos, sed temporaneum & serotinum de cælo expectat imbrem. Hæc terra montosa & in sublimi sita, quantùm à deliciis seculi vacat, tantò majores habet delicias spiritus.*

b Ammian. Marc. lib. 14.
c Strabo lib 16.
d Hieronym Epist 17.

Clauditur magna ex parte montibus, habetque pro terminis ab Oriente & Septentrione Libanum & Antilibanum, ab Occidente partem Phœniciæ & mare Syriacum, & à Meridie Arabiam Petræam: appellataque est Palæstina à Philisthiim, quos Palæstinos corruptè vocant. Prius sub Juliano Apostata Consularem [e] habuit. Deinde sub Gratiano [f] Proconsulem, ac sub eodem in duas provincias divisa est, cum in utraque Palæstina Theodosius Judæorum Synedria fuisse scribat [g]. Tandem in tres divisa est, scilicet primam, secundam, & salutarem. Primæ, quæ minor erat, Metropolis fuit Cæsarea; secundæ Scythopolis, [h] & tertiæ salutaris Jerusalem.

e Leg ult ff. de Censibus.
f L. 24 si quis Decurio Cod. de Decurionib
g L. 42. Cod. Theod. de appellationib.
h L. Judæorum. Cod. de Judæis
i L. 1 ff de Censibus

Prima Consularis fuit, sed duæ aliæ à præsidibus tantùm regebantur: ut videre est in Notitia Imperii Romani, [i] & apud Jurisconsultos.

II.
JERUSALEM METROPOLIS JUDÆÆ.

Hujus regionis olim primaria urbs Hierusalem fuit Eusebio teste [k], quam etiam Judæorum Metropolim Strabo [l] nominat, & de qua hæc D. Hieronymum [m] scribentem audire haud ingratum erit. *Recurre ad Genesim & Melchisedech regem Salem, hujus principem invenies civitatis: qui jam tunc in typo Christi panem & vinum obtulit, & mysterium Christianum in Salvatoris sanguine & corpore dedicavit. In hac urbe, immò in hoc tunc loco & habitasse dicitur, & mortuus esse Adam. Unde & locus, in quo crucifixus est Dominus noster*,

k Euseb l 3 c 3 [illegible]
l Strabo lib 16.
m D Hieronym. Epist. 17.

noster, Calvariæ appellatur, scilicet quod ibi sit antiqui hominis Calvaria condita: ut secundi Adam, id est Christi sanguis de cruce stillans, primi Adam, & jacentis protoplasti peccata dilueret, & tunc sermo ille Apostoli compleretur. Excitare qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus. Quantos hæc urbs Prophetas, quantos emiserit sanctos viros longum est recensere. Totum mysterium nostrum, istius provinciæ, urbisque vernaculum est. In tribus nominibus Trinitatis demonstrat fidem. Jebus, Salem & Hierusalem appellatur, primum nomen calcata, secundum pax, tertium visio pacis. Paulatim quippe pervenimus ad finem, & post conculcationem ad pacis visionem erigimur, ex quo Salomon, id est pacificus, in ea natus est, & factus est in pace locus ejus. Et in figura Christi sub etymologia urbis, Dominus Dominantium & Rex Regum nomen accepit. Multo nunc augustior est quàm antè fuit. Venerabantur quondam Judæi Sancta Sanctorum, quia ibi erant Cherubim, & propitiatorium, & arca testamenti, manna, virga Aaron, & altare aureum. Nonne tibi venerabilius videtur sepulchrum Domini? quod quotiescumque ingredimur, toties jacère in syndone cernimus Salvatorem & paululum ibidem commorantes, rursum videmus Angelum sedere ad pedes ejus, & ad caput sudarium convolutum. Cujus sepulchri gloria multò ante quàm excideretur à Joseph, scimus Esaiæ vaticinio prophetatum dicentis; & erit requies ejus honor: quod scilicet sepulturæ Domini locus esset ab omnibus honorandus. Civitas magna, in qua crucifixus est Dominus, nulla est alia, nisi Hierusalem. Longum est nunc ab ascensu Domini usque ad præsentem diem per singulas ætates currere, qui Episcoporum, qui Martyrum, qui eloquentium in doctrina Ecclesiastica virorum venerint Hierosolymam, putantes minus se religionis, minus habere scientiæ, nec summam, ut dicitur, manum accepisse virtutum, nisi in illis Christum adorassent locis, de quibus primum Evangelium de patibulo coruscaverat. Certè si præclarus orator reprehendendum nescio quem putat, quod litteras Græcas non Athenis sed Lilybæi, Latinas non Romæ sed in Sicilia didicerit; quod videlicet unaquæque provincia habeat aliquid proprium, quod in alia æque haberi non possit: cur nos putamus absque Athenis nostris quemquam ad studiorum fastigia pervenisse? Quid plura? unum tamen addam, nimirum quod si Hierusalem vigente Mosis lege ideo civitas Dei vocata est, quod Deitas suprema, peculiari & eminenti modo diu apud eam in templo Salomonis habitarit: eadem in lege gratiæ mater omnium Ecclesiarum à Patribus Concilii primi Constantinopolitani generalis, ut refert Theodoretus [a], appellata est. Rationem afferam, quod in ea, ut ait D. Hieronymus [b], *primùm fundata Ecclesia totius orbis Ecclesias seminavit.* Hanc matrem Christiani nominis vocavit Imperator Justinus [c], adeo ut nemo audeat ab ea sese discernere. Quia videlicet Apostoli, inquit Justinus martyr [d], Hierosolymis egressi ubique prædicaverunt, & ante Apostolorum dispersionem, Parthi, & Medi, & Ælamitæ, & qui habitabant Mesopotamiam, Judæam & Cappadociam, Pontum & Asiam, Phrygiam, & Pamphyliam, Ægyptum, & partes Libyæ, quæ est circa Cyrenem, & advenæ Romani, Judæi quoque & Proselyti, Cretes & Arabes in ea civitate primùm fide imbuti sunt, ut in Actis Apostolorum legitur [e], ac postea singuli gentem suam Christi lumine illustrarunt. Id autem cùm ita sit, quis Hierosolymitanam Ecclesiam Patriarchali dignitate & authoritate insigniri non solùm conveniens, sed etiam justum existimet? maximè cum Patriarchales Ecclesiæ ex hoc institutæ fuerint, quod ab iis cæteræ originem duxissent, quasi τῶν πατριῶν ἀρχαὶ hoc est familiarum Christi principes.

III
CÆSAREA DIU PRIMARIA TOTIUS PALÆSTINÆ.

Nec tamen, id nisi quantum ad nomen & honorem, ab initio factum fuisse dixerim: Etenim quamvis civitas hæc, priusquam à Tito destrueretur, Metropolis esset totius Judææ, ut jam ex Eusebio diximus, ea tamen eversa, Cæsarea Metropolis dignitatem obtinuit. Unde etiam factum est, ut Ecclesia Hierosolymitana Cæsariensi tanquam Metropolitanæ diu subjecta manserit. Si de hac Hierosolymitanæ Ecclesiæ dignitate dubites, hanc

[a] Theodor l 5. Hist Eccl c. 9. Τῆς δὲ γε μητρὸς ἁπασῶν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις.

[b] D. Hieron. in Isaiæ cap. 2.

[c] Justin. Imp. Epist. ad Hormisd. post Epist. 71.

[d] Just. in Apol. 2.

[e] Actuum 2.

ita

ita clarè disces ex Concilio Nicæno, ut nulla alia probatione indigeas. Canonis [a] verba sunt: *Quia consuetudo obtinuit, & antiqua traditio, ut Æliæ Episcopus honoretur, habeat honoris consequentiam salva Metropoli propria dignitate.* Ibi enim per Æliam Jerusalem intelligenda est: sic ab Ælio Adriano vocata, quod ab ipso instaurata fuisset. Nec minus evidenter Cæsariensis Episcopi authoritatem declarat D. Hieronymus [b] ad Pammachium scribens adversus errores Joannis Hierosolymitani, huncque sic alloquens: *Tu, qui regulas quæris Ecclesiasticas, & Nicæni Concilii canonibus uteris, & alienos Clericos, & cum suis Episcopis commorantes tibi niteris usurpare, responde mihi, ad Alexandrinum Episcopum Palæstina quid pertinet? ni fallor, hoc ibi decernitur, ut Palæstinæ Metropolis Cæsarea sit, & totius Orientis Antiochia. Aut igitur ad Cæsariensem Episcopum referre debueras, cui, spreta communione tua, communicare nos noveras, aut si procul expetendum judicium erat, Antiochiam potius litteræ dirigendæ.*

Hinc fit, ut apud Eusebium Hierosolymitanus Episcopus nunc ante, nunc post Cæsariensem nominetur, ante quidem, in quantum honorem sedemque Patriarchæ obtinebat; pòst verò, quatenus suffraganeus Cæsariensis, ipsique subjectus. Sic ubi agit de Concilio Palæstinæ sub Commodo Imperatore celebrato [c], Theophilus Cæsariensis ante Narcissum Hierosolymitanum nominatur, licet uterque ibi præses Concilii dicatur. Sic apud eundem [d] Theoctistus Cæsareæ Episcopus ante Alexandrum Hierosolymitanum nominatur, hæcque ait: *Quoniam Theoctistus Cæsareæ Episcopus, & Alexander Hierosolymorum spectati in primis, & præstantes præ cæteris Palæstinæ Episcopis, amplissima dignitate & summo honoris gradu, Origenem dignum arbitrati, manus illi ut presbyterio fungeretur imposuerant.* Sic tandem ipsemet Theoctistus, apud eundem Eusebium [e], eidem Alexandro Hierosolymorum Episcopo postponitur, hisce in verbis: *Alexander Hierosolymorum Episcopus, & Theoctistus Episcopus Cæsareæ, ad Demetrium in Origenis defensione sic ferè respondebant.*

Sed cui de majori authoritate per aliquot tempora Episcopi Cæsariensis dubium esse poterit, si Theodoretum [f] de contentione orta inter Acacium Cæsariensem, & Cyrillum Hierosolymitanum circa primatum hæc scribentem audiat? *Per id tempus Acacius Cæsareæ urbis primariæ Palæstinæ, Eusebio mortuo, Episcopatum gessit, quem quidem Concilium Sardicense abdicaverat: sed ille, contempta tanta Episcoporum multitudine, sententiæ contra se latæ restitit. Primatum autem Hierosolymorum, post Macarium illum, cujus sæpè à me facta est mentio, obtinuit Maximus vir ob certamina pro pietate suscepta egregie nobilitatus. Cujus & oculus dexter erutus fuit, & dexteri pedis flexus prorsus labefactatus. Isto ad vitam immortalem translato, Cyrillus alacris & promptus, doctrinæ Apostolicæ propugnator, in Episcopatus gradu locatur. Isti duo, Cyrillum dico & Acacium, inter se de primatu digladiantes, populum suarum Ecclesiarum gravissimis affecerunt incommodis. Nam Acacius levi arrepta occasione, abdicavit Cyrillum, Hierosolymisque expulit.* Hanc enim abdicationem expulsionemque Cyrilli Hierosolymitani, certum authoritatis Episcopi Cæsariensis in Hierosolymitanum, argumentum esse quis non videt? Nec est quod dicas eam depositionis sententiam injustam fuisse, cùm, licet sine causa ferri, non tamen sine jurisdictione effectum sortiri potuerit.

IV. HIEROSOLYMITANUS EPISCOPUS PATRIARCHALI AUTHORITATE DONATUS EST.

Postea tamen Hierosolymitanus Episcopus non tantum honorem sed etiam authoritatem Patriarchalem obtinuit, ut legitur actione septima Concilii Chalcedonensis [g], in qua pro decisione contentionum, quæ inter Maximum Patriarcham Antiochenum, & Juvenalem Hierosolymorum Episcopum ortæ erant, decretum est, ut Ecclesia Antiochiensium duas haberet Phœnicias & Arabiam: Ecclesia verò Hierosolymorum tres Palæstinas. Decreti ex communi horum consensu facti verba sunt: *Per placitum igitur Maximi sanctissimi Antiochiensium civitatis Episcopi, & Juvenalis sanctissimi Hierosolymorum Episcopi facta consen-*

[a] Can. 7. Conc. Nic. Ἐπειδὴ συνήθεια κεκράτηκε καὶ παράδοσις ἀρχαία, ὥστε τὸν ἐν Αἰλίᾳ ἐπίσκοπον τιμᾶσθαι, ἐχέτω τὴν ἀκολουθίαν τῆς τιμῆς, τῇ μητροπόλει σωζομένου τοῦ οἰκείου ἀξιώματος.

[b] Hieron. Epist. 61 ad Pamm.

[c] Euseb. Hist. Eccl. lib. 5 c. 22. Ὧν προυτέτακτο Θεόφιλος τῆς ἐν Καισαρείᾳ παροικίας ἐπίσκοπος, καὶ Νάρκισσος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις.

[d] Id. lib. 6. c. 7. Ὅτι γε τῶν κατὰ Παλαιστίνην οἱ μάλιστα δόκιμοι καὶ διαπρέποντες Καισαρείας τε καὶ Ἱεροσολύμων ἐπίσκοποι, πρεσβείων τὸν Ὠριγένην καὶ τῆς ἀνωτάτω τιμῆς ἄξιον εἶναι δοκιμάσαντες, χεῖρας εἰς πρεσβυτέριον αὐτῷ τεθείκασι.

[e] Id. eod. l. c. 13. Ἀλέξανδρος ὁ Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος καὶ Θεόκτιστος ὁ Καισαρείας ὧδε ἀπολογοῦνται.

[f] Theod. Hist. Eccl. l. 2. c. 27. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν Καισαρείας μὲν τῆς Παλαιστίνων μητροπόλεως Ἀκάκιος ἡγεῖτο, διαδεξάμενος τὸν Εὐσέβιον· τοῦτον δὲ ἐν Σαρδικῇ συνεληλυθοῦσα σύνοδος ἀπεκήρυξεν· ἀλλὰ τὴν ἐξενεχθεῖσαν καθ' ἑαυτοῦ ψῆφον, τοσούτων ἀρχιερέων καταφρονήσας, &c.

[g] Conc. Chalced. Act. 7. Ὥστε Μάξιμον τε τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον, ἤτοι τὴν ἁγιωτάτην Ἀντιοχέων ἐκκλησίαν, τῆς ἐξ αὐτῶν τὰς δύο Φοινίκας, καὶ τὴν Ἀραβίαν ἔχειν ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν, Ἰουβενάλιον δὲ τὸν ὁσιώτατον ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, ἤτοι τὴν ἁγιωτάτην ἐκκλησίαν, τὰς τρεῖς Παλαιστίνας ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν ἔχειν.

sensio, sicut utriusque attestatio declaravit, firma etiam per nostrum decretum, & sententiam S. Concilii in omni tempore permanebit, hoc est, ut Maximus quidem sanctissimus Episcopus, seu Antiochenfium sanctissima Ecclesia, duas Phœnicias & Arabiam sub propria habeat potestate. Juvenalis autem sanctissimus Hierosolymorum Episcopus, sive sanctissima Ecclesia quæ sub eo est, tres Palæstinas itidem sub propria habeat potestate, vacantibus scilicet secundum jussionem divinissimi & piissimi Principis omnibus rebus, & quocumque modo sacris ab utraque parte litteris impetratis, insuper & mulctatione quæ in eis hujus causa noscitur contineri.

Ex his collige tres Palæstinas Patriarchalem Episcopi Hierosolymitani diœcesim fuisse, sed has non eosdem in Ecclesiasticis ac in Politicis limites habuisse, te docebit Notitia antiqua ex Vaticano codice manuscripto desumpta, necnon alia ex altero codice Regio manuscripto, quæ partem Arabiæ Petrææ proprio præsidi in Civilibus subjectæ ad tertiam Palæstinam in Ecclesiasticis spectasse testantur. Utramque in secunda parte hujusce operis repeties, unde earum verbis iis referendis haud immorabimur, ut ad alia transeamus. Cæterùm qui uniuscujusque Palæstinæ Ecclesiasticæ limites fuerint, singularum civitates postea enumerando, satis evidenter indicabimus.

V
QUOMODO HIEROSOLYMITANUS EPISCOPUS PATRIARCHALIA JURA OBTINUERIT

Episcopo Hierosolymitano Patriarchali authoritate donato, huic etiam jura Patriarchalia collata sunt. Imprimis, quod ad eum ordinatio Episcoporum Palæstinæ spectaret, satis probatur ex Euagrio [a], dum ait, Theodosio in locum Juvenalis ab Hæreticis facto Episcopo, ad eum multos ex urbibus Palæstinæ accedentes effecisse, ut ipsis ejus authoritate designarentur Episcopi, ac inter eos Petrum ex Iberia ortum Episcopatu Majumæ prope Gazam sitæ donatum fuisse. Quod etiam congregandarum Synodorum authoritatem habuerit, ex ipsis Palestinæ Synodis probatur. Siquidem Joannes Hierosolymitanus Concilium trium Palestinarum sub Hormisda contra Eutychianos coegit, cujus Epistola Synodica in act. 5. Concilii Constantinopolitani sub Menna reperitur. Aliud simile congregavit Petrus Hierosolymitanus contra Severum, Petrum & Zoaram hæreticos post obitum Agapeti anno Domini 536. necnon & contra Anthimum, ut ibidem videre est. Unum tantùm monebo circa hæc Concilia, plures Episcopos ex vicinis provinciis Phœniciæ, Syriæ, Ciliciæ & aliarum, ut sæpius in aliis factum est, his interfuisse, & subscripsisse, ne quis forsan errore deceptus omnes Episcopos quorum subscriptiones inibi reperiuntur, Palæstinos fuisse censeat. Ex Cilicia 1. fuit Zephyriensis Episcopus, ex Isauria Jotapenus, & Philadelphiensis, ex Syria 1. Gabbensis, ex Euphratesia Neocæsariensis, ex Theodoriade Gabalensis, ex Phœnicia 1. Ptolemaidensis, Aradensis, & Paneadensis, ex Phœnicia Libani Abilensis, & Heliopolensis.

[a] Euagr. l. 2. c. 5. Πρὸς ὃν πολλοὺς τῶν ἐν Παλαιστίνῃ πόλεων ἀφικνουμένων, χειροτονῆσαι σφίσιν ἐπισκόπους παρεσκεύαζεν, ὧν εἷς καθίσταται καὶ Πέτρος ὁ ἐξ Ἰβήρων τῆς καλουμένης Μαϊουμᾶ τῆς πρὸς τῇ Γαζαίων πόλει τῆς οἰκείας τῆς ἐπισκοπῆς πιστευθείς.

Porro Hierosolymitanus Patriarcha tres subjectas Metropoles in tribus provinciis habuit, Cæsaream Stratonis cujus Episcopo prius parebat, Scythopolim, & Petram.

VI.
CÆSAREA METROPOLIS PRIMÆ PALÆSTINÆ.

Cæsarea, ut legitur in Notitia Græca, *Civitas deliciosa est, omnibus abundans, & structuræ elegantia supra multas eminens. Tetrapylum enim ejus ubique celebratur quod utique singulare est, & visu spectabile. Ad mare Syriacum sita & munitissima, maxima, & opulentissima, & quasi arx universæ Judææ ab Herode ne rebellaret posita est. Non minus tamen accuratè hujus ædificia marmoribus, cæterisque Architecturæ ornamentis adornavit, Cæsareamque in honorem Cæsaris, quæ prius Turris Stratonis vocabatur, nominari voluit.* Metropolis Ecclesiastica primæ Palæstinæ facta est, & Cornelius Centurio à Petro Apostolo in ea baptizatus, primus ejus Episcopus fuisse creditur. Sed & multi ejus successores reperiuntur in historia Ecclesiastica, ac inter eos Flavianus sub Diocletiano, Theophilus sub Commodo, Theoctistus tempore Origenis, Domnus & Theotecnus sub Gallieno, Anatolius antea Episcopus Laodiceæ quem sibi successo-

 rem

rem Theotecnus designavit, Eusebius & ejus successor Acacius, qui Sardicæ depositus fuit, & Gelasius sub Theodosio.

VII. SCYTHOPOLIS METROPOLIS SECUNDÆ PALÆSTINÆ.

Scythopolis civitas præclara & Metropolis secundæ Palæstinæ, medio milliario à Jordane tantùm distans in satis grata planicie sita est. Hanc priùs conditam à Libero Patre vult Solinus, sed quicquid sit, priùs Betsan & Nysa dicebatur, nomenque Scythopolis tantum obtinuit postquam à Scythis quasi de novo instaurata est, superbisque ædificiis exornata. Nunc pene diruta est, parvumque oppidum à paucis incolis habitatum. Patrophili hujus Episcopi sæpè fit mentio apud authores historiæ Ecclesiasticæ, numeraturque inter Arii defensores à Theodoreto, licet Concilio Nicæno inter alios Episcopos subscripserit. Valens etiam legitur in Sardicensi, Saturninus in Constantinopolitano primo, Olympius in Chalcedonensi, Theodosius in Constantinopolitano sub Agapeto & Menna, & Hierosolymitano sub iisdem.

VIII. PETRA METROPOLIS TERTIÆ PALÆSTINÆ.

Petra Metropolis tertiæ Palæstinæ, civitas munitissima in monte sublimi sita ad fines Moab, apud Ptolemæum legitur in descriptione Arabiæ Petrææ. Arecen & Arcen Josepho dicitur, & aliquando Archim teste Wissemburgio. Aliaque est à Petra Palæstinæ, quæ sedes Episcopalis tantùm fuit, ut clarè probatur ex D. Athanasio [a], qui Asterium Petræ Palæstinæ Episcopum vocat, & Arium Petræ Arabiæ. Dicitur autem in duabus Notitiis Græcis antiquis Metropolis tertiæ Palæstinæ, reveraque fuit, non paucas civitates Episcopales sibi subditas habens, ut ex ipsis inferius patebit.

[a] D. Athan. in Epist. ad Sol.

IX. HIEROSOLYMITANUS PATRIARCHA PROPRIA CARUIT PROVINCIA.

An autem Hierosolymorum Patriarcha Suffraganeos sibi nullo medio subjectos habuerit, si petas, id multas ob rationes nobis valdè dubium esse ingenuè fatebimur, saltem per hujus Notitiæ tempora. Quis enim ejus conditionis provinciam ullo in antiquo codice reperit? Antiqua certè est hujusce Patriarchatus Notitia Græca, quam ex Vaticano in secunda hujus operis parte dabimus: Sed non nisi tres in ea Provinciæ leguntur, Cæsareæ, Scythopolis, & Petræ, in quibus Hierosolymitanus Antistes non Metropolitica jura, sed Patriarchalia exercebat, nullis ei propriis assignatis sedibus Episcopalibus, circa quas Metropolitæ curam gereret. Scio equidem posterioribus seculis tres huic istiusmodi sedes subjectas extitisse, nimirum Bethleemitanam, Ebronensem, & Lyddensem: sed aliter sex prioribus seculis rem se habuisse ex hoc satis colligitur, quod apud Bethleem nullus tunc sederet Episcopus, nullaque ejus in antiquis Notitiis memoria sit. Commune sane fuit tribus primis verisque Patriarchis propriam regere Provinciam: & ratio est, quod ab initio totius regionis in qua sedebant ipsi essent Metropolitæ. Sed longè diversa fuit duorum recentiorum conditio, Constantinopolitani nimirum & Hierosolymitani, qui cum ex prima institutione Metropolitæ non essent, id authoritatis nonnisi post multa secula sortiti sunt; sed tantùm dignitatem seu authoritatem eminentem, qua cæteris præcellerent, universamque diœcesim Patriarchalem superiori jure administrarent. Istud de Constantinopolitano superiùs probavimus: de [1] Hierosolymitano verò res tantò certior est, quod vicinæ omnes Hierosolymis Episcopales sedes alicui ex tribus supradictis Metropolitis in antiquis Notitiis Græcis subjectæ reperiantur. Quæ autem sub unoquoque antiquitùs fuerint, in Notitia ex Conciliis historiaque Ecclesiastica extrahenda mox subjungemus, sed prius hujusce Patriarchalis sedis Episcopos per ordinem recenseamus.

HIERO-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 Plenissimam tandem Patriarchalem dignitatem obtinuit in quinta Synodo Constantinopolitana tempore Vigilii Papæ, ut refert Gulielmus Tyrius lib. 28 cap. 2. & Baronius ad annum Christi 553 num. 245 tum enim quatuor illi attributæ fuere Metropoles, quarum duæ Antiocheno PP. subtractæ fuerant, Cæsarea & Scythopolis, duæ Alexandrino, Petra sive Rabba Moabitis, & Bostra Arabiæ. Dati etiam fuere Suffraganei partim vicinis Sedibus adempti, partim ex integro erecti: atque hanc faciem Sedis Hierosolymitanæ exhibet Notitia Græca manuscripta Bibliothecæ Vaticanæ, quam noster hic mutilam exhibet in appendice, eademque extat in Notitia Latina append. pag. 72.

HIEROSOLYMITANORUM
PATRIARCHARUM SERIES
Ex Historia Ecclesiastica.

Eus. Hist. Eccl l. 2. c. 1.

JAcobum, quem veteres propter singularem virtutem, qua præter cæteros præstabat, justi cognomine donaverunt, primum sedem Episcopalem Ecclesiæ, quæ est Hierosolymis, obtinuisse memoriæ traditur.

Id. lib 3. c. 10.

Ubi Jacobus martyrio obiisset, & Hierusalem paulò pòst esset capta, atque adeo excisa; fama est, Apostolos & discipulos Domini, qui adhuc ista lucis usura fruebantur, una cum his, quibus cum Domino secundum carnem intercedebat cognatio (plerisque enim illorum ad hoc usque tempus vita suppetebat) ex omnibus locis in unum convenisse, consiliumque pariter inivisse, quis in Jacobi locum succedere dignus judicaretur. Omnes uno consensu *Simeonem* filium Cleophæ, idoneum habilemque, qui Ecclesiæ ibidem institutæ sede & præfectura donaretur, existimabant: qui, ut fertur, Servatoris consobrinus fuit. Nam Cleopham fratrem Josephi fuisse narrat Hegesippus.

Id. ibid. cap 29.

Cum Simeon extremum spiritum martyrio effudisset, Hierosolymis sedem Episcopalem Judæus quidam nomine *Justus*, unus ex infinitis illis, qui erant ex circumcisione, quique ad fidem Christi id temporis se transtulerant, proximè occupavit.

Id. lib 4. cap 5.

Zacheus verò quartus fuit Hierosolymorum Episcopus, quintus *Tobias*, sextus *Benjamin*, *Joannes* septimus, octavus *Matthias*, nonus *Philippus*, decimus *Seneca*, undecimus *Justus*, *Levi* duodecimus, *Ephres* decimus tertius, decimus quartus *Joseph*, quibus omnibus decimus quintus accessit *Judas*.

Id. ibid cap. 6.

Simul ac Ecclesia quæ Hierosolymis fuit, ex Gentibus coaluisset, primus post Episcopos, qui erant ex circumcisione, *Marcus* administrationem gregis Hierosolymitani capessit.

Id. lib. 5. c. 12.

Post quem, *Cassianum* Episcopatu potitum, successionum tabulæ, quæ illic servantur, ostendunt Tum *Publius*, deinde *Maximus*: hos sequutus est *Julianus*. *Cajus* huic successit: pòst *Symmachus*, & *Cajus* alter: Item alius *Julianus*, tum *Capito*, *Valens*, *Dolichianus* ordine in Episcopatum delecti fuerunt. Ad extremum *Narcissus*, trigesimus ab Apostolis successionis serie continuata, designatus est.

Id lib 6. cap 9.

Ubi Narcissus se in locum desertum subduxisset, & à nemine esset pro certo cognitum quò se recepisset, his, qui finitimis Ecclesiis præerant, visum fuit, ut alterum Episcopum suffragiis crearent: *Dius* igitur, hoc enim nomine erat, delectus est: cui non longo tempore Ecclesiam gubernanti successit *Germanion*. Quo mortuo, *Gordius* Episcopatum obtinet, cujus temporibus Narcissus, tanquam ex mortuis ad vitam denuò revocatus, à fratribus, ut Ecclesiæ gubernacula denuò susciperet, vehementer rogatus est, & cum Narcissus non ampliùs propter ingravescentem ætatem ministerio præesse posset, *Alexander* alterius Ecclesiæ Episcopus, divina providentia per revelationem, quæ noctu ipsi secundum quietem apparuerat, ut cum Narcisso in ministerio Ecclesiæ fungendo conjungeretur, accersitus est.

Id ibid. cap. 32.

Quo quidem (Alexandro) post præclarum & illustre testimonium fidei Christianæ præsidis tribunali datum, morte in carcere consopito, *Mazabanes* successor ejus in Episcopatu Hierosolymitano declaratur.

Id. lib. 7. c. 13.

Mazabane etiam vita defuncto, *Hymenæus*, qui multis annis nostro hoc ævi curriculo magna cum laude vixit, Hierosolymitani Episcopatûs sedem obtinuit.

Hiero-

Id ibid. cap. 26.

Hierosolymorum Ecclesiæ ministerium post Hymenæum Episcopum, *Zambdas* capessit. Paulò pòst isto mortuo, *Hermon* postremus eorum, qui ante persecutionem nostra memoria ibi concitatam fuerunt Episcopi, in sede illa Apostolica ad hoc usque tempus reservata, collocatus fuit.

Theodor Hist. Eccles lib. 1. cap. 3

Episcopatus vero Hierosolymorum, post Hermonem delatus fuit *Macario*, qui ob beatam vivendi rationem, & multiplicia bona quibus exornatus fuit, verè nomini suo respondit.

Id. lib 2. c. 27.

Primatum autem Hierosolymorum post Macarium obtinuit *Maximus*, vir ob certamina pro pietate suscepta egregiè nobilitatus.

Sozom Hist. Eccles lib. 4. cap 19.

Acacius & Prophilus, Maximo abdicato, rectionem Ecclesiæ Hierosolymitanæ *Cyrillo* deferunt.

Cyrillus Hierosolymis abdicatur, &

Socrat ejusd. Hist lib. 2. cap 33. Id ibid. cap. 35.

Cyrilli loco *Erennus* Episcopus designatus est, cui *Heraclium* successisse constat; huic rursus *Hilarium*. Postea Cyrillus revertitur Hierosolymam, illiusque Ecclesiæ Episcopatum recuperavit.

Theod Hist. Eccles lib 5. cap 35.

Ecclesiæ Hierosolymitanæ Episcopatum gessit *Joannes*, vir planè insignis, successitque Cyrillo.

Id ibid. cap 37.

Post Joannem illum admirabilem mortuum, *Praylius*, vir qui nomini suo pulchrè respondebat, illius Ecclesiæ rectionem capessit.

Euag. Hist. Eccl l. 1 c. 10 Id ib l 2 c 18.

Huic successit *Juvenalis*, qui Ephesinam antea rexerat Ecclesiam, interfuitque Concilio Chalcedonensi.

Id. ibid. cap 6. Niceph in Cronograph.

Theodosius Episcopus à quibusdam designatur Hierosolymorum, cùm Juvenalis Constantinopolim confugerat. Sed eo à Marciano ejecto, Juvenalis iterum sedem capessit.

Euagr Hist Eccl lib 2. c 5 Niceph. ubi supra. Euagr l. 2 cap. 16.

Anastasius post Juvenalem Episcopus Hierosolymorum fuit.

Post Anastasium *Martyrius* Episcopus Hierosolymæ fuit, qui ad Imperatorem litteras Synodales scripsit.

Id. lib. 4. c 36. Niceph ubi supra.

Sedem Hierosolymitanam obtinet post Martyrium *Salustius*, cui successit *Helias* & Heliæ *Joannes*, hunc *Petrus*, Petrum autem *Macarius* secutus est, Imperatore nondum ei suffragante, qui postea sede sua pulsus fuit. Nam ferebatur eum dogma Origenis tutatum. Cui in eo Episcopatu successit *Eustochius*.

Id. ibid cap 38.

Macarius ad propriam sedem restitutus fuit, & Hierosolymorum Episcopatum gubernavit.

Id. lib 5 cap 16

Ad Episcopatus Hierosolymitani gradum post Macarium ascendit *Joannes*, qui in Monasterio, quod ἀκοιμήτων dicitur, vitam valdè inopem & austeram transegerat.

Id. lib. 6. cap. 23

Idem denique Joannes mortem obiit, & nemo adhuc ad illius Episcopatus gubernacula capessenda designatus est.

NOTI-

NOTITIA EPISCOPATUUM PATRIARCHATUS HIEROSOLYMITANI.

HIERUSALEM Palæstinæ civitas Ptol. lib. 5. cap. 16. Metropolis Judææ Eusebio lib 3. cap 5. Sedes Apostolica Sozomeno lib. 4. cap 24 & Patriarchica Can. Nicæn. 7 *Jacobus* primus ejus dicitur Episcopus apud Eusebium lib. 2. cap. 1. cujus successores inferius enarrabimus.

PALÆSTINA PRIMA.

1 CÆSAREA Ptol. lib. 5 cap. 16. vulgò *Caisar* Metropolis dicitur Palæstinæ apud B. Hieronymum in Epist. ad Pammachium adversus errores Joannis Hierosolymitani *Theophili* hujus Antistitis memoria est apud Eusebium lib. 5. cap. 22. & *Agricolaus* Concilio Ancyrano subscripsit.

DORA Ptol ibid. & Notit. antiq. Græcæ, Hebræis *Dortatre*. *Nonnus* Episcopus Dauron fortè pro Doron subscripsit Concilio Constantinop. generali 5. & 2 *Stephanus* Dorensis, ex Palæstina Lateranensi sub Martino adfuit.

ANTIPATRIS Ptol. ibid. *Antipatrida* nunc. *Polychronius* Antipatridis Antistes in Concilio Chalcedonensi legitur.

DIOSPOLIS Palæstinæ quæ Lydda. Ptolem. ibid. vulgò *Rama*, aliis *S. Giorgio* 3 *Ætius* Episcopus Lyddensis interfuit Concil. Nicæno primo.

JAMNIA Ptolem. ibid vulgò *Zana*. *Menobius* Jamnianus rescripto Episcoporum Palæstinæ ad Joannem Constantinopolitanum subscripsit, & 4 *Stephanus* Concil. Hierosolym. sub Petro Patriarcha.

NICOPOLIS Ptol ibid. vulgò *Emmaus*. *Zenobius* Episcopus Nicopolitanus eidem Concilio interfuit.

SOZUSA dictæ Notitiæ antiquæ Græcæ in prima Palæstina, & Stephano in Phœnicia Palæstinæ contermina. 5 *Leontius* Sozusæ Antistes legitur in dicto Concil. Hierosolymitano.

6 MAJUMA Sozomeno lib. 7. cap. 27. qui *Zenonem* hujus Episcopum nominat.

JOPPE Ptol ibid. vulgò *Zaffo* & *Jaffa*. *Fidus* Episcopus Joppes invenitur in Concil. Ephesino, & *Elias* in Constantinop. sub Agapeto & Menna.

ASCALON Ptol. ibid. vulgò *Scalona*. Dictum Concilium Hierosolymita-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Cæsarea &c*] Eusebius Eccles historiæ Scriptor. Gelasius adfuit Concilio Constantinopolitano sub Nectario Domninus à Praylio Hierosolymitano ordinatus apud Theodoretum Epist 110

2 *Stephanus &c*] Idem (Stephanus) subscripsit Synodicæ Joannis Patriarchæ Hierosolymitani in Concilio Constantinopoli sub Menna, ubi tamen malè Oranus legitur

3 *Ætius &c*] Photinus Concilio Chalcedonensi Act. 2. & 6

4 *Steph. Conc. Hieros. &c*] Sc Concilio Chalcedonensi Act. 6.

5 *Leontius &c*] Baruch Ephesino Latrocinio Act. 1. Concilii Carthaginensis, sive Baricius, ut MSS. Latini antiquissimi vocant. Damianus adfuit Concilio Constantinopolitano v

6 *Majuma &c*] Paulus Episcopus Μαϊμᾶ Ephesino Latrocinio in Concilio Chalcedonensi Procopius in Synodica Concil. Constantinopolitani sub Menna. Paulinus adfuit Ephesino.

tanum habet *Dionysium* Antistitem Ascalonum, & ante illum [1] *Sabinus* Ascalonitanus Nicæno Concilio subscripsit.

[2] GAZA Ptol. ibid. nunc *Azza* aliis *Garara*. *Nartianus* Episcopus Gazæ refertur in eodem Concilio Hierosolymitano.

RHAPHIA Ptol. ibid. quibusdam *Rhama*. [3] *Epiphanii* Raphiæ Antistitis meminit idem Concilium.

SYCAMAZON Hierocli, Dionysius ejus Episcopus adfuit Ephesino Latrocinio in Act. 1. Concilii Chalcedonensis MS. Latin. Sicamozonensis Episcopus. Joannes adfuit Ephesino. LUCAS HOLSTENIUS.

LIDDA Ptol. ibid. Hinc Florentius Lyddorum, seu Lyddensis Episcopus, Act. 1 Concilii Chalcedonensis: diversa autem est Lydde, cujus Episcopus Photius ibidem legitur, ut & Act. 2. inter Palæstinæ Episcopos, & Act. 6 de qua supra v. Diospolis. LUCAS HOLSTENIUS.

GERARA Eusebio & Hieronymo de locis, & Actis Concilii Chalcedonensis, ubi Act. 6 Marcianus Γεράρων Episcopus subscripsit. Falso autem confunditur cum Gaza: nam illa Natiram Episcopum habuit in eodem Concilio. LUCAS HOLSTENIUS.

ANTHEDON Ptol. ibid. vulgò *Larissa*. [4] *Dorotheus* Anthedonensis est in dicto Concilio Hierosolymitano.

ELEUTHEROPOLIS Antonino inter Ascalonem & Neapolim, quibusdam *Hebron* creditur. *Macrinus* Episcopus Eleutheropolis subscripsit Concilio Nicæno, & *Gregorius* dicto rescripto.

[5] NEAPOLIS Ptol. ibidem, *Sichem* Hebræis. *Procopius* hujus Antistes in eodem rescripto nominatur.

ELIA Antonino Palæstinæ oppidum inter Neapolim & Ascalonem. Teoctistus Diaconus pro Episcopo Eliæ subscripsit dicto Concilio Hierosolymitano.

SEBASTE Ptol. ibid. vulgò *Samaria*. [6] *Pelagius* Sebastes Episcopus subscripsit dicto Concil. & ante illum, *Marius* Sebastenus Nicæno.

PETRA D. Athanasio in Epist. ad Solitarios, ubi *Asterium* hujus Episcopum nominat, & *Theodori* Petrorum Antistitis memoria est in eodem Concilio Hierosolymitano.

HIERICHO sive Hierichus Ptolemæo. [7] *Gregorius* hujus Episcopus subscripsit eidem Concilio.

[8] LIBIAS Ptol. ibid. *Zacharius* Libiadis Antistes legitur in eodem Concilio.

AZOTUS Ptol. ibid. vulgò *Asdot*, & Turcis *Alcet*. [9] *Lazari* hujus Antistitis memoria est in eodem Concilio.

ZABULON Josepho lib. 2. de bello Judaico cap. 21. *Heliodorus* Zabulon Antistes est in Concilio Nicæno primo.

ARACLIA sive Heraclia Palæstinæ urbs in limitibus Phœniciæ, Tyri Archiepiscopo subdita apud Guill. Tyrium, olim forte sub Cæsarea, cum hujus nulla memoria sit in notitiis antiquis Phœniciæ. *Procopius* Heracleotanus, qui dicto Concilio Hierosol. subscripsit, forte hujus Antistes erat.

[10] BASCHAT Palæstinæ primæ locus, cujus memoria est in Josne c. 15. *Gre-*

gorius

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Sabinus &c.*] & Leontius Latrocinio Ephesino Act. 1. Conc. Chalced. & ipsi Chalcedonensi Act. 6.

2 *Gaza &c.*] Gazara &c. Cyrillus in Synodica Concilii Constantinopolitani sub Menna. Natiras Concil. Chalcedon. Irenio, Æneas, & Porphyrius tres ordine Episcopi Gazenses apud Baronium An. Christi 424. num. 91.

3 *Epiphanii mem. id. Conc.*] Romani Ephesinum Stephanus adfuit Concilio v. Constantinopolitano.

4 *Dorotheus &c.*] Paulus Ephesino. Item Concilio Chalcedon. Act. 6.

5 *Neapolis &c.*] Terebinthius sub Zenone malè mulctatus à Samaritanis. Procop. lib. 5. ædific.

6 *Pelagius &c.*] Eleutherius Sebastæ Episcopus legitur in Epistola Luciani Presbyteri, de revelatione reliquiar. S. Stephani Tom. 10 oper. S. Augustini.

7 *Gregorius &c.*] Eleutherius legitur in Epistola Luciani Presbyteri de inventione reliquiarum S. Stephani.

8 *Libias*] Latinè LIVIAS: nam in Liviæ honorem condita fuit &c. Pancratius interfuit Ephesino Latrocinio Act. 1. Concil. Chalcedonensis & ipsi Concilio Chalcedonensi Act. 6. Letoius Ephesino.

9 *Lazari &c.*] Heraclius Latrocinio Ephesino Act. 1. Concilii Chalcedonensis.

10 *Baschat*] BACHATHA, Epiphanio hæresi 58 & sic Act. 1. Concilii Chalcedonensis, ubi Alypius Βετάνλων Episcopus adfuit Latrocinio Ephesino. Sed MS. Latin. antiquissim. Bacathensis ibi legit. Et Gregorius Bacatanus in Synodica Concilii Constantinopolitani sub Menna. [illegible] quoque eidem Epiphanio in [illegible] pag. 145. ubi [illegible] vocat Ἀραβίας τῆς Φιλαδελφίας: ideò supra ad Arabiam referenda pag. 295.

gorius Baſchatanus ſubſcriptus legitur in dicto reſcripto Joannis Hieroſolymitani, & Epiſcoporum Palæſtinæ qui ſub eo erant ad Joannem Patriarcham Conſtantinopolitanum.

ARCHELAIS Ptol. ibid. *Antiochum* Archelaidis Palæſtinæ Antiſtitem habet Concil. Chalcedonenſe.

PALÆSTINA SECUNDA.

SCYTHOPOLIS Ptol. lib. 5. cap. 15. Nila prius, & *Bethſan*. *Theodoſius* hujus Epiſcopus ſubſcripſit Conc. Hieroſolymitano ſub Petro, & ante eum *Olympius* in actis Concilii Chalcedonenſis reperitur.

PELLA Ptol. ibid. [1] *Paulus* Epiſcopus Pellius ſubſcripſit reſcripto dicto.

CAPARCOTIA Ptol. Interpretibus Caparnaum. *Demetrius* Epiſc. Carpatenus pro Caparcotenus (ut reor) in dicto Concilio Hieroſolymit. legitur.

GADORA Ptol. ibid. Gadara lib. Concil. & Stephano. [2] *Theodorus* Epiſcopus Gadarorum eidem Concilio ſubſcripſit.

CAPITOLIAS Ptol. ibidem, vulgò *Sunete*. [3] *Theodoſius* Epiſcopus Capitoliadis in dicto Concilio Hieroſolymitano reperitur.

MAXIMIANOPOLIS Notitiæ antiquæ Græcæ, & D. Hieron. in locis Hebraicis, qui hanc Adremmon olim dictam ſcribit, de qua Zach. cap. 12. [4] *Domnus* Maximianopolis Antiſtes ſubſcripſit dicto Concilio Hieroſolymitano.

[5] TIBERIAS Ptol. lib. 5. cap. 16. vulgò *Tabarie* teſte Nigro. *Joannes* Epiſcopus Tiberiadis ſubſcripſit eidem Concilio.

[6] MENNITH locus Palæſtinæ Judic. 11. *Stephani* Meniatheni Epiſcopi aliàs Naſameni in dicto reſcripto Epiſcoporum Palæſtinæ mentio eſt.

HIPPUS Ptol. ibidem. [7] *Conon* Hipponus Antiſtes in reſcripto Epiſcoporum Palæſtinæ ad Joannem Conſtantinopolitanum legitur, & *Theodorus* in dicto Concilio Hypſenorum pro Hippenorum Epiſcopus nuncupatur.

AMATHUS Hegeſippo, vel Amata Joſepho Antiq. 17. cap. 12. urbs Palæſtinæ trans Jordanem. [8] *Dionyſius* Amathuntius Epiſcopus ſubſcripſit eidem Concilio Hieroſolymitano ſub Petro.

PALÆSTINA TERTIA.

PETRA Ptol. lib. 5. cap. 17. Metropolis eſt tertiæ Palæſtinæ in Notit. antiqua Græca, vulgò *Krach*, & *Arach* D. Athanaſius in Epiſt. ad Solitarios habet [9] *Arium* Epiſcopum Petræ in Arabia.

AUGUSTOPOLIS dictæ Notitiæ antiquæ [10] *Joannem* ejus Epiſcopum inter Palæſtinæ Antiſtites recenſet Concil. Nicænum.

[11] ARINDELA dictæ Notitiæ antiquæ. *Macarius* Epiſcopus Arnidatorum vel Arindelen Concil. Hieroſolymitano ſubſcripſit.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Paulus &c.*] Zebennus Epiſcopus ejus ſubſcripſit Concilio Chalcedonenſi.

2 *Theodorus &c.*] Joannes Concilio Chalcedonenſi Act. 2.

3 *Theodoſius &c.*] Antianus Chalcedonenſi.

4 *Domnus &c. ſubſc. Concil. Hieroſol.*] & in Concilio Conſtantinopolitano ſub Agapeto & Menna Act. 3. pag. 691.

5 *Tiberias &c. Tabarie teſte Nigro*] olim Cynareth. [*Joannes &c. ſubſc. eid. Conc.*] Item Latrocinio Epheſino Act. 1. Concilii Chalcedonenſis, & ipſi Concilio Chalcedonenſi Act. 6 Georgius Concilio v. Conſtantinopolitano

6 *Mennith*] Μηνοΐδη, ſive Minoida in Act. Concil. Chalcedon. Act. 1. ubi Zoſimus ejus Epiſcopus ſubſcripſit Latrocinio Epheſino poſt Amathuntis & Majumæ Epiſcopos, alibi Μηνοΐδης Epiſc. Act. 2. Concilii Chalcedonenſis.

7 *Conon &c.*] Petrus Ἵππων Παλαιστίνης ſubſcripſit Conciliabulo Seleucienſi apud Epiphanium hær. 73. cap. 26.

8 *Dionyſius &c.*] Theodoſius Latrocin. Epheſ. in Concilio Chalcedonenſi.

9 *Arium Epiſcopum Petræ in Arabia*] Πετρῶν τῆς Παλαιστίνης in Græco textu legitur pag. 820 Error ex mala verſione Interpretis.

10 *Joannem &c. recenſet Concilium*] Epheſinum.

11 *Arindela dictæ Notit. antiquæ*] Stephano & Hierocli &c. Theodorus Epheſino adſuit, ubi loci nomen varie corruptum, ut ad Stephanum notavi.

ARAD locus deserti in Palæstina Judic. 1. Civitas Amorrhæorum est D. Hieronym. in locis Hebraicis. *Stephanus* Episcopus Aradorum est in eodem Concilio.

ARIOPOLIS dictæ Notitiæ antiquæ. 1 *Polychronius* Aureliopolitanus pro Ariopolitanus in rescripto Episcoporum Palæstinæ legitur.

2 ELUZA Ptol. ibidem. *Aretam* Elusæ Antistitem habet Concilium Chalcedonense.

3 ZOARA Stephano vicus Palæstinæ, etiam Segor dicitur Tom. 2. Conc. 4 *Mussonius* Zoaræ sive Segor Episcopus in Concilio Chalcedonensi legitur, & *Joannes* in Constantinopolitano sub Agapeto & Menna.

SODOMA Genes. cap. 13. adhuc *Sodoma*. *Severus* Sodomorum Episcopus in subscriptionibus Concil. Nicæni legitur.

5 PHENON Tom. 1. Concil. Fenon D. Hieron. in locis Hebraicis, urbs olim deserti inter Zoaram & Petram, nunc vicus. *Saida* Phenonis Episcopus inter Episcopos Arabiæ Concilio Ephesino subscripsit, & *Joannes* Femensis, pro Fenensis vocatus est in dicto Concilio Hierosolymitano sub Petro Patriarcha.

PHARAN Ptolem. ubi supra, nunc *Fara*. *Theodori* Episcopi Pharanitanæ Ecclesiæ memoria est in Concilio Lateran. sub Martino.

AILA Divo Hieronymo in vita S. Hilarionis, urbs juxta mare rubrum. 6 *Paulus* Ailanus dicto Concilio Hierosolymitano subscripsit.

METROCOMIA infra in Notitia sub Petra ponitur Hæc eadem videtur quæ BACATHUS, vel Bacatha pag. 306 cum Epiphanius diserte eam *Μητροκωμίαν* Arabiæ vocet, ea parte, quæ ad Philadelphiam pertinet, & fortè in confinio Arabiæ Petrææ & Bostrensis sive Philadelphiensis sita fuit. LUCAS HOLSTENIUS.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Polychronius &c.*] Anastasius Latroc. Ephesino Act. 1. Concilii Chalcedonensis Areopol. MS. Latin.

2 *Eluza*] Elusa. [*Aretam &c.*] habet Concil Chalced ubi Act 2. Elusa tribuitur Palæstinæ secundæ Sed Hierocles in tertia ponit. Apelles adfuit Ephesino, qui alibi Theodulus scribitur.

3 *Zoara &c. etiam Segor*] MS Lat. Seor est ad interiorem ripam Maris Mortui.

4 *Mussonius &c. Conc. Chalced. legitur*] adfuisse Latrocinio Ephesino; & ipsi Concilio Chalcedonensi.

5 *Phenon*] Vide supra pag 296 in fine, quæ huc transferenda &c [*Saida Phenonis*] Act. 1 Concil Chalcedonen. Saida Phænensis, ubi MS antiquiss Latin. Fenusensis legit. Locus ipse Phæno, unde ὁ Φαίνων Episcopus in Concilio Ephesino Act 1. Palæstinæ Salutaris civitas vocatur.

6 *Paulus &c.*] Beryllus Concilio Chalcedonensi Act. 2.

EPI-

EPISCOPATUUM INCERTÆ PROVINCIÆ, NECNON QUORUNDAM certæ in hoc opere omissorum, Series.

Stellas cæli enumerare si pro impossibili habetur, multo magis Sedes Episcopales universi orbis Ecclesiastici, quippe quæ longe plures numero. Idcirco si has recensendo nonnullas omiserimus, ne exprobres, Lector Benevole; nec etiam mireris, si quemadmodum ex stellis aliqua nebulosa, & oculis huc usque invisa, sic inter sedes Episcopales quarumdam situs ignoretur. Immo quod eruditioni tuæ addicti, orbe universo iterum perlustrato, utrasque hoc ordine alphabetico digestas tibi referamus, gratias age, & vale.

A

ACRABATENSIS *Pegasius* Episcopus in Concil. Nicæno ex Syria dicitur, forte ab Acraba urbe Mesopotamiæ Syriæ vicinæ, de qua Ptol. lib. 5. cap. 19.

ADENSIS vel Abdianensis *Neufilata* habetur in Concil. Toletano 3. & in Concil. Hispalensi 1.

ADRASSI Episcopus *Paulus* in Concil. Constantinop. generali 5. legitur, ab Adrasso Isauriæ urbe, cujus in Not. antiqua memoria est.

ÆMORUM Metropolis Rhodopæ Antistes *Paulus* legitur in Collatione 8. Synodi 5. Constantinop. pro Ænorum, ut reor, in Rhodope.

AGDAMIÆ Phrygiæ Episcopum *Optimum* nominat Socrates historiæ Ecclesiasticæ lib. 7. cap. 35.

Ab AGGIVA *Quintus* in Concil Carthag. sub D. Cypriano legitur, forte ab Augina sive Auggiva Antonino Africæ propriæ urbe.

AMPHIPOLITANUS Episcopus *Alexander* Concil. Constantinop. generali 5. subscripsit; an ab Amphipoli Syriæ urbe ad Euphratem Stephano, vel ab alia Macedoniæ Ptolem. lib. 3. cap. 13. incertum est.

Ab ANAPOLI *Narcissus* Præsul in Conciliab. Sardicensi legitur.

ANDROSIORUM Episcopus *Aquila* est in Concilio Chalcedonensi; ab Androsia ut arbitror Galatiæ urbe apud Ptolem. lib. 5. cap. 4.

ANTRI *Arrianus* Præsul dicitur apud Socrat. lib. 3. cap. 21. an ab Antro Thessaliæ urbe Stepbano, vel Antro Samothraciæ Insulæ Ovidio trist. lib. 1. tu videris.

ANENYSIORUM *Theodorus* Episcopus Concil. Ephesino subscripsit: forsan ab Anæa urbe Asiæ, de qua in illa Provincia.

ANTHYSÆ sive Antiquæ civitatis Episcopus *Eusebius* est in Conc. Constantinop sub Agapeto & Menna: an ab Antissa Lesbi Insulæ urbe Ptolem. lib. 5. cap. 3. vel alia Indiæ Stephano, vel à Palæopoli Asiæ aut Pamphiliæ, ignoratur.

Ab ARMAQUETIAS *Macedonius* habetur in Conciliab. Sardicensi.

B.

1 BACTRORUM Antistes *Alipius* est in Conc. Chalc. à Bactro, ut arbitror, prius Zariaspa dicta, Bactrianæ regionis capite & Regia, Ptol l. 6. c. 11.

BALCEÆ civitatis Episcopus *Chrysantus* Concil Chalced. subscripsit, forte à Balcia Stephano Propontidis urbe, quæ & Balcea Plinio est lib. 5. c 30.

BALIENSEM ex Osroena Episcopum legere est in Concil. Chalced. sed Balia urbs in Notitiis non reperitur, & Galeno Macedoniæ est in Hippocratis vocum expositione.

à BAPTINO *Lucius* est in Conciliab. Sardicensi.

BARCUSORUM Episcopus *Joannes* subscripsit Concil. Constantinop. generali 5. an à Bargasa quæ Ptolem. lib. 5. cap. 2. in Lydia, & Stephano in Caria est, certum non videtur.

BARISSARÆ urbis Armeniæ primæ Antistes *Maxentius* dicitur in Concilio Chalcedonensi.

BETHAUNENSIS Episcopus *Sosipater* subscripsit Concil. Nicæno inter Episcopos Syriæ.

de BLACENA à Dacia, alias de Blatea ab Achaja, *Athenodorus* est in Concil. Sardicensi.

BOSSÆ Antistitem *Crescitorum* legere est in Concilio Constantinop. generali 5. fortè à Bossa civitate provinciæ Proconsularis.

BOTOLII Ajacis Filius Episcopus dicitur apud Sozom. lib. 7. cap. 27. circa Palæstinam videtur.

BUNENSIS Episcopus *Romanus* subscripsit Concil. Chalcedonensi, dicitur que Lyciæ.

BURENSIS Episcopus *Ammon* in Concil. Chalced. reperitur: an à Bura Achajæ oppido Peloponesi apud Ptolem. lib. 3. cap. 16. tu videris.

C.

à CABULA *Severus* Episcopus dicitur in Conciliab. Sardicensi.

CÆNORUM Antistes *Petrus* subscripsit Concilio Chalcedonensi, sed mihi dubium est an à Cæna Ponti vel Armeniæ oppido lib. Notitiarum, vel à Cæna magna civitate circa Tygrim Fluvium Xenophontis 2. Expeditionis Cyri, vel à Cæna Laconica urbe Ptolem. lib. 3. cap. 16.

de CANDOS à Procia Episcopus *Eutherius* legitur in Concilio Sardicensi, forte à Cantho vel Achantho urbe, quam Ptolem. lib. 3. cap. 13 habet in Macedonia ad Syngiticum sinum.

2 CANOTHÆ *Theodosius* aliàs *Theodotus* Episcopus est in dicto Conciliabulo Sardicensi.

CARISSORUM Episcopus *Menecrates* in Concil. Chalced. legitur, & Theodorus in actis Concilii Constantinop. sub Agapeto & Menna: à Carissa, ut reor, Paphlagoniæ oppido, Ptolem. lib. 5. cap. 4.

CAROPTI Episcopi *Basii* memoria est in Conciliab. Sardicensi, forte à Carotho Cyrenaicæ regionis urbe, Antonino.

CASATANORUM *Cyriacus* Episcopus legitur in Collatione 8. Synodi quintæ Constantinopolitanæ.

à CHATIMÆA *Salvianus* in dicto Conciliab. Sardicensi legitur.

3 CIANUS *Hediscus* Episcopus habetur in Concilio Constant. sub Agapeto & Menna; à Cia seu Ceo ut arbitror Insula, quam Strabo lib. 10. in mari Ægeo constituit.

CILINENSIS alias Pylarum *Cyrillus* subscripsit Concil. Ephes. actione 6.

CRU-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Bactrorum*] Bacathorum Episcopus vide pag. 306.

2 *Canothæ*] est civitas Arabiæ sub Bostra. Hierocles MSS [*Theodosius*] interfuit Concilio Ephesino Δευτέρῳ Act 1 Concilii Chalcedonensis.

3 *Cianus*] à Cio Bithyniæ pag. 252.

CRUSÆ Episcopus *Petrus* Concilio Ephesino interfuit; Est autem Crusa apud Plinium lib. 5. cap. 31. Insula Doridis in sinu Ceramico.

D.

[1] DIOCLEÆ *Euander* Episcopus Concilio Chalcedonensi subscripsit; à Diocha ur puro Phrygiæ, urbe Ptolem. lib. 5. cap. 2.
à DORLANI *Eusemius* Antistes est in Conciliab. Sardicensi.

E.

Ἐχινιτῶν Episcopus Aristoteles in subscript. Synodicæ Gennadii Patriarchæ Constantinopolit. inter Episcopos Ægypt. tom. 1 Juris Græco-Rom pag. 190. LUCAS HOLSTENIUS.

EPALANUS alias Epulenus *Parthenius* Episcopus nominatur in Concilio Hierosolymitano sub Agapeto & Menna.
[2] EUASORUM Episcopus *Eutropius* Concil. Ephes. subscripsit; ab Euasa Asiæ urbe in Notit. Hieroclis, quam eamdem cum Augaza puto.
EULANDRÆ Episcopus *Mirus* est in Concilio Chalcedonensi.

F.

FLAVONENSIS Antistes *Paulus* Concilio Ephes. inter Episcopos Ægypti subscripsit, forte pro Flagonensis.

G.

GAIOPOLIS Episcopus *Stephanus* in Concil. Ephes. actione 6. legitur, forsan à Gæapoli quæ Ammiano Marcell. lib. 23. urbs est Arabiæ.
GERUNTIS Episcopus *Stephanus* in Concil. Chalcedon dicitur, à Geronta forte oppido Armeniæ Curopalati, vel certe à Gerunte urbe quam Polybius habet in Macedonia, & quam Geranum locum vocat Strabo lib 8.
GILSATENUS *Neon* Episcopus ex Pamphilia dicitur in Epistola Synod. hujus Provinciæ ad Leonem Imperatorem.
[3] GINDARENSIS Syriæ *Petrus* Episcopus in Concil. Nicæno dicitur: à Gindara ut puto, seu Gindaro Syriæ urbe quam Strabo lib. 17. arcem Cyrresticæ regionis vocat.

H.

[4] HIRCANORUM civitatis Episcopus *Joannes* in Concil. Chalcedonensi legitur, ab Hyrcania, ut puto, totius Hyrcaniæ regionis Metropoli, Ptol. lib. 6. cap. 9.

I.

INGILON Episcopus *Theodorus* est in Concil. Constantinop. Generali 5.
Ab JURITO Episcopus *Macedonius* Conciliabulo Sardicensi subscripsit.

L.

LÆRI *Joannes* Episcopus habetur in Concil. Constantinop. 5 à Læro, ut arbitror, Insula maris Ægæi de qua Strabo lib. 10.
LAMPHANIÆ Antistes *Gerontius* Conciliab. Sardicensi interfuit.
à LISIA Episcopus *Eugenius* est in dicto Conciliab. Sardicensi.
à LUETO Episcopus *Isaac* legitur in eodem Conciliab. Sardicensi.

MA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Dioclea*] sup pag 231.
2 *Euasorum Episcop*] Euaza pag 227.
3 *Gindarensis Syriæ Petrus Episc &c.*] Idem adfuit Concilio Antiocheno contra S. Athanasium.
4 *Hircanorum Civit &c*] est in Asia minori, teste Plinio Notit. Leunel Hyrcanis, & infra in Notitia malè Ὀρκανίς sub Sardibus

M.

MACEDONOPOLIS Mesopotamiæ urbis Episcopus *Marinus* est in Concilio Nicæno.

MALLEOTANORUM Antistitis *Cosmæ* meminit Collatio 8. Synodi 5. Constantinop. à Malliattha forte urbe Arabiæ Petrææ Ptol. lib. 5. cap. 17.

à MIGNENIA Episcopus *Eusemius* est in Conciliab. Sardicensi; an à Magniana Illyrici Occidentalis urbe Ptolem. lib. 2. cap. 15. incertum est.

[1] MINOIDIS Episcopus *Zozimus* dicitur in Concil. Chalced. à Minoa forte urbe, quæ Ptol. lib. 3. cap. 17. est in Creta; vel ab Insula ejusdem nominis, quæ Thucididi ante Megaram jacet, vel denique ab Insulis, quæ apud Apollonium Minoides appellantur.

MOCTENSIS Præsul *Leo* babetur in Codice Canon. Eccles. Afric.

MOLITIANENSIS Antistes *Ortius* est in Conc. Chalced. actione 6.

MOREÆ civitatis alias Famagoreæ Episcopus *Joannes* legitur in Concilio Hierosolymit. sub Agapeto & Menna.

MYRIANGELI Episcopus *Menas* habetur in Collatione 8. Synod. 5. Constantinopol. à Germanicia urbe, quam Petrus Diaconus habet in Galatia, & Mirangulos sive Myriangulos vocat.

N.

à NISILECTO Episcopus *Ambratius* legitur in Conciliab. Sardicensi.

NOSALENENSIS Episcopus *Secundinus* in Concil. Chalcedonen. dicitur, forte à Nosalena sive Nolasena Armeniæ minoris urbe in Lavinianensi Præfectura. Ptol. lib. 5. cap. 3.

O.

OPITANÆ civitatis Antistes *Aurelius* est in Concil. Chalcedonensi.

P.

à PALLADIANO Episcopus *Dominicus* subscripsit Conciliab. Sardic.

PANEMOTICI Præsul *Hierius* legitur in Concil. Chalcedonensi.

PARAXIORUM alias Pagrasorum Episcopus *Alexander* interfuit Concil. Constantinop. sub Agapeto & Menna: an à Paraxia quæ Ptolem. lib 3. cap. 13. Macedoniæ regio est; vel a Pagrasa urbe Indiæ extra Gangem Ptolem. lib 7. cap. 2. vel etiam à Pagasa item Macedoniæ urbe apud Ptolem. ibid. tu conjicito.

à PARO Pisidiæ Episcopus *Academus* est in Concilio Nicæno.

PAROSITHI Præsul *Athanasius* habetur in Concilio Ephesino.

PATERNI Cappadociæ 2. urbis Episcopus *Eusthatius* subscripsit Concil. Chalcedonensi.

Παρεμβολῆς Episcopus Agathus subscripsit Synodicæ Gennadii Patriarchæ Constant. tom. 1. Juris Græc. Rom. pag. 190. inter Episcopos Ægypti & Libyæ. LUCAS HOLSTENIUS

[2] PHARMALI Antistes *Perecius* alias *Perebius* legitur in Concil. Ephes.

PHARNACIENSIS Ciliciæ Episcopus *Olimpius* in Concil. Constantinopolitano dicitur, sed quod Ciliciæ, ex hoc mihi dubium est, quod Pharnacea apud Ptol. lib. 5. cap. 6. in Ponto legatur.

PHUPHENATENSIS in Isauria Præsul *Faustus* est in Conc. Nicæno, à Phuphena urbe Armeniæ minoris quæ Isauriæ vicina est, Ptol. lib. 5. cap. 7.

PLACIANENSIS Galatiæ 1. Episcopus *Eretrius* habetur in Concilio Neocæsariensi, forte à Placia urbe quam Plinius lib. 6. cap. 32. habet in Mysia Asiæ, & Pomponius in Bithynia.

PLA-

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Minoidis Episcopus*] supra p. 307. Palæstinæ II. | 2 *Pharmali*] Pharsali Thessaliæ.

PLATANENSIS *Erethius* alias *Ethecoreus* ſubſcripſit Concilio Nicæno, an à Platano quæ Phœniciæ urbs eſt, vel ab alia quæ in Syria eſt Antonino, incertum eſt.

PRIMOPOLIS Aſiæ Antiſtes *Tribonianus* legitur in Actione 6. Concil. Epheſini.

PYLORUM Cherſoneſi Epiſcopus *Cyrillus* eſt in Concil. Epheſino.

R.

RAPTANUS Præſul *Fortunatianus* legitur in Concil. Carthaginenſi 1.

RACHLÆNORUM Civitatis provinciæ Tyriorum Epiſcop. *Anaſtaſius* ſubſcripſit Concilio Conſtantinopolitano generali quinto.

à ROCO Epiſcopus *Cyrotus* interfuit Conciliabulo Sardicenſi.

[1] RUSURRIANENSIS vel Rhuſurpenſianus in Mauritania Cæſarienſi *Nivellus* Epiſcopus nominatur in Canonibus Eccleſiæ Afric.

S.

SARTÆ Epiſcopus *Cæſarius* Concilio Epheſino ſubſcripſit.

[2] SCARPHIENSIS Epiſcopus *Stephanus* eſt in Concil. Hieroſolymit. ſub Agapeto & Menna, an à Scarphia Helladis Civitate in Notitia Hieroclis tu videris alias dicitur Zephyrienſis.

SELLARUM Provinciæ Mediæ *Lamenus* Epiſcopus eſt in Concil. Epheſ.

[3] SEXANTAPRISTIS in Myſia Epiſcopus *Polycarpus* dicitur à Socrate lib. 7. cap. 35.

SINNÆ municipii Provinciæ Conſularis Epiſcopus *Victor* habetur in Collatione 8. Synodi 5. Conſtantinopolitanæ.

STEPHANORUM Præſul *Marcianus* in Concil. Chalced. ſubſcriptus legitur, an à Stephane urbe Phocidis Stephano: vel alia Galatiæ Arrhiano in Periplo, & Ptolem. lib. 5. cap. 4. quærat lector.

T.

THEBESTENSIS Antiſtes *Rumulus* habetur in Concil. Carthag. 1. à Thebeſta Africæ propriæ urbe Ptolem lib. 4. cap. 3.

V.

[4] VASADENSIS Epiſcopus *Theodorus* ex Iſauria in Concil. Antioch. ſub Julio 1. dicitur, qui Vaſagadenſis in Concil. Nicæno ex eadem Iſauria.

UNNOGORITANUS Epiſcopus Joannes adfuit Concilio Romano ſub Martino. LUCAS HOLSTENIUS.

Z.

ZENORUM Epiſcopus *Paſinicus* legitur apud Socratem lib. 3. cap. 21. forte pro Zenopolis Lyciæ.

ZINICENSIUM Metropolis *Baſilius* Epiſcopus eſt in Relat. Synodi Conſtantinop. forte à Zichna Curopalati Macedoniæ urbe Serris proxima & vulgo *Zichne* dicta.

ZOROPASSÆNUS *Anthenus* Epiſcopus ex Iſauria dicitur in Concilio Nicæno, forte à Zoropaſſa quam Ptol. lib. 5. cap. 7. habet in Armenia Minori Iſauria vicina.

NOTÆ LUCÆ HOLSTENII.

1 *Rusurrianenſis*] ſupra pag. 114.
2 *Scarphienſis*] ſupra pag. 197.
3 *Sexantapriſtis*] ſupra pag. 203.
4 *Vaſadenſis*] Supra pag. 291. &c. eſt Nauſadenſis, vel ut apud Hierodem Lauzadenſis

F I N I S.

INDEX PROVINCIARUM

QUÆ IN HOC OPERE

Patriarchis aſſignantur.

A.

ACHAIA. 199
Ægyptus prima. 268
Ægyptus ſecunda. 270
Æmilia. 63
Africa Proconſularis 87
Alpes Cottiæ. 61
Alpes Graiæ. 247
Alpes Maritimæ. 156
Apulia. 51
Aquileienſis. 63
Aquitanica prima. 153
Aquitanica ſecunda. 153
Arabia Petræa. 295
Arcadia. 271
Armenia prima. 247
Armenia ſecunda. 247
Aſia Proconſularis. 226
Anguſtamnica prima. 269
Auguſtamnica ſecun. 270

B.

BÆtica. 181
Belgica prima. 147
Belgica ſecunda. 148
Bithynia prima. 251
Bithynia ſecunda. 252
Bizacena. 102
Britannia magna. 163
Brutia. 59

C.

CAlabria. 58
Campania 51
Cappadocia prima. 245
Cappadocia ſecunda. 246
Cappadocia tertia. 247
Caria. 236
Carthaginenſis. 178
Cilicia prima. 288
Cilicia ſecunda. 289
Corſica Inſula. 67
Creta Inſula. 201
Cyclades Inſulæ. 237
Cyprus Inſula. 296

D.

DAcia Mediterranea & Ripenſis. 202
Dacia antiqua. 204
Dalmatia. 76
Dardania. 202

E.

Epirus vetus. 198
Epirus nova. 200
Euphratenſis. 291
Europa Thraciæ. 223

F.

FLaminia. 62

G.

GAlatia prima. 248
Galatia ſecunda. 249
Gallecia prima. 179
Gallecia ſecunda. 180
Germanica prima. 148
Germanica ſecunda. 148

H.

HÆmimons. 224
Helenopontus. 250
Helleſpontus. 229
Hiſtria. 65
Honorias. 251
Hybernia. 166

I.

IBeria. 253
Iſauria. 290

L.

LAtium. 51
Lazica. 253
Lesbus Inſula. 238
Libya Pentapolis 273
Libya altera. 274
Liguria. 60
Lucania. 60
Lugdunenſis prima. 149
Lugdunenſis ſecunda 150
Lugdunenſis tertia. 150
Lugdunenſis quarta. 152
Lugdnnenſis quinta ſeu Maxima Sequanor. 152
Luſitania. 181
Lycaonia. 244
Lycia. 238
Lydia. 234

Ma-

M.

Macedonia. 196
Mauritania Sitifensis. 109
Mauritania Cæsarienſis & Tingitana. 111
Maxima Sequanor. 152
Mediolanenſis. 60
Meſopotamia. 293
Mœſia ſuperior. 202
Mœſia inferior. 203

N.

Narbonenſis prima 154
Narbonenſis ſecunda 155
Noricum. 75
Novempopulania. 154
Numidia. 93

O.

Osrhoëna. 292

P.

Palæſtina prima. 305
Palæſtina ſecun. 307
Palæſtina tertia. 307
Pamphylia prima. 240
Pamphylia altera 241
Pannonia ſuperior. 75
Pannonia inferior. 74
Paphlagonia. 250
Phœnicia prima. 293
Phœnicia Libani. 294
Phrygia Pacat. prima. 230
Phrygia Pacat. altera. 232
Phrygia Salutaris. 233
Picenum Annonarium 54
Picenum Suburbicar. 54
Piſidia. 242
Pontus Polemoniacus 249
Prævalis. 201

R.

Ravennenſis. 62
Rhætia prima. 62
Rhætia ſecunda. 62
Rhodope. 225

S.

Samnium. 56
Sardinia cum Inſulis Balearibus. 66
Savia. 74
Scotia. 165
Scythia cis Danub. 204
Scythia trans Danub. 225
Sicilia cum Inſulis adjacentibus. 65
Syria prima. 287
Syria ſecunda. 287

T.

Tarraconenſis. 182
Thebais prima. 272
Thebais ſecunda. 272
Theodorias. 288
Theſſalia. 197
Thracia. 224
Tripolitana. 117
Tuſcia. 47

V.

Valeria. 55
Venetia. 63
Viennenſis prima. 147
Viennenſis ſecunda. 146
Umbria. 50

INDEX
URBIUM EPISCOPALIUM
QUÆ IN HOC OPERE
RECENSENTUR.

ABARADIRA in Bizacena 104
Abbiu in Provincia Procons. 89
Abbirita in Prov. Procons. 91
Abdara in Prov Bæt. 182
Abdera in Prov Proconsul 88
Abdera in Rhodope 225
Abellinum in Campania. 53
Abidus in Bizacena. 108
Abitina in Prov Proconsul 91
Abora in Prov. Procons. 92
Abrinca in Prov. Rothomagensi. 150
Abritum in Prov. Mœsiæ inferioris 203
Absasalla in Prov. Procons. 92
Abula in Prov Lusitaniæ. 181
Abyda in Phœn. Libani. 295
Abydus in Hellesp. 229
Abyla in Phœnicia Libani. 294
Acelum in Venetia 64
Acerra in Campania. 53
Acci in Prov. Carthag 179
Acherontia in Apulia 58
Achrida in Prov Prævalitana 201
Acmoona in Phrygia Pacat. 232
Acolita vel Achola in Bizac 106
Acrassus in Lydia 235
Acratius in Lycia. 239
Acropolis in Lucania. 60
Acusida in Maurit Sitifensi 109
Adada in Pisidia. 243
Adana in Cilicia prima 289
Adia in Arabia Petræa. 295
Adramytium in Asia. 226
Adriana in Hellesp 230
Adriana in Pamph. altera. 241
Adrianopolis in Prov. Nicopolitana 198
Adrianopolis in Pisidia. 243
Adrianothere in Hellesp. 229
Adrumetum in Bizacena. 102
Adsinuada in Maur. Cæs. 116
Æcae in Apulia 57
Æclanum in Samnio. 57
Ægæ in Cilicia secunda. 289
Ægéa in Asia 227
Ænus in Rhod. 225
Æs's in Piceno Annonario. 54
Afufenia in Bizacena 102
Aga in Prov Procons. 93
Aggarita in Bizacena. 108
Aggarita alia in Bizacena. 109
Agatha in Prov Narbonensi 155
Aginnum in Prov Burdigal. 153
Agna in Maur Cæsar 117
Agraga in Hisp. incert posit. 183
Agrigentum in Sicilia. 66
Agrippina in Germ. 2. 148
Aila in Palæst tert. 308
Ala Miliarensis in Maur. Cæs. 112
Alabanda in Caria. 236
Alæsa in Sicilia 66
Alalis in Phœnic Libani 295
Alba Pompeja in Alpib. Cottiis 61
Albanum in Campania. 52
Albensium Civitas in Prov. Viennensi 147
Albiensium Civitas in Prov Bitur 153
Albingaunum in Alpib. Cot 61
Albula in Maur Cæs. 115
Aleria in Corsica. 67
Aletium in Calabria. 58
Aletrium in Campania. 51
Aletum in Prov Turonensi. 150
Alexandria in Ægypto prima. 268
Alexandria in Cilicia secunda 290
Alexanum in Calabria. 58
Algira in Asia 227
Alicarnassus in Caria. 237
Alinda in Caria. 236
Aliona in Phrygia Pacat. 231
Alipha in Samnio. 56
Aliaba in Numid. 95
Altaba in Mauritan. Cæsar. 117
Aliabura in Prov. Procons 88
Altinum in Venetia. 64
Amadassa in Phrygia Salutari 234
Amalphia in Campania. 52
Amantia in Prov Epiri novæ. 200
Amasia in Armenia 2 248
Amasia in Helenoponto. 250
Amastris in Paphlagonia. 251
Amathus in Cypro. 296
Amathus in Palæstina secunda. 307
Amaura in Maur. Cæs 114
Ambia in Maurit. Cæsar. 116
Ambianensium Civitas in Prov. Remensi 149
Amblada in Lycaonia. 244
Ameria in Umbria 50
Amida in Mesopotamia. 293
Amisus in Helenop. 250
Amiternum in Valeria. 56
Ammedera in Prov Proc. 88
Amorium in Phryg. Salut. 234
Amphora in Num. 96
Amudasa in Bizacena. 108
Amyzon in Caria. 236
Anagnia in Campania. 51
Anastasiopolis in Caria. 237
Anastasiopolis in Gal. 1. 249
Anastasiopolis in altera Phryg. Pacatiana. 233
Anazarbus in Cilicia secunda. 289
Anchialus in Hœmim 225
Anciasmus in Prov Nicopolit. 198
Ancona in Piceno Suburbicario. 55
Ancua in Bizacena. 103
Ancyra in Phryg Pacat 230
Ancyra in Galat. prima. 248
Andera in Asia 227
Andicavorum Civitas in Provin. Turon 150
Andrapa in Helenop. 250
Andrasia in Phrygia Pacat 241
Andropolis in Ægypto prima 268
Anæa in Asia. 227
Anemurium in Isauria. 260
Anitha in Arab. Petr. 296
Aninetum in Asia. 227
Antandrus in Asia 228
Antaradus in Phœnic. prima. 294
Antæum in Thebaide prima. 272
Anthedon in Palæstina prima 306
Antinoe in Thebaide prima. 272
Antiochia Mæandri in Caria. 236
Antiochia in Pisidia. 242
Antiochia in Syria prima. 287
Antiochia ad Tragum in Isaur. 290
Antipatris in Palæstina prima. 305
Antiphellus in Lycia. 239
Antiphra in Libya altera. 274
Antipolis in Prov Aquensi. 155
Antipyrgus in Libya altera. 274
Antissiodorum in Prov. Senon. 152
Antithoii in Augustam 2. 270
Antium in Campania. 51
Apamea in Pisidia. 243
Apamea in Bithyn altera. 252
Apamea in Syria secunda 287
Aphroditopolis in Prov Arcad. 271
Aphrodisia in Europa Thraciæ. 223
Aphrodisias in Caria. 236
Aphnæum in Augustamnica 1. 269
Apira in Phrygia Pacat 231
Apiaria in Prov Mœsiæ inf 203
Apollinis Civitas in Theb 1. 272
Apollinis Fanum in Lydia. 235
Apollonia in Prov Epiri novæ. 200
Apollonia in Lydia. 235
Apollonias in Caria. 236
Apollonias in Bithynia. 252
Apta Julia in Prov Aquensi 155
Apiuchi-fanum in Lyb Pentap. 273
Aptunga in Prov Procons 88
Aqua viva in Tuscia. 50
Aquæ Albæ in Maur Sitif 110
Aquæ Albenses in Bizacena. 105
Aquæ in Bizac 109
Aquæ in Maur Cæs 112
Aquæ Novæ in Numid. 99
Aquæ in Prov. Elusana. 154
Aquæ in Prov. Sardic. 202
Aquæ Regiæ in Bizacena. 107
Aquæ Sextiæ in Prov. Aquensi. 155
Aquæ Statellæ in Alpib Cott. 61

Aquæ

Aquæ Tibilitanæ in Numidia. 95
Aquiaba in Bizacena. 104
Aquileia in Venetia. 63
Aquinum in Campania. 53
Aquisira in Maur. Cæs. 115
Arabyssus in Armenia secunda 248
Aracha in Palæstina prima. 306
Arad in Palæstina tertia. 308
Aradita in Prov Proconf. 92
Aradus in Phœn prima. 294
Aræ in Maurit. Sitifensi. 111
Arana in Lycaonia. 245
Arausio in Prov. Arelat. 146
Araxa in Lycia 238
Area in Armenia secunda 248
Area in Phœnicia prima. 294
Arcabrica in Prov Carth. 179
Arcadiopolis in Europa Thrac. 224
Arcadiopolis in Asia. 227
Archelais in Palæstina prima. 307
Arelatum in Prov Arelat. 146
Areopolis in Asia. 227
Areopolis in Lydia. 235
Arethusa in Syria secunda 287
Aretium in Tuscia. 48
Argentoratum in Germanica I 148
Argos in Prov. Corinthi. 199
Ariarathia in Arm II. 248
Ariassus in Pamphyl altera. 241
Ariminum in Piceno Annonar. 54
Arindela in Palæstina tertia. 307
Ariopolis in Palæstina tertia. 308
Arisia in Prov Bituric 153
Arista vel Aristum in Bith. 252
Ariana in Phœnicia Liban 294
Arpi in Apulia. 58
Arsenaria in Maur. Cæs. 115
Arsicaria in Num. 102
Arsinoe in Prov. Arcadiæ. 271
Arsinoe in Cypro. 296
Arsurita in Bizacena. 107
Arvernorum Civitas in Prov Bituricensi 153
Asana in Phryg Pacat. 230
Ascalon in Palæst prima. 305
Asculum in Piceno Suburbicar 55
Asindum in Prov Bætica. 182
Aspendus in Pamphylia. 240
Aspona in Galatia prima. 249
Assafa in Maur Sitif 110
Assisium in Umbria. 51
Assura in Asia 226
Assurus in Prov. Proconf. 88
Asta in Alpibus Cottiis. 61
Astigi in Prov Carth. 185
Asturica in Gallec. Luc. 180
Astygis in Prov Bætica. 181
Asuna in Cappadocia secunda. 246
Asvoremita in Maur Sitif. 111
Atella in Campania. 53
Aternum in Piceno Suburbicar. 55
Athanassus in Phrygia Pacat. 232
Athenæ in Prov. Corinthi. 199
Atina in Campania. 54
Atribis in Augustamn secunda. 270
Attalia in Lydia. 235
Attalia in Pamphylia altera. 241
Attudi in Phryg Pacat. altera. 233
Aturum in Prov Elusana. 154
Avara in Arab Petr. 296
Auca in Prov Tarraconensi 182
Aucanda in Lycia. 239
Avenio in Prov. Arelat. 146
Aventicum in Lugdon. 5. 152
Ausina in Piceno Suburbicario. 54
Augurum in Num. 97
Augusta Rauracorum in Lugdunensi 5 152
Augusta Suessonum in Prov Remensi 148
Augusta Taurinorum in Alpibus Cottiis. 61
Augusta Treverorum in Prov. Trevirensi. 147
Augusta Vindelicorum in Rhætia secunda. 62
Augustodunum in Prov. Lugdunensi prima. 149
Augusta in Cilicia prima. 189
Augustopolis in Palæst tertia 307
Augustopolis in Phryg Salut. 233
Aulium in Asia 228
Aulon in Prov. Epiri novæ. 200
Aurelia in Prov Senonensi. 152
Aureliopolis in Asia. 227
Auria in Gallecia Lucensi. 180
Ausana in Prov Proconf 91
Ausciorum Civitas in Prov. Elusan 154
Ausona in Prov. Tarracon. 182
Aosucurro in Numid. 97
Auentum in Bizacena. 104
Auximum in Piceno Suburb. 55
Auzegera in Bizacena. 107
Azotus in Palæst. prima. 306

B.

BAbra in Numid. 99
Babylon in Augustam. 2. 270
Bacanaria in Maur Cæs 112
Bæturæ in Prov. Narbon 155
Bajoca in Prov. Rothom 150
Balanæa in Theodoriade. 288
Balanea in Syria. 2. 288
Balandus in Lydia. 235
Balbura in Lycia. 239
Baliana in Maur. Cæs 115
Balneum regis in Tuscia. 48
Baoa in Bizacena. 104
Bana in Lydia. 235
Bapara in Maur Cæs. 113
Basatiba in Lycaonia. 244
Barce in Libya Pentap 273
Barcinon in Prov. Tarraconensi. 182
Bares in Hellesp Provincia 229
Bargaza in Asia. 228
Bargyla in Caria. 237
Baris in Pisidia. 243
Barium in Apulia. 57
Baschat in Palæst 1. 306
Basilinopolis in Bithynia. 252
Basti in Prov Carthag. 179
Bathnæ in Osrhoena. 292
Belesase in Numid. 100
Belica in Prov Lugdun. 5 152
Bellovacorum Civitas in Prov Remensi. 149
Bellunum in Venetia. 64
Benefensis in Bizacena. 108
Benepota in Maur Cæsar. 117
Beneventum in Samnio 56
Beneventum in Prov. Proconf. 89
Bercera in Numidia 96
Berenice in Libya Pentap. 273
Bergomum in Liguria 61
Bernopolis in Lycaonia 244
Bernopolis in Galatia prima. 249
Berisse in Armenia prima. 247
Berrhoea in Prov Thessalon 196
Berrœa in Syria prima. 287
Berytus in Phœnic prima. 293
Bida in Mauritania Cæsar. 116
Bigastrum in Prov Carthag. 179
Bina in Maur Cæs. 112
Bindeum in Pisidia 243
Bita in Maur Cæs 115
Biturigæ in Prov Bituric. 153
Bivinum in Apulia 57
Bizacium in Bizacena. 108
Blanda in Lucania 60
Bleandrus in Phrygia Pacat 232
Blera in Tuscia. 48
Boana in Bizacena. 106
Bobium in Alpibus Cottiis. 61
Bolita in Prov Proconf. 93
Bononia in Æmilia. 63
Bononia in Prov. Rem. 149
Bonusta in Prov Proconf. 90
Boreum in Libya Pentap. 273
Bosphorus in Scythia 225
Bostra in Arabia Petræa 295
Botrys in Phœnicia prima 294
Bova in Brutia 60
Bovianum in Samnio. 56
Bracara in Gallec Bracarensi. 179
Briocum in Prov Toron. 151
Brittonia seu Britonium in Gallec. Lucensi. 180
Brixellum in Æmilia. 63
Brixia in Liguria. 61
Brixino in Rhætia secunda. 62
Brullena in Asia. 226
Brundusium in Calabria. 58
Brysum in Phryg Salut. 233
Bubastus in Augustamn 2. 270
Bubelia in Bizacena. 103
Bubon in Lycia. 240
Bucconia in Numidia. 96
Buffada in Numidia. 98
Bulla Regia in Prov. Proconf. 89
Bulla in Prov. Proconfulan. 91
Bullidum in Prov Epiri novæ 201
Bultuna in Maur Cæs. 113
Burca in Numidia 96
Burdigala in Prov Burdigal 153
Busyris in 2 Ægypto. 271
Buthrotum in Epiro vet. 198
Butus in secunda Ægypto. 271
Buxentum in Lucania. 60
Byblus in Phœn prima. 293
Bizia in Europa Thrac. 223

C.

CAbasa in Ægypto secunda. 271
Cabellio in Prov Arelat. 146
Cabilonum in Prov Lugdun 149
Cadamusa in Maur Sitif. 106
Cadi in Phryg Pacat. 231
Caducorum Civitas in Prov. Bituricensi 153
Cæcinia in Prov. Proconf. 93
Cæfala in Prov Proconf. 90
Cælia in Numidia. 98
Cæsaraugusta in Prov. Tarraconensi. 182
Cæsarea in Numidia. 98
Cæsarea in Maur Cæs 111
Cæsarea in Prov. Larissena. 197
Cæsarea in Cappadocia prima. 245
Cæsarea in Bithynia 252
Cæsarea in Euphratensi. 292
Cæsarea in Palæst prima. 305
Cæsena in Flaminia 62
Calagurris in Prov Tarrac. 182
Calama in Numidia. 95

Calatia in Campania 53
Calenum in Campania 53
Calinda in Lycia 240
Callinicus in Osthoëna. 293
Callipolis in Calabria 58
Callipolis in Europa Thraciæ. 223
Callium in Piceno Annonario. 54
Caltadria in Maur Cæs. 116
Camarina in Sicilia 66
Cameracum in Prov Remensi. 149
Camerinum in Umbria 50
Camuliana in Cappad. 1 245
Candida Casa in Britan. 164
Canna in Lycaonia 244
Cannæ in Apulia. 58
Canotha in Arab Petræa. 296
Cantanum in Prov Cretæ. 200
Canusium in Apulia. 57
Caparcotia in Palæst. secunda. 307
Capitolias in Palæst secunda. 307
Capia in Maur. Cæs. 114
Caprula in Venetia. 64
Capse in Bizacena 105
* Capua in Campania 53
Caput Cillanum in Maur. Cæs. 112
Carallis in Sardinia. 66
Carallus in Pamphyl. 240
Carcabia in Bizacena 107
Carcaso in Prov Narbon. 155
Carina in Brutia 60
Carleona in Britannia 163
Carnutum in Prov Senonensi 152
Carpasia in Cypro. 297
Carpathus in Insulis Cyclad 238
Carpentoracte in Prov. Arelat. 146
Carpis in Pannon, infer 74
Carpis in Prov. Proconf 90
Carræ in Osrhoëna 292
Carsia in Prov. Corinthi 200
Cartenna in Maur Cæs. 113
Carteriopolis in Cypro 297
Carthago in Prov Proconsulari 87
Carthago in Prov Carthag. 178
Carystus in Prov Corinthi. 199
Casæ Madianæ in Numidia. 97
Casæ Nigræ in Numidia. 99
Casæ Calaneæ in Numid. 101
Caschara in Mesopotamia. 293
Cassandria in Prov Thessalon 196
Cassinum in Campania. 53
Cassium in Augustamn. prima 269
Cassus in Pamphyl 240
Castabala in Cilicia secunda. 289
Castellum in Numid 101
Castellum Titulianum in Num 98
Castellum in Maur. Sitif 111
Castellum Medianum in Maur Cæs 112
Castellum Tetraportiense in Maur. Cæs 113
Castellum in Maur Cæs 115
Castellum Ripense in Maur Cæsariensi. 116.
Castellum Jabaritanum in Maur Cæs. 117
Castellum minus in Maur Cæs. 117
Castra Nova in Maur Cæs. 115
Castra Seberiana in Maur. Cæs. 117
Castrum in Bizacena 109
Castrum Uceciense in Prov. Narbon 155
Castrum Martis in Prov. Sardicensi. 202
Castulo in Prov Carthag 179
Casula in Prov. Proconf 92
Casulæ Carianæ in Bizacena. 108
Carabita in Maur. Cæs. 115
Catana in Sicilia. 66
Catra vel Castra in Maur Cæs 115
Catvellaunorum Civitas in Provincia Remensi 148
Catula in Maur Cæs. 114
Caunus in Lycia. 239
Cauria in Lusitania. 181
Cebaradefa in Bizacena. 106
Cebarsusis in Bizacena. 102
Celenderis in Isauria. 290
Celia in Pann. super 75
Celina in Venetia 65
Cellæ in Prov Proconf. 91
Cellæ in Bizacena 103
Cellæ in Maur. Sitif. 110
Cemelenensis Civitas in Prov. Ebredunensi 156
Cenculiana in Bizacena. 109
Centum Cellæ in Tuscia. 48
Ceneta in Venetia. 64
Cenomanorum Civitas in Prov. Turon 150
Centenaria in Numid. 96
Centuria in Numidia. 99
Centurio in Numidia. 99
Centuria in Numid. 97
Cepha in Mesopot 293
Cephalenia in Epiro Vet. 198
Ceramus in Hellesponto. 230
Ceramus in Caria. 237
Cerasa in Lydia. 235
Cerasus in Ponto Polem. 249
Cerillus in Brutia. 59
Celtrus in Isauria. 291
Cethaquensusce in Numid. 97
Chæretapa in Phryg. Pacat. 231
Chalcedon in Bithynia. 251
Chalcis in Prov. Corinthi. 200
Chalcis in Syria prima. 287
Charadra in Isauria. 291
Cherronesus in Prov. Cretæ. 201
Chersonnesus in Eur. Thr 223
Chersonus in Scythia. 225
Chios in Insulis Cyclad. 237
Choma in Lycia. 239
Chytrus in Cypro 297
Cibalis in Pann infer. 74
Cichirus in Provincia Nicopolitana. 207
Ciscissa in Cappad 1. 245
Cisita in Prov. Proconf. 90
Cidamus in Maur Sitif. 110
Cidissi in Phryg Pacat. 230
Cilibia in Bizacena. 102
Cinabotium in Phryg Sal 234
Cinna in Galat. 1 249
Cingulum in Piceno Suburbic 55
Circesia in Osrhoena. 292
Circinita in Bizacena. 109
Cirta in Numidia. 93
Cissæ in Maur Cæs. 112
Citium in Cypro. 296
Quintuturbo in Prov. Proconf 92
Cius in Bithynia 252
Claudiopolis in Honoriade. 251
Claudiopolis in Isauria. 291
Clazomene in Asia. 228
Cleopatris in Ægypto prima. 269
Clisma in Arcadia. 271
Clusium in Tuscia. 48
Clypea in Prov Proconf. 91
Cocusum in Armenia 2. 248
Codrus in Pamphylia 250
Cœlos in Europa Thraciæ. 223
Colibrassus in Pamphyl 240
Colobrassus in Pamph. alt 241
Colonia in Britan. 163
Colonia in Cappad 3 247
Colonia Agrippina. 147
Colophon in Asia 228
Colossa in Phryg Pacat. 232
Columnæ in Maur Cæs. 112
Comacula in Flaminia. 63
Comæa in Mœsia infer. 203
Comana in Armenia secunda. 248
Comana Pontica in Pont Pol 250
Commacum in Pamphyl alt 242
Comoara in Phœn Libani 295
Complutum in Prov Carthag. 178
Comum in Liguria. 61
Concordia in Venetia. 64
Conimbrica in Gallecia Bracarensi 180
Consentia in Brutia. 59
Conforannorum Civitas in Prov. Elusana 154
Constantia in Numidia. 95
Constantia in Prov Rothom. 150
Constantia in Maxim. Seq. 152
Constantina in Cypro 296
Constantine in Arab Petræa. 296
Convenarum Civitas in Prov. Elusana. 154
Coprithis in Ægypto prima. 268
Coptus in Theb. secunda. 272
Coracesium in Pamphyl. 240
Coracesium in Pamphyl. alt 241
Corada in Phœn Libani 295
Corbasa in Pamphyl. altera 241
Corcyra in Prov Nicopol. 198
Corduba in Prov Bæt. 181
Cordylus in Pamphyl alt. 242
Coricus in Cilicia prima. 289
Corinthus in Prov. Corinthi. 199
Corisopitum in Prov Turon. 152
Corna in Lycaonia. 245
Cornetum in Tuscia. 49
Corniculana in Maur Cæs. 117
Corone in Prov. Corinthi. 199
Cortona in Tuscia. 48
Corydalla in Lycia. 239
Cos in Insulis Cyclad. 237
Cosilianum in Lucania. 60
Corana in Pamphylia 240
Cotenopolis incert. position in Ægypt. 274
Cotyæum in Phryg. Sal. 234
Covium in Maur Sitif. 111
Cous in Pamphil. altera. 251
Cratia quæ & Flaviopolis in Honor 251
Cremona in Liguria. 61
Crepedula in Bizacena. 104
Crotona in Brutia 59
Cubdis in Prov Proconsul. 92
Cufruta Bizacena 109
Cuiculum in Numidia. 94
Culliceanus in Numidia. 94
Cullu in Numidia. 94
Culsita in Prov Proconf. 90
Cululi in Bizacena. 107
Cuma seu Cymæ in Asia 228
Cumæ in Campania 53
Cupersanum in Apulia 57
Curbi in Prov Proconf. 90
Cures in Valeria. 56
Curia in Rhætia prima. 62
Curium in Cypro. 296

Curta in Pannonia infer. 74
Cusa in Thebaide prima. 272
Cybira in Caria. 236
Cybistra in Cappad secunda. 246
Cydonia in Prov. Cretæ. 201
Cyla in Europa Thraciæ. 223
Cynopolis in Arcad 272
Cynus in Ægypto secunda. 271
Cypera in Prov. Larissena. 197
Cypsela in Rhodope. 225
Cyrene in Libya Pentap. 273
Cyrrhus in Euphratensi 291
Cysamus in Prov. Cretæ. 201
Cyzicus in Hellesponto. 229

D.

DAblis in Bithynia. 252
Dadibra in Paphlag. 251
Daldus in Lydia. 235
Dalisandus in Isauria 291
Damascus in Phœn. Libani. 294
Damatcore in Numidia. 101
Danaba in Phœn. Libani. 295
Darantasia in Alpibus Graiis. 147
Dardanum in Hellesponto. 229
Darnis in Libya secunda. 274
Dausara in Osthoëna. 293
Deborus in Macedonia. 196
Decoriana in Bizacena. 104
Delos in Insulis Cyclad 238
Demetriæ in Thessalia. 197
Derbe in Lycaonia. 244
Dertona in Alpibus Cottiis. 61
Dertosa in Prov. Tarrac. 182
Develtus in Hæmimo. 224
Dia in Prov. Arelat. 146
Diana in Numidia 94
Dianium in Prov. Carthag 179
Dicea in Bizacena. 103
Dicrozanabrus in Pamphyl 241
Dinia in Prov Ebredunensi. 156
Diocæsarea in Isaur 290
Diocletiana in Provincia Dardaniæ. 203
Diocletianopolis in Thracia. 224
Dioclia in Phryg Pacat. 231
Dionysiana in Bizacena. 108
Dionysias in Arab Petræa 296
Dionysiopolis in Prov. Mœsiæ inferior. 203
Dionysiopolis in Phryg. Pacat altera. 232
Diospolis in Thracia 224
Diospolis in Ægypto secunda 271
Diospolis parva in Thebaide secunda. 273
Diospolis in Palæst. prima 305
Diospontum in Armenia secunda. 248
Disthis in Libya Pentap 274
Dium in Prov. Thessalon. 196
Doara in Cappad. 2. 246
Doara in Cappad 3. 247
Docimæum in Phryg. Salut. 234
Doclea in Dalmatia. 76 unde transfer in Prov Prævalit 202
Dodonea in Prov. Nicopolit. 198
Dola in Prov Turon. 151
Doliche in Euphrat 292
Domitiopolis in Isauria. 290
Dora in Palæst prima. 305
Dorcinca in Britannia. 164
Dorovernum in Britannia. 163
Dorylæum in Phryg Salut. 233
Drasiliana in Numidia. 94
Drusipara in Europa Thraciæ 223
Duassedensis in Prov Proconf 90
Duæsenepsaltinæ in Prov. Proconf 93
Dumium in Gallecia Bracar. 180
Dummok in Britan 164
Dura in Bizacena. 108
Durostorum in Mœs infer. 203
Dyrrachium in Epiro nova. 200

E.

EBoracum in Britannia. 163
Ebredunum in Provincia Ebred. 156
Ebroica in Prov. Roth. 150
Echinus in Prov Larissena. 197
Edessa in Osrhoena. 292
Egabro in Prov Bætica. 182
Egara in Prov. Tarrac. 182
Egara in Phryg Pacat. 231
Egita in Prov Lusitan. 181
Egnatia in Apulia. 57
Egnatia in Bizacena. 108
Eguge in Prov Proconsul. 93
Elaua in Arab. Petræa. 296
Elatia in Prov. Corinthi. 200
Elæa in Asia 226
Elbora in Prov Lusitan. 181
Elearchia in Ægypto secunda. 270
Elefantaria in Maur Cæs 116
Elesina in Ægypto incertæ position. 274
Eleuthera in Prov Cretæ 201
Eleutheropolis in Palæstina prima. 306
Elia in Palæst prima. 306
Eliberi in Prov Bætica. 182
Elibia in Prov Proconf. 52
Elocrota in Prov Carthag. 179
Elusa in Prov. Elusana 154
Eluza in Palæst. tertia. 308
Emetira in Prov. Lusitaniæ. 181
Emesa in Phœn Liban. 294
Ementiana in Maur Sitif. 111
Eminium in Hispania incertæ positionis 183
Emona in Histria. 65
Emporiæ in Prov Tarrac 182
Engolismensium Civitas in Prov. Burdigal. 153
Epidaurus in Dalmatia. 76
Ephesus in Asia. 226
Epiphania in Syria secunda. 288
Epiphania in Cilicia secunda. 289
Eporedia in Liguria. 60
Equizotum in Maur Sitif. 111
Ergavica in Prov Carthag. 179
Erisi in Caria 237
Erra in Arab. Petr 296
Erymne in Pamphyl 240
Erythra in Libya Pentap 273
Erythræ in Asia 228
Esbus in Arab. Petræa. 295
Etene in Pamphyl 240
Euarius in Phœn. Libani 295
Eusza in Asia. 227
Eucharpia in Phryg. Salut. 233
Eudala in Prov Proconsul. 92
Eudocias in Lycia. 239
Eudoxias in Pamphyl. 241
Eudoxiopolis in Pisidia. 242
Eugubium in Umbria 51
Eumenia in Phryg Pacat 231
Euria in Prov. Nicopolitana. 198
Europus in Euphrat. 292
Evusum in Sardinia. 63

F

FÆsulæ in Tuscia. 49
Faleronia in Piceno Suburbicario 54
Fallaba in Maur Cæs. 116
Fanum Jovis in Asia 228
Fanum Fortunæ in Piceno Annonario. 54
Fatum in Numidia 102
Favencia in Flaminia 63
Faustinopolis in Cappad. 2. 246
Febianum in Bizacena. 106
Feltria in Venetia. 64
Feradimaja in Bizacena. 104
Feradi minus in Bizacena. 104
Ferentium in Tuscia. 47
Ferentinum in Campania. 51
Fessesta in Numid 101
Ficociæ in Flaminia 62
Ficus in Maur. Sitif. 109
Fidene in Valeria. 55
Fidolonia in Maur Cæs 114
Filace in Bizacena. 109
Firmum in Piceno Suburbic. 55
Flagonitis incert. position. in Ægypto. 274
Flaviopolis in Cilicia secund. 289
Flenucleta in Maur. Cæs. 117
Florentia in Tuscia. 49
Florianum in Maur Cæs. 112
Flumenzerita in Maur. Cæs 114
Flumen Piscis in Maur Sitif. 110
Foratiana in Bizacena. 106
Forme in Numidia 102
Forme alia in Numid. 102
Formiæ in Campania. 52
Forontoniana in Bizacena. 108
Forum Claudii in Tuscia. 49
Forum novum in Umbria. 50
Forum Flaminii in Umbria. 50
Forum Sempronii in Piceno Annonario 54
Forum Cornelii in Flaminia 63
Forum Livii in Flaminia 63
Forum Populi in Flaminia. 62
Forum Julii in Histria. 65
Forum Trajani in Sardinia. 67
Forum Julii in Prov Aquensi. 155
Frequentum in Samnio. 57
Frontæ in Maur Cæs. 117
Frontoniana in Bizacena. 108
Fulginum in Umbria. 50
Fundi in Campania. 52
Furconium in Valeria. 56
Furni in Prov. Proconf. 88
Fussala in Numidia. 97

G.

GAbala in Lydia. 235
Gabala in Theodoriade. 288
Gabalum in Prov. Bitur 153
Gabbus in Syria prima 287
Gabii in Campania. 51
Gadamusa in Maur. Sitif. 110
Gadora in Palæst. secunda. 307
Gangra in Paphlag 250
Garbis in Numidia. 100
Gargara in Asia. 226
Garra in Maur Cæs. 116
Garriana in Bizacena. 109
Gasauphala in Numidia. 95
Gatiana in Bizacena. 103
Gaulum Ægypto incert. pos. 274

Gavæ

Gavæ in Ægypto incertæ pos. 274
Gaudiabe in Numidia. 100
Gauriana in Numidia. 101
Gauvarita in Bizacena. 107
Gaza in Palæstina prima 306
Gegita in Mauritania Sitif. 110
Gemellæ in Numidia. 94
Geneva in Prov. Viennensi. 147
Genua in Alpibus Cottiis. 61
Geone in Pamphyl. altera. 242
Gerara in Palæst. 1. 306
Gerasa in Arab. Petr. 295
Germa in Hellesp. 229
Germania in Numidia. 100
Germanica in Euphrat. 292
Germanicopolis in Isaur. 291
Gerrum in Augustamn. prima. 270
Gerunda in Prov. Tarrac 182
Gilba in Numidia. 98
Gilba in Numidia. 101
Gira in Numidia. 101
Girba in Tripol 117
Girumons in Maur. Cæs. 114
Girus Marcelli in Numidia. 98
Girus Tatasi in Numid. 101
Gisipa in Prov. Procons. 90
Giutrambacaria in Prov. Procons. 93
Glannatina Civitas in Prov. Ebredunensi 156
Gnossus in Prov. Cretæ. 201
Gnydus in Caria 237
Gomphi in Prov. Larissena 197
Gordus quæ postea Juliopolis in Lydia. 235
Gordus in Bithynia alt. 252
Gortenus in Pisidia. 243
Gortyna in Prov. Cretæ. 201
Gradus in Veneria 64
Gratianopolis in Maur. Cæs. 113
Gratianopolis in Prov. Vien. 147
Gravisca in Tuscia. 49
Grumentum in Lucania. 60
Gummita in Bizacena. 107
Gunagita in Maur. Cæs. 116
Guncla in Prov. Proconsulari. 89
Gurgaita in Bizacena. 106
Gurgites in Maur. Cæs. 112
Gypsaria in Maur. Cæs. 115

H.

Hadria in Piceno Suburbic. 55
Hadria in Flaminia. 63
Hadriana in Bithynia. 252
Hadrianopolis in Hæmimonte 224
Hagulstadia in Britan. magna. 164
Harpasa in Caria 236
Helena in Prov. Narbon. 1. 155
Helia in Bizacena. 107
Helice in Prov. Corinthi. 199
Heliopolis in Augustamn. 2. 270
Heliopolis in Phœnic. Libani 294
Hellene in Lydia. 236
Hellenopolis in Bithynia. 252
Helmham in Britannia. 164
Hephæstia in Maced. 197
Hephæstus in Augustamnica 1. 269
Heraclea in Maced. 197
Heraclea in Europa Thraciæ. 223
Heraclea in Lydia. 235
Heraclea Latmi in Caria. 236
Heraclea Salbaci in Caria. 236
Heraclea Ponti in Honoriade 251
Heraclea in Prov. Arcadiæ 271
Herdonia in Apulia. 57
Herefordia in Britannia. 164
Hermiana in Bizacena 104
Hermonthes in Thebaide secunda. 272
Hermopolis in Ægypto prima. 268
Hermopolis in Thebaide prim. 272
Hermopolis in Isauria 291
Herpis in Maur. Cæs. 115
Hierapetra in Prov. Cretæ 201
Hierapolis in Phryg. Pacat. alt. 232
Hierapolis in Isauria. 291
Hierapolis in Euphrat. 291
Hiericho in Palæst. prima. 306
Hierocæsarea in Lydia. 235
Hierusalem in Palæst. 305
Hilta in Prov. Proconsul. 92
Himerius in Osrhoena. 293
Hippa in Maur. Sitif. 111
Hippo-Zarito in Prov. Procons. 89
Hippo-Regius in Numidia. 95
Hippus in Palæst. secunda. 307
Hipsele in Thebaide prima 272
Hipsus in Phrygia Salutari. 233
Hircanus in Lydia. 235
Hirina in Bizacena. 107
Hispalis in Bætica. 181
Hispellum in Umbria. 50
Hizirzada in Numidia. 98
Honomada in Lycaonia 244
Horrea in Maur. Sitif. 110
Horrea Cœlia in Bizacena. 102
Horta in Prov. Procons. 93
Hortanum in Tuscia. 48
Hyda in Lycaonia 244
Hydmautus in Lycaonia. 245
Hydrax in Libya Pentap. 273
Hydruntum in Calabria. 58
Hypæpa in Asia. 226

I.

Iabruda in Phœnic. Liban. 294
Jadera in Dalmat. 76
Jamnia in Palæst. prima. 305
Jassus in Caria. 237
Iborea in Helenop. 250
Iconium in Lycaonia. 244
Icosium in Maur. Cæs. 112
Ida in Maur. Cæs. 113
Ida in Maur. Cæs. 116
Idassa in Numid. 97
Idicra in Numidia 94
Jerafita in Maur. Sitif. 110
Igilgili in Maur. Sitif. 110
Ilerda in Prov. Tarrac 182
Ilipa in Bætica. 181
Illici in Prov. Carthag. 179
Ilistrum in Lycaonia. 244
Illiturgi in Hisp. incertæ posit. 183
Ilium in Hellesp. 229
Iluza in Phryg. Pacat. 231
Interamna in Umbria. 50
Interamnia in Piceno Suburbicario 54
Joppe in Palæstina prima. 305
Jotape in Isauria 290
Irenopolis in Cilicia 2. 289
Irenopolis in Isaur. 291
Iria Flavia in Gallecia Lucen. 180
Irpiniana in Bizacena. 105
Isaura in Lycaonia. 245
Iscus in Prov. Sardicensi. 202
Istonium in Sammio. 57
Ita in Maur. Cæs. 114
Italica in Bætica. 181
Itoana in Phryg. Pacat. 230
Jubaltiana in Bizacena. 108
Jubeclidia in Bizacena. 103
Juliopolis in Galat. 1. 249
Julium Carnicum in Venetia. 64
Junca in Bizacena. 107
Junca in Maur. Cæs. 117
Junopolis in Paphlag. 251
Justinopolis in Cappad. 2 246
Juvavia in Norico. 75

L.

Labdia in Maur. Cæs. 115
Lacedæmon in Prov. Corinthi 199
Lacobriga in Hisp. incert. posit. 183
Lactoratium in Prov. Elusana 154
Lagania in Pamphyl. altera. 242
Lamasua in Numidia. 100
Lambæsa in Numid. 96
Lambiri in Numid. 94
Lamecum in Gallec. Bracar 180
Lamsua in Numid 101
Lamia in Prov. Lariss. 198
Lamiggiga in Numid. 100
Lamiggiza in Numid. 100
Lampsacus in Hellesp. 229
Lamforte in Numid. 97
Lamus in Isauria. 290
Landava in Britannia 163
Lanobra in Hisp. incert. posit. 183
Laodicea in Phryg. Pacat. 230
Laodicea in Pisidia 243
Laodicea in Theodoriade. 288
Laodicea in Phœnic. Libani. 294
Lapda in Prov. Procons. 89
Lapidia in Maur. Cæs. 113
Lapithus in Cypro 296
Lappa in Prov. Cretæ. 201
Laranda in Lycaonia. 244
Lares in Numidia. 94
Larissa in Prov. Larissena. 197
Larissa in Syria secunda. 283
Lascara in Prov. Elusana. 154
Latopolis in Thebaide secunda. 272
Laudunum Clavatum in Prov. Remensi 148
Laverrica in Hisp. incert. posit. 183
Lavici in Campania. 51
Laureacum in Norico. 75
Laus Pompeia in Liguria. 61
Lauzadæ in Isauria. 291
Lebedus in Asia. 228
Ledra in Cypro. 297
Legæ in Numid. 99
Legæ alias Legiæ in Numid. 101
Legio in Gallec. Bracar 180
Lemandus in Libya Pentap. 273
Lemelesi in Maur. Sitif. 111
Lemfocta in Maur. Sitif. 109
Lemovica in Prov. Bitur 153
Leontini in Sicilia. 65
Leontopolis in Augustamn. 2 270
Leosita in Maur. Cæs. 114
Leptis minor in Bizacena. 104
Leptis magna in Tripol. 117
Lesvita in Maur. Sitif. 110
Lete in Prov. Thessalon. 197
Letus in Ægypto prima. 268
Leuce in Calabria. 58
Lexobia in Prov. Turon. 151
Lexovium in Prov. Rothom. 150
Libertina in Prov. Procons. 92
Libias in Palæstina prima. 306
Lichfeldia in Britannia. 164
Lidda in Palæstina 1. 309

Lima-

Lamata in Numidia. 95
Limenopolis in Pisidia. 243
Limmica in Bizacena. 107
Limyra in Lycia. 238
Lindisfarnia in Britan 164
Lindo-Colina in Britan 164
Lingonum civitas in Prov Lugdunensi. 149
Linoe in Bithynia 2. 252
Lipara in Sicilia 66
Lissus in Prov. Præval. 202
Lista in Valeria. 56
Λίστρον in Prov. Epiri Novæ 201
Literuum in Campania. 53
Locri in Brutia 59
Londinum in Britannia. 163
Loryma in Caria. 237
Luca in Tuscia. 49
Lucus Augusti in Gallecia Lucensi. 180
Lugdunum in Prov. Lugdun. 149
Lugura in Numidia. 99
Luna in Tuscia. 49
Luteventium civitas in Prov Narb. 155
Lybias in Isauria. 291
Lycopolis in prima Thebaide. 272
Lychnidus in Epiro Nova. 200
Lylibæum in Sicilia. 65
Lypia in Calabria. 58
Lyrbæ in Pamphylia. 240
Lysias in Phryg Salut 233
Lysimachia in Europa Thrac. 223
Lysinia in Pamphyl. alt. 242
Lystra in Lycaonia. 244

M

MAcama in Maur Cæs 127
Macomades in Numid. 96
Macri in Maur. Sitif 210
Macriana in Bizacena. 106
Macriana in Maur Sitif. 110
Mactaris in Bizacena 104
Mada in Numid. 101
Madassumma in Bizacena. 108
Madaurus in Numid. 98
Mæonia in Lydia 235
Magalona in Prov. Narbon. 155
Magidis in Pamphylia altera. 241
Magnesia Mæandri in Asia. 226
Magnesia Sipyli in Asia. 228
Magnetum in Hisp incertæ positi. 183
Majuca in Maur Cæs. 127
Majuma in Palæstina prima. 305
Malaca in Prov. Bætica. 182
Malliana in Maurit Cæs. 113
Mallus in Cilicia prima. 289
Malus in Pisidia 243
Mamilia in Maur Cæs. 112
Manaccenseri in Maur Cæs. 116
Manturanum in Tuscia 49
Maraggania in Prov. Proconf. 91
Maragui in Bizacena. 106
Marazana in Bizacena. 105
Marciana in Lycia. 239
Maricopolis in Osrhoëna. 293
Marculita in Numidia. 100
Mareotis in Ægypto prima. 269
Margus in Prov. Dardaniæ. 203
Mariama in Syria secunda. 288
Mariana in Corsica. 67
Marianopolis in Euphrat. 292
Marianum in Venetia 64
Marmarica in Lybia altera. 274
Maronia in Rhodope 225
Marathon in Prov Corinthi. 200
Marovana in Maur Sitif. 110
Marsi in Valeria. 56
Martianopolis in Prov. Moesiæ infer. 203
Martyropolis in Mesopot. 293
Masclians in Bizacena. 103
Mascula in Numidia. 96
Massilia in Prov Arelatensi. 146
Massimana in Bizacena. 105
Mastaura in Asia 226
Mastaura in Lydia. 235
Mastaura in Lycia. 238
Masucaba in Maur Cæs. 113
Mataria in Bizacena. 105
Matelica in Piceno Suburbic. 55
Materiana in Bizacena. 107
Mathara in Numid. 98
Matiana in Prov. Proconf. 92
Matisco in Prov. Lugdunensi. 149
Maturbum in Maur. Cæs. 112
Maura in Maur. Cæs. 127
Mauriana in Maur Cæs. 115
Mauriana in Prov. Viennensi. 147
Maxentiana in Numid. 100
Maximianopolis in Arabia Petræa. 296
Maximianopolis in Palæst. 2. 307
Maximianopolis in Rhodope. 225
Maximianopolis in Pamphylia altera. 241
Maximianopolis in 2. Theb. 272
Maxita in Maur Cæs. 116
Maxula in Prov. Proconsulari 88
Mazaca in Numidia. 99
Medava in Arab. Petræa. 295
Medianæ in Maur. Sitif. 109
Medianum in Bizacena. 102
Mediolanum in Liguria. 60
Mediomatricum in Prov. Trevir. 148
Megalopolis in Prov Corinthi. 199
Megara in Prov Corinthi. 200
Meglapolis in Prov. Proconf. 91
Melduorum civitas in Prov. Senon 152
Melfia in Apulia 58
Melichuza in Maur. Sitif. 111
Melita in Sicilia 66
Melitene in Armenia. 2. 247
Melitopolis in Hellesp 229
Melos in Insulis Cyclad. 238
Melzita in Prov. Proconf 89
Membresa in Prov Proconf. 89
Membro in Prov. Proconf. 89
Memphis in Prov. Arcad. 271
Menelais in Ægypto prima. 269
Menephessa in Bizacena. 105
Menevia in Britannia. 163
Mennith in Palæst. secunda. 307
Meniesa in Prov Carthag 179
Mesembria in Prov Hæmim 224
Messana in Sicilia. 66
Messene in Prov Corinthi 199
Metæ in Numidia. 98
Metagonium in Maur. Cæs. 117
Metelis in Ægypto prima. 268
Metrocomia in Palæst. tert. 308
Metropolis in Asia 227
Metropolis in Prov. Larissena. 198
Metropolis in Pisidia 243
Metymna in Insula Lesbo. 238
Mevania in Umbria. 50
Mibiarcesis in Bizacena. 102
Midaium in Phrygia Salut. 233
Midila in Numidia 98
Midila in Bizacena. 103
Migirpa in Prov. Proconf 90
Miletus in Caria 237
Milevi in Numidia 101
Mileum in Numidia. 94
Mimiana in Bizacena. 106
Minisus in Mesopot 293
Minna in Maur Cæs. 112
Minorica in Sardinia. 67
Minturnæ in Campania. 53
Minciana in Bizacena. 103
Misenum in Campania. 52
Misthium in Lycaonia. 245
Misua in Prov. Proconf. 90
Mocissus in Cappad 3 246
Moguntiacum in Germanica prima. 148
Monte in Numidia. 97
Mopsuestia in Cilic. 2. 289
Moroteonta in Bizacena. 107
Mostena in Lydia. 235
Mosynus in Phrygia Pacatiana altera. 233
Moxorita in Numidia. 99
Mozota in Maur Sitif. 111
Mulia in Numidia. 100
Mulita in Prov. Proconf. 93
Municipia & Gemisiæ in Bizac. 106
Municipitogia in Prov. Proconf. 92
Municipium Canapium in Proc. 92
Municipium in Numidia. 96
Muranum in Brutia. 59
Murconium in Maur. Cæs. 116
Mursa in Pann. infer. 74
Murustaga in Maur. Cæs. 116
Musti in Numidia. 99
Murecita in Maur. Cæs. 115
Mutina in Æmilia. 63
Muiugenna in Numidia. 95
Muzua in Prov. Proconf. 91
Muzuca in Bizacena. 105
Myndus in Caria. 237
Myra in Lycia. 238
Myrrhyna in Asia. 226
Myrum in Phrygia Salut. 233
Mytilene in Insula Lesbo 238

N

NAbala in Maur Cæs. 117
Nacolia in Phryg. Salut 233
Naissus in Prov. Sardicensi. 202
Namnetum civitas in Provinc. Turon. 150
Nara in Bizacena. 103
Narangara in Numidia. 99
Naratcata in Numidia. 100
Narbo in Prov. Narbon. 154
Narnia in Umbria 50
Nasbinca in Maur Cæs. 114
Natio in Bizacena 106
Naucratis in Ægypto prima 268
Naulochus in Asia. 228
Naupactus in Prov. Corinthi. 199
Naxus in Insulis Cyclad. 237
Nazianzum in Cappad. 3. 246
Nea in Phryg. Pacat. 231
Neapolis in Campania. 52
Neapolis in Prov. Proconf. 90
Neapolis in Prov Thessal. 196
Neapolis in Caria. 236
Neapolis in Pisidia. 242
Neapolis in Arab Petr. 295
Neapolis in Palæst. prima. 306

Nebium in Corsica 67
Nemausum in Prov Narbon 155
Neocæsarea in Ponto Polem 249
Neocæsarea in Bithynia. 252
Nepe in Tuscia. 47
Nephelis in Isauria. 291
Nepeita in Bizacena. 103
Nerium in Calabria. 58
Nessyna in Prov Dardaniæ. 203
Nesus in Lycia. 239
Niba in Numidia. 96
Nibe in Arab Petræa. 295
Nicæa in Prov Ebredun. 156
Nicæa in Bithynia alter 252
Nicephorium in Osrhoena. 292
Nicium in Ægypto prima. 268
Nicomedia in Bithynia. 251
Nicopolis in Prov. Nicopol. 198
Nicopolis in Prov. Mœs. inf 203
Nicopolis in Thracia 224
Nicopolis in Armenia 1. 247
Nicopolis in Palæst. prima 305
Nicotera in Brutia 59
Nilopolis in Prov Arcad. 271
Nisibis in Mesopot. 293
Nitria in Ægypto prima 269
Nivernum in Prov Senon 152
Noba-barbara in Numidia. 97
Noba-Cæsaris in Numidia 97
Noba Germania in Numid. 97
Nobalicia in Maur. Sitif. 111
Nobas-Parsa in Numidia. 94
Nobasina in Numidia. 98
Nobica in Maur. Cæs. 117
Nola in Campania. 53
Nomentum in Valeria. 55
Nova in Venetia. 64
Nova Aula in Asia 227
Novæ in Maur Cæs. 114
Novæ in Prov Mœsiæ infer. 203
Novana in Liguria. 61
Noviodunum in Pann infer. 74
Noviodunum in Provincia Romensi. 148
Nucena in Umbria. 51
Numana in Piceno Suburb. 55
Numidia in Maur Cæs. 116
Nummula in Prov. Proconf 93
Nursia in Valeria. 55
Nyssa in Asia. 227
Nyssa in Cappad. prima. 245

O.

OAsis in Thebaide prima 272
Obba in Maur Cæs. 112
Oborita in Maur Cæs. 115
Occa in Hellesp 229
Ocriculum in Umbria. 50
Octabium in Bizacena. 104
Octabum in Numidia. 97
Octabum in Bizacena. 104
Octodurum in Alpibus Grais 147
Odessus in Prov. Mœsiæ infer. 203
Oea in Tripol 117
Oenanda in Lycia. 240
Ofita in Prov Proconsulari. 92
Olbia in Pamphylia altera 241
Olbea in Libya Pentapol. 274
Olbus in Isaur. 291
Olero in Prov Elusana. 154
Oliva in Maur Sitif 111
Olympus in Lycia. 238
Olysippo in Prov. Lusit 181
Ombi in Thebaide secunda. 273
Onasade in Lycaonia. 244
Onosarta in Syria prima. 287
Onii in Augustamn secunda. 270
Onuphis in Ægypto prima. 269
Opitergium in Venetia 65
Oppenus in Bizacena. 109
Oppidum novum in Mauritan Cæsariensi. 115
Oppinum in Maur. Cæs 126
Opus in Prov Corinthi. 200
Orcades in Britannia. 165
Orcistus in Galatia secunda. 249
Oreslis in Brutia. 59
Oreium in Prov Carthag. 179
Oreum in Prov. Corinthi. 199
Orgellum in Prov. Tarrac. 183
Orthosia in Phœn r 294
Orthosias in Caria 236
Ortona in Samnio. 57
Osca in Prov. Tarrac. 182
Ossismorum Civitas in Provincia Turon. 151
Ospitum in Numidia. 100
Ossonaba in Lusitan. 181
Ostia in Campania. 51
Ostracina in August. prima. 269
Otrum in Phryg Salut. 234
Ovilabis in Norico. 75
Oximum in Prov Rothom 150
Oxoma in Prov Carthag 178
Oxyrincus in Prov. Arcadiæ. 271

P.

PAchnemunis in Ægyp. 2. 270
Pæstum in Lucania. 60
Palæopolis in Asia. 228
Palæopolis in Pamphyl. altera. 241
Palebisca in Libya Pentapol 274
Pallentia in Prov. Carthag 178
Palma in Sardinia. 67
Palmyra in Phœn. Libani. 294
Paltos in Theodoriade. 288
Palius in Syria prima. 287
Pamaria in Mauri Cæs. 113
Pampilona in Prov Tarrac. 182
Panæphysus in August. prima. 269
Panatoria in Maurit. Cæsar. 114
Paneas in Phœn prima. 294
Panemoticus in Pamphyl-alt. 242
Panium in Europa Thraciæ. 223
Panopolis in Theb. prima. 272
Panormus in Sicilia 66
Paphos in Cypro 296
Papia in Prov. Proconsulari. 90
Pappa in Lycaonia. 245
Paretonium in Libya secun. 274
Parlaus in Pisidia. 243
Paralus in Ægypto secunda. 271
Parallus in Prov. Arcad 271
Parembola in Arab Petr. 296
Parentium in Histria. 65
Parisii in Prov Senonensi. 152
Parsium in Prov Proconf. 91
Parium in Hellesp. 230
Parma in Æmilia. 63
Parnassus in Cappad. 2 247
Paræcopolis in Prov Thessal. 196
Paros in Insulis Cyclad. 237
Partenium in Maur. Sitif. 110
Patara in Lycia. 239
Patavium in Venetia. 63
Patavium in Bithynia. 252
Patræ in Prov. Corinthi 199
Pausola in Piceno Suburb. 54
Pautalia in Prov. Dardaniæ. 203
Pax Julia in Prov. Lusit. 182
Pederodiana in Bizacena. 105
Pella in Palæstina secunda. 307
Pelte in Phryg Pacat 231
Penenesus in Pamphyl altera 241
Pelusium in Augustamn. 1. 269
Pepere in Asia. 228
Peradamium in Bizacena. 104
Perdices in Maur Sitif. 109
Pergæ in Pamphyl altera. 241
Pergamus in Asia. 227
Perre in Euphrat 292
Perte in Lycaonia. 245
Perusia in Tuscia. 48
Pessinus in Galatia secunda 249
Petenisus in Galatia secunda. 249
Petovium in Norico 75
Petra in Palæst. prima 306
Petra in Palæstina tertia. 307
Petrocorium in Prov Burdig. 154
Phacusa in Augustamn. 1. 269
Phæno in Arab. Petr. 296
Phalaris in Tuscia. 47
Pharan in Palæst. tertia. 308
Pharbæthus in Augustamn. 2. 270
Phaselis in Lycia. 239
Phausania in Sardinia. 67
Phellus in Lycia. 239
Phenon in Palæstina tertia. 308
Philadelphia in Lydia. 234
Philadelphia in Isaur. 290
Philadelphia in Arab Petræa. 295
Philippi in Provincia Thessalonicensi 196
Philippopolis in Thracia. 224
Philippopolis in Phryg. Pacat. 232
Philippopolis in Arab. Petr 295
Philomelium in Pisidia. 243
Phocæa in Asia 228
Phœnicia in Prov Nicopol. 198
Phœnica in Epiro vet. 199
Phragonea in Ægypto secun. 270
Phthenoti in Ægypto prima. 269
Phylæ in Theb secunda. 273
Pia in Prov Proconsulari. 92
Pictavi in Prov. Burdigal 153
Pinna in Piceno Suburbicario. 54
Pionia in Hellesponto. 230
Pisæ in Tuscia. 49
Pisaurum in Piceno Annonar. 54
Pisinda in Pamphyl. altera. 242
Pitane in Asia 226
Pitinum in Valeria. 56
Placentia in Æmilia. 63
Platææ in Prov Corinthi. 200
Plotinopolis in Hæmimonto. 224
Podalæa in Lycia. 238
Pœmanium in Hellesp. 229
Pola in Histria. 65
Polemonium in Ponto Polem 250
Polybotus in Phryg Salut. 233
Polymartium in Tuscia. 48
Pompejopolis in Paphlag. 251
Pompejopolis in Cilicia 1 288
Populonia in Tuscia 49
Porphyrium in Phœn 1. 294
Porthmus in Prov. Corinthi. 199
Portucale in Gallecia Bracar. 180
Portus Augusti in Tuscia. 47
Potentia in Piceno Suburb. 55
Potentia in Lucania. 60
Præcausa in Bizacena. 109
Præconnesus in Hellesponto. 230
Præneste in Valeria. 56
Prænetum in Bithynia. 252
Præpenissus in Phryg Salut. 234

Præ-

Præsidium in Bizacena. 105
Primula in Prov. Thessal. 197
Priene in Asia. 227
Privatum in Maur. Sitif. 110
Pronus in Prov. Epiri novæ 201
Proselene in Insula Lesbo. 238
Prostama in Pisidia. 243
Prusa in Honoriade. 251
Prusa in Bithynia. 252
Prymnesia in Phryg. Salut. 233
Psynchus incertæ position in Ægypto. 274
Ptolemais in Thebaide secun. 272
Ptolemais in Libya Pentapoli 273
Ptolemais in Phœn. prima. 293
Ptyusa in Ponto Polemon 250
Pugla in Pamphyl altera. 241
Punentiana in Numidia. 98
Puppuc in Prov. Proconf. 90
Putea in Numidia 97
Putea in Bizacena. 104
Puteoli in Campania. 52

Q

QUæstoriana in Bizacena. 107
Quidia in Numidia 101
Quidium in Maur. Cæs. 113
Quintanæ in Rhætia secunda 62

R

RAphanea in Syria secun. 288
Ratispona in Rhætia secun. 62
Ravenna in Flaminia. 62
Reate in Valeria. 56
Redonum Civitas in Provin. Turon. 150
Regium Lepidi in Æmilia. 63
Regium in Num. 98
Regium in Maur. Cæs. 114
Reji in Prov. Aquensi. 155
Remessiana in Prov. Sardicensi 202
[illegible]sariensi 112
Remi in Prov. Remensi. 148
Repertanum in Mauritania Cæsariensi. 112
Respecta in Numid. 99
Ressiana in Numid. 97
Rhaphia in Palæst. prima. 306
Rhegium in Brutia 59
Rhesina in Mesopot. 293
Rhinocorura in Augustamnica prima. 269
Rhizinum in Prov. Præval. 202
Rhoda in Lycia. 240
Rhodus in Insulis Cyclad. 237
Rhosi in Britannia 164
Roma in Tuscia. 47
Rossus in Cilicia secunda 290
Rotaria in Numidia 95
Rothomagum in Provinc. Rothom. 150
Rubi in Apulia. 57
Rucuma in Prov. Proconf. 91
Rufiniana in Bizacena 108
Rusadir in Maur. Cæs. 115
Rusella in Tuscia. 49
Rusgonia in Maur. Cæs. 114
Rusicade in Numidia. 94
Ruspe in Bizacena 106
Rutena in Prov. Bituric 153
Rusticiana in Numidia 98
Rustonium in Maur. Cæs. 112
Rusubicari in Maur. Cæs. 112
Rusucorrum in Mauritania Cæsariensi. 114

S

SAbaria in Pann. superiori. 75
Sabatra in Lycaonia. 244
Sabiona in Venetia. 64
Sabrata in Tripol. 117
Sæpinum in Samnio 56
Sætabis in Prov. Carthag. 179
Sagalassus in Pisidia 242
Sais in Ægypto prima. 268
Salapia in Apulia 58
Salaria in Prov. Carthag 179
Saldæ in Maur. Sitif. 110
Salernum in Campania. 52
Salmantica in Prov. Lusit. 181
Salona in Dalmatia 76
Salpis in Tuscia. 48
Samnium in Samnio 57
Samos in Insulis Cyclad. 237
Samosata in Euphratensi. 291
Sanafer in Sardinia. 67
Saniciensium Civitas in Provinc. Ebredunensi. 156
Sanis in Phrygia Pacat. 232
Santonum Civitas in Prov. Burdigalensi 153
Sardica in Prov. Sardicensi. 202
Sardis in Lydia 234
Sarracene in Phœn. Libani 295
Sarsina in Flaminia. 62
Sasimi in Cappad. 2. 246
Satafa in Maur. Sitif. 110
Satafa in Maur. Cæs. 116
Satala in Lydia. 235
Satala in Armenia prima. 247
Savium in Prov. Rothom. 150
Savona in Alpibus Cottiis. 62
Sbide in Isaur. 291
Scarabantia in Pan. sup. 75
Scarphia in Prov. Larissena. 197
Scampes in Prov. Epiri novæ. 200
Scenæ in Augustamn. 2. 270
Scepsis in Hellesp. 230
Schedia in Ægypto prima. 269
Scilita in Prov. Proconf. 92
Scodra in Dalmat. 76
Scodra in Prov. Prævalitana. 202
Scupi in Prov. Dardaniæ. 202
Scyllatium in Brutia. 59
Scythia in Scythia. 225
Scythopolis in Palæst. secun. 307
Sebasta in Phryg. Pacat. 231
Sebasta in Arm. 1. 247
Sebasta in Cilicia 1. 288
Sebaste in Isaur. 291
Sebaste in Palæstina prima. 306
Sebastopolis in Armenia 1. 247
Sebennythus in secunda Ægypto 271
Sebenana in Biz. 103
Secobia in Prov. Carthag. 179
Secosus in Prov. Corinthi 200
Sedunum in Alpibus Grajis 147
Segermis in Biz. 102
Segestero in Prov. Aquen. 155
Segobrica in Prov. Carthag. 179
Segontia in Prov. Carthag 178
Sela in Augustam. 1. 270
Selenus in Isaur. 290
Seleucia in Numidia. 100
Seleucia in Pisidia. 243
Seleucia in Pamph. altera. 241
Seleucia in Syria 1. 287
Seleucia in Syria 2. 288
Seleucia in Isaur. 290

Selga in Pamphyl. 240
Selymbria in Europa Thraciæ. 224
Semina in Prov. Proconf. 91
Semneum in Pamphyl. 240
Sena in Tuscia. 49
Sena in Dalmatia. 76
Senna in Pamphyl. alt. 241
Senogallia in Piceno Annonario. 54
Senonum Civitas in Prov. Senonensi 152
Scolseia in Brit. Mag. 164
Septe in Lydia 234
Septempeda in Piceno Suburbicario. 55
Septimunicia in Bizacena. 108
Serbaliana in Bizacena. 105
Sereddeli in Maur. Cæs. 117
Sergiopolis in Euphrat. 292
Serte in Prov. Thessal. 197
Serta in Maur. Cæs. 114
Serteita in Maur. Sitif. 111
Sestum in Maur. Cæs. 114
Sethræres in Augustamnica prima. 269
Sfasferia in Maur. Cæs. 114
Sicca in Prov. Proconf. 88
Siccesi vel Siccese in Maur. Cæsariensi 117
Sicilibra in Prov. Proconsulari. 88
Sida in Pamphyl. 240
Sidon in Phœn. 1. 293
Sidyma in Lycia. 238
Signia in Campania. 51
Silandus in Lydia. 235
Silbium in Phryg. Pacat. 231
Sile in Num. 101
Silliita in Num. 98
Silvanectum in Prov. Remensi 149
Silvium in Pamphyl. altera. 242
Simidica in Prov. Proconf. 90
Siminggita in Prov. Proconf. 88
Simithu in Prov. Proconf. 89
Singidonum in Pannonia inferiori 74
Simandus in Pisidia. 243
Simitu in Numidia. 94
Sinnaï in Phryg. Pacat. 232
Sinope in Helenop. 250
Sinuara in Prov. Proconf. 93
Sion in Asia. 227
Sipontum in Apulia. 58
Sirmium in Pann. infer. 74
Siscia in Pann. infer. 74
Sistroniana in Num. 98
Sitæ in Maur. Cæs. 117
Siteum in Prov. Cretæ. 202
Sitifi in Maur. Sitif. 109
Smyrna in Asia 229
Socia in Maur. Sitif. 111
Sodoma in Palæst. tertia. 308
Soli in Cypro. 297
Solva in Norico. 75
Sophene in Armenia 2. 248
Sora in Campania. 53
Sora in Paphlag. 251
Sozopolis in Hæmimonte. 224
Sozopolis in Pisidia. 242
Sozusa in Libya Pentapol. 273
Sozusa in Palæstina prima. 305
Spira Nemetum in Germanica prima. 148
Spoletum in Umbria. 50
Stabiæ in Campania. 52
Stauropolis in Caria. 236

Stectorium in Phryg. Sal. 234
Stobi in Prov. Thessal. 196
Strategis in Prov. Corinthi. 200
Statonice in Caria. 236
Stratonicea in Lydia. 235
Stridon in Pan. infer. 74
Suaba in Num. 100
Suana in Tuscia. 49
Subaugusta in Campania. 52
Sublectæ in Bizacen. 109
Subrita in Prov. Cretæ. 201
Subur in Maur. Cæsar. 116
Sucarda in Maur. Cæsar. 114
Succuba in Prov. Proconf. 93
Suessa in Campania. 53
Sufes in Bizacena. 102
Suffara vel Suffasar in Maurit. Cæsariensi. 112
Suffetula in Biz. 103
Sugita in Num. 95
Sulchi in Sardinia. 66
Suliana & Vassinassensis & Aquensis in Bizac. 109
Sulmo in Samnio. 56
Sululitta in Numidia. 98
Sumula in Maur. Cæs. 113
Sura in Euphrat. 292
Surista in Maur. Sitif. 110
Surrentum in Campania. 52
Suficasia in Num. 97
Sutrium in Tuscia. 48
Sycamazon in Palæst. 1. 306
Sycaminon in Phoen. 1. 294
Syedra in Pamphylia. 240
Sylva Candida in Tuscia. 47
Synnada in Phryg. Salutar. 233
Syracusæ in Sicilia. 65

T.

TAbadcara in Maur. Cæs. 115
Tabæ in Caria. 236
Tabia in Galat. 1. 249
Tabia in Maur. Cæs. 114
Tabora vel Taborenta in Maur. Cæs. 112
Tabuca in Prov. Proconf. 91
Tabuda in Num. 96
Tacape in Trip. 117
Tacarata in Num. 100
Tadama in Maur. Cæs. 113
Tadinum in Umbria. 51
Tadua in Prov. Proconf. 92
Tagara in Prov. Proconf. 91
Tagarbala vel Tagarbola in Bizacena. 107
Tagasa in Bizacena. 102
Tagaste in Num. 95
Talapta in Bizacena. 107
Talbouda in Pamphyl. altera. 242
Talbora in Prov. Proconf. 91
Tamadempsis in Maur. Cæs. 115
Tamalluma in Bizacena. 105
Tamalluma in Maur. Sitif. 109
Tamascania in Maur. Sitif. 111
Tamaza in Bizacena. 108
Tamazuca in Maur. Cæs. 113
Tambaja in Bizacena. 103
Tamaia in Corsica. 67
Tamogazia in Num. 99
Tamuda in Maur. Cæs. 116
Tamugada in Numid. 96
Tanagra in Prov. Cor. 200
Tanis in Augstamn. prima. 269
Taphrura in Bizacena. 102
Tapsus in Bizacena. 108
Taranamusa in Maur. Cæs. 114
Tarassa in Numidia. 98
Taraza in Bizacena. 104
Tarba in Prov. Elusana. 154
Tarentum in Calabria. 58
Tarquinii in Tuscia. 48
Tarracina in Campania. 51
Tarracona in Prov. Tarracon. 182
Tarsus in Cilicia prima. 288
Taruanna in Prov. Remensi. 149
Tarvisium in Venetia. 64
Tasacora in Maur. Cæs. 113
Tasbalte in Bizacena. 106
Tathyris in Theb. secunda. 273
Tatia Montanensis in Prov. Proconf. 93
Tava in Ægypto prima. 269
Tauracina in Prov. Proconf. 93
Tauranum in Brutia. 59
Tauromenium in Sicilia. 65
Teanum in Campania. 53
Tebeste in Numid. 99
Tegariata in Bizacena. 109
Tegea in Prov. Corinthi. 199
Tegla in Numidia. 98
Tegula in Sardinia. 67
Telepte in Bizacena. 106
Telmissus in Lycia. 238
Temnus in Asia. 227
Tempsa in Brutia. 59
Temuniana in Bizacena. 105
Tenedos in Lesbo. 238
Tenissa in Maur. Cæs. 115
Tennona in Prov. Proconf. 89
Tentyra in Theb. secunda. 272
Tenus in Insulis Cyclad. 238
Teos in Asia. 228
Tergestum in Histria. 65
Termessus in Pamphyl. altera. 241
Tetotana in Bizacena. 106
Teuchyra in Libya Pentap. 273
Thabraca in Num. 101
Thagamuta in Bizacena. 104
Thamagrista in Maur. Sitif. 111
Thamassus in Cypro. 296
Thamiate in Prov. Arcadiæ. 272
Thassus in Prov. Thessal. 197
Theatea in Samnio. 57
Thebæ in Prov. Lariss. 198
Thebæ in Prov. Cor. 200
Thebais in Theb. secunda. 272
Thele in Prov. Proconf. 89
Themisonium in Phryg. Pacat. 232
Thenæ in Bizacena. 108
Thennesus in Augustamn. 1. 270
Theodosiopolis nova in Europa Thrac. 223
Theodosiopolis in Phrygia Pacatiana. 232
Theodosiopolis in Cappadocia prima. 246
Theodosiopolis in Prov. Arcad. 271
Thera in Insulis Cycladib. 237
Therenuthis in Theb. secund. 273
Thermæ in Sicilia. 66
Thermæ Basilicæ in Hellesp. 230
Thermæ in Cappad. prima. 245
Thespiæ in Prov. Corinthi. 200
Thessalonica in Macedon. 196
Theudalis in Prov. Proconf. 89
Theuzita in Bizacena. 104
Thigura vel Thagura in Num. 95
Thinnissa in Prov. Proconf. 89
This in Thebaide secunda. 272
Thmuis in Augustamn. prima. 269
Thoi in Thebaide secunda. 273
Thou in Augustamn. secunda. 270
Thubunæ in Maur. Cæs. 116
Thurium in Brutia. 59
Thyana in Cappadocia secund. 246
Thyatira in Lydia. 234
Thymbria in Asia. 228
Tiberias in Palæst. secunda. 307
Tiberiopolis in Phryg. Pacat. 230
Tiberiopolis in Cypro. 297
Tibur in Valeria. 55
Ticelia in Libya Pentapol. 273
Tices in Bizacena. 103
Ticinum in Liguria. 61
Ticualta in Bizacena. 107
Tididira in Numidia. 97
Tiella in Bizacena. 102
Tifernum Tiberinum in Umb. 50
Tifernum Metaurense in Piceno Annonario. 54
Tifilta in Maur. Cæs. 116
Tigamibena in Maur. Cæs. 117
Tigava in Maur. Cæs. 115
Tigillaba in Numidia. 95
Tigimma in Prov. Proconf. 93
Tigis in Maur. Cæs. 112
Tigisi in Numidia. 99
Timenothyræ in Phryg. Pac. 231
Timici in Maur. Cæs. 113
Timida in Prov. Proconf. 91
Timida in Maur. Cæs. 114
Tindarium in Sicilia. 65
Tingaria in Maur. Tingit. 117
Tipasa in Numidia. 95
Tipasa in Maur. Cæs. 113
Tirista in Mœs. Infer. 203
Titiopolis in Isauria. 290
Tituli in Prov. Proconf. 92
Tium in Honoriade. 251
Tizia in Bizacena. 106
Tizzica in Prov. Proconf. 92
Tlos in Lycia. 239
Tolentinum in Piceno Suburbicario. 55
Toletum in Prov. Carthagin. 178
Tolonium in Prov. Arelatensi. 146
Tolosa in Prov. Narbon. 154
Tomi in Scythia. 204
Topiris in Maced. 197
Topyrus in Rhodope. 225
Torcellum in Venetia. 64
Tornacum in Prov. Remensi. 149
Torone in Maced. 196
Trajanopolis in Rhodope. 225
Trallis in Asia. 226
Trallis in Lydia. 235
Tranopolis in Phryg. Pacat. 231
Tranum in Apulia. 57
Trapezopolis in Phryg. Pacat. 231
Trapezus in Ponto Polem. 249
Trebia in Umbria. 50
Trecæ in Prov. Senon. 152
Trecora in Prov. Turon. 151
Trementhyris in Phryg. Pacat. 231
Tremithus in Cypro. 297
Tres-Tabernæ in Campania. 51
Tricastinorum Civitas in Provinc. Arelat. 146
Triccæ in Prov. Larissea. 198
Tridentum in Venetia. 64
Trimopolis in Pamphyl. alt. 241
Triocala in Sicilia. 66
Tripolis in Phoen. prima. 294
Tripolis in Lydia. 234
Trisipellis in Prov. Proconf. 93

Tios

Troas in Hellesp. 229
Trocmi in Galat. secunda. 249
Trofimiana in Bizazena. 104
Tropia in Brutia. 59
Truentum in Piceno Suburb 54
Tubulbaca in Bizacena. 103
Tubunia in Numidia. 99
Tuburbo in Prov. Proconf. 88
Tuburbo minus in Prov. Proconf. 89
Tubursica in Numidia 95
Tubusuptus in Maur. Sitif. 109
Tucabor in Prov. Proconf. 88
Tucca in Numidia 101
Tucca in Maur. Sitif. 109
Tucci in Bætica. 182
Tude in Gallec. Lucensi. 180
Tuder in Umbria. 50
Tulana in Prov. Proconf. 92
Tullum in Prov. Trevir. 148
Tunes in Prov. Proconf. 92
Tungrorum Civitas in Germanica secunda. 148
Turonorum Civitas in Prov. Turon. 150
Turre-Blandis in Bizacena. 102
Turres Ammeniarum in Numidia. 100
Turres Concordiæ in Numidia. 99
Turris in Sardinia. 67
Turris in Bizacena 104
Tuscamia in Maur. Cæs. 116
Tuscania in Tuscia. 48
Tusculum in Campania. 52
Tuzrita in Bizacena. 105
Tymandus in Pisidia 242
Tyrassona in Prov. Tarrac. 182
Tyrus in Phœn. prima. 293
Tysdros in Bizacena 108
Tysurus in Bizacena. 108
Tysurus in Bizacena. 108
Tytiassus in Pisidia. 243

V

Vada in Numidia. 96
Vada in Numidia. 100
Vadentiniana in Bizacena. 103
Vadesita in Numidia. 100
Vaga in Numidia. 94
Vagada in Numidia. 100
Vagæ in Maur. Cæs. 115
Vagal in Maur. Cæs. 113
Vagarmelita in Numidia. 100
Vagrava in Numidia. 101
Valentia in Prov. Vienn. 147
Valentia in Prov. Carthag. 179
Valentia in Gallecia Bracar. 180
Valentinianopolis in Asia 227
Valeria in Prov. Carthag. 178
Vallis in Prov. Proconf. 88
Valva in Sannio. 57
Vamaccora in Maur. Sitif. 110
Vamalia in Maur. Sitif. 110
Vantena in Ægypto incert. position. 274
Vapinqum in Prov. Aquensi. 155
Vararita in Bizacena. 106
Vardimissa in Maur. Cæs. 114
Vasatæ in Prov. Elusana. 154
Vasio in Prov. Arelat. 146
Vassinassa & Aquæ in Bizacena. 109
Vaudinum in Maur. Cæs. 114
Vazarita in Numidia. 97
Vazua in Prov. Proconsul. 88
Ubaba in Maur. Cæs. 113
Uceciense Castrum in Provin. Narb. 155
Uci Majus in Prov. Proconf. 90
Ucula in Prov. Proconsul. 93
Vecta in Britannia 164
Vegeseła in Numidia. 96
Velia in Lucania 60
Velia in Prov. Tarrac. 183
Velitræ in Campania. 51
Vellava in Prov. Bituricensi. 153
Venafrum in Campania 54
Venciensium Civitas in Prov. Ebredunensi. 156
Venetia in Prov. Turonensi. 150
Venta in Britannia. 164
Venusia in Apulia. 58
Vercellæ in Liguria. 61
Veri in Prov. Proconf. 92
Verodunum in Prov. Trev. 148
Verona in Venetia 64
Verulæ in Campania 51
Vescerra in Maur. Sitif. 111
Veseli in Numidia. 101
Vettonium in Umbria. 50
Vibo in Brutia. 59
Vicentia in Venetia 65
Vicohabentia in Flaminia. 63
Victoriana in Bizacena 107
Vicus Nigras in Numidia 94
Vicus Pacis in Numid. 101
Vicus Arenæ in Bizacena. 102
Vienna in Prov. Vienn. 147
Vigiliæ in Apulia. 58
Vigintimilium in Alpib. Cottiis 61
Villa magna in Prov. Proconf. 93
Villa Degensis in Numidia. 101
Villa-noba in Maur. Cæs. 114
Vindobona in Pan. sup. 75
Vindonissa in Lugdun. 5. 152
Viseum in Gallecia Bracar. 180
Visontium in Lugdun. 5. 152
Visalsa in Maur. Cæs. 116
Vite in Bizacena 109
Viva in Prov. Proconf. 92
Ullira in Numidia. 100
Ulpianum in Prov. Dardaniæ. 202
Unizibira in Bizacena. 105
Unuricopolis in Bizacena. 108
Unzela in Pamphyl. altera. 242
Vol in Prov. Proconf. 92
Volateria in Tuscia. 49
Volsceæ in Tuscia 49
Volsinium in Tuscia. 48
Voncaria in Maur. Cæs. 115
Voncariana in Maurit. Cæs. 117
Urbinum in Piceno Annonario 54
Urbs-Salvia in Piceno Suburbicano. 54
Urbs vetus in Tuscia. 48
Urci in Prov. Carthag. 179
Urcinium in Corsica 67
Urcita in Prov. Proconf. 90
Uria in Calabria. 58
Urima in Euphratensi. 292
Usinada in Maur. Cæs. 114
Usula in Bizacena. 105
Uthina in Prov. Proconf. 83
Utica in Prov. Proconf. 89
Utimmira in Prov. Proconf. 90
Vulturnum in Campania 53
Wigornia in Britannia. 164
Wintonia sive Venta in Britannia. 164
Wormacia Vangionum in Germanica prima. 148
Uxentum in Calabria 58
Uzala in Prov. Proconf. 92
Uzipparita in Prov. Proconf. 91
Uzita in Prov. Proconf. 90

X.

Xantus in Lycia. 239
Xoes in secunda Ægyp. 271

Z.

Zabi in Numidia. 99
Zabi in Maur. Sitif. 110
Zabulon in Palæstina prima. 306
Zagylis in Libya altera. 274
Zallata in Maur. Sitif. 111
Zama in Numidia 94
Zapara in Prov. Thessal. 197
Zarai in Maur. Sitif. 110
Zaradta in Numidia. 101
Zarmizegetusa in Prov. Got. 204
Zarna in Prov. Proconf. 92
Zattara in Numidia. 98
Zela in Hellenop. 250
Zelona in Armenia secunda. 248
Zenopolis in Lycia 239
Zephyrium in Cilicia prima. 289
Zerabena in Arab. Petr. 296
Zerta in Numidia. 98
Zeugma in Euphrat. 292
Zicchia in Scythia. 226
Zigga in Prov. Proconsularis. 91
Zoara in Palæstina tertia. 308
Zuchabari in Maur. Cæs. 113
Zuma in Numidia 95
Zygris in Libya altera. 274

INDEX RERUM
INSIGNIORUM.

A.

ACHAIÆ & Peloponnesi limites. 185

Achrida Metropolis & sedes Primatis. 192. ejus magnitudo, situs, & varia nomina. ibid Patria fuit Justiniani Imperatoris ibid ejus Præsul Pontifici Romano subjectus. ibid & 22 omnem suam dignitatem a Romano Pontifice, non à Constantinopolit. obtinuit 22. non solum Metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus. ibid multæ & certæ Provinciæ ei subditæ ibid

Ægypti descriptio 254. ejus divisio 254 255 Augustali Præfecto subdita 255

Ægypti propriæ limites. 254 abundans viris sapientibus & Philosophis etiam supra Græciam. 255

Ægypti Præfectus iisdem penè honoris insignibus fruebatur ac Orientis Præfectus 258 ejus Metropoleon Ecclesiasticarum numerus. 263. 264

Æmiliæ limites. 31

Æthiopia Alexandrino Patriarchæ subdita 258 ejus Prælatus Catholicus dictus ibid non potuit constituere sua autoritate Archiepiscopos. ibid. non fuit Patriarcha ibid. ejus sedes in Conciliis. ibid

Africa ex Romano Patriarchatu 20

Africa in septem Provincias distributa & quas 77. ejus divisio & & descriptio multiplex. ibid.

Africæ provinciarum civiles magistratus. 77. ejus Episcopi Romanum Pontificem in rebus magni momenti consulebant. 78 79 unica in ea olim Provincia Ecclesiastica quamvis plures civiles 80 in plures Provincias Ecclesiasticas divisa posterioribus sæculis. 82

Africæ singulis Provinciis singuli seniores Episcopi alii præerant quasi vicarii Carthaginensis 81. in ea tot Provinciæ Ecclesiasticæ quot Primates 82

Africæ quædam Provinciæ aliquando non habuerunt Primatem ibid.

Africæ Episcopi primarum sedium quomodo Primates appellati. 83. 84

Africæ Primatum jura. 83

Africæ Primates in quo à cæteris discrepabant. 83 & sequent.

Africæ Proconsularis limites 87

Africæ Provinciæ septem & earum limites. 87

Africæ Episcopatuum Notitia antiqua 87 eorundem incertæ positionis Notitia 118

Africani cur potius à Romano Pontifice quam ab Alexandrino Patriarcha edocti 78. 79

Africani Episcopi Romano Pontifici subjecti 78

Africani semper coluerunt Romanum Pontificem. 20 78

Africani Primates quot 82

Africani legati in Conciliis quot. 82 83

Africanorum Primatum cum cæteris convenientia. 83

inter Africanos Episcopi Primates habiti qui ordinatione antiquiores, aliisque præerant 83 84 85

Africani Primates sedes certas non habuerunt solo Carthaginensi excepto 83 & sequentib

Africano Codici Latino major adhibenda fides quam Græco 86

Alexandriæ Ægypti Metropolis descriptio. 256 eadem olim una Metropolis totius Ægypti 32. 280. vertex omnium civitatum 256 Mirè exornata urbsque celeberrima ibid sedes Præfecti Augustalis & Patriarchæ ibid sedes prima post Romanam 257. ejus Præsul Ægyptum primam ut Metropolita, universamque Ægyptum ut Patriarcha regebat 256. ejus authoritas ac splendor. ibid civilem authoritatem a Cyrilli tempore obtinuit. ibid

Alexandriam B. Marcus a S Petro missus, in ea instituit sedem Patriarchalem 257

Alexandrinæ Bibliothecæ conflagratio. 256

Alexandrini Musas, Musicam, Harmoniam, Geometriam, Astrologiam & Medicinam multum coluere. ibid primi omnium Religionum cultores. ibid.

Alexandrinorum Christianorum vitam laudat Philo. 257

Alexandrini Presbyteri unum ex suo ordine Episcopum eligebant primis temporibus ibid

quæ Alexandrini Patriarchæ fuerit Diœcesis ibid.

Alexandrini Patriarchæ jura & authoritas 260 propriamanu Ægypti Metropolitas ordinabat 261 sine ejus consensu nullus Ægypti Episcopus ordinabatur. ibid. per universum Patriarchatum jus habebat Metropoliticum. ibid. nonnisi ex consensu ejus Clerici per Universam Ægyptum ordinabantur. 262. apud Alexandrinos solus civitatis Episcopus docebat 263. non assurgebat dum recitabatur Evangelium ibid illi data cura investigandæ diei celebrationis Paschatis ibid illo mortuo, ejus successor super corpus ejus excubias agebat palliumque S. Marci sumebat ibid quæ illi Provinciæ, Metropolesque subditæ ibid.

in Alexandrino Patriarchatu cur tam paucæ Metropoles & Provinciæ Ecclesiasticæ. 264

Alexandrinorum Patriarcharum series. 265 & seq.

Alexandrini Patriarchatus Notitia antiqua. 268 & seq.

Alexandrino Patriarchæ India interior subjecta & quæ regio per eam intelligenda 258 Africa majori ex parte ei subdita 279

Alpes Cottiæ unde sic dictæ & earum limites & Civitates 30

Sanctus Ambrosius quo nomine electioni Anemii Sirmiensis Episcopi electioni præfuerit. 70

S. Ambrosii authoritas magna 71.

Antiochiæ descriptio 276 277. olim una Metropolis totius Orientis 32. 280 sedes Comitis Orientis, & quando 276 Sedes plurium Imperatorum maxime Constantii. 276 277

Antiocheni templi & suburbii descriptiones ibid. Theopolis dicta ibid. in ea Christi discipuli Christiani primùm dicti. ibid sedes Patriarchæ Orientis. ibid. prima primi Apostoli sedes ibid. Conventus in ea Apostolorum celeberrimus. ibid.

Antiochena Ecclesia Apostolica & Catholica dicta. 277

Antiocheni Patriarchatus antiqui limites 278

sub Antiocheno Patriarcha totus Oriens, & quo sensu ibid sub eodem primum Asia & Pontus. ibid omnes Asiæ Metropolitæ ei subjecti. 280 eidem Asia & Pontus auferuntur ibid item tres Palæstinæ ibid item, Isauria cum viginti quatuor Suffraganeis ibid. Oriens ultra Tygrim illi subditus. ibid

Antiocheni Patriarchatus limites 280. 281 sub illo Metropoles duodecim 281

Antiochenorum Patriarcharum series. 283. & seq.

Antiocheni Patriarchatus Notitia. 287 & seq sub Antiocheno Episcopo duæ Phœnic. & Arab 300 Appel-

Appellationes in causis minoribus ad Romanam sedem quando prohibitæ, non in majoribus. 79. 80
Apuliæ limites & ratio nominis 31
Apulia ante Gregorium magnum Metropolitam non habuit nisi Romanum 36. 37
Aquæ Sextiæ Metropolis Narbonensis secundæ. 145 unde Sextiæ dictæ. ibid.
Aquileia Metropolis, ejusque Provincia describitur 43 Mediolanensi Ecclesiæ olim subdita. 40. caput Venetiæ & ejus situs. 43. Mediolano æquiparatur & nonum inter claras urbes locum obtinet. ibid. quo tempore Metropolis. 43. ejus Metropolita quando Patriarcha dictus. 43
Aquitaniæ antiqua Metropolis quæ. 138
Aquitania in tres Provincias divisa. 139
Arabiæ Petrææ limites. 276
Arabia Petræa sola ex Arabiis Romanis parebat. ibid
Arcadiæ limites, & quare Heptanomis dicta 255
Arelatensis Episcopi auctoritas in Galliis 132
Arelatensis Provinciæ antiqui limites 131
in Arelato urbe singulis annis Conventus olim celebratus. 132. 134. 135
Arelatensis urbis encomium 131
Arelatensis Metropolitani dignitas 131. 132
Arelatensis Provincia quando contracta. 133
Arelatensis & Viennensis Episcoporum quando orta, & quomodo dirempta contentio. ibid.
Arelatensi Episcopo quæ Ecclesiæ subditæ 134 idem diu Primas & Vicarius per Gallias Apostolicæ Sedis 19. 134. 140. idem quando Provincias Hispanas rexerit. 135. ejus authoritas quando ablata & restituta. 135. 142 143 ejus auctoritate ordinationes aliæ factæ 176
Arelatum Metropolis & sedes Primatis Galliarum. 131 134
Arelatum olim Metropolis Ecclesiastica totius Narbonensis & Viennensis 132. 133 diu Metropolis Ecclesiastica Alpium maritimarum. 133. Civitati Viennensi aliquando subdita in civilibus. 134
Arelati dignitas & descriptio. 131
Aristobulus ad prædicationem Evangelii in Britanniam magnam mittitur. 158 ejusdem gesta ibid.
Armacha sedes in Hybernia Archiepiscopalis. 167 S. Patricii sedes ibid.
Armachanus Episcopus Hyberniæ Primas. ibid quæ sedes illi subditæ. 168
Armeniæ primæ limites. 206
Armeniæ secundæ limites. 206
Asiæ descriptio. 205. in ea tres sedes Patriarchales, plures Metropoles, & innumeri Episcopatus. ibid. Præfecto Prætorio Orientis subjicitur. ibid.
Asiæ Proconsularis descriptio ibid.
Asianæ Diœcesis Provinciæ. ibid.
Asia multifariam sumpta 205. in undecim Provincias divisa, & quas. 205 206
Asiæ Provinciarum & Magistratuum typus. 207. 208
tribus Asianis Provinciis Proconsul præficiebatur. 207
Asianæ Diœceseos Vicarius octo Provinciis præficiebatur. 207
in Asia primis temporibus septem tantum Episcopi 279
Athenæ unde sic dictæ. 190
Athenæ Metropolis Civilis. ibid.
Athenarum Episcopus primum Metropolita quantum ad honores, & postea Suffragan. habuit. 191
Auscensis Ecclesia quando Metropolis Ecclesiastica facta. 143

B.

BAleares insulæ Hispaniarum Metropolitis an unquam subjectæ 46
Bithyniæ limites 206
Bituricæ Civitas totius Aquitaniæ antiqua Metropolis. 136 sedes Primatis totius Aquitaniæ 138. Civilis Metropolis Aquitaniæ. ibid Metropolis Ecclesiastica primis temporibus ibid.
Bituricensi Ecclesiæ Burdegala & Elusa ante Constantinum subditæ 136 ejus origo 138
Bituricensis Præsul quando Primas factus 139
Bituricensis Ecclesia dicata D. Stephano, mirè composita. 139
Birinus primus ejus Episcopus. 139
Bizacenæ limites. 87
Bizantina Ecclesia subjecta Romano Pontifici. 21
Bracara Galleciæ Provinciæ Metropolis 174. ejus situs & nomen ibid
Britanniæ Gallicæ qui antiqui Episcopatus 141
Britanni quomodo Imperio Romano subjecti. 158
Britanni ad fidem conversi 158
Britannia magna ex Romano Patriarchatu. 19. 20. ad eam Augustinus & alii monachi missi 20. ejus antiqua descriptio, & olim Albion dicta. 157 ejus incolæ 157. 158
Britanniæ Heptarchia. 158
in Britannia dira persecutio 158
Britanniæ magnæ an Apostolus Joseph ab Arimathia fuerit. 158
Britanniæ divisiones antiquæ 159 Magistratus qui. 159 Metropoleon Ecclesiasticarum numerus. ibid numerus civitatum. ibid. illius Archiepiscoporum, & Episcoporum numerus. ibid.
Britanniæ magnæ sedes Archiepiscopales. ibid.
in Britanniam S. Augustini adventus 160. ejus Ecclesiasticæ Metropoles. 160 & sequent.
Britanniæ magnæ Episcopatuum notitia 163 & sequent.
Britannicæ Ecclesiæ primordia. 158. 159
Britannicorum Episcoporum paupertas. ibid.
in Brutia non erat Metropolis Ecclesiastica propria ante Gregorium magnum 36
Burdegalæ dignitas & situs. 143 Metropolis Aquitaniæ secundæ. ibid.
Burgundionum Gundebaldus Apostolus. 130.

C.

CAlabria ante Gregorium magnum Metropolitam non habuit nisi Romanum 36 37
Calaris Metropolis Ecclesiastica & Civilis 45 46
Calaris Sardiniæ Metropolis & ejus descriptio 45
Calaritanus Episcopus Balearium insularum Metropolita 46
Campania ante Gregorium Magnum Metropolitam non habuit nisi Romanum. 36
Campaniæ limites, & nominis Etymologia. 30. 31
Canonis sexti Niceni Conc. genuinus sensus. 261
Cantuariensis Episcopus Metropolitanus Hyberniæ. 167
Cappadociæ primæ limites. 206
Cappadociæ secundæ limites. 207
Capua Æmula Romæ. 38
Capua non erat Metropolis Ecclesiastica ante Gregorium magnum 38 quando Metropolis facta ibid.
Cariæ limites. 205
Carleona una ex Metropolibus Britanniæ 162
Carleona Isca & Augusta dicta. ibid ejus descriptio & martyres. ibid
Carleonæ Ecclesiæ antiquæ 162
Carleona locus natalis Amphibali & Arturi Curia ibid
Carleonensis Provinciæ Notitia 163
Carthago Metropolis Africæ 78
Carthaginensis Episcopi authoritas per universam Africam 81. multos Episcopos ordinabat unaquaque die Dominica, ejusque dignitas. ibid Primas Proconsularis & Primas Primatum totius Africæ dictus. 82
Carthaginis Conditor & dignitas. 78 ejus incolæ quales ibid.
Carthago nova Metropolis Hispaniæ Carthaginensis 171. 172. ejus in Hispania dignitas. 172
Carthaginensis Ecclesia in Hispania diu Metropolitana. 172 ab ea dignitas Metropolitana ablata & quando. ibid.
Cæsarea Metropolis & sedes Primatis

matis. 217 ejus nomen & descriptio ibid. Metropolis Cappadociæ & totius Ponti. ibid
Cæsarea alia diu Metropolis totius Palæstinæ 299. 300 postea Metropolis primæ tantum Palæstinæ 301 descriptio & situs ibid.
Cæsareæ Cornelius Centurio baptisatus ejusque primus Episcopus. 301
Ciliciæ primæ limites. 275
Ciliciæ secundæ limites 275
Civitates, in quibus Concilia celebrata sunt, non fuerunt semper subjectæ Metropolitanis, qui ipsis Conciliis præfuerunt. 40
Colonia Agrippina Metropolis olim Civilis & non Ecclesiastica superioris Galliæ. 38. 127
Colonia quando Metropolis Ecclesiastica facta. 127 137
Consantia non erat Metropolis Ecclesiastica ante Gregorium Magnum. 36
Constantinop. urbis descriptio 208 Imperatoris & secundi Patriarchæ sedes ibid ejus extruendæ occasio ibid Nova Roma appellata, & quare ibid a Constantino dicta 209 in ea Senatus constituitur. ibid.
Constantinopolitanus Patriarchatus quando institutus. 3. 209. 210. Provinciam non habuit, sed tantùm Diœcesim. ibid. Thracia ei subjecta in Concilio Constantinopolitano primo. 211 postea in Asiam & Pontum jus obtinuit, etiam ante Concilium Chalced 212. ordinabat propria manu solos Metropolitas & Episcopos barbararum Provinciarum 5. 212. quæ ejus Diœcesis. 211 ante primum Concilium Constantinopolitanum solùm honorem habuit ibid
Constantinopolitani Episcopi proximi post Legatos Romani Pontificis sederunt & subscripserunt in Concilio Chalcedonensi. 211. 212. eadem privilegia, quæ Romanus habet, ei tribuit idem Concilium. 3. 4. 5. 212.
Constantinop. Patriarcha Romano inferior 212. quidam illum æqualem Romano Pontifici excogitare voluerunt, & cur ibid. Oecumenici quando nomen usurpant. ibid Concilium Chalcedonense authoritatem in Pontum, Thraciam & Asiam illi confirmavit. 213 Leo magnus Ordinationi Concilii Chalcedonensis nunquam assensum præbuit. ibid.
Constantinopolitanum præsulem Patriarcham agnovit D. Gregorius. 214
Constantinop. Patriarchæ fraude Attici subjicitur Illyricum Orientale, sed Romani Pontifices obstitere. ibid.
sub Constantinop Patriarcha tres Exarchi sicut tres Diœceses. 215
Exarchi Asiæ illi subditi 216
Constantinopolitanorum Patriarcharum series. 218. & sequent.
Constantinop. Patriarchatus Episcopatuum Notitia antiqua. 223. & seq.
Constantinop. Patriarcha non fuit Metropolita nisi post multa secula. 302
Corinthus Metropolis Achaiæ. 190. ejusdem situs, & ejus nominis ratio, potentia & opes multæ ibid
Corinthiorum Archiepiscopo parebant Helladis Episcopi 20 ejus Præsul Primas quibusdam. 190
Corsica Insula unde dicta 31
Corsicæ ante Gregorium Magnum non erat Metropolis Ecclesiastica 37
Cretæ Insulæ descriptio, ejusque Etymologia, & cur Hecatompolis dicta. 185
Ctesiphontis descriptio. 281 ea sedes Primatis Orientis aliquando fuit. ibid.
Cypri quare ab authoritate Patriarchæ Antiocheni immunes facti 19
Cypri limites. 276
Cyprus an Antiocheno Patriarchæ subjecta. 282
Cypri descriptio. ibid.
Cyprus Metropolis αὐτοκέφαλος facta. ibid.
in Cypro inventum Evangelium S Matthæi & Corpus S. Barnabæ. 282. 283.

D.

Dacia olim ex Romano Patriarchatu. 21. 22.
Daciæ Metropolis Sardica. 193
Dacia quinque Provincias continebat. 184
Dacia duplex cis & trans Danubium. 186
Dalmatiæ limites 70
Dardaniæ & Prævalitanæ Situs. 186
Diœceseon Ecclesiasticarum & Provinciarum partitio ut plurimum Civili conformis, & quare, aliquando tamen diversa. 32. 36. 37. 38. 127. 300. 301
Diœceseon Ecclesiasticarum variæ mutationes ibid.
Diœcesis nomine quid intelligatur 215
Dorovernensis & Londonensis Episcoporum ordo ex ordinationis tempore petebatur. 160 161
Dorovernum secunda Britanniæ Metropolis quando instituta & ejus descriptio ibid.
Dorovernum seu Cantuaria sedes Primatus Britanniæ. 161
Dublinensi Archiepiscopo quæ sedes subditæ. 168
Dubritii Carleon. gesta. 162. 163

E.

Eboracum una ex Metropolibus Britanniæ, & ejus descriptio. 161
Eboracum locus obitus Constantii ibid.
Ebredunum Metropolis Alpium Maritimarum. 145 146
Elusa Aquitaniæ tertiæ Civilis & Ecclesiastica Metropolis 143. quando diruta. ibid. ejus dignitas Metropolitica AuscienSi sedi tributa. ibid.
Emerita antiqua Lusitaniæ Metropolis. 174
Emerita Augusta unde sic dicta. ibidem.
Emerita locus natalis Sanctæ Eulaliæ ibid ejus nobilitas. ibid.
Emeritensis sedes Archiepiscopalis Compostellam translata. ibid.
Ephesus Metropolis Asiæ & sedes Primatis. 218 ejus situs, nomen, & descriptio. ibid Metropolis totius Asiæ & quando. ibid.
Ephesina Ecclesia à Paulo fundata. ibid.
Ephesinus Metropolita Asiæ Exarchus. ibid jure quasi Patriarchico potiebatur, & quando ibid 261. 279 huic jus illud ablatum. 218 paruit ab initio Patriarchæ Antiocheno, ibid, toti Asiæ præfuit. ibid.
in Epheso vitam degit D. Joannes 218
Epiri utriusque descriptio. 185
Episcopi qui, & eorum jura. 8. 9
Episcoporum antiqua ordinatio. ibid.
Episcoporum conditio & leges. ib.
Episcoporum electio, examen, professio fidei, ordinatio & auctoritas. ibid.
Episcopis leges antiquitus præscriptæ à Conc. Carthaginensi quarto. ibid.
Episcopis singulis quo sensu universalis Ecclesiæ cura commissa. 71
Episcopi quorum civitas primaria caputque plurium Provinciarum Civilium, sedesque Vicarii Præfecti Prætorio, saltem Metropolitæ fuere ibid.
Episcopatus iidem in diversis Provinciis leguntur apud antiquos Scriptores. 253
Episcopatuum qui in barbaricis Provinciis extitere nomina ignota. 253. 309
B Eugenius a S. Dionysio in Hispaniam missus 171
B Eugenius primus Toletanus Episcopus. ibid ejusdem in Hispaniam adventus. ibid.
Euphratensis limites. 275
Europæ limites. 207
Exarchus quis dicatur 33
Exarchi seu Primates sub Patriarchis & ante Metropolitanos. 5
Exarchi non tantum Metropolitani unius Provinciæ, sed totius Diœceseos. 5
ad Exarchum sive Primatem spectabat ex Diœcesi Synodos cogere 6. per totam Diœcesim de rebus majoris momenti decernere ibid. lites inter Episcopos

pos & Metropolitas componere, litterasque peregrinis formatas dare. ibid.
Exarchi sub Patriarcha Diœceses regebant 215
Exarchi qui & primis seculis à Patriarchis distincti. ibid.
Exarchi proxime post Patriarchas Conciliis subscripsere ibid
Singulis Diœcesibus præficiebantur ibid
ad Exarchum vel ad Patriarcham liberum erat appellare a sententia Metropolitanorum. 216
Exarchorum Munia. ibid.
Exarchorum Jura 279
Exarchi Asiæ primum sub Antiocheno Patriarcha 280

F.

FLaminiæ limites eaque Pentapolis dicta 31
Frumentius Indorum primus Episcopus 260 ejusſedes apud Auxumum in India interiori, non in Æthiopia. ibid.

G.

GAlatiæ primæ limites. 207
Galatiæ secundæ limites. ibid.
Galli quando Illyricum Occidentale occuparunt 68
Gallia ex Romano Patriarchatu 19
Galliæ Cisalpinæ quæ Provinc 32
Galliæ antiqua descriptio & divisio. 122
Gallia in tres & postea in quatuor Provincias olim divisa earumque limites 122
Gallia in 7. & postea in septemdecim Provincias divisa 123 ejus Magistratus Civiles. ibid ejus Provinciæ nomen Matricis conservarunt, quando in septemdecim divisa ibid illius antiqui limites, 122. ejus descriptio & divisio. 123
Gallia & septem Prov. idem 126
Galliarum quæ septem Provinciæ. ibid.
Gallia in Gallias & quinque Provincias divisa ibid.
Galliæ Notitia à Scaligero data Civilis est, non Ecclesiastica. 127. & seq. illius divisio in quatuor Provincias Ecclesiasticas ante Constantinum, postea in plures 131
per Gallias Ecclesiarum Rector Irenæus. 130
in Gallia quando tres Primates, & qui 139
Galliæ Episcopatuum Notitia antiqua. 146. & seq.
Gallicanæ Ecclesiæ antiqua dignitas 128
Gallicanorum Episcoporum Encomia. 129
Gallicani Episcopi si non Ecclesiæ Hispaniarum originem, saltem ordinem & incrementum dederunt ibid. universam Ecclesiam illustrarunt Pietate, Religione, & Doctrina, & qui. 130
Gallorum Encomium. 122
apud Gallos olim tres Primates & quando 131
Germaniæ utriusque civitates Treviriensi ut viciniori Metropolitano subditæ usque ad Bonifacii tempora. 127
Glascoensis Archiepiscopi Suffraganei 166
Gortyna Cretæ Metropolis. 191. Sacra dicitur, & quare, & quis ejus conditor 191 192
Gothiæ Antistes quo sensu vocatus Archiepiscopus 195
Gothos Ulphilas induxit in Arianorum hæresim. ibid
Gradensis Patriarchatus quando institutus 43 44
Græciæ Encomium. 184
Græciæ celebriores Ecclesiæ à B. Paulo institutæ & quæ 186 187
Gregorius Magnus sedulus observator Hierarchici ordinis. 37

H.

HÆmimontis limites. 207
Helladis Episcopi Archiepiscopo Corinthior. parebant. 21
Hellenoponti limites. 206
Hellesponti limites. 205
Heraclea Metropolis Thraciæ & sedes Primatis 217
Heracleæ Thraciæ nomen & situs. ibid. ejus Episc Constantinop Episcopum ordinabat ibid ejus Metropolita præerat electioni Patriarchæ Constantinop. ibid.
Hierosolymitanus Episcopus nunc ante, nunc post Cæsariensem apud antiquos nominatus 300. de Primatu inter illos contentio. ibid.
Hierosolymitanus Episcopus Patriarchali authorit quando donatus est, & tres Palæst obtinuit. 4. 300 301 ad eum spectabat ordinatio Episcoporum Palæst & congregare Concilia. 301 quot Metropoles illi subditæ ibid.
Hierosolymitanis Conciliis plures Episcopi ex vicinis Provinciis subscripserunt ibid.
Hierosolymitanus Patriarcha ab initio Provincia caruit, sed postea habuit. 302
Hierosolymitanorum Patriarcharum series 303 & seq.
Hierosolymitani Patriarchatus Notitia 305 & seq.
Hierosolymorum Encomium 299
Hierusalem Metrop Judeæ 298
Hierusalem mater omnium Ecclesiarum, & ratio. 299 Mater Christiani nominis. ibid Patriarcharum sedes ibid.
Hispalis Metropolis Provinciæ Bæticæ 173. Gothorum sedes ibid. unde sic dicta ex Isidoro ibid quo tempore Hispaniarum primaria. 173
Hispalensis Archiepisc. Vicarius Sanctæ sedis Romanæ. 173 174
Hispani à quibus primum in fide eruditi. 170
Hispania ex Romano Patriarchatu. 19
Hispaniarum Ecclesiæ si non originem Gallicani Episcopi, saltem ordinem & incrementum dederunt. 129
Hispaniæ antiqua descriptio. 169. ejus nomen & antiquæ divisiones ibid ejus Magistratus qui. ibid ejus Provinciar fines. ibid.
Hispaniarum Apostoli Petrus, Paulus S. Jacobus. 170
in Hispania Metropoles tempore Concilii Eliberitani 171
Hispania quando Metropoles Ecclesiasticas habere cœpit ibid.
Hispaniæ Episcopatuum Notitia antiqua 178 & seq.
Honoriadis limites. 205
Hyberniæ antiqua descriptio, & ea Britan. parva nominata. 166 167
Hyberniæ Eccles primordia 167
Hyberniæ sedes Episcopales. ibid. ejus Apostolus S. Patricius ibid.
in Hybernia quatuor sedes Archiepiscopales, & quæ. 167 168
Hydruntus & Sancta Severina quando Metropoles factæ, & Constantinopolitano Patriarchæ subditæ. 38

I.

IBeria ad fidem Constantini Magni tempore conversa. 253
Iberorum Episcopus Autocephalus. ibid.
Iberiæ sedem Episcopalem fuisse apud Artanissam conjicitur ibid.
Illyrici omnes Provinciæ quamdiu Rom Patriarchæ subjectæ 22.
Illyrici Occidentalis nomen, situs & incolæ. 68
Illyrici Occidentalis Provinciarum numerus. ibid.
Illyricum Occidentale quando Galli occuparunt ib illius divisio & Prov 69 illius Provinciarum nomina recentiora. 69 70
Illyrici Occidentalis omnes Provinciæ subjiciebantur Præfecto Prætorio Italiæ. 70
Illyrici Occidentalis Civiles Magistratus ibid. ejus sedes Episcopales paucæ & quare. 73
Illyrici Occidentalis Episcopatuum Notitia antiqua. 74 & seq.
Illyrici Occidentalis Notitia Ecclesiastica. 74 75 76.
Illyricum ex Rom Patriarcham 20
Illyricum utrumque multoties commissum uni Præfecto. 69
Illyricum Occidentale ab initio non paruit Mediolanensi Archiepiscopo, sed proprium habuit Sirmiensem 70. 71 72
Illyrici Orientalis civilis divisio. 184. ejus Magistratus. 186
Illyrici Orientalis, Mœsiæ inferioris, & Scythiæ Episcopatuum Notitia antiqua. 196. & seq.
Illyricum Orientale à Præfecto Prætorio, & a duobus Vicariis regebatur 184
India interior quo tempore Christiana facta. 258 259
Irenæus Ecclesiarum per Gallias Rector. 130

Isauriæ limites. 275
Italia ex Romano Patriarchatu 19 ejus descript. 29 divisio in XVII. Provincias. ibid. limites. ib Provinciarum descriptio 30. 31 quos habuerit Magistratus Civiles 32 Provinciæ omnes a Præfecto Prætorio, & a duobus ejus Vicariis regebantur ib sub Vicario Italiæ septem Provinciæ, & quæ. ibid. sub urbis Vicario decem Provinciæ, & quæ ibid
Italiæ Provinciæ Ecclesiasticæ sex primis seculis. ibid
Italiæ Primas seu Exarchus Romanus Pontifex primis seculis. ibid.
per Italiam initio duæ solum Ecclesiasticæ Provinciæ ibid
in singulis Italiæ Provinciis Civilibus non erant Metropoles propriæ Ecclesiasticæ ante Gregorium Magnum 36
Italia pro Mediolanensi Provincia speciatim sumpta 39
Italiæ Metropoleon Notitia antiqua. 38
Italiæ Episcopatuum Notitia 47. & sequentibus.

L.

Larissa Metropolis Thessaliæ. 189 ejusdem situs, ejusque nominis ratio ibid.
Laureaci dignitas, situs & nomen. 72
Laureacum dirutum 73
Laureacum una ex Metropolibus Illyrici Occidentalis. 72 73.
Lazicæ Episcopatus 253
Ligariæ nomen & limites. 30
Londoniensis & Eboracensis Episcoporum ordo ex ordinationis tempore petebatur 161 162.
Londini fundatio primæ Eccl 160
Londinum antiqua Metropolis Britanniæ ibid
Londinum Augusta dicitur ibid. ejus descriptio ibid.
Lugduni situs. 137 Metropolis & sedes Primat. totius Lugdunensis. ibid. ejus Præsul Metropolita Celticæ 139. ejus Episcopus quomodo Galliæ præfuisse dicatur. 137 Metropolita primæ Lugdunensis & Primas aliarum Lugdunensium quando factus. ibid.
Lugdunensis & Senonensis Episcoporum contentio circa Primatum. 137. 138
Lugdunenses Præsules Patriarchæ dicti. 137
Lugdunensis sedes Primatum habet super tres Archiepiscopatus & quos. 138
Lucania ante D Gregorium Metropolitam Ecclesiasticum non habuit, nisi Romanum. 37
Lucius primus Britannorum Rex Christianus 158
Lucus Augusta Metropolis Galleciæ quando facta 175. 176
Luci Augustæ descriptio ibid.
Libyæ primæ limites, & quare Heptanomis dicta. 255
Libyæ secundæ limites, & unde Pentapoleos & Cyrenaicæ nomina sumpsit ibid.
Lycaoniæ limites 206
Lyciæ limites. ibid.
Lycopolis prima Metropolis Thebaidis fuit. 264
Lydiæ limites. 205

M.

Macedonia ex Romano Patriarchatu 21 22. ejus pars Salutaris, cur dicta 185 quot Provincias complectebatur. 184. divisio & situs. ibid.
Marcianopolis Metropolis Ecclesiastica Mœsiæ inferioris 194. situs & Etymologia. ibid
Marsi intra Provinciam Valeriam constituti 31
Mauritania Sitifensis quando Primatem obtinuit 82. 86.
Mauritaniæ Sitifensis limites. 87
Mauritaniæ Cæsariensis limites ibid.
Mauritaniæ Tingint. limites. ibid.
Mediolanensis Prov. limites. 40
Mediolanensis Provincia propriè dicta Italia. 39
Mediolanensi Ecclesiæ Aquileia olim subdita. 40. quæ sedes ei ademptæ. ibid.
Mediolani incolæ & situs. 39. urbs celeberrima post Romam inter Occidentales. ibid urbs Metropolis. ibid. ejus origo & descriptio ibid.
Mediolani, Ravennæ, Syracusarum, & Calaris Episcopi semper primi & ante alios subscripsere Conciliis Italiæ 36
Meletius quare damnatus 262
Meletius Lycopolis Antistes secundus Ægypti fuit. 264
Mesopotamiæ limites 276
Metropoles erigere Græcis Imperatoribus concessum olim ab Ecclesia. 42
Metropolis una tantum fuit Ecclesiastica cuique Provinc. 280
Metropolitæ suffragio terminabantur Episcoporum electiones, in quibus vota divisa. 6. 7. ejus erat lites inter Clericos utriusque ordinis componere 7 sine ejus consensu nullus Clericus in aliam Provinciam proficiscebatur, ibid. Officii Divini celebrandi ordinem Comprovincialibus præscribebat. ibid. illius erat statutas à summo Pontifice vel à Patriarcha leges Suffraganeis Episcopis demandare 7 8.
Metropolitæ Conciliis extra propriam Provinciam celebratis sæpius præfuerunt 70
Metropolitæ in aliena Provincia ex charitate multa egerunt. 71
Metropolitæ Provinciæ quas regebant Episcopi dicebantur 194
Metropolitæ Exarchi dicti 191
Metropolitanis solis dignitas Vicarii Romanæ Ordinarii sedis dabatur. 45
Metropolitanus quisque sua contentus esse debebat Provinc. 134
Metropolitarum munia 6 38 illorum institutio, & unde sic dicti. 6. sine illorum consensu nihil quidquam agebant magni momenti Episcopi 6. 7.
Metropolitarum eadem auctoritas in Ecclesiasticis, ac Præsidum in Civilibus. 6. sine illorum sententia nullus censebatur Episcopus ordinatus, licet eorum suffragium solum non sufficeret. 7
Metropolitarum erat de venditione rerum Ecclesiasticarum ordinare. 83
Metropoliticum jus in quo consistat 261
Mœsiæ utriusque descriptio 186
Moguntia quando Metropolis Ecclesiastica facta. 127

N.

Narbona Empor totius Galliæ. 144. Metropolis Provinciæ Narbonensis ibid seculo quinto à Gothis occupata tamen Ecclesiæ Gallicanæ subjecta. ibid.
Narbonensi Metropoli sedes subjectæ. 144. 145.
Nicænam Ecclesiam in Bithynia erexit B. Petrus. 21
Niceni Conc. sextus Canon explicatus. 260
Nicaensis & Cemelenensis Ecclesiæ quando unitæ. 146
Nicopolis veteris Epiri Metropolis 189
Norici limites. 69
Norici Ripensis limites ibid.
Norici Mediterranei limites. ibid.
Numidiæ limites. 87

O.

Orbis divisiones universi 18
Occidentis plagas obscuriores B Petrus illustravit. 16
Occidentis seu Romani Patriarchatus fines. 18. 19
Occidens Suburbicariarum Ecclesiarum nomine intelligendus 34
Orientis & Occidentis nomine quid intelligatur. 18
Oriens quas habuerit Provincias. 275 278.
Orientis descriptio & divisio 275
Orientis Provinciis Comes præficiebatur. ibid.
Orientis Magistratus Provinciales. 276
Orientis Comes Vicarius Præfecti Prætorio. ibid.
Orientis Comitis authoritas. ibid.
Osrhoenæ limites. ibid.

P.

Palæstinæ descriptio. 298 unde sic dicta, & ejus divisio. ibid.
Palæstina prima Proconsularis, secunda & Salutaris à Præsidibus regebantur ibid.
Palæstina 3 Ecclesiastica pars Arabiæ Petrææ fuit. 301
Palæstinarum trium limites Civiles ab Ecclesiast dissimiles ibid.
Palladius primus Episcopus ad Scotos missus. 19

Pal-

Pallii Ecclesiastici descriptio 212
Pallium Patriarchis & quibusdam Metropolitis ab Imperatoribus olim datum. ibid.
Pallium successu temporis commune fuit Patriarchis & Metropolitis. ibid.
Pamphyliæ limites. 206
Pannoniæ superioris & inferioris limites. 69
Paphlagoniæ limites. 206
Pararum nomen & situs. 191
Parrensis Episcopus primam Metropolita quantum ad honorem, & postea Suffraganeos habuit 133 191
Patriarchæ ab initio fuerunt tres, Romanus, Alexandrinus & Antiochenus. 2. Alexandrinus & Antiochenus sub Romano ib. negotia majoris momenti intra limites sui Patriarchatus decernebant 2 3 singuli singulis partibus orbis præpositi 21 quinque in Ecclesia, & quando 3 Provinciis præerant quas fide illustraverant. 258 nominis ratio. 278 exarchi dicti 279
Patriarchales sedes protothroni vocatæ. 280
Patriarcharum trium sedes quasi una. 2 illorum institutio & nominis Etymologia. ibid.
Patriarchas quot instituit B. Petrus, & qui tempore Nicæni Concilii ibid.
Patriarcharum jura 3 4. illorum erat lites dirimere inter Episcopos & Metropolitas 4 5 ab eorum sententiis in causis minoribus non appellabatur, ex Justiniani decreto. 4 illorum erat Concilia ex suo Patriarchatu convocare ibid. eorum jus in ordinandis Episcopis & Metropolitis quale 4 5.
Paulinus ad fidem convertit gentem Nordamhumbrorum. 161. 162. accipit Pallium Archiepiscopale. 162
Perfectissimi judices qui. 276
Petovium aliquando sedes Lauriacensium Archiepiscoporum. 73
Petra Metropolis tertiæ Palæstinæ, ejusque descriptio. 302
Petro Apostolo præceptum est obscuriores Occidentis plagas illustrare. 16
B. Petrus Pontum, Galatiam, Cappadociam, Asiam, Bithyniam ad fidem convertit 277. Romam proficiscitur ibid
Phœniciæ Libani limites 276
Phœniciæ alterius limites. ibid.
Philippi Metropolis honoraria Macedoniæ 188 189
Phrygiæ Pacatianæ limites. 206
Phrygiæ Salutaris limites. 205
Piceni limites & ejus nominis ratio. 31
Pisidiæ limites. 206
Ponti descriptio & Provinciæ. ib secunda Diœcesis sub Præfecto prætorio Orientis. ibid. bis in Provinciam redactus. ibid.
Vicario Præf. prætorio subjectus. ib. Pontus in undecim Provincias divisus ibid.
Ponti Polemoniaci limites. ibid.
Ponticæ Diœces. Vicarius undecim Prov. præficiebatur 207 208
Præfecti Augustalis per Ægyptum autoritas, & semper ex equestri ordine 256
Præfectus prætorio Orientis primus appellatus 207. in comitatu Principis sedebat ut plurimum. ibid. sub Præfecto prætorio unicuique majori Diœcesi singuli Magist. præficieb. 207. 208
Præfectus Augustalis Ægypti sex Provinciis præficiebatur. ibid.
Primates & Exarchi, qui 5. 6
Primatum & Exarch officium 6
Primates unde dicti 137
Primates dicti qui inter cæteros primi ordinatione erant, etiam extra Africam. 84 85
Primates apud Gallos illi Episcopi ut plurimum facti qui cujusque Diœcesis ante divisionem Metropolitæ erant. 137 139
Primatum proprium est præesse. 137
Primatum duo genera. 141
Provinciæ unicuique in Civilibus præses præerat. 207

R.

Ravenna Metropolis describitur 40 41
Ravenna Flaminiæ primaria. 41
Ravenna quando Metropolis Ecclesiastica creata ibid.
Ravenna Metropolis Civilis facta ab Imperatore 42
Ravennensis Prov. limites 41. 42
Ravennenses Episcopi quo ordine subscripti in Conciliis. 41
Ravennensi Ecclesiæ an quædam privilegia a Valentiniano impertita 41. 42. à jurisdictione Mediolanensis abstracta, & Metropolis Ecclesiastica facta a Romano Pontifice. 42
Rhætiarum limites. 30
Rhegium a Patriarchatu Romano avulsum, & Metropolis nomine subjectum Constantinopolitano. 37. 38. Metropolis Ecclesiastica Brutiorum non erat ante Gregorium Magnum. 38
Rhemensis Ecclesia diu subjecta Treverensi Primati 136. 137. quando Metropolis facta. ibid.
Rhemensis præsul an aliquando Galliarum primatum habuerit. 139 140
Rhemensis Episcopus an Primas fuerit ibid.
Rhemi Metropolis Belgicæ 2. Ecclesiastica & Civilis. 139
Rhemorum civitatis descrip. ibid.
Rhemorum civitas sita in Austrasiæ regno, & Arelatensi Episc. olim ut sanctæ sedis Vicario subd. ibid
Rhodopes limites 207
Roma Metropolis olim una totius Italiæ 32 280 urbis Romæ encomium 33
Romana Provincia quare sic dicta. 33 34 per Romanam Provinciam quid intelligatur. 34. ejus amplitudo 34. & seq.
Romana Provincia prima Italiæ dignitate & amplitudine. 33
Romanæ Provinciæ Episcopi Romani dicti 25. ejus notitia antiqua. 34. 35 ejus antiqui limites, & quas Civiles Prov. complexa sit 35. 36. ejus Metropolita solus Episcopus Roman 36 37 38 in Prov Romana multæ Metropoles & Prov. erectæ posterioribus seculis 36 ad Romanam sedem appellationes in causis minoribus quando prohibitæ, non in majoribus. 79 80
Romanus Pontifex ab initio primatum habuit in universa Ecclesia, & quare. 1 2.
Romani Pontificis encomia. 1. jura, auctoritas. 2. dignitas 13 judex omnium & a nemine judicatur. ibid. ejus auctoritas in Patriarchas & in Conciliis. 14 15 26 absque ejus sententia nulla decreta pro universa Ecclesia fieri solita 13. huic obedire, & ad ejus judicium venire Valentinianus præcipit. 13. 14 ad illum à sententiis aliorum Patriarcharum appellabatur. 14 ab ejus jurisdictione multæ urbes a Græcis avulsæ & quæ. 22. pro Diœcesi universam Occidentem habuit quatenus Patriarcha. 32. 33. Prov Romanæ Ecclesiasticæ Metropolitanus. 33 35 36 37. Exarchus septemdecim Prov Italiæ. 32 33. ejus auctoritas in convocatione Conciliorum. ibid.
Romano Pontifici variæ Diœceses assignatæ pro diversis muniis Episcopi, Metrop. Primatis &c. 33
Romani Pontificis qui Episcopi Suffraganei. 35 ejus specialis Prov. sub Innocentio 1. 36. quæ munia obierit per suam Prov 36. 37. diem festum Paschalis per universum orbem intimabat 263. toti Europæ olim præfuit 279. ejus nomina varia. 25 26. 27 & 28. ejus officium & auctoritas in Romana Prov 33 huic subditus Patriarcha Constantinop 14 sub eodem Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolymitanus 15 16. omnibus aliis superior 13 14 15. 16. ipse dictus Patriarcha. 16. & 17 ejus Patriarchalis Diœcesis Occidens 16 17 18. eum omnes Prov. Africanæ de rebus magni momenti consulebant. 20
Romani imperii divisiones variæ, & limites. 16
Rothomagensis Episcopus Primas quando dictus 141
Rothomagensis Provincia, secunda Lugdunensis dicta. ibid.
Rothomagus Metropolis secundæ Lugdunensis. ibid.

S.

Salona una ex Metropol Illyrici Occiden. describitur. 73 74

Samnii limites & unde nomen Samnium 31
Sardica Metropolis Ecclesiastica Daciæ & Mœsiæ superioris. 193 Celeberrima propter Oecumenicum Concilium celebratum. ibid.
Sardicense Concilium Occidentale habitum. 22
Sardinia unde dicta 31 ejus descriptio & nomen. 45
Saviæ limites. 70
Scoti primis seculis in fide edocti. 165
Scotiæ multi Episcopi Schismatici. ibid.
Scotorum Episcoporum sedes incertæ a multis falsò creduntur. ibid. in Scotia duo Archiepiscopi. 166 ejus antiqua descriptio, & Caledonia dicta. 165
Scotia unde sic dicta ibid.
Scotorum Palladius primus Episcopus. ibid.
Scupi Metropolis Dardaniæ & ejus situs. 193 194
Scythiæ descriptio & unde sic dicta. 186
Scythopolis Metropolis secundæ Palæstinæ, ejus etymologia, descriptio, & situs. 302
Seleucia Assyriæ & Babyloniæ Metropolis 281
Seleuciensis Præsul Vicarius Antiocheni Patriarchæ, ejus dignitas & authoritas, quæ ejus sedes in Conciliis, & quæ ejus civitas primaria 281 ejus Diœcesis. 281 282 Primas sub Antiocheno Patriarcha 281. quæ ejus autoritas congregandi Concilia. ibid. Concilium ex universa Perside congregare non potuit. ibid
Senonia Metropolis Lugdunensis quartæ. 141
Senonensis & Lugdun Episcopor unde orta contentio 137 138
Senonensis Ecclesia quando Primatum per Germaniam, & Galliam obtinuerit. 142
Sicilia unde dicta. 31. beatissima & maxima insula 44 ejus descriptio ibid. ejus Metropolitanus an Syracusanus præsul. 44. 45.
Sirmiensis Metropolitæ autoritas partim Laureaco, partim Achridæ, & partim Salonæ data 72
Sirmii præfectura constituta, ibique omne Illyrici fastigium tam in Civilibus quam in Episcopalibus causis. 71
Sirmium Illyrici Occidentalis sedes primaria. 70
Sirmium sedes Vicarii Præfecti Prætorio per Illyricum 71. 72
Suburbicariarum Ecclesiarum nomine Occidens intelligendus. 33. 34
Synodi Diœcesanæ & Provinciales quæ autoritas primis seculis. 215
Syracusæ Metropolis Siciliæ 44
Syracusanæ Prov. descriptio ib.
Syracusanus præsul an Metropolitanus Siciliæ ibid.
Syriæ limites & unde Tetrapolis dicta. 275
Syriæ Salutaris limites. 275 276

T.

TArentasia quæ prius suberat Arelato, quando Metropolis Ecclesiastica facta. 127 128
Tarracona Metropolis Hispaniæ Tarraconensis 175
Tarraconæ nomen & situs ibid.
Tarraconensis Archiepiscopus Vicarius sedis Romanæ. 174
Thebaidis limites 255
Thessaliæ descriptio, & unde sic vocata 185
Thessalonica Metropolis & sedes Primatus Illyrici. 187
Thessalonica unde sic dicta, ejusque descriptio ex Theodoreto 187. sedes Præfecti Prætorio Illyrici. ibid
Thessalonicensium clades jussu Theodosii ibid. ejus Præsul Vicarius sanctæ sedis per universum Illyricum. ibid. ejus Antistes proxime post Patriarchas & inter Exarchos Orientis subscribebat Conciliis. 188
Thracia ex Romano Patriarch 21
Thraciæ descriptio, Provinciæ & limites. 207
Thracia tertia Præfecti Orientis Diœcesis ibid
Thracia Romana in sex Provincias divisa. ibid.
Thraciæ Provincias regebat Præfectus Prætorio Orientis ibid.
Thraciæ Diœceseos Vicarius sex Provinciis præficiebatur. ibid.
Thracia antiquior Diœcesis Constantinop Patriarchæ. 217
Thraciæ Episcopi singuli ut plurimum duas sedes Episcopales habuere. ibid.
Thusciæ nomen & limites. 30
Toletum primum Metropolis solius Carpetaniæ Provinciæ. 172. ejus descriptio & quid Carpetania Provincia ibid. quando sedes Primatis. 177. 178
Toletani Episcopi dignitas & auctoritas. 173. ei abinitio Carthaginensis Provincia integra non subjiciebatur. 172 173
Tomi Metropolis Ecclesiastica Scythiæ 194. urbs opulenta ibid. unica sedes Episcopalis Scytharum primis seculis ibid.
Augusta Treverorum olim primaria urbs Galliarum 135. ejus conditor & quo tempore condita. ibid. apud eam quidam sederunt Imperatores. 136
Augusta Treverorum sedes Primatis totius Belgicæ 135. Metropolis antiqua Ecclesiastica. 136
Treverensis Episcopus non tantum Metropolitanus, sed etiam Primas totius Belgicæ & Germaniæ Cis-Rhenanæ. 136
Treverensis Episcopus post Belgicæ divisionem Metropolita & Primas fuit. ibid diu præfuit Rhemensi Provinciæ 136 137
Treverensis Provincia quando contracta. 137
Tripolitanæ Provinciæ limites 87
Turoni situs & dignitas. 141 celebre propter D. Martinum. ibid. ejus primus Episcopus Gatianus. ibid. Metropolis tertiæ Lugdunens. ibid.

V.

VAleriæ limites. 31
Ucetia nunquam Gothis subdita, & cur dicatur Metropolis. 144 145
Venetiæ regionis descriptio & limites 30
Vesuntio Metropolis Civilis Maximæ Sequanorum 142. urbs præstantissima & unde Maxima dicta. ibid.
Vesuntio an Metropolis Ecclesiastica olim fuerit Maximæ Sequanorum. 142 ejus præsules sex primis seculis sola dignitate Episcopali insigniti ibid. ejus Episcopus aliquando subditus Lugdunensi non autem Viennensi. 142
Vesuntina Provincia, Maxima Sequanorum Provincia & quinta Lugdunensis dicta. ibid.
Vienna Metropolis Provinciæ Viennensis quando instituta. ibid.
Viennensis & Arelatensis Episcoporum contentio quando orta & quomodo dirempta. 134
Viennensi Episcopo quæ Ecclesiæ subditæ. 134 142
Viennensis Episcopus quando Vicarius Sedis Apostolicæ per Gallias 143 an prius Vicarius factus quam Arelatensis Episcopus ibid.
Umbria unde sic dicta 30
Urbes primariæ & Metropolitanæ Romano Patriarchæ subjectæ. 23 24

Z.

ZArmizegetusa Daciæ antiquæ Metropolis 195 Gothorum Metropolis quare dicta ibid. ejus præsul Gothorum Episcopus dictus ibid.
Zarmizegetusa Gothorum Metropolis a Tomis diversa. ibid.

F I N I S.

P A R-